Przyszłość jest tu | THE FUTURE IS HERE

Radiostacja fot. PixelCam

Raport o stanie miasta Gliwice

za 2019 r.

Spis treści:

O raporcie 3

1. Gliwice i gliwiczanie 4
1.1. Geografia 4
1.2. Demografia 6

2. Zarządzanie samorządowe 9
2.1. Zarządzanie miastem 9
2.2. Miejskie jednostki organizacyjne 21
2.3. Planowanie rozwoju miasta 23
2.4. Gliwicki Budżet Obywatelski 26
2.5. Współpraca lokalna i regionalna, działalność Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych (GCOP) 27
2.6. Projekty Unijne 35

3. Infrastruktura 38
3.1. Zmiany infrastrukturalne 38
3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka 45
3.3. Transport 51
3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (o wartości powyżej 500 tys. zł) zrealizowanych w 2019 roku 58

4. Środowisko 64
4.1. Powietrze 64
4.2. Obszary zielone 66
4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi 68
4.4. Mapa akustyczna i program ochrony przed hałasem 68
4.5. Programy Ochrony Środowiska 69
4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030 70
4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest 70
4.8. Edukacja ekologiczna 70
4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze 71
4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice 72
4.11. Wody 73
4.12. Gospodarka komunalna 74

5. Gospodarka i finanse 76
5.1. Gospodarka 76
5.1.1. Podmioty gospodarcze 77
5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna 79
5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej 81
5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu 81
5.2. Finanse 86
5.2.1. Budżet 86
5.2.2. Dochody 88
5.2.3. Wydatki 91
5.2.4. Rating 95
5.2.5. Majątek miasta 96

6. Zdrowie i polityka społeczna 102
6.1. Zdrowie 102
6.2. Wsparcie rodziny 106
6.3. Działania na rzecz seniorów 108
6.4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych 109

6.5. Pomoc społeczna ... 110
6.6. Piecza zastępcza ... 112
6.7. Nieodpłatna pomoc prawna ... 115
7. Kultura, edukacja i sport ... 117
7.1. Kultura ... 117
7.1.1. Instytucje i ośrodki kultury ... 118
7.1.2. Wydarzenia kulturalne ... 122
7.2. Edukacja ... 128
7.2.1. Edukacja przedszkolna ... 130
7.2.2. Nauczanie dwujęzyczne ... 131
7.2.3. Egzamin maturalny ... 132
7.2.4. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów ... 132
7.2.5. Kadra pedagogiczna ... 133
7.2.6. Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne ... 134
7.2.7. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka ... 136
7.2.8. Projekty ... 136
7.2.9. Szkolnictwo wyższe ... 137
7.3. Sport ... 140
7.3.1. Obiekty i infrastruktura ... 140
7.3.2. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne ... 143
8. Bezpieczeństwo i porządek ... 149
8.1. Przestępczość ... 150
8.2. System monitoringu wizyjnego ... 151
8.3. Centrum Ratownictwa Gliwice ... 153
8.3.1. Program Bezpieczne Gliwice ... 155
8.3.2. Ochrona przeciwpowodziowa ... 155
8.3.3. Zagrożenia miejscowe ... 156
8.4. Działalność porządkowa Straży Miejskiej ... 157
9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2019 roku ... 165
Spis tabel ... 170
Spis wskaźników ... 176
Spis wykresów ... 177
Spis infografik ... 178

O raporcie

Niniejszy raport stanowi opracowanie zgodne z wymogami Art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 (t.j. Dz. U. 2019.506). Raport obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w roku 2019, w szczególności przedstawia realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miasta i budżetu obywatelskiego.

Dla pełniejszego obrazu stanu miasta, niniejszy dokument prezentuje rozwój miasta Gliwice na przestrzeni lat 2015-2019 w ujęciu porównawczym, w kontekście miast subregionu: Bytomia, Katowic, Sosnowca i Tychów. Diagnoza została dokonana w ośmiu kluczowych obszarach: demograficzno-geograficznym, samorządności, infrastruktury, środowiska, gospodarki i finansów, zdrowia i pomocy społecznej, kultury, edukacji i sportu oraz bezpieczeństwa i porządku. Tak nakreślone ramy pozwalają na zarysowanie podstawowych tendencji rozwoju.

Prezentowane w raporcie dane statystyczne pozyskane zostały z wydziałów urzędu miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich i przedstawiają stan na dzień 31.12.2019 r. Dane statystyczne pozyskane ze strony Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, dotyczą natomiast roku 2018. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu GUS nie udostępniał bardziej aktualnych danych.

1. Gliwice i gliwiczanie

1.1. Geografia

Gliwice to miasto położone w południowo-zachodniej Polsce, w województwie śląskim, na zachodnim krańcu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Gliwice są miastem na prawach powiatu położonym na Wyżynie Śląskiej, nad rzeką Kłodnicą. Miasto plasuje się na 19. miejscu pod względem powierzchni, jak i liczby ludności w Polsce oraz 4. pozycji pod względem liczby mieszkańców w województwie śląskim.

Tabela 1. **Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski, stan na 31.12.2018 r.**

Obszar	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Powierzchnia [km^2]	**133,88**	69,44	164,64	91,06	81,81	12 333	312 705

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 1. **Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego, stan na 31.12.2018 r.**

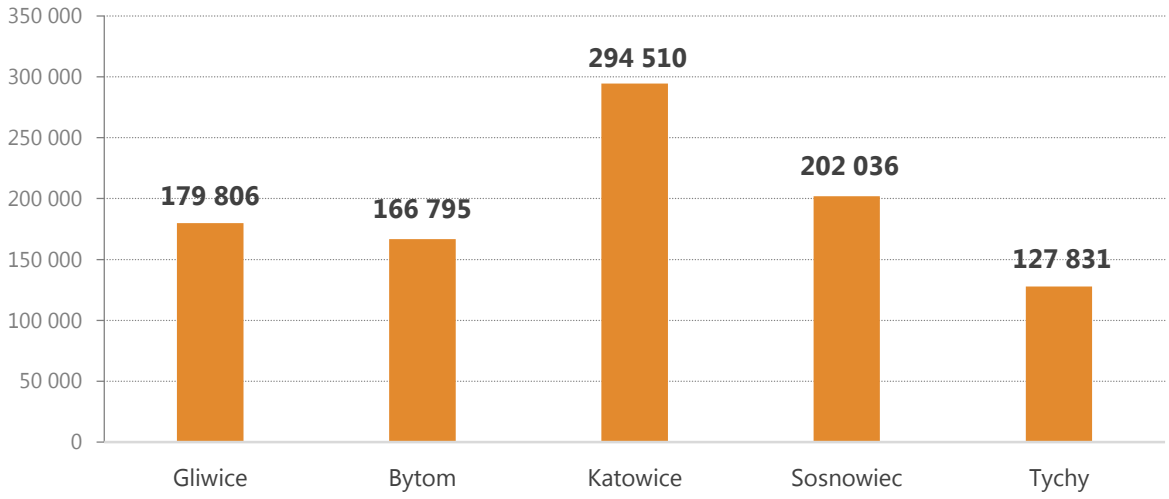

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. **Powierzchnia miasta Gliwice z podziałem na dzielnice*, stan na 2019 rok**

Dzielnica	Powierzchnia [km^2]
Baildona	4,72
Bojków	16,45
Brzezinka	8,50
Czechowice	5,32
Kopernika	2,48
Ligota Zabrska	6,84
Łabędy	19,08
Obrońców Pokoju	7,64
Ostropa	11,67
Politechnika	1,06
Sikornik	3,13
Sośnica	4,84
Stare Gliwice	5,32
Szobiszowice	3,04
Śródmieście	2,15
Trynek	7,63
Wilcze Gardło	0,68
Wojska Polskiego	3,83
Wójtowa Wieś	9,44
Zatorze	3,49
Żerniki	6,57
RAZEM	**133,88**

**Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/24/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice zmieniono nazwę jednostek pomocniczych Miasta z „Osiedli" na „Dzielnice"*

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

1.2. Demografia

Tabela 3. **Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2018 roku**

	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Liczba ludności [tys./mln]	179 806*	166 795	294 510	202 036	127 831	4,533 [mln]	38,411 [mln]
Gęstość zaludnienia [os/km^2]	1 343	2 402	1 789	2 219	1 563	368	123
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	108	109	110	111	108	107	107

**Dane z GUS różnią się od danych Wydziału SO, gdyż są wyliczane na podstawie spisu powszechnego z 2011 roku z uwzględnieniem aktów zgonów i urodzeń. Nie są oficjalnym rejestrem.*

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 4. **Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu w latach 2015-2019**

Rok	Kobiety		Mężczyźni		Razem		
	stały	czasowy	stały	czasowy	stały	czasowy	razem
2015	91 014	*2 427*	82 260	*3 445*	173 274	*5 872*	179 146
2016	90 029	*2 227*	81 232	*3 249*	171 261	*5 476*	176 737
2017	88 986	*2 063*	80 144	*3 238*	169 130	*5 301*	174 431
2018	88 132	*2 159*	79 196	*3 388*	167 328	*5 547*	172 875
2019	87 173	*2 203*	78 283	*3465*	165 456	*5 668*	171 124

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 5. **Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Napływ (liczba osób z innych miejscowości meldujących się na pobyt stały w Gliwicach)	2 081	2 073	1 818	1 705	1 699
Odpływ (liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego do innej miejscowości)	2 728	2 307	2 118	1 803	1 907
Saldo migracji o charakterze stałym	- 647	-234	-300	-98	-208
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	- 3,73	-1,37	-1,77	-0,59	-1,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 6. **Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach* Gliwic w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Baildona	9 814	9 597	9 436	9 223	9 036
Bojków	2 847	2 859	2 871	2 882	2 928
Brzezinka	2 402	2 442	2 468	2 508	2 519
Czechowice	737	734	727	718	730
Kopernik	10 549	10 417	10 312	10 190	10 036
Ligota Zabrska	2 040	2 009	2 037	2 036	2 021
Łabędy	15 390	15 161	14 917	14 798	14 708
Obrońców Pokoju	5 142	5 195	5 205	5 202	5 198
Ostropa	2 915	2 912	2 895	2 927	2 992
Politechnika	3 876	3 823	3 731	3 670	3 525
Sikornik	13 298	13 080	12 803	12 735	12 583
Sośnica	18 865	18 555	18 189	17 871	17 530
Stare Gliwice	6 438	6 419	6 397	6 357	6 406
Szobiszowice	12 730	12 577	12 462	12 309	12 251
Śródmieście	13 835	13 675	13 456	13 268	13 124
Trynek	16 730	16 516	16 261	15 910	15 592
Wilcze Gardło	1 162	1 148	1 146	1 133	1 123
Wojska Polskiego	12 137	11 958	11 817	11 665	11 521
Wójtowa Wieś	5 885	5 842	5 816	5 790	5 739
Zatorze	13 078	12 892	12 693	12 594	12 237
Żerniki	3 404	3 450	3 491	3 542	3 657
Razem	173 274	171 261	169 130	167 328	165 456

**Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/24/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice zmieniono nazwę jednostek pomocniczych Miasta z „Osiedli" na „Dzielnice"*

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 7. **Urodzenia żywe i zgony w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	1 619	1 618	1 689	1 536	1 516
Zgony osób zameldowanych w Gliwicach	2 071	1 968	2 180	2 222	2 207

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Wskaźnik 1. **Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców, jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2018**

Miasto	2014	2015	2016	2017	2018
Gliwice	-1,29	-1,80	-1,03	-1,30	-2,40
Bytom	-2,86	-4,22	-3,29	-3,07	-4,50
Katowice	-2,91	-3,42	-2,51	-3,17	-2,80
Sosnowiec	-4,25	-4,74	-4,64	-4,83	-4,70
Tychy	1,39	0,61	0,85	-0,01	-1,30

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 8. **Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ogólna liczba małżeństw zarejestrowanych w USC, w tym:	1 034	989	986	1 012	939
- cywilnych	493	461	420	448	438
- konkordatowych	432	421	413	359	340
- umiejscowionych (zawartych za granicą)	109	107	153	205	161
Liczba małżeństw z cudzoziemcami*	22	13	25	22	16

**Rosja, Egipt, Kosowo, Nepal, Republika Dominikany, Ukraina, Macedonia, Brazylia, Austria, Turcja, Armenia, Izrael, Kazachstan, Rumunia, W. Brytania, Belgia, USA, Niemcy, Szwajcaria, Holandia, Francja, Szwecja, Włochy, Nigeria, Tunezja, Egipt, Syria, Białoruś, Japonia, Indie, Mauritius, Portugalia, Hiszpania, Norwegia, Finlandia, Kamerun, Filipiny, Algieria, Kuba, Jemen, Chile, Uganda, Uzbekistan, Chorwacja, Bułgaria, Słowacja, Grecja, Litwa, Cypr, Irlandia, Tajlandia, Kolumbia, Serbia, Arabia Saudyjska, Tanzania Pakistan, Maroko*

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Gliwicach

Tabela 9. **Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ogólna liczba rozwodów, w tym:	401	393	418	387	399
- orzeczonych w kraju	351	365	370	330	346
- orzeczonych za granicą i wpisanych do ślubów zawartych w USC	27	25	31	43	41
- orzeczonych separacji	23	3	17	14	12

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Gliwicach

2. Zarządzanie samorządowe

2.1. Zarządzanie miastem

Gliwice to miasto na prawach powiatu. Proces zarządzania miastem zakłada realizację założeń zawartych w Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022.

Założenia te realizowane są poprzez organy powoływane w wyborach powszechnych przez mieszkańców miasta na pięcioletnią kadencję. Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta, która liczy 25 radnych. Jej zadaniem jest podejmowanie decyzji dotyczących najważniejszych spraw w mieście. Organem wykonawczym i reprezentacyjnym jest Prezydent Miasta, wybierany przez mieszkańców w wyborach bezpośrednich.

Wybory do obecnej VIII kadencji samorządu miały miejsce 21 października 2018 r. Swój głos oddało 70.413 osób, czyli 50,44% uprawnionych. To o 13 punków procentowych więcej niż w poprzednich wyborach samorządowych, w 2014 roku. Warte podkreślenia jest to, że od momentu powrotu wyborów samorządowych, po 1989 roku, frekwencja długofalowo rośnie i w ostatnich wyborach była wyższa niż w 1994 roku o prawie 26%.

W związku z wyborem w dn. 12 października 2019 r. Prezydenta Miasta Gliwice – Zygmunta Frankiewicza do Senatu RP, ogłoszono wybory uzupełniające, które odbyły się 5 stycznia 2020. Do czasu wyborów obowiązki prezydenta pełnił Janusz Moszyński, wyznaczony przez premiera RP. Frekwencja w wyborach 5 stycznia wyniosła 35,53%, nowym prezydentem wybranym w I turze został, z wynikiem 51,18%, Adam Neumann, dotychczasowy zastępca PM.

Nagrody przyznane Prezydentowi Miasta w 2019 r.:

- Czwarte miejsce w rankingu najlepszych prezydentów polskich miast sporządzonym przez tygodnik „Newsweek".
- Złoty Klucz redakcji tygodnika „Wprost" za szczególny wkład w rozwój samorządu terytorialnego w Polsce oraz skuteczność i odwagę w podejmowaniu decyzji.
- Medal Bene Meritus Powiatom przyznawany przez Związek Powiatów Polskich za szczególne osiągnięcia wpływające na rozwój polskich powiatów i podnoszące poziom życia mieszkańców, a także w uznaniu zasług na rzecz Związku Powiatów Polskich.

Nagrody przyznane Miastu Gliwice w 2019 r.:

- Tytuł Lidera Zrównoważonego Gospodarowania Przestrzenią w kategorii miast na prawach powiatu (z wyłączeniem miast wojewódzkich), zorganizowanym przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów i Związek Miast Polskich.
- Pierwsze miejsce w rankingu wykorzystania środków unijnych na projekty transportowe, przygotowanym przez Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota".
- Nagroda Nowy Impuls 2019 za kompleksowy projekt miejskiego oświetlenia, wpisujący się w proces transformacji polskiej energetyki. Wyróżnienie trafiło do gliwickiego samorządu podczas uroczystej gali XVI Kongresu Nowego Przemysłu w Warszawie.
- Jedenaste miejsce w 15. Rankingu Samorządów opublikowanym przez „Rzeczpospolitą", sprawdzającym efektywność działań samorządów na rzecz trwałego rozwoju wspólnoty w podstawowych obszarach: trwałości ekonomicznej, trwałości środowiskowej, trwałości społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania.
- Drugie miejsce w rankingu Liderzy Inwestycji 2016–2018, organizowanego przez Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota".
- Czwarte miejsce w ogólnopolskim rankingu zamożności samorządów w kategorii miast na prawach powiatu. Zestawienie przygotował magazyn „Wspólnota".
- Trzecie miejsce w rankingu miast przyjaznych kierowcom wśród miast powyżej 300 tys. mieszkańców. Zestawienie sporządziły serwisy internetowe Oponeo i Yanosik.
- Trzecie miejsce w rankingu Perły Samorządu dla Ryszarda Reszke, skarbnika Gliwic, wśród miast na prawach powiatu powyżej 120 tys. mieszkańców.
- Dziesiąte miejsce dla Gliwic w rankingu Perły Samorządu wśród gmin miejskich powyżej 100 tys. mieszkańców.
- Dziewiąte miejsce dla Gliwic w rankingu Aktywizacja Sportowa Dzieci i Młodzieży wśród gmin miejskich powyżej 100 tys. mieszkańców.
- Tytuł „samorząd przyjazny klubom piłkarskim" przyznany przez Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota" w oparciu o wskaźniki oparte na udziale środków przekazanych klubom piłkarskim w wydatkach gmin ogółem i dotychczasowe wyniki sportowe.
- Dwa 5. miejsca w rankingu Polish Cities of The Future 2019/20 – w kategorii średnich miast pod względem potencjału ekonomicznego i przyjazności dla biznesu.

Tabela 10. **Radni Rady miasta Gliwice kadencji 2018-2023**

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / Okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Gabriel Bodzioch	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Ryszard Buczek	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 3	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Magdalena Budny*	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Przewodnicząca Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Łukasz Chmielewski	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Leszek Curyło	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Agnieszka Filipkowska	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Piotr Gogoliński**	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zdzisław Goliszewski	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 1	**Wiceprzewodniczący Rady Miasta**	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Michał Jaśniok	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Marcin Kiełpiński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krzysztof Kleczka	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Stanisław Kubit	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Katarzyna Kuczyńska-Budka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 4	Wiceprzewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / Okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Adam Majgier	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Adam Michczyński	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Tadeusz Olejnik	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Ewa Potocka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 1	**Wiceprzewodnicząca Rady Miasta**	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Krzysztof Procel	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Marek Pszonak	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 3	**Przewodniczący Rady Miasta**	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krystyna Sowa	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	**Wiceprzewodnicząca Rady Miasta** Przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza – Przewodnicząca
Janusz Szymanowski	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Jacek Trochimowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Tomasz Tylutko	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Grażyna Walter-Łukowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Paweł Wróblewski	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zbigniew Wygoda	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej

**Wygaśnięcie mandatu Magdaleny Budny (Postanowienie nr 929/2019 Komisarza Wyborczego w Katowicach II z dnia 25 czerwca 2019 r.)*
***Objęcie przez Piotra Gogolińskiego mandatu Magdaleny Budny (Postanowienie nr 949/2019 Komisarza Wyborczego w Katowicach II z dnia 9 lipca 2019 r.)*

Źródło: https://bip.gliwice.eu/

Tabela 11. **Uchwały podjęte w roku 2019, podział ze względu na Wnioskodawcę**

Wnioskodawca	Uchwały podjęte w 2019 roku daty sesji w kadencji 2018-2023								
	07.02	28.03	09.05	30.05	11.07	05.09	10.10	28.11	19.12
PM	22	22	2	17	22	10	12	11	9
Bez wnioskodawcy	4	2	-	1	3	1	2	-	1
PRM	1	-	-	1	1	1	-	-	1
Komisja RM	2	3	-	3	2	-	3	3	4
Grupa radnych	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Mieszane (PM, Komisja RM, radni wspólnie)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Razem	**30**	**27**	**2**	**25**	**28**	**12**	**18**	**14**	**15**
Łącznie 171 uchwał									

PM - Prezydent Miasta
PRM – Przewodniczący Rady Miasta
RM – Rada Miasta
Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Tabela 12. **Uchwały podjęte w roku 2019, podział ze względu na kategorie**

Przedmiot Uchwały	Uchwały podjęte w 2019 roku daty sesji w kadencji 2018-2023								
	07.02	28.03	09.05	30.05	11.07	05.09	10.10	28.11	19.12
uchwały budżetowe (budżet, WPF, jedn. budżetowe, sprawozdanie finansowe, absolutorium, pożyczki)	3	2	2	5	2	2	2	2	5
podatki i opłaty	-	-	-	-	-	1	1	3	1
zasady działania, funkcjonowania, regulaminy (np. SPP), kryteria	5	-	-	-	2	-	3	-	1
programy, strategie	1	1	-	-	-	2	2	-	-

Przedmiot Uchwały	Uchwały podjęte w 2019 roku daty sesji w kadencji 2018-2023								
	07.02	28.03	09.05	30.05	11.07	05.09	10.10	28.11	19.12
gospodarka mieszkaniowa i nieruchomościami - zasady	-	2	-	-	1	-	-	-	-
plany zagospodarowania przestrzennego	2	-	-	4	3	-	-	-	-
oświata - sieć placówek, przekształcenia, statuty	-	1	-	-	6	2	1	4	1
tworzenie organizacji i jednostek (np. MRDPP, domy dziecka)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pomoc społeczna, odpłatność za usługi opiekuńcze, dofinansowanie z PFRON, zdrowie i opieka społeczna	3	2	-	1	1	-	2	2	2
statuty (także Statut Miasta, statuty RO)	2	2	-	1	1	-	-	-	-
gospodarka komunalna, komunikacja miejska, drogi, zieleń	1	3	-	4	7	1	-	-	-
nazwy ulic, pomniki	-	-	-	1	-	-	-	-	-
gospodarka nieruchomościami - dzierżawy, zbycie	2	4	-	2	-	2	-	-	-
dotacje (np. na prace konserwatorskie)	-	2	-	-	-	-	-	-	-
tworzenie stowarzyszeń, przystąpienie do organizacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-
teksty jednolite	4	2	-	-	2	1	-	-	1
apele, oświadczenia, stanowiska	1	-	-	3	-	-	1	-	-
wykazy (np. kąpielisk, aptek, obwodów wyborczych)	-	1	-	-	-	-	1	-	-
skargi, wnioski i petycje	3	3	-	1	2	-	3	2	2

Przedmiot Uchwały	Uchwały podjęte w 2019 roku daty sesji w kadencji 2018-2023								
	07.02	28.03	09.05	30.05	11.07	05.09	10.10	28.11	19.12
organy miasta, RM, jednostki pomocnicze	-	2	-	2	1	1	1	1	2
uchwały uchylające	2	-	-	-	-	-	1	-	-
w tym: zmiany uchwał	7	8	2	2	9	3	3	-	5
Razem	**30**	**27**	**2**	**25**	**28**	**12**	**18**	**14**	**15**
Łącznie 171 uchwał									

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

W załączniku nr 1 Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w roku 2019 wraz z informacją na temat ich realizacji.

Tabela 13. **Rady dzielnic* i Przewodniczący w kadencji 2019-2024 w Gliwicach**

Nazwa Dzielnicy	Przewodniczący Rady Dzielnicy
Dzielnica Baildona	Jolanta Baranowska
Dzielnica Bojków	Paweł Wróblewski
Dzielnica Brzezinka	Tomasz Włoczyk
Dzielnica Czechowice	Rada Dzielnicy nie została wybrana
Dzielnica Kopernika	Grażyna Walter-Łukowicz
Dzielnica Ligota Zabrska	Rada Dzielnicy nie została wybrana
Dzielnica Łabędy	Krystyna Sowa
Dzielnica Obrońców Pokoju	Łukasz Mielczarek
Dzielnica Ostropa	Gerard Magiera
Dzielnica Politechnika	Rada Dzielnicy nie została wybrana
Dzielnica Sikornik	Bogusław Węglarz
Dzielnica Sośnica	Franciszek Skoczylas
Dzielnica Stare Gliwice	Małgorzata Lukaj
Dzielnica Szobiszowice	Rada Dzielnicy nie została wybrana

Nazwa Dzielnicy	Przewodniczący Rady Dzielnicy
Dzielnica Śródmieście	Marek Bieniek
Dzielnica Trynek	Łukasz Chmielewski
Dzielnica Wilcze Gardło	Bogumiła Dąbrowska
Dzielnica Wojska Polskiego	Jarosław Misztal
Dzielnica Wójtowa Wieś	Rada Dzielnicy nie została wybrana
Dzielnica Zatorze	Michał Byrczek
Dzielnica Żerniki	Kajetan Gornig

**Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/24/2018 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice zmieniono nazwę jednostek pomocniczych Miasta z „Osiedli" na „Dzielnice"*

*Źródło: bip.gliwice.eu/samorzad/rady_dzielnic_*

Tabela 14. **Liczba etatów w Wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2015-2019**

Nazwa wydziału		2015	2016	2017	2018	2019
Architektury i Budownictwa	AB	38	38,750	38,250	38,75	42
Biuro Obsługi Interesantów	BOI	33,50	38	43	46	46
Biuro Prezydenta i Rady Miasta*	BPR	24,25	26,250	26,25	-	-
Biuro Prezydenta Miasta*	BPM	-	-	-	17,25	15,875
Biuro Rady Miasta*	BR	-	-	-	7	7
Biuro Rozwoju Miasta	BRM	13,875	12,813	13,313	13,875	15,625
Biuro Zarządzania Płynnością Finansową	BZP	5	5	5	5	5
Budżetu i Analiz	BA	11	11	11	10	10
Edukacji	ED	20,50	20,50	20	21,5	21,5
Geodezji i Kartografii	GE	53	51	52	53	50
Gospodarki Nieruchomościami	GN	53,875	55,875	52,375	59,625	66,5
Informatyki	IN	14	14	13	12	15
Inwestycji i Remontów	IR	19,750	19,250	18,75	21,75	19,625
Kadr, Szkoleń i Płac	KD	20	20	21	22	23
Komunikacji	KM	34,875	37	36	41	44
Wydział Audytu Wewnętrznego	AUD	13	13	13	13	10
Księgowości	KS	29	28,750	28	32	31

Nazwa wydziału		2015	2016	2017	2018	2019
Kultury i Promocji Miasta	KP	30	33	35,875	35	31
Nadzoru Właścicielskiego	NA	5	5	5	5	5
Organizacyjny	OR	20	19	18	22	21
Planowania Przestrzennego	PP	24	24	23	19	26
Podatków i Opłat	PO	56,250	61,750	54,75	57,875	64
Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych	PU	21,25	23,250	24,25	25,25	32,25
Samodzielny Referat Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej**	SIP	7	7	7	6	-
Spraw Obywatelskich	SO	29	29	29	29	29
Środowiska	ŚR	17	17	17	17	17
Urząd Stanu Cywilnego	USC	11,625	12,625	14	14	13
Zamówień Publicznych	ZA	11	12	12	20	20
Zdrowia i Spraw Społecznych	ZD	18	17	16	15	16
Ogółem		**633,75**	**651,813**	**646,813**	**678,875**	**696,375**

**Z Biura Prezydenta i Rady Miasta wyodrębniono w 2018 r. odpowiednio Biuro Prezydenta Miasta i Biuro Rady Miasta*
***Z dniem 1 stycznia 2019 r. Wydział Planowania Przestrzennego został połączony z Samodzielnym Referatem Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej*

Źródło: Wydział Kadr, Szkoleń i Płac UM w Gliwicach

Wykres 2. **Ocena zadowolenia z poziomu obsługi klientów Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2014-2018 (ocena w skali 5-cio punktowej)**

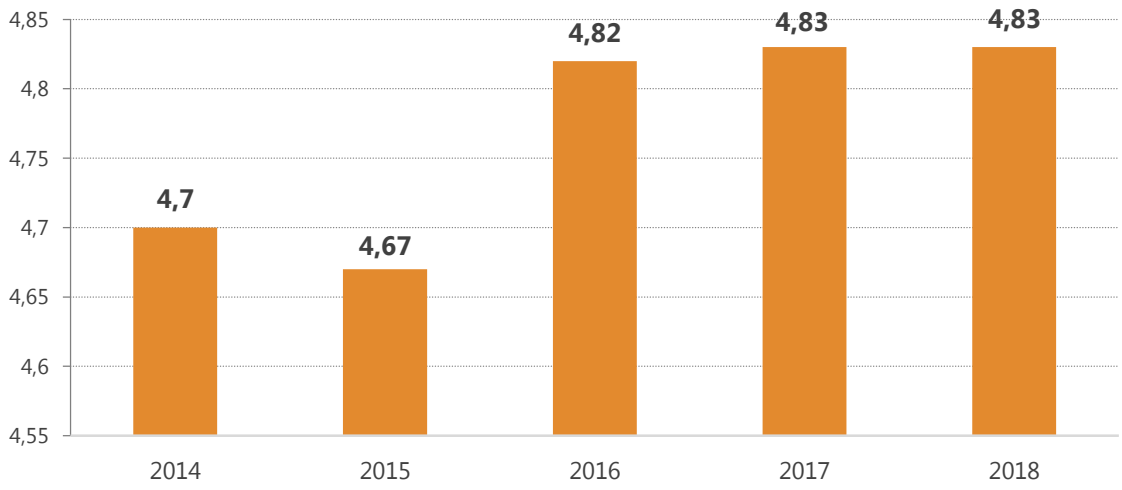

Źródło: Wydział Organizacyjny UM w Gliwicach

Wykres 3. **Szczegółowy rozkład ocen zadowolenia z poziomu obsługi klientów Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2014-2018 (ocena sumaryczna procentowa na podstawie oceny czynników szczegółowych)**

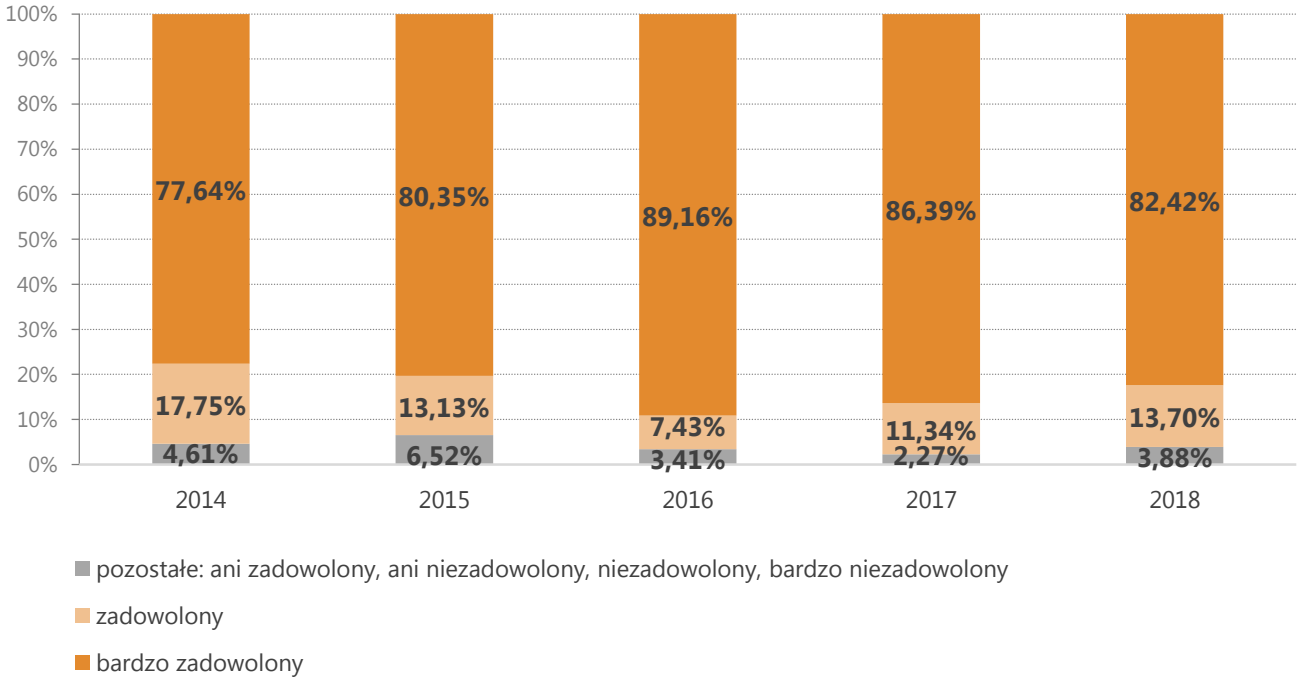

Źródło: Wydział Organizacyjny UM w Gliwicach

Wykres 4. **Wskaźnik satysfakcji ogólnej zadowolenia klientów w latach 2014-2018**

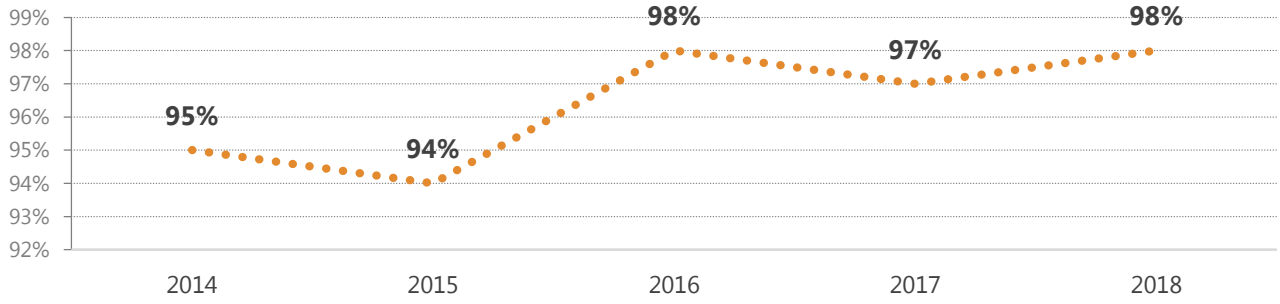

Źródło: Wydział Organizacyjny UM w Gliwicach

Tabela 15. **Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów oraz w Referacie Rejestracji Pojazdów w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Sprawy obywatelskie (sala obsługi)	72 441	70 168	73 162	52 702*	55 646
Sprawy dot. rejestracji pojazdów	82 414	87 080	89 880	96 304	100 671
Prawa jazdy	9 561	10 156	9 711	9 701	8 726

Wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018	2019
Informacja merytoryczna (stanowiska obsługujące wydziały)	PU	932	836	680	872	961
	GE	1 553	1 501	1 542	1 831	1 559
	GN**	4 981	6 514	8 171	11 336	26 718
	ŚR*	4 859	5 355	7 012	10 210	14 360
Razem		**12 325**	**14 206**	**17 405**	**24 249**	**43 598**
W przeliczeniu na 1 miesiąc		**1 027**	**1 184**	**1 450**	**2 020**	**3 633**
Stanowisko Konsultanta d/s Osób Niepełnosprawnych		4 010	2 482	2 068	1 977	1 674
Liczba pism przyjętych i wysłanych przez Biuro Podawcze		474 227	483 663	465 390	449 890	511 909
W przeliczeniu na 1 miesiąc		**39 523**	**40 305**	**38 782**	**37 490**	**42 659**
Stanowisko ds. Zamówień Publicznych i Przetargów		713	-	-	-	-
Stanowisko informacyjne Wydziału AB i PP		5 457	7 787	8 354	7 827	-***
Stanowisko informacyjne Wydziału PO		29 775	15 291	19 058	16 057	13 506
Ilość wydanych certyfikatów SEKAP		67	61	41	30	-
Ilość wydanych potwierdzeń Profilu Zaufanego ePUAP		1 338	1 583	1 427	1 772	2 187
Stanowisko obsługujące program „Rodzina 3+"		1 306	1 560	663	1 202	1 728
Stanowisko obsługujące program „Karta Dużej Rodziny"		2 783	1 586	1 189	1 512	1 515
Stanowisko obsługujące program „Karta SENIOR 67+ i 75+"		2 627	1 345	994	1 619	1 937

** W marcu 2018 zakończył się cykliczny okres wymiany dowodów osobistych, w związku z czym zmalała liczba spraw*

*** W związku z przekształceniem z dniem 1 stycznia 2019 roku prawa użytkowania wieczystego „gruntów wykorzystywanych na cele mieszkaniowe" w prawo własności, odnotowano wzmożone zainteresowanie klientów*

**** W roku 2019 nie prowadzono statystyki z jego obsługi, ponieważ ze względu na absencję pracownika, stanowisko informacyjne funkcjonowało tylko poza godzinami dyżurów w Wydziale Architektury (AB).*
Źródło: Biuro Obsługi Interesantów oraz Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Rejestracja pojazdów

Od dnia 1 października 2018 r. w filii UM przy ul. Jasnej 31A uruchomiono salę obsługi Referatu Rejestracji Pojazdów, która obsługuje klientów zbiorowych (firmy profesjonalnie zajmujące się handlem pojazdami, leasingodawców) oraz klientów indywidualnych. W 2019 roku obsłużono

w Referacie przy ul. Jasnej 23 981 klientów, dla porównania w tym samym czasie przy ul. Zwycięstwa 55 755 klientów.

Sprawy obywatelskie

W marcu 2019 roku nastąpiła istotna zmiana dotycząca dowodów osobistych. Wprowadzono tzw. e-dowody, czyli dokumenty posiadające warstwę elektroniczną, umożliwiającą m.in. logowanie się do portali administracji publicznej oraz elektronicznego podpisywania dokumentów. Zwiększona ilość czynności realizowanych na sali obsługi spraw obywatelskich może mieć związek ze wzrostem zainteresowania e-dowodami.

Informacja merytoryczna

W związku z przekształceniem z dniem 1 stycznia 2019 roku prawa użytkowania wieczystego „gruntów wykorzystywanych na cele mieszkaniowe" w prawo własności na stanowisku współpracującym z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami (GN) odnotowano wzmożone zainteresowanie klientów informacjami związanymi z ustawą o przekształceniu[1].

Na stanowiskach obsługujących Wydział Środowiska (ŚR) odnotowano także wzrost zainteresowania klientów tzw. uchwałą antysmogową[2] (dot. użytkowników kotłów, pieców i kominków na paliwo stałe w woj. śląskim).

Karty zniżkowe

W 2019 roku zaobserwowano wzrost liczby wydanych kart „Rodzina 3+" spowodowany rozszerzeniem kręgu beneficjentów programu oraz „Kart Seniora" ze względu na przygotowanie przez jednego z partnerów programu bardzo korzystnej oferty dla seniorów.

Certyfikaty SEKAP

W 2019 roku zaprzestano wydawania Certyfikatów SEKAP, ponieważ z dniem 31 grudnia 2018 roku wygasła umowa ze Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI) na świadczenie usług wydawania i unieważniania certyfikatów CC SEKAP.

ePUAP

Jedną z przyczyn wzrostu liczby potwierdzeń Profilu Zaufanego ePUAP w 2019 roku była elektronizacja zwolnień lekarskich. Od czasu nałożenia obowiązku wystawiania wyłącznie zwolnień elektronicznych (od 1 grudnia 2018 roku), zaobserwowano wzrost zainteresowania Profilem Zaufanym wśród lekarzy.

[1] Ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 916)

[2] UCHWAŁA NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Tabela 16. **Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2015-2019**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba komputerów PC	694	690	695	701	710
Liczba kont poczty elektronicznej	3 033*	3563	3720	3 841	3 936
Liczba serwerów	38	34	38	39	39
Nakłady na zakup sprzętu i oprogramowania [zł]	716 732,56	606 008,52	1 604 766,71**	577 626,35	4 445 429,41***
Nakłady na szkolenie pracowników w zakresie obsługi programów komputerowych [zł]	28 500,00	17667,93	20 660,71	33 993,89	34 558,75

**Wzrost liczby kont mailowych wynika z wdrożenia systemu obiegu dokumentów w miejskich jednostkach organizacyjnych*
***Wzrost jest spowodowany zwiększeniem nakładów na sprzęt oraz oprogramowanie w związku z wdrożeniem projektu GEPAR*
****Zwiększenie nakładów na zakup sprzętu i oprogramowania jest spowodowany koniecznością wymiany większej liczby zestawów komputerowych w związku z przekroczeniem założonego wieku ich eksploatacji*

Źródło: Wydział Informatyki UM w Gliwicach, Wydział Kadr, Szkoleń i Płac

2.2. Miejskie jednostki organizacyjne

W Gliwicach zostały utworzone następujące jednostki organizacyjne miasta:

1. Domy dziecka:
   - Dom Dziecka nr 1
   - Dom Dziecka nr 2
   - Dom Dziecka nr 3 im. Astrid Lindgren
2. Żłobki miejskie (w ramach jednej jednostki funkcjonują cztery Oddziały Żłobków Miejskich umiejscowione w odrębnych budynkach).
3. Przedszkola miejskie:
   - Zespół Przedszkoli Miejskich Nr 1 w Gliwicach
   - Zespół Przedszkoli Miejskich Nr 2 w Gliwicach
   - Zespół Przedszkoli Miejskich Nr 3 w Gliwicach
   - Zespół Przedszkoli Miejskich Nr 4 w Gliwicach
   - Przedszkole Miejskie Nr 18 w Gliwicach
   - Przedszkole Miejskie z Oddziałami Integracyjnymi Nr 21 w Gliwicach
   - Przedszkole Miejskie Nr 22 w Gliwicach
   - Przedszkole Miejskie Nr 23 w Gliwicach
4. Szkoły Podstawowe:
   - Szkoła Podstawowa Nr 2 w Gliwicach
   - Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 3 im. Arki Bożka w Gliwicach
   - Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 6 im. Noblistów Polskich w Gliwicach
   - Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Marii Dąbrowskiej w Gliwicach

- Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Hugona Kołłątaja w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa Nr 13 im. Krystyny Bochenek w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 21 im. H. Sienkiewicza w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa Nr 28 im. Witolda Budryka w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa Nr 29 w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa Nr 41 im. Władysława Broniewskiego w Gliwicach

5. Licea ogólnokształcące

- I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne im. Edwarda Dembowskiego w Gliwicach
- II Liceum Ogólnokształcące im. Walerego Wróblewskiego w Gliwicach
- IV Liceum Ogólnokształcące im. Orląt Lwowskich w Gliwicach
- V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Andrzeja Struga w Gliwicach

6. Zespoły szkół

- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 2 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 4 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 5 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 6 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 7 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 8 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 9 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 10 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 11 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 12 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 13 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4 im. Piastów Śląskich w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 im. Armii Krajowej w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych Nr 7 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 8 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 12 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 14 w Gliwicach
- Górnośląskie Centrum Edukacyjne im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach
- Zespół Szkół Łączności w Gliwicach
- Zespół Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Technicznych im. Cichociemnych w Gliwicach
- Zespół Szkół Samochodowych im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota" w Gliwicach
- Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gliwicach
- Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach

7. Inne jednostki oświatowe

- Młodzieżowy Dom Kultury w Gliwicach
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gliwicach
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia im. Ludomira Różyckiego w Gliwicach
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gliwicach

8. Pomoc społeczna

   - Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny
   - Dom Pomocy Społecznej „NASZ DOM"
   - Dom Pomocy Społecznej „Opoka"
   - Ośrodek Pomocy Społecznej
   - Środowiskowy Dom Samopomocy

9. Inne jednostki

   - Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej
   - Centrum Ratownictwa Gliwice
   - Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych
   - Teatr Miejski w Gliwicach
   - Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach
   - Muzeum w Gliwicach
   - Miejski Zarząd Usług Komunalnych
   - Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego
   - Powiatowy Urząd Pracy
   - Straż Miejska w Gliwicach
   - Zarząd Dróg Miejskich
   - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Więcej informacji w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:
https://bip.gliwice.eu/jednostki_organizacyjne_miasta_i_stowarzyszenia/jednostki_organizacyjne_miasta

2.3. Planowanie rozwoju miasta

Głównym dokumentem zawierającym najważniejsze cele rozwoju miasta jest uchwalona w 2014 roku zaktualizowana ***Strategia Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022.***
Postanowienia strategiczne zostały ambitnie określone i świadomie nie odniesiono się do wielu innych procesów – szczególnie tych związanych ze świadczeniem na wysokim poziomie różnego rodzaju lokalnych usług publicznych – gdyż uznano, że jest to już dobrze rozumianą rutyną operacyjną w mieście.
Strukturę strategii tworzą trzy priorytety, na które następnie składają się cele strategiczne i precyzyjnie zakreślone pod względem merytoryki oraz czasu realizacji cele operacyjne.
Priorytet I odnosi się do rozwoju gospodarki. W jego ramach zostały określone następujące cele strategiczne:

- **CS1.1. Kreacja nowych firm technologicznych**
- **CS.1.2. Aktywizacja branżowych i tematycznych skupisk firm i sieci współpracy**.
- **CS.1.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego.**

Priorytet II strategii dotyczy zaradności wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych, a w nim określone zostały następujące cele strategiczne:

- **CS.2.1. Umacnianie zdolności mieszkańców i instytucji pozarządowych do realizacji oddolnych inicjatyw w życiu miasta.**
- **CS.2.2. Budowanie odpowiedzialności za własne życie w wymiarach prywatnym i zawodowym**.
- **CS.2.3. Zwiększanie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w pełnym przekroju społecznym mieszkańców.**

Priorytet III. Procesy metropolizacyjne, tak, jak wcześniejsze priorytety, składa się z trzech celów strategicznych:

- **CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach**
- **CS.3.2. Tworzenie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej w centrum miasta i na terenach rezydencjalnych**
- **CS.3.3. Umacnianie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostępnej w mieście.**

Wdrażanie strategii jest regularnie monitorowane a rok 2019 był szóstym rokiem jej realizacji. W cyklach rocznych przeprowadzane jest zestandaryzowane postępowanie mające na celu weryfikację wskaźników przypisanych do każdego celu operacyjnego, zakończone opracowaniem raportu monitoringowego. System monitorowania osiągnął już dużą dozę stabilności. Podmioty zaangażowane w dostarczanie danych w większości sytuacji są dobrze zaznajomione z systemem i gromadzą dane na bieżąco lub potrafią sprawnie dostarczyć je, bazując na posiadanych przez siebie zasobach informacyjnych. „Raport 2020 – Monitoring realizacji celów Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022" opracowany za rok 2019 i obejmujący projekcję na rok 2020 przynosi pozytywny obraz procesów wdrażania strategii.

Ponieważ duża pula celów operacyjnych została zrealizowana zgodnie z założeniami, planowane jest podjęcie w mieście dyskusji nad zastąpieniem ich nowymi aspiracjami rozwojowymi, a z kolei część zamierzeń wymaga rewizji. Konieczne zatem jest przygotowanie procesu aktualizacji strategii. Jednak ze względu na trwające na poziomie krajowym prace związane z wdrażaniem Systemu zarządzania rozwojem Polski, planowane jest wstrzymanie się przez kilka miesięcy – do momentu skonkretyzowania postanowień rządu w zakresie ewentualnej metodyki opracowywania zintegrowanych strategii rozwoju lokalnego, które mają połączyć funkcje dokumentów strategii oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
W załączniku nr 2 Raport z monitoringu realizacji celów Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022.

Istotną rolę w planowaniu rozwoju miasta pełni również planowanie zadań w zakresie rewitalizacji. Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone wspólnie przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy gminy, właściciele nieruchomości, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz organy władzy publicznej. Władze samorządowe są również interesariuszami rewitalizacji, ale oprócz prowadzenia zadań w zakresie rewitalizacji odnośnie właściwości gminy, przygotowują,

koordynują i tworzą warunki do jej prowadzenia przez pozostałych interesariuszy.

W Gliwicach podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych jest ***Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 (GPR) przyjęty uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z 09 lutego 2017 roku***. Program, zgodnie z wymogami dotyczącymi programów rewitalizacji, uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. GPR tworzy ramy dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych w mieście. Oznacza to, że zawiera on przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe, jak i podmioty niezależne od miasta. Jest to szczególnie istotny element wpływający na zarządzanie całym programem i jego monitorowanie. O ile bowiem podmioty publiczne mogą podlegać wymogom sprawozdawczości nałożonym przez władze samorządowe, o tyle udział podmiotów zewnętrznych w programie rewitalizacji odbywa się na zasadzie dobrowolności.

Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 został opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania skupione na obszarach, na których występują problemy o ponadprzeciętnej, w skali miasta, koncentracji. Jest to opracowanie odpowiadające zarówno stosowanym w mieście standardom zarządzania rozwojem lokalnym, jak również zgodne z wymaganiami zewnętrznymi – formułowanymi na szczeblu regionalnym i krajowym – wobec programów rewitalizacji. Prace nad Programem zostały osadzone we wcześniejszych doświadczeniach działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Gliwicach oraz powiązane z obowiązującymi w mieście dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Cechą, która może być uznana za wyróżnik GPR jest koncentracja. Programy rewitalizacji odnosi się do zjawisk kryzysowych na konkretnych obszarach. Stąd też, nie może i nie obejmuje on całego miasta, a jedynie te obszary, które z różnych względów – zwłaszcza społecznych – uznać można za wymagające specjalnego traktowania. Podkreślić należy, że wskazanie obszarów rewitalizacji nie oznacza wyłączenia pozostałych części miasta z polityki rozwoju lokalnego. Działania wobec innych obszarów podejmowane są w ramach innych polityk, strategii lub programów. Zapewnienie cechy koncentracji jest niezbędnym warunkiem, który musi być spełniony, aby można było uzyskać wsparcie zewnętrzne na wdrożenie Programu.

Głównym celem Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023 jest kształtowanie procesów wspierających aktywizowanie i wykorzystywanie atutów obszaru rewitalizacji. Jest on zorientowany na ponowne odkrycie i zagospodarowanie potencjałów obszaru rewitalizacji, przy aktywnym współudziale społeczności lokalnych. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, określonych osobno dla każdego z podobszarów:

- **Podobszar północny:**
  - C.P.1. Wysokie kompetencje zawodowe oraz aktywność społeczności lokalnych angażujących się w realizowanie działań na rzecz swojego miejsca zamieszkania.
  - C.P.2. Zachowywane i rozwijane tradycyjne walory mieszkaniowe obszaru oraz elastycznie przekształcana oferta dostępnych udogodnień dostosowywanych do zmieniającej się sytuacji społecznej i demograficznej.
  - C.P.3. Rozwinięte ponadlokalne funkcje czasu wolnego, wykorzystujące położenie i infrastrukturę obszaru.
  - C.P.4. Dogodne warunki dla rozwoju biznesu wykorzystującego lokalizację obszaru, jego tradycje gospodarcze oraz tereny poprzemysłowe możliwe do ponownego zagospodarowania.
  - C.P.5. Wzrost atrakcyjności obszaru dzięki wdrażaniu rozwiązań z zakresu rozwoju zrównoważonego.
- **Podobszar centralny:**
  - C.C.1. Wysoki poziom i jakość życia, których fundamentami są aktywne

społeczności lokalne, atrakcyjne przestrzenie publiczne i mieszkania oraz dostępność zróżnicowanych usług publicznych i rynkowych.

- C.C.2. Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań zgodnych z ideą inteligentnego miasta, służących mieszkańcom obszaru oraz użytkownikom zewnętrznym.
- C.C.3. Wysoka ranga obszaru jako centrum kreowania potencjałów dla rozwoju nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa.
- C.C.4. Rozwijająca się gospodarka, wykorzystująca w kreatywny sposób atuty obszaru związane z atrakcyjnością przestrzeni, kapitałem ludzkim, potencjałem instytucjonalnym, dostępnością dogodnie usytuowanych terenów poprzemysłowych.

Wdrażanie programu rewitalizacji jest cyklicznie monitorowane. W chwili obecnej zrealizowano lub realizowanych jest 38 projektów, z czego 25 uzyskało wsparcie z zewnętrznych funduszy na łączną kwotę ponad 240 mln zł.

W załączniku nr 3 Sprawozdanie z realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023.

2.4. Gliwicki Budżet Obywatelski

W 2019 roku przeprowadzono siódmą edycję Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego (GBO). W ramach GBO, co roku mieszkańcy inicjują i wybierają zadania do realizacji. Tym razem – zgodnie z nowymi uregulowaniami ustawowymi – procedura prowadzona była zgodnie z uchwałą miejskich radnych, którzy uzyskali wyłączne kompetencje do określania wymagań, jakie powinien spełniać budżet obywatelski.

W wyniku głosowania przeprowadzonego w 2019 roku, do realizacji w roku 2020 skierowano 5 projektów ogólnomiejskich (ten rodzaj zadań pojawił się w gliwickiej procedurze po raz pierwszy) oraz 66 projektów dzielnicowych (obejmujących każdą z 21 dzielnic). Ich łączną wartość oszacowano na ponad 6,2 mln zł. W tej edycji GBO mieszkańcy oddali prawie 25 tys. głosów. Każdy gliwiczanin mógł oddać dwa głosy, w tym jeden głos na projekt w dowolnej dzielnicy i jeden głos na projekt ogólnomiejski.

Równocześnie, w 2019 roku realizowano zadania wybrane w 2018 roku – wówczas do wykonania po głosowaniu skierowano 86 zadań.

Infografika 1. **Środki przeznaczone na zadania Gliwicki Budżet Obywatelski w latach 2013-2019**

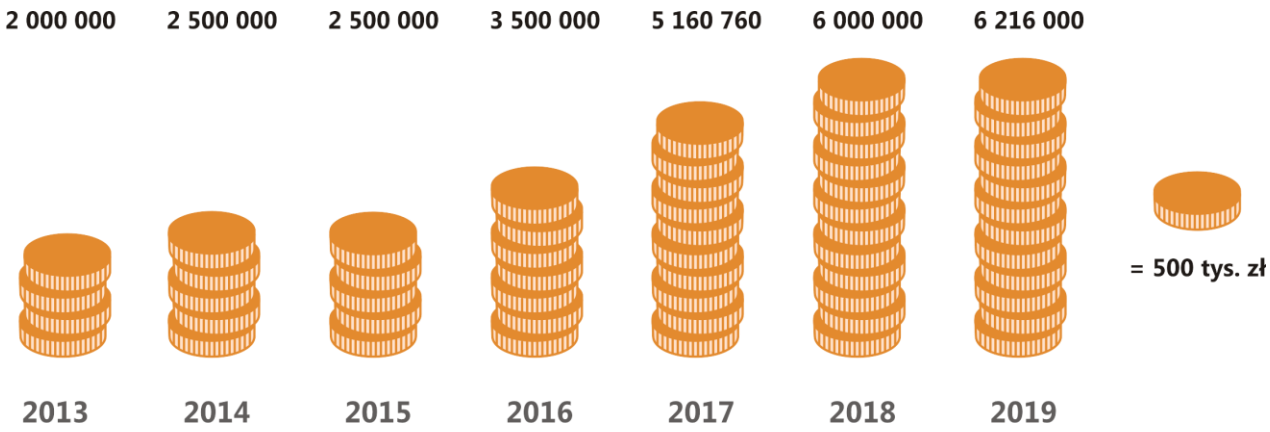

Źródło: Biuro Prezydenta Miasta

Tabela 17. **Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2013-2019**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wniosków	162	161	154	247	340	394	301
Liczba zadań wybranych do realizacji	13	11	9	56	71	86	71

Źródło: Biuro Prezydenta Miasta

Tabela 18. **Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczan w budżecie partycypacyjnym w latach 2013-2019**

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zagospodarowanie terenów zielonych, stawianie i doposażenie obiektów rekreacyjnych	2	5	5	14	19	24	22
Remonty i modernizacje dróg, parkingów, chodników i oświetlenia	5	2	2	13	17	20	17
Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne	1	1	1	15	25	36	21
Inne	5	3	1	14	10	6	11

Źródło: Biuro Prezydenta Miasta

2.5. Współpraca lokalna i regionalna, działalność Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych (GCOP)

Miasto Gliwice należy m.in. do: Związku Miast Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz Światowego Zrzeszenia Technopolii (World Technopolis Association).

W 2019 roku strategiczne dla miasta działania miały miejsce w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz Związku Miast Polskich, którego Zygmunt Frankiewicz jest prezesem.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

W 2018 r. powstała Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolia (GZM), powołana do życia na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2017 r. To pierwszy związek metropolitalny w Polsce. Metropolię tworzy 41 miast i gmin przemysłowego obszaru Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego – obejmuje ona prawie jedną trzecią obszaru całego województwa śląskiego,

a zamieszkuje ją ponad połowa wszystkich jego mieszkańców. GZM realizuje zadania m.in. w zakresie kształtowania przestrzeni, rozwoju społecznego i gospodarczego, planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju transportu zbiorowego. Jej działalność jest finansowana z budżetu państwa, który przekazuje 5% udziału w podatku PIT od osób mieszkających na obszarze związku. GZM otrzymuje też składki z budżetów tworzących go gmin. Do najważniejszych działań GZM w 2019 r. należy zaliczyć:

- Zintegrowanie – od 1 stycznia 2019 roku – trzech dotychczasowych organizatorów transportu (KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry) w jeden, czyli Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM).
- Zaprezentowanie w styczniu 2019 r. Koncepcji Kolei Metropolitalnej. Dokument opisuje w jaki sposób transport szynowy powinien rozwijać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Prace nad nim trwały od sierpnia 2018 roku. W Koncepcji zawarto cztery etapy rozwoju kolei – od podstawowego, do najbardziej rozbudowanego, którego koszt został oszacowany na ponad 16 mld zł. Realizacja całego projektu jest przewidziana na lata 2019-2039. Każdy kolejny etap projektu zawiera całość rozwiązań wskazanych w poprzednich etapach oraz rozwiązania dodatkowe.
- Uruchomienie METROBILETU (czerwiec 2019 roku), czyli wspólnej oferty integrującej wszystkie środki transportu publicznego na terenie Metropolii: autobusy, tramwaje, trolejbusy oraz pociągi Kolei Śląskich.
- Podpisanie porozumienia o partnerstwie z Zagłębiem Ruhry – 9 sierpnia 2019 roku w Katowicach.
- Zmiana formuły Funduszu Solidarności. Redukcja niskiej emisji była tematem wiodącym jego drugiej edycji. Na dofinansowanie tych przedsięwzięć zostało przeznaczone 40 z 60 mln zł, które w tym roku zaplanowano na realizację programu.
- W 2019 roku, w ramach grupy zakupowej, oprócz zakupu prądu przeprowadzono także, po raz pierwszy, wspólny zakup gazu. GZM dokonuje wspólnego zakupu energii elektrycznej i gazu dla kilkuset podmiotów. Dzięki temu jest w stanie negocjować korzystniejsze stawki, niż gdyby każda gmina robiła to osobno.

W 2019 r. odbyło się 8 sesji Zgromadzenia Ogólnego Metropolii, podczas których podjęto 78 uchwał. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- przyznania pomocy rzeczowej w postaci rowerów elektrycznych na rzecz gmin członkowskich Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii,
- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii,
- udzielenia pomocy finansowej Województwu Śląskiemu na realizację zadania w postaci organizowania wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym,
- udzielenia absolutorium dla Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z tytułu wykonania budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii za rok 2018,
- zakresu zadań, które będą realizowane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w roku 2020 oraz wysokości części zmiennej składki rocznej dla poszczególnych gmin,
- zawarcia porozumienia z gminami w przedmiocie przejęcia przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię zadań organizowania publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich,
- zawarcia porozumienia z gminami w przedmiocie powierzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zadań z zakresu budowy, przebudowy i remontu wiat przystankowych lub innych budynków służących pasażerom,

- wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów,
- przyjęcia aktualizacji Programu Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022.

Związek Miast Polskich

Od 2015 roku prezydent Zygmunt Frankiewicz jest Prezesem Zarządu Związku Miast Polskich. W 2019 roku został wybrany na kolejną kadencję, tj. na lata 2019-2024. W związku z wyborem na senatora w październiku 2019r., funkcję Prezesa ZMP sprawuje jako delegat miasta Gliwice.
Związek Miast Polskich jest stowarzyszeniem mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju samorządów miejskich. Skupia ponad 300 miast, w których mieszka ponad 72% miejskiej ludności kraju.
Działania ZMP w 2019 r., oprócz lobbingu legislacyjnego, koncentrowały się w znacznym stopniu na blokowaniu negatywnych zmian w prawie oraz realizacji wspólnych projektów z miastami i dla miast. Rezultaty działań ZMP, z podziałem na obszary tematyczne, przedstawiono poniżej.

Finanse:

- ZMP sporządził – we współpracy z innymi organizacjami samorządowymi – Raport o stanie finansów JST, który został przedstawiony na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i ST w lipcu 2019 r.
- uchwalone w 2019 roku zmiany w podatku PIT powodują ubytki w dochodach JST, łącznie o ponad 7 mld zł rocznie (nie licząc skutków likwidacji OFE). ZMP wystąpił do rządu z żądaniem rekompensaty tych ubytków, które nie zostało uwzględnione. Wobec tego skierowano stosowny projekt ustawy do Senatu
- wobec silnego wzrostu kosztów inwestycji (ceny materiałów i usług, energii, koszty pracy itp.) udział środków unijnych w wielu uzyskanych projektach unijnych spadł po przetargach poniżej 60%, przez co utracono możliwość nieujmowania zobowiązań na wkład własny w indywidualnym wskaźniku zadłużenia (art. 243a ufp). ZMP złożył do rządu wniosek o zmniejszenie limitu do 40%. Wobec nieuwzględnienia wniosku skierowano odnośny projekt do Senatu, który podjął w tej sprawie własną inicjatywę legislacyjną
- ZMP uczestniczył w opiniowaniu przygotowywanego przez Bank Światowy projektu zmian w systemie korekcyjno-wyrównawczym dochodów JST; dzięki udziałowi związku końcowa wersja projektu jest możliwa do przyjęcia. W niektórych programach i przedsięwzięciach rządowych udało się przekonać resorty, by przy różnicowaniu JST ze względu na ich „zasobność" brać pod uwagę nie tylko wskaźnik „g" ale i subwencję wyrównawczą (m.in. Fundusz Dróg Samorządowych, subwencja oświatowa)

Ceny energii elektrycznej:

w ciągu ubiegłego roku, po skutecznej walce o ostateczny kształt ustawy stabilizującej wzrost cen energii, sfinalizowanej 29 grudnia 2018 r., udało się uzyskać oczekiwany kształt dwóch rozporządzeń, dzięki którym ceny za energię w roku 2019 zostały zamrożone na rok, tzn. ich wzrost został przesunięty w czasie. Szacujemy, że dzięki temu JST zaoszczędziły łącznie w 2019 r. co najmniej 1 mld zł.

- Edukacja:
- w ostatnich czterech latach obserwuje się silny wzrost luki finansowej w oświacie. Różnica między kwotą części oświatowej subwencji ogólnej a sumą wydatków bieżących w działach

801 i 852, która w roku 2004 (nowa ustawa o dochodach JST) wynosiła 9 mld zł, a w roku 2015 – 21 mld zł, wzrosła na końcu roku 2018 do 27,4 mld zł. Relacja subwencji oświatowej do PKB spadła z 2,72 do 2,04%. Jednocześnie resort edukacji, negocjując ze związkami zawodowymi podwyżki płac dla nauczycieli, nie uzyskuje zabezpieczenia środków na te podwyżki w budżecie państwa. Subwencja oświatowa na rok 2019 już na początku roku była zaniżona o 700 mln. zł oraz o 800 mln zł deficytu z roku 2018. Po częściowym uwzględnieniu starań ZMP zapewniono dodatkowy 1 mld na podwyżki od września, choć jej łączny skutek wyniósł ponad 1,3 mld

- na 2020 r. zaplanowano kolejny regres: brakuje 2,1 mld na płace nauczycieli. Dlatego ZMP opracowało w marcu ub.r. Raport o finansowaniu oświaty, który został przyjęty przez wszystkie organizacje JST i przedstawiony podczas II Samorządowej Debaty Oświatowej w Warszawie

Odpady komunalne:

- doraźna nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie - dzięki interwencjom ZMP - przyniosła zmiany ustawy po części korzystne (potrójna stawka za śmieci niesegregowane, obrona in-house), ale i częściowo złe (nowelizacja nie przyniosła oczekiwanych przez stronę samorządową rozwiązań, które powstrzymałyby lawinowy wzrost opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów; mimo uzyskanego kompromisu nie został rozwiązany problem nieruchomości niezamieszkałych, wzrost opłaty marszałkowskiej).

Rozwój:

- w trakcie konsultacji ZMP uzyskało korzystne zmiany w projekcie nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (porozumienia terytorialne, polityka miejska) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Trwa konstruktywna współpraca z resortem zajmującym się polityką regionalną
- na podstawie konsultacji z miastami, przeprowadzonych w większości województw związek opracował Raport o stanie małych i średnich miast, wnioski z którego służą w opiniowaniu projektów rządowych i UE

Drogi i transport publiczny:

- stworzony w 2019 r. Fundusz Dróg Samorządowych został w stosunku do pierwotnego projektu poprawiony, przez włączenie do grupy beneficjentów miasta na prawach powiatu oraz przez modyfikację wskaźnika „zasobności" JST
- ZMP uzyskało korzystne zmiany przepisów dotyczących stref płatnego parkowania, dla miast liczących ponad 100 tys. mieszkańców
- udało się przesunąć o dwa lata termin uzyskania wskaźnika elektromobilności na poziomie 10%

Przestrzeń i nieruchomości:

- postulowane przez ZMP zmiany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie zostały wprowadzone. Pozytywnie zaopiniowany dwa lata temu przez ZO ZMP kodeks urbanistyczno-budowlany został wycofany, a kolejne założenia nowej ustawy mają już drugiego gospodarza
- „spec-ustawa" mieszkaniowa (tzw. lex developer) została skorygowana, uwzględniając część uwag związku, zwłaszcza dotyczących uzależnienia decyzji od zgody rady gminy

- sprzeciw ZMP wobec kolejnego etapu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności także na gruntach komunalnych nie był skuteczny, ale udało się obronić autonomię gmin w ustalaniu wysokości bonifikaty za te grunty. Częściowo uproszczono procedury

Inne:

- w nowym prawie zamówień publicznych udało się obronić zamówienia wewnętrzne (in-house) oraz spowodować zrównoważenie relacji zamawiający – wykonawca
- wspólny sprzeciw samorządów i wielu innych środowisk doprowadził do zablokowania poselskiego projektu zmian w prawie geologicznym i górniczym, który mógł spowodować podejmowanie eksploatacji złóż bez zgody władz lokalnych
- wspólnie z ZPP wywalczono wzrost ryczałtu dla szpitali lokalnych (zwiększenie o 4 punkty procentowe)
- na wniosek ZMP trwają prace dotyczące cmentarzy (kolumbaria) oraz wprowadzenia instytucji koronera

Projekty ustaw dotyczące:

- zniesienia ograniczenia liczby kadencji sprawowanych przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta
- zniesienia zakazu łączenia mandatu samorządowego z mandatem senatora
- autonomii JST w zakresie zadań własnych (klauzule generalne w ustawach ustrojowych)
- zrekompensowania ubytków z udziału JST we wpływach z podatku PIT
- zasady rekompensowania ubytków w dochodach własnych, spowodowanych przez zmiany prawne
- ograniczenia strat w podatku od nieruchomości, spowodowanych przez błędy legislacyjne (ostatnio infrastruktura kolejowa)
- zmniejszenia z 60 do 40% poziomu dofinansowania ze środków UE w projektach unijnych
- subwencji rozwojowej (zamiast zwrotu nieodliczonego VAT-u od inwestycji) i ekologicznej
- wynagrodzeń pracowników samorządowych, w tym pochodzących z wyboru
- zwiększenia zakresu reprezentowania JST przez ich stowarzyszenia (TK, NSA, Rada Dialogu Społecznego, rady mediów publicznych, wysłuchania publiczne w parlamencie)

Programy, inne przedsięwzięcia:

- rozwój lokalny – największy projekt dla miast, realizowany równolegle z resortowym programem grantów z funduszy norweskich. Wnioski miast będą przygotowane do aplikowania także do innych programów, a nowe narzędzia monitorowania rozwoju ułatwią planowanie strategiczne i tworzenie raportów o stanie miast.
- czyste powietrze – po interwencjach ZMP program przeniesiono do zainteresowanych gmin, dzięki czemu jego realizacja nabrała oczekiwanej dynamiki.
- raport o stanie gminy – Związek opracował wzór raportu, który jest wykorzystywany przez miasta i gminy.

Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych wspiera aktywność społeczną mieszkańców Gliwic. GCOP wspomaga technicznie i merytorycznie gliwickie stowarzyszenia i fundacje, promuje i animuje aktywność społeczną, wspiera inicjatywy kulturalne.

W załączniku nr 4 Sprawozdanie z wykonania Programu współpracy miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi za rok 2019.

Infografika 2. **Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2015 – 2019**

Źródło: Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Tabela 19. **Struktura gliwickich organizacji pozarządowych wg głównych obszarów działalności w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
bezpieczeństwo publiczne	7	8	9	8	15
edukacja, oświata, wychowanie	42	44	60	60	95
ekologia, ochrona środowiska	13	18	56	50	41
hobby, rozwój zainteresowań	73	73	73	64	69
kultura, sztuka	55	62	100	105	84
mieszkalnictwo, budownictwo	3	3	2	1	3
ochrona zdrowia, rehabilitacja	35	38	68	66	49
pomoc niepełnosprawnym	18	22	43	52	35

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
pomoc społeczna, usługi socjalne	29	35	54	30	53
przeciwdziałanie bezrobociu	4	7	19	14	16
rozwój lokalny	33	38	45	22	25
sport i rekreacja, turystyka	136	144	150	170	129
technika, technologia, nauka	23	32	33	29	28
wspieranie inicjatyw obywatelskich	12	15	17	24	13
współpraca międzynarodowa	18	19	21	42	23
inne*	66	78	66	43	71

**Wszystkie pozostałe organizacje trudne do skategoryzowania w wyżej wymienione obszary działalności oraz takie jak m.in. narodowościowe, patriotyczne, religijne (adwentyści) itd.*

Źródło: Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Tabela 20. **Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wystawy NGO (non-govermental organizations) organizowane w GCOP	31	24	27	22	33
Koncerty NGO organizowane przez GCOP	23	24	17	34	56*

**W tym spektakle i inne eventy*

Źródło: Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Tabela 21. **Wolontariat w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba szkoleń dla wolontariuszy	27	23	34	51***	41
Liczba zgłoszeń chętnych do pełnienia roli wolontariusza	82	102	64**	75	93
Liczba wolontariuszy zgłoszonych przy obchodach Dnia Wolontariusza	740	208*	589	197****	620
Liczba wolontariuszy zgłaszanych corocznie przez organizacje pozarządowe do wyróżnienia z okazji Dnia Wolontariusza	28	15*	21	23	0*****

**Zmiana formuły konkursu „Wolontariusz Roku"*
***Poszukiwanie wolontariuszy specjalistycznych*
****Wzrost liczby szkoleń w 2018 r. związany jest z rozwojem wolontariatu specjalistycznego*
*****Spadek liczby wolontariuszy przy obchodach Dnia Wolontariusza w 2018 r. wynika z braku zgłoszeń do konkursu z okazji Dnia Wolontariusza niektórych organizacji realizujących masowy wolontariat (posiadających setki wolontariuszy).*
******W roku 2019 nie został ogłoszony konkurs*

Źródło: Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Tabela 22. **Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GCOP w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba szkoleń, spotkań organizowanych przez GCOP lub przy współudziale GCOP	154	311	265	297	470*
Liczba konsultacji dla organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych	414	437	562	563	407**
Orientacyjna liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i doradztwie	2 273	3 437	2 966	3 965	2 674

** wzrost od roku 2016 spowodowany realizacją projektów unijnych poza podstawową działalnością statutową*
***Spadek spowodowany mniejszą liczbą doradztwa specjalistycznego oraz zastąpieniem konsultacji spotkaniami animacyjnymi*

Źródło: Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Tabela 23. **Konkursy* i nabory wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny	40	45	54	43	38
Liczba ofert i wniosków złożonych w konkursach miejskich	459	389	397	326	246
Środki przekazane organizacjom w wyniku rozstrzygnięć konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny [zł]	18 214 882	19 712 223	21 725 839	23 674 681	23 239 670

**Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*
***Na podstawie ustawy o sporcie*

Źródło: Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych

Tabela 24. **Dotacje na zadania zlecone do realizacji stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w latach 2015-2019 [w tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wysokość dotacji	41 261	46 622	52 017	62 983	65 540

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

2.6. Projekty Unijne

Wykres 5. **Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych (Perspektywa finansowa 2014-2020, stan na 31.12.2019) [szt.]**

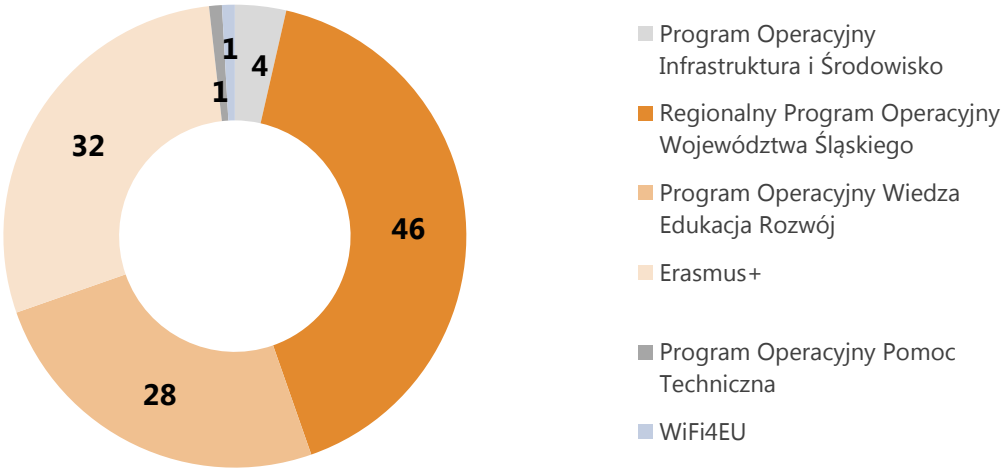

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta Urząd Miejski w Gliwicach

Wykres 6. **Wartość dofinansowania projektów w poszczególnych programach operacyjnych (Perspektywa finansowa 2014-2020, stan na 31.12.2019) [w mln zł]**

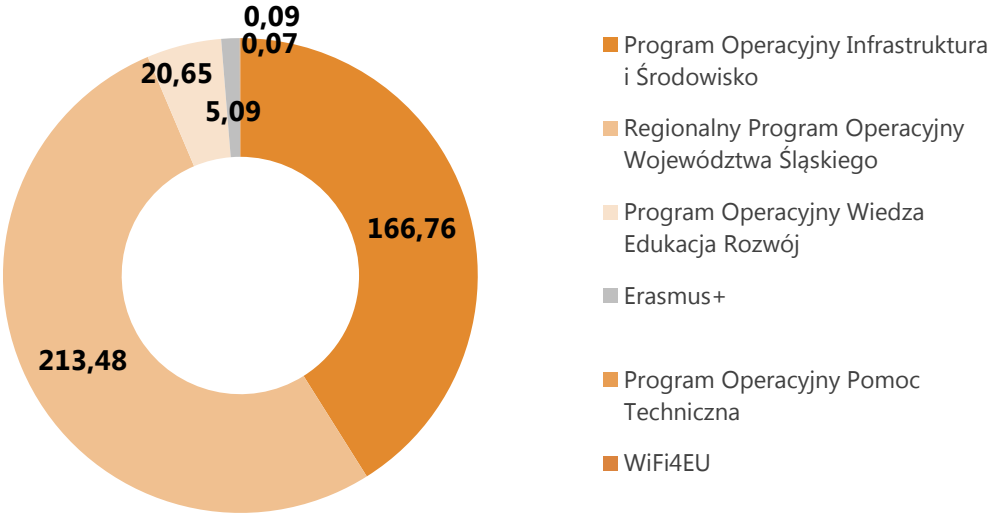

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta Urząd Miejski w Gliwicach

W efekcie działań Biura Rozwoju Miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 pozyskano dotychczas łącznie prawie 407 mln zł ze środków UE na realizację zadań miasta (kwota ta obejmuje wszystkie wnioski złożone w latach 2014-2019).

W roku 2019 miasto Gliwice złożyło łącznie 30 wniosków o dofinansowanie ze środków UE. 12 spośród nich zostało przygotowanych przez Biuro Rozwoju Miasta (projekty inwestycyjne oraz nieinwestycyjne realizowane w ramach tzw. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych), a 18 przez miejskie jednostki organizacyjne (projekty nieinwestycyjne w obszarze edukacji, rynku pracy i polityki społecznej). Łączna wartość zadań objętych wnioskami wynosi około **229,4 mln zł**, a wnioskowane dofinansowanie to około **150 mln zł**.

W 2019 roku podpisano umowy dla 25 projektów, dla których wnioski zostały złożone w latach poprzednich oraz w 2019 r. Łączna wartość dofinansowania ze środków unijnych w podpisanych umowach wynosi 141,4 mln zł.

Status wniosków złożonych przez BRM na koniec roku 2019 przedstawiał się następująco:

1. realizowane (podpisane umowy) – 2 wnioski
   a) **Zachodnia Brama Metropolii Silesia - Centrum Przesiadkowe w Gliwicach** - wniosek przygotowany we współpracy z Wydziałem Inwestycji i Remontów, wartość całkowita: 203 132 479,64 zł, dofinansowanie: 129 533 621,10 zł
   b) **Montaż pomp ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie miasta Gliwice** - wniosek przygotowany we współpracy z ZGM, wartość całkowita: 1 374 701,50 zł, dofinansowanie: 685 846,50 zł
2. w trakcie oceny – 3 wnioski:
   a) **Profilaktyka dla pracownika - poprawa warunków pracy pracowników miejskich jednostek** - wniosek przygotowany we współpracy z ZGM i MZUK, wartość całkowita: 432 535,13 zł, dofinansowanie: 367 654,86 zł
   b) **Poprawa warunków pracy w Teatrze Miejskim w Gliwicach** - wniosek przygotowany we współpracy z Teatrem Miejskim, wartość całkowita: 349 485,31 zł, dofinansowanie: 297 062,51 zł
   c) **Profilaktyka dla pracownika - poprawa warunków pracy w Domu Pomocy Społecznej "Nasz Dom" w Gliwicach** - wniosek przygotowany we współpracy z DPS „Nasz Dom”, wartość całkowita: 425 802,50 zł, dofinansowanie: 361 932,12 zł
3. przyjęte do dofinansowania (oczekujące na podpisanie umów) – 6 wniosków:
   a) **Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej "Nasz Dom"** - wniosek przygotowany we współpracy z DPS „Nasz Dom”; wartość całkowita: 3 209 475,83 zł, dofinansowanie: 2 334 066,57 zł.
   b) **Termomodernizacja budynku przy ul. Dębowej 5 - Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia uzależnień** - wniosek przygotowany we współpracy z Wydziałem Inwestycji i Remontów, wartość całkowita: 1 292 056,99 zł, dofinansowanie: 813 080,70 zł
   c) **Wspieramy-wzmacniamy-rozwijamy** - wniosek przygotowany we współpracy z CPZIWR, wartość całkowita: 1 300 909,14 zł, dofinansowanie: 1 105 772,76 zł
   d) **Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Miasta Gliwice I** - wniosek przygotowany we współpracy z ZGM, wartość całkowita: 7 569 591,90 zł, dofinansowanie: 5 674 157,60 zł
   e) **Wykonanie instalacji fotowoltaicznej na budynkach Urzędu Miejskiego w Gliwicach przy ul. Zwycięstwa i Jasnej** - wniosek przygotowany we współpracy z Wydziałem Organizacyjnym, wartość całkowita: 505 407,00 zł, dofinansowanie: 349 265,00 zł

f) **Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Miasta Gliwice II** - wniosek przygotowany we współpracy z ZGM, wartość całkowita: 4 889 093,54 zł, dofinansowanie: 3 675 176,59 zł

4. nie otrzymał dofinansowania – 1 wniosek:

   Żyj, mieszkaj i pracuj w Gliwicach – projekt nie uzyskał wystarczającej liczby punktów podczas oceny merytorycznej kluczowego kryterium (Gliwice nie znajdują się na liście 122 miast tracących funkcje społeczno – gospodarcze oraz znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno – gospodarczej).

Żaden wniosek nie został odrzucony ze względów formalnych.

Zgodnie z informacjami umieszczonymi w Bazie Projektów Unijnych przez wydziały i miejskie jednostki, które samodzielnie przygotowywały wnioski o dofinansowanie (projekty nieinwestycyjne w obszarze edukacji, rynku pracy i polityki społecznej), w roku 2019 złożonych zostało 18 wniosków, z czego 14 jest realizowanych, 3 znajdują się na liście rezerwowej, a jeden został odrzucony.

3. Infrastruktura

Zmiany infrastrukturalne obrazują tendencje zachodzące w dwóch podstawowych obszarach. Pierwszym jest rozwój miasta, jego ukierunkowanie i świadome kreowanie na podstawie zidentyfikowanych i zoperacjonalizowanych zasobów. Drugi obszar odwołuje się do zaspokajania potrzeb mieszkańców, w którym czynnik infrastrukturalny odgrywa rolę podstawowego narzędzia.

3.1. Zmiany infrastrukturalne

Infografika 3. **Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2015-2019**

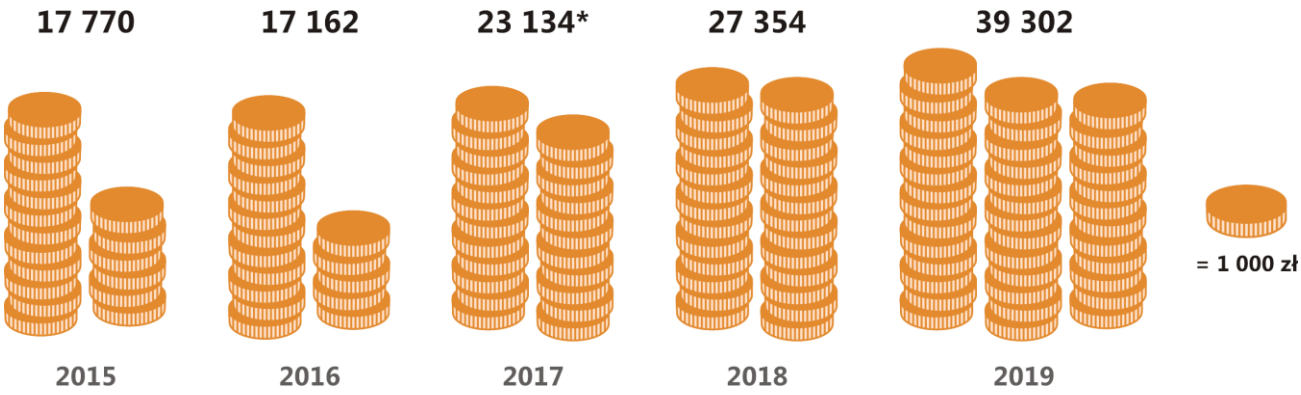

** wzrost środków wynika z objęcia utrzymaniem (letnim i zimowym) gliwickiego odcinka DTŚ, łącznie z obiektami mostowymi, zielenią i tunelem*
Źródło: Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 25. **Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Sprzedaż mieszkań i budynków na rzecz głównych najemców – liczba mieszkań	211	252	160	260	98
Ilość w m^2	10 140	12 969	8 721	14 278	4 835
Średnia cena za 1 m^2 [zł]	2 293	2 244	2 232	2 230	2 680
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań na rzecz głównych najemców [zł]	9 293 639	11 532 977	7 699 339	13 277 090	5 254 836
Uwłaszczenia garaży (liczba)	27	31	20	22	19
Sprzedaż mieszkań i budynków w drodze przetargu nieograniczonego – liczba mieszkań	88	93	59	83	36
Ilość w m^2	4 489	4 670	3 340	4 216	1 515
Średnia cena za 1 m^2 [zł]	2 138	2 155	2 072	2 708	3 410
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań w drodze przetargu nieograniczonego [zł]	9 600 191	10 064 185	6 921 338	11 418 426	5 167 824
Sprzedaż garaży – [liczba]	21	16	19	28	17
Średnia cena za 1 m^2 [zł]	836	745	820	584	723
Sprzedaż lokali użytkowych i budynków – na rzecz najemców [liczba]	12	11	14	12	4
Ilość w m^2	1 244	508	1 101	729	414
Średnia cena za 1 m^2 [zł]	1 917	2 574	1 699	3 731	1 954
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków – na rzecz najemców [zł]	2 385 524	1 307 679	1 869 710	2 721 204	808 168
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych – w drodze przetargu [liczba] ZGM/GN	30/5	47/2	29/7	33/4	11/7
Ilość w m^2 ZGM/GN	1 817/3 072	3 013/575	2 298/4 042	2 789/1242	1 319/5 590,61
Średnia cena za 1 m^2 [zł] ZGM/GN	4 318/678	2 031/2 299	1 444/818	1 556/640	2 211/1 183,07
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych – w drodze bezprzetargowej [zamiana] [liczba]	2	2	1	11*	-/-
Ilość w m^2	933,47	349,14	106,00	666,10	-/-
Średnia cena za 1 m^2 [zł]	1 755,14	692,79	933,58	1 965,6	-/-

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków/nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [zł] ZGM/GN	7 848 141/ 2 081 690	6 120 101/ 1 320 100	3 317 931/ 3 306 845	4 339 046/ 2 802 530	2 916 494/ 6 614 070

** (10 garaży 1 budynek)*
Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej oraz Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM Gliwice

Wzrosty lub spadki wartości dotyczących sprzedaży nieruchomości uzależnione są od wielkości popytu w związku z sytuacją gospodarczo-polityczną, zmian wartości rynkowych, rodzaju nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i ich wartości.

W 2019 roku odnotowany znaczny popyt na nieruchomości zabudowane, które od wielu lat nie mogły znaleźć nowego właściciela, np. budynek byłej dyrekcji Huty Gliwice przy ul. Hlubka 4.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej na podstawie uchwały XIII/326/2016 Rady Miasta z dnia 4 lutego 2016 roku przyjął do realizacji Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Gliwice na lata 2016-2025.

W załączniku nr 5 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Wieloletniego Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Gliwice na lata 2016-2025.

Tabela 26. **Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2015-2019**

Gliwice		2015		2016		2017		2018		2019	
Liczba budynków ogółem		2 378		2 334		2 291		2 263		2 256	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 459	919	1 444	890	1406	885	1 381	882	1 374	882
Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM I TBS	Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM II TBS	421	201	423	196	424	201	417	205	422	204
Liczba budynków mieszkalnych		2 327		2 223		2 195		2 163		2 162	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 428	899	1 392	831	1 359	836	1 331	832	1 328	834
Liczba lokali mieszkalnych		20 654		20 249		20 254		20 045		20 053	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	13 150	7 504	13 005	7 244	12 947	7 307	12 882	7 163	12 878	7 175
w tym liczba mieszkań komunalnych		12 987		12 515		12 214		11 798		11 695	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	8 127	4 851	7 837	4 678	7 630	4 584	7 328	4 470	7 236	4 459
w tym liczba mieszkań własnościowych		7 676		7 734		9 901		8 247		8 358	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	5 023	2 653	5 168	2 566	5 317	2 723	5 554	2 693	5 642	2 716

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 27. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2015-2019**

Gliwice		2015	2016	2017	2018	2019
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	2	4	12	19	4
	wykonanie	2	4	12	19	4
	% zrealizowanych potrzeb	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	17	10	11	11	21
	wykonanie	8	6	11	11	21
	% zrealizowanych potrzeb	**47,06**	**60**	**100**	**100**	**100**
Ucieplownienie budynków*	zidentyfikowane potrzeby	0	0	4	10	15
	wykonanie	0	0	4	10	15
	% zrealizowanych potrzeb	**-**	**-**	**100**	**100**	**100**
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	119	68	70	73	65
	wykonanie	119	66	70	73	65
	% zrealizowanych potrzeb	**100**	**97,06**	**100**	**100**	**100**
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	53	61	60	70	87
	wykonanie	53	60	60	70	87
	% zrealizowanych potrzeb	**100**	**98,36**	**100**	**100**	**100**
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	0	6	7	1	5
	wykonanie	0	6	7	1	5
	% zrealizowanych potrzeb	**-**	**100**	**100**	**100**	**100**

** ucieplownienie budynku polega na podłączeniu budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub lokalnej kotłowni wraz z likwidacją pieców węglowych*
Źródło: Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 28. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2015-2019**

Gliwice		2015	2016	2017	2018	2019
Liczba remontów kapitalnych budynków	zidentyfikowane potrzeby	22	20	19	25	25
	wykonanie	7	3	9	18	18
	% zrealizowanych potrzeb	**31,8**	**15**	**47**	**72**	**72**
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	65	61	60	55	55
	wykonanie	8	8	5	5	5
	% zrealizowanych potrzeb	**12**	**13**	**8**	**9**	**9**
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	120	112	102	100	100
	wykonanie	6	3	6	13	13
	% zrealizowanych potrzeb	**5**	**2,6**	**5,9**	**13**	**13**
Ucieplownienie budynków	zidentyfikowane potrzeby	9	20	50	45	45
	wykonanie	3	3	9	13	13
	% zrealizowanych potrzeb	**33**	**15**	**18**	**29**	**29**
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	110	125	130	120	120
	wykonanie	35	26	20	32	32
	% zrealizowanych potrzeb	**31,8**	**20,8**	**15**	**26**	**26**
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	60	67	70	86	89
	wykonanie	22	26	26	58	58
	% zrealizowanych potrzeb	**36**	**38,8**	**37**	**67**	**65**
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	10	20	11	10	10
	wykonanie	9	14	7	3	6
	% zrealizowanych potrzeb	**90**	**70**	**63**	**30**	**60**

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 29. **Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2015-2019 – narastająco [tys. zł]**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	63 308	65 059	67 273	67 392	68 275
I ZBM –TBS sp. z o.o.	42 341	43 768	45 090	44 855	45 200
II ZBM –TBS sp. z o.o.	20 967	21 291	22 183	22 537	23 075

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 30. **Liczba mieszkań i lokali użytkowych oddanych do użytku przez ZBM I i II TBS w 2019 r.**

ulica (rok zakończenia inwestycji)	liczba budynków	liczba lokali mieszkalnych	liczba lokali użytkowych	liczba garaży/ miejsc postojowych
ZBM I TBS				
-	0	0	0	0
ZBM II TBS				
Anny Jagiellonki 3A	1	33	0	0

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o.

Tabela 31. **Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby w okresie 2015-2019**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Przyznane lokale socjalne	806	900	1 007	1 066	1 108
Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne, potrzeby zidentyfikowane na podstawie liczby wyroków sądowych ws. Eksmisji	1 478	1 478	1 419	1 431	1 447
Procent przyznanych lokali socjalnych w stosunku do zapotrzebowania [%]	54,53	60,89	70,96	74,49	76,57

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela 32. **Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali w latach 2015-2019 netto [zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali	682 914	720 853	692 978	1 148 174	208 276*

** W związku z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie przekształcenia z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2019 r. prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, sprzedaż lokali w 2019 roku była w dużym stopniu ograniczona, z uwagi na oczekiwanie na wydanie stosownych zaświadczeń o przekształceniu, co miało przełożenie na zmniejszenie przychodów. Ponadto, opłaty za użytkowanie wieczyste należne są tylko w stosunku do gruntów, które nie podlegały przekształceniu, co również w związku z w/w ustawą miało wpływ na niższe przychody.*

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela 33. **Przeniesienie własności nieruchomości miejskich z podziałem według tytułów prawnych w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo jednorodzinne [m^2]:					
Sprzedaż	122 678	8 699	32 578	5 164	17 720
Średnia cena za m^2 (netto)	87,87	136,60	170,18	248,71	209,73
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo wielorodzinne [m^2]:					
Sprzedaż	10 763	2 343	6 944	2 585	1 256
Średnia cena za m^2 (netto)	78,15	97,15	175,90	148,38	297,43
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego na cele komercyjne [m^2]:					
Sprzedaż	106 722	11 547	238 395	6 663	18 625
Średnia cena za m^2 (netto)	208,16	169,39	159,59	70,38	151,88
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m^2]:					
Użytkowanie wieczyste* (oddanie w użytkowanie wieczyste)	2 268	242	-	-	-
Średnia cena za m^2 (netto)	338,45	195	-	-	-
Własność[1]	78 225	2 829	2 285	10 832	-
Średnia cena za m^2 (netto)	182,00	218,28	202,82	166,00	-
Własność*	* od 2012 nie sprzedawano prawa własności w drodze bezprzetargowej				
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m^2]:					
Użytkowanie wieczyste	* od 2012 nie przekazywano nieruchomości w użytkowanie wieczyste, sprzedawane były tylko prawa własności				
Własność	-	327	38 894	2 404	2 726
Średnia cena za m^2 (netto)	-	209,11	189,16	147,70	168,46
Inne formy przeniesienia tytułu prawnego do gruntów komunalnych:					
Grunty oddane w dzierżawę [m^2]	2 110 189,0	1 479 676,1	1 062 932,8	1 302 645,8	1 658 116
Nieruchomości oddane w użyczenie [m^2]	16 295,5	4 941,5	199 439,5	11 118	6 929
Grunty oddane w trwały zarząd [m^2]	151 507,84	62 436,76	254 196	98 630	78 506

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Grunty oddane w użytkowanie [m^2]	4 231	4 231	6 376	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności [m^2]	8 724	16 610	7 711	6 551	5 866
Sprzedaż na rzecz użytkowania wieczystego	1 599	495 381	6 084	0,548	-

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka

Tabela 34. **Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	329	609	878	784	830*
Wypisy i wyrysy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	464	332	255	290	282
Wyrysy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	7	15	14	8	15
Opiniowanie wstępnych projektów podziałów gruntów	170	166	93	237**	150
Opinie wydawane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	730	572	525	552	500
Decyzje o warunkach zabudowy (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	7	4	8	4	1
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	0	2	3	2	2
Decyzje ustalające jednorazową opłatę od wzrostu wartości nieruchomości	39	44	17	17	23***

**wszystkich zaświadczeń w oparciu o ustalenia m.p.z.p. 843*

*** w tym 130 postanowień oraz 107 opinii*
**** nie każda zmiana kończy się wydaniem decyzji, w samym 2019 r. przeanalizowano 328 zmian (205 spraw), z tego 23 zakończono wydaniem decyzji, a pozostałe opatrzono notatką służbową*
Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Na podstawie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* istnieje wymóg sporządzania „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta" co najmniej raz w kadencji rady miasta. Ostatnia analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Gliwice przeprowadzona została w roku 2018, stąd nie było wymogu jej przeprowadzenia w roku 2019.

Tabela 35. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w okresie 2015-2019**

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej MPZP	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu/ uwagi
1	Uchwała Nr II/17/2014 Rady Miasta Gliwice z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część „osiedla Żerniki" położoną po zachodniej stronie ulicy Tarnogórskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2014 r. poz. 6770	15 stycznia 2015 r. opublikowany w dniu 31 grudnia 2014 r.
2	Uchwała nr III/41/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 22 stycznia 2015r. zmieniająca uchwałę w sprawie m.p.z.p. miasta Gliwice dla obszaru położonego po południowej stronie autostrady A-4, w rejonie ul. Traktorzystów tekst jednolity planu	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 364 tekst jednolity uchwały ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 3408	13 luty 2015 r. opublikowany w dniu 29 stycznia 2015 r. opublikowany w dniu 26 czerwca 2015 r. obowiązuje od 26.06.2015 r.
3	Uchwała nr VI/108/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 4 maja 2015 r zmieniająca uchwałę w sprawie m.p.z.p. miasta Gliwice dla obszaru obejmującego „osiedle Czechowice" tekst jednolity planu	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 2859 tekst jednolity uchwały ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 4567	9 czerwca 2015 r. opublikowany w dniu 25 maja 2015 r. obowiązuje od 8 września 2015 r. opublikowany 8 września 2015 r.
4	Uchwała nr VIII/176/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 23 lipca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część Osiedla Brzezinka, położoną na północ od ulicy Kozielskiej i na wschód od ulicy Bydgoskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2015r. poz. 4196	19 sierpnia 2015 r. opublikowany w dniu 4 sierpnia 2015 r.
5	Uchwała Nr IX/203/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w obrębie ulic Bojkowskiej, Gwarków, Jasnej i Pszczyńskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 4577	24 września 2015 r. opublikowany w dniu 9 września 2015 r.
6	Uchwała Nr XII/297/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Góry Chełmskiej, Kozielskiej i Okulickiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 7641	29 stycznia 2016 r. opublikowany w dniu 29 grudnia 2015 r.
7	Uchwała Nr XIV/359/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część Osiedla Brzezinka, położoną na południe od ulicy Kozielskiej i na wschód od ulicy Lubelskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2016 r. poz. 1860	29 kwietnia 2016 r. opublikowany w dniu 29 marca 2016 r.
8	Uchwała Nr XIV/358/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część Osiedla Brzezinka, położoną na zachód od ulicy Bydgoskiej i od ulicy Lubelskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2016 r. poz. 1914	1 maja 2016 r. opublikowany w dniu 31 marca 2016 r.

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej MPZP	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu/ uwagi
9	Uchwała Nr XXIV/608/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie mpzp miasta Gliwice dla obszaru obejmującego rejon Osiedla Kopernika tekst jednolity planu	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 r. poz. 2537	12 maja 2017 r. opublikowany w dniu 11 kwietnia 2017 r.
10	Uchwała Nr XXX/686/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 7 września 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Pszczyńskiej, Pocztowej i Płażyńskiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 r. poz. 4980	16 października 2017 r. opublikowany w dniu 15 września 2017 r.
11	Uchwała Nr XXX/687/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 7 września 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego pomiędzy Aleją Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Portową i ul. Starogliwicką	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 r. poz. 4981	16 października 2017 r. opublikowany w dniu 15 września 2017 r.
12	Uchwała Nr XXXIV/790/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część „dzielnicy Bojków", położoną pomiędzy ulicami Rybnicką, Knurowską oraz południową granicą miasta	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 2093	4 maja 2018 r. opublikowany w dniu 3 kwietnia 2018 r.
13	Uchwała Nr XXXIV/791/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulicy Daszyńskiego i ulicy Kozłowskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 2094	4 maja 2018 r. opublikowany w dniu 3 kwietnia 2018 r.
14	Uchwała Nr XXXVIII/832/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego „dzielnicę Stare Gliwice"	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 3935	22 lipca 2018 r. opublikowany w dniu 21 czerwca 2018 r.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 36. **Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania na 31 grudnia 2019r.**

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP	Obszar dla którego sporządzany jest MPZP (w ha)	Obszar którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
1	Uchwała nr VII/136/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 18 czerwca 2015 r.	13,23	Obszar położony po południowej stronie torów kolejowych w rejonie ulicy Piwnej i Drogowej Trasy Średnicowej

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP	Obszar dla którego sporządzany jest MPZP (w ha)	Obszar którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
2	Uchwała nr XIII/331/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 4 lutego 2016 r.	214	Obszar obejmujący część Osiedla Bojków położoną pomiędzy ul. Bojkowską a autostradami A1 i A4
3	Uchwała nr XIII/332/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 4 lutego 2016 r.	409	Obszar obejmujący część Osiedla Bojków położoną pomiędzy ul. Knurowską, Bojkowską i autostradą A4
4	Uchwała nr XIX/482/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 8 września 2016 r. zmiana załącznika graficznego Uchwała nr XXXIX/847/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 12 lipca 2018r. Uchwała nr VII/120/2019 Rady Miasta Gliwice z 11 lipca 2019 roku.	293,1	Obszar obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baildona
5	Uchwała nr XIX/483/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 8 września 2016 r.	296	Obszar obejmujący część Osiedla Żerniki położoną po wschodniej stronie ulicy Tarnogórskiej
6	Uchwała nr XXXII/731/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 16 listopada 2017 r.	13	Obszar obejmujący fragment Osiedla Wójtowa Wieś położony po południowej stronie ulic Wójtowskiej i Dolnej Wsi
7	Uchwała nr III/45/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 7 lutego 2019 r.	2,7	Obszar położony w rejonie ulic Jana Nowaka - Jeziorańskiego, Toszeckiej i Orląt Śląskich
8	Uchwała nr III/46/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 7 lutego 2019 r.	19,23	Obszar położony w rejonie ulic Daszyńskiego, Wójtowskiej, Ku Dołom i Orkana.
9	Uchwała nr VI/101/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 30 maja 2019 r.	16	Obszar położony przy ul. Pszczyńskiej, w rejonie węzła autostradowego "Gliwice-Sośnica"
10	Uchwała nr VI/102/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 30 maja 2019r.	31,9	Obszar położony w rejonie al. Jana Nowaka - Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego
11	Uchwała nr VI/103/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 30 maja 2019r.	260	Obszar położony w rejonie lotniska
12	Uchwała nr VII/119/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 11 lipca 2019r.	0,61	Obszar położony w rejonie ul. Nowy Świat i przedłużenia ul. Kosów

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego w Gliwicach

Tabela 37. **Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w okresie 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Remonty elewacji i dachów – zgłoszenia	94	78	57	61	51
Remonty elewacji i dachów – pozwolenia	126	85	49	78	78

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM

Ilość spraw wykazanych w ww. tabeli jest konsekwencją istotnej zmiany ustawy Prawo budowlane, wprowadzonej od dnia 28.06.2015 r. Rozszerzeniu uległ katalog budów oraz robót budowlanych, niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę, a także zakres budów i robót budowlanych niewymagających zgłoszenia.

W związku z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym do zadań miasta należy również opieka nad zabytkami. Działania w tym zakresie podejmowane są w ramach Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Program ten jest opracowaniem strategicznym i ma za zadanie kształtowanie polityki ochrony dóbr kultury w mieście polegającej na uporządkowaniu, usystematyzowaniu i przedstawieniu m.in. gminnego zasobu zabytków oraz określeniu ich potrzeb i tkwiącego w nich potencjału. Jednym z elementów opieki nad zabytkami jest wsparcie finansowe w postaci dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Obowiązek prowadzenia monitoringu realizacji programu wynika z art. 87 ust. 5 ustawy z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. teks jedn. Dz. U. z 2018 roku, poz. 2067 z późn. zm.). Zgodnie z nią zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. Sprawozdanie z jego realizacji sporządza się co 2 lata.

W przypadku *Programu opieki nad zabytkami na lata 2016–2019 dla Gliwic* opracowano sprawozdanie z pierwszych dwóch lat (za lata 2016 i 2017) i przedstawiono Radzie Miejskiej w 2018 r. Następne sprawozdanie będzie wykonane po zakończeniu trwania Programu, tj. w 2020 r.

W załączniku nr 6 Sprawozdanie z realizacji Programu opieki nad zabytkami miasta Gliwice na lata 2016 – 2019.

Tabela 38. **Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszenia budowy) w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Budownictwo mieszkaniowe	250	274	255	212	211
Budownictwo komercyjne	99	78	76	73	49

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 39. **Pozwolenie na budowę na przedsięwzięcia komercyjne z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Zmiana sposobu użytkowania na cele komercyjne	47	17	16	23	15

Rozbudowa obiektów istniejących	29	20	16	13	18
Nowe obiekty	23	41	44	37	16

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 40. **Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy) z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018	2019
Nadbudowa i rozbudowa domów i mieszkań		44	34	42	24	35
Zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkaniowe oraz adaptacja strychów, piwnic, suszarni		69	59	58	56	72
Domki jednorodzinne	Pozwolenia	125	173	141	121	96
	w tym budynków	157	223	181	173	161
	w tym mieszkań	166	247	219	206	187
Budownictwo wielorodzinne	Pozwolenia	12	8	14	11	8
	w tym budynków	22	13	23	22	18
	w tym mieszkań	435	419	759	1 034	822

Źródło: Wydziału Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 41. **Decyzje, opinie i inne zadania w okresie 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Zaświadczenia o samodzielności lokali	1 063	875	793	1 145	984
Opinie konserwatorskie	1 263	864	858	872	883
Sprawdzone projekty i wydane pozwolenia na budowę	1 756	1 655	1 664	1 789	1 791
Pozwolenia na rozbiórkę obiektów	56	75	59	71	64
Pozwolenia na roboty budowlane nie wymagające decyzji (w tym zgłoszenia budowy)	1 099	857	766	644	679

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM

Tabela 42. **Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2015-2019**

Nazwa wydziału	2015	2016	2017	2018	2019
Wartość zwolnienia od podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku [zł]	344 780,00	247 228,54	67 199,80	121 349,59	42 900,00*
Liczba osób korzystających ze zmniejszenia podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku	495	650	706	776	807

**spadek kwoty zwolnienia w porównaniu z latami ubiegłymi wynika z faktu, iż w 2019 roku ze zwolnienia nie korzystali przedsiębiorcy*

Źródło: Wydział Podatków i Opłat UM w Gliwicach

Tabela 43. **Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba działek mieszkaniowych | przygotowanych przez miasto	113	72	66	32	50
Powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto [ha]	23,4280	11,0238	6,9013	3,7542	4,1631

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM

3.3. Transport

Tabela 44. **Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2015-2019**

Liczba zarejestrowanych pojazdów	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba ogółem, w tym:	142 076	147 161	141 155	162 300	170 184
- samochody osobowe	110 850	115 103	100 605	127 766	132 092
- autobusy	595	610	534	616	610
- samochody ciężarowe	13 135	13 337	15 714	15 469	13 724
- jednoślady (motorowery i motocykle)	7 697	8 012	9 762	8 577	8 851
- naczepy i przyczepy	6 189	7 118	7 796	7 659	7 789
- pozostałe pojazdy	3 610	2 981	6 744	2 213	7 118
Wydane prawa jazdy	5 066	5 391	4 630	4 651	4 208

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach / CEPiK

Tabela 45. **Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Pojazdy sprowadzone z zagranicy	3 330	3 838	3 806	3 575	3 816

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 46. **Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ośrodki szkolenia kierowców	19	20	19	18	19
Instruktorzy nauki jazdy	124	114	104	102	97

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 47. **Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wydanych decyzji	543	504	406	327	301

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 48. **Wypadki komunikacyjne według osiedli w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Baildona	7	1	3	4	4
Bojków	1	1	0	5	0
Brzezinka	3	2	1	6	1
Czechowice	4	2	6	1	0
Kopernika	3	3	1	4	0
Ligota Zabrska	3	1	0	2	0
Łabędy	12	10	4	8	13
Obrońców Pokoju	0	1	0	0	2
Ostropa	1	1	0	1	1
Politechnika	6	2	0	5	1
Sikornik	5	5	4	4	7
Sośnica	4	7	1	4	6
Stare Gliwice	6	3	0	2	0
Szobiszowice	7	7	2	6	5
Śródmieście	11	9	3	15	17
Trynek	13	8	6	8	8
Wilcze Gardło	0	0	0	0	0
Wojska Polskiego	9	9	6	9	18
Wójtowa Wieś	1	2	1	2	3
Zatorze	6	4	0	4	14
Żerniki	1	0	0	0	0

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 49. **Wypadki komunikacyjne. Gliwice na tle innych gmin w latach 2018-2019**

Wyszczególnienie	Liczba zdarzeń		Wypadki		Kolizje		Ranni		Zabici	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Gliwice	3 243	3 501	107	102	3 136	3 399	119	110	5	4
Knurów	272	309	17	12	255	297	20	13	1	1
Pilchowice	118	134	2	7	116	127	2	9	0	1
Gierałtowice	145	164	9	10	136	154	8	12	1	1
Pyskowice	187	205	4	8	183	197	3	9	1	0
Rudziniec	209	235	5	10	204	225	4	10	2	1
Wielowieś	54	50	6	5	48	45	6	6	1	1
Toszek	67	72	9	4	58	68	7	4	4	0
Sośnicowice	181	160	11	8	170	152	10	8	2	2
RAZEM	4 476	4 830	170	166	4 306	4 664	179	181	17	11

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 50. **Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2015-2019**

Gliwice		2015	2016	2017	2018	2019
Liczba autobusów ogółem,w tym:		180	191	180	180	180
- autobusy wielkopojemne dwuczłonowe (do 18 m)		82	93	82	82	86
- autobusy wielkopojemne jednoczłonowe (do 15 m)		26	26	26	26	26
- autobusy niskopojemne (tzw.kat.B) jednoczłonowe (do 12 m)		72	72	72	72	68
- autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych		160	171	180	180	180
- autobusy nowe (spełniające normy unijne)	EURO I	6	6	0	0	0
	EURO II	23	23	20	8	8
	EURO III	30	30	30	26	26
	EURO IV	17	17	17	17	17
	EURO V	22	22	22	22	22
	EEV	65	65	65	65	65
	EURO VI	6	17	26	42	42
	RAZEM	169	180	180	180	180
Liczba autobusów kupionych ze środków budżetu miasta w całości lub w części (narastająco od roku 1998)		133	144	144	144	144

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Środki z budżetu miasta na zakup autobusów (dotacje lub podwyższenie udziałów) [w tys. zł]	1 000	0	0	0	0
Liczba autobusów sfinansowanych częściowo ze środków unijnych	0	11	9	0	16
Środki unijne na zakup autobusów [w tys. zł]	0	9 434	5 413	0	17 630

Źródło: PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 51. **Działalność usługowa PKM w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miast, w których PKM świadczy usługi przewozów komunikacyjnych, w tym:	11	11	11	11	11
- łączna długość tras przewozowych we wszystkich miastach / Gliwice [km]	622/386	622/386	624/393	624/393	642/409
Liczba obsługiwanych linii PKM w mieście	37	37	38	38	38
Liczba pasażerów przewiezionych komunikacją miejską, dane szacunkowe - [w mln]	42	38	38	37	37

Źródło: PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 52. **Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2015-2019 (przekazane do KZK GOP*) [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dotacje z budżetu miasta	25 775	24 244	24 159	25 499	29 680

**Od 2019 r. do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii*
Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 53. **Przebieg istniejących tras rowerowych na dzień 31.12.2019 r.**

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
1	Granica Zabrza w Maciejowie → wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej	4,19
2	Skrzyżowanie ul. Gajowa/Toszecka → skrzyżowanie ul. Olszewskiego/Tarnogórska	4,28
3	ul. Perseusza → ul. Toszecka	1,20
4	Plac Piłsudskiego → Jana Śliwki (przez Wybrzeże Wojska Polskiego)	0,98
5	Plac Piłsudskiego → skrzyżowanie ul. Jana Śliwki/Kasztanowa	1,50
6	ul. Jana Śliwki → ul. Edisona (wzdłuż ul. Portowej)	1,87
7	Skrzyżowanie ul. Jana Śliwki/Kasztanowa → skrzyżowanie ul. Perseusza/Oriona	3,01

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
8	ul. Perseusza → ul. Toszecka (wzdłuż ul. Zygmuntowskiej)	2,50
9	Skrzyżowanie ul. Toszecka/Piaskowa → ulica dojazdowa do Ośrodka w Czechowicach	5,20
10	Skrzyżowanie Al. Sikornik/ul. Nowy Świat → granica Gminy Pilchowice	4,19
11	Skrzyżowanie ul. Staromiejska/Wyczółkowskiego → ul. Kozielska	4,25
13	Wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej → ul. Nad Torami	3,09
14	ul. Żernicka → granica z Szałszą	0,98
15	ul. Pionierów → ul. Toszecka	1,12
16	ul. Nowy Świat → skrzyżowanie ul. Orlickiego/Wyspiańskiego	2,23
17	Skrzyżowanie ul. Jesienna/Wiślana → rejon ronda na końcu ul. Jesiennej	0,56
18	ul. Kozielska → ul. Nobla (wzdłuż ul. Gaudiego i Gutenberga)	2,33
19	ul. Czapli → ul. Rybnicka (wzdłuż ul. Żurawiej)	0,24
20	ul. Lotników → ul. Bojkowska (wzdłuż Lotniska Aeroklubu)	3,30
21	Plac Mickiewicza → Granica z Kozłowem w Ostropie	7,95
22	ul. Edisona → ul. Wyczółkowskiego (wzdłuż ul. Portowej)	3,03
23	ul. Orlickiego → • ul. Sowińskiego	2,38
23b	ul. Radomska → ul. Zamojska	3,55
24	Osiedle Kosmonautów (ul. Piaskowa) → ul. Zakątek Leśny	2,50
25	ul. Poniatowskiego → ul. Szymanowskiego	2,56
26	Przedłużenie ul. Kozłowskiej → granica z Kozłowem	5,62
27	ul. Nauczycielska → ul. Frezji	3,78
28	Skrzyżowanie ul. Frezji/Begonii → granica ze Smolnicą	0,89
29	ul. Chorzowska → las chorzowski	0,89
30	ul. Bojkowska → ul. Św. Brata Alberta	2,85
31	ul. Andersa → ul. Sowińskiego	0,59
32	ul. Dolnej Wsi → ul. Pliszki	0,57
Droga techniczna	przy autostradzie A4 (dopuszczony ruch rowerowy): ul. Rybnicka → ul. Daszyńskiego	7,17
Droga rowerowa	śladami kolejki wąskotorowej – odc. 1: Stacja „Trynek” → ul. Kopalniana (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	0,70

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
Droga rowerowa	ul. Kopalniana → ul. Rzepakowa (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	2,81
Droga rowerowa	Skrzyżowanie ul. Knurowska/Chmielna → granica miasta z Knurowem (wzdłuż ul. Knurowskiej)	0,65
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Płażyńskiego (od ul. Bojkowskiej do ul. Pocztowej)	1,08
Droga rowerowa	ul. Żwirki i Wigury (od ul. Lotników do ul. Dzierżona)	0,44
Droga rowerowa	Estakada Heweliusza (od ul. Portowej do ul. Pionierów)	0,48
Trasa rowerowa	Centrum → Sośnica	6,18
Droga rowerowa	Pocztowa → Błonie (od ul. Płażyńskiego do ul. Kujawskiej)	2
Droga rowerowa	ul. Kujawska (od skrzyżowania z ul. Skłodowskiej-Curie do ul. Panewnickiej)	1,13
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Berbeckiego (wzdłuż Parku Chopina)	0,24
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Królewskiej Tamy	0,23
Droga rowerowa	ul. Jagiellońska	0,29
Razem		**107,58**

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Na utrzymanie tras rowerowych i ciągów pieszych poza pasem drogowym miasto przeznaczyło w roku 2019 łącznie 46 783,83, w tym:

- utrzymanie stacji napraw rowerów (wymiana, uzupełnienie narzędzi) – 27 208,83 zł;
- wykonanie przeglądu technicznego tunelu dla pieszych pomiędzy Dworcem PKP a ul. Tarnogórską – 5 043,00 zł;
- Wykonanie przeglądu technicznego wiaduktu żelbetowego w śladzie zabytkowej kolejki wąskotorowej – 4 920,00 zł;
- utrzymanie zieleni i porządku przy ciągach pieszych i trasach rowerowych – 9 612,00 zł;

Na utrzymanie systemu miejskich wypożyczalni rowerów (Gliwicki Rower Miejski) w 2019 r. przeznaczono 464 277,00 zł.

Infografika 4. **Mapa tras rowerowych w Gliwicach**

Źródło: https://gliwice.eu/miasto/sport-i-rekreacja/sciezki-rowerowe-0

3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (o wartości powyżej 500 tys. zł) zrealizowanych w 2019 roku

Tabela 54. **Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
1	Remont nawierzchni jezdni i chodników i parkingu - ul. Syriusza	614
2	Remont nawierzchni jezdni - ul. Majakowskiego	548
3	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Zakopiańska	821
4	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Ligocka	819
5	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Świętojańska – etap II	1 727
6	Remont nawierzchni jezdni - ul. Oświęcimska	564
7	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Kosmonautów II etap	593
8	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Kunickiego II etap	657
9	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Ziębia	717
10	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Pocztowa	842
11	Remont nawierzchni jezdni - ul. Portowa	709
12	Remont nawierzchni jezdni i chodników - ul. Rolników etap II	1 728
13	Remont nawierzchni jezdni - ul. Beskidzka	592
14	Remont nawierzchni jezdni - ul. Tarnogórska	637
15	Rozbudowa systemu detekcji na terenie miasta Gliwice wraz z modernizacją wybranych sygnalizacji świetlnych, etap II	29 872 w tym z UE 25 391
16	Przebudowa skrzyżowania ulic Toszecka – Myśliwska - Pionierów	5 829

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 55. **Inwestycje i remonty w zakresie technologii**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
1	Budowa instalacji odazotowania spalin dla kotłów WP-70 nr 1 i 3	6 044
2	Modernizacja ciągłego monitoringu spalin w kominach H-100 i H-80	800
3	Modernizacja wentylatora podmuchu kotła WP-70 nr 2	945
4	Centrum Usług Wspólnych na rzecz pakietu usług Data Center dla jednostek organizacyjnych Miasta Gliwice.	6 758

Źródło: Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów S.A., Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.

Tabela 56. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
1	Budowa sieci wodociągowej przy ul. Górników, Cichej, Klonowej, Ceglarskiej	992
2	Modernizacja pompowni ścieków wraz z układem zatrzymania i przerobu skratek w pompowni ścieków przy ul. Nad Kanałem (Łabędy – Kuźnica)	1 123
3	Budowa sieci wodociągowej przy ul. Traktorzystów- Tulipanów	621
4	Budowa układu wentylacji i filtrów do dezodoryzacji pompowni ścieków przy ul. Głównej	875
5	Budowa sieci wodociągowej przy ul. Konwalii i Wrzosowej	619
6	Budowa sieci wodociągowej przy ul. Witkiewicza, Spółdzielczej, Kolejarzy	559
7	Budowa sieci wodociągowej przy ul. Michałowskiego	517
8	Remont sieci wodociągowej przy ul. Prozy i Ossolińskich	515
9	Remont sieci wodociągowej w przepuście kolejowym przy ul. Żeleńskiego – Boya / Szlak Kolejowy	2 282
10	Zakup pojazdów do obioru odpadów	3 851
11	Budowa sieci kanalizacji deszczowej, zbiornika retencyjnego wraz pompownią wód deszczowych, rurociągiem tłocznym i instalacjami elektrycznymi, przepustu pod drogą - ul. Bojkowską, drogi dojazdowej do zbiornika i wylotu brzegowego do rowu otwartego w rejonie ul. Bojkowskiej	12 140
12	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji deszczowej w celu odwodnienia terenów położonych pomiędzy autostradą A4, ul. Rybnicką, potokiem DOA a ul Biegusa w Gliwicach etap III (całość 1 463 238,28 zł)	1 164
13	Przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Ks. Jerzego Popiełuszki wraz z zabudową urządzenia podczyszczającego w systemie zaprojektuj i wybuduj	624
14	Zabudowa urządzeń podczyszczających dla zadania przebudowy kanalizacji deszczowej w ul. Dworskiej - etap IV	959
15	Odwodnienie terenów położonych pomiędzy autostradą A4, ul. Rybnicką, potokiem Doa a ul. Biegusa w Gliwicach - etap I	3 642

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
16	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji deszczowej w celu odwodnienia terenów położonych pomiędzy autostradą A4, ul. Rybnicką, potokiem Doa a ul. Biegusa w Gliwicach - etap IV	1 476
17	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części I zamówienia - ul. Okrzei	794
18	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części I zamówienia - ul. Rolników	1 263
19	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części II zamówienia -ul. Daszyńskiego, Wolności, Towarowa.	1 461
20	Budowa oświetlenia na ul. Dworcowej w ramach projektu 'Eko-światło w Gliwicach - Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego	521
21	Budowa oświetlenia na ul. Tarnogórskiej w ramach projektu 'Eko-światło w Gliwicach - Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego	3 342
22	Budowa oświetlenia na ul. Bojkowskiej w ramach projektu 'Eko-światło w Gliwicach - Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego	597
23	Budowa sieci c.o. w rejonie ulic Chorzowskiej i Towarowej	2 776
24	Budowa sieci c.o. w Łabędach – etap III a i b	1 052
25	Przyłącze c.o. do budynku przy Biegusa – etap I	837
26	Sieć c.o. do budynków przy ulicach: Mastalerza, Kolberga, Warszawskiej, Świętojańskiej	1 333
27	Przyłącze c.o. do budynku nr 1 przy ulicy Kozielskiej MURAPOL	662
28	Budowa sieci c.o. w rejonie ulic Chorzowskiej i Nad Bytomką – etap III	1 828
29	12 stacji wymiennikowni ciepła w Łabędach – etap III c	511
30	Przyłączenie do sieci c.o. budynków w rejonie ulic Kilińskiego, Piastowskiej i Lotników	1 272
31	Przyłącze c.o. do budynków nr 1 i 2 przy ulicach Samotnej i Kujawskiej	1 080
32	Modernizacja hali budynku 1010 na terenie giełdy samochodowej	582
33	Wykonanie miejsc parkingowych przy ul. Kopernika	784

Źródło: Wydział Gospodarowania Wodami UM, Wydział Usług Komunalnych UM, Remondis Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 57. **Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2018)	Koszt [w tys. zł]
1	Szkoła Podstawowa Filomata ul. Pszczyńska – modernizacja boisk szkolnych – wykonano boisko wielofunkcyjne (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, tenis, badminton) wraz z wyposażeniem, plac zabaw z nawierzchni bezpiecznej wraz z montażem urządzeń zabawowych, oświetlenie boiska wraz z ogrodzeniem piłkochwytami, zagospodarowanie ternu w tym wykonanie drogi dojazdowej.	895

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM

Tabela 58. **Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych**

Inwestycje i remonty	Okres realizacji	Koszt [w tys. zł]	Efekt rzeczowy
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 – modernizacja boisk z zagospodarowaniem terenu	**2018-2019** ***(zakończono)***	**1 693** *(w 2019 r.)*	Modernizacji obiektów szkolnych (w rozbiciu na lata): 2018 (etap I) - Modernizacja boisk szkolnych, obiektów sportowych wraz z pracami towarzyszącymi 2019 (etap II - modernizacja obiektów sportowych); zagospodarowanie terenu szkoły przy ulicy Asnyka: przebudowa nawierzchni utwardzonych, przebudowa zjazdu z ulicy Asnyka, wykonanie zjazdu z ulicy Nowej, przebudowa(przełożenie) sieci energetycznych kolidujących z planowana inwestycja, wykonanie sieci kanalizacji deszczowej dla planowanej inwestycji, dostawa i montaż elementów małej architektury: ławki, kosze, wiata śmietnikowa, oznakowanie drogi pożarowej; rekultywacja, humusowanie, obsianie trawa pozostałego terenu przyległego do planowanej inwestycji.
I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne – budowa obiektów wraz z zagospodarowaniem terenu	**2019-2021** ***(w trakcie realizacji)***	**3 000** *(w 2019 r.)*	Rozbudowa istniejącej placówki oświatowej polegająca na budowie hali sportowej z częścią dydaktyczna wraz z instalacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz zagospodarowaniem terenu
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - modernizacja budynku przy ul. Gierymskiego 1	2017-2020 ***(w trakcie realizacji)***	**2 588** *(w 2019 r.)*	Zamówieniem publicznym objęte są roboty budowlano-remontowe związane z adaptacją pomieszczeń istniejącego budynku przy ul. Gierymskiego 1 w Gliwicach dla potrzeb Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego. Prace obejmują zmianę funkcjonalno-użytkową wewnątrz budynku z budowa windy, pochylni zewnętrznej wraz z dostosowaniem instalacji wewnętrznych do wprowadzanych zmian
ZADANIA MAJĄTKOWE w MJO (razem)	**2019**	**33 300**	Zakres zadań i prac budowlanych: • modernizacja pomieszczeń: dydaktycznych, sanitarnych, pomocniczych i ciągów komunikacyjnych, • zagospodarowanie terenu, modernizacja ogrodzenia, dachu, obejścia, place zabaw, • modernizacja instalacji (elektrycznych, słaboprądowych, wod.-kan., hydrantowej)
ZADANIA REMONTOWE w MJO (razem)	**2019**	**1 911**	• Remont sal i pomieszczeń, wyposażenia i instalacji wew., pokrycia dachowego, malowanie, bieżące prace konserwacyjno-remontowe

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 59. **Inwestycje i remonty w zakresie obiektów użyteczności publicznej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
1	Termomodernizacja budynku przy ul. Toszeckiej 179 – Wykonano roboty w zakresie docieplenie ścian i stropodachu, wymieniono pozostałą starą stolarką, wykonano nową instalację c.o. i c.w.u. i odgromową	662 ,zł netto (VAT odliczono)
2	Budowa budynku w Dzielnicy Obrońców Pokoju – wykonano budynek w stanie surowym otwartym wraz z instalacjami wewnętrznymi o przyłączami. Prace wykończeniowe realizował użytkownik (Niepubliczny Zakład Opieki Zwrotnej Przychodna ALMA-MED. Sp. Z o.o.) na podstawie porozumienia z Miastem.	1 221 zł netto (VAT odliczono)

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM w Gliwicach

Tabela 60. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
1	Modernizacja budynku przy ul. Bernardyńskiej 57	601
2	Modernizacja budynku przy ul. Bernardyńskiej 59	506
3	Modernizacja budynku przy ul. Jana Śliwki 22	554
4	Modernizacja budynku przy ul. Jana Śliwki 72	748
5	Modernizacja budynku przy ul. Noakowskiego 2	537
6	Modernizacja budynku przy ul. Jaracza 8	503
7	Modernizacja budynku przy ul. Różanej 2	648
8	Modernizacja budynku przy ul. Lekarskiej 3	614
9	Modernizacja budynku przy ul. Kozielskiej 26	701
10	Modernizacja budynku przy ul. Kozielskiej 56	1 033
11	Modernizacja budynku przy ul. Sikorskiego 41	598
12	Modernizacja budynku przy ul. Tokarskiej 137	503
13	Budowa budynku komunalnego przy ul. Anny Jagiellonki 3A	4 049

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela 61. **Zakup urządzeń, ruchomości, itp.**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2019)	Koszt [w tys. zł]
1	Rozkładarka (Rozścielacz) Dynapac SD 2500CS	998,5
2	Frezarka Wirtgen W200i n/s 14201679	1 783,6
3	Dostawa 12 nowych niskopodłogowych przegubowych oraz 4 niskopodłogowych dwuosiowych autobusów komunikacji miejskiej	19 011
4	Zakup pojazdów do obioru odpadów	3 850,6
5	Rozbudowa instalacji regałowej wysokiego składowania w magazynie K na terenie Śląskiego Centrum Logistyki S.A. w Gliwicach wraz z instalacją tryskaczową ppoż.	925

Źródło: Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów S.A., Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp.z o.o. , REMONDIS Sp. z o.o., Śląskie Centrum Logistyki S.A

4. Środowisko

4.1. Powietrze

Na stan powietrza w mieście wpływa przede wszystkim emisja z gospodarstw domowych opalanych paliwami stałymi, a w dalszej kolejności ruch drogowy oraz zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu. Źródłem bieżących danych, dotyczących jakości powietrza na terenie miasta Gliwice, jest ocena stanu zanieczyszczenia powietrza dokonywana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, w ramach monitoringu środowiska.

Średni poziom rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w latach 2015-2019 sukcesywnie spada, od 47 do 33 µg/m^{3}n (mikrogramów).

Wykres 7. **Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2015-2019**

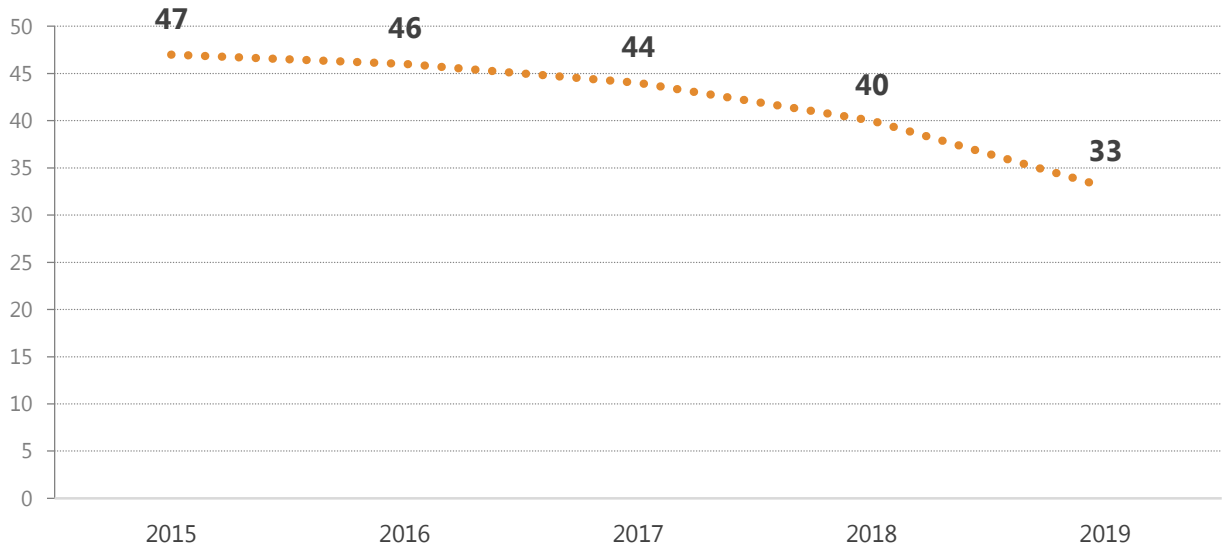

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Tabela 62. **Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w µg/m3 (poziom dopuszczalny: 40 µg/m3)	47	46	44	40	33
Liczba przekroczeń dopuszczalnych stężeń 24h PM10 (dopuszczalna częstość przekraczania 35 razy	110	104	84	92	59
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w µg/m3 (poziom dopuszczalny: 25 µg/m3	31	32	31	33	26

**Poziomy zanieczyszczeń ujęte w Raporcie określono na stacji pomiarowej przy ul. Mewy w Gliwicach*

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Wskaźnik 2. **Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Gliwice, ul. Mewy	47	46	44	40	33
Bytom, ul. Modrzewskiego	44	-	48	-	
Katowice, ul. Kossutha	39	38	41	40	33
Katowice, ul. Plebiscytowa	46	47	52	47	41
Sosnowiec, ul. Lubelska	37	36	41	37	29
Tychy, ul. Tołstoja	39	36	41	38	32

**Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w µg/m^3 (poziom dopuszczalny:40 µg/m^3)*

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)

Ograniczenie emisji CO2 stało się jednym z najważniejszych zagadnień determinujących kierunki rozwoju gospodarki Polski i Europy. Miasto Gliwice również aktywnie włącza się w działania związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, zwiększeniem udziału odnawialnych źródeł energii, zmniejszeniem zapotrzebowania na energię finalną oraz z ograniczeniem niskiej emisji. Uchwałą nr V/81/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 26 marca 2015r. miasto przyjęło do realizacji PGN na lata 2015-2020 (zmiany w PGN przyjęto uchwałą XIV/357/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 marca 2016 r.).

W 2021 roku ukaże się raport z realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej za lata 2018-2020.

4.2. Obszary zielone

Miasto charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów zielonych – w jego obszarze położone są grunty leśne stanowiące mienie komunalne o powierzchni 238,82 [ha] oraz grunty leśne niestanowiące własności Skarbu Państwa o powierzchni 19,98 [ha].

Gwałtowny wzrost powierzchni pasów ulicznych, zlokalizowanych bezpośrednio przy ulicach na terenie miasta, od 2015 roku spowodowany jest nowymi regulacjami prawnymi, oddaniem do użytku Drogowej Trasy Średnicowej oraz przejęciem ulic publicznych.

Tabela 63. **Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2015-2019 [ha]**

Rodzaj zieleni	2015	2016	2017	2018	2019
Parki	30,33	30,33	30,31	30,57	30,47
Zieleńce	83,47	91,46	98,36	95,42	95,89
Zieleńce nieurządzone	60,05	49,35	47,60	47,55	46,1
Nieużytki zadrzewione	38,27	36,44	31,16	29,63	30,81
Pasy drogowe	127,96*	166,55**	161,70	163,07	222,69***
Cmentarze	45,63	46,08	46,08	46,07	46,07
Las komunalny	239,99	236,26	236,26	238,82	238,82
Razem powierzchnia terenów zielonych	**625,7**	**656,47**	**651,47**	**651,12**	**709,48**

**DTŚ G1:25 ha+18 ha przejętych ulic publicznych*
***DTŚ G2 i G2/4: 36 ha*
****Wzrost wynika z włączenia w zarząd ZDM dróg niepublicznych*
Uwaga: Różnice w powierzchni zieleni wynikają z przeprowadzonych podziałów geodezyjnych oraz sprzedaży działek przez UM i przekazania działek gminnych innym podmiotom

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 64. **Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha]**

Nazwa	2017	2018	2019
im. Bolesława Chrobrego*	10,05	10,31	10,31
Starokozielski	5,99	5,99	5,88
im. Fryderyka Chopina	5,86	5,86	5,86
Plac Grunwaldzki	3,97	3,97	3,97
Szwajcaria	4,44	4,44	4,44
Razem	**30,31**	**30,57**	**30,47**

**Różnica w powierzchni Parku Chrobrego wynika z przyłączenia do parku dwóch sąsiadujących działek*

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Na terenie parku im. Fryderyka Chopina znajduje się Palmiarnia Miejska, której historia sięga 1880 r. Dziś na 2000 m^2 rośnie tam ponad 6 tys. roślin, rozmieszczonych w czterech pawilonach tematycznych, w których można obejrzeć palmy, akwaria z żółwiami, gady w terrariach czy egzotyczne papugi i kanarki. Najstarsze okazy roślin liczą ponad 100 lat. W 2013 r. Palmiarnia Miejska została poszerzona o pawilon akwarystyczny prezentujący ryby w czterech zbiornikach o różnych środowiskach słodkowodnych: Amazonia, Tanganika, Rzeki Polski i Rzeki Azji Południowo-Wschodniej.

Corocznie ten unikatowy na skalę regionu obiekt odwiedza tysiące osób; w 2019 r. ekspozycje Palmiarni obejrzało ponad 201 tysięcy zwiedzających.

Tabela 65. **Nasadzanie i wycinka* drzew w Gliwicach w latach 2015-2019 [szt.]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Łącznie wycinka drzew	5 097	6 454	3 831**	2 656	3 845
Łącznie nasadzanie drzew	4 878	4 298	2 699	2 579	3 327
Nasadzanie drzew w Lesie Komunalnym	0	0	0	0	0
Nasadzanie drzew na terenie miasta	1 478	1 552	1 257	1 579	1 183

**wszystkie nasadzenia i wycinki dotyczą wyłącznie zieleni w pasach drogowych na terenie miasta Gliwice*
***mniejsza liczba usuniętych w 2017 r. drzew na podstawie zezwoleń wynika z liberalizacji przepisów ustawy o ochronie przyrody (zwiększenie obwodów pni drzew, które wymagają zezwolenia) oraz obowiązującego do połowy czerwca 2017 r. prawa zezwalającego na usuwanie drzew bez zezwolenia osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą*
Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 66. **Nasadzania krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2015-2019 [szt.]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Nasadzenie krzewów	22 402	24 805	14 870	6 702	10 168
Nasadzenie kwiatów	178 850	272 217	172 362	175 440	93 243

** mniejsza liczba nasadzeń krzewów w latach 2017-2018, stanowiących kompensację przyrodniczą w zamian za usuwane krzewy (wskazanych w zezwoleniach na wycinkę) jest spowodowana zmianami w przepisach ustawy o ochronie przyrody. W nowych przepisach poszerzony został katalog sytuacji, w których nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie krzewów, a tym samym rzadziej nakładany jest obowiązek wykonania nasadzeń krzewów*
Źródło: Wydział Środowiska UM, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich

Wskaźnik 3. **Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców**

Gliwice/Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Powierzchnia terenów	349,27	371,44	373,48	376,64	414,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych i Zarządu Dróg Miejskich

4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Miejski Zarząd Usług Komunalnych prowadząc Schronisko dla Zwierząt w Gliwicach realizuje program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice. Program jest realizowany w oparciu o Art. 11a Ustawy o ochronie zwierząt (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 122) oraz Uchwałę nr XXXVI/794/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 22 marca 2018 r.

Celem programu jest zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym, a także opieka nad wolno żyjącymi kotami – obejmująca swoim zakresem opiekę weterynaryjną oraz dokarmianie. Ponadto, celem programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt, realizowane poprzez sterylizację i kastrację psów i kotów bezdomnych oraz posiadających właścicieli.

W ramach zapobiegania bezdomności zwierząt, zapewnia się zwierzętom bezdomnym miejsce i opiekę w schronisku a także zakrojone na szeroką skalę akcje, promujące adopcję zwierząt bezdomnych, w tym 9 imprez pn. „Bieg na 6 łap", 7 „Wystaw kotów nierasowych oraz „Wariacje na 4 łapy" oraz prowadzenie strony internetowej schroniska, m.in. zawierającej zakładki ze zdjęciami i opisami psów i kotów przeznaczonych do adopcji oraz portalu społecznościowego Facebook, informującego na bieżąco o przyjętych zwierzętach do schroniska.

W załączniku nr 7 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

4.4. Mapa akustyczna i program ochrony przed hałasem

Opracowanie mapy akustycznej jest elementem systemu zarządzania środowiskiem – umożliwia monitoring klimatu akustycznego w mieście oraz stanowi podstawę do planowania inwestycji, których celem jest redukcja poziomu hałasu. Mapa ta stanowi materiał wyjściowy do opracowania i uchwalenia przez Radę Miasta programu działań, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do poziomu dopuszczalnego.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska mapę akustyczną dla miasta (o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.) opracowuje się co 5 lat. Co 5 lat, na jej podstawie, opracowuje się program ochrony środowiska przed hałasem.

Pierwsza mapa akustyczna dla miasta Gliwice została opracowana w 2012 r. Na jej podstawie Rada Miasta Gliwice uchwaliła Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013-2017.

W 2017 r. opracowana została kolejna Mapa akustyczna miasta Gliwice, na podstawie której, został opracowany i uchwalony Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022.

W załączniku nr 8 Sprawozdanie z realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem za rok 2019.

4.5. Programy Ochrony Środowiska

Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska dla miasta Gliwice jest ustawa *Prawo ochrony środowiska*. Aktualny Program na lata 2016-2020 przyjęty został uchwałą nr XXII/547/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 15 grudnia 2016 r.

W Programie zawarte zostały cele i kierunki polityki ekologicznej miasta do roku 2020 i wynikające z niej działania. Do głównych celów długoterminowych zaliczono:

- poprawę jakości powietrza na obszarze miasta,
- realizację racjonalnej gospodarki energetycznej,
- poprawę i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska,
- utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych niskich poziomach,
- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi,
- zrównoważoną gospodarkę zasobami surowców naturalnych,
- racjonalną gospodarkę zasobami glebowymi,
- przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych w mieście zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,
- zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawania odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu,
- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,
- zapobieganie skutkom powodzi, ograniczenie zagrożenia jej wystąpienia,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”,
- zarządzanie dokumentami systemowymi,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska,
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia.

Program przedstawia stan środowiska, a także określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu. Ponadto Program ochrony środowiska dla miasta Gliwice jest spójny z celami głównymi dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nakładają na organ wykonawczy miasta konieczność sporządzenia raportu z realizacji programu ochrony środowiska co dwa lata. Ostatni raport obejmował lata 2017 oraz 2018 i przedstawiony został Radzie Miasta w roku 2019. Raport ten przesłany został do Sejmiku Województwa Śląskiego. Kolejny raport dotyczyć będzie roku 2019 i 2020, a jego przygotowanie nastąpi w 2021 roku.

4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030

11 lipca 2019 r. Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr VII/123/2019 został przyjęty "Planu Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030". Na tej podstawie zostanie przygotowane zarządzenie Prezydenta Miasta Gliwice w sprawie zasad wdrażania, monitoringu, sprawozdawczości oraz aktualizacji Planu. Przewiduje się coroczną (do 31 stycznia) ocenę postępu realizacji Planu adaptacji dokonywaną na podstawie informacji zebranych od interesariuszy, biorących udział w jego tworzeniu. Ponadto w oparciu o informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne za inicjowanie i realizację działań adaptacyjnych, raz na pięć lat przygotowywany będzie raport z wdrażania Planu adaptacji. Raport ten zawierać będzie podstawowe informacje o zainicjowanych, przygotowywanych, realizowanych działaniach adaptacyjnych prowadzonych w okresie sprawozdawczym. Przewiduje się także przygotowanie ewaluacji realizacji Planu adaptacji. Zadaniem ewaluacji będzie sprawdzenie, czy w wyniku podejmowanych działań powstały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonego celu nadrzędnego Planu adaptacji. Najbliższy raport z przebiegu realizacji Planu oraz ewaluacja realizacji działań przewidziane są na 2024 rok.

4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Obowiązek opracowania Programu usuwania materiałów zawierających azbest wynika z zapisów „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032" przyjętego Uchwałą Rady Ministrów Nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009, zmienioną uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15.10.10 r.

Do podstawowych celów programu należy:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie kraju
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te należy osiągnąć w perspektywie długoterminowej, do 2032 roku.

W załączniku nr 9 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Programu usuwania azbestu.

4.8. Edukacja ekologiczna

Miejska polityka proekologiczna może się rozwijać jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców i ich poparciu dla decyzji miasta. Z tego względu Urząd Miejski w Gliwicach realizuje liczne projekty z obszaru edukacji ekologicznej. Mają one na celu z jednej strony pobudzenie odpowiedzialności mieszkańców za ich dobro wspólne, jakim jest czyste i bezpieczne miasto, z drugiej, integrowanie mieszkańców wokół ważnych idei w ramach procesów budowania społeczeństwa obywatelskiego.

W realizację działań z zakresu edukacji ekologicznej w Gliwicach zaangażowane są Urząd Miejski, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji oraz Polski Klub Ekologiczny w Gliwicach.

Tabela 67. **Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2019 r.**

Zadania	Organizator	Data
Dni otwarte oraz wycieczki dydaktyczne na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łabędy oraz w Centralnej Oczyszczalni Ścieków	PWiK	Cyklicznie
Projekt ESTABLISH – nauczanie przez odkrywanie	PWiK, II Liceum Ogólnokształcące	Cyklicznie
Projekt „Woda, woda wszędzie"	PWiK	Cyklicznie
Konferencja „Membrany i procesy membranowe w ochronie środowiska"	PWiK, Politechnika Śląska w Gliwicach	Cyklicznie
Organizacja akcji „Sprzątanie Świata"	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Organizacja zbiórki odpadów niebezpiecznych	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Dofinansowanie do EkoRajdu o Puchar Prezydenta Miasta Gliwice	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 12 w Gliwicach/Miasto Gliwice	Cyklicznie
Konkurs przyrodniczo-ekologiczny „Zielone Podchody"	Szkoła Podstawowa nr 2 w Gliwicach/Miasto Gliwice	Cyklicznie
Organizacja rajdów rowerowych z cyklu „Zielone Gliwice – Ekologiczne Miasto"	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Udział w targach budowlanych Expo Gliwice	Air Promocja Wioletta Ochman	Cyklicznie
Dofinansowanie do Eko Turnieju o Puchar Prezydenta Miasta Gliwice	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 12 w Gliwicach/Miasto Gliwice	Cyklicznie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wydziału Środowiska UM, www.pwik.gliwice.pl, www.pkegliwice.pl

4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze

Polityka miasta w zakresie energii odnawialnej i proekologicznych systemów grzewczych opiera się na dotacjach:

- **Dotacje celowe do instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)**
  Odnawialne źródła energii (OZE) to takie, których wykorzystywanie nie wiąże się z ich długotrwałym brakiem – ich zasób odnawia się bowiem w krótkim czasie. Podstawowe źródła energii odnawialnej to biomasa, energia słoneczna, energia wód powierzchniowych, energia wiatru i energia geotermalna.
  Szczegóły oraz regulamin dotyczący dofinansowania dostępne są pod adresem: https://bip.gliwice.eu/strona=50,105,14
- **Dotacje celowe do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne**
  Mieszkańcy miasta używający pieców węglowych mogą wymienić źródło ogrzewania, korzystając również ze wsparcia finansowego ze strony miasta – od 1997 r. istnieje bowiem możliwość uzyskania dotacji do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne.

Tabela 68. **Ilość i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2015-2019**

Rok/wyszczególnienie		Osoby fizyczne	Osoby prawne	Wspólnoty mieszkaniowe	SUMA
2015	Liczba udzielonych dotacji celowych	291	1	11	303
	Wartość udzielonych dotacji celowych [zł]	735 142	12 000	267 725	1 014 867
2016	Liczba udzielonych dotacji celowych	278	0	10	288
	Wartość udzielonych dotacji celowych [zł]	674 783	0	282 394	957 177
2017	Liczba udzielonych dotacji celowych	407	12	22	441
	Wartość udzielonych dotacji celowych [zł]	1 700 714	125 845	596 752	2 423 311
2018	Liczba udzielonych dotacji celowych	607	25	44	486
	Wartość udzielonych dotacji celowych [zł]	3 635 245	442 313	997 658	5 075 216
2019	Liczba udzielonych dotacji celowych	441	8	67	516
	Wartość udzielonych dotacji celowych [zł]	1 858 351	255 356	2 248 617	4 362 324

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice

Zgodnie z Art. 19 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne Wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Projekt założeń powinien określać:

1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;

2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;

3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;

4) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;

5) zakres współpracy z innymi gminami.

W załączniku nr 10 Informacja na temat Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice.

4.11. Wody

Miasto Gliwice przynależy do zlewni rzeki Odry, odwadniane jest przez rzekę Kłodnicę oraz jej dopływy: Bytomkę, Ostropkę, Czerniawkę, Potok Guido (Sośnicę), Potok Cienka, Kozłówkę. Istotne znaczenie dla układu wód powierzchniowych ma obecność Kanału Gliwickiego – jest to obiekt hydrotechniczny, którego zadaniem jest zapewnienie możliwości transportu wodnego między Górnym Śląskiem a rzeką Odrą.

Tabela 69. **Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2015-2019 [tys. m^3]**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Gospodarstwa domowe	6 145	6 040	5 908	6 042	5 975
Przemysł	1 959	2 047	2 183	2 218	2 167
Inne cele (np. szkoły, baseny)	634	621	618	631	626
Razem	**8 738**	**8 708**	**8 709**	**8 891**	**8 768**

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 70. **Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia w latach 2015-2019 [tys. m^3/%]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Woda z własnych ujęć wód podziemnych*	9 482 88,00%	9 525 89,29%	9 355 88,29%	9 562 90,11%	9 551 89,73%
Woda zakupiona z GWP S.A. w Katowicach	1 292 11,98%	1 140 10,69%	1 239 11,70%	1 047 9,87%	1 091 10,25%
Woda zakupiona z ZPWiK Sp. z o.o. w Zabrzu	2 0,02%	2 0,02%	2 0,01%	2 0,02%	2 0,02%

**W tym woda ze studni zlokalizowanych na ternie gminy Rudziniec, ale częściowo zaopatrujących w wodę miasto Gliwice*

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 71. **Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2015-2019**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca*	138,14	139,31	141,09	145,57	145,18

**Dobowa sprzedaż policzona według całej sprzedaży (gospodarstwa domowe, przemysł, inne cele) na mieszkańca*
Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

4.12. Gospodarka komunalna

System kanalizacyjny

Za dostarczanie wody pitnej i odprowadzenie zanieczyszczeń w mieście Gliwice odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (PWiK). Woda dostarczana odbiorcom pochodzi z dwóch głównych źródeł: własnych ujęć wód głębinowych oraz uzdatnionej wody powierzchniowej i podziemnej zakupionej od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Ujęcia wód eksploatowane przez przedsiębiorstwo PWiK znajdują się na terenie Gliwic (szesnaście studni) i gminy Rudziniec. Ujęcia są wyposażone w nowoczesne instalacje do monitorowania parametrów pracy, zdalne sterowanie, a także zabezpieczenia przeciwwłamaniowe.

Tabela 72. **Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2015-2019 [km]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, w tym:	562,40	604,66	610,95	614,79	616,64
- sieć ogólnospławna	29,10	29,10	29,10	29,10	29,10
- sieć rozdzielcza	359,13	401,19	407,48	411,32	413,17
- podłączenia	174,17	174,37	174,37	174,37	174,37
Długość czynnej sieci wodociągowej, w tym:	716,03	719,54	726,85	734,70	739,38
- sieć magistralna	98,16	98,16	98,16	98,16	98,16
- sieć rozdzielcza	409,22	412,22	419,73	427,56	432,20
- podłączenia	208,65	209,16	208,96	208,98	209,02

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 73. **Ilość ścieków odprowadzanych z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym średnio na dobę w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Kanalizacja [m^3]	29 260,3	30 482,1	31 777,4	26 879,1	26 864,1
Transport asenizacyjny [m^3]	108,2	97,5	82,3	77,7	93,6
Procentowa ilość oczyszczonych ścieków [%]	99,84	99,83	99,86	99,76	99,81

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 74. **Ilość ścieków odprowadzanych z całego obszaru działania PWiK Gliwice w latach 2015-2019 [m^3]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość odprowadzanych ścieków z miasta*	10 719 494	11 192 142	11 628 797	9 839 214	9 839 578

**W tym kanalizacja i transport asenizacyjny, bez opadów*

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 75. **Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2015-2019 [m^3]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Gospodarstwa domowe	5 660 231	5 721 653	5 641 767	5 755 514	5 671 939
Przemysł	1 292 085	1 354 230	1 388 052	1 408 964	1 350 523
Inne cele	509 004	529 551	512 656	510 704	508 582
Razem	**7 641 320**	**7 605 344**	**7 542 475**	**7 675 182**	**7 531 044**

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Stacja Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łabędach to nowoczesna instytucja oddana do eksploatacji 1 marca 2014 roku. Modernizacja placówki dotyczyła budowy instalacji, urządzeń, obiektów i infrastruktury związanej z technologią uzdatniania wody, dzięki temu mieszkańcom Gliwic dostarczana jest woda najwyższej jakości. Nowa technologia zakłada podczyszczenie oraz ponowne wykorzystanie i uzdatnianie wód popłucznych powstałych wskutek płukania filtrów. Woda uzdatniona kierowana do sieci wodociągowej spełnia wszelkie normy określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z dnia 29 marca 2007 r.

Oczyszczalnie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. obsługuje dwie oczyszczalnie ścieków: Centralną Oczyszczalnię Ścieków przy ul. Edisona oraz Oczyszczalnię Ścieków w Smolnicy przy ul. Łęgowskiej. Obie oczyszczalnie korzystają z metody oczyszczania mechaniczno-biologicznej.

Gospodarka odpadami

Bezpieczne miejsce do składowania i utylizacji odpadów komunalnych i innych zapewnia mieszkańcom Gliwic oraz firmom Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. W 2019 roku średnia miesięczna ilość odpadów przyjmowanych na składowisko w porównaniu z rokiem 2017 wzrosła o 1.735 [Mg]. Sprzedaż energii z elektrowni biogazowej spadła o 36 [MWh] w stosunku do roku 2018.

Tabela 76. **Ilość odpadów przyjmowana na składowisko oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2015-2019 [Mg]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Średnia miesięczna ilość odpadów	5 934	7 645	6 531	6 640	8 375
Ilość odpadów przyjęta w ciągu roku	71 210	91 736	78 372	79 680	100 500
Łączna ilość odpadów przyjęta na składowisko – narastająco	1 048 381	1 140 117	1 218 489	1 298 169	1 398 669
Koszt składowania 1 tony odpadów komunalnych niesegregowanych (brutto) [zł]	201,86	0*	0*	0*	0*
Sprzedaż energii z elektrowni biogazowej [MWh]	1 574	1 657	1 808	1 605	1 569

**W latach 2016-2019 nie przyjmowano odpadów komunalnych niesegregowanych*

Źródło: Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów

5. Gospodarka i finanse

5.1. Gospodarka

Gliwice są miastem, w którym można zaobserwować stały rozwój gospodarczy. Wartość PKB przypadająca na jednego mieszkańca podregionu gliwickiego* wynosiła 58 129 zł, czyli więcej niż średnia dla województwa śląskiego – 50 172 zł czy dla całego kraju – 48 368 zł i stanowi 120% średniej krajowej oraz 115% średniej dla województwa śląskiego.

Wykres 8. **Wartość PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego (dane za rok 2017)**

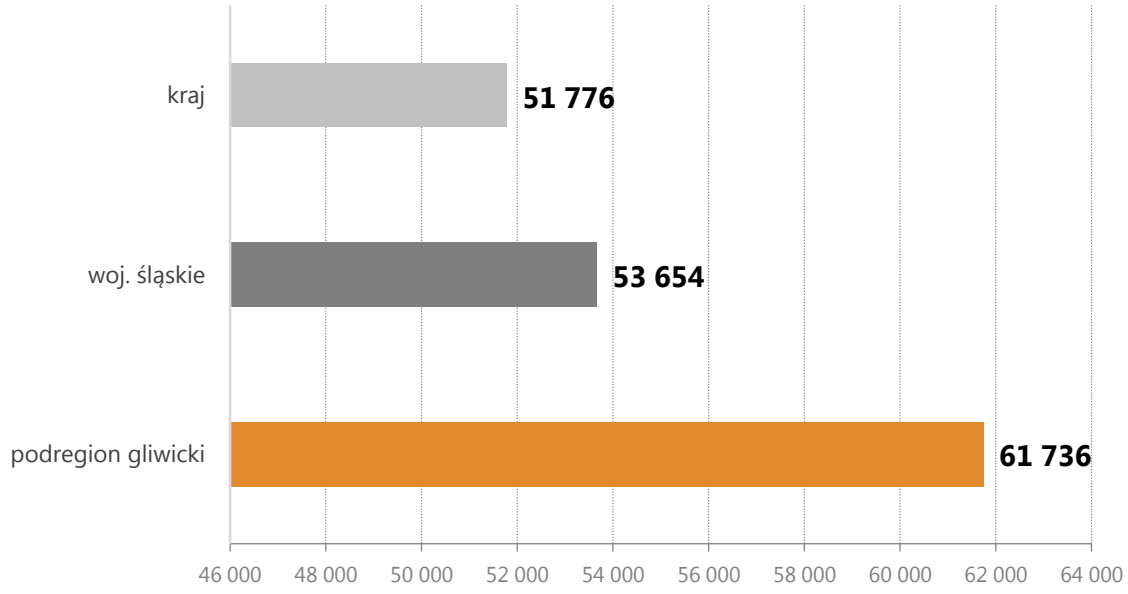

Podregion gliwicki to jedna z pięciu statystycznych jednostek Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego o łącznej powierzchni 87 865 ha. Swym zasięgiem obejmuje gminy: powiaty m. Gliwice, gliwicki, m. Zabrze oraz gminy: Wielowieś, Toszek, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice, Pilchowice, Knurów, Gierałtowice.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.1. Podmioty gospodarcze

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2018 roku było 1 704 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Gliwicach.

Tabela 77. **Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2014-2018 według rodzaju działalności**

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	**23 994**	**24 065**	**24 168**	**24 215**	**24 001**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67	64	60	58	54
Przemysł i budownictwo	4 300	4 301	4 256	4 200	4 137
Pozostała działalność	19 627	19 700	19 852	19 957	19 810

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Infografika 5. **Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu w latach 2015-2019**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy

Tabela 78. **Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2014–2018**

	2014	2015	2016	2017	2018
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 645	1 650	1 656	1 629	1 704
Sektor publiczny ogółem	17	22	27	20	10
Sektor prywatny, w tym:	1 540	1 362	1 308	1 341	1 468
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 266	1 272	1 248	1 280	1 392
- spółki handlowe	222	39	16	12	8
- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	12	4	3	3	1
- spółdzielnie	2	0	0	2	1
- fundacje	15	23	18	23	19
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	23	24	23	21	22

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 9. **Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2014-2018**

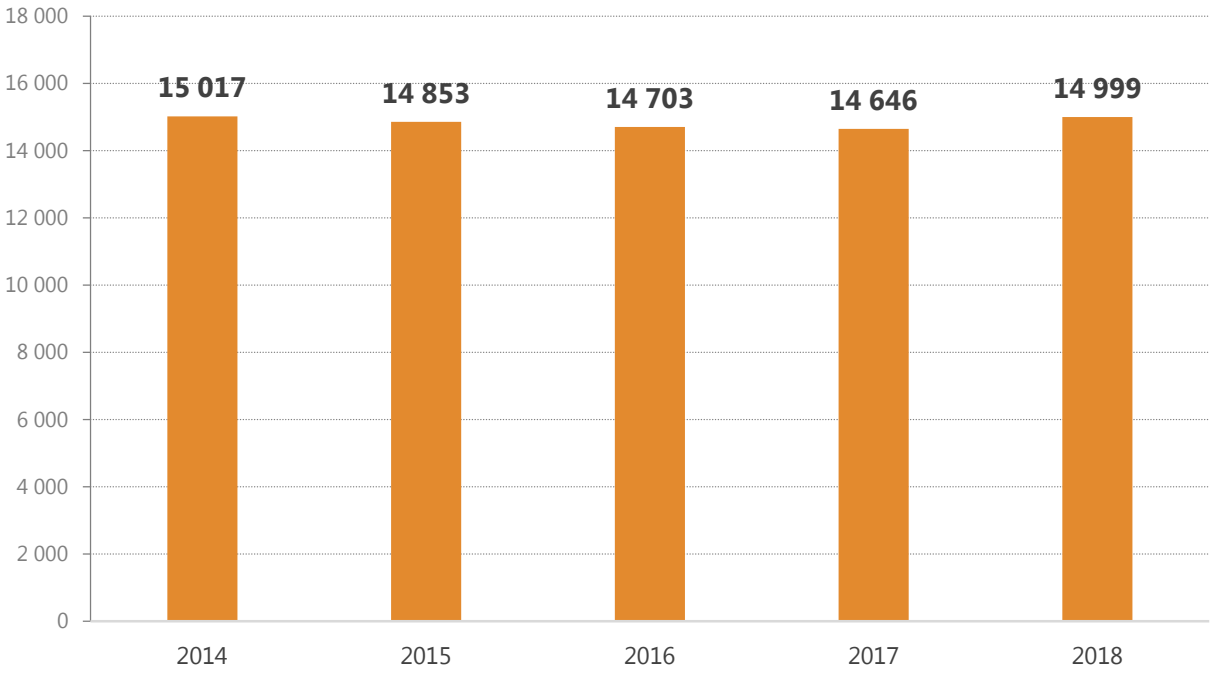

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 79. **Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość wniosków o ogłoszenie upadłości firm	27	17	22	28	97
Ogłoszone upadłości	6	2	6	8	19

Źródło: Sąd Rejonowy w Gliwicach

Wskaźnik 4. **Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2018**

Miasto	2014	2015	2016	2017	2018
Gliwice	1 645	1 650	1 656	1 629	1 704
Bytom	1 152	1 133	1 058	962	1 142
Katowice	3 356	3 596	3 545	3 501	3 547
Sosnowiec	1 635	1 766	1 592	1 617	1 668
Tychy	1 083	1 067	996	1 035	1 122

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna

Gliwice wyróżniają się nowoczesną infrastrukturą miejską, liczną i dobrze wykształconą kadrą techniczną, potencjałem edukacyjnym oraz dobrze rozwiniętym otoczeniem biznesowym. Dzięki położeniu na skrzyżowaniu europejskich korytarzy transportowych oraz konsekwentnej proinwestycyjnej polityce władz, Gliwice są miejscem bardzo atrakcyjnym dla potencjalnych inwestorów.

Śledząc aktualną sytuację gospodarczą i działalność największych firm na terenie miasta, można stwierdzić, iż rozwój Gliwic opiera się obecnie w dużej mierze na trzech segmentach, są to: nowe technologie, branża automotive i logistyka.

Wśród największych atutów świadczących o atrakcyjności inwestycyjnej miasta należy wymienić Gliwicką podstrefę Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Mimo, iż we wrześniu 2018 weszły w życie przepisy dające przedsiębiorstwom możliwość skorzystania z pomocy publicznej bez względu na lokalizację inwestycji, co dotychczas było możliwe jedynie w specjalnych strefach, w dalszym ciągu nie bez znaczenia pozostaje dostępna infrastruktura i efekt dobrego sąsiedztwa. O atrakcyjności obszaru podstrefy Gliwice najlepiej świadczy obecność firm, które właśnie tu zlokalizowały swoje fabryki.

Tabela 80. **Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Powierzchnia działek przygotowanych pod inwestycje [ha]	13,0998	13,1376	14,0115 17,5013 (KSSE)	8,8929	7,3756
Liczba i powierzchnia działek przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu [ha]*	160/ 42,9818	93/21,8187	121/29,3953 14/17,5013 (KSSE)	63/13,6502	61/10,4481
Liczba pozytywnie rozstrzygniętych przetargów na sprzedaż działek: - komercyjnych - mieszkaniowych	 10 22	 4 17	 8+2 (KSSE) 14	 5 8	 2 24

** w tym działki inwestycyjne*
Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Kolejnym atutem miasta jest Górnośląska Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. To spółka z większościowym udziałem miasta, która już od 19 lat udziela wsparcia mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom, tworząc w mieście sprzyjające warunki do powstawania nowych firm i prowadzenia biznesu. Wśród najnowszych inwestycji GAPRu można wymienić rozpoczętą w 2018 modernizację gliwickiego lotniska. Prace obejmują miedzy innymi wybudowanie utwardzonej drogi startowej, która znacząco zwiększy możliwości operacyjne lotniska.

Atrakcyjność inwestycyjna miasta jest również jednym z priorytetów Parku Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE" Sp. z o.o. To kolejna miejska spółka oferująca różnorodne formy wsparcia biznesu, w szczególności związanego ze środowiskiem akademickim. W 2018 na uwagę zasługują między innymi skuteczne działanie wspierające firmy w ramach Funduszu Akcelerator Technologiczny czy kolejne edycje, coraz bardziej popularnych cyklicznych wydarzeń takich jak: Start IT Up, czy Dni Nauki i Przemysłu. W 2018 roku Technopark otworzył również nową strefę coworkingu, oferującą 10 nowych stanowisk do pracy.

Do szczególnych atutów inwestycyjnych miasta zalicza się również obecność

- Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych S.A., w ramach których działa Park Przemysłowy „STARA HUTA",
- Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości, której celem są działania wspierające i promujące przedsiębiorczość,
- Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach, która reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów oraz propaguje i wspiera nowoczesne form działalności gospodarczej uwzględniającej interes ekonomiczny i społeczny miasta i regionu.

5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej

Klaster to sieć współpracy znajdujących się w geograficznym sąsiedztwie grup przedsiębiorstw i powiązanych z nimi instytucji zajmujących się określoną dziedziną, połączoną podobieństwami i wzajemnie się uzupełniającą. Może on obejmować jedno miasto lub stan, cały kraj, a nawet grupę sąsiednich krajów.

Klastry, które działają w Gliwicach to między innymi:

- Śląski Klaster Internetu Rzeczy (Silesia IoT Cluster SINOTAIC)
- Centrum Pomiarowo-Rozliczeniowe dla Niektórych Sektorów Infrastrukturalnych oraz Działalności Prosumenckiej,
- Śląska Sieć Wyrobów Medycznych – MedSilesia,
- Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych,
- Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT),
- Stowarzyszenie Klaster 3x20.

5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu

W Gliwicach realizowana jest aktywna polityka wsparcia osób bezrobotnych w różnym wieku, w różnej sytuacji. Podkreślić należy również dobrą koniunkturę na rynku pracy.

Tabela 81. **Wykaz ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia 2019 r. wg statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

Miesiące	Miasto	Powiat	Ogółem
Styczeń	707	196	903
Luty	564	99	663
Marzec	588	194	782
Kwiecień	801	264	1065
Maj	1121	156	1277
Czerwiec	648	105	753
Lipiec	1202	187	1389
Sierpień	879	172	1051
Wrzesień	450	94	544
Październik	770	97	867
Listopad	749	115	864
Grudzień	658	70	728

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Infografika 6. **Wysokość Środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2015-2019 [tys. zł]**

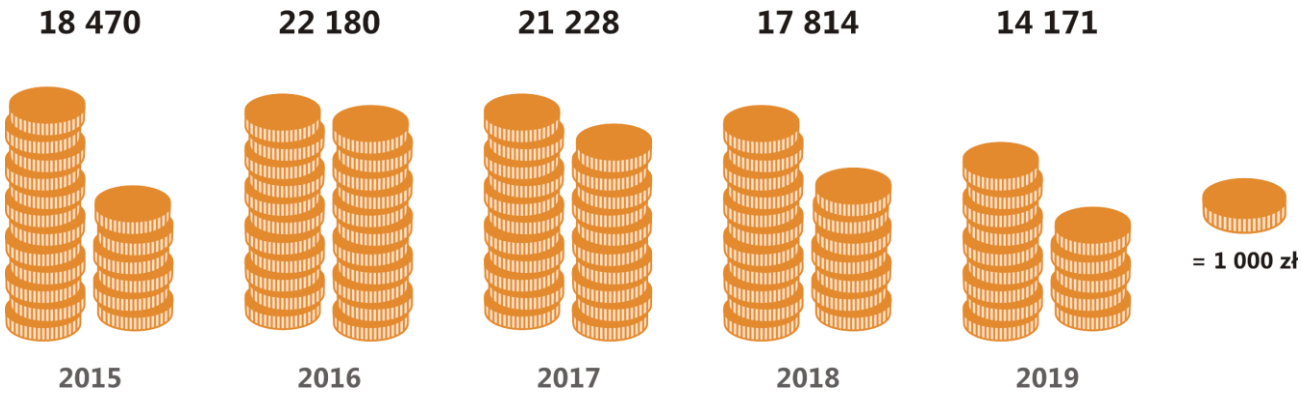

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 82. **Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy miejsc pracy na koniec roku (wolne miejsca pracy na koniec każdego roku)	208	398	446	581	223
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy miejsc pracy w ciągu roku (wolne miejsca pracy w ciągu każdego roku)	9 017	7 303	10 251	10 021	9 137

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Gliwicki rynek pracy w 2019 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych, przoduje na tle reszty kraju w niskiej stopie bezrobocia (stan na grudzień: 2,3 – m. Gliwice, 3,6 – województwo śląskie, 5,2 – kraj). Dzięki aktywnej polityce wsparcia ze strony miasta, systematycznie spada poziom zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Tabela 83. **Liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie i kraju w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	Gliwice	Bytom	Sosnowiec	Tychy	Katowice	Śląskie	Polska
Stopa bezrobocia (w %)							
Grudzień 2015	5,6	17,8	11,5	3,9	3,8	8,2	9,8
Grudzień 2016	4,3	15,4	10,0	3,4	2,8	6,6	8,3
Grudzień 2017	3,6	11,2	8,0	2,7	2,2	5,2	6,6
Grudzień 2018	3,1	9,5	6,3	2,5	1,6	4,3	5,8
Grudzień 2019	2,3	8,3	5,1	2,0	1,0	3,6	5,2
Liczba bezrobotnych							
Grudzień 2015	5 812	9 147	8 061	2 371	8 093	148 508	1 563 300
Grudzień 2016	4 520	7 483	7 070	2 155	5 970	119 981	1 335 200
Grudzień 2017	3 814	5 288	5 690	1 725	4 737	94 687	1 081 700
Grudzień 2018	3 371	4 406	4 611	1 730	3 579	80 079	963 200
Grudzień 2019	2 454	3 780	3718	1 245	2 233	66 521	867 200

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 84. **Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP	5 812	4 520	3 814	3 371	2 454
- w tym kobiety (% ogółu)	3 099 (53,32%)	2 416 (53,45%)	2 111 (55,35%)	1 814 (53,81%)	1 287 (52,44%)
Z prawem do zasiłku	678	532	419	426	323
- w tym kobiety (% ogółu)	405 (59,73%)	320 (60,15%)	270 (64,44%)	245 (57,51%)	199 (61,61%)
Liczba zwolnień grupowych	75	591	186	625	513

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 85. **Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wiek	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 18-24	570 (9,81%)	428 (9,47%)	383 (10,04%)	309 (9,17%)	193 (7,86%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 25-34	1 500 (25,81%)	1 180 (26,10%)	978 (25,64%)	844 (25,04%)	634 (25,84%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 35-44	1 268 (21,82%)	967 (21,39%)	915 (24,0%)	870 (25,81%)	627 (25,55%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 45-54	1 168 (20,10%)	881 (19,50%)	764 (20,03%)	638 (18,93%)	469 (19,11%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 55-59	869 (14,95%)	627 (13,87%)	509 (13,34%)	437 (12,96%)	310 (12,63%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej powyżej 60	437 (7,52%)	437 (9,67%)	265 (6,95%)	273 (8,09%)	221 (9,01%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 86. **Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wykształcenie	2015	2016	2017	2018	2019
podstawowym i niepełnym podstawowym *(% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)*	1 723 (29,65%)	1 309 (28,96%)	1 108 (29,05%)	990 (29,37%)	668 (27,22%)
zasadniczym zawodowym *(% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)*	1 334 (22,95%)	980 (21,68%)	786 (20,61%)	650 (19,28%)	498 (20,29%)
średnim ogólnokształcącym *(% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)*	616 (10,60%)	474 (10,49%)	450 (11,80%)	373 (11,07%)	256 (10,43%)
średnim zawodowym i policealnym zawodowym *(% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)*	1 202 (20,68%)	955 (21,13%)	798 (20,92%)	735 (21,80%)	503 (20,50%)
wyższym *(% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)*	937 (16,12%)	802 (17,74%)	672 (17,62%)	623 (18,48)	529 (21,56%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 87. **Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób, które za pośrednictwem PUP podjęły pracę	4 921	4 454	3 659	2 979	2 484
Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach w celu przekwalifikowania	546	381	335	288	144
Liczba osób, które odbyły staże absolwenckie	311	292	257	218	165
Liczba osób, które podjęły prace interwencyjne	20	16	20	34	20
Liczba osób, którym przyznano dotacje na działalność gospodarczą	211	208	263	181	154
Liczba osób, które skierowano na doposażone stanowiska pracy	50	78	42	21	12
Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych	125	99	82	50	18
Liczba mieszkańców korzystających z kształcenia ustawicznego za pośrednictwem PUP	582	406	836	228	1116
Liczba miejsc pracy oferowanych za pośrednictwem PUP dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności	753	411	541	464	314

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Wskaźnik 5. **Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2018**

Miasto	2014	2015	2016	2017	2018
Gliwice	5,8	5,1	4,1	3,5	3,2
Bytom	9,6	8,6	7,1	5,1	4,4
Katowice	5,2	4,4	3,3	2,7	2,0
Sosnowiec	7,1	6,3	5,6	4,7	3,9
Tychy	3,7	2,9	2,7	2,2	2,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.2. Finanse

5.2.1. Budżet

Podstawą samodzielności jednostek samorządu terytorialnego jest możliwość kreowania polityki budżetowej. Jej ograniczenia wynikają z normatywnych rozwiązań prawno-finansowych, które uzależnione są od intencji ustawodawcy. Dlatego tak istotnym jest nie tylko prowadzenie racjonalnej polityki w tym zakresie, ale także zapewnienie stabilności dochodów i przewidywalności wydatków w okresie dłuższym niż rok budżetowy.

Projekty oraz uchwały budżetowe na lata 2015-2019 dostępne są pod adresem https://bip.gliwice.eu/strona=10451.

Wykres 10. **Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2015-2019 [tys. zł]**

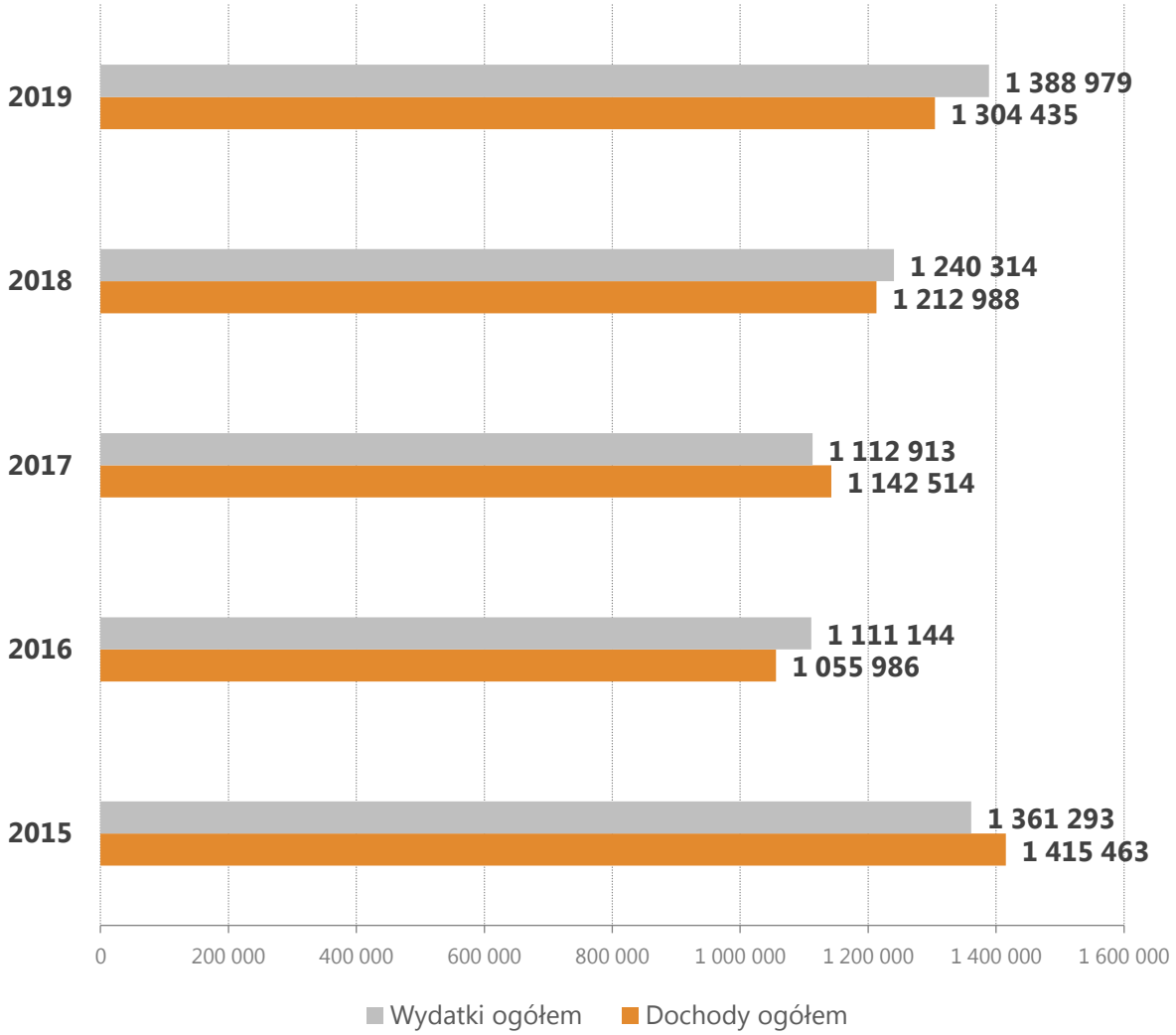

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 88. **Budżet miasta Gliwice w latach 2015-2019 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody ogółem, z tego:	**1 415 463**	**1 055 986**	**1 142 514**	**1 212 988**	**1 304 435**
- dochody bieżące	874 641	980 888	1 040 160	1 102 311	1 215 020
- dochody majątkowe	540 822	75 098	102 354	110 677	89 415
Wydatki ogółem, z tego:	**1 361 293**	**1 111 144**	**1 112 910**	**1 240 314**	**1 388 979**
- wydatki bieżące	738 423	817 474	876 396	927 745	1 027 707
- wydatki majątkowe	622 870	293 670	236 514	312 569	361 272
Nadwyżka/Deficyt	54 170	-55 158	29 604	-27 326	-84 544
Przychody ogółem	86 066	141 403	80 565	162 411	170 241
Rozchody ogółem	848	7 529	23 351	40 011	25 894
Stan zadłużenia	290 634	285 045	268 543	323 925	373 198
Obsługa zadłużenia	4 089	11 740	23 056	30 031	33 979

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 89. **Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2015-2019 [zł]**

Gliwice		2015	2016	2017	2018	2019
Udzielone zamówienia, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 000 euro	liczba	47	58	41	64	71
	wartość bez VAT [tys. zł]	75 353,17	38 539,90	16 993,66	56 740,26	48 055,16
Udzielone zamówienia na dostawy lub usługi, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 207 000 euro*	liczba	3	4	10	7	13
	wartość bez VAT [tys. zł]	40 841,71	15 215,92	68 830,40	18 128,78	70 474,85
Udzielone zamówienia na roboty budowlane, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 186 000 euro*	liczba	-	-	-	1	-
	wartość bez VAT [tys. zł]	-	-	-	3 641,58	-

** od 2017r. równowartość kwoty 209 000 euro/od 2018r. – 221.000,00 euro/w 2019r.-bez zmian*

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

5.2.2. Dochody

Na dochody miasta składają się dochody własne, subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa, środki z funduszy celowych i środki pochodzące ze źródeł zagranicznych oraz z budżetu Unii Europejskiej. Najwyższy udział w dochodach ogółem mają dochody własne oraz subwencja ogólna.

Tabela 90. **Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2015-2019 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
DOCHODY WŁASNE, z tego:	**758 772**	**675 506**	**744 219**	**763 706**	**786 700**
bieżące, w tym:	594 435	627 875	659 452	700 441	744 891
- podatki i opłaty lokalne	201 481	214 157	229 416	235 558	246 284
- dochody z majątku	79 104	79 796	81 315	83 894	85 933
udziały we wpływach z podatków budżetu państwa, z tego:	261 746	280 563	298 095	333 042	361 393
- PIT	245 202	261 892	278 311	311 715	334 591
- CIT	16 544	18 671	19 784	21 327	26 802
majątkowe, w tym:	164 337	47 631	84 767	63 265	41 809
- dochody z majątku	157 367	41 806	83 275	55 722	34 012
SUBWENCJA OGÓLNA, z tego:	**242 610**	**200 209**	**204 818**	**215 181**	**240 625**
bieżąca, w tym:	192 610	200 209	204 818	215 181	236 344
- część oświatowa	178 477	184 579	191 229	202 414	223 007
majątkowa, w tym:	50 000	-	-	-	4 281
- środki na inwestycje na drogach	50 000	-	-	-	4 281
DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA, z tego:	**172 304**	**148 597**	**170 097**	**176 612**	**221 766**
bieżące, w tym:	82 745	147 870	169 886	175 431	221 341
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	63 537	128 424	152 362	157 788	203 157
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	18 783	18 717	16 884	16 748	16 748
majątkowe, w tym:	89 559	727	211	1 181	425
- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	39	724	198	100	24

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	89 480	-	-	1 060	300
ŚRODKI Z FUNDUSZY CELOWYCH	**3 852**	**4 786**	**3 654**	**2 390**	**11 020**
bieżące	1 326	2 169	2 407	2 357	2 459
majątkowe	2 526	2 617	1 247	33	8 561
ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH ORAZ Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ, w tym na:	**237 925**	**26 888**	**19 726**	**55 099**	**44 324**
bieżące	3 526	2 765	3 597	8 900	9 986
majątkowe	234 399	24 123	16 129	46 199	34 338

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 91. **Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2015-2019 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wpływy z podatków i opłat lokalnych ogółem w tym:	201 481	214 157	229 416	235 558	246 284
1) WPŁYWY Z PODATKÓW:	164 696	171 400	188 046	191 604	198 068
a) od nieruchomości	149 761	153 647	168 590	174 422	176 863
b) rolnego	719	649	615	610	618
c) leśnego	31	53	52	56	56
d) od środków transportowych	3 323	3 387	3 430	3 633	3 748
e) dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	396	411	391	319	315
g) od spadków i darowizn	1 489	1 799	1 490	1 759	2 501
h) od czynności cywilnoprawnych	8 977	11 454	13 478	10 805	13 967
2) WPŁYWY Z OPŁAT:	36 785	42 757	41 370	43 954	48 216
a) skarbowej	2 279	2 385	2 424	2 486	2 587
b) targowej	1 250	1 121	1 141	1 413	1 462
c) eksploatacyjnej	432	961	402	0	0
d) komunikacyjnej	4 038	3 881	4 005	4 339	4 454
e) za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów	3 982	4 071	4 165	4 218	4 291
f) za koncesje i licencje	44	46	13	12	7
g) za wydanie prawa jazdy	-	536	489	495	432

g) innych, uiszczanych na podstawie odrębnych	24 759	29 756	28 731	30 991	34 983
h) produktowej	1	-	-	-	-

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Wykres 11. **Dochody własne, jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2016-2019**

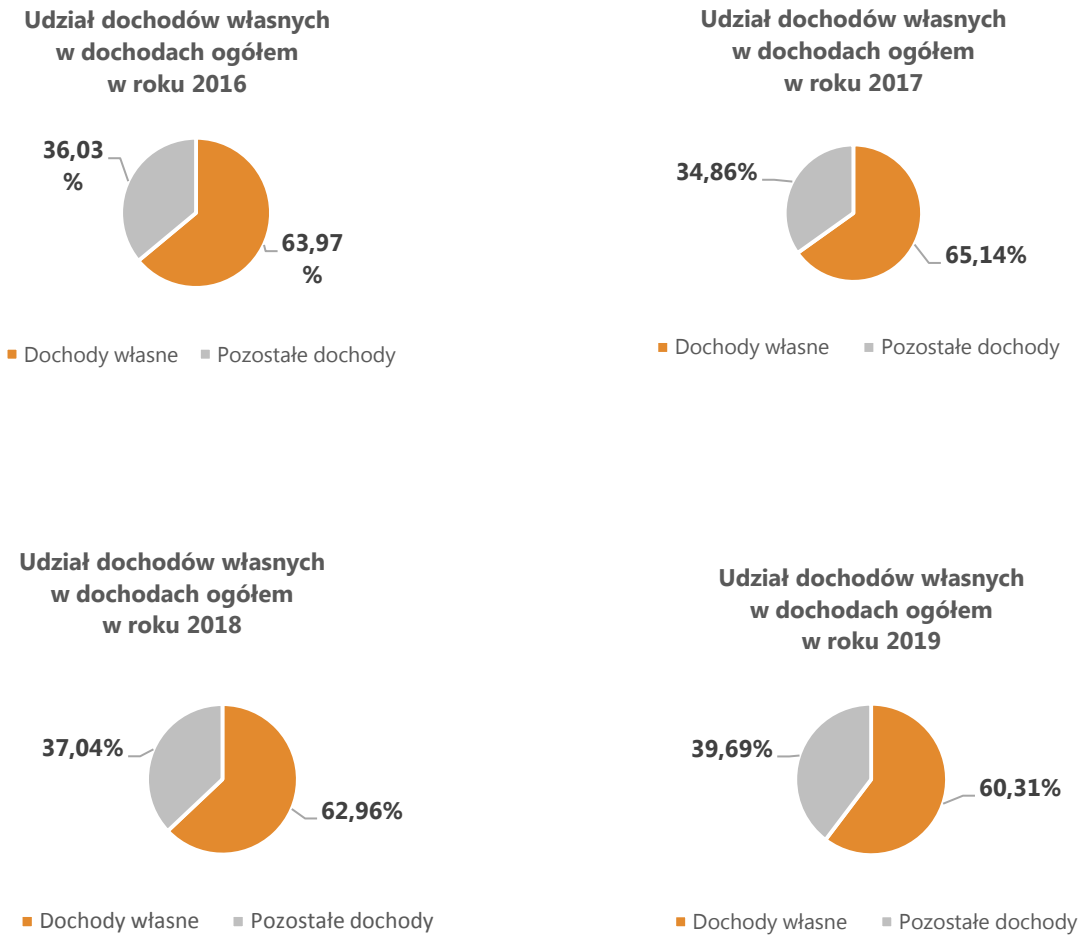

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 92. **Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia, jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2015-2019**

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
stopa obsługi długu publicznego	0,42	0,62	0,63	1,29	1,03

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

5.2.3. Wydatki

Wydatki budżetowe przedstawione są w podziale na wydatki bieżące oraz majątkowe, czyli głównie inwestycyjne. Można je również podzielić według poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej, np. wydatki na ochronę zdrowia, oświatę, turystykę czy transport i łączność.

Tabela 93. **Struktura wydatków miasta Gliwice w latach 2015-2019 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki ogółem, z tego:	1 361 293	1 111 144	1 112 910	1 240 314	1 388 979
- wydatki bieżące	738 423	817 474	876 396	927 745	1 027 707
- wydatki majątkowe	622 870	293 670	236 514	312 569	361 272

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 94. **Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2015-2019 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki ogółem	**1 361 293**	**1 111 144**	**1 112 910**	**1 240 314**	**1 388 979**
Rolnictwo i łowiectwo, z tego:	**188**	**227**	**255**	**213**	**246**
wydatki bieżące	188	203	255	213	246
wydatki majątkowe	-	24	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
Leśnictwo, z tego:	**107**	**233**	**147**	**257**	**371**
wydatki bieżące	107	233	147	257	121
wydatki majątkowe	-	-	-	-	250
% w wydatkach ogółem	0,01	0,02	0,01	0,02	0,03
Górnictwo i kopalnictwo, z tego:	**-**	**-**	**-**	**14**	**15**
wydatki bieżące	-	-	-	14	15
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	-	-	0,00	0,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, z tego:	**-**	**-**	**-**	**10 700**	**6 000**
wydatki bieżące	-	-	-	-	-
wydatki majątkowe	-	-	-	10 700	6 000
% w wydatkach ogółem	-	-	-	0,86	0,43
Transport i łączność, z tego:	**541 893**	**119 570**	**111 091**	**150 628**	**190 391**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
wydatki bieżące	55 391	59 691	62 480	67 920	71 403
wydatki majątkowe	486 502	59 879	48 611	82 708	118 988
% w wydatkach ogółem	39,81	10,76	9,98	12,14	13,71
Turystyka, z tego:	**71**	**71**	**75**	**126**	**122**
wydatki bieżące	71	71	75	126	122
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Gospodarka mieszkaniowa, z tego:	**94 851**	**129 093**	**103 744**	**120 907**	**155 641**
wydatki bieżące	83 672	84 101	88 049	84.338	85 037
wydatki majątkowe	11 179	44 992	15 695	36 569	70 604
% w wydatkach ogółem	6,97	11,62	9,32	9,75	11,20
Działalność usługowa, z tego:	**14 218**	**18 777**	**30 008**	**39 351**	**36 059**
wydatki bieżące	11 390	14 899	15 834	17 245	18 263
wydatki majątkowe	2 828	3 878	14 174	22 106	17 796
% w wydatkach ogółem	1,04	1,69	2,70	3,17	2,60
Administracja publiczna, z tego:	**57 892**	**63 319**	**65 051**	**75 763**	**87 737**
wydatki bieżące	55 753	55 106	57 148	70 205	79 059
wydatki majątkowe	2 139	8 213	7 903	5 558	8 678
% w wydatkach ogółem	4,25	5,70	5,85	6,11	6,32
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, z tego:	**1 172**	**140**	**50**	**849**	**1 206**
wydatki bieżące	1 172	140	50	849	1 206
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,09	0,01	0,00	0,07	0,09
Obrona narodowa, z tego:	**1**	**-**	**3**	**164**	**151**
wydatki bieżące	1	-	3	164	151
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,00	-	0,00	0,01	0,01

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, z tego:	**28 880**	**30 229**	**31 836**	**33 602**	**35 456**
wydatki bieżące	26 990	27 805	29 495	30 692	33 032
wydatki majątkowe	1 890	2 424	2 341	2 910	2 424
% w wydatkach ogółem	2,12	2,72	2,86	2,71	2,55
Wymiar sprawiedliwości, z tego:	**-**	**374**	**438**	**420**	**462**
wydatki bieżące	-	374	438	420	462
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	0,03	0,04	0,03	0,03
Obsługa długu publicznego, z tego:	**3 241**	**4 211**	**4 705**	**9 820**	**8 094**
wydatki bieżące	3 241	4 211	4 705	9 820	8 094
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,24	0,38	0,42	0,79	0,58
Różne rozliczenia, z tego:	**21 211**	**17 327**	**20 508**	**16 903**	**16 987**
wydatki bieżące	20 135	17 327	20 508	16 903	16 494
wydatki majątkowe	1 076	-	-	-	493
% w wydatkach ogółem	1,56	1,56	1,84	1,36	1,22
Oświata i wychowanie, z tego:	**269 425**	**279 281**	**277 069**	**311 479**	**333 339**
wydatki bieżące	239 530	244 545	255 473	271 417	296 906
wydatki majątkowe	29 895	34 736	21 596	40 062	36 433
% w wydatkach ogółem	19,79	25,13	24,90	25,11	24,00
Ochrona zdrowia, z tego:	**16 316**	**16 110**	**15 641**	**19 636**	**43 890**
wydatki bieżące	11 412	9 309	7 984	7 999	7 198
wydatki majątkowe	4 904	6 801	7 657	11 637	36 692
% w wydatkach ogółem	1,20	1,45	1,41	1,58	3,16
Pomoc społeczna, z tego:	**101 054**	**165 035**	**53 105**	**55 220**	**59 109**
wydatki bieżące	99 157	163 982	52 739	54 562	55 979
wydatki majątkowe	1 897	1 053	366	658	3 130
% w wydatkach ogółem	7,42	14,85	4,77	4,45	4,26
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, z tego:	**10 332**	**12 020**	**7 570**	**8 178**	**9 069**
wydatki bieżące	10 189	11 948	7 510	8 114	8 836
wydatki majątkowe	143	72	60	64	233

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
% w wydatkach ogółem	0,76	1,08	0,68	0,66	0,65
Edukacyjna opieka wychowawcza, z tego:	**18 190**	**18 998**	**21 254**	**23 492**	**29 184**
wydatki bieżące	16 718	17 934	19 421	21.026	23 087
wydatki majątkowe	1 472	1 064	1 833	2 466	6 097
% w wydatkach ogółem	1,34	1,71	1,91	1,89	2,10
Rodzina, z tego:	**-**	**-**	**138 970**	**143 117**	**188 344**
wydatki bieżące	-	-	138 092	142 735	187 987
wydatki majątkowe	-	-	878	382	357
% w wydatkach ogółem	-	-	12,49	11,54	13,56
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, z tego:	**74 919**	**76 186**	**94 355**	**114 217**	**118 032**
wydatki bieżące	56 073	57 914	63 209	66 699	74 555
wydatki majątkowe	18 846	18 272	31 146	47 518	43 477
% w wydatkach ogółem	5,50	6,86	8,48	9,21	8,50
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, z tego:	**28 839**	**20 776**	**25 525**	**23 921**	**27 477**
wydatki bieżące	21 179	19 277	22 286	22 857	24 174
wydatki majątkowe	7 660	1 499	3 239	1 064	3 303
% w wydatkach ogółem	2,12	1,87	2,29	1,93	1,98
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, z tego:	**2**	**-**	**2**	**3**	**-**
wydatki bieżące	2	-	2	3	-
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,00	-	0,00	0,00	-
Kultura fizyczna i sport, z tego:	**78 491**	**139 167**	**111 508**	**81 334**	**41 597**
wydatki bieżące	26 053	28 403	30 492	33 166	35 280
wydatki majątkowe	52 438	110 764	81 016	48 168	6 317
% w wydatkach ogółem	5,76	12,53	10,02	6,56	2,99

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 95. **Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego w latach 2015-2019[tys. zł]**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego	1 814	2 625	1 699	2 742	1 786*

** Wpływy z odsetek od lokat wykonano na poziomie niższym niż w roku 2018 z uwagi na niższy poziom czasowo wolnych środków możliwych do ulokowania*

Źródło: Biuro Zarządzania Płynnością Finansową UM

5.2.4. Rating

Rating to ocena ryzyka pozwalająca określić wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu gospodarczego oraz jego zdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych. Ocena wystawiana jest przez agencje ratingowe. Raz przyznana ocena jest co pół roku aktualizowana i w zależności od sytuacji gospodarczej ulega obniżeniu lub podwyższeniu. Trzy główne agencje ratingowe w Polsce i na świecie to: Moody'sInvestors Service, Standard &Poor's i Fitch Ratings. Gliwice są oceniane przez Fitch Ratings.

Tabela 96. **Oceny ratingowe w wybranych miastach na dzień 31.12.2019 r.**

Miasto	Data nadania/ aktualizacji	Agencja	Rating międzynarodowy	Rating krajowy
Częstochowa	25 października 2019 r.	Fitch Ratings	BBB+ perspektywa stabilna	AA(pol) perspektywa stabilna
Gliwice	18 października 2019 r.	Fitch Ratings	A- perspektywa stabilna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Katowice	13 grudnia 2019 r.	Fitch Ratings	A- perspektywa stabilna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Kraków	20 września 2019 r.	Standard& Poors	A- perspektywa stabilna	-
Opole	8 listopada 2019 r.	Fitch Ratings	BBB- perspektywa stabilna	A(pol) perspektywa stabilna
Rybnik	22 listopada 2019 r.	Fitch Ratings	BBB+ perspektywa pozytywna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Zabrze	25 listopada 2019 r.	Fitch Ratings	BB+ perspektywa stabilna	BBB+(pol) perspektywa stabilna
Gdańsk	26 lipca 2019 r.	Fitch Ratings	A- perspektyw stabilna	AAA(pol) perspektywa stabilna
Szczecin	13 grudnia 2019 r.	Fitch Ratings	A- perspektyw stabilna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Warszawa	6 grudnia 2019 r.	Fitch Ratings	A- perspektyw stabilna	AAA(pol) perspektywa stabilna

Źródło: Biuro Zarządzania Płynnością Finansową UM w Gliwicach na podstawie informacji ze stron internetowych innych miast oraz portali informacyjnych

5.2.5. Majątek miasta

Miasto dla prowadzenia efektywnych procesów zarządczych musi posiadać niezbędny majątek. Służy on m.in. realizacji prowadzonych działań, zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz społecznej tezauryzacji. Wielkość majątku miasta wynika nie tylko z jego zasobności, ale przede wszystkim z możliwości efektywnego nim zarządzania.

Tabela 97. **Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje na dzień 31.12.2019 r.**

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Gliwice Sp. z o.o.	67 276 000	100,00	31.01.1996 r.	Produkcja i dystrybucja ciepła
Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów S.A.	21 475 005	100,00	31.03.2000 r. (sp. z o.o.) 01.07.2008 r.(S.A.)	Budowa dróg, autostrad, lotnisk, obiektów sportowych, budownictwo ogólne i inżynieria lądowa
Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	57 936 500	100,00	13.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	52 812 500	100,00	30.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	23 924 000	100,00	19.02.2004 r.	Składowanie i utylizacja odpadów komunalnych
Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o.	26 769 500	100,00	03.02.2009 r.	Telekomunikacja przewodowa i bezprzewodowa
Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach Sp. z o.o.	47 667 050	99,93	01.09.2015 r.	Szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność ambulansów wypadkowych
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	177 149 000	88,91	24.02.1998 r.	Produkcja, zakup, przesyłanie i sprzedaż wody, odbiór i oczyszczanie ścieków
Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	39 020 500	89,26	28.08.1997 r.	Usługi przewozowe publicznej komunikacji miejskiej
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	216 623 750	82,66	14.08.1998 r.	Wynajem powierzchni, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Śląskie Centrum Logistyki S.A.	30 956 100	77,78	18.01.1990 r.	Przeładunek, składowanie i magazynowanie towarów, usługi spedycyjne i logistyczne
Gliwicki Klub Sportowy "PIAST" S.A.	6 255 000	66,68	04.08.2009 r.	Działalność klubów sportowych
Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE" Sp. z o.o.	8 216 000	68,36	05.10.2004 r.	Usługi w zakresie transferu nowoczesnych technologii, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
Remondis Gliwice Sp. z o.o.	2 613 500	20,04	06.11.1998 r.	Wywóz nieczystości, oczyszczanie miasta, recycling
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	915 000	9,97	13.05.1996 r.	Zarządzanie strefą ekonomiczną, obrót nieruchomościami, wynajem powierzchni biurowej, usługi konsultingowe i szkoleniowe
Tramwaje Śląskie S.A.	4 370 000	2,92	05.12.2002 r.	Transport pasażerski
Walcownia Metali Nieżelaznych „Łabędy" S.A.	708 800	1,44	17.12.1997 r.	Produkcja wyrobów z miedzi i jej stopów, usługi walcowania
Agencja Rynku Hurtowego Produktów Rolnych „AGRO RYNEK" S.A. - w likwidacji	100 000	15,21	31.01.1997 r.	Brak. Spółka wykreślona z KRS. Postanowienie nie jest prawomocne

Źródło: Wydział Nadzoru Właścicielskiego UM w Gliwicach

Tabela 98. **Wartość mienia w ewidencji bilansowej Urzędu Miejskiego**

Lp.	Symbol Grupy	Wyszczególnienie		WARTOŚĆ MAJĄTKU 31.12.2018	WARTOŚĆ MAJĄTKU 31.12.2019	Zmiana wartości	Dynamika 2019/2018 [%]
1.	0	Grunty	Brutto	742 297 093,63	624 588 890,97	-117 708 202,66	84,14%
			umorzenie	0,00	0,00	0,00	-
			odpis z tytułu trwałej utraty wartości	0,00	136 988 881,34	136 988 881,34	-
			netto	742 297 093,63	487 600 009,63	-254 697 084,00	65,69%
		Grunty - prawo wieczystego użytkowania	Brutto	23 984 243,81	21 931 705,33	-2 052 538,48	91,44%
			umorzenie	10 180 459,56	10 551 468,12	371 008,56	103,64%
			netto	13 803 784,25	11 380 237,21	-2 423 547,04	82,44%
RAZEM GRUNTY			Brutto	**766 281 337,44**	**646 520 596,30**	**-119 760 741,14**	**84,37%**
			umorzenie	**10 180 459,56**	**10 551 468,12**	**371 008,56**	**103,64%**
			odpis z tytułu trwałej utraty wartości	**0,00**	**136 988 881,34**	**136 988 881,34**	**-**
			netto	**756 100 877,88**	**498 980 246,84**	**-257 120 631,04**	**65,99%**
ŚRODKI TRWAŁE							
2.	I	Budynki i lokale	Brutto	568 105 855,15	566 240 102,32	-1 865 752,83	99,67%
			umorzenie	74 409 210,85	80 961 691,33	6 552 480,48	108,81%
			netto	493 696 644,30	485 278 410,99	-8 418 233,31	98,29%
3.	II	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Brutto	434 066 267,54	487 938 588,26	53 872 320,72	112,41%
			umorzenie	101 498 135,11	121 230 563,90	19 732 428,79	119,44%
			netto	332 568 132,43	366 708 024,36	34 139 891,93	110,27%
4.	III	Kotły i maszyny energetyczne	Brutto	497 781,88	459 281,88	-38 500,00	92,27%
			umorzenie	401 137,84	388 126,55	-13 011,29	96,76%
			netto	96 644,04	71 155,33	-25 488,71	73,63%
5.	IV	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	Brutto	31 334 374,28	32 502 414,82	1 168 040,54	103,73%
			umorzenie	20 473 474,57	25 403 136,76	4 929 662,19	124,08%
			netto	10 860 899,71	7 099 278,06	-3 761 621,65	65,37%

Lp.	Symbol Grupy	Wyszczególnienie		WARTOŚĆ MAJĄTKU 31.12.2018	WARTOŚĆ MAJĄTKU 31.12.2019	Zmiana wartości	Dynamika 2019/2018 [%]
6.	V	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	Brutto	128 517,38	128 517,38	0,00	100,00%
			umorzenie	126 913,34	127 377,02	463,68	100,37%
			netto	1 604,04	1 140,36	-463,68	71,09%
7.	VI	Urządzenia techniczne	Brutto	40 397 468,16	49 794 684,57	9 397 216,41	123,26%
			umorzenie	7 759 408,65	11 148 185,37	3 388 776,72	143,67%
			netto	32 638 059,51	38 646 499,20	6 008 439,69	118,41%
8.	VII	Środki transportu	Brutto	377 392,99	387 232,99	9 840,00	102,61%
			umorzenie	173 113,45	230 079,99	56 966,54	132,91%
			netto	204 279,54	157 153,00	-47 126,54	76,93%
9.	VIII	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	Brutto	16 543 190,25	20 201 280,65	3 658 090,40	122,11%
			umorzenie	7 189 680,51	9 359 805,73	2 170 125,22	130,18%
			netto	9 353 509,74	10 841 474,92	1 487 965,18	115,91%
RAZEM ŚRODKI TRWAŁE			Brutto	**1 091 450 847,63**	**1 157 652 102,87**	**66 201 255,24**	**106,07%**
			umorzenie	**212 031 074,32**	**248 848 966,65**	**36 817 892,33**	**117,36%**
			netto	**879 419 773,31**	**908 803 136,22**	**29 383 362,91**	**103,34%**
POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE							
10.		Wyposażenie w użytkowaniu	Brutto	5 165 521,68	4 994 218,58	-171 303,10	96,68%
			umorzenie	5 165 521,68	4 994 218,58	-171 303,10	96,68%
			netto	0,00	0,00	0,00	-
ZBIORY BIBLIOTECZNE							
11.		Zbiory biblioteczne	Brutto	159 816,24	151 625,63	-8 190,61	94,87%
			umorzenie	159 816,24	151 625,63	-8 190,61	94,87%
			netto	0,00	0,00	0,00	-
DOBRA KULTURY							
12.		Dobra kultury	Brutto	2 639 038,99	2 780 513,99	141 475,00	105,36%
			umorzenie	0,00	0,00	0,00	-
			netto	2 639 038,99	2 780 513,99	141 475,00	105,36%
WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE							
13.		Wartości niematerialne i prawne	Brutto	18 420 519,83	19 756 933,31	1 336 413,48	107,26%
			umorzenie	15 277 629,47	17 455 538,19	2 177 908,72	114,26%
			netto	3 142 890,36	2 301 395,12	-841 495,24	73,23%

Lp.	Symbol Grupy	Wyszczególnienie		WARTOŚĆ MAJĄTKU 31.12.2018	WARTOŚĆ MAJĄTKU 31.12.2019	Zmiana wartości	Dynamika 2019/2018 [%]
DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE							
14.	Akcje, udziały, inne papiery i inne aktywa finansowe		Brutto	776 330 830,00	784 788 205,00	8 457 375,00	101,09%
			umorzenie	100 000,00	100 000,00	0,00	100,00%
			netto	776 230 830,00	784 688 205,00	8 457 375,00	101,09%
ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE							
15.	Środki trwałe w budowie		Brutto	38 878 175,25	56 041 731,06	17 163 555,81	144,15%
			umorzenie	0,00	0,00	0,00	-
			netto	38 878 175,25	56 041 731,06	17 163 555,81	144,15%
	OGÓŁEM		**Brutto**	**2 699 326 087,06**	**2 672 685 926,74**	**-26 640 160,32**	**99,01%**
			umorzenie	**242 914 501,27**	**282 101 817,17**	**39 187 315,90**	**116,13%**
			odpis z tytułu trwałej utraty wartości	**0,00**	**136 988 881,34**	**136 988 881,34**	**-**
			netto	**2 456 411 585,79**	**2 253 595 228,23**	**-202 816 357,56**	**91,74%**

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 99. **Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Mienie skomunalizowane					
Grunty [m^2]	277 070	258 653	36 683	19 1047	17 413
Mienie nabyte do zasobu*					
Użytkowanie wieczyste [m^2]	5 530	429 938 (z terenem pod lotnisko) 3 760 (bez terenu pod lotnisko)	3 403	5 888	4 267
Średnia cena za m^2	101,23 zł/m^2 (z darowiznami) 141,72 zł/m^2 (bez darowizn)	27,96 zł/m^2 (z lotniskiem i darowiznami) 123,32 zł/m^2 (bez lotniska, z darowiznami) 129,16 zł/m^2 (bez lotniska, bez darowizn)	59,98 zł/m^2 (z darowiznami) 125,69 zł/m^2 (bez darowizn)	81,07 (z darowiznami) 129,71 (bez darowizn)	179,28
Udział w użytkowaniu wieczystym	-	-	1 542/10 000	-	-
Własność [m^2]	34 949	70 390	39 823	10 557	4 381
Średnia cena za m^2	136,07 zł/m^2 (z darowiznami) 144,07 zł/m^2 (bez darowizn)	25,81 zł/m^2 (z darowiznami) 61,44 zł/m^2 (bez darowizn, ale z bonifikatą 63,5%, udzieloną przez SP-AMW przy nabyciu działki o pow. 1,6140 ha) 138,94 zł/m^2 ^{0}(bez darowizn i bez bonifikaty)	146,78 zł/m^2 (z darowiznami) 148,20 zł/m^2 (bez darowizn)	56,00 (z darowiznami) 133,75 (bez darowizn)	94,51 (z darowiznami) 118,13 (bez darowizn)
Udział we własności	3/32	-	12/1 000	-	-

** nabycie nieruchomości w drodze umowy kupna, zmiany nieruchomości w trybie art. 15 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, pierwokupu i innych tytułów ok. zrzeczenia praw na rzecz miasta Gliwice*

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

6. Zdrowie i polityka społeczna

6.1. Zdrowie

Ochrona zdrowia

Obecnie na terenie miasta Gliwice działają cztery szpitale:

- Szpital Miejski nr 4,
- Szpital Vito-Med Sp. z o.o. **(spółka pracownicza)**,
- Szpital Wielospecjalistyczny Sp. z o.o. **(spółka pracownicza)**,
- Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach* (placówka podlegająca strukturom rządowym).

Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną w Gliwicach świadczy:

- **Szpital Miejski nr 4**, ul. Zygmunta Starego 20
- **Szpital Wielospecjalistyczny w Gliwicach**, ul. Kościuszki 1

**Z dniem 1 stycznia 2020 nazwa Centrum Onkologii Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach uległa zmianie na Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach*

Tabela 100. **Liczba placówek ochrony zdrowia w latach 2015-2019***

Rok	Przychodnie publiczne i niepubliczne/ podmioty lecznicze	Apteki	Szpitale
2015	181	65	5
2016	188	76	5
2017	187	78	4
2018	192	75	4
2019	209	66**	4

**Aktualizacja danych za lata 2015-2019 w związku z nową funkcjonalnością wyszukiwarki podmiotów leczniczych (możliwość wyszukiwania podmiotów ze względu na faktyczne miejsce wykonywania świadczeń, a nie adres rejestrowy).*
***Dane dotyczą aptek ogólnodostępnych. Łączna ilość aptek wraz z aptekami szpitalnymi i działami farmacji - 75 aptek.*
Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych na podstawie rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestr aptek

Tabela 101. **Liczba placówek ochrony zdrowia w 2019 r.**

Rodzaj placówki	Liczba placówek
Przychodnie publiczne i niepubliczne/podmioty lecznicze	209
Apteki	66*
Szpitale	4
Ilość łóżek w szpitalach	1 048
Ilość łóżek w podmiotach leczniczych	1 387

**Dane dotyczą aptek ogólnodostępnych. Łączna ilość aptek wraz z aptekami szpitalnymi i działami farmacji - 75 aptek.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych na podstawie rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestru aptek

Infografika 7. **Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitale, przychodnie, zakłady lecznictwa ambulatoryjnego i inne placówki) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2015-2019 [zł]**

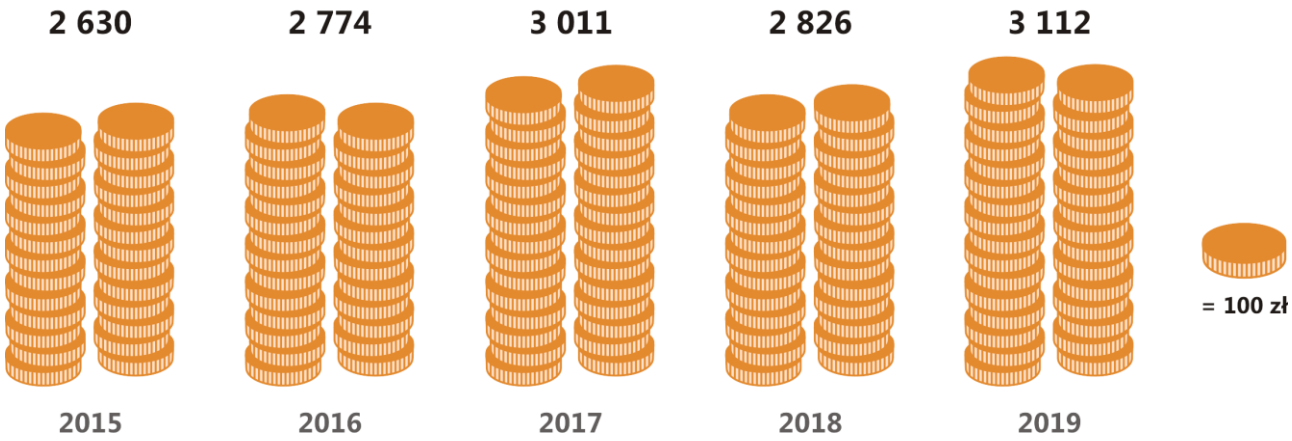

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych na podstawie danych statystycznych oraz danych z NFZ

Strategia Rozwiazywania Problemów Społecznych

Polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów Miasta Gliwice. Cele oraz sposoby ich realizacji określone są w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025, która została przyjęta Uchwałą Nr XII/301/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 grudnia 2015 r. Konieczność opracowania Strategii wynika wprost z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn.zm).

W załączniku nr 11 Raport za rok 2019 z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025.

Profilaktyka i promocja zdrowia

Miasto aktywnie angażuje się w projekty, których celem jest wzrost świadomości mieszkańców w zakresie korzyści płynących z prowadzenia aktywnego trybu życia oraz dbałości o zdrowie. Obejmują one szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację zdrowotną oraz promocję zdrowia. Działania kierowane są do osób w każdym wieku i o różnym zakresie. W 2019 r. obejmowały poniższe przedsięwzięcia:

- „Kawiarenka Zdrowia" to cykl bezpłatnych prelekcji zdrowotnych połączonych z oprawą muzyczną i zdrowym poczęstunkiem, realizowanych w ramach projektu miejskiego pn. „Zdrowe Gliwice". Zakres tematów powstał w oparciu o wnioski mieszkańców. Wśród oczekiwanych tematów znalazły się min. cukrzyca, choroby serca, zakrzepica żył, depresja, bezpieczne opalanie, uzależnienia i schorzenia narządu ruchu. Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem mieszkańców dlatego w 2020 r. nastąpi jego kontynuacja.
- „Zdrowa mama, zdrowe dziecko" – zajęcia fitness dla matek z małymi dziećmi realizowane w Parku Chopina w Gliwicach.
- Gliwicka Akademia Zdrowia Dzieci – akcja edukacyjno-zdrowotna dla dzieci obejmująca projekt pn. „Ciuchcia Zdrowia", w której dzieci odwiedzają 8 stacji zatytułowanych kolejno: Zdrowo jemy, Pijemy wodę, Ufamy, Odpoczywamy, Korzystamy ze słońca, Ćwiczymy, Unikamy, Oddychamy. Akcję uzupełniły konsultacje specjalistyczne, podczas których rodzice mogli poszerzyć swoja wiedzę w zakresie zdrowia i rozwoju swoich pociech. W akcji wzięło udział blisko 500 dzieci.
- Pomocna dłoń – warsztaty dla opiekunów osób chorych obejmujące część teoretyczną i praktyczne zajęcia związane z pielęgnacją osób przewlekle chorych. W spotkaniach uczestniczyły osoby, które na co dzień zmagają się z opieką nad osobami niesamodzielnymi.
- Treningi Tai-CHI dla mieszkańców – w ramach zadania odbyło się 40 zajęć. W okresie letnim treningi odbywały się w gliwickim Parku Chopina, a w okresie jesienno-zimowym w siedzibie Młodzieżowego Domu Kultury w Gliwicach.
- Warsztaty dla uczniów z zakresu zdrowego odżywiania – zajęcia teoretyczne i praktyczne realizowane w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Gliwicach, który posiada specjalistyczną kadrę i zaplecze do realizacji zadania.
- Zdrowy Przedszkolak – spektakl profilaktyczny dla dzieci pod tytułem „Baśń dla małych łakomczuszków, tajemnica zdrowych brzuszków". Przedsięwzięcie realizowane w gliwickich przedszkolach.
- „Gliwicki Dzień dla Zdrowia" – to akcja bezpłatnych konsultacji i badań dla mieszkańców, której początek datuje się na 2011 r. W 2019 r. ponad 800 osób skorzystało z bogatej oferty bezpłatnych badań i konsultacji, m.in. z badań laboratoryjnych, EKG, USG tarczycy, spirometrii, przeglądów stomatologicznych, konsultacji podologicznych, fizjoterapeutycznych, ginekologicznych, alergologicznych i laryngologicznych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się konsultacje w zakresie terapii ręki u dzieci i terapii manualnej dla dorosłych. W ramach tego dnia Śląska Liga Walki z Rakiem zorganizowała akcję profilaktyki raka piersi „Festiwal Różowe Gliwice", w której udział wzięło blisko 300 osób. Na znak solidarności z osobami chorymi gliwicka Radiostacja, Palmiarnia i niektóre sklepy były podświetlone na różowo.

- Aqua aerobic dla seniorów to zajęcia gimnastyczne w wodzie, z których skorzystało 195 osób. Zajęcia prowadzone były na miejskich basenach Delfin i Mewa.
- Rodzinny Piknik Seniora w Parku Chopina w Gliwicach z licznymi atrakcjami dla seniorów i ich rodzin (zdrowie, edukacja, rozrywka).
- W ramach stałej dystrybucji wśród mieszkańców zakupiono kolejnych 500 „Segregatorów Życia" wraz z naklejkami. Dystrybucja ma miejsce podczas wszystkich imprez miejskich oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego.
- Realizacja zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego, tj. szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej dla seniorów z dzielnicy Wojska Polskiego oraz cykl warsztatów dla rodziców pn. „Rodzicielstwo bliskości w praktyce" obejmujących przygotowanie do porodu, poród oraz życie po pojawieniu się dziecka. Zajęcia odbywały się w Szpitalu Wielospecjalistycznym w Gliwicach i w większości prowadzone były przez personel placówki.
- Światowy Dzień Wcześniaka – akcja konsultacji i badań dla dzieci realizowana w Szpitalu Wielospecjalistycznym. Podczas akcji rodzice mogli otrzymać kompendium wiedzy na temat kwestii związanych z opieką i pielęgnacją niemowląt. W dniach obchodów Radiostacja i Palmiarnia były podświetlone na kolor fioletowy.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom w Gliwicach realizowane są na podstawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Sposób realizacji zadań w ramach przeciwdziałania uzależnieniom jest dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form działalności, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest i uchwalany corocznie przez Radę Miasta Gliwice. Program na rok 2019 został wprowadzony uchwałą Rady Miasta Gliwice Uchwała XLI/911/2018 z dnia 08 listopada 2018 roku. Celem programu jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Program finansowany jest w oparciu o środki własne Miasta Gliwice uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wśród działań finansowanych lub współfinansowanych z miejskiego budżetu można wymienić zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, grupy wsparcia dla osób współuzależnionych, grupy terapeutyczne dla rodzin osób uzależnionych, prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, prowadzenie punktów konsultacyjnych, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z gliwickich szkół, prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach, kolonie letnie z programem profilaktycznym, akcje informacyjne dla mieszkańców Gliwic, kampanie profilaktyczne i szkolenia dla różnych grup zawodowych.

W załączniku nr 12 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Gliwice.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice na lata 2016-2020 Uchwałą Nr XI/276/2015 z dnia 19.11.2015 r.

W załączniku nr 13 Raport z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2019.

Działania miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują terapię dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób i readaptację społeczną osób po zakończonej terapii, organizację obozów dla osób wychodzących z uzależnienia. Realizacja tych zadań opiera się na zlecaniu ich organizacjom pozarządowym.

Tabela 102. **Problem narkomanii w Gliwicach dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Podejrzani dorośli	121	124	151	101	168
Nieletni sprawcy czynów karalnych	31	14	7	13	6

Źródło: Komenda Miejska Policji Gliwice

Tabela 103. **Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba przestępstw stwierdzonych	387	286	311	388	362
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	177	170	162	128	176
Wykrywalność [%]	95,7	94,1	95,2	95,6	94,2

Źródło: Komenda Miejska Policji

6.2. Wsparcie rodziny

Zadania dotyczące wsparcia rodziny w Gliwicach realizowane są na podstawie „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Gliwice na lata 2019-2021", który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XLI/910/2018 z dnia 8.11.2018 r. (w zał. Raport z jego realizacji w roku 2019).

Ponadto, na podstawie Uchwały Rady Miasta Gliwice Nr II/23/2018 z dnia 13 grudnia 2018 w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019 – 2022" miasto realizuje zadania, które mają na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy i ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W załączniku nr 14 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Gliwice na lata 2019-2021.

Opieka nad dziećmi do lat 3

W latach 2015-2019 w Gliwicach nastąpił rozwój różnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W 2018 r. wzrosła do 241 liczba miejsc dla dzieci w Żłobkach Miejskich funkcjonujących w czterech placówkach, przy ul. Berbeckiego 10, Mewy 34, Żeromskiego 26a oraz Kozielskiej 7. Dzięki dofinansowaniu z budżetu m. Gliwice do pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych, nastąpił znaczny rozwój tej formy opieki. W 2015 r. funkcjonowało 7 żłobków niepublicznych, a na koniec 2019 r. było ich już 14. W Gliwicach działa również 1 klub dziecięcy prowadzony przez Politechnikę Śląską oraz dzienni opiekunowie zatrudniani przez 4 podmioty niepubliczne.

Tabela 104. **Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miejsc dofinansowanych z budżetu gminy, w tym:	308	413	431	578	758
- liczba miejsc w Żłobkach Miejskich	230	230	230	241	241
- liczba miejsc w żłobkach niepublicznych dofinansowywanych przez gminę	78	183	201	337	517
Środki z budżetu gminy przeznaczone na działalność Żłobków Miejskich [zł]	3 632 027	3 710 165	3 858 017	3 971 200	4 582 288
Środki z budżetu gminy przekazane na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych [zł]	426 000	692 840	795 216	938 140	1 520 984*
Łącznie środki z budżetu gminy na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach [zł]	4 058 027	4 403 005	4 653 233	4 909 340	6 103 272

**Zgodnie z zawartymi umowami przekazano żłobkom niepublicznym środki finansowe w wysokości 1 547 320 zł, jednakże ze względu na zakończenie działalności przez 1 placówkę z końcem października 2019 r. – dokonano zwrotu części środków do budżetu gminy, w wysokości 26 426 zł.*

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+"

Od 2013 r. na terenie Gliwic prowadzony jest gminny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+". Rodziny mające na utrzymaniu troje lub więcej dzieci do 18. roku życia mogą otrzymać specjalną, rabatową kartę, ułatwiającą dostęp do różnorodnych dóbr i usług. Z karty korzysta blisko 2 tys. rodzin (9,5 tys. osób).

W 2019 r. do programu przystąpiło 158 rodzin, wydano 829 kart dla nowych osób uczestniczących w programie. Zniżki udzielane były przez 91 partnerów, z czego 5 partnerów przystąpiło do programu w roku 2019.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program skierowany do rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, a także, od 2019 r., rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Jego celem jest wsparcie rodzin poprzez oferowany

system zniżek i dodatkowych uprawnień. W programie mogą uczestniczyć wszystkie rodziny wielodzietne bez względu na osiągany dochód (wniosek składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania). Posiadacz Karty Dużej Rodziny ma prawo do skorzystania ze zniżek oferowanych przez partnerów, do których należą zarówno instytucje państwowe, jak i firmy prywatne.

W okresie od 16 czerwca 2014 r. (od dnia rozpoczęcia realizacji programu) do dnia 31 grudnia 2019 r. do programu przystąpiło 2 842 rodzin. Kartę wydano 10876 osobom, w tym 5 854 dzieciom.

Placówki wsparcia dziennego

Tabela 105. **Placówki wsparcia dziennego, dane za rok 2019**

Nazwa placówki wsparcia dziennego	Liczba miejsc	Łączna liczba korzystających w ciągu roku
Placówka wsparcia dziennego „Czesio", prowadzona przez Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży	25	30
Placówka wsparcia dziennego, prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy	30	42
Placówka wsparcia dziennego, prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż	30	34
Świetlica „Dzieci Świętej Rity" prowadzona przez Fundację Świętej Rity	30	29
6 Placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej prowadzonych na zlecenie miasta Gliwice przez Stowarzyszenie GTW w ramach projektu unijnego „Można inaczej - wsparcie dzieci i młodzieży poprzez utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej"	180	201

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

6.3. Działania na rzecz seniorów

Od 1 stycznia 2015 r. realizowany jest gminny program Gliwicki Senior 65+ i 75+, w ramach którego, mieszkańcy miasta mogą otrzymać Kartę Seniora. Uprawnia ona do zniżek na bilety wstępu do wybranych obiektów sportowych i kulturalnych oraz usług oferowanych przez prywatnych przedsiębiorców będących partnerami programu.

Do posiadania Karty Seniora uprawnieni są mieszkańcy Gliwic, którzy ukończyli 65 lat. Do końca 2019 r. wydano 8 586 kart, z czego 1 517 w roku 2019 r. W programie uczestniczyło 69 partnerów.

6.4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Miasto Gliwice realizuje zadania z zakresu pomocy niepełnosprawnym w oparciu o „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019", który został przyjęty uchwałą Rady Miasta Gliwice nr XXXVIII/796/2013 z dnia 7 listopada 2013 r. Celem programu jest stworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków podniesienia jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gliwic oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

W załączniku nr 15 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019.

Na terenie miasta działalność prowadzi także Gliwicki Ośrodek Integracji Niepełnosprawnych.

Wykres 12. **Liczba miejsc pracy dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w latach 2015-2019**

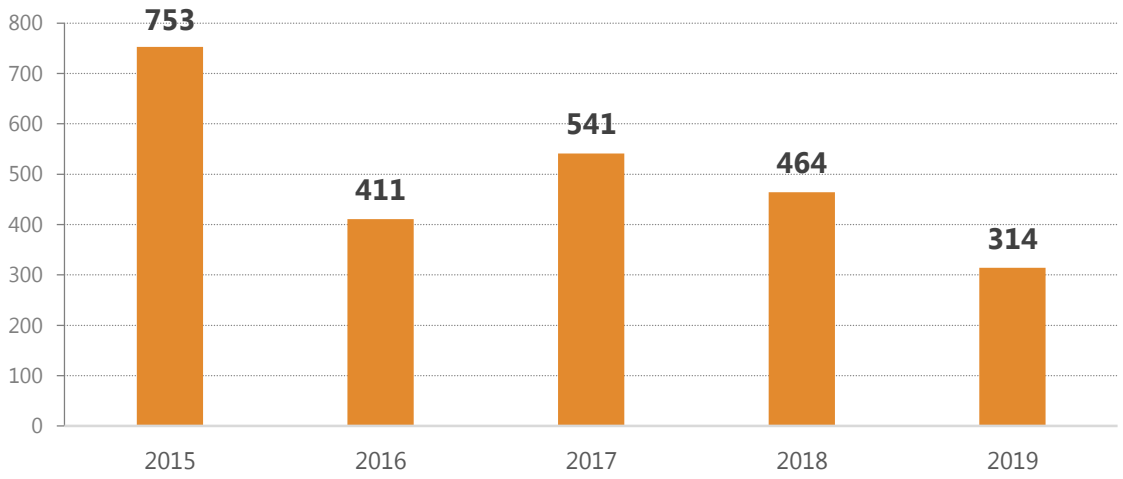

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 106. **Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2015-2019**

Świadczenia z PFRON	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wniosków o przyznanie świadczenia indywidualnego	2 181	2 000	1 807	1 703	2 029
Liczba osób objętych świadczeniami indywidualnymi	1 227	1 016	1 089	973	979
% w stosunku do złożonych wniosków	56,26	50,80	60,27	57,13	48,10
Wartość świadczeń indywidualnych [zł]	1 416 783	1 286 148	1 277 783	1 316 718	1 442 143

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.5. Pomoc społeczna

Do miejskich jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w Gliwicach należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9,
- Dom Pomocy Społecznej „OPOKA", ul. Pszczyńska 100,
- Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom", ul. Derkacza 10,
- Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sikorskiego 134,
- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, ul. Sikorskiego 134.

Ponadto na terenie miasta Gliwice działalność prowadzi Dom Pomocy Społecznej „Nazaret", prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów 124.

Realizacja zadań ustawowych uzupełniana jest dodatkowymi działaniami, nakierowanymi na poprawę jakości życia mieszkańców m. Gliwice. W tym celu Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach podejmował w roku 2019 działania w ramach projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS tj.:

- Projekt „Czas na sukces",
- Projekt „Usługi społeczne na start II",
- Projekt „Nowa jakość pomocy społecznej - wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej",
- Projekt „Twoja społeczność Twoją szansą".

Tabela 107. **Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2015-2019**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Wartość świadczeń z pomocy społecznej [zł]	12 524 073	20 502 244	20 877 740	21 398 154	22 845 143
w tym środki z dotacji Wojewody Śląskiego w %	62	39	36	33	31
Liczba rodzin objętych pomocą	3 521	3 357	2 833	2 778	2 712
Liczba osób w tych rodzinach	7 473	6 332	4 803	4 548	4 301
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (stale/doraźnie)	5 300 (2 905/2 395)	4 581 (2 708/1 873)	3 637 (2 385/1 252)	3 509 (2 284/1 225)	3 348 (2 057/1 291)
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach na terenie Gliwic [zł]	651 895	343 900	346 168	51 042	427 005
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenie na pokrycie kosztów pobytu w placówkach na terenie Gliwic	292	174	165	65*	179
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach poza Gliwicami [zł]	319 404	230 072	106 711	185 241	494 719

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenia na pokrycie kosztów pobytu w placówkach poza Gliwicami	104	73	42	57	105
Wartość świadczeń w zakresie dodatków mieszkaniowych [zł]	6 592 552	6 045 030	5 929 981	5 340 080	4 879 701
Liczba decyzji wydanych w sprawie dodatków mieszkaniowych	5 521	5 084	4 800	4 377	3 984
w tym decyzje pozytywne	5 148	4 783	4 481	4 054	3 677
% wszystkich decyzji	93%	97,25%	96,5%	95,8%	96,1%
Średnia wysokość dodatku [zł]	210	210	220	218	220

**Znaczny spadek w 2018 r. kosztu udzielenia schronienia na terenie Gliwic przy niewspółmiernym spadku liczby osób wynika ze zmiany sposobu realizacji zadania (zlecanie zadań w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym przez Miasto Gliwice w formie otwartych konkursów ofert). W 2019 powrócono do wcześniejszego sposobu realizacji zadania.*

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach oraz Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Domy Pomocy Społecznej

Tabela 108. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka" dla osób somatycznie chorych w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miejsc	57	57	57	57	57
Decyzje kierujące wydane przez OPS	24	19	37	21	26
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	14	8	20	11	19
w tym mieszkańcy Gliwic	12	8	20	11	18
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	2 m-ce do roku	6 m-cy do roku	6 m-cy do roku	6 m-cy do roku	6 m-cy do roku

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Pomocy Społecznej „Opoka", Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Tabela 109. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom"**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miejsc	122	122	122	122	122
Decyzje kierujące wydane przez OPS	36	43	56	32	56
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	35	29	31	30	43
w tym mieszkańcy Gliwic	35	27	30	28	40
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	4-8 m-cy	9 -12 m-cy	9 -12 m-cy	6 -12 m-cy	3 – 6 m-cy

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom", Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Tabela 110. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miejsc	48	48	48	48	48
Decyzje kierujące wydane przez OPS	9	15	18	17	7
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	12	9	8	11	8
w tym mieszkańcy Gliwic	10	9	8	11	7
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	1 miesiąc	1-4 m-cy	1-4 m-cy	1-4 m-cy	1-4 m-cy

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Pomocy Społecznej „Nazaret", Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Tabela 111. **Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Decyzje kierujące wydane przez OPS	47	73	61	64	53
Liczba mieszkańców umieszczonych w DPS poza Gliwicami*	38	52	35	50	55

**Wartość obejmuje osoby umieszczone w DPS w danym roku, na podstawie wniosków z roku bieżącego i lat ubiegłych*

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.6. Piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza

Zadania zakresu pieczy zastępczej są realizowane w mieście na podstawie „Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2019-2021", który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XLI/909/2018 z dnia 8.11.2018 r."

Tabela 112. **Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Rodziny zastępcze	183	188	188	193	206
Liczba dzieci objętych formami nieinstytucjonalnymi opieki zastępczej	244	264	274	279	311

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 113. **Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2015-2019**

Typy rodziny zastępczej	2015	2016	2017	2018	2019
Rodzina spokrewniona z dzieckiem	129	127	122	119	120
Rodzina niezawodowa	45	48	48	53	63
Rodzina zawodowa	9	13	18	21	23

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 114. **Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Rodziny zastępcze zawodowe	9	13	18	21	23
Liczba dzieci objętych zawodową pieczą zastępczą	33	45	62	68	84

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Instytucjonalna piecza zastępcza

Tworzenie i dostosowanie do obowiązujących przepisów prawa instytucjonalnych form pieczy zastępczej jest jednym z czterech celów „Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2016–2018", przyjętego uchwałą nr XII/303/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 grudnia 2015 r.

W załączniku nr 16 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji „Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2019–2021"

Tabela 115. **Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2019**

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	2015	2016	2017	2018	2019
Dom Dziecka Nr 1	47	24	14	14	14
Dom Dziecka Nr 2	60	30	14	14	14
Dom Dziecka Nr 3	30	30	14	14	14

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Zmniejszenie liczby miejsc organizacyjnych w instytucjonalnej pieczy zastępczej było możliwe dzięki utworzeniu nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz zwiększeniu liczby miejsc dostępnych dla pełnoletnich wychowanków domów dziecka w mieszkaniach chronionych.

Tabela 116. **Liczba nowoprzyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2019**

Rodzaj placówki opiekuńczo-wychowawczej	2015	2016	2017	2018	2019
Dom Dziecka Nr 1	14	7	6	2	1
Dom Dziecka Nr 2	17	6	2	3	4
Dom Dziecka Nr 3	10	9	7	2	3
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 1 i 2, Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Gliwicach	32	7	4	0	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 3 w Cyprzanowie, Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 4 w Samborowicach	0	4	0	2	0

Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutycznej DOM ŻYCIA im. Leonii Nastał w Częstochowie; Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutycznej DOM Z NADZIEJĄ w Bielsko-Białej	0	0	0	0	2
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (prowadzone przez inne powiaty) poza Gliwicami	2	1	0	4	0
Razem	**75**	**34**	**19**	**13**	**11**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Wsparcie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

W 2015 roku w mieście istniało 1 mieszkanie chronione dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, aktualnie prowadzone są 3 takie mieszkania.

Tabela 117. **Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w latach 2015-2019**

Nazwa mieszkania chronionego	2015	2016	2017	2018	2019
Mieszkanie chronione przy ul. Lompy	6	6	6	4	4
Mieszkanie chronione przy ul. Chudoby	-	9	9	7	7
Mieszkanie chronione przy ul. Alei Przyjaźni	-	9	9	7	7

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM

Mając na celu poprawienie sytuacji materialnej osób usamodzielnianych Rada Miasta Gliwice uchwałą nr XVI/421/2016 z dnia 19 maja 2016 r. podniosła wysokość kwoty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnianych do kwoty 630,00 zł miesięcznie.

Wprowadzone w Mieście Gliwice zmiany przyczyniły się do:

- poprawienia warunków życia dzieci zabezpieczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, które obecnie wychowują się w małych, bardziej domowych placówkach,
- zapewniania zastępczego środowiska rodzinnego dla większej liczby dzieci pozbawionych właściwego wychowania ze strony rodziców,
- udzielania należnego wsparcia usamodzielnianym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienie im miejsc w mieszkaniach chronionych i pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie miasta poprzez skoordynowanie działań wszystkich podmiotów, które z mocy prawa lub inicjatywy własnej podejmują pracę na rzecz profilaktyki przemocy w rodzinie, pomocy na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie oraz reedukacji społecznej sprawców przemocy jest celem strategicznym „Miejskiego Programu

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019-2022".

W załączniku nr 17 Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019–2022"

6.7. Nieodpłatna pomoc prawna

Nieodpłatna pomoc prawna w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 z późn. zm.) o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie oraz edukacji prawnej.

W 2016 r. z darmowych porad prawnych w m. Gliwice, w oparciu o ww. ustawę, skorzystało 835 mieszkańców, w 2017 r. już 1327 osób, w 2018 r. 1326 osoby, a w 2019 r. 1485 osób.
Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w oparciu o ww. ustawę, obsługiwane przez radców prawnych i adwokatów:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół Pracy Socjalnej) ul. Sikorskiego 134.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Górnych Wałów 9.
3. Gliwicki Ośrodek Integracji Niepełnosprawnych ul. Zwycięstwa 34.
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 ul. Partyzantów 25.
5. Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 ul. Gierymskiego 7.
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 ul. Kopernika 63.

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Tabela 118. **Punkty bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gliwic (poza ustawą)**

Adres placówki	Telefon	Termin przyjęć	Kto może korzystać	Uwagi
Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem w Gliwicach ul. Siemińskiego 22 Gliwice	579-519-688	poniedziałek - czwartek 10:00–18:00 piątek 12:00–20:00 sobota 10:00–15:00	osoby pokrzywdzone przestępstwem	celem umówienia terminu kontakt e-mailowy: ośrodek.instytutpracy@gmail.com

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Ponadto mieszkańcy miasta Gliwice mogą uzyskać pomoc prawną Miejskiego Rzecznika Konsumentów w zakresie praw konsumenckich. Pomoc świadczona jest w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Gliwicach, pokój 007, parter, tel. (32) 239-11-70.

7. Kultura, edukacja i sport

7.1. Kultura

W rozwój kultury w Gliwicach zaangażowanych jest wiele instytucji samorządowych, pozarządowych, komercyjnych oraz indywidualnych osób i grup nieformalnych. Za osiągnięcia na tym polu, tj. w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury co roku przyznawane są nagrody Prezydenta Miasta Gliwice.

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury w latach 2015-2018

2015 r. (za 2014 r.) – XXII edycja
I nagroda za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej dla pana Tomasza Pawła Sadownika
I nagroda za całokształt twórczości artystycznej dla pana Krzysztofa Rumina

2016 r. (za 2015 r.) – XXIII edycja
Dwie I. nagrody: za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury dla Stowarzyszenia Muzycznego Śląski Jazz Club, które w 2016 r. obchodzi 60. lecie istnienia oraz za całokształt twórczości artystycznej dla pani Heleny Szuby

2017 rok (za 2016) – XXIV edycja
W kategorii „Twórczość artystyczna" I. nagrodę za całokształt twórczości artystycznej dla pani Joanny Heydy-Rumin (artystki, plastyczki).
W kategorii „Upowszechnianie kultury" dwie I. nagrody: za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury w 2016 roku dla pani Bogny Dobrakowskiej (Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej) i za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury dla pani Anny Śmieszek (artystki, plastyczki, pedagoga).

2018 rok (za 2017) – XXV edycja
W kategorii „Twórczość artystyczna" nagroda za całokształt twórczości dla pana Jacka Uklei.
W kategorii „Upowszechnianie kultury":

- nagroda za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury dla pani Anny Zawiszy-Kubickiej (prezesa oddziału gliwickiego ZPAP),
- nagroda za całokształt działalności dla pani Beaty Mendyki-Sokołowskiej (animatorki),
- nagroda za całokształt działalności dla pana Grzegorza Gutowskiego (muzyka, realizatora dźwięku)

2019 rok (za 2018) – XXVI edycja
W kategorii „Twórczość artystyczna", nagroda za całokształt twórczości dla:

- p. Marty Zajączyńskiej-Kowalskiej (artystki, plastyczki)
- zespołu muzycznego „Wiewiórka na Drzewie"

W kategorii „Upowszechnianie kultury":

- nagroda za całokształt działalności dla pani Jolanty Szymury (kierownika Impresariatu Teatru Miejskiego, animatorki kultury)
- nagroda za całokształt działalności dla pana Grzegorza Krawczyka (dyrektora Teatru Miejskiego w Gliwicach)

Decyzją Prezydenta Miasta efektywnym liderom firm oraz instytucji przyznawana jest statuetka Gliwickiego Lwa. To wyjątkowe wyróżnienie trafia do osób, które dzięki swej pasji, wiedzy i zaangażowaniu potrafią osiągnąć sukces. W latach 2015 – 2019 otrzymali je:

- **za 2015 r. (przyznany w 2016 r.)**
  prof. dr hab. Inż. Andrzej Karbownik – profesor nauk technicznych, rektor Politechniki Śląskiej, były wiceminister gospodarki.
- **za 2016 r. (przyznany w 2017r.)**
  Andrzej Korpak, dyrektor generalny zakładu General Motors Manufacturing Poland.
- **za 2017 r. (przyznany w 2018 r.)**
  Artur Tomasik, prezes Zarządu Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A.
- **za 2018 r. (przyznany w 2019 r.)**
  Bogna Dobrakowska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach.

7.1.1. Instytucje i ośrodki kultury

Teatr Miejski w Gliwicach

Tabela 119. **Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2015-2019**

	2015	2016	2017	2018	2019
Teatr Miejski – duża sala					
Liczba imprez	167	132*	53**	72	75
Liczba uczestników imprez biletowanych	67 599	41 568	7 822	15 158	21 366
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	405	315	148	211	285
Liczba miejsc	462	462	średnio 200***	średnio 250	Średnio 330
Średni poziom wykorzystania [%]	88%	68%	74%	84%	86%
Liczba imprez plenerowych (niebiletowanych)	18	8	8	6	9****
Liczba uczestników imprez plenerowych	20 000	10 000	11 300	5 000	5800
Teatr Miejski – mała sala					
Liczba imprez	-	-	121	129	183

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba uczestników imprez biletowanych	-	-	8 274	11 052	14 836
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	-	-	68	86	81
Liczba miejsc	-	-	od 80-100 w zależności od spektaklu	od 80-100 w zależności od spektaklu	Od 60 – 100 w zależności od spektaklu
Średni poziom wykorzystania [%]	-	-	ok. 90%	ok. 90%	Ok. 90%
Ruiny Teatru Miejskiego					
Liczba imprez	22	4	1	70*****	11******
Liczba uczestników imprez biletowanych	2 645	550	108	2 106	1 349
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	120	137	108	30	123
Liczba miejsc	300	300	200	200	170
Średni poziom wykorzystania [%]	40%	46%	54%	15%	72%
Kino Amok (seanse filmowe)					
Liczba imprez	2 031	1 883	1 951	2 009	1 958
Liczba uczestników imprez biletowanych	56 476	58 520	66 355	73 084	73 002
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	28	31	34	36	37
Liczba miejsc	385	385	339	339	339
Średni poziom wykorzystania [%]	7%	8%	10%	11%	11%
Scena Bajka-Kino Amok (bez seansów filmowych)					
Liczba imprez (spektakle i koncerty)	13	28	5	5	2
Liczba uczestników imprez biletowanych	444	3 916	1 282	612	420
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	222	245	256	122	210
Liczba miejsc	339	339	339	339	339
Średni poziom wykorzystania [%]	67%	74%	85%	36%	62%
INNE SALE					
Liczba imprez	18	125	110	131	207
Liczba uczestników imprez biletowanych	6 931	8 341	2 976	14 255	29 589

	2015	2016	2017	2018	2019
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	385	67	27	109	105

**Policzono wszystkie imprezy odbywające się na dużej Sali, w tym spektakle własne, impresaryjne i wynajmy.*
***W 2017 r. Teatr powoli zaczynał swoją działalność po zmianie profilu. Trwała wzmożona produkcja nowych tytułów a co za tym idzie drastycznie ograniczone zostały możliwości wynajmu dużej sali.*
****W początkowym okresie produkowano spektakle na ograniczoną miejscami widownie, w tym widownie na scenie (od 100 do 240 miejsc) Wyłączony ze sprzedaży był również balkon. W kolejnych latach wielkość widowni była sukcesywnie zwiększana. Obecnie, spektakle produkowane na dużą scenę, zakładają możliwość sprzedaży wszystkich miejsc na widowni.*
*****W tym: Noc Kupały – ok 2500 osób; Parkowe lato - 5 koncertów po ok. 300 osób, tj. ok 1500 osób; Koncert w ramach TKB – ok 300 osób; Piknik seniora – 1 x ok 500 osób; Sylwester – ok. 1000 osób*
******W roku 2018 w ruinach zorganizowany został Festiwal Filmów Kultowych - ok. 60 projekcji.*
*******Z uwagi na produkcję i eksploatację spektaklu „Miasto we krwi" w 2019 r. Teatr nie wynajmował Sceny w Ruinach.*

Źródło: Teatr Miejski w Gliwicach

Muzeum w Gliwicach

Tabela 120. **Muzeum w Gliwicach - budżet i działalność towarzysząca w latach 2015-2019**

	2015	2016	2017	2018	2019
Łącznie liczba uczestników imprez	**48 232**	**54 330**	**66 184**	**71 695**	79 548
Całkowity budżet Muzeum a wydatki w przeliczeniu na 1 uczestnika zorganizowanych imprez [zł]	89,94	85,14	73,19	68,07	67,94
Wydatki muzeum związane z organizacją imprez w przeliczeniu na 1 uczestnika [zł]	33,52	30,75	29,34	30,28	36,74
Wystawy czasowe (także te poza Muzeum)					
Liczba imprez	15	18	18	14	19
Liczba uczestników	17 282	19 497	28 924	34 491	39 794
Średnia frekwencja	1 152	1 083	1 606	2 463	2 095*
Konferencje					
Liczba imprez	1	2	2	2	2
Liczba uczestników	60	99	344	95	180
Średnia frekwencja	60	45	172	47	90
Imprezy edukacyjne					
Liczba imprez	784	847	1053	1180	909**
Liczba uczestników	20 196	21 052	24 487	29 960	28 653
Średnia frekwencja	26	25	23	25	32
Inne imprezy – koncerty, spektakle					

Liczba imprez	106	124	127	179	434
Liczba uczestników	11 183	13 682	8 824	11 449	10 921
Średnia frekwencja	69	110	69	63	25

**Spadek wynika ze zwiększonej liczby imprez (wystaw czasowych), która pomimo wzrostu liczby uczestników (zwiedzających) spowodowała spadek średniej.*
***Spadek z uwagi na liczne odwołania uczestnictwa spowodowane strajkiem nauczycieli, a także odwoływanie zajęć w kolejnych miesiącach (gdy nadrabiano zaległy materiał).*

Źródło: Muzeum w Gliwicach

Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 121. **Sieć placówek miejskiej biblioteki publicznej w latach 2015-2019**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Filie ogółem	19	19	19	19	19
Oddziały dla dzieci	7	7	7	7	7
Czytelnia naukowa	1	1	1	1	1
Czytelnia prasy	1	1	1	1	1
Wypożyczalnia muzyczna i zbiorów specjalnych	1	1	1	1	1

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 122. **Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2015-2019**

Rok	Książki			Zbiory specjalne (książki mówione, audiobooki, płyty analogowe i kompaktowe, DVD, dokumenty elektroniczne, gry planszowe)
	przybytek	ubytek	ogółem	
2015	16 060	36 429	445 181	51 453
2016	16 386	33 455	428 112	54 536
2017	17 074	14 405	430 781	55 119
2018	15 439	11 901	434 319	53 732
2019	14 865	14 772	434 412	55 113

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 123. **Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2015-2019**

Gliwice	2015	2016	2017	2018	2019
Czytelnicy zarejestrowani w danym roku	43 439	44 304	46 801	52 460	52 689
Liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów na zewnątrz i na miejscu	931 638	930 220	899 583	861 364	839 247

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

7.1.2. Wydarzenia kulturalne

Tabela 124. **Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba premier teatralnych, przedstawień teatralnych, seansów filmowych, wystaw muzealnych, projektów i programów edukacyjno-kulturalnych, projektów promujących literaturę i czytelnictwo, oferowanych przez miejskie instytucje kultury	5 056	5 559	6 781	6 924	6 011
Ogólna liczba uczestników wydarzeń realizowanych na terenie miasta przez Teatr Miejski oraz Muzeum w Gliwicach (wydarzenia rozrywkowe-biletowane)	226 123	161 127	201 418	147 104	163 183

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

Tabela 125. **Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wydarzeń kulturalnych i artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	68	91	86	41*	48*
Liczba przedsięwzięć kulturalnych o zasięgu regionalnym i lokalnym, w tym festiwale, koncerty, występy artystyczne, warsztaty muzyczne, przeglądy, również te organizowane w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych	135	113	132	181	94
Liczba wystaw, plenerów, warsztatów plastycznych	43	70	67	98	115
Liczba projektów z zakresu edukacji kulturalnej, historycznej i artystycznej	53	48	68	61	146**

**Nie wliczono imprez: PalmJazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 r. realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach*

***Wzrost liczby projektów w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej wynika z ujęcia w wykazie zadań zlecanych w ramach budżetu obywatelskiego.*

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

Tabela 126. **Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2015-2019**

Organizator lub organizator wiodący	Liczba imprez				
	2015	2016	2017	2018	2019
Teatr Miejski	2 275	2 172	2 257	2 424	2489
Teatr Miejski – bez seansów filmowych	244	289	306	415	531
Muzeum	906	989	1 197	2 395	1 364
Miejska Biblioteka Publiczna	1 875	2 398	2 249	2 105	2 167
Wydarzenia kulturalne organizowane przez Urząd Miejski i finansowane z budżetu miasta	299	322	353	381	403*
Średnia kwota finansowania [zł]	8 568	7 369	7 515	3 423*	6 043*
Imprezy objęte patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej na wniosek organizatorów (kulturalne) – bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	55	48	29	35**	39
Łącznie	5 410	5 929	6 085	7 340	6 462
Łącznie – bez seansów filmowych	3 379	4 046	4 134	5 331	4 504
Średnia liczba imprez w miesiącu – bez seansów filmowych	282	337	345	444	375

**Nie wliczono imprez: PalmJazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 r. realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach*
***W tym 1 z dofinansowaniem*

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

Tabela 127. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w roku 2019**

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótka charakterystyka
Stacja Artystyczna Rynek	Stowarzyszenie „GTW"	cały rok	Całoroczna oferta imprez i wydarzeń kulturalnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych mieszkańców naszego miasta.
Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	Stowarzyszenie „GTW"	styczeń	Impreza charytatywna
Ferie zimowe w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	styczeń/luty	Każdego roku przygotowywany jest cykl tematycznych zajęć i spotkań edukacyjno-literackich dla dzieci pozostających w

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótka charakterystyka
			mieście.
„Czwartki jazzowe z gwiazdą"	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club	cały rok	Projekt realizowany od 2002 roku, którego celem jest propagowanie muzyki jazzowej
Podwieczorki muzyczne w Willi Caro	Muzeum w Gliwicach, Klub Inicjatyw Kulturalnych	Od stycznia do maja i od października do grudnia	Cykl kameralnych koncertów prezentowanych przez uznanych wykonawców.
Cykl koncertów pn. Alternative Night	Stowarzyszenie „GTW"	koncerty w ciągu całego roku	Cykl koncertów muzyki alternatywnej prezentowanej przez znanych wykonawców tego gatunku.
I Ogólnopolski Festiwal Wokalny Osób z Niepełnosprawnościami „Zaczarowany Mikrofon" - Koncerty Eliminacyjne, warsztaty oraz Koncert Finałowy	Fundacja Rytm Gliwice	Eliminacje cały rok, finał w listopadzie	Impreza ma charakter konkursu, z kolejnymi etapami eliminacji, podczas których wyłaniani są zwycięzcy występujący w koncercie finałowym.
Festiwal Winter Reggae	Stowarzyszenie „GTW"	marzec	W ramach festiwalu przeprowadzane są koncerty muzyki reggae, prezentowane filmy i spotkania z wykonawcami tego gatunku.
Wiosna z Fryderykiem	miasto Gliwice/TM	marzec	Cykl koncertów muzyki klasycznej w scenerii gliwickiej Palmiarni.
Gliwickie Spotkania Chóralne	Akademicki Chór Politechniki Śląskiej	kwiecień	Festiwal muzyczny, podczas którego prezentowana jest muzyka chóralna rodzima i światowa w wykonaniu chórów i zespołów z różnych środowisk akademickich.
Obchody Święta Konstytucji 3 Maja	miasto Gliwice	3 maja	Uroczystości upamiętniające święto narodowe.
Gliwicka Majówka 2019	Biblioteka	1 maja	Imprez dla mieszkańców przeprowadzona w kilku miejscach Gliwic: Rynek, Park Chopina, boisko przy ul. Orkana.
Międzynarodowy Festiwal „Dni Muzyki Organowej"	Stowarzyszenie Międzynarodowy Festiwal Dni Muzyki Organowej	maj	Impreza, jako jedyna tego typu na Śląsku, propaguje najcenniejsze dzieła muzyki organowej, oratoryjnej, oratoryjno-kantatowej kameralnej i dawnej, a także ukazuje bogactwo instrumentarium organowego Śląska. Oprócz koncertów planowana jest także wycieczka „Szlakiem organów Górnego Śląska", mistrzowski kurs interpretacji oraz wystawa fotograficzna.
Tydzień Bibliotek	Miejska Biblioteka	maj	Projekt mający na celu popularyzację

Nazwa imprezy	Organizator wiodacv	Termin	Krótka charakterystyka
	Publiczna		biblioteki i czytelnictwa, podczas którego przeprowadzane są liczne imprezy, m. in. spotkania autorskie, Noc w Bibliotece, akcje wymiany książek, konkursy, warsztaty, lekcje biblioteczne, wycieczki, wystawy, dyskusyjny klub książki, turnieje, przedstawienia teatralne, zabawy i imprezy edukacyjne.
Noc Muzeów	Muzeum w Gliwicach	maj	Zaproszenie mieszkańców do Muzeum o nietypowej, nocnej porze. Na projekt składa się szereg przedsięwzięć, takich jak specjalne wystawy, prezentacje, oprowadzanie, koncerty.
Igry studenckie	Politechnika Śląska Miasto Gliwice	maj	Impreza studencka w ramach której organizowane są koncerty plenerowe muzyki młodzieżowej.
Gliwicka Noc w Galeriach ARTNOC	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kultury "Melina"	czerwiec	Promocja sztuk wizualnych, gliwickich galerii i gliwickich twórców wśród mieszkańców Gliwic oraz integracja środowiska.
Festyn z okazji Dnia Dziecka	Miasto Gliwice	czerwiec	Impreza skierowana do dzieci, młodzieży i dorosłych
Święto Szlaku Zabytków Techniki Industriada	Miasto Gliwice, Muzeum w Gliwicach	czerwiec	Impreza, której celem jest promocja gliwickich obiektów znajdujących się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego
Skup Kultury	Stowarzyszenie „Cała Naprzód"	czerwiec	Skup Kultury to największy charytatywny kiermasz kulturalny w regionie, odbywający się cyklicznie na gliwickim Rynku, który od wielu lat promuje czytelnictwo, ideę bookcrossingu, aktywną postawę społeczną a całkowity dochód z imprezy wspiera osoby niepełnosprawne.
Wieczór z Romami w Parku Chopina	Stow. Romów w Gliwicach	czerwiec	Prezentacja kultury i tradycji romskiej
Noc Kupały (Świętojańska)	Miasto Gliwice/TM	czerwiec	Impreza plenerowa, w ramach której przeprowadzona była część obrzędowa (w parku Chrobrego) oraz koncert gwiazd (na terenie Łąki Igrowej).
Noc Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	czerwiec	Impreza związana z promocją biblioteki i czytelnictwa (warsztaty lub spotkania, towarzyszy im często akcja wymiany książek)
LETNIE KINO PLENEROWE	Miasto Gliwice	lipiec - sierpień	W różnych dzielnicach miasta w plenerze wyświetlane są filmy w dwóch blokach: dla dzieci i dorosłych.

Nazwa imprezy	Organizator wiodacv	Termin	Krótka charakterystyka
FILHARMONIA	Fundacja Integracji Kultury	cały rok - początek czerwiec	Cykl koncertów muzyki jazzowej, etnicznej, elektronicznej i klasycznej.
Gliwicki Festiwal Bachowski	Stowarzyszenie Klub Inicjatyw Kulturalnych	Lipiec/ sierpień	Festiwal organizowany od wielu lat, którego celem jest przybliżenie dzieł jednego z największych geniuszy muzycznych oraz prezentacja osiągnięć zarówno w zakresie tradycyjnej, jak i historycznej interpretacji muzyki barokowej.
Wakacje w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	lipiec/sierpień	Coroczny cykl tematycznych zajęć i spotkań kulturalnych i literackich dla dzieci spędzających czas letnich wakacji w mieście.
Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy – ULICZNICY	Miasto Gliwice	lipiec	Ulicznicy to próba zderzenia szeroko pojętej sztuki z miastem. Polega na organizacji spektakli plenerowych, happeningów, koncertów. Wspólnym mianownikiem wszystkich działań jest ulica – miejsce mijania się zwykłych - niezwykłych ludzi
Międzynarodowy Festiwal Jazz w Ruinach	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club	sierpień	Celem imprezy jest zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, stworzenie warunków do promocji twórczości młodych muzyków, kształtowanie świadomości artystycznej miłośników muzyki improwizowanej oraz stworzenie centrum letnich wydarzeń kulturalnych. Od kilku lat festiwalowi towarzyszą warsztaty muzyczne, wykłady prelegentów Instytutu Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach oraz wystawa.
Cykl koncertów „Parkowe lato"	Miasto Gliwice	sierpień	Cykl koncertów plenerowych organizowanych w scenerii parku Chopina.
Festiwal Miasta	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	8-9 września	Impreza dla mieszkańców, m.in. parada ulicami miasta, zabawy, konkursy, występy artystyczne, warsztaty, koncerty.
Koncert plenerowy Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu „Na pożegnanie lata"	Miasto Gliwice	wrzesień	Koncert plenerowy dla mieszkańców na pożegnanie lata.
Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego	Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Wykraczająca poza mury Muzeum impreza w swojej zasadniczej części dotyczy prezentacji dziedzictwa kulturowego miasta i regionu.
Miniaturowa Polska 2019 – Świat wokół kolei	Stowarzyszenie Miłośników Kolei	wrzesień	Wydarzenie wystawiennicze skierowane do rodzin zainteresowanych modelarstwem

Nazwa imprezy	Organizator wiodacv	Termin	Krótka charakterystyka
			kolejowym.
Rodzinny Piknik Seniora	Miasto Gliwice, MZUK	wrzesień	Impreza w Parku Chopina współorganizowana przez UM Gliwice skierowana do każdej grupy wiekowej.
Narodowe Czytanie	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach i partnerzy	wrzesień	Impreza pod honorowym patronatem Prezydenta RP, organizowana w ramach akcji ogólnopolskiego czytania powieści polskich pisarzy.
Międz. Festiwal Muzyki Dawnej Improwizowanej „ALL'IMPROVVISO	TM/Towarzystwo Kulturalne FUGA	wrzesień/ październik	Celem imprezy jest stworzenie warunków do promocji muzyki improwizowanej.
Światowy Dzień Turystyki	Miasto Gliwice	wrzesień/ październik	Impreza zorganizowana z okazji Światowego Dnia Turystyki, w ramach której organizowane są spotkania z podróżnikami, wyświetlane filmy, zdjęcia oraz koncerty i warsztaty.
Punk Generation	Stowarzyszenie „GTW"	październik	Festiwal, w ramach którego organizowane są wystawy, spotkania i koncerty dotyczące muzyki punk rockowej.
PALMJAZZ Festiwal	TN/Fundacja Integracji Kultury	październik/ listopad	Impreza realizowana od wielu lat, na którą zapraszani są artyści z całego świata.
Międzynarodowy Gliwicki Festiwal Gitarowy	Miasto Gliwice	listopad	Inicjatorem i pomysłodawcą przedsięwzięcia jest gliwicki kompozytor pan Gerard Drozd, który od lat dba o wysoki poziom artystyczny imprezy i od lat zaprasza najlepszych wirtuozów gitary z całego świata.
Obchody Święta Niepodległości 11 listopada	Miasto Gliwice	11 listopada	Uroczystości upamiętniające święto narodowe.
Koncert Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu "Mistrzowskie Interpretacje"	Fundacja Gliwickiej Orkiestry Kameralnej	listopad	Koncert muzyki poważnej w wykonaniu Gliwickiej Orkiestry Kameralnej.
Jarmark Bożonarodzeniowy	Miasto Gliwice	grudzień	Kiermasz tradycyjnych produktów, któremu towarzyszą imprezy o tematyce bożonarodzeniowej w weekendy odbywają się koncerty, spektakle, pokazy na scenie.
Powitanie Nowego Roku	Miasto Gliwice	31 grudnia/ 1 stycznia	Impreza dla mieszkańców.

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

7.2. Edukacja

W mieście działa obecnie 29 przedszkoli publicznych, w których wychowaniem przedszkolnym objęto 4 483 podopiecznych. W oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych z wychowania przedszkolnego korzysta 634 dzieci. W mieście jest 31 publicznych szkół podstawowych ogólnodostępnych, do których uczęszcza 11 946 uczniów, oraz 3 specjalne z 222 uczniami. Wskutek reformy oświatowej w mieście działają (do lutego 2020 r.) oddziały gimnazjum dla dorosłych w szkole podstawowej dla dorosłych.

Miasto Gliwice prowadzi również licea ogólnokształcące (11 dla młodzieży, 2 dla dorosłych), technika (8 placówek), 6 szkół branżowych pierwszego stopnia (w tym specjalną) oraz jedną szkołę specjalną przysposabiającą do pracy. W Gliwicach działają również niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola, punkty przedszkolne), szkoły niepubliczne oraz jedno liceum ogólnokształcące publiczne prowadzone przez Politechnikę Śląską w Gliwicach.

Tabela 128. **Struktura miejskich szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2015-2019**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Przedszkole	29	29	29	29	29
Szkoła podstawowa ogólnodostępna	26	26	31*	31	31
Szkoła podstawowa specjalna	2	2	3*	3	3
Gimnazjum ogólnodostępne dla młodzieży	17	16	2*	1	0
Gimnazjum ogólnodostępne dla dorosłych	1	1	0*	0	0
Gimnazjum specjalne	3	3	0*	0	0
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	11	11	11	11	11
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	2	2	2	2	2
Technikum dla młodzieży	9	9	8	8	8
Zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży	5	5	0**	0	0
Zasadnicza szkoła zawodowa specjalna	1	1	0**	0	0
Branżowa szkoła I stopnia dla młodzieży			5**	5	5
Branżowa szkoła I stopnia specjalna			1**	1	1
Szkoła policealna dla młodzieży	3	3	3	3	3
Szkoła policealna dla dorosłych	2	2	2	2	2
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	1	1	1	1
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	1	1	1	1
Pozostałe***	9	9	9	9	8

**Skutek reformy oświatowej: przekształcenia gimnazjów w szkoły podstawowe, włączenia gimnazjów do szkół podstawowych*

***Skutek reformy oświatowej: przekształcenia zasadniczych szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia*
****W tym: Szkoła muzyczna I i II stopnia, Młodzieżowy Dom Kultury, Placówka Doskonalenia Nauczycieli (do 31.08.2018), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii ze szkołami, Ośrodek Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego (do 31.08.2019), Centrum Kształcenia Praktycznego, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Internat*

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 129. **Struktura niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2015-2019**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Przedszkole/Punkt przedszkolny	19	19	19	18	21
Szkoła podstawowa	4	4	8	7	7
Gimnazjum	7	8	5	5	0
Liceum ogólnokształcące	19	20	20	14	13
Technikum	1	1	1	1	1
Branżowa szkoła I stopnia			2	2	2
Zasadnicza szkoła zawodowa	1	1	0	0	0
Szkoła policealna	27	33	34	24	21
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	2	4	5	5	6
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	1	2	1	1
Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	51	52	59	61	61
Niepubliczna placówka oświatowo-wychowawcza	4	5	5	3	3

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 130. **Liczba uczniów szkół publicznych w danym roku szkolnym w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019
Szkoła podstawowa (oddziały SP)	9 999	9 129	10 557	12 061	12 168
Gimnazjum (od 2017 r. dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	4 199	4 145	2 720	1 410	14
Liceum ogólnokształcące	2 744	2 676	2 597	2 705	3 573
Technikum	2 901	2 253	2 802	2 763	3 387
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 r. oddziały zasadniczej	640	489	334	137	0

szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)					
Branżowa szkoła I stopnia			184	344	713
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	32	39	36	26	36
Dzieci i młodzież (gł. upośledzenie) uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	23	23	24	21	22
Szkoła muzyczna I i II stopnia	439	439	449	444	432

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 131. **Liczba uczniów szkół publicznych ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych w danym roku szkolnym w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących (LO)	2 744	2 676	2 597	2 705	3 573
Liczba uczniów szkół technicznych i zawodowych	3 573	2 781	3 356	3 270	4 136
Suma uczniów szkół ponadgimnazjalnych	6 317	5 457	5 953	5 975	7 709
% udział uczniów LO w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	43,37%	49,04%	43,63%	45,27	46,35
% udział uczniów szkół technicznych i zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	56,63%	50,96%	56,37%	54,73	53,65

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.1. Edukacja przedszkolna

W latach objętych raportem z edukacji przedszkolnej skorzystało ok. 95-99% dzieci. Są to dzieci w wieku 3-6 lat oraz 6-latki, które rozpoczęły edukację w klasach pierwszych, zamieszkałe na terenie miasta.

Tabela 132. **Edukacja przedszkolna w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	7 045	6 863	6 646	6 499	6 353
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	5 345	5 961	6 159	6 238	6 294
Liczba 6-latków w klasach 1 szkół	1 489	464	152	78	brak danych*

podstawowych

Razem	6 834	6 425	6 311	6 316	6 294
% upowszechniania przedszkolnego i szkolnego dzieci w wieku 3-6 lat	97,00%	93,62%	94,96%	97%	99%

**Od 2019 r. ze względu na marginalną liczbę przypadków przestano zbierać dane.*

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach oraz Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

7.2.2. Nauczanie dwujęzyczne

W mieście działały gimnazja dwujęzyczne z językiem niemieckim oraz językiem angielskim. Od wprowadzenia reformy oświatowej w 2017 roku, kształcenie dwujęzyczne odbywa się w szkołach podstawowych oraz liceach ogólnokształcących. Szkoły te nie tylko stwarzają możliwości pogłębienia znajomości języka obcego, ale również zapoznają uczniów z historią, kulturą i obyczajami krajów niemieckojęzycznych i anglojęzycznych.

Tabela 133. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2015-2019 do poziomu szkoły średniej (dane bez szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych)**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba uczniów	122	133	127	127	86
Liczba oddziałów	5	5	5	5	3*
Liczba uczniów podejmujących naukę	35	50	47	30	55

** Reforma oświaty – wynik wygaśnięcia gimnazjów (kształcenie dwujęzyczne na poziomie klasy 7 i 8 szkoły podstawowej)*

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 134. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2015-2019 do poziomu szkoły średniej (dane bez szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych)**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba uczniów	227	323	362	380	361
Liczba oddziałów	7	10	12	13	15
Liczba uczniów podejmujących naukę	98	133	133	130	185

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 135. **Liceum ogólnokształcące dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2017-2019**

Wyszczególnienie	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba uczniów	184	288	578
Liczba oddziałów	6	9	19

Liczba absolwentów szkół gimnazjalnych podejmujących naukę w liceum dwujęzycznym	184	137	305

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.3. Egzamin maturalny

Do egzaminu maturalnego w 2019 roku przystąpiło 694 uczniów liceów ogólnokształcących i 516 uczniów techników.

Tabela 136. **Liczba absolwentów szkół publicznych w Gliwicach w latach 2014-2019**

Wyszczególnienie	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Szkoła podstawowa	1 233	1 376	0*	0*	1 477
Gimnazjum/oddziały gimnazjum	1 304	1 234	1 327	1 245	1 387
Liceum ogólnokształcące	972	866	922	837	762
Technikum	666	507	677	643	640
Zasadnicza szkoła zawodowa	163	161	174	180	134
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	13	5	9	16	16

** Reforma oświaty*

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 137. **Procent absolwentów szkół publicznych, którzy zdali egzamin maturalny [%]**

Wyszczególnienie	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Liceum ogólnokształcące	93,41	95,98	97,12	93,75	98,27
Technikum	75,79	77,89	78,25	83,59	80,81

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.4. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów

Stypendium Prezydenta Miasta może być przyznane wybitnie uzdolnionym uczniom szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych pobierających naukę na terenie Miasta Gliwice. Wniosek o przyznanie stypendium może zostać złożony za osiągnięcia ucznia w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny złożenia wniosku o Stypendium Prezydenta Miasta, którego średnia uzyskanych ocen w wyniku ostatniej klasyfikacji rocznej wynosi co najmniej 4,0 w szkole ponadpodstawowej oraz co najmniej 5,0 w szkole podstawowej.

Tabela 138. **Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba uczniów, którym przyznano stypendium	25	38	46	51	86

Łączna kwota przyznanych stypendiów [zł]	35 000	35 000	35 000	36 700	66 850

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.5. Kadra pedagogiczna

W związku z kolejnymi zadaniami wynikającymi z reformy oświaty i zapewnienia kształcenia specjalnego wzrosła liczba nauczycieli. Rokrocznie zwiększa się liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Gliwicka oświata zatrudnia nauczycieli na ok. 2,7 tys. etatach. Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach publicznych i placówkach oświatowych jest wysoki, zatrudniani są nauczyciele o wysokich kwalifikacjach, z dużym doświadczeniem.

Tabela 139. **Uczniowie i nauczyciele w szkołach publicznych w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	30.09.2015	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019
Liczba uczniów w szkołach*	20 538	19 409	19 254	19 467	19 913
Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach	4 415	4 765	5 020	5 119	5 117
Liczba uczniów szkoły muzycznej	439	439	449	444	432
Etaty nauczycieli w umowach	2 595,88	2 583,53	2 660,08	2 680,15	2 720,84
Etaty przeliczeniowe nauczycieli wynikające z obowiązków	2 763,52	2 800,98	2 930,11	3 008,51	3 140,43
Liczba uczniów/dzieci przypadająca na 1 etat przeliczeniowy nauczyciela	9,2	8,8	8,4	8,3	8,1

**W tym dzieci i młodzież w wieku 3-25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych*

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 140. **Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w publicznych szkołach i placówkach oświatowych w % w stosunku do ogólnej liczby etatów [%] w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego, dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne	93,33	93,88	94,15	94,20	93,72
Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom I stopnia i przygotowanie pedagogiczne	5,43	4,97	5,07	5,07	5,20
Dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom ukończenia	0,21	0,31	0,6	0,14	0,39

studiów I stopnia bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium					
Pozostałe kwalifikacje	1,03	0,84	0,18	0,59	0,69

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 141. **Nauczyciele w publicznych szkołach i placówkach oświatowych, wg posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2015-2019 [%]**

ROK	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Bez stopnia awansu	0,04	0,07	0,03	0,10	0,39
Stażysta	3,95	3,06	3,45	4,01	5,15
Kontraktowy	12,83	13,68	14,15	15,21	15,25
Mianowany	25,00	22,44	21,55	19,39	18,79
Dyplomowany	58,18	60,76	60,82	61,29	60,42

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.6. Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne

Miasto zapewnia uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcenie w oddziałach integracyjnych i specjalnych oraz nauczanie indywidualne.

W roku szkolnym 2019/2020 do 27 oddziałów integracyjnych i 5 oddziałów specjalnych w przedszkolach, 66 oddziałów integracyjnych i 43 oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych, 5 oddziałów integracyjnych i 27 oddziałów specjalnych w szkołach ponadpodstawowych uczęszczało 867 dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych (z uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, uczestniczących w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych). Ponadto nauczaniem indywidualnym i zindywidualizowaną ścieżką edukacyjną objęto 112 dzieci i młodzieży.

Tabela 142. **Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna (od 2018/2019) w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów integra-cyjnych	Liczba dzieci i młodzieży niepełno-sprawnej w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddzia-łach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywiduali-zowana ścieżka edukacyjna– liczba dzieci/ młodzieży
Przedszkola (w tym oddziały „0" w SP)	2015/2016	16	71	5	32	2
	2016/2017	18	79	5	29	5

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywidualizowana ścieżka edukacyjna– liczba dzieci/młodzieży
	2017/2018	23	92	5	32	4
	2018/2019	26	119	5	34	1
	2019/2020	27	132	5	34	1
Szkoły podstawowe + Nauczanie indywidualne w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	2015/2016	42	188	22	106	74
	2016/2017	44	193	23	115	75
	2017/2018	53	234	29	154	64
	2018/2019	63	275	36	185	59
	2019/2020	66	286	43	222	84
Gimnazja (od 2017 r. oddz. Gim. w SP i LO)	2015/2016	5	22	19	138	34
	2016/2017	4	19	22	133	29
	2017/2018	3	14	25	152	27
	2018/2019	1	4	12	56	14
Szkoły ponadgimnazjalne	2015/2016	3	11	22	174	45
	2016/2017	3	12	22	163	42
	2017/2018	3	11	13	78	26
	2018/2019	4	15	20	124	29
	2019/2020	5	21	27	172	27
Suma	**2015/2016**	**69**	**293**	**68**	**450**	**155**
	2016/2017	**69**	**303**	**72**	**440**	**151**
	2017/2018	**59**	**351**	**72**	**416**	**121**
	2018/2019	**94**	**413**	**73**	**399**	**103**
	2019/2020	**98**	**439**	**75**	**428**	**112**

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.7. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Tabela 143. **Liczba opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganiem w latach 2015-2019 w placówkach publicznych**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba wydanych opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka	152	225	172	246	120*
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	214	290	338	364	301**

*Od 01.09.19 do 13.02.20
**Stan na 30.09.2019

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.8. Projekty

Tabela 144. **Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2019 r.**

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2019r. [zł]	Krótki opis projektu
Budowa nowej siedziby przedszkola Miejskiego w dzielnicy Brzezinka w Gliwicach	2015[8]-2019 *(pozwolenie na użytkowanie - 28.01.2019 r.)*	**10 099 324,04** *(zakończony)*	Przedmiotem projektu była budowa nowego budynku Przedszkola Miejskiego nr 43 (PM-43) w dzielnicy Brzezinka w Gliwicach. Projekt uwzględniał również zagospodarowanie terenu wokół obiektu i budowę placu zabaw. Potencjał nowego obiektu umożliwił przeniesienie dzieci PM-43 do nowego budynku przy ul. Płockiej 16 z równoczesnym utworzeniem nowej grupy przedszkolnej dla dzieci 3-4 letnich. Nowo powstałe przedszkole, w zakresie organizacyjno-finansowym weszło w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 12 w Gliwicach.
Nowy uczeń - nowoczesna pracownia - nowatorski pracownik - rozwój infrastruktury zawodowej	2015[7]-2019 *(pozwolenie na użytkowanie - 31.10.2018 r.)*	**5 978 535,44** *(zakończony)*	Projekt ma na celu zwiększenie kompetencji uczniów Górnośląskiego Centrum Edukacyjnego w Gliwicach (GCE), kształcących się w wybranych zawodach, poprzez stworzenie warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy. W wyniku podjętej współpracy z lokalnymi pracodawcami, uwzględniono utworzenie stanowisk dydaktycznych na zasadzie odtworzenia warunków pracy w przedsiębiorstwie, zgodnie z katalogiem wypracowanym przez KOWEZiU. W ramach przedsięwzięcia docelowo zostanie

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2019r. [zł]	Krótki opis projektu
			utworzonych i kompletnie wyposażonych 13 sal do praktycznej nauki zawodu. Na potrzeby projektu przebudowano nieużytkowany budynek dawnej hali magazynowej, znajdujący się na terenie GCE. Nowopowstałe pracownie zostaną wyposażone w nowoczesne stanowiska dydaktyczne do praktycznej nauki zawodu oraz niezbędną infrastrukturę. Projekt realizuje Górnośląskie Centrum Edukacyjne.
Równe szanse, lepszy start - zwiększenie potencjału edukacyjnego z przygotowaniem osób niepełnosprawnościami do zawodu	2015[8]-2020	**3 351 578,96** *(w trakcie realizacji)*	Inwestycja polega na rozbudowie i przebudowie oraz remoncie istniejących obiektów dydaktycznych, co pozwoli na wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych w urządzenia zgodne z oczekiwaniami potencjalnych pracodawców, a jednocześnie zwiększy dostępność szkoły dla osób niepełnosprawnych. Wyposażenie zakupione w ramach projektu będzie stanowiło nowe środki trwałe. Przewidziano zakup wyposażenia dla dwóch pracowni planowania żywienia i produkcji gastronomicznej, pracowni przygotowania i ekspedycji śniadań, pracowni hotelarskiej, pracowni obsług, pracowni obsługi gości, pracowni obsługi turystycznej oraz pracowni turystyczno-geograficznej i warsztatów szkolnych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.9. Szkolnictwo wyższe

Największą i najstarszą szkołą wyższą w Gliwicach jest Politechnika Śląska. W jej skład wchodzą także: Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne. Na terenie miasta znajduje się też Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa.

Tabela 145. **Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba studentów ogółem, w tym:	**23 556**	**21 960**	**20 643**	**18 868**	**18 789**
- Politechnika Śląska*	22 923	21 366	20 064	18 415	18368
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	633	594	579	453	421

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba studiujących mieszkańców Gliwic na terenie miasta ogółem, w tym:	**1 637**	**1525**	**1 085**	**1 354**	**1 625**
- Politechnika Śląska*	1 501	1 399	961	1 257	1 534
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	136	126	124	97	91
Liczba studentów spoza terenu miasta studiujących w Gliwicach ogółem, w tym:	**15 782**	**15 186**	**14 596**	**12 969**	**13 055**
- Politechnika Śląska*	15 285	14 718	14 141	12 613	12 395
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	497	468	455	356	330
Liczba studentów zagranicznych, w tym:	**113**	**105**	**172**	**210**	**421**
- Politechnika Śląska*	112	96	169	208	419
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	1	9	3	2	2
Liczba absolwentów uczelni wyższych ogółem, w tym:	**7 261**	**6 840**	**8 119**	**6 323**	**5 892**
- Politechnika Śląska*	7 161	6 734	7 664	5 744	5 189
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	100	106	455	579	703

**W tym Kolegium Języków Obcych Politechniki Śląskiej oraz Kolegium Pedagogiczne*

Źródło: Politechnika Śląska, w tym Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa

Tabela 146. **Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba uczelni w mieście	3	3	2	2	
Liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach wyższych ogółem, w tym:	**40**	**46**	**50**	**51**	**56**
- Politechnika Śląska	37	43	47	48	53
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Kierunki stacjonarne ogółem, w tym:	**40**	**46**	**50**	**51**	**56**
- Politechnika Śląska	37	43	47	48	53
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Kierunki niestacjonarne ogółem, w tym:	**26**	**26**	**25**	**27**	**27**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
- Politechnika Śląska	23	23	22	24	24
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Nowo utworzone kierunki ogółem, w tym:	**1**	**3**	**8**	**2**	**5**
- Politechnika Śląska	1	3	5	2	5
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	0	0	3	0	0
Pozycja Politechniki Śląskiej w rankingach Rzeczpospolitej	**7**	**7**	**5**	**4**	**5**

Źródło: Politechnika Śląska, w tym Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa

Tabela 147. **Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba firm współpracujących ogółem, w tym:	1 153	1 389	1 418	1 479	1 585
- z Politechniką Śląską	1 073	1 205	1 174	1 228	1311
- z Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa	80	184	244	251	274

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej i Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa

Infografika 8. **Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP przez Politechnikę Śląską w latach 2015-2019**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

7.3. Sport

7.3.1. Obiekty i infrastruktura

Gliwice dysponują coraz szerszym zapleczem rekreacyjno-sportowym. Miasto może pochwalić się bogatą infrastrukturą rowerową: wypożyczalniami rowerów miejskich, stojaków rowerowych oraz samoobsługowych serwisów rowerowych. W 2011 roku w Gliwicach otwarto nowoczesną arenę piłkarską dostosowaną do wymogów PZPN-u i UEFA – z boiskiem o wymiarach 105×68 m, podgrzewaną murawą, zadaszoną trybuną i trzykondygnacyjnym budynkiem klubowym. Stadion jest miejscem sportowych zmagań Gliwickiego Klubu Sportowego Piast SA. Obiekt może pomieścić 10 tys. widzów. Od 2014 r. na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Czechowice funkcjonuje specjalny wyciąg i 270-metrowy tor dla pasjonatów wakeboardu. Konstrukcja wyciągu pozwala na swobodne pływanie po wyznaczonym torze początkującym, a także wykonywanie trików zawansowanym użytkownikom. Na miejscu funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu.

Przy ul. Syriusza, w 2017 r. otwarto arenę lekkoatletyczną. Obiekt wyposażony jest w pełnowymiarową bieżnię okólną, sektor rzutów, skocznie do skoku wzwyż i skoku o tyczce oraz do skoku w dal i trójskoku. Jest także rzutnia do pchnięcia kulą oraz do rzutu młotem i oszczepem. Widownia może pomieścić pół tysiąca widzów.

W maju 2018 r. została oddana do użytku Arena Gliwice – jedna z najnowocześniejszych i największych hal widowiskowo-sportowych w Polsce. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w gliwickiej hali przy ul. Akademickiej 50 można przeprowadzać zawody sportowe między innymi w lekkoatletyce, tenisie, siatkówce, koszykówce, piłce ręcznej, halowej piłce nożnej oraz boksie. W 2019r. odbył się tu np. mecz siatkówki mistrzowskiej drużyny Polski z reprezentacją Niemiec, walka mistrzów MMA Mameda Khalidova i Scotta Askhama czy Mistrzostwa Europy Ju Jitsu NeWaza NoGi oraz Superpuchar Polski 2019 w Piłce Siatkowej Mężczyzn.

W całym kompleksie dominuje budynek hali głównej, która pomieści ponad 17 tys. widzów.

Tabela 148. **Obiekty sportowe i rekreacyjne w Gliwicach aktywne w roku 2019**

OBIEKT	ADRES/ZARZĄDZAJĄCY
Boiska do siatkówki plażowej i koszykówki ulicznej	ul. Akademicka 26/Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012"	ul. Jasna/MZUK
Boisko do mini piłki nożnej przy stadionie GKS „PIAST"	ul. Okrzei 20/GKS „PIAST" S.A.
Boisko do piłki nożnej plażowej	ul. Płocka 16/ZSO 12
Boisko GKS PIAST S.A.	ul. Sokoła/GKS „PIAST" S.A.
Boisko KKS „KOLEJARZ"	ul. Sportowa/KKS „KOLEJARZ"
Boisko sportowe	ul. Kujawska/Pol. Śląska
Boisko sportowe	ul. Spacerowa/Fundacja Rozwoju Sportu Espanola

OBIEKT	ADRES/ZARZĄDZAJĄCY
Boisko trawiaste	ul. Radomska/MZUK
Boisko trawiaste	ul. Niezapominajki/MZUK
Boisko trawiaste	ul. Orkana 8/GTW Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Rybitwy/PIAST G-CE
Boisko sportowe „Piaskowa Dolina"	ul. Piaskowa/MZUK
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Bema/Spółdzielnia Mieszkaniowa
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Kopernika 63/ZSP nr 2
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Reymonta 18/SP nr 21
Hala sportowa	ul. Jasna 31/KARTEL
Hala sportowa	ul. Akademicka 26/Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Kaszubska 28/Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Orląt Śląskich 25/ZSO nr 4
Hala sportowa	ul. Kozielska 39/ZSP NR 5
Hala sportowa	ul. Okrzei 20/GCE
Hala sportowa	ul. Sikornik 34/ZSO nr 5
Hala sportowa	ul. Chorzowska 5/firma prywatna
Hala sportowa	ul. Górnych Wałów 29 /firma prywatna
Hala tenisowa	ul. Akademicka 31/ Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala widowiskowo-sportowa Arena Gliwic	ul. Akademicka 50/ Arena operator Sp. z o.o.
Hala widowiskowo-sportowa „Sośnica"	ul. Sikorskiego 130/MZUK (REMONT - od połowy listopada 2019 r. do końca sierpnia 2020 r.)
Hala szermiercza GKS PIAST Gliwice	ul. Warszawska 35/GKS „PIAST"
Kąpielisko Leśne	ul. Toszecka 137/MZUK
Kompleks boisk wielofunkcyjnych wraz z bieżnią okólną	ul. Sikornik 34/ZSO nr 5
Korty tenisowe	ul. Kosynierów 6/MZUK
Korty tenisowe	ul. Akademicka 26/Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Korty tenisowe	ul. Sikorskiego 132/"PARK" klub tenisowy

OBIEKT	ADRES/ZARZĄDZAJĄCY
Korty tenisowe	ul. Knurowska 2a/firma prywatna
Kryta pływalnia	ul. M. Strzody 4/SP nr 28
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14/SP nr 32
Kryta pływalnia „Mewa"	ul. Mewy 36/MZUK
Kryta pływalnia „Olimpijczyk"	ul. Oriona 120/MZUK
Kryta pływalnia „Delfin" i hala widowiskowo-sportowa	ul. Warszawska 35/MZUK
Kryta pływalnia „NEPTUN"	ul. „Dzionkarzy"/ firma prywatna (IQ Service)
Lodowisko „TAFLA"	ul. Akademicka 26/Ośrodek Sportu Pol. Śl.
Lodowisko mobilne PIRUET	ul. Oriona, teren Kąpieliska Leśnego/MZUK
Lotnisko Aeroklubu Gliwickiego	Lotnisko-Gliwice/Aeroklub Gliwicki
Ośrodek Wypoczynkowy Czechowice	ul. Ziemięcicka 62/MZUK
Palmiarnia Miejska	ul. Fredry 6/MZUK
Stadion GKS „PIAST" S.A.	ul. Okrzei 20/GKS „PIAST" S.A.
Stadion GKS „PIAST"	ul. Robotnicza/GKS „PIAST"
Stadion KS „SOŚNICA"	ul. Dzionkarzy 54/ Spółka Restrukturyzacji Kopalń Spółka Akcyjna w Bytomiu
Stadion piłkarski Gliwice-Ostropa	ul. Lekarska 5/MZUK
Stadion piłkarski Gliwice-Łabędy	ul. Fiołkowa 26/MZUK
Bokserska sala sportowa	ul. Kozielska 1/GUKS Carbo
Boisko wielofunkcyjne	ul. Sadowa/MZUK
Boisko trawiaste	ul. Elsnera/MZUK
Centrum Kulturalno-Sportowe „Łabędź"	ul. Partyzantów 25/ZSO 2
Arena lekkoatletyczna	ul. Syriusza 30/GKS „PIAST"

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

Tabela 149. **Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Obiekty sportowe i rekreacyjne	140	140	142	139	138
Kluby	89	90	95	97	91

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Sekcje sportowe	55	55	56	56	57
Trasy rowerowe (w km)	83,64	97,25	-	105,25	107,31
Cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne	63	70	69	69	66

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta, Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 150. **Wykaz sekcji sportowych na dzień 31.12.2019 r.**

aikido	iaido	modelarstwa lotniczego	szachowa
badmintona	jeździecka	narciarstwa alpejskiego	szermiercza
beachsoccera	ju-jitsu	gimnastyki sportowej	szybowcowa
boksu tajskiego	kajakarska	piłki nożnej	tańca towarzyskiego
bokserska	kickboxingu	piłki ręcznej	tenisa stołowego
brydża sportowego	kitesurfingu	taekwon-do	tenisa ziemnego
capoeiry	karate	piłki siatkowej	trialu
curlingu	karate kyokushin	pływacka	triatlonu
e-sportowa	orientacji sportowej	pole sport	trójboju siłowego
baseballa	kolarska	samolotowa	unihokeja
futsalu kobiet	kolarstwa górskiego	snowboardowa	wakeboard
judo	koszykówki	spadochronowa	windsurfingu
futsalu mężczyzn	lekkiej atletyki	sportów samochodowych	wspinaczkowa
hokeja na trawie	MMA	strzelectwa sportowego	żeglarska
kalisteniki			

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

7.3.2. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne

Tabela 151. **Sport w mieście w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym	75	73	69	68	66
Liczba zespołów w najwyższych ligach rozgrywkowych*	5	4	5	5	6
Liczba obiektów sportowych dostosowanych do standardów koniecznych do realizacji rozgrywek ligowych	11	11	12	13	13

**Gliwicki Klub Sportowy PIAST S.A., Akademia Szachowa Gliwice, Gliwicki Klub Sportowy Piast Gliwice, Gliwickie Towarzystwo Futsalu, Gliwickie Towarzystwo Koszykówki, Gliwickie Stowarzyszenie Futsalu*

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

Tabela 152. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w roku 2019**

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótka charakterystyka
Młodzieżowe Mistrzostwa Śląska w Futsalu	Gliwickie Stowarzyszenie Futsalu	styczeń	Zawody młodzieżowe
Szermierczy Międzynarodowy Turniej „Muszkieter – Trophy"	SzKS „Muszkieter"	marzec	Turniej w szpadzie dla juniorów młodszych, młodzików i dzieci
Mistrzostwa Polski Juniorów w pływaniu	MZUK, PZP	marzec	Zawody młodzieżowe
Otwarte Mistrzostwa Gliwic Dzieci w Badmintonie	UKS „Kometa"	marzec, wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Puchar Europy w szpadzie Mężczyzn oraz Międzynarodowy Turniej o Stalową Klingę Hutnika i Memoriał A. Franza	GKS Piast Gliwice	kwiecień	Turniej indywidualny i drużynowy w szpadzie mężczyzn, zawody międzynarodowe
Mistrzostwa Polski Modeli Latających Małych Form I Latających Skrzydeł	Gliwickie Stow. Modelarzy Lotniczych	kwiecień	Zawody młodzieżowe
Wiosenne Biegi Przełajowe O Puchar Komety	UKS „Kometa"	kwiecień	Zawody młodzieżowe
Rodzinne Zawody Pływackie	„SiKReT" Gliwice, MZUK	kwiecień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Gliwicki Turniej Karate Kyokushin dla Dzieci i Młodzieży	Gliwicki Klub Karate Kyokushin	kwiecień	Zawody młodzieżowe w karate kyokushin
Otwarte Mistrzostwa LOK 2019	Lok – Biuro Śląskiego Zarządu Wojewódzkiego	kwiecień	Zawody młodzieżowe
Gliwicka Liga Pływacka	MZUK	kwiecień, maj, czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Grand Prix Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	kwiecień/maj/ czerwiec	Zawody młodzieżowe
Mistrzostwa Polski Modeli Latających Juniorów Młodszych	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	maj	Zawody młodzieżowe
Eliminacje Mistrzostw Polski Niesłyszących w Piłce Nożnej 11-osobowej	Stowarzyszenie Sportowe Niesłyszących MIG	maj	Zawody młodzieżowe
Młodzieżowy Rajd Kolarski	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza popularyzująca turystykę rowerową

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótka charakterystyka
Rajd Szlakami Powstań Śląskich	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza dla młodzieży szkolnej
Eko-Rajd Gliwice	Grupa Kolarska „Gliwice"	maj	Ogólnomiejska impreza kolarska dla szkół podstawowych i gimnazjalnych
Mistrzostwa Gliwic Szkół Podstawowych w Orientacji Sportowej	UKS „Kometa"	maj	Impreza dla uczniów szkół podstawowych
Wiosenne Biegi Przełajowe o Puchar Komety	UKS „Kometa	maj	Impreza dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
Zawsze Pier(w)si	Fundacja „W Biegu"	maj	Ogólnodostępna impreza biegowa
Rajd 360 stopni	Miasto Gliwice	maj	Dwudniowe zawody sportowe połączone z festynem, koncertem i atrakcjami dla mieszkańców Gliwic i okolic
Zawody w Ramach Światowego Dnia Orientacji Sportowej	UKS Kometa	maj	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Grand Prix Gliwic w siatkówce plażowej	MZUK, SiKReT	maj, czewiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Gliwicki Rally Sprint	MZUK, Stow Moto – Sport Gliwice	maj, wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Gliwicki Bieg Uliczny Pod Patronatem Prezydenta Miasta	UKS „Kometa"	maj/czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców miasta
Turniej Koszykówki Ulicznej	Gliwickie Tow. Koszykówki	maj/czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców miasta
Międzynarodowy Turniej Judo Dzieci Z Okazji Dnia Dziecka	AZS „Gliwice"	maj/czerwiec	Zawody młodzieżowe
Ogólnopolski Turniej Szachowy Dla Dzieci I Młodzieży Z Okazji Dnia Dziecka	AZS „Gliwice"	maj/czerwiec	Zawody młodzieżowe
„Akcja Lato"	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj/wrzesień	Wycieczki dla dzieci i młodzieży
„Święto Roweru"	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	czerwiec	Ogólnodostępny rajd kolarski
Młodzieżowe Mistrzostwa Polski Niesłyszących w Koszykówce	Stowarzyszenie Sportowe Niesłyszących MIG	czerwiec	Zawody młodzieżowe
Puchar Prezydenta Gliwic w Kolarstwie Górskim	Reja, MZUK	czerwiec/wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótka charakterystyka
Gliwice Na Topie	UKS Repsznur	czerwiec/październik	Zawody młodzieżowe we wspinaczce
Orkana Campus	Stowarzyszenie GTW	lipiec/sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Tenisowe Wakacje	MZUK	lipiec/sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Piłkarskie lato z MZUK-iem	MZUK	lipiec/sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Akacje na skateparku	MZUK	lipiec, sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Rowerowe Pożegnanie Wakacji	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Mistrzostwa Gliwic w Siatkówce Plażowej	SiKReT Gliwice	sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Mistrzostwa Polski w Tenisie	Fundacja Radan, MZUK	wrzesień	Impreza ogólnopolska
Zlot Młodzieży W OW „Buk”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	wrzesień	Integracyjna impreza sportowa dla dzieci i młodzieży
Memoriał Lekkoatletyczny im. Zenona Sęka	GKS Piast	wrzesień	Zawody młodzieżowe
Ogólnopolski Spływ Kajakowy „Mała Panew”	Gliwicki Klub Kajakowy „Wiking”	wrzesień	Impreza turystyczna o zasięgu ogólnopolskim
Międzynarodowe Mistrzostwa Śląska w Boksie	GUKS „Carbo”	wrzesień	Zawody międzynarodowe
Mistrzostwa Polski Modeli Szybowców Sterowanych Mechanicznie	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	wrzesień	Zawody młodzieżowe
Turniej siatkówki kobiet „Gliwice Przyszłość jest Tu”	AZS Gliwice	wrzesień	Międzynarodowy turniej siatkówki kobiet
Amatorskie Mistrzostwa Gliwic w tenisie o Puchar Prezydenta Miasta	MZUK	wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Puchar Juniorów Młodszych w szpadzie dziewcząt i chłopców	GKS Piast Gliwice	październik	Zawody młodzieżowe
Międzyn. Turniej Judo w Kategorii Open Pod Patronatem Prezydenta Miasta Złoto Shoguna	AZS „Gliwice”	październik	Zawody międzynarodowe
Zakończenie Sezonu Kolarskiego	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Ogólnopolski Festiwal Latawcowy	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótka charakterystyka
Półmaraton Gliwicki	Fundacja Bieg Rzeźnika	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Ogólnopolski Turniej Pucharowy Niesłyszących w Siatkówce Kobiet	Stow Sportowe Niesłyszących MIG	październik	Zawody młodzieżowe
Ogólnopolski Puchar Polski w koszykówce mężczyzn	Stow Sportowe Niesłyszących MIG	październik	Zawody młodzieżowe
Zawody Modeli Halowych Dla Dzieci i Młodzieży	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	listopad	Impreza organizowana w ramach obchodów święta niepodległości
Turniej Piłki Nożnej z Okazji Święta Niepodległości	GKS Piast	listopad	Zawody młodzieżowe
Otwarte Akademickie Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Judo	AZS Gliwice	listopad	Impreza ogólnopolska
Mistrzostwa Gliwic Modeli Halowych	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	listopad	Zawody młodzieżowe
Gliwice Curling Cup	AZS Gliwice	listopad	Zawody młodzieżowe
Otwarte Mistrzostwa Gliwic W Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	listopad	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Drużynowe Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych i Juniorek Młodszych w Judo	AZS Politechniki Śląskiej	listopad	Impreza ogólnopolska
Puchar Europy Juniorów w pływaniu płetwach	PZP	listopad	Zawody młodzieżowe
Ogólnopolski Mikołajkowy Turniej Szachowy Dla Dzieci	AZS Gliwice	listopad/grudzień	Zawody dla dzieci i młodzieży do lat 13
Puchar Polski w koszykówce mężczyzn	Stow Sportowe Niesłyszących MIG	listopad	Zawody młodzieżowe
Międzynarodowy Mikołajkowy Turniej Judo Dla Dzieci	AZS Gliwice	grudzień	Zawody młodzieżowe
Barbórkowe Marsze Na Orientację I Nocne Marsze Na Orientację	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Bijemy Rekordy Gliwic	SiKReT Gliwice, MZUK	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach

Tabela 153. **Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018*	2019
Wydatki ogółem [tys. zł]	**13 673**	**16 128**	**17 862**	**19 875**	**20 151**
W przeliczeniu na 1 mieszkańca zameldowanego na pobyt stały [zł]	78,91	94,17	105,61	118,78	121,79
Środki finansowe dla gminnych instytucji i placówek na upowszechnianie kultury fizycznej (MZUK) [tys. zł]	406	491	443	461	422
Środki finansowe przekazywane w formie dotacji dla innych podmiotów, prowadzących działalność sportowo-rekreacyjną [tys. zł]	13 267	15 637	17 419	19 414	19 729
Liczba przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta [szt.]**	220	243	198	202	214
Łączna kwota środków wydatkowanych na przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania kultury fizycznej [tys. zł]***	776	941	1 031	1 456	1 321
Średnia kwota dotacji w przeliczeniu na 1 przedsięwzięcie [tys. zł]	3,5	3,9	5,2	7,2	6,2
Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych, objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej [szt.]– bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	39	46	38	39	42

*część imprez sportowo-rekreacyjnych objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej pokrywa się z liczbą przedsięwzięć finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta

**2015 - 85 KP, 56 MZUK i 79 SZS, 2016 – 76 KP, 82 MZUK i 85 SZS, 2017 – 49 KP, 60 MZUK i 89 SZS, 2018 - 60 KP, 69 MZUK i 73 SZS, 2019 – KP 75, MZUK 75 i SZS 64

***2015 – 370 tys. zł. KP i 406 tys. zł. MZUK, 2016 – 450 tys. zł. KP i 491 tys. zł. MZUK, 2017 – 588 tys. zł. KP i 443 tys. zł. MZUK, 2018 - 995 tys. zł. KP i 461 tys. zł. MZUK, 2019 – 899 KP i 422 tys. zł. MZUK

Źródło: Wydział Kultury i Promocji Miasta UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych

8. Bezpieczeństwo i porządek

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów aktywności władz Gliwic. Poziom bezpieczeństwa w mieście jest weryfikowany zarówno na podstawie obiektywnych wskaźników jak i systematyczne monitorowanych odczuć mieszkańców. Raport CBOS Mieszkańcy Gliwic A.D. 2017 o warunkach życia w mieście zauważa, że dziewięciu na dziesięciu gliwiczan czuje się bezpiecznie w swoim mieście, a co piąty deklaruje, że czuje się bardzo bezpiecznie.

Wykres 13. **Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie w miejscu, gdzie mieszka?**

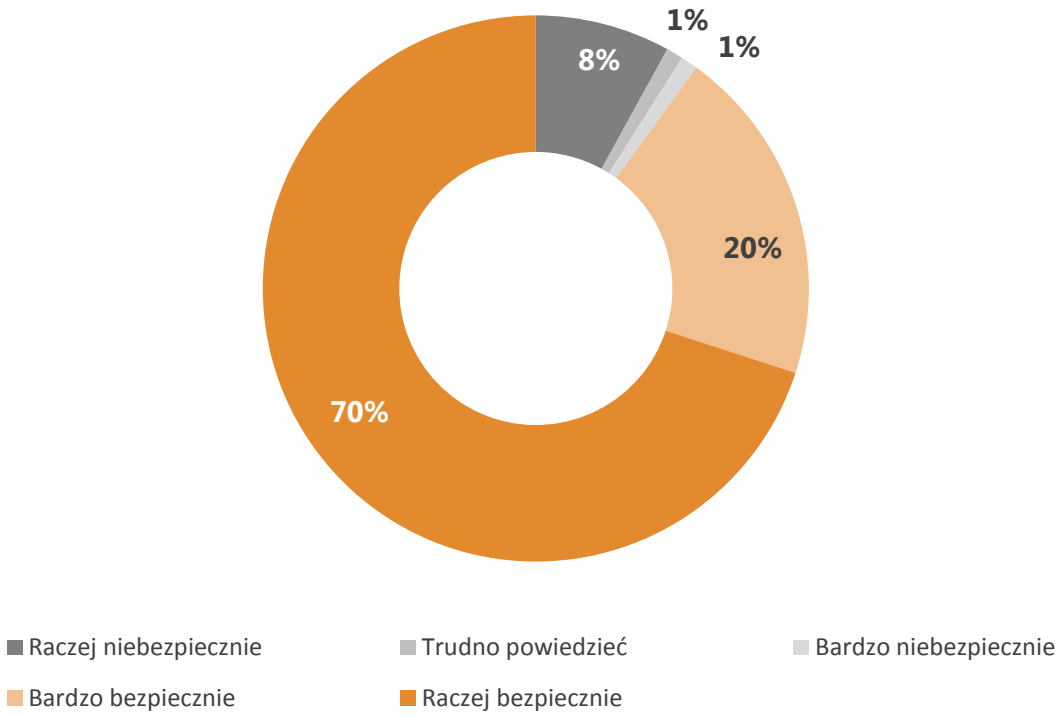

Źródło: Na podstawie Raportu CBOS Mieszkańcy Gliwic A.D. 2017 o warunkach życia w mieście

8.1. Przestępczość

Tabela 154. **Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019**

Wszczęte postępowania	2015	2016	2017	2018	2019
Przestępczość ogółem	**7 954**	**6 807**	**6 299**	**7 052**	**6 965**
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	6 178	5 113	4 725	5 461	5 049
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	87	115	60	47	54
- kradzież z włamaniem	893	627	463	428	449
- kradzież	1 732	1 330	1 036	880	860
- kradzież samochodu	128	188	166	101	73
- bójka lub pobicie	89	74	72	70	60
- zabójstwa	4	6	1	4	1
- uszczerbek na zdrowiu	183	183	228	200	195
- zgwałcenia	11	9	29	23	35
- uszkodzenie rzeczy	634	651	618	505	497
Przestępczość gospodarcza	795	711	731	862	1 153
Przestępczość narkotykowa	177	170	162	128	176

Źródło:Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 155. **Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019 [%]**

Wykrywalność	2015	2016	2017	2018	2019
Przestępczość ogółem	**66,7**	**62,6**	**68,8**	**70,4**	**70,8**
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	53,3	56,6	57,3	66,4	65,5
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	69,5	71,9	79,3	74,1	77,6
- kradzież z włamaniem	39,6	34,8	34,4	65,6	63,8
- kradzież	23,9	40,6	23,6	28,7	34,7

Wykrywalność	2015	2016	2017	2018	2019
- kradzież samochodu	10,8	4,5	8,2	10,5	13,3
- bójka lub pobicie	74,8	56,1	73,2	80,8	78,1
- zabójstwa	100,0	100,0	100,0	85,7	100
- uszczerbek na zdrowiu	86,9	83,6	83,6	88,4	83,2
- zgwałcenia	81,8	100,0	100,0	75,0	100
- uszkodzenie rzeczy	22,7	18,3	24,5	25,9	23,2
Przestępczość gospodarcza	90,2	70,1	89,3	75,7	77,6
Przestępczość narkotykowa	95,7	94,1	95,2	95,6	94,2

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

8.2. System monitoringu wizyjnego

System monitoringu miejskiego w Gliwicach jest jednym z najnowocześniejszych w Polsce. Od 2010 r. w Gliwicach zaczęto używać nowego systemu monitoringu, zainstalowanego w ramach Miejskiej Sieci Szerokopasmowej, opartego na sieci stacji bazowych połączonych światłowodami i radioliniami. Całością zawiaduje Śląska Sieć Metropolitarna na podstawie zawartej umowy.

Od 2017 r. system monitoringu miejskiego jest rozbudowywany w ramach „Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego". Kamery zamontowano między innymi: w dzielnicy Baildona (3 punkty kamerowe), w dzielnicy Sośnica (4 punkty kamerowe), w dzielnicy Wilcze Gardło (2 punkty kamerowe), w dzielnicy Trynek (4 punkty kamerowe), w dzielnicy Czechowice (4 punkty kamerowe), w dzielnicy Śródmieście (3 punkty kamerowe). Ponadto zlecono usługę polegającą na dostawie sygnału z przenośnych punktów monitoringu w 8 punktach miasta na określony czas.

Poprzez zastosowanie tego typu monitoringu przy niewielkich nakładach finansowych rozpoczęto nadzór wizyjny przez uprawnione podmioty. Zaobserwowano natychmiastowy efekt w postaci spadku liczby drobnych wykroczeń w monitorowanych miejscach, np. spożywania alkoholu, niszczenia mienia czy zaśmiecania.

Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta w 2019 roku rozpoczęto proces porządkowania spraw majątkowych związanych z monitoringiem. Związane jest to bezpośrednio z efektywnością jego wykorzystania oraz udostępnieniem przez Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach obrazu z kamer monitoringu drogowego.

W 2019 roku podjęto decyzje o powołaniu zespołu roboczego do spraw monitoringu i ustalono cykliczne spotkania koordynacyjne. W skład zespołu wchodzą przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej, Centrum Ratownictwa Gliwice oraz Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach. Wypracowane w ten sposób rozwiązania i wnioski w sposób kompleksowy i celowy zostają przedstawiane do dalszych decyzji związanych z kierunkami rozwoju monitoringu w Gliwicach.

Tabela 156. **Liczba kamer osiedlowego monitoringu w latach 2017-2019**

Osiedle	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Baildona	53	52	37
Bojków	0	0	0
Brzezinka	7	7	0
Czechowice	2	2	0
Kopernika	8	8	6
Ligota Zabrska	3	3	0
Łabędy	14	12	3
Obrońców Pokoju	9	11	11
Ostropa	5	5	2
Politechnika	19	18	14
Sikornik	12	6	4
Sośnica	33	33	29
Stare Gliwice	3	3	0
Szobiszowice	34	31	21
Śródmieście	119	120	106
Trynek	22	25	4
Wilcze Gardło	10	10	7
Wojska Polskiego	17	14	5
Wójtowa Wieś	1	1	0
Zatorze	28	37	36
Żerniki	1	1	0
RAZEM	**400**	**399**	**285**

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

8.3. Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice to jednostka organizacyjna miasta Gliwice. Nadzór nad jednostką sprawuje Prezydent Miasta Gliwice.

Centrum realizuje zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej, ratownictwa, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, obrony cywilnej i ochrony ludności, obronności.

Jednym z zadań centrum jest monitorowanie obecności dzikich zwierząt w zabudowie miejskiej i podejmowanie działań w przypadku zaobserwowanych problemów.

Tabela 157. **Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi/martwymi) w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dzik	34/46	113/40	66/40	41/17	5/27
Sarna	45/79	22/64	34/71	18/54	12/36
Lis	6/21	9/25	2/22	4/26	5/41
Zając	0/11	1/14	1/15	1/12	0/18
Jeż	0/20	0/50	1/80	1/36	1/40
Inne (borsuki, ptaki, szopy, jenoty itp.)	12/66	8/94	11/114	13/151	2/96
Razem	**97/243**	**153/237**	**115/342**	**78/298**	**25/258**

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 158. **Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2015-2019**

Osiedle	2015	2016	2017	2018	2019
Baildona	0	3	6	2	10
Bojków	0	1	3	1	3
Brzezinka	0	0	0	0	1
Czechowice	0	0	0	0	0
Kopernika	1	0	0	1	5
Ligota Zabrska	1	0	4	2	9
Łabędy	5	1	2	4	5
Obrońców Pokoju	0	0	1	0	0
Ostropa	0	0	1	0	1

Politechnika	0	1	4	0	3
Sikornik	0	0	4	4	11
Sośnica	1	1	5	0	7
Stare Gliwice	0	0	0	1	7
Szobiszowice	0	2	8	4	9
Śródmieście	1	8	15	11	24
Trynek	1	0	1	5	2
Wilcze Gardło	0	1	0	0	3
Wojska Polskiego	0	2	0	0	11
Wójtowa Wieś	0	2	7	1	3
Zatorze	0	5	8	3	13
Żerniki	0	0	2	1	4
RAZEM	**10**	**27**	**71**	**40**	**131**

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 159. **Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2015-2019**

Osiedle	2015	2016	2017	2018	2019
Baildona	2	1	16	4	10
Bojków	1	0	7	2	6
Brzezinka	0	2	16	3	3
Czechowice	5	1	4	3	6
Kopernika	1	4	15	1	11
Ligota Zabrska	3	2	11	3	10
Łabędy	17	11	34	11	21
Obrońców Pokoju	1	1	5	1	3
Ostropa	0	0	3	0	3
Politechnika	1	2	5	3	5
Sikornik	2	2	5	3	7
Sośnica	0	5	14	2	15

Stare Gliwice	6	4	11	3	7
Szobiszowice	3	5	21	5	15
Śródmieście	7	10	21	26	35
Trynek	10	7	17	10	7
Wilcze Gardło	0	1	5	1	8
Wojska Polskiego	4	4	8	6	17
Wójtowa Wieś	3	4	14	3	9
Zatorze	1	13	29	8	29
Żerniki	1	1	18	1	13
RAZEM	**68**	**80**	**279**	**99**	**240**

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

8.3.1. Program Bezpieczne Gliwice

Program Bezpieczne Gliwice uchwalony na podstawie art. 12 pkt 9b ustawy o samorządzie powiatowym, to program stałej, długofalowej współpracy instytucji takich jak Policja, Państwowa Straż Pożarna, Straż Miejska, Pogotowie Ratunkowe, Centrum Ratownictwa oraz organizacji społecznych na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom i patologiom społecznym występującym na terenie miasta oraz wzmacniania poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Obecna wersja programu na lata 2018-2021 jest kontynuacją poprzednich edycji projektu i ma podobny cel główny. Cel ten został zbudowany na zasadzie identyfikacji zagrożeń i problemów, przypisuje im stosowne rozwiązania oraz proponuje wiodących wykonawców. Kluczowe działania programu zmierzają do wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, wspierania finansowania służb porządku publicznego, kształtowania i promocji właściwych postaw w sytuacji zagrożeń.

8.3.2. Ochrona przeciwpowodziowa

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy o samorządzie powiatowym Centrum Ratownictwa Gliwice realizuje działania związane z zarządzaniem kryzysowym i ochroną przeciwpowodziową.

W załączniku nr 18 Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice za rok 2019.

8.3.3. Zagrożenia miejscowe

Tabela 160. **Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Pożary ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	**782**	**606**	**522**	**554**	**574**
- obiekty użyteczności publicznej	14	18	15	18	11
- budynki mieszkalne	157	164	134	154	140
- obiekty produkcyjne	11	6	13	9	6
- obiekty magazynowe	1	6	4	1	4
- środki transportu	51	61	51	55	54
- lasy	4	1	1	0	4
- uprawy i rolnictwo	19	20	7	15	5
- inne obiekty (trawy, śmietnik)	525	330	297	302	350
Miejscowe zagrożenia ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	**1 082**	**1 261**	**1 509**	**1 568**	**1 854**
- obiekty użyteczności publicznej	86	80	63	128	161
- budynki mieszkalne	406	492	490	672	634
- obiekty produkcyjne	11	17	8	22	19
- obiekty magazynowe	4	8	11	9	7
- środki transportu	151	197	363	322	353
- inne obiekty	424	467	574	415	680
Alarmy fałszywe	**306**	**376**	**417**	**514**	**462**
Ogółem interwencji Straży Pożarnej	**2 170**	**2 243**	**2 448**	**2 636**	**2 890**

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

8.4. Działalność porządkowa Straży Miejskiej

Straż Miejska to jednostka organizacyjna miasta, która wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego na terenie Gliwic. Straż w szczególności zaangażowana jest w ochronę środowiska, ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych, zabezpieczenie imprez kulturalnych i sportowych na terenie miasta, czuwa nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego. Utrzymuje stałą współpracę, wymienia informacje i podejmuje wspólne działania z Radą Miasta i radami dzielnic w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego oraz realizuje wiele projektów profilaktycznych. Dodatkowymi działaniami funkcjonariuszy Straży Miejskiej są prelekcje w placówkach oświatowych, kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych czy znakowanie rowerów.

Tabela 161. **Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym nałożone przez Straż Miejską w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	1 717	1 820	2 119	2 345	1 946
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	32	26	33	24	15
Przeciwko zdrowiu	8	0	4	16	15
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	0	608	656	447	324
Przeciwko porządkowi publicznemu	351	154	122	181	111

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 162. **Rodzaj i liczba podjętych przez Straż Miejską interwencji w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w tym nieprawidłowe parkowanie pojazdów	15 060	15 116	11 793*	11 707	11 693
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	618	265	260	115	91
Przeciwko zdrowiu	73	44	32	72	59
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	2 376	1 531	1 573	1 189	941
Przeciwko porządkowi publicznemu	1 800	813**	463	441	304
Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	87	214	235	407	519
Pojazdy usunięte z drogi na podstawie art. 50 i 130a Ustawy Prawo o ruchu drogowym	213	100	79	100	129
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	213	185	95	70	61
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	252	53	62	97	78
Spożywanie alkoholu w miejscach	7 306	4 038**	3 632	3 350	2 943

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
niedozwolonych					
Palenie wyrobów tytoniowych w miejscach niedozwolonych	1 892	1 868	1 297**	744	595
Osoby doprowadzane do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania	800	630	653	613	572
Osoby ujęte i przekazane policji (w tym sprawcy przestępstw)	26	28	19	18	21
Ujawnione przestępstwa	6	0	8	10	10
Zabezpieczenie miejsca przestępstwa lub katastrofy	5	13	3	3	2
Konwojowanie dokumentów na potrzeby gminy	124	144	66	66	82

** wyraźny spadek wynika przede wszystkim z faktu wprowadzenia strefy płatnego parkowania w mieście, co spowodowało więcej miejsc parkingowych i niezajmowania bez uprawnień miejsc wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych*

*** wyraźny spadek wynika przede wszystkim ze zwiększonej liczby kamer monitoringu w mieście oraz prewencyjnego działania funkcjonariuszy straży miejskiej, którzy podczas wykonywania czynności służbowych noszą kamizelki odblaskowe*

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 163. **Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2015-2019**

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Pouczenia	31 085	22 113	15 124	13 115	12 526
Wnioski o ukaranie	557	648	624	528	562
Mandaty karne	4 132	4 103	4 429	4 677	3 897

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 14. **Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2015-2019**

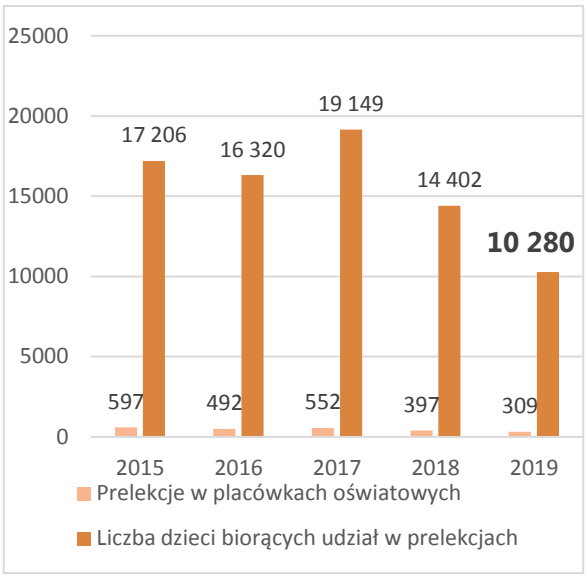

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 15. **Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2015 – 2019**

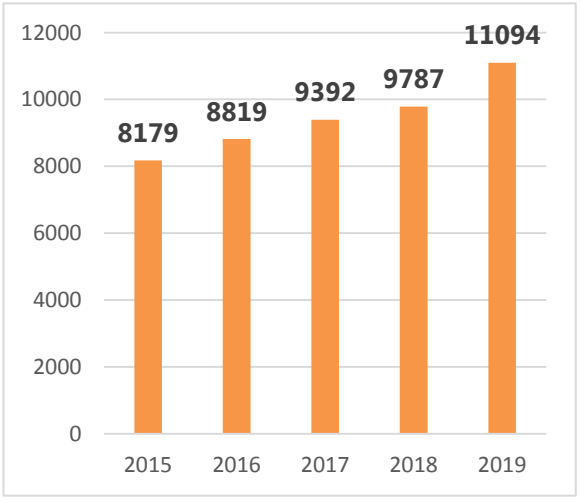

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2019 r. dyżurny Straży Miejskiej w Gliwicach przyjęła łącznie 11 094 zgłoszeń, z czego 6 249 zgłoszeń dotyczyło zdarzeń komunikacyjnych, a 4 845 dotyczyło spraw porządkowych.

Wykres 16. **Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2015 – 2019**

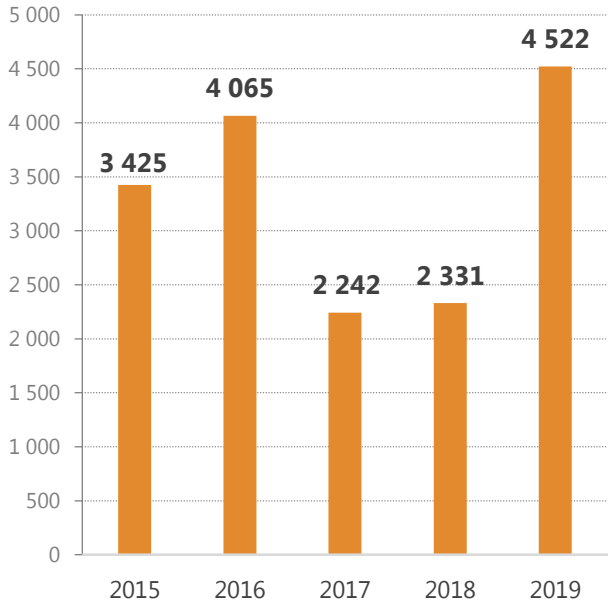

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2019 r. operator monitoringu ujawnił łącznie 4 522 nieprawidłowości, z czego 3 690 dotyczyło spraw porządkowych, a pozostałe 832 zgłoszenia dotyczyły ruchu drogowego.

Wykres 17. **Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2017 – 2019**

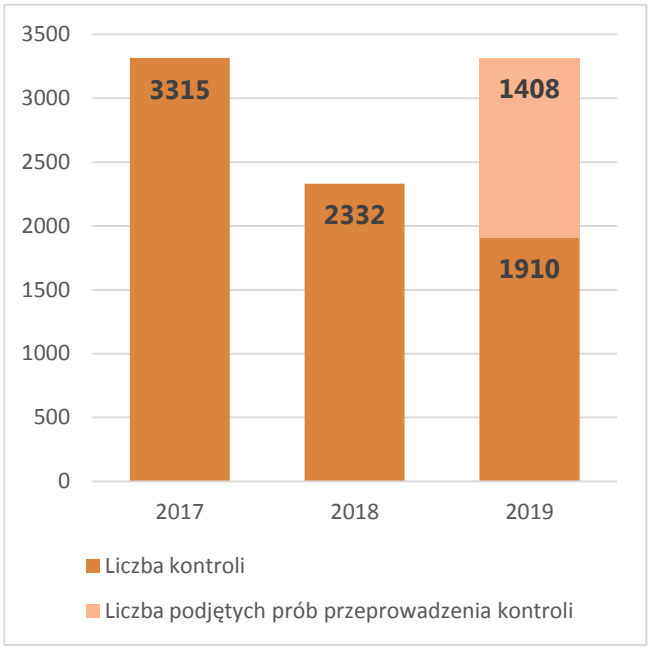

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2019 r. Strażnicy Miejscy przeprowadzili 1 910 kontroli spalania odpadów w piecach grzewczych oraz podjęli 1 408 prób przeprowadzenia takich kontroli.

Wykres 18. **Liczba ujawnionych wykroczeń dot. termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2015 – 2019**

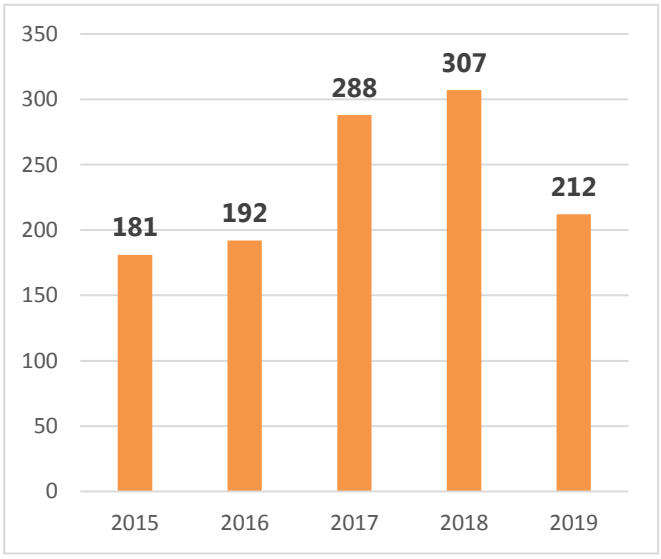

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 19. **Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2015 – 2019**

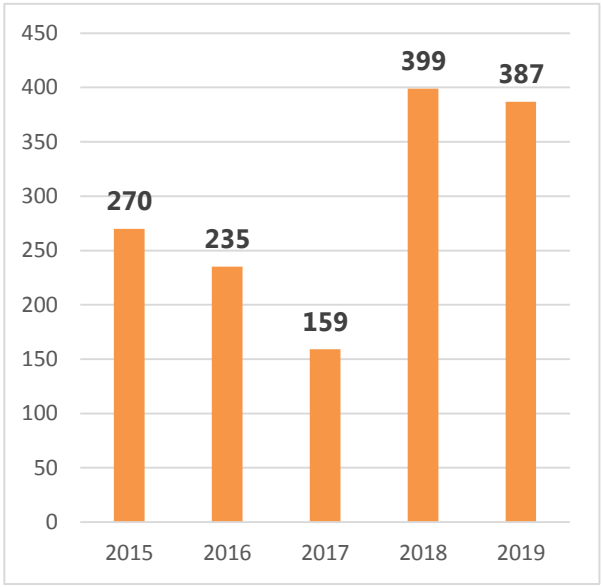

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 20. **Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2015 – 2019**

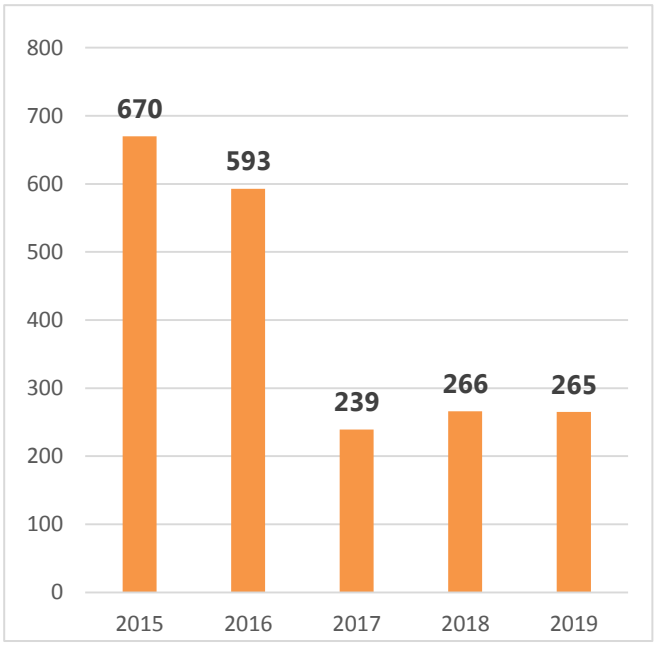

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 21. **Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2015 – 2019**

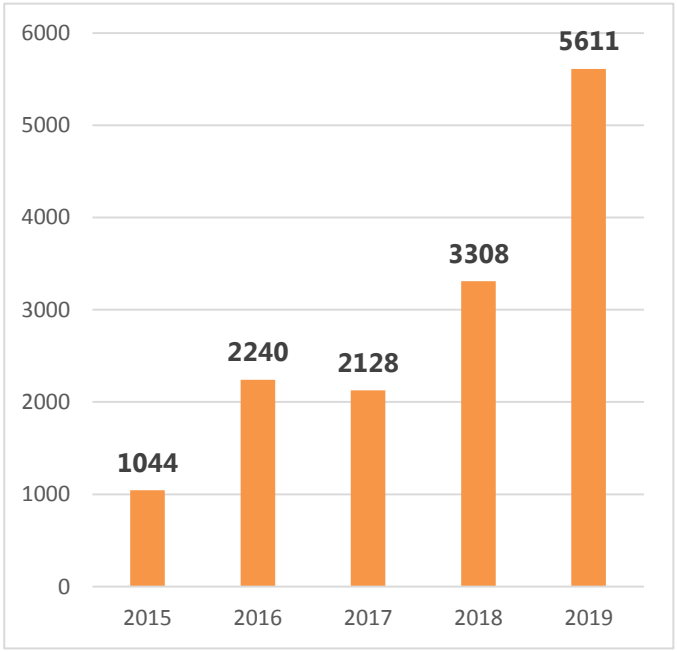

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 22. **Liczba kontroli przebiegu imprezy w latach 2018 – 2019**

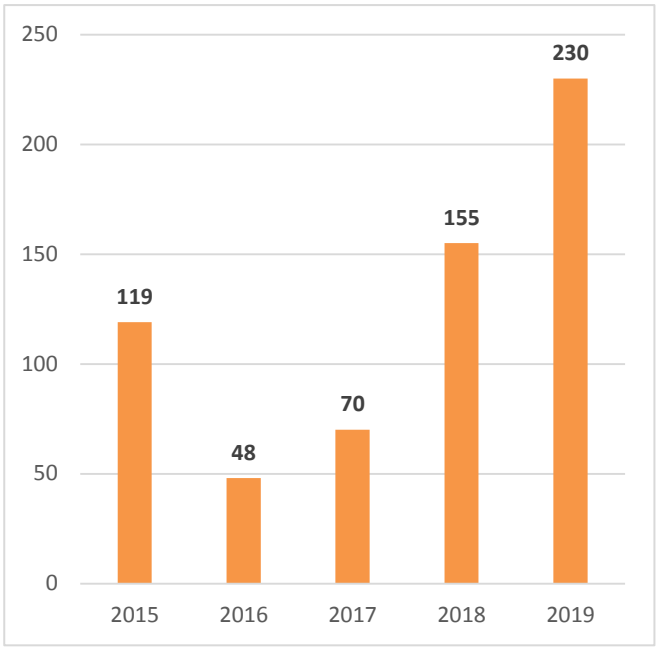

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 23. **Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2015 – 2019**

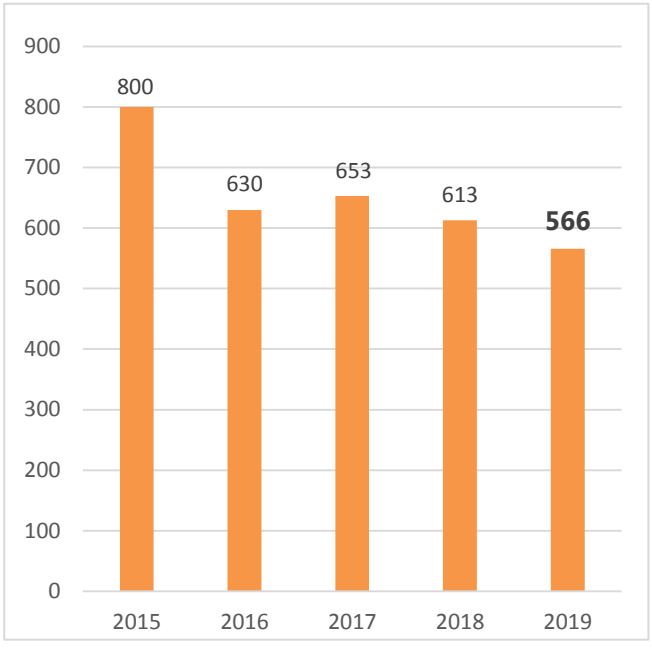

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 24. **Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2015 – 2019**

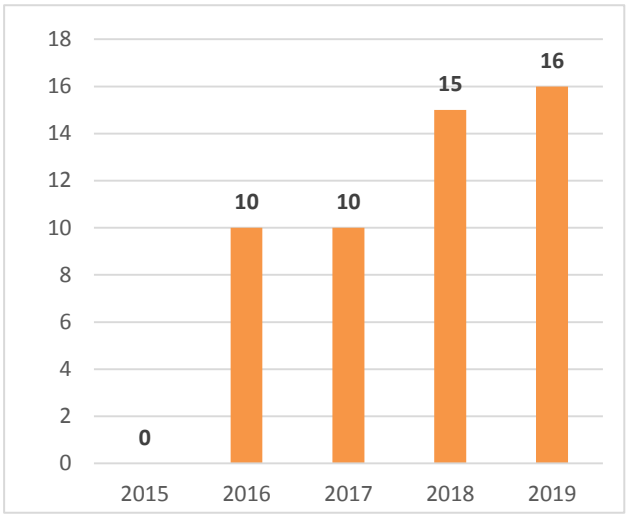

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 25. **Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130 a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2015 – 2019**

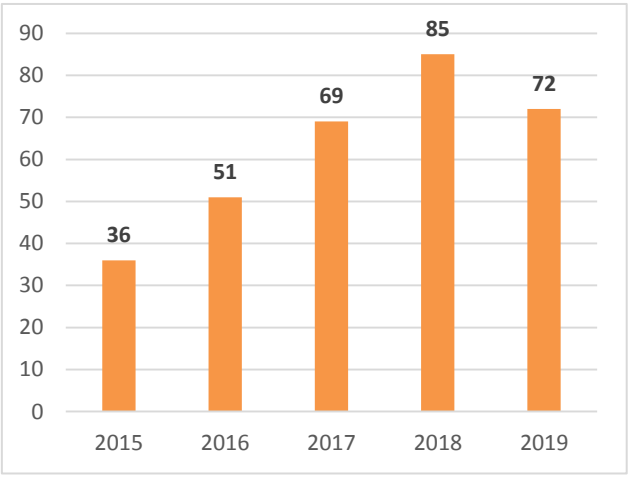

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 26. **Liczba założonych blokad w latach 2015 – 2019**

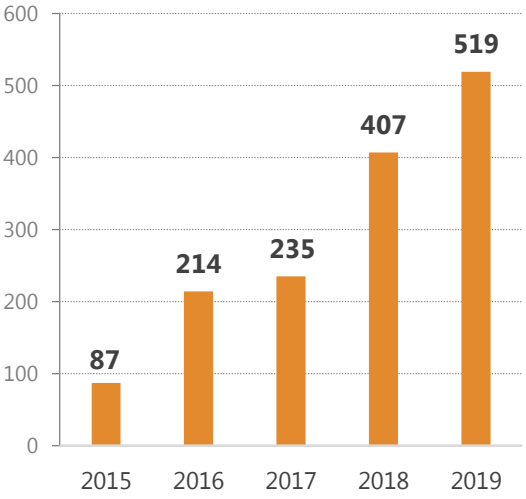

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2019 roku

Podsumowanie działalności zawiera informacje na temat wybranych przedsięwzięć z udziałem prezydenta Gliwic oraz wydarzeń istotnych dla miasta. W 2019 r. Prezydent Miasta wziął udział w kilkuset spotkaniach z przedstawicielami rożnych środowisk, otrzymał 432 zaproszenia, z czego w części wydarzeń uczestniczył osobiście.

STYCZEŃ

- 11 stycznia. Spotkanie Noworoczne Prezydenta Miasta oraz wręczenie nagrody „Gliwicki Lew 2019" w Arenie Gliwice. Prezydent uhonorował Bognę Dobrakowską, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach. Nagroda została przyznana za sukcesy w kierowaniu instytucją kultury, wykreowanie oferty stanowiącej doskonałą odpowiedź na wyzwania współczesności oraz bezprecedensowe osobiste zaangażowanie w życie społeczne i kulturalne Gliwic.
- 18-19 stycznia. Uroczystości pogrzebowe tragicznie zmarłego Pawła Adamowicza, prezydenta Gdańska, w których udział wziął prezydent Gliwic. W tych dniach, w Muzeum Miejskim w Gliwicach wystawiono księgę kondolencyjną, która później została przekazana na ręce Pani Aleksandry Dulkiewicz, pełniącej obowiązki prezydenta Gdańska. Na gliwickim Rynku wystawiono zdjęcie śp. Pawła Adamowicza, przy którym gliwiczanie oddawali hołd nieżyjącemu prezydentowi.

LUTY

- 25 lutego. Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł Piotr Wieczorek, wieloletni wiceprezydent Gliwic. Miał 55 lat. Funkcję I zastępcy prezydenta Gliwic pełnił od 2002 roku. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 2 marca w gliwickiej Katedrze oraz na Cmentarzu Centralnym. Decyzją prezydenta RP Andrzeja Dudy Piotr Wieczorek został pośmiertnie odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.
- Pierwszym zastępcą prezydenta Gliwic został Adam Neumann, dotychczasowy drugi zastępca włodarza miasta. Stanowisko drugiego zastępcy prezydenta objął Mariusz Śpiewok, wieloletni dyrektor Biura Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego

Województwa Śląskiego.

- Szpital Miejski nr 4 otrzymał nowoczesny tomograf komputerowy, który umożliwia wykonanie szerszego spektrum badań niż poprzedni, którym dysponowała jednostka.

MARZEC

- Trwa rozbudowa systemu identyfikacji wolnych miejsc postojowych. Do systemu włączono kolejnych kilkanaście tablic informacyjnych, przetestowano czujniki na 560 nowych stanowiskach. W systemie jest już 850 miejsc parkingowych.
- 25 marca. Po protestach mieszkańców i apelach gliwickiego samorządu NFZ podpisał umowę na program KOS-zawał ze Szpitalem Miejskim nr 4.

KWIECIEŃ

- PKM Sp. z o. o. zakupił 16 nowych autobusów Solaris. 12 i 18-metrowe pojazdy są nowoczesne i ekologiczne, mają też miejsca do przewozu rowerów.
- 6 kwietnia 2019 r. w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach odbyła się oficjalna uroczystość otwarcia Hali Nowych Technologii. Wydarzenie to jest efektem zrealizowanego dzięki Miastu Gliwice projektu dofinansowanego przez Unię Europejską „Nowy uczeń – nowoczesna pracownia – nowatorski pracownik – rozwój infrastruktury edukacji zawodowej w Centrum Kształcenia Praktycznego Górnośląskiego Centrum Edukacyjnego w Gliwicach".
- 19 kwietnia. Agencja Fitch Ratings po raz kolejny potwierdziła międzynarodowe długoterminowe ratingi Miasta Gliwice dla zadłużenia w walucie zagranicznej oraz krajowej na poziomie „A-" oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „AA+(pol)". To najwyższe oceny możliwe do uzyskania w Polsce. Perspektywa ratingów jest stabilna.

MAJ

- 10 maja. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach obchodzi 15-lecie istnienia. Jego główne zadania to efektywne gospodarowanie mieniem komunalnym miasta oraz zaspokajanie bieżących i przyszłych potrzeb mieszkaniowych lokalnej społeczności.
- 19 maja. Na Stadionie Miejskim im. Piotra Wieczorka Piast Gliwice, w meczu kończącym sezon 2018/2019 Lotto Ekstraklasy, pokonał Lecha Poznań 1:0 zdobywając tym samym, po raz pierwszy w swojej historii, mistrzostwo Polski.
- 21 maja. Wystawa „Żydzi na Górnym Śląsku", prezentowana w Domu Pamięci Żydów Górnośląskich, wygrała Konkurs Marszałka Województwa Śląskiego na Wydarzenie Muzealne Roku.
- Dzielnice zamiast osiedli. W życie weszła zmiana nazwy gliwickich jednostek pomocniczych.
- 30 maja. Rada Miasta Gliwice ustanowiła Medal Honorowy Zasłużony dla Gliwic. Będzie on przyznawany osobom, organizacjom czy instytucjom, które szczególnie zasłużyły się działając na rzecz Gliwic. Autorem projektu medalu jest prof. Krzysztof Nitsch, wybitny gliwicki rzeźbiarz i medalier, Honorowy Obywatel Miasta Gliwice.

CZERWIEC

- 2 czerwca. Na stadionie lekkoatletycznym przy ul. Syriusza, odbyła się druga edycja Grand Prix Gliwic w lekkiej atletyce. Zawody klasy mistrzowskiej, międzynarodowej zorganizowane zostały przez Gliwicki Klub Sportowy Piast Gliwice.

- 3-4 czerwca. Obchody Święta Wolności i Solidarności w Gdańsku, w których udział wziął prezydent Gliwic. Obchody zostały zorganizowane w 30. rocznicę pierwszych częściowo wolnych wyborów do Sejmu oraz całkowicie wolnych wyborów do Senatu po II wojnie światowej, które odbyły się w naszym kraju 4 czerwca 1989 roku.
- 4 czerwca. Ponad 350 młodych gliwickich artystów zostało wyróżnionych podczas XIV Gali Młodych Talentów. Najlepsi wśród gliwickich uczniów soliści, chórzyści, duety, zespoły formacje taneczne, literaci oraz plastycy odebrali statuetki Zwiastunów, nagrody przyznawane przez prezydenta Gliwic.
- 13 czerwca. 8. Gliwicka Gala Sportu. Nagrody i wyróżnienia Prezydenta Miasta Gliwice za wybitne osiągnięcia w 2018 roku odebrały w sumie 122 osoby. Gliwiccy sportowcy w minionym roku stawali cztery razy na podium Mistrzostw Świata, dwanaście razy na podium Mistrzostw Europy i wywalczyli łącznie 174 medale Mistrzostw Polski.

LIPIEC

- 1 lipca. Spektakl Teatru Miejskiego w Gliwicach „Najmrodzki, czyli dawno temu w Gliwicach" w reżyserii Michała Siegoczyńskiego zdobył Grand Prix na 25. Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej. Przedstawienie zostało dodatkowo nagrodzone za najlepszą reżyserię i znakomite aktorstwo.

SIERPIEŃ

- Specjaliści z Kliniki Chirurgii Onkologicznej i Rekonstrukcyjnej oraz Kliniki Transplantacji Szpiku i Onkohematologii Centrum Onkologii w Gliwicach przedstawili szczegóły dwóch pionierskich zabiegów rozległej transplantacji narządów szyi, połączonych z przeszczepieniem zmodyfikowanego szpiku pierwszego.

WRZESIEŃ

- 2 września. Przywrócono ruch na ul. Jagiellońskiej po zakończeniu jej przebudowy.
- 3 września. Po trwającej 4 miesiące modernizacji otwarto blok porodowy w Szpitalu Wielospecjalistycznym w Gliwicach. Całościowy koszt szpitalnej inwestycji wyniósł ponad 3 mln zł.
- 7 września. Z udziałem m.in. prezydenta Gliwic odbyła się XXV, jubileuszowa Gala Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach, integrująca środowiska biznesowe, polityczne, naukowe i kulturalne. Podczas gali 5 podmiotów z Gliwic zostało uhonorowanych nagrodą w Konkursie „Marka-Śląskie". Muzeum w Gliwicach zwyciężyło w kategorii Dziedzictwo Kulturowe Regionu. Zwycięzcą w kategorii Sport został Gliwicki Klub Sportowy Piast S.A., a firma Euvic Sp. z o. o. – lider outsourcingu IT w Polsce – została uznana za najlepszą w kategorii Gospodarka. Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK GLIWICE Sp. z o.o. zdobył nagrodę „Marka-Śląskie" w kategorii usługa, a prezes Technoparku Jan Kosmol został uhonorowany nagrodą Osobowość Roku.
- 18 września. Prezydent Gliwic wziął udział w konferencji Miasto.2030.IN Forum Polskich Samorządów w Inowrocławiu.
- 30 września. Ogólnopolska Konferencja Młodzieżowych Rad w gliwickim Ratuszu. W konferencji wzięli udział również przedstawiciele Rady Miasta Gliwice na czele z przewodniczącym Markiem Pszonakiem oraz posłowie ziemi gliwickiej. Gościem specjalnym był prezydent Gliwic. Młodzieżowa Rada Miasta Gliwice jest organem samorządowym młodzieży. W jej skład wchodzi 21 radnych, uczniów gliwickich szkół

ponadgimnazjalnych.

PAŹDZIERNIK

- 3 października. Prezydent Gliwic wziął udział w Sesji Plenarnej Samorządowego Forum Kapitału i Finansów w Katowicach.
- 4 października. Podczas gali w Teatrze Muzycznym przyznano nagrody w XXVI konkursie za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Nagrody Prezydenta Miasta Gliwice otrzymali: plastyczka Marta Zajączyńska-Kowalska, rockowy zespół Wiewiórka na Drzewie, kierowniczka impresariatu teatralnego Jolanta Szymura i dyrektor Teatru Miejskiego w Gliwicach i Muzeum w Gliwicach Grzegorz Krawczyk.
- 7 października. Prezydent wręczył klucze lokatorom 33 nowych mieszkań komunalnych przy ul. Jagiellonki w Łabędach.
- 11 października. Podczas uroczystej gali na Scenie Bajka wręczono Gliwickie Laury Nauki, nagrodę dla zdolnych uczniów, która honoruje ich osiągnięcia. Wśród nagrodzonych przez prezydenta Gliwic znaleźli się laureaci konkursów przedmiotowych na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim lub międzynarodowym, a także uczniowie wyróżniający się talentami artystycznymi. Prezydent Gliwic przyznał również stypendia 86 uczniom, którzy w ubiegłym roku szkolnym uzyskali wyjątkowo dobre wyniki w nauce.
- 13 października. W wyborach do parlamentu RP, Zygmunt Frankiewicz uzyskał mandat senatora. W momencie wyboru, po 26 latach na tym stanowisku, wygasł jego mandat Prezydenta Miasta Gliwice.
- 22 października. Światowa agencja Fitch Ratings ponownie potwierdziła dobrą i stabilną ekonomiczno-finansową kondycję Gliwic. Miasto utrzymuje najwyższą możliwą do uzyskania w Polsce ocenę ratingową.
- 22 października. Prezes Rady Ministrów powołał Janusza Moszyńskiego na stanowisko osoby pełniącej funkcję Prezydenta Miasta Gliwice z dniem 23 października. Pełniący funkcję Prezydenta Miasta obowiązki swe sprawował do 9 stycznia 2020 r. kiedy to przekazał je Adamowi Neumannowi, nowo wybranemu prezydentowi Gliwic.
- 30 października. Politechnika Śląska uczelnią badawczą. Znalazła się w gronie 10 najlepszych polskich uczelni, które w latach 2020–2026 będą otrzymywać subwencję zwiększoną o 10%. To wyniki pierwszego konkursu w programie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza".

LISTOPAD

- 5 listopada. Ponad 2,3 mln zł dla Gliwic na przebudowę ulicy Kozłowskiej. Umowę w tej sprawie podpisali 5 listopada w Katowicach p.f. prezydenta Gliwic i wojewoda śląski.
- 24 listopada. W Arenie Gliwice odbyła się Eurowizja Junior. Konkurs wygrała Polka Wiktoria Gabor.
- 25 listopada. Otwarte, nadzwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej z udziałem wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosława Gowina oraz władz Politechniki Śląskiej, w Centrum Edukacyjno-Kongresowym. Spotkanie było związane z otrzymaniem przez Politechnikę Śląską statusu uczelni badawczej. W wydarzeniu wziął udział pełniący funkcję prezydenta Gliwic.

GRUDZIEŃ

- 6 grudnia. Nowy most nad Kłodnicą, w ciągu ul. Wrocławskiej, został oddany do użytku.
- 10 grudnia. Ponad 7,8 mln zł w transzy na 2019 rok i niemal 3,8 mln zł w transzy na 2020 rok pozyskał dla gliwickiego samorządu Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach w ramach dotacji z Funduszu Dróg Samorządowych. Środki zostaną przeznaczone na dofinansowanie inwestycji związanej z budową odcinka obwodnicy południowej od ul. Pszczyńskiej do ul. Bojkowskiej.
- 12 grudnia. Podczas Gali Wolontariatu odbyła się uroczystość wręczenia nagród w konkursie Wolontariusz Roku 2019 pod patronatem Prezydenta Miasta Gliwice. Wyróżnionych zostało 22 wolontariuszy.
- 30 grudnia. Podpisano umowę na 129 mln zł dofinansowania *na realizację projektu „Zachodnia Brama Metropolii Silesia – Centrum Przesiadkowe w Gliwicach", które* pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Miasto złożyło wniosek o unijną dotację już w marcu. Na dawnych terenach pokolejowych w centrum Gliwic powstanie nowoczesne Centrum Przesiadkowe. Zakończono już prace projektowe związane z realizacją tego przedsięwzięcia – zarówno dla północnej, jak i południowej strony dworca PKP.

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski, stan na 31.12.2018 r. ... 4
Tabela 2. Powierzchnia miasta Gliwice z podziałem na dzielnice*, stan na 2019 rok ... 5
Tabela 3. Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2018 roku ... 6
Tabela 4. Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu w latach 2015-2019 ... 6
Tabela 5. Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 6
Tabela 6. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach* Gliwic w latach 2015-2019 ... 7
Tabela 7. Urodzenia żywe i zgony w latach 2015-2019 ... 7
Tabela 8. Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 8
Tabela 9. Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 8
Tabela 10. Radni Rady miasta Gliwice kadencji 2018-2023 ... 11
Tabela 11. Uchwały podjęte w roku 2019, podział ze względu na Wnioskodawcę ... 13
Tabela 12. Uchwały podjęte w roku 2019, podział ze względu na kategorie ... 13
Tabela 13. Rady dzielnic* i Przewodniczący w kadencji 2019-2024 w Gliwicach ... 15
Tabela 14. Liczba etatów w Wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 16
Tabela 15. Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów oraz w Referacie Rejestracji Pojazdów w latach 2015-2019 ... 18
Tabela 16. Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 21
Tabela 17. Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2013-2019 ... 27
Tabela 18. Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczan w budżecie partycypacyjnym w latach 2013-2019 ... 27
Tabela 19. Struktura gliwickich organizacji pozarządowych wg głównych obszarów działalności w latach 2015-2019 ... 32
Tabela 20. Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2015-2019 ... 33
Tabela 21. Wolontariat w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 33
Tabela 22. Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GCOP w latach 2015-2019 ... 34
Tabela 23. Konkursy* i nabory wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2015-2019 ... 34
Tabela 24. Dotacje na zadania zlecone do realizacji stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w latach 2015-2018 [w tys. zł] ... 34
Tabela 25. Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2015-2019 ... 39
Tabela 26. Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2015-2019 ... 40
Tabela 27. Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2015-2019 ... 41
Tabela 28. Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2015-2019 ... 42

Tabela 29. Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2015-2019 – narastająco [tys. zł] ... 42
Tabela 30. Liczba mieszkań i lokali użytkowych oddanych do użytku przez ZBM I i II TBS w 2019 r. ... 43
Tabela 31. Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby w okresie 2015-2019 ... 43
Tabela 32. Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali w latach 2015-2019 netto [zł] ... 43
Tabela 33. Przeniesienie własności nieruchomości miejskich z podziałem według tytułów prawnych w latach 2015-2019 ... 44
Tabela 34. Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2015-2019 ... 45
Tabela 35. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w okresie 2015-2019 ... 46
Tabela 36. Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania na 31 grudnia 2019r. ... 47
Tabela 37. Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w okresie 2015-2019 ... 49
Tabela 38. Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszenia budowy) w latach 2015-2019 ... 49
Tabela 39. Pozwolenie na budowę na przedsięwzięcia komercyjne z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2015-2019 ... 49
Tabela 40. Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy) z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2015-2019 ... 50
Tabela 41. Decyzje, opinie i inne zadania w okresie 2015-2019 ... 50
Tabela 42. Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2015-2019 ... 50
Tabela 43. Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2015-2019 ... 51
Tabela 44. Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2015-2019 ... 51
Tabela 45. Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2015-2019 ... 51
Tabela 46. Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2015-2019 ... 51
Tabela 47. Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2015-2019 ... 52
Tabela 48. Wypadki komunikacyjne według osiedli w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 52
Tabela 49. Wypadki komunikacyjne. Gliwice na tle innych gmin w latach 2018-2019 ... 53
Tabela 50. Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2015-2019 ... 53
Tabela 51. Działalność usługowa PKM w latach 2015-2019 ... 54
Tabela 52. Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2015-2019 (przekazane do KZK GOP*) [tys. zł] ... 54
Tabela 53. Przebieg istniejących tras rowerowych na dzień 31.12.2019 r. ... 54
Tabela 54. Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe ... 58
Tabela 55. Inwestycje i remonty w zakresie technologii ... 59
Tabela 56. Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów ... 59
Tabela 57. Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu ... 60
Tabela 58. Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych ... 61

Tabela 59. Inwestycje i remonty w zakresie obiektów użyteczności publicznej 62
Tabela 60. Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej 62
Tabela 61. Zakup urządzeń, ruchomości, itp. 63
Tabela 62. Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2015-2019 65
Tabela 63. Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2015-2019 [ha] 66
Tabela 64. Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha] 66
Tabela 65. Nasadzanie i wycinka* drzew w Gliwicach w latach 2015-2019 [szt.] 67
Tabela 66. Nasadzania krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2015-2019 [szt.] 67
Tabela 67. Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2019 r. 71
Tabela 68. Ilość i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2015-2019 72
Tabela 69. Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2015-2019 [tys. m3] 73
Tabela 70. Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia w latach 2015-2019 [tys. m3/%] 73
Tabela 71. Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2015-2019 73
Tabela 72. Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2015-2019 [km] 74
Tabela 73. Ilość ścieków odprowadzanych z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym średnio na dobę w latach 2015-2019 74
Tabela 74. Ilość ścieków odprowadzanych z całego obszaru działania PWiK Gliwice w latach 2015-2019 [m3] 74
Tabela 75. Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2015-2019 [m3] 75
Tabela 76. Ilość odpadów przyjmowana na składowisko oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2015-2019 [Mg] 75
Tabela 77. Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2014-2018 według rodzaju działalności 77
Tabela 78. Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2014–2018 78
Tabela 79. Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2015-2019 79
Tabela 80. Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2015-2019 80
Tabela 81. Wykaz ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia 2019 r. wg statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 81
Tabela 82. Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2015-2019 82
Tabela 83. Liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie i kraju w latach 2015-2019 83
Tabela 84. Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2015-2019 83
Tabela 85. Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2015-2019 84
Tabela 86. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2015-2019 84
Tabela 87. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2015-2019 85
Tabela 88. Budżet miasta Gliwice w latach 2015-2019 [tys. zł] 87
Tabela 89. Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2015-2019 [zł] 87

Tabela 90. Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2015-2019 [tys. zł] ... 88
Tabela 91. Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2015-2019 [tys. zł] ... 89
Tabela 92. Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia, jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2015-2019 ... 90
Tabela 93. Struktura wydatków miasta Gliwice w latach 2015-2019 [tys. zł] ... 91
Tabela 94. Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2015-2019 [tys. zł] ... 91
Tabela 95. Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego w latach 2015-2019[tys. zł] ... 95
Tabela 96. Oceny ratingowe w wybranych miastach na dzień 31.12.2019 r. ... 95
Tabela 97. Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje na dzień 31.12.2019 r. ... 96
Tabela 98. Wartość mienia w ewidencji bilansowej Urzędu Miejskiego ... 98
Tabela 99. Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2015-2019 ... 101
Tabela 100. Liczba placówek ochrony zdrowia w latach 2015-2019* ... 102
Tabela 101. Liczba placówek ochrony zdrowia w 2019 r. ... 103
Tabela 102. Problem narkomanii w Gliwicach dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019 ... 106
Tabela 103. Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019 ... 106
Tabela 104. Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2015-2019 ... 107
Tabela 105. Placówki wsparcia dziennego, dane za rok 2019 ... 108
Tabela 106. Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2015-2019 ... 109
Tabela 107. Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2015-2019 ... 110
Tabela 108. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka" dla osób somatycznie chorych w latach 2015-2019 ... 111
Tabela 109. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom" ... 111
Tabela 110. Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2015-2019 ... 112
Tabela 111. Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2015-2019 ... 112
Tabela 112. Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2015-2019 ... 112
Tabela 113. Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2015-2019 ... 112
Tabela 114. Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2015-2019 ... 113
Tabela 115. Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2019 ... 113
Tabela 116. Liczba nowoprzyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2019 ... 113
Tabela 117. Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w latach 2015-2019 ... 114
Tabela 118. Punkty bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gliwic (poza ustawą) ... 116
Tabela 119. Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2015-2019 ... 118

Tabela 120. Muzeum w Gliwicach - budżet i działalność towarzysząca w latach 2015-2019 120
Tabela 121. Sieć placówek miejskiej biblioteki publicznej w latach 2015-2019 121
Tabela 122. Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2015-2019 121
Tabela 123. Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2015-2019 122
Tabela 124. Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2015-2019 122
Tabela 125. Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2015-2019 122
Tabela 126. Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2015-2019 123
Tabela 127. Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w roku 2019 123
Tabela 128. Struktura miejskich szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2015-2019 128
Tabela 129. Struktura niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2015- 2019 129
Tabela 130. Liczba uczniów szkół publicznych w danym roku szkolnym w latach 2015-2019 129
Tabela 131. Liczba uczniów szkół publicznych ponadgimnazjalnych/ ponadpodstawowych w danym roku szkolnym w latach 2015-2019 130
Tabela 132. Edukacja przedszkolna w latach 2015-2019 130
Tabela 133. Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2015-2019 do poziomu szkoły średniej (dane bez szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych) 131
Tabela 134. Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2015-2019 do poziomu szkoły średniej (dane bez szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych) 131
Tabela 135. Liceum ogólnokształcące dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2017-2019 131
Tabela 136. Liczba absolwentów szkół publicznych w Gliwicach w latach 2014-2019 132
Tabela 137. Procent absolwentów szkół publicznych, którzy zdali egzamin maturalny [%] 132
Tabela 138. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2015-2019 132
Tabela 139. Uczniowie i nauczyciele w szkołach publicznych w Gliwicach w latach 2015-2019 133
Tabela 140. Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w publicznych szkołach i placówkach oświatowych w % w stosunku do ogólnej liczby etatów [%] w latach 2015-2019 133
Tabela 141. Nauczyciele w publicznych szkołach i placówkach oświatowych, wg posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2015-2019 [%] 134
Tabela 142. Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna (od 2018/2019) w latach 2015-2019 134
Tabela 143. Liczba opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganiem w latach 2015-2019 w placówkach publicznych 136
Tabela 144. Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2019 r. 136
Tabela 145. Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2015-2019 137
Tabela 146. Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2015-2019 138

Tabela 147. Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2015-2019 139
Tabela 148. Obiekty sportowe i rekreacyjne w Gliwicach aktywne w roku 2019 140
Tabela 149. Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2015-2019 142
Tabela 150. Wykaz sekcji sportowych na dzień 31.12.2019 r. 143
Tabela 151. Sport w mieście w latach 2015-2019 143
Tabela 152. Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w roku 2019 144
Tabela 153. Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2015-2019 148
Tabela 154. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019 150
Tabela 155. Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w latach 2015-2019 [%] 150
Tabela 156. Liczba kamer osiedlowego monitoringu w latach 2017-2019 152
Tabela 157. Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi/martwymi) w latach 2015-2019 153
Tabela 158. Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2015-2019 153
Tabela 159. Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2015-2019 154
Tabela 160. Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2015-2019 156
Tabela 161. Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym nałożone przez Straż Miejską w latach 2015-2019 157
Tabela 162. Rodzaj i liczba podjętych przez Straż Miejską interwencji w latach 2015-2019 157
Tabela 163. Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2015-2019 158

Spis wskaźników

Wskaźnik 1. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców, jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2018 8

Wskaźnik 2. Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2015-2019 65

Wskaźnik 3. Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców 67

Wskaźnik 4. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2018 79

Wskaźnik 5. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2018 85

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego, stan na 31.12.2018 r. 4
Wykres 2. Ocena zadowolenia z poziomu obsługi klientów Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2014-2018 (ocena w skali 5-cio punktowej) 17
Wykres 3. Szczegółowy rozkład ocen zadowolenia z poziomu obsługi klientów Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2014-2018 (ocena sumaryczna procentowa na podstawie oceny czynników szczegółowych) 18
Wykres 4. Wskaźnik satysfakcji ogólnej zadowolenia klientów w latach 2014-2018 18
Wykres 5. Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych 35
Wykres 6. Wartość dofinansowania projektów w poszczególnych programach operacyjnych 35
Wykres 7. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2015-2019 64
Wykres 8. Wartość PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego (dane za rok 2017) 76
Wykres 9. Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2014-2018 78
Wykres 10. Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2015-2019 [tys. zł] 86
Wykres 11. Dochody własne, jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2016-2019 90
Wykres 12. Liczba miejsc pracy dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w latach 2015-2019 109
Wykres 13. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie w miejscu, gdzie mieszka? 149
Wykres 14. Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2015-2019 159
Wykres 15. Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2015 – 2019 159
Wykres 16. Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2015 – 2019 160
Wykres 17. Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2017 – 2019 160
Wykres 18. Liczba ujawnionych wykroczeń dot. termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2015 – 2019 161
Wykres 19. Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2015 – 2019 161
Wykres 20. Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2015 – 2019 162
Wykres 21. Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2015 – 2019 162
Wykres 22. Liczba kontroli przebiegu imprezy w latach 2018 – 2019 163
Wykres 23. Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2015 – 2019 163
Wykres 24. Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2015 – 2019 164
Wykres 25. Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130 a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2015 – 2019 164
Wykres 26. Liczba założonych blokad w latach 2015 – 2019 164

Spis infografik

Infografika 1. Środki przeznaczone na zadania Gliwicki Budżet Obywatelski w latach 2013-2019 ... 26
Infografika 2. Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2015 – 2019 ... 32
Infografika 3. Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2015-2019 ... 38
Infografika 4. Mapa tras rowerowych w Gliwicach ... 57
Infografika 5. Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu w latach 2015-2019 ... 77
Infografika 6. Wysokość Środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2015-2019 [tys. zł] ... 82
Infografika 7. Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitale, przychodnie, zakłady lecznictwa ambulatoryjnego i inne placówki) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2015-2019 [zł] ... 103
Infografika 8. Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP przez Politechnikę Śląską w latach 2015-2019 ... 139

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1	Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta w roku 2019 wraz z informacją na temat ich realizacji.
Załącznik nr 2	Raport z monitoringu realizacji celów Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022.
Załącznik nr 3	Sprawozdanie z realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023.
Załącznik nr 4	Sprawozdanie z Wykonania Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi za rok 2019.
Załącznik nr 5	Sprawozdanie z Wieloletniego Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Gliwice na lata 2016-2025.
Załącznik nr 6	Sprawozdanie z realizacji Programu opieki nad zabytkami miasta Gliwice na lata 2016 – 2019.
Załącznik nr 7	Sprawozdanie z realizacji Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi w roku 2019.
Załącznik nr 8	Sprawozdanie z realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022.
Załącznik nr 9	Raport z realizacji Programu usuwania azbestu.
Załącznik nr 10	Informacja na temat Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice.
Załącznik nr 11	Raport za rok 2019 z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025.
Załącznik nr 12	Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Gliwice.
Załącznik nr 13	Raport z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2019.
Załącznik nr 14	Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Gliwice na lata 2019-2021
Załącznik nr 15	Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019.
Załącznik nr 16	Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2016–2021.
Załącznik nr 17	Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019–2022.
Załącznik nr 18	Informacja za rok 2019 o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice.

Załącznik nr 1

Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta w roku 2019 wraz z informacją na temat ich realizacji.

Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2019 r. wraz z informacją nt. realizacji

Uchwała	Autor	Status	Realizacja
7 lutego 2019 r.			
Uchwała nr III/33/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr III/34/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr III/35/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie umarzania, odraczania terminów płatności, rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Miastu Gliwice oraz jego jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania ulg	KS	Wykonana	Zmianie uległa treść oświadczenia o sytuacji majątkowej zobowiązanego.
Uchwała nr III/36/2019 w sprawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków	PU (obecnie: GW)	Obowiązująca	W realizacji. Uchwała przedłożona przez Wydział, na wniosek Przedsiębiorstwa Wodociągów, po stronie którego leży realizacja uchwały.
Uchwała nr III/37/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie stawek opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, zlokalizowanych na liniach komunikacyjnych na obszarze miasta Gliwice	PU	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr III/38/2019 w sprawie nadania statutu Zarządowi Dróg Miejskich w Gliwicach	ZDM	Wykonana	Przekazanie dróg wewnętrznych z Wydziału GN do ZDM.

Załącznik nr 1. Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2019 r. wraz z informacją nt. realizacji

Uchwała nr III/39/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej	CRG	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr III/40/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej	CRG	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr III/41/2019 w sprawie uchylenia uchwały nr XXXIII/767/2001 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie zasad współfinansowania inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej terenu dla budownictwa mieszkaniowego	IR	Wykonana	Uchwała uchyliła uchwałę nr XXXIII/767/2001 Rady Miasta Gliwice z dn. 29 listopada 2001 wraz z późniejszymi zmianami.
Uchwała nr III/42/2019 w sprawie uchylenia uchwał Rady Miasta Gliwice dotyczących Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta Gliwice oraz procedury ich przygotowywania i uchwalania	BRM	Wykonana	Uchylono uchwałę dotyczącą WPI na lata 2019-2022 oraz uchwałę proceduralną. Wraz z uchyleniem uchwały proceduralnej utraciły moc zarządzenia Prezydenta Miasta regulujące proces tworzenie Wieloletnich Planów Inwestycyjnych. Funkcje WPI, w wyniku zmian w regulacjach prawnych, przejęły Wieloletnia Prognoza Finansowa oraz Gliwicka Inicjatywa Lokalna i Gliwicki Budżet Obywatelski.
Uchwała nr III/43/2019 w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od ceny sprzedaży nieruchomości stanowiących własność miasta Gliwice, położonych w Gliwicach przy ul. Pszczyńskiej, obejmujących działki nr 484, 485, obręb Politechnika	GN	Wykonana	Nieruchomość została sprzedana.
Uchwała nr III/44/2019 w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu części udzielonej bonifikaty	ZGM	Wykonana	Odstąpiono od żądania zwrotu części bonifikaty udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego nabytego przez najemców od Gminy Gliwice.
Uchwała nr III/45/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
Uchwała nr III/46/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
Uchwała nr III/47/2019 w sprawie aktualizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Gliwice	ŚR	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr III/48/2019 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie świadczenia pieniężnego na	OPS	Obowiązująca	W realizacji

zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023			
Uchwała nr III/49/2019 w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	OPS	Obowiązująca	W realizacji
Uchwała nr III/50/2019 w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie udzielenia posiłku dzieciom i młodzieży na lata 2019-2023 w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	OPS	Obowiązująca	W realizacji
Uchwała nr III/51/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania	OPS	Obowiązująca	W realizacji
Uchwała nr III/52/2019 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	OPS	Obowiązująca	W realizacji
Uchwała nr III/53/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny	CPZ	Obowiązująca	Statut jednostki został zmieniony.
Uchwała nr III/54/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie zapewnienia placówkom opiekuńczo-wychowawczym wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej	CPZ	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr III/55/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Statutu Żłobków Miejskich w Gliwicach	ŻM	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr III/56/2019 w sprawie konsultacji z mieszkańcami Gliwic, dotyczących zmian w statutach osiedli w Gliwicach	BR	Wykonana	Konsultacje zostały przeprowadzone. Na ich podstawie w uchwałach od nr XXXIX/854/2018 do nr XXXIX/874/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 12 lipca 2018 r. w sprawie nadania statutów osiedlom użyte w różnych przypadkach wyrazy „Osiedle" zastąpiono użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Dzielnica".
Uchwała nr III/57/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego	BPM	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr III/58/2019 w sprawie Gliwickiej Inicjatywy Lokalnej	BPM	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr III/59/2019 w sprawie zaskarżenia do sądu administracyjnego rozstrzygnięcia nadzorczego	BR	Wykonana	Pismem z dnia 13 lutego 2019 r.

Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.687.2018 z dnia 18 stycznia 2019 r.			Miasto Gliwice złożyło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody.
Uchwała nr III/60/2019 w sprawie przyjęcia apelu do Ministra Zdrowia oraz Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o podjęcie działań zmierzających do finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia świadczeń kardiologii inwazyjnej na terenie miasta Gliwice i zapłatę za wykonane przez Szpital Miejski Nr 4 świadczenia ratujące życie	BR/ZD	Wykonana	Apel został przekazany do wskazanych adresatów.
Uchwała nr III/61/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana skarżącemu.
Uchwała nr III/62/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana skarżącemu.
28 marca 2019 r.			
Uchwała nr IV/63/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr IV/64/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr IV/65/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Gliwice opłaty targowej oraz określenia wysokości stawek opłaty targowej	PO	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr IV/66/2019 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu miasta Gliwice na rok 2019 na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków	AB	Wykonana	Na mocy uchwały do końca roku 2019 zostały wykonane prace konserwatorskie. Sprawozdanie z wykorzystania przyznanej dotacji zostało zaakceptowane w dniu 15 stycznia 2020 r.
Uchwała nr IV/67/2019 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu miasta Gliwice na rok 2019 na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków	AB	Wykonana	Na mocy uchwały do końca roku 2019 zostały wykonane prace konserwatorskie. Sprawozdanie z wykorzystania przyznanej dotacji

			zostało zaakceptowane w dniu 13 grudnia 2019 r.
Uchwała nr IV/68/2019 w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Gliwice	ZGM	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IV/69/2019 w sprawie wynajmowania lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność Miasta Gliwice oddanych do użytkowania po dniu 30.06.2019 r.	ZGM	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IV/70/2019 w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego i zawarcie umowy dzierżawy na czas nieoznaczony z dotychczasowym dzierżawcą, nieruchomości położonej w Gliwicach przy ulicy Bereniki	GN	Wykonana	Została zawarta kolejna umowa dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą.
Uchwała nr IV/71/2019 w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego i zawarcie na czas nieoznaczony umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, nieruchomości położonej w Gliwicach przy ul. Pszczyńskiej	GN	Wykonana	Została zawarta kolejna umowa dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą.
Uchwała nr IV/72/2019 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, nieruchomości stanowiącej własność miasta Gliwice, położonej w Gliwicach przy ul. Kozłowskiej.	GN	Wykonana	Została zawarta kolejna umowa dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą.
Uchwała nr IV/73/2019 w sprawie w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą, nieruchomości stanowiącej własność miasta Gliwice, położonej w Gliwicach przy ul. Zygmuntowskiej	GN	Wykonana	Została zawarta kolejna umowa dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą.
Uchwała nr IV/74/2019 w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne	PU	Uchylona	Uchylona uchwałą nr VIII/151/2019 Rady Miasta Gliwice z 5 września 2019 r.
Uchwała nr IV/75/2019 o zmianie uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty	PU	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IV/76/2019 w sprawie aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice	PU	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IV/77/2019 w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice w 2019 r.	MZUK	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku.
Uchwała nr IV/78/2019 w sprawie upoważnienia Prezydenta Miasta Gliwice do ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z miejskich obiektów i urządzeń użyteczności publicznej	MZUK	Uchylona	Utraciła moc obowiązującą na podstawie uchwały nr IX/169/2019 w sprawie odwołania upoważnienia Prezydenta Miasta Gliwice do ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z miejskich obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.
Uchwała nr IV/79/2019 w sprawie określenia sezonu	MZUK	Wykonana	Utraciła moc

kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na terenie miasta Gliwice w 2019 r.			obowiązującą ze względu na koniec roku.
Uchwała nr IV/80/2019 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IV/81/2019 w sprawie zaproszenia do osiedlenia na terenie miasta Gliwice rodziny repatriantów zamieszkałej na terenie Republiki Kazachstanu	ZD	Obowiązuje	W trakcie realizacji jest procedura pozyskania dotacji z budżetu państwa na remont i wyposażenie lokalu.
Uchwała nr IV/82/2019 w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ich realizację w 2019 r.	ZD	Wykonana	Utraciła moc obowiązująca w związku z końcem roku 2019 r.
Uchwała nr IV/83/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania	OPS	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych
Uchwała nr IV/84/2019 w sprawie zmiany statutu Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych	GCOP	Obowiązująca	Uchwała w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały zmienionej zostanie przygotowana na sesję w 2020 r.
Uchwała nr IV/85/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia gminnej jednostki budżetowej – Straż Miejska w Gliwicach	SM	Utraciła moc (rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody śląskiego)	W dniu 26 kwietnia 2019 r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, w całości. W dniu 30 kwietnia 2019 r. wydane zostało rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność uchwały.
Uchwała nr IV/86/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutów Osiedlom	BR	Wykonana	W statutach jednostek pomocniczych wyrazy „Osiedle" zastąpiono, użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku, wyrazami „Dzielnica".
Uchwała nr IV/87/2019 w sprawie rozpatrzenia wniosków o wprowadzenie obowiązku ukończenia szkolenia zakończonego egzaminem potwierdzającym znajomość topografii miasta oraz przepisów prawa miejscowego przez przedsiębiorców wykonujących	BR (RM)	wykonana	Kopia uchwały została przekazana wnioskodawcom.

transport „przewóz osób taksówką osobową" lub kierowców przez nich zatrudnionych			
Uchwała nr IV/88/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Prezydenta Miasta Gliwice	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana skarżącemu.
Uchwała nr IV/89/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 12 w Gliwicach	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana skarżącemu.
9 maja 2019 r.			
Uchwała nr V/90/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr V/91/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
30 maja 2019 r.			
Uchwała nr VI/92/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr VI/93/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr VI/94/2019 w sprawie podjęcia działań zmierzających do wyłonienia biegłego rewidenta mającego dokonać badania sprawozdania finansowego miasta Gliwice za rok 2019 i 2020	KS	Wykonana	Uchwałą nr IX/160/2019 zatwierdzono wybór biegłego rewidenta mającego dokonać badania sprawozdania finansowego miasta za 2019 r. i 2020 r.
Uchwała nr VI/95/2019 w sprawie udzielenia wotum zaufania Prezydentowi Miasta Gliwice	BR (RM)	Wykonana	Rada Miasta udzieliła Prezydentowi Miasta wotum zaufania.
Uchwała nr VI/96/2019 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta za 2018 rok	BA	Wykonana	Rada Miasta zatwierdziła sprawozdanie.
Uchwała nr VI/97/2019 w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gliwice z wykonania budżetu za 2018 r.	BR (RM)	Wykonana	Rada Miasta udzieliła Prezydentowi Miasta absolutorium.

	Uchwała nr VI/98/2019 w sprawie nadania nazwy drodze na terenie miasta Gliwice	GE	Wykonana	Realizacja w dniu 24 czerwca 2019 r. poprzez ujawnienie w operacie ewidencyjnym nazwy drogi (ul. Feliksa Wierzbickiego), zawiadomienie stosownych organów i jednostek organizacyjnych o wprowadzonej zmianie w ewidencji gruntów i budynków, zamieszczenie w BIP aktualnego spisu nazw ulic i placów miasta Gliwice, uzupełnienie w BIP wykazu nowo nadanych nazw ulic i placów miasta Gliwice od roku 1989, poinformowanie zainteresowanych o wejściu w życie przedmiotowej uchwały.
	Uchwała nr VI/99/2019 w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od ceny sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność miasta Gliwice, położonej w Gliwicach przy ul. Akademickiej 3, obejmującej działkę nr 711/1, obręb Politechnika	GN	Wykonana	Nieruchomość została sprzedana.
	Uchwała nr VI/100/2019 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż prawa własności nieruchomości obejmujących niezabudowane działki nr 106, 107 i 111 obręb Kłodnica, położonych przy ul. Kozielskiej w Gliwicach, stanowiących własność miasta Gliwice	GN	Obowiązująca	W realizacji – kontynuacja sprzedaży.
	Uchwała nr VI/101/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Pszczyńskiej, w rejonie węzła autostradowego "Gliwice-Sośnica"	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
	Uchwała nr VI/102/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
	Uchwała nr VI/103/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie lotniska	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
	Uchwała nr VI/104/2019 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej w rejonie ulicy Toruńskiej w Gliwicach	PP	Obowiązująca	Kopia uchwały została przekazana wnioskodawcy.
	Uchwała nr VI/105/2019 w sprawie przekazania Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii zadań z zakresu organizowania publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich	PU	Wykonana	Zadania zostały na mocy uchwały przekazane.
	Uchwała nr VI/106/2019 w sprawie ustalenia zasad i	PU	Obowiązuje,	W dniu 2 lipca 2019 r.

	warunków korzystania z przystanków komunikacji miejskiej na terenie Miasta Gliwice		częściowo utraciła moc	zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały (w części). W dniu 5 lipca 2019 r. wydane zostało rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające częściową nieważność uchwały.
	Uchwała nr VI/107/2019 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych	PU	Obowiązująca	W realizacji.
	Uchwała nr VI/108/2019 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Gliwice	PU	Obowiązująca	W realizacji.
	Uchwała nr VI/109/2019 w sprawie projektu Medalu Honorowego Zasłużony dla Gliwic	KP	Obowiązująca	Ustanowiono wzór graficzny Medalu Honorowego Zasłużony dla Gliwic oraz określono tryb przyznawania Medalu (regulamin). Uchwała zawiera wzór wniosku o nadanie Medalu Honorowego Zasłużony dla Gliwic oraz wzór dyplomu. W 2019 r. wydział KP zlecił Mennicy Polskiej od 1776 Sp. z o.o. wybicie (tłoczenie) 100 sztuk medali zgodnie z uchwalonym wzorem.
	Uchwała nr VI/110/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie zaproszenia do osiedlenia na terenie miasta Gliwice rodziny repatriantów zamieszkałej na terenie Republiki Kazachstanu	ZD	Obowiązująca	W trakcie realizacji jest procedura pozyskania dotacji z budżetu państwa na remont i wyposażenie lokalu.
	Uchwała nr VI/111/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia gminnej jednostki budżetowej – Straż Miejska w Gliwicach	SM	Wykonana	Uchwała zaktualizowała Regulamin Straży Miejskiej w Gliwicach poprzez wprowadzenie zmian w strukturze organizacyjnej. Zmianie uległy również zadania poszczególnych komórek organizacyjnych.

Uchwała nr VI/112/2019 w sprawie powołania Zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników	BR	Wykonana	Do zespołu powołani zostali radni: Łukasz Chmielewski, Leszek Curyło, Grażyna Walter-Łukowicz. Zespół zakończył swoją działalność po przeprowadzeniu wyboru ławników podczas sesji w dn. 10 października 2019 r.
Uchwała nr VI/113/2019 w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie XXX rocznicy wyborów parlamentarnych z 1989 roku	BR/BPM (RM)	Wykonana	-
Uchwała nr VI/114/2019 w sprawie przyjęcia apelu do Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej o pilną zmianę art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz systemowe wsparcie osób niepełnosprawnych od urodzenia, niezdolnych do samodzielnej egzystencji	BR (RM)	Wykonana	Apel został przesłany do adresatów.
Uchwała nr VI/115/2019 w sprawie apelu o podjęcie przez rząd RP skutecznych działań wpływających na poprawę jakości powietrza w Polsce	BR (RM)	Wykonana	Apel został przesłany do adresatów.
Uchwała nr VI/116/2019 w sprawie stwierdzenia braku właściwości do rozpatrzenia skargi	BR (RM)	Wykonana	Skarżący został poinformowany o podjętym stanowisku.
11 lipca 2019 r.			
Uchwała nr VII/117/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr VII/118/2019 zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr VII/119/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ul. Nowy Świat i przedłużenia ul. Kosów	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
Uchwała nr VII/120/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego wzdłuż ul. Pszczyńskiej i ul. Błonie	PP	Obowiązująca	Procedura planistyczna w toku.
Uchwała nr VII/121/2019 w sprawie odmowy ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszącej przy ul. Kurpiowskiej 11 w Gliwicach	PP	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana wnioskodawcy.
Uchwała nr VII/122/2019 w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/674/2004 Rady Miejskiej w Gliwicach z 2 grudnia 2004 roku w sprawie zasad gospodarowania	ZGM	Obowiązująca	W realizacji.

nieruchomościami Miasta Gliwice w zakresie zbycia, obciążania oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż 3 lata			
Uchwała nr VII/123/2019 w sprawie przyjęcia „Planu Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030"	PU	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VII/124/2019 w sprawie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Gliwice	PU	Wykonana	Zabezpieczenie zostało ocenione pozytywnie.
Uchwała nr VII/125/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na parking strzeżony	PU	Uchylona	Uchwała określała stawki za usuwanie pojazdów z dróg i ich przechowywanie na parkingu strzeżonym na rok 2019. Została uchylona uchwałą nr X/179/2019.
Uchwała nr VII/126/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice w 2019 roku	MZUK	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku.
Uchwała nr VII/127/2019 w sprawie zaliczenia ul. Nad Torami na terenie miasta Gliwice do kategorii dróg publicznych – gminnych oraz ustalenia jej przebiegu	ZDM	Wykonana	Ulica została zaliczona do kategorii dróg publicznych.
Uchwała nr VII/128/2019 w sprawie zaliczenia drogi łączącej ul. Warszawską z ul. Świętojańską na terenie miasta Gliwice do kategorii dróg publicznych – gminnych oraz ustalenia jej przebiegu	ZDM	Wykonana	Ulica została zaliczona do kategorii dróg publicznych.
Uchwała nr VII/129/2019 w sprawie pozbawienia ul. Wandy zlokalizowanej na terenie miasta Gliwice kategorii drogi gminnej poprzez wyłączenie jej z użytkowania, jako drogi publicznej	ZDM	Wykonana	Ulica została zaliczona do kategorii dróg publicznych.
Uchwała nr VII/130/2019 w sprawie pozbawienia ul. gen. Zajączka oraz ul. Rolnej zlokalizowanych na terenie miasta Gliwice kategorii dróg gminnych poprzez wyłączenie ich z użytkowania, jako dróg publicznych	ZDM	Wykonana	Ulica została zaliczona do kategorii dróg publicznych.
Uchwała nr VII/131/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały z dnia 25 października 2012 roku w sprawie określenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych oraz zasad pobierania opłat za parkowanie na terenie miasta Gliwice .	ZDM	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych
Uchwała nr VII/132/2019 w sprawie zmiany tytułu i treści uchwały Rady Miejskiej w Gliwicach nr XXXIV/684/2013 z dnia 9 maja 2013 r.	ED	Wykonana	Tytuł uchwały nr XXXIV/684/2013 został zmieniony.
Uchwała nr VII/133/2019 w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania stypendiów Prezydenta Miasta w ramach „Miejskiego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę w Gliwicach"	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VII/134/2019 w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych pracujących z grupami obejmującymi dzieci sześcioletnie i młodsze	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VII/135/2019 w sprawie dostosowania nazwy szkół policealnych prowadzonych przez miasto Gliwice	ED	Wykonana	Nazwy szkół zostały dostosowane.

Załącznik nr 1. Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2019 r. wraz z informacją nt. realizacji

Uchwała nr VII/136/2019 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Miasto Gliwice od dnia 1 września 2019 roku	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VII/137/2019 w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez miasto Gliwice od dnia 1 września 2019 roku	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VII/138/2019 w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego	OPS	Obowiązuje, częściowo utraciła moc (na mocy rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody)	W dniu 25 lipca 2019 r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, w części. W dniu 9 sierpnia 2019 r. Wojewoda Śląski wydał rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające częściową nieważność uchwały.
Uchwała nr VII/139/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia na terenie Miasta Gliwice programu „Rodzina 3+"	ZD	Utraciła moc (na mocy rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody)	W dniu 31 lipca 2019 r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały w całości. W dniu 14 sierpnia wydane zostało rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzające nieważność uchwały w całości.
Uchwała nr VII/140/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych	OPS	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr VII/141/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Statutu Żłobków Miejskich w Gliwicach	ŻM	Obowiązująca	Jednostka działa na podstawie Statutu, do którego zmiana została wprowadzona niniejszą uchwałą.
Uchwała nr VII/142/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz stałych Komisji Rady Miasta Gliwice, a także ustalenia zakresów ich działania i składów osobowych	BR (RM)	Obowiązująca	Zmiana w składach Komisji związana była z rezygnacją z mandatu radnej Magdaleny Budny i objęciu mandatu przez radnego Piotra Gogolińskiego.
Uchwała nr VII/143/2019 w sprawie negatywnego rozpatrzenia wniosku mieszkańców ul. Pelikana o podjęcie uchwały intencyjnej w sprawie zwrócenia się do Prezydenta Miasta Gliwice o poprawę stanu infrastruktury drogowej	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana wnioskodawcy.
Uchwała VII/144/2019 Rady Miasta Gliwice z 11 lipca 2019 roku w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana wnioskodawcy.

Gliwicach			
5 września 2019 r.			
Uchwała nr VIII/145/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr VIII/146/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr VIII/147/2019 w sprawie zmiany uchwały w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Gliwice opłaty targowej oraz określenia wysokości stawek dziennych opłaty targowej	PO	Obowiązująca	W trakcie realizacji.
Uchwała nr VIII/148/2019 w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą i wydzierżawienie nieruchomości stanowiącej własność miasta Gliwice, położonej w Gliwicach przy ul. Stanisława Witkiewicza 3	GN	Wykonana	Została zawarta kolejna umowa dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą.
Uchwała nr VIII/149/2019 w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego i zawarcie na czas nieoznaczony umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą nieruchomości położonej w Gliwicach przy ul. Toszeckiej	GN	Wykonana	Została zawarta kolejna umowa dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą.
Uchwała nr VIII/150/2019 w sprawie zatwierdzenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych na lata 2019-2021 – aktualizacja.	PU	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VIII/151/2019 w sprawie uchylenia uchwały nr IV/74/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne	PU	Wykonana	Uchwała nr IV/74/2019 została uchylona.
Uchwała nr VIII/152/2019 w sprawie uchwalenia regulaminu ustalania wysokości dodatków motywacyjnego, funkcyjnego, za wysługę lat i za warunki pracy oraz szczegółowych zasad ich przyznawania, sposobu obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz za godziny doraźnych zastępstw, wysokości i warunków wypłacania nagród dla nauczycieli	ED	Uchylona	W dniu 4 października 2019 r. zostało wszczęte przez nadzór prawny postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały w całości. Uchwała została uchylona uchwałą nr IX/171/2019

			z dnia 10 października 2019. W dniu 31 grudnia 2019 r. Śląski Urząd Wojewódzki umorzył wszczęte postępowanie nadzorcze.
Uchwała nr VIII/153/2019 w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VIII/154/2019 w sprawie wprowadzenia na terenie Miasta Gliwice programu dla rodzin wielodzietnych "Rodzina 3+"	ZD	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr VIII/155/2019 w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	OPS	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
Uchwała nr VIII/156/2019 w sprawie zgłoszeń kandydatów na ławników kadencji 2020-2023, które pozostawia się bez dalszego biegu	BR (RM)	Wykonana	Kandydaci, których zgłoszenia pozostawione zostały bez dalszego biegu, zostali o tym poinformowani.
10 października 2019 r.			
Uchwała nr IX/157/2019 w sprawie przyjęcia apelu do Prezesa Rady Ministrów oraz Wojewody Śląskiego	BR (RM)	Wykonana	Apel został przesłany adresatom.
Uchwała nr IX/158/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr IX/159/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr IX/160/2019 w sprawie zatwierdzenia wyboru biegłego rewidenta mającego dokonać badania sprawozdania finansowego miasta Gliwice za rok 2019 i 2020	KS	Wykonana	Została wybrana firma Pol-Tax 2 Sp. z o.o., która przeprowadzi badanie sprawozdania finansowego miasta Gliwice za 2019 r. i 2020 r.
Uchwała nr IX/161/2019 w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie miasta Gliwice	PO	Obowiązująca	W trakcie realizacji.
Uchwała nr IX/162/2019 uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty	PU	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IX/163/2019 o zmianie uchwały w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu	PU	Obowiązująca	W realizacji.

świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych			
Uchwała nr IX/164/2019 o zmianie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Gliwice.	PU	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IX/165/2019 w sprawie zaproszenia do osiedlenia na terenie miasta Gliwice rodziny repatriantów	ZD	Obowiązująca	W trakcie realizacji jest procedura pozyskania dotacji z budżetu państwa na remont i wyposażenie lokalu.
Uchwała nr IX/166/2019 w sprawie zaproszenia do osiedlenia na terenie miasta Gliwice rodziny repatriantów	ZD	Obowiązująca	W trakcie realizacji jest procedura pozyskania dotacji z budżetu państwa na remont i wyposażenie lokalu.
Uchwała nr IX/167/2019 w sprawie przyjęcia "Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2020"	ZD	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IX/168/2019 w sprawie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2020 r.	GCOP	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IX/169/2019 w sprawie odwołania upoważnienia Prezydenta Miasta Gliwice do ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z miejskich obiektów i urządzeń użyteczności publicznej	MZUK	Obowiązuje	Rada Miasta odwołała upoważnienie dla Prezydenta Miasta Gliwice do ustalania wysokości cen i opłat za korzystanie z miejskich obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.
Uchwała nr IX/170/2019 w sprawie stwierdzenia wyboru ławników Sądu Okręgowego w Gliwicach i Sądu Rejonowego w Gliwicach kadencji 2020-2023	BR (RM)	Wykonana	Informacja nt. wybranych ławników została przekazana do Sądów Rejonowego oraz Okręgowego w Gliwicach.
Uchwała nr IX/171/2019 w sprawie uchwalenia regulaminu ustalania wysokości dodatków motywacyjnego, funkcyjnego, za wysługę lat i za warunki pracy oraz szczegółowych zasad ich przyznawania, sposobu obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz za godziny doraźnych zastępstw, wysokości i warunków wypłacania nagród dla nauczycieli	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr IX/172/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na Prezydenta Miasta Gliwice.	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przesłana skarżącemu.
Uchwała nr IX/173/2019 w sprawie negatywnego rozpatrzenia petycji mieszkańców	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przesłana składającemu petycję.
Uchwała nr IX/174/2019 w sprawie negatywnego rozpatrzenia wniosku mieszkanki	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przesłana wnioskodawcy.

Załącznik nr 1. Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2019 r. wraz z informacją nt. realizacji

28 listopada 2019 r.			
Uchwała nr X/175/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała X/176/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr X/177/2019 w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia z tytułu inkasa	PO	Obowiązująca	W trakcie realizacji.
Uchwała nr X/178/2019 w sprawie zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz określenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej	PO	Obowiązująca	W trakcie realizacji.
Uchwała nr X/179/2019 w sprawie ustalenia opłat za usuwanie pojazdów z dróg i ich przechowywanie na parkingu strzeżonym	PU	Obowiązująca	Na podstawie uchwały pobierane są opłaty za usuniecie pojazdów z drogi w trybie art. 130a ustawy prawo o ruchu drogowym oraz ich przechowywanie na parkingu strzeżonym. Uchwała ustala stawki na rok 2020.
Uchwała nr X/180/2019 w sprawie zamiaru przekształcenia Przedszkola Miejskiego nr 43 w Gliwicach poprzez zmianę siedziby	ED	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr X/181/2019 w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Gliwicach w IV Liceum Ogólnokształcące im. Orląt Lwowskich w Gliwicach	ED	Obowiązująca	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe.
Uchwała nr X/182/2019 w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowego Ośrodka Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym oraz dotychczasowego Centrum Kształcenia Praktycznego w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym w Centrum Kształcenia Zawodowego nr 1 w Gliwicach w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym	ED	Obowiązująca	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2245 ze zm.).
Uchwała nr X/183/2019 w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowych trzyletnich liceów	ED	obowiązująca	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy

ogólnokształcących w czteroletnie oraz czteroletnich techników w pięcioletnie			Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe.
Uchwała nr X/184/2019 w sprawie przystąpienia Gminy Gliwice do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" — edycja 2019-2020	ZD	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr X/185/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ich realizację w 2019 r.	OPS	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą w związku z końcem roku 2019.
Uchwała nr X/186/2019 w sprawie przyjęcia wystąpienia pokontrolnego Komisji Rewizyjnej	BR (RM)	Wykonana	Wystąpienie zostało przekazane p.o. Prezydentowi Miasta.
Uchwała nr X/187/2019 w sprawie podtrzymania stanowiska w sprawie skargi na działalność Dyrektora Górnośląskiego Centrum Edukacyjnego w Gliwicach	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana skarżącemu.
Uchwała nr X/188/2019 w sprawie projektu uchwały w sprawie nieuwzględnienia petycji w sprawie wdrożenia Polityki Zarządzania Konfliktem Interesów	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przesłana nadawcy petycji.
19 grudnia 2019 r.			
Uchwała nr XI/189/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice	BZP	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą zgodnie z podjętą nową Uchwałą nr XI/192/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gliwice, która weszła w życie 1 stycznia 2020 r.
Uchwała nr XI/190/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok	BA	Wykonana	Utraciła moc obowiązującą ze względu na koniec roku budżetowego.
Uchwała nr XI/191/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia jednostek budżetowych, które gromadzą na wydzielonym rachunku dochody, źródeł tych dochodów, ich przeznaczenia, sposobu i trybu sporządzania planu finansowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania	BA	Obowiązująca.	W realizacji.
Uchwała nr XI/192/2019 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Gliwice	BZP	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr XI/193/2019 w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2020 rok	BA	Obowiązująca	W realizacji.
Uchwała nr XI/194/2019 w sprawie wystąpienia z apelem do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie kompleksowych działań rekompensujących samorządom znaczne ubytki dochodów	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana Prezesowi Rady Ministrów, Marszałkowi Województwa Śląskiego oraz posłom i senatorom z terenu województwa śląskiego.
Uchwała nr XI/195/2019 zmieniająca uchwałę	ZDM	Wykonana	Ogłoszona w Dzienniku

	w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, dla których zarządcą jest Prezydent Miasta Gliwice			Województwa Śląskiego 8 stycznia 2020 r. Obowiązuje od 22 stycznia 2020 r.
	Uchwała nr XI/196/2019 w sprawie ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w Gliwicach na rok szkolny 2019/2020	ED	Obowiązująca	W realizacji.
	Uchwała nr XI/197/2019 w sprawie planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w 2020 r.	OPS	Obowiązująca	Prace społecznie użyteczne nie będą realizowane w 2020 roku.
	Uchwała nr XI/198/2019 zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania	OPS	Obowiązuje	W realizacji.
	Uchwała nr XI/199/2019 w sprawie w sprawie obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie nadania Statutu Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny	CPZ	Wykonana	Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych.
	Uchwała nr XI/200/2019 w sprawie powołania Komisji Doraźnej do dokonania zniszczenia zgłoszeń kandydatów na ławników	BR (RM)	Wykonana	Do zespołu powołani zostali radni: Łukasz Chmielewski, Leszek Curyło i Grażyna Walter-Łukowicz. Zespół zakończył prace w dniu 8 stycznia 2020 r. , dokonując zniszczenia zgłoszeń.
	Uchwała nr XI/201/2019 w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2020 r.	BR (RM)	obowiązująca	W realizacji.
	Uchwała nr XI/202/2019 w sprawie stwierdzenia braku właściwości do rozpatrzenia petycji	BR (RM)	Wykonana	Petycja została przekazana do p.o. Prezydenta Miasta celem rozpatrzenia
	Uchwała nr XI/203/2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Gliwicach	BR (RM)	Wykonana	Kopia uchwały została przekazana skarżącemu.
	Łączna suma uchwał podjętych w 2019 r. - 171			

Załącznik nr 2

Raport z monitoringu realizacji celów Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022.

Monitoring realizacji celów

"Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego

Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022"

Raport 2020

Urząd Miejski w Gliwicach, Biuro Rozwoju Miasta
InnoCo sp. z o.o.

Gliwice, kwiecień 2020 r.

RAPORT 2020
Wstęp

Realizowanej na przełomie lat 2013 i 2014 aktualizacji strategii rozwoju Gliwic towarzyszyło założenie o tym, iż jej postanowienia mają być ambitne i precyzyjnie określone. W dokumencie strategii świadomie nie odniesiono się do wielu innych procesów - szczególnie tych związanych ze świadczeniem różnego rodzaju lokalnych usług publicznych na wysokim poziomie - gdyż uznawano, że jest to już dobrze rozumianą rutyną operacyjną w mieście.

W sześć lat po przyjęciu strategii do realizacji, kolejna edycja jej monitoringu przynosi informacje o tym, że - dzięki konsekwencji oraz współdziałaniu grupy niezależnych podmiotów; aktorów lokalnej sceny gospodarczej, edukacyjnej, społecznej i politycznej - większość z celów udało się osiągnąć. Nie było to łatwe, gdyż poprzeczka została postawiona wysoko. Nie wszystko udało się zgodnie z pierwotnym planem, jako że uwarunkowania pewnych procesów znacząco zmieniły się na przestrzeni lat. Stąd też podczas realizacji część zamierzeń zrewidowano. Śmiało można jednak stwierdzić, że na strategię z roku 2014 należy obecnie już patrzeć jako na zrealizowaną.

Przed władzami lokalnymi i podmiotami komunalnymi, biznesem, światem akademickim, sektorem obywatelskim i wszystkimi mieszkańcami Gliwic stoi teraz zadanie podjęcia debaty nad przyszłością miasta w perspektywie 2030 roku. Nie wątpimy, że Gliwice stać na nową odsłonę ambitnego programu strategicznego.

Marcin Baron, Michał Chojkowski, Luk Palmen
InnoCo sp. z o.o.

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet

Cel strategiczny

Cel operacyjny

Wskaźnik

W tych częściach prezentowane są dezycje podjęte w Strategii Gliwic.

Jak odczytywać kolejne arkusze ?

Tym wskaźnikiem proponuje się mierzyć poziom realizacji celu operacyjnego.

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	73	2015	92
2015		2016	
2016			
2017			
2018			
2019			
2020			

Czerwonym odcieniem oznaczono horyzont realizacji celu operacyjnego.

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osią

W tym polu podawane są informacje o tym, co składa się na osiągany poziom wartości wskaźnika lub o przyjętych metodach pomiaru.

Jeżeli wartość wskaźnika podana jest na zielonym tle oznacza to osiągnięcie wskaźnika lub niewielkie ryzyko jego nieosiągnięcia w przyszłości.

Tło pomarańczowe oznacza, że obserwowane jest ryzyko możliwego nieosiągnięcia wskaźnika w przyszłości.

Tło czerwone - wskaźnik nie jest realizowany.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Tutaj umieszczane są informacje bądź rekomendacje związane z przewidywanymi poziomami wartości wskaźnika w przyszłości.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**

W tych polach wskazuje się kluczowe osoby do kontaktu. Mają one dużą wiedzę o aktywnościach związanych z celem operacyjnym i uczestniczyły w monitoringu wskaźników sprawozdawanym w niniejszym raporcie.

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS1.1. Kreacja nowych firm technologicznych
Cel operacyjny	**CO.1.1.1. Trwałe ulokowanie w mieście co najmniej 1 instytucji dokonującej inwestycji kapitałowych w firmy technologiczne od 2015 r.**
Wskaźnik	Liczba instytucji dokonujących inwestycji kapitałowych w firmy technologiczne na ostatni dzień roku kalendarzowego [podmiot]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	1	2015	1
2015	1	2016	1
2016	1	2017	1
2017	1	2018	1
2018	1	2019	1
2019	2	2020	2
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Finansowanie nowych firm technologicznych w mieście realizowane jest poprzez działalność funduszy inwestycyjnych zlokalizowanych w mieście i dokonujących inwestycji na poziomie seed i start-up. W ramach aktywności PNT Technopark Gliwice, wykorzystując finansowanie PO Innowacyjna Gospodarka, realizowano projekt "Akcelerator Technologiczny Gliwice" ukierunkowany na inwestowanie kapitałowe w nowe firmy. Działalność ta, dzięki generowanym zwrotom z już dokonanych inwestycji, pozwala Parkowi na reinwestowanie pozyskanych środków w kolejne przedsięwzięcia i możliwość realizowania kolejnych inwestycji.

Na bazie doświadczeń z realizacji tego projektu uruchomiono spółkę Akcelerator Technologiczny Gliwice Alternatywna Spółka Inwestycyjna, która jest obecnie operatorem programu NCBR "Bridge Alfa" tzn. dokonuje inwestycji kapitałowych w nowopowstające firmy technologiczne z między innymi z obszarów elektroniki, urządzeń medycznych, IT i nowych materiałów. Do końca 2019 roku Akcelerator dokonał 13 inwestycji w spółki technologiczne, a w 2020 zamierza zrealizowac kolejnych 6.

Ponadto Miasto jako udziałowiec Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju dysponuje podmiotem, który posiada udziały w spółkach technologicznych. GAPR jest obecnie zaangażowana kapitałowo w kilka spółek celowych o profilu technologicznym. GAPR prowadzi także Fundusz Pożyczkowy.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel operacyjny został osiągnięty na przełomie lat 2014/2015 wraz z utworzeniem spółki Akcelerator Technologiczny Gliwice i rozwojem jej działalności.

Z perspektywy realizacji celu i dalszego rozwoju instrumentów kapitałowych dla nowoczesnej gospodarki istotne jest wykorzystywanie ATG w komunikacji biznesowej, w tym inwestycyjnej. Istotne jest także utrzymywanie znaczenia GAPR i PNT Technopark Gliwice jako podmiotów realizujących w imieniu samorządu dedykowane przedsięwzięcia istotne dla gospodarki lokalnej.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Akcelerator Technologiczny Gliwice	Michał Chojkowski, Prezes Zarządu
Park Naukowo-Technologiczny "Technopark Gliwice"	Jacek Kotra, Dyrektor
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	Sylwia Rudek-Matuszczak, Dyrektor

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS1.1. Kreacja nowych firm technologicznych
Cel operacyjny	**CO.1.1.2. Udostępnienie 10.000 m2 powierzchni dla firm technologicznych od 2016 r.**
Wskaźnik	Nowo utworzona w roku kalendarzowym powierzchnia dla firm technologicznych (w tym udostępniona na wynajem) [m2]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika (bież./narast.)
2014	50 / 50	2015	1000 / 1050
2015	1000 / 1050	2016	7600 / 8650
2016	3600 / 4650	2017	5000 / 9650
2017	13500/18150	2018	6000/24150
2018	6000/24150	2019	3000/27150
2019	0/24150	2020	0/24150
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

W 2014 r. Politechnika Śląska udostępniła 50,5 m2 w obiekcie przy ulicy Banacha; w 2015 r. został oddany do użytku drugi z budynków PNT Technopark Gliwice, o powierzchni 1.000 m2. W 2016 r. rozpoczęto działania w biurowcu przy ul. Zwycięstwa 52 (byłym tzw. szkieletorze), którego powierzchnia użytkowa wynosi 3.600 m2. W 2017 r. zakończono budowę budynków A i B "Portowa Offices" przy ulicy Portowej 8 (5.000m2). Na przełomie 2017/2018 finalizowano renowację budynku "Starej Poczty" (m.in. siedziba firmy The Software House) i dobudowę obiektu DL Center Point Gliwice o powierzchni biurowej ponad 8.500m2. W 2018 roku oddano do użytkowania 6.000 m2 powierzchni przy ul. Dworcowej 25. Istotą celu jest udostępnianie nowej, gotowej, "deweloperskiej" powierzchni dla firm technologicznych. Stąd do postępu realizacji celu nie wlicza się rotacji lub modernizacji w obiektach istniejących. W 2019 roku nie odnotowano pojawienia się nowych powierzchni dedykowanych firmom technlogicznym na terenie miasta.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel został zrealizowany z nawiązką w 2017 r. W najbliższych latach planowane jest oddanie do użytkowania kolejnych 1400 m2 przestrzeni dla firm technologicznych w PNT Technopark Gliwice. Na dawnych terenach Fabryki Drutu zakłada się zrewitalizowanie kilku obiektów spełniających kryteria celu. Operatorem w tym zakresie będzie GAPR. Zapowiadane jest także uruchomienie kolejnego obiektu nieopodal gmachu przy ul. Dworcowej 25, od strony ul. Dolnych Wałów (który w części przewidziany jest na typ działalności związany z celem operacyjnym).

Podczas prac nad przygotowaniem Strategii działające w Gliwicach instytuty badawcze sygnalizowały, iż dla nich ważnym wyzwaniem wewnętrznym jest dopasowanie infrastruktury budynkowej do obecnych potrzeb i możliwości finansowych. W konsekwencji deklarowały modernizacje i oferowanie na rynku (pod wynajem) części posiadanych przez siebie budynków. Jednak w kolejnych latach, podczas monitorowania wdrażania strategii, nie pojawiły się przesłanki, które wskazywałyby na to, że działania tego rodzaju są podejmowane.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	Sylwia Rudek-Matuszczak, Dyrektor
Park Naukowo-Technologiczny "Technopark Gliwice"	Jacek Kotra, Dyrektor
Dworcowa 25	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS1.1. Kreacja nowych firm technologicznych
Cel operacyjny	**CO.1.1.3. Uzbrojenie komunikacyjne i w media terenów pod strategiczne inwestycje do 2018 r. w tym terenów specjalnej strefy ekonomicznej**
Wskaźnik	Powierzchnia nowo uzbrojonych w roku kalendarzowym terenów pod inwestycje firm technologicznych [ha]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika (bież./narast.)
2014	2,3 / 2,3	2015	2 / 4,3
2015	2 / 4,3	2016	2 / 6,3
2016	2 / 6,3	2017	2 / 8,3
2017	0 / 6,3	2018	0 / 6,3
2018	10,7/17	2019	0/17
2019	0/17	2020	0/17
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

W ostatnich latach Miasto Gliwice dozbroiło 2,33 ha terenów inwestycyjnych w strefie Nowych Gliwic. W 2015 r. uzbrojono 2 ha terenów na dawnym terenie Fabryki Drutu. W 2016 r. do GAPR wniesiono aportem tereny dawnej Fabryki Drutu, a w konsekwencji spółka rozpoczęła zarządzanie tymi terenami oraz dalsze ich rewitalizowanie. Docelowo strefa zrewitalizowana obejmie tereny o powierzchni ok. 5 ha. W 2018 r. przy ulicy Sowińskiego przygotowano teren pod produkcję i usługi o wielkości około 6ha (GTB Metropolis), a teren o wielkości 4,7 ha przy ulicy Wyczółkowskiego (teren KSSE) przygotowano i sprzedano pod inwestycje.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel został zrealizowany prawidłowo.

Miasto posiada jeszcze w swojej ofercie inwestycyjnej działki, które w razie konieczności mogą być przygotowane do funkcji inwestycyjnej w zależności od zapotrzebowania.

Ponadto trwają prace koncepcyjne nad stworzeniem Gliwickiego Obszaru Gospodarczego w południowej części miasta na terenach położonych w pobliżu transeuropejskich korytarzy transportowych i w sąsiedztwie węzłów autostradowych A1 i A4 z drogami DK44, DK78, DK88. Na obszarze tym planowane są inwestycje pozwalające na przygotowanie terenów pod działalność usługowo-produkcyjną. Łączna powierzchnia gruntów niezabudowanych (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) wynosi ok. 900 ha.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Katarzyna Kobierska, Naczelnik Biura Rozwoju Miasta
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	Sylwia Rudek-Matuszczak, Dyrektor
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	Janusz Michałek, Prezes
GTB Metropolis	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.2. Aktywizacja branżowych i tematycznych skupisk firm i sieci współpracy
Cel operacyjny	**CO.1.2.1. Co najmniej 2 tematyczne programy technologiczne koordynowane przez Park Naukowo-Technologiczny „Technopark Gliwice" oraz Górnośląską Agencję Przedsiębiorczosci i Rozwoju, realizowane w ramach porozumień firm i jednostek naukowych od 2015 r.**
Wskaźnik	Liczba tematycznych programów technologicznych prowadzonych w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	5	2015	6
2015	5	2016	5
2016	5	2017	5
2017	10	2018	16
2018	16	2019	20
2019	20	2020	26
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

GAPR prowadzi sama lub ze swoimi partnerami / spółkami zależnymi programy technologiczne w tematach: technologie i techniki medyczne, ICT, Logistyka i „low carbon transport", lotnictwo/materiały kompozytowe.
PNT Technopark Gliwice prowadził program AFAST realizowany z Uniwersytetem Jagiellońskim, który wspiera rehabilitację osób objętych schorzeniem afazji. W ekosystemie Technoparku funkcjonuje Akcelerator Technologiczny Gliwice, który jako fundusz Bridge Alfa inwestuje wyłącznie w spółki prowadzące tematyczne programy badawczo-rozwojowe. Obecnie w portfolio Akceleratora znajduje się 13 spółek. W roku 2019 PNT Technopark Gliwice realizował także dwa programy wspierające bezpośrednio rozwój nowych technologii w firmach na jego terenie.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel jest realizowany prawidłowo. Instytucje związane z wdrażaniem celu mają wysoką stabilność organizacyjną.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
PNT Technopark Gliwice	Jacek Kotra, Dyrektor
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	Sylwia Rudek-Matuszczak, Dyrektor
Akcelerator Technologiczny Gliwice	Michał Chojkowski, Prezes Zarządu

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.2. Aktywizacja branżowych i tematycznych skupisk firm i sieci współpracy
Cel operacyjny	**CO.1.2.2. 3 tematyczne programy kształcenia realizowane przez porozumienia firm od 2015 r.**
Wskaźnik	Liczba tematycznych programów kształcenia realizowanych w oparciu o porozumienie firm w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	0	2015	0
2015	0	2016	0
2016	1	2017	1
2017	10	2018	10
2018	16	2019	16
2019	25	2020	25
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Cel realizowany jest przez działania Politechniki Śląskiej, W 2019 r. kontynuowano studia dualne na Politechnice Śląskiej na kierunkach: Logistyka, Inżynieria materiałowa, Transport kolejowy, Mechanika i budowa maszyn na Wydziale Mechanicznym Technologicznym, są to studia I i II stopnia prowadzone we współpracy z Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną (KSSE). Program studiów łączy teorię zdobywaną na zajęciach na uczelni z praktyczną nauką zawodu u pracodawców. Zajęcia praktyczne oraz staże prowadzone są we współpracy z inwestorami wchodzącymi w skład klastra Silesia Automotive & Advanced Manufacturing oraz innymi firmami. Wydział MT współpracuje również z firmami, które objęły patronat nad specjalnościami studiów: Zaawansowane układy sterowania maszyn i procesów – specjalność pod patronatem firmy Bernecker & Rainer Industrie – Electronic; Integrated Manufacturing Systems (Zintegrowane systemy wytwarzania) – specjalność prowadzona w jęz. angielskim pod patronatem firmy Balluff Sp. z o.o.; Projektowanie układów napędowych maszyn górniczych i pojazdów specjalnych – specjalność pod patronatem firmy Rosomak S.A.; Lightweight structures (Struktury Lekkie) – specjalność w jęz. angielskim pod patronatem Silesian Aviation Cluster; Aplikacje napędowe – specjalność pod patronatem firmy SEW-EURODRIVE Polska Sp. z o.o.; Mechatronika pojazdowa – specjalność pod patronatem firmy Dräexlmaier; Projektowanie mechatronicznych układów mobilnych – specjalność pod patronatem firmy Wielton S.A.; Mechatronic systems engineering (Inżynieria systemów mechatronicznych) – specjalność prowadzona w jęz. angielskim pod patronatem firmy IBS Poland (S). Ponadto wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki daje możliwość realizacji studiów w systemie zorientowanym projektowo (DISH). Idea polega na zamianie części zajęć dydaktycznych na projekt przemysłowy realizowany u partnera gospodarczego. Na innych wydziałach realizowane są kierunki o profilach praktycznych takie jak: Automatyka i informatyka przemysłowa, Energetyka, Fizyka techniczna, Informatyka, Informatyka przemysłowa, Inżynieria materiałowa, Mechatronika, Nawigacja powietrzna, Mechanika i Eksploatacja Lotnicza, Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, Technologie Metali.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel został zrealizowany w 2017 r. Współpraca z firmami na Politechnice Śląskiej odbywa się przede wszystkim w zakresie organizacji staży i praktyk oraz w zakresie realizacji przez studentów prac dyplomowych. Studenci są zachęcani do udziału w konkursach organizowanych przez firmy. Niemniej zmienność przepisów prawa jak i krótki czas obowiązywania wprowadzonych w przeszłości instrumentów wsparcia ze środków publicznych (np. kierunków zamawianych) spowodowały, że firmy ostrożnie kalkulują zalety i wady zaangażowania się w sposób formalny i strukturalny w programy nauczania. W kolejnych latach utrzymywał się będzie brak inżynierów i specjalistów na rynku pracy. Oznacza to, że w interesie firm jest ściśła współpraca na etapie przygotowania i współprowadzenia programów nauczania, czy to w systemie tradycyjnym, czy też w systemie dualnym. W 2018 r. Politechnika Śląska pozyskała około 7,7 mln zł dofinansowanie na realizację projektu studiów dualnych na kierunkach: mechanika i budowa maszyn (I i II stopnia), transport kolejowy (I stopnia), logistyka (II stopnia), inżynieria materiałowa (II stopnia). Projekt ten opiera się na kilkuletnim doświadczeniu współpracy Politechniki Śląskiej z przedsiębiorstwami i przewiduje intensyfikację tej współpracy na kolejne lata. Poszczególne wydziały wprowadzają do swojej oferty kierunki o profilu praktycznym realizowane bardzo często na bazie współpracy z przemysłem.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	Janusz Michałek, Prezes
Politechnika Śląska	Arkadiusz Mężyk, Rektor

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.2. Aktywizacja branżowych i tematycznych skupisk firm i sieci współpracy
Cel operacyjny	**CO.1.2.3. 1 inicjatywa klastrowa wywodząca się z Gliwic osiągająca poziom rozwoju pozwalający na sklasyfikowanie w kategorii „World-Class-Cluster" do 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba inicjatyw klastrowych o randze "World-Class-Cluster" funkcjonujących w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	0	2015	0
2015	0	2016	0
2016	0	2017	0
2017	0	2018	0
2018	0	2019	0
2019	0	2020	0
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

W ostatnich latach w Gliwicach różne środowiska podejmowały działania zmierzające do uruchomienia inicjatyw klastrowych. W ich wyniku - co jest zjawiskiem normalnym - duża część pomysłów zweryfikowana została negatywnie lub przekształciła się w aktywności o specyfice działania innej niż klastrowa.
Inicjatywą klastrową silnie związaną z Gliwicami (jej koordynatorem jest GAPR) jest Klaster MedSilesia. Grupuje on najważniejsze innowacyjne przedsiębiorstwa z branży medycznej i wszystkie kluczowe jednostki naukowe ze Śląska. Klaster w 2016 r. uzyskał status Krajowego Klastra Kluczowego, obecnie - po wygaśnięciu tego statusu - zakłada się jego odnowienie.
Ponadto na terenie Gliwic i z udziałem podmiotów z Gliwic prowadzonych jest wiele działań w ramach klastra Silesia Automotive & Advanced Manufacturing koordynowanego przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną, który posiada europejski status "Bronze Label" oraz status Krajowego Klastra Kluczowego.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Ze względu na znikome w chwili obecnej znaczenie pojęcia World-Class-Cluster i rosnącą rolę europejskiego systemu certyfikacji, sugeruje się zorientowanie się na posiadanie przez klaster związany z miastem statusu „Silver Label of the European Cluster Excellence Initiative".

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	Sylwia Rudek-Matuszczak, Dyrektor
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju	Izabela Czeremcha, Menedżer klastra MedSilesia
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	Łukasz Górecki, Menedżer klastra SAAM

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego
Cel operacyjny	**CO.1.3.1. 60000 m2 nieruchomości w zasobach miasta oferowanych na cele usług spędzania czasu wolnego do 2022 r.**
Wskaźnik	Powierzchnia nieruchomości w zasobach miasta oferowana na cele usług spędzania czasu wolnego na ostatni dzień roku kalendarzowego [m2]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	50666,69	2015	50118,61
2015	56204,48	2016	57016,02
2016	55483,29	2017	54334,6
2017	59272,08	2018	58784,68
2018	60454,92	2019	60398,81
2019	57839,2	2020	58030,68
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Pierwotnie w strategii wskaźnik osiągania celu operacyjnego został wyznaczony na zdecydowanie zaniżonym poziomie. Stąd po kolejnych edycjach monitoringu wdrażania strategii uchwałą Rady Miasta z 19.10.2017 r. przyjęto obecne brzmienie celu. Stan za kolejne lata i przewidywania na 2019 r. odtworzono na podstawie umów najmu lokali wg specyfikacji w komentarzu do pola "Cel operacyjny". Nieznaczny spadek, jaki wystąpił od roku 2019 wynika z mniejszej powierzchni udostępnianej głównie w ramach nieruchomości zarządzanych przez TBS1, TBS2 i Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
Ponadto na potrzeby spędzania czasu wolnego udostępnia się nieruchomości w ramach działalności jednostek samorządu lokalnego. Są nimi m.in.: Arena Gliwice, hala sportowa, korty tenisowe, Kąpielisko Leśne, pływalnie, stadiony, boiska, Palmiarnia, obiekty sportowe w szkołach, Gliwicki Teatr Muzyczny, Muzeum w Gliwicach oraz placówki Miejskiej Biblioteki Publicznej. Obiekty te nie zostały wliczone do wartości wskaźnika. Jednak gdyby to nastąpiło, podane powyżej wskaźniki należałoby znacząco zwiększyć. Jednak kalkulacja ta nie oddawałaby istoty celu.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Struktura wynajmu powierzchni może ulegać zmianie w konsekwencji spowolnienia gospodarczego wywołanego pandemią Covid-19.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski	Oktawian Bartoszek, Wydział Gospodarki Nieruchomościami

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego
Cel operacyjny	**CO.1.3.2. 20 nowych publicznie dostępnych małych przestrzeni rekreacyjnych o znaczeniu dzielnicowym oddanych do użytku do 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba nowych publicznie dostępnych przestrzeni rekreacyjnych w dzielnicach oddanych do użytku w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika (bież./narast.)
2014	6 / 6	2015	3 / 9
2015	5 / 11	2016	2 / 13
2016	4 / 15	2017	7 / 22
2017	6 / 21	2018	7 / 28
2018	12 / 33	2019	8 / 41
2019	8 / 41	2020	4 / 45
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Cel jest realizowany poprzez konsekwentne tworzenie obiektów - głównie placów zabaw, siłowni zewnętrznych oraz torów - w ramach działań Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych oraz pojedynczych inicjatyw spółdzielni mieszkaniowych. O ile w pierwszych latach wdrażania strategii realizowano głównie obiekty nowe, o tyle w ostatnich latach pojawia się coraz więcej projektów związanych z rozbudową lub odnowieniem istniejących przestrzeni (zrealizowanych w latach wcześniejszych), co jest naturalnym procesem związanym z ich eksploatacją.

Do końca roku 2020 planowane są zarówno inwestycje w nowe przestrzenie jak i doposażanie przestrzeni istniejących, tj.: przebudowa placu zabaw przy ul. Dzionkarzy, rozbudowa strefy relaksu przy ul. Sadowej, linowa trasa wspinaczkowa dla dzieci ze zjeżdżalnią rurową na terenie skweru miejskiego w Brzezince, przebudowa placu zabaw w Parku Starokozielskim, zakup i montaż mebli miejskich na terenie placu zabaw przy ul. Bekasa, montaż urządzeń street workout i bezpiecznej nawierzchni w dzielnicy Kopernik, zakup i montaż huśtawki dla dzieci niepełnosprawnych wraz z wykonaniem bezpiecznej nawierzchni w dzielnicy Kopernika oraz na terenie placu zabaw w Parku Chopina, budowa street workout parku przy ul. Dzionkarzy.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Realizacja celu jest dyktowana bieżącymi decyzjami operacyjnymi i budżetowymi w głównej mierze w strukturach decyzyjnych miasta (MZUK jest jednostką wykonującą prace pod względem technicznym) oraz wynikami głosowań w ramach budżetu obywatelskiego). Rola spółdzielni mieszkaniowych jest ograniczona, gdyż podmioty te nie uważają inwestowania w przestrzenie rekreacyjne za istotne z punktu widzenia prowadzonej działalności i polityki inwestycyjnej. Jeśli podejmują starania w tym zakresie, wiążą je ściśle z działaniami miasta.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Miejski Zarząd Usług Komunalnych	Tadeusz Mazur, Dyrektor
Miejski Zarząd Usług Komunalnych	Tomasz Dudziński

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego
Cel operacyjny	**CO.1.3.3. Mechanizm inkubacji i wspierania wydarzeń kulturalnych i kulturalno-oświatowych dostępny od 2015 r.**
Wskaźnik	Mechanizm inkubacji i wspierania wydarzeń kulturalnych i kulturalno-oświatowych funkcjonujący na ostatni dzień roku kalendarzowego [tak/nie]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	Tak	2015	Tak
2015	Tak	2016	Tak
2016	Tak	2017	Tak
2017	Tak	2018	Tak
2018	Tak	2019	Tak
2019	Tak	2020	Tak
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Mechanizmem wspierającym pojawianie się nowych wydarzeń kulturalnych w mieście są coroczne otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych miasta Gliwice przeprowadzane w oparciu o Ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Szczególnym narzędziem umożliwiającym poszerzenie naszej oferty kulturalnej jest wyodrębniony konkurs na projekty nowatorskie (100.000 zł). Jego założeniem jest pozyskanie ofert na realizację zadań, które do tej pory nie były prezentowane w Gliwicach i których tematyka nie pokrywa się z dotychczasową ofertą kulturalną.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel został zrealizowany.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Paweł Staszel, Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	I. Rozwój gospodarki
Cel strategiczny	CS.1.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego
Cel operacyjny	**CO.1.3.4. 1 ugruntowana inicjatywa klastrowa w dziedzinie spędzania czasu wolnego do 2016 r.**
Wskaźnik	Liczba ugruntowanych inicjatyw klastrowych w dziedzinie spędzania czasu wolnego funkcjonujących w poprzedzającym roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	1	2015	1
2015	1	2016	1
2016	0	2017	0
2017	0	2017	0
2018	0	2019	0
2019	0	2020	0
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

W wyniku działań Stowarzyszenia Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży Gliwice stały się siedzibą i miastem kojarzonym z działaniem Klastra Przemysłów Kreatywnych i Kulturalnych "Made in Śląsk". Pierwsze działania integracyjne w gronie klastrowiczów oraz aktywności organizacyjne klastra były wspierane początkowo przez Urząd Miejski w Gliwicach, a następnie (w latach 2013 i 2014) były realizowane w ramach projektu finansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego oraz miasta. Pozwoliło to na rozwinięcie kilku ciekawych inicjatyw w gronie podmiotów związanych z klastrem. Zakończenie finansowania zewnętrznego ograniczyło pole działań inicjatywy klastrowej, jednak grono klastrowiczów starało się podtrzymywać wzajemne relacje i kreować nowe wspólne przedsięwzięcia. Jednak obecnie nie są realizowane żadne wspólne przedsięwzięcia pod marką klastra.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Jednym z istotnych uwarunkowań ugruntowania w Gliwicach inicjatywy klastrowej w dziedzinie spędzania czasu wolnego jest potrzeba fizycznej przestrzeni będącej swoistą wizytówką klastra, naturalnym miejscem spotkań mieszkańców. Taką rolę mogłyby pełnić byłe tereny Fabryki Drutu po ich uprzedniej rewitalizacji. Nie bez znaczenia w tym aspekcie pozostaje także ewentualna rola Starówki oraz przestrzeni w i wokół Areny Gliwice.

Mimo faktu, że inicjatywa klastrowa nie jest kontynuowana, w Gliwicach obserwowany jest dynamiczny rozwój oferty usług związanych z rekreacją i czasem wolnym. Są one świadczone w znacznej mierze przez sektor prywatny, czasami korzystający z infrastruktury publicznej. Szczególna forma współpracy klastrowej nie wydaje się być wobec tego niezbędna. Dodatkowo niedawne inwestycje publiczne oraz już interesująca oferta biznesu sprawiają, że miasto stało w ostatnich kilkunastu miesiącach u progu geometrycznego wzrostu podaży i popytu na usługi czasu wolnego. Niestety zamrożenie wielu działalności związanych z celem, w związku z pandemią Covid-19, w 2020 roku bez wątpienia spowolni ten proces.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Klaster "Made in Śląsk"	Łukasz Kasprzyk
Urząd Miejski w Gliwicach	Paweł Staszel, Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.1. Umacnianie zdolności mieszkańców i instytucji pozarządowych do realizacji oddolnych inicjatyw w życiu miasta
Cel operacyjny	**CO.2.1.1. Malejący odsetek ofert odrzucanych z powodów formalnych**
Wskaźnik	Do roku 2018: Liczba formalnie dopuszczonych do konkursów wniosków na realizację zadań w sferze użyteczności publicznej w roku kalendarzowym [szt.] Od roku 2018: Odsetek ofert odrzucanych z powodów formalnych [%]

Rok	Wartość wskaźnika / zmiana r-r	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika / zmiana r-r
2014	296	2015	251 / -15%
2015	305 / 3%	2016	300 / -1,6%
2016	387 / 27%	2017	103 / -73%
2017	262 / -32%	2018	280 / 7%
2018 (zmiana wsk.)	33,43% (-12,02pp)	2019	30,42 (3,01pp)
2019	23,12% (-10,31pp)	2020	13,95% (-9,17pp)
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Cel ten ogniskuje się na zlecanych organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego zadaniach publicznych, w związku z wykonywaniem: Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie; Uchwały Rady Miejskiej nr V/55/2011 z dnia 17.03.2011r. w sprawie wsparcia rozwoju sportu poprzez wsparcie finansowe klubów sportowych; Ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Do października 2017 r. obowiązywało wcześniejsze brzmienie celu: "Coroczny wzrost o 5% liczby formalnie dopuszczanych do konkursów wniosków na realizację zadań w sferze użyteczności publicznej" , zmienione na obecne uchwałą Rady Miasta z 19.10.2017 r. Stąd też przyjęto nowy wskaźnik służący pomiarowi osiągania celu. Przy czym dla obliczenia zmiany wskaźnika za rok 2018, obliczono także jego poziom za rok 2017 (45,45%). Istotą celu jest profesjonalizacja organizacji świadczących ww. zadania. Jednak profesjonalizacja ta ma także swój wymiar związany z konsolidacją działań, co może wpływać na stale zmniejszającą się ogólną liczbę składanych wniosków.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Zmiany prawa powodują, że niejednokrotnie zmieniają się zasady konkursów, a co za tym idzie beneficjenci muszą zapoznać się z nowymi schematami postępowania i z powodzeniem wdrożyć je w życie.
Poziom realizacji celu jest silnie uzależniony od wiedzy, rzetelności i staranności przy wypełnianiu ofert przez same organizacje pozarządowe. Wsparciem w tym zakresie służy Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych i pracownicy właściwych wydziałów Urzędu Miejskiego. W najbliższych latach planuje się dalsze działania szkoleniowe i informacyjne w ww. zakresie.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych	Marta Kryś, Dyrektor

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.1. Umacnianie zdolności mieszkańców i instytucji pozarządowych do realizacji oddolnych inicjatyw w życiu miasta
Cel operacyjny	**CO.2.1.2. 5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczestniczących w rocznych fakultatywnych programach kształtowania liderów od 2015 r.**
Wskaźnik	Liczba uczniów (i odsetek ogółu uczniów) szkół ponadgimnazjalnych uczestniczących w rocznych fakultatywnych programach kształtowania liderów w roku kalendarzowym [os., %]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	483 (7,42%)	2015	0
2015	42 (0,67%)	2016	56 (0,9%)
2016	438 (7,26%)	2017	358 (5,93%)
2017	246 (5,46%)	2018	241 (5,35%)
2018	334 (5,84%)	2019	293 (5,12%)
2019	521 (7,66%)	2020	508 (7,47%)
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Cel operacyjny jest konsekwentnie realizowany dzięki licznym inicjatywom podejmowanym przez dużą część szkół ponadpodstawowych w mieście, często we współpracy z organizacjami pozarządowymi, czasem z firmami zlokalizowanymi w mieście. Istotne dla realizacji celu jest także promowanie wolontariatu oraz prowadzenie projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Nie bez znaczenia pozostaje działalność Młodzieżowej Rady Miasta. Wybrane inicjatywy mają charakter cykliczny, podczas gdy inne (większość) są pojedynczymi projektami / przedsięwzięciami.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Praktyka pierwszych lat wdrażania strategii wskazywała, że działania aktywizujące w zakresie kreowania zdolności przywódczych u młodych osób były znacząco uzależnione od finansowania zewnętrznego. Następnie coraz większego znaczenia nabrały inicjatywy realizowane wspólnie z biznesem, z których nie wszystkie w kolejnych latach były kontynuowane. Pielęgnować powinno się także uczestnictwo szkół w unijnych programach wymiany międzynarodowej, szczególnie tych, które zostaną uruchomione w nowej perspektywie budżetowej UE.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Mariusz Kucharz, Naczelnik Wydziału Edukacji

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.2. Budowanie odpowiedzialności za własne życie w wymiarach prywatnym i zawodowym
Cel operacyjny	**CO.2.2.1. Zmiana schematów kształcenia uwzględniająca zaradność i postawy przedsiębiorcze w całym przekroju kształcenia, wdrożona w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych od 2016 r.**
Wskaźnik	Liczba szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w których uwzględniono zaradność i postawy przedsiębiorcze w całym przekroju kształcenia wg stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	G-15, PG-17	2015	G-16, PG-17
2015	G-20, PG-16	2016	G-20, PG-16
2016	G-19, PG-16	2017	G-19, PG-16
2017	G-16, PG-13	2018	G-16, PG-12
2018	G-17, PG-14	2019	PG-14
2019	PG-14	2020	PG-14
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Wszystkie, z wyjątkiem jednej szkoły dziedzinowej, szkoły na poziomie ponadpodstawowym uwzględniają cel operacyjny co najmniej na poziomie realizacji podstawy programowej. W szkołach zwraca się uwagę na przygotowanie uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia. Pokazywana jest specyfika gospodarki lokalnej, a jednocześnie przekazuje się treści związane z kreatywnością, planowaniem biznesu, umiejętnościami miękkimi itp. Ponadto w szkołach są podejmowane dodatkowe działania wspierające rozwój postaw przedsiębiorczych np.: współorganizowanie imprez szkolnych i miejskich, pozyskiwanie środków finansowych przez uczniów na rzecz organizowanych imprez czy wolontariatu, realizowanie własnych projektów, wolontariat uczniowski, wykłady, prelekcje, warsztaty, debaty, udziały w konkursach, olimpiadach związanych z przedsiębiorczością, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pożytku publicznego.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Szkoły wyrażają duże zainteresowanie aktywnością w zakresie celu operacyjnego. Jest ona związana zarówno z realizacją treści programowych, jak i zajęć fakultatywnych lub też stosowaniem form uatrakcyjniających kształcenie w ramach nauczanych przedmiotów.

Podkreśla się znaczenie możliwości organizacyjnych i finansowych realizacji: spotkań z firmami i wizyt w firmach, wizyt w urzędach, szkolnego doradztwa zawodowego, organizowania konkursów i warsztatów, tworzenia kół zainteresowań, szkoleń z zakresu autoprezentacji, warsztatów przedsiębiorczości i kreatywności, debat, dni przedsiębiorczości, itp.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Mariusz Kucharz, Naczelnik Wydziału Edukacji

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.2. Budowanie odpowiedzialności za własne życie w wymiarach prywatnym i zawodowym
Cel operacyjny	**CO.2.2.2. Oferta kursów kwalifikacyjnych zawodowych jako formuła restrukturyzacji szkolnictwa zawodowego dostępna od 2016 r.**
Wskaźnik	Liczba nowych kursów kwalifikacyjnych zawodowych wprowadzonych do oferty (i faktycznie uruchomionych) w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika: l.nowych kursów wprowadzonych
2014	18 (4) / 18 (4)	2015	13
2015	23 (2) / 41 (6)	2016	18
2016	4 (3) / 45 (9)	2017	3
2017	6 (3) / 51 (12)	2018	3
2018	5 (3) / 56 (15)	2019	4
2019	5 (1) / 61 (16)	2020	3
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Szkoły na terenie miasta podjęły wyzwanie rozwijania oferty kursów kwalifikacyjnych zawodowych. Wprowadzały one do oferty liczne nowe kursy, jednak niewiele z nich zostało uruchomionych. Lata 2014 i 2015 były okresem tworzenia rozbudowanej oferty KKZ, w kolejnych latach aktywność w tym zakresie zmalała gdyż zarówno wyczerpały się możliwości oferowania nowych tematów, jak i osiągnięto granice zainteresowania kursami. Ponadto w roczniku 2019/2020 wystąpił problem braku kadry pedagogicznej, wynikający z dużym obciążeniem nauczycieli tzw. "podwójnym rocznikiem" (młodzieży kończącej gimnazjum i kończącej ósmą klasę "nowej" szkoły podstawowej). W ramach wdrażania celu operacyjnego położono nacisk na zintegrowanie oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych z systemem aktywizacji zawodowej prowadzonej przez PUP. Dzięki zacieśnieniu współpracy szkół z PUP oferta KKZ jest propagowana wśród klientów PUP. Wybrane KKK są także realizowane w porozumieniu z pracodawcami z Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Istotnym uwarunkowaniem dla realizacji celu operacyjnego jest zainteresowanie formą kształcenia, jaką są KKZ. Ważne i konieczne jest dalsze pobudzanie świadomości ludzi dorosłych w zakresie nowego sposobu zdobywania umiejętności i wiedzy w tej formie. Istotne jest także budowanie świadomości pracodawców o tej formule kształcenia, gdyż to ona determinuje skłonność do zatrudniania absolwentów, a w konsekwencji zainteresowanie uczestnictwem w kursach. Uruchamianie kolejnych KKZ jest warunkowane minimalną liczebnością grup, co w praktyce oznacza, że części kursów nie uruchamia się ze względu na zainteresowanie nimi pojedynczych osób.
Trudno jest jednoznacznie ocenić, na ile prowadzenie KKZ w Gliwicach w obecnej postaci stanowi dobrą formułę restrukturyzacji szkolnictwa zawodowego. W zakresie tego celu operacyjnego wciąż występuje głównie opisana powyżej luka popytowa. W przypadku aktualizacji strategii, zapisy celu powinny ulec zmianie tak, by objęły całość oferty szkolnictwa zawodowego.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Mariusz Kucharz, Naczelnik Wydziału Edukacji

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.2. Budowanie odpowiedzialności za własne życie w wymiarach prywatnym i zawodowym
Cel operacyjny	**CO.2.2.3. 500 bezrobotnych rocznie objętych lokalnymi paktami zatrudnienia między instytucjami rynku pracy i przedsiębiorstwami od 2016 r.**
Wskaźnik	Liczba bezrobotnych objętych lokalnymi paktami zatrudnienia między instytucjami rynku pracy i przedsiębiorstwami w roku kalendarzowym [os.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	325	2015	340
2015	340	2016	500
2016	1376	2017	800
2017	1427	2018	800
2018	1010	2019	800
2019	683	2020	500
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

W ramach wdrażania celu realizowane są następujące przedsięwzięcia: realizacja staży dla osób bezrobotnych u pracodawców, realizacja szkoleń z zakresu własnej działalności gospodarczej dla bezrobotnych, realizacja dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przez bezrobotnych, realizacja refundacji na doposażenie stanowisk pracy u pracodawców dla bezrobotnych, realizacja subsydiowanego zatrudnienia u pracodawców dla bezrobotnych. W ramach realizacji celu operacyjnego zawierane są stosowne umowy z pracodawcami, instytucjami szkoleniowymi i bezrobotnymi. Spadek liczby beneficjentów związany jest z dobrą sytuacją na lokalnym rynku pracy. Przewidywania dotyczące poziomu wskaźnika na rok 2020 sformułowano przed rozwojem pandemii Covid-19.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel realizowany jest prawidłowo. W kolejnych latach zakłada się realizowanie i monitorowanie celu operacyjnego w sposób wskazany powyżej. Skala realizacji celu (roczny poziom wskaźnika) uzależniona jest od bieżącej sytuacji na lokalnym rynku pracy, w tym w roku 2020 może być szczególnie uwarunkowana konsekwencjami pandemii Covid-19.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach	Marek Kuźniewicz, Dyrektor
Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach	Irena Matusiak, Zastępca Dyrektora

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.3. Zwiększanie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w pełnym przekroju społecznym mieszkańców
Cel operacyjny	**CO.2.3.1. 30% mieszkańców regularnie korzystających z systemu świadczenia usług w mieście w ramach e-urzędu oraz elektronicznych biur obsługi klienta podmiotów świadczących usługi komunalne od 2020 r.**
Wskaźnik	Odsetek ogółu mieszkańców regularnie korzystających z systemu świadczenia usług w mieście w ramach e-urzędu oraz elektronicznych biur obsługi klienta podmiotów świadczących usługi komunalne na ostatni dzień roku kalendarzowego [%]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	7,2	2015	10
2015	12	2016	13
2016	7	2017	18
2017	21	2018	28
2018	5	2019	29
2019	28	2020	30
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Realizacja celu operacyjnego jest związana z konsekwentną informatyzacją obsługi działań samorządu lokalnego (Urzędu Miejskiego oraz podległych jednostek), która umożliwia świadczenie coraz większej liczby usług drogą elektroniczną, w tym z użyciem SEKAP i ePUAP. W Urzędzie Miejskim od 2013 roku stale rośnie odsetek e-korespondencji w korespondencji ogółem (w 2019 r. wzrósł względem 2018 r. o 2,89 punkta procentowego do poziomu 22,73%). Przy czym jednocześnie w e-korespondencji wzrasta odsetek tej, która jest realizowana w ramach SEKAP i ePUAP (42,73% w 2019 r.). Elektroniczne biura obsługi klienta działają w: PEC Gliwice oraz PWiK Gliwice.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Procesy e-administracji oraz e-obsługi klienta są już codziennością w specyfice polskiego samorządu terytorialnego i usług komunalnych. W wielu aspektach jednak prawo krajowe wciąż często utrzymuje procedury nie sprzyjające pełnej cyfryzacji świadczenia. Dodatkowo w przypadku części spraw na linii mieszkaniec - instytucje publiczne, mieszkańcy ze względu na poziom skomplikowania kwestii lub chęć doinformowania/upewnienia się, wybierają tradycyjną formę kontaktu. W kwestiach prostszych skrócenie czasu załatwiania sprawy, obniżenie kosztów powstałych po stronie interesanta oraz dowolny wybór momentu załatwiania sprawy determinują wybór drogi elektronicznej.

Kluczowymi czynnikami napędzającymi rozwój e-administracji w kolejnych miesiącach i latach będą rządowa polityka cyfryzacji szeroko rozumianej administracji publicznej oraz zmiany zachowań społecznych po doświadczeniach związanych z korzystaniem z różnego rodzaju e-usług podczas epidemii Covid-19.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Katarzyna Duława, Naczelnik Biura Obsługi Interesantów

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.3. Zwiększanie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w pełnym przekroju społecznym mieszkańców
Cel operacyjny	**CO.2.3.2. Darmowy dla odbiorcy system personalizowanej informacji o mieście dostępny za pośrednictwem urządzeń mobilnych od 2015 r.**
Wskaźnik	Darmowy dla odbiorcy system personalizowanej informacji o mieście dostępny za pośrednictwem urządzeń mobilnych wg stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego [tak/nie]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	Tak	2015	Tak
2015	Tak	2016	Tak
2016	Nie	2017	Nie
2017	Nie	2018	Nie
2018	Nie	2019	Nie
2019	Nie	2020	Nie
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

System personalizowanej informacji o mieście tworzony był w oparciu o dwa typy komunikacji z użytkownikiem: komunikaty SMS oraz aplikację mobilną Urzędu Miasta, a także w oparciu o portale społecznościowe. Z badań prowadzonych przez Wydział Kultury i Promocji Miasta wynikało, że najpopularniejszymi kanałami komunikacji stały się portale społecznościowe. Było to przesłanką do wyeliminowania systemu powiadamiania SMS. Natomiast aplikacja mobilna Urzędu Miasta miała zostać zastąpiona aplikacją wdrażaną przez Śląską Sieć Metropolitalną, posiadającą rozbudowane funkcjonalności. Aplikacja ta nie została udostępniona do użytkowania. Równolegle powstała aplikacja mobilna prezentująca dane z inteligentnego systemu zarządzania ruchem (ITS Gliwice). Podczas dyskusji warsztatowej realizowanej jesienią 2019 r. w związku opracowaniem diagnozy strategicznej Gliwic w obszarze "miasta inteligentnego" potwierdziło się stanowisko, że w mieście nie są realizowane prace zmierzające do utworzenia zintegorwanej aplikacji. Racjonalnym uzasadnieniem jest duży wybór komercyjnych usług tego typu ułatwiających codzienne czynności indywidualnym użytkownikom.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Rozwój aplikacji mobilnej mógł być ważny dla miasta, szczególnie w aspekcie ułatwienia realizacji wybranych usług miejskich (np. obsługi strefy płatnego parkowania, choć w tym aspekcie miasto nawiązało współpracę z dostawcami aplikacji SkyCash, MoBilet i Pango, dzięki którym można dokonywać opłat za parkowanie). Jednak wydaje się, że wraz z rozwojem licznych komercyjnych aplikacji ułatwiających użytkownikowi agregację treści oraz korzystanie z usług i udogodnień miejskich, uzasadnienie dla tworzenia własnego, rozbudowanego systemu maleje. O ile nie powstał on do tej pory, a co za tym idzie nie zgromadził istotnej puli użytkowników, pozyskanie tychże będzie w przyszłości coraz trudniejsze. Niemniej dużą wagę należy w w kolejnych latach przykładać do komunikacji z mieszkańcami z wykorzystaniem portali społecznościowych.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	
Śląska Sieć Metropolitalna	
Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	II. Zaradność wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych
Cel strategiczny	CS.2.3. Zwiększanie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w pełnym przekroju społecznym mieszkańców
Cel operacyjny	**CO.2.3.3. Zapewniane przez co najmniej 2 operatorów warunki techniczne na całym terytorium miasta, pozwalające na korzystanie z najszybszego dostępnego na polskim rynku standardu transferu danych sieci komórkowej od 2016 r.**
Wskaźnik	Liczba operatorów zapewniających warunki techniczne na całym terytorium miasta, pozwalające na korzystanie z najszybszego dostępnego na polskim rynku standardu transferu danych sieci komórkowej wg stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego [podmiot]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	bd.	2015	4
2015	3	2016	4
2016	4	2017	4
2017	4	2018	4
2018	4	2019	4
2019	4	2020	4
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Operatorzy podają jedynie informacje bieżące dotyczące parametrów sieci. Stąd precyzyjne podanie informacji odnośnie poziomu osiągania celu możliwe jest jedynie na konkretny dzień dokonania sprawdzenia. Od 2016 roku na potrzeby monitoringu strategii dorocznie weryfikowane dane potwierdzają pokrycie miasta transmisją o najwyższym dostępnym standardzie taryfowym (w sieciach Orange, Play, Plus i T-mobile). Ponadto sieć Orange wybrała Gliwice jako lokalizację pilotażową dla technologii 5G.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Realizacja celu jest uzależniona przede wszystkim od polityki rozwojowej i inwestycyjnej operatorów, która jednocześnie jest pochodną decyzji regulatora państwowego. Pełne wdrożenie standardu 5G w Polsce stanie się kolejnym istotnym momentem, w którym ważne będzie zaznaczenie pozycji Gliwic w polityce operatorów telekomunikacyjnych. Prowadząc działania w tym zakresie należy mieć jednocześnie świadomość kontrowersji, które wywołuje rozwój sieci 5G w aspekcie natężenia promieniowania elektromagnetycznego. Decyzje dotyczące norm w tym zakresie są jednak poza kompetencjami samorządu lokalnego.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Orange	https://www.orange.pl/view/mapazasiegu
Play	https://www.play.pl/pomoc/mapa-zasiegu.html
Plus	http://www.plus.pl/mapa-zasiegu
T-Mobile	http://www.t-mobile.pl/pl/dlaciebie/obsluga-klienta/informacje-i-pomoc/zasieg

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach miasta
Cel operacyjny	**CO.3.1.1. 1 cykliczne wydarzenie o zasięgu międzynarodowym w stałym kalendarium imprez w mieście od 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba cyklicznych (powtarzalnych w mieście) wydarzeń o zasięgu międzynarodowym zorganizowanych w mieście w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	0	2015	0
2015	0	2016	0
2016	0	2017	0
2017	0	2018	0
2018	0	2019	0
2019	0	2020	1
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Istotą celu operacyjnego jest wykreowanie w Gliwicach wydarzenia kulturalnego, które byłoby rozpoznawalne w skali międzynarodowej i przyciągało do Gliwic relatywnie dużą skalę gości z zagranicy. Realizacja ww. celu jest możliwa poprzez rozwijającą się działalność Areny Gliwice. Dostępna przestrzeń oraz profesjonalizacja działania operatora znacząco zwiększyły potencjał Gliwic, w których już od 2018 r. odbywają się wydarzenia na skalę międzynarodową. Były nimi m.in. Sensation Poland 2018 czy A State Of Trance czy Dreamstate. Założenia dotyczące realizacji celu w 2020 r. mogą zmieniać się w zależności od długości trwania ograniczeń w zakresie organizacji imprez masowych w związku z pandemią Covid-19.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Najistotniejszym uwarunkowaniem osiągnięcia celu jest dalszy rozwój oferty programowej operatora Areny Gliwice w zakresie produkcji wydarzeń o największym potencjale przyciągania publiczności.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Paweł Staszel, Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach miasta
Cel operacyjny	**CO.3.1.2. Doroczne wydarzenie sportowe co najmniej europejskiej rangi w stałym kalendarium imprez od 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba dorocznych (powtarzalnych w mieście) wydarzeń sportowych co najmniej europejskiej rangi zorganizowanych w mieście w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	0	2015	0
2015	0	2016	0
2016	0	2017	0
2017	0	2018	0
2018	0	2019	0
2019	2	2020	2
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Istotą celu operacyjnego jest przyciągnięcie do Gliwic ważnego wydarzenia sportowego, które pozycjonowałoby Gliwice w globalnym przekazie medialnym i przyciągało do miasta gości z zagranicy. Realizacja ww. celu jest możliwa poprzez rozwijającą się działalność Areny Gliwice, która posiada wyposażenie odpowiednie nie tylko do realizacji imprez wzmiankowanej rangi, ale także do przygotowania ich transmisji telewizyjnych. Dotychczas odbyły się takie wydarzenia jak Gala KSW czy Gala Boksu KnockOut Boxing Night 5. Organizacja tego typu wydarzeń na początku funkcjonowania obiektu dobrze rokuje na przyszłość i stwarza spore prawdopodobieństwo osiągnięcia zamierzonego celu w przyszłości. Założenia dotyczące realizacji celu w 2020 r. mogą zmieniać się w zależności od długości trwania ograniczeń w zakresie organizacji imprez masowych w związku z pandemią Covid-19.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Kluczowym uwarunkowaniem osiągania celu w kolejnych latach jest konsekwentne budowanie kalendarza imprez dla Areny Gliwice i wchodzenie w międzynarodowe relacje pozwalające znaleźć się w gronie potencjalnych lokalizacji rozpatrywanych jako miejsca odbywania się ważnych imprez sportowych. Należy jednak mieć na uwadze, że organizacja tego typu przedsięwzięć w dużym stopniu uzależniona jest od kalendarza i polityki prowadzonej przez związki sportowe, które decydują o terminach i miejscach rozgrywek. Istnieje ryzyko związane z tym, że w nadchodzących latach w Polsce mało prawdopodobna jest realizacja dużych, a tym bardziej dorocznych, imprez sportowych. Wynika to z tego, że wiele ważnych wydarzeń odbyło się w kraju w ostatnich latach, a kalendarze na lata nadchodzące zostały wypełnione przez organizatorów w innych częściach Europy lub globu. W Gliwicach odbyły się mecze w ramach Siatkarskiej Ligi Mistrzów sezonu 2019/2020.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Paweł Staszel, Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach miasta
Cel operacyjny	**CO.3.1.3. 3 koncerty rangi międzynarodowej rocznie od 2018 r.**
Wskaźnik	Liczba koncertów rangi międzynarodowej zorganizowanych w mieście w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	0	2015	0
2015	0	2016	0
2016	0	2017	0
2017	0	2018	1
2018	2	2019	3
2019	3	2020	5
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Istotą celu operacyjnego jest organizowanie w Gliwicach koncertów szeroko rozpoznawalnych artystów, które pozycjonowałoby Gliwice w co najmniej europejskim przekazie medialnym i przyciągały do miasta gości co najmniej z sąsiadujących krajów. W 2018 dzięki działalności Areny Gliwice odbyły się dwa przedsięwzięcia spełniające te kryteria Sensation Poland 2018 oraz A State Of Trance. W 2019 r. odbyły się m.in. koncerty zespołów Slayer oraz Scorpions. Zorganizowana zostałarównież Eurowizja Junior. Na 2020 przewiduje się występy takich gwiazd jak: Nick Cave, Lenny Kravitz, Kiss etc. Dotychczasowy kalendarz imprez pozwala zakładać, że nie będzie problemów z osiągnięciem założonego celu. Założenia dotyczące realizacji celu w 2020 r. mogą zmieniać się w zależności od długości trwania ograniczeń w zakresie organizacji imprez masowych w związku z pandemią Covid-19.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Kluczowym uwarunkowaniem jest konsekwentne budowanie kalendarza imprez dla Areny Gliwice i wchodzenie w międzynarodowe relacje pozwalające znaleźć się w gronie potencjalnych lokalizacji rozpatrywanych jako miejsca odbywania się koncertów w ramach tras uznanych wykonawców.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Paweł Staszel, Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach miasta
Cel operacyjny	**CO.3.1.4. 2 międzynarodowe wydarzenia o charakterze kongresowym lub targowym dla co najmniej 500 odbiorców każde, rocznie od 2018 r.**
Wskaźnik	Liczba międzynarodowych wydarzeń o charakterze kongresowym lub targowym dla co najmniej 500 odbiorców zorganizowanych w mieście w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	0	2015	0
2015	0	2016	1
2016	0	2017	0
2017	0	2018	0
2018	0	2019	1
2019	2	2020	3
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Istotą celu operacyjnego jest organizowanie w Gliwicach kongresów lub targów, które pozycjonowałoby miasto w wybranych, co najmniej europejskich, środowiskach profesjonalnych i przyciągały do niego gości z zagranicy na relatywnie dużą skalę. Dotychczasowe lata wdrażania strategii pokazują, że na skutek rozpoczęcia działalności Areny Gliwice pojawiają się wydarzenia targowe na skalę ogólnopolską. Dotychczas w kalendarzu imprez targowych pojawiły się EXPO Gliwice 20. Targi Budownictwa, Architektury, Miniaturowa Polska. Świat wokół kolei, Targi Wędkarskie RYBOMANIA. Te ostatnie są największymi targami wędkarskimi w Polsce i jedną z największych wystaw tej branży w Europie, co może się przełożyć na liczbę i charakter odbiorców. Założenia dotyczące realizacji celu w 2020 r. mogą zmieniać się w zależności od długości trwania ograniczeń w zakresie organizacji imprez masowych w związku z pandemią Covid-19.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Głównym uwarunkowaniem realizacji celu jest poszukiwanie przez operatora Areny Gliwice ofert targowych lub kongresowych, które przyciągną określoną publiczność, a poprzez stosowny marketing i pozycjonowanie będą oddziaływały na charakter odbiorców (krajowych, zagranicznych). Cel mógłby być również realizowany przez gliwickie środowiska naukowe lub biznesowe, organizujące swoje konferencje tematyczne. Na przestrzeni ostatnich lat stopniowo pojawiają się przedsięwzięcia, które zaczynają spełniać postawiony cel operacyjny.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Paweł Staszel, Naczelnik Wydziału Kultury i Promocji Miasta

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.2. Tworzenie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej w centrum miasta i na terenach rezydencjalnych
Cel operacyjny	**CO.3.2.1. 200 mieszkań w centralnych obszarach miasta wprowadzonych na rynek do 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba nowych mieszkań w centralnych obszarach miasta oddanych do użytku w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika (bież./narast.)
2014	98	2015	bd.
2015	101 / 199	2016	123 / 322
2016	274 / 473	2017	559 / 1032
2017	537 / 1010	2018	131 / 1141
2018	90 / 1165	2019	44 / 1209
2019	44/1209	2020	251 / 1460
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Z zasobu komunalnego w obszarze centralnym miasta kolejno w latach 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 (plan) odpowiednio: 44, 33, 48, 26, 44, 20, 35 lokale(i) mieszkalne(ych) sprzedano na rzecz najemców; 27, 31, 27, 20, 24, 7, 25 lokali sprzedano w przetargu; 6, 12, 15, 5, 12, 8, 9 lokali wyremontowanych wskazano do zasiedlenia; 21, 25, 16, 15, 10, 9, 12 lokali(e) wymagających(e) remontu wskazano do zasiedlenia.
W 2017 r. przeprowadzono badanie w grupie deweloperów, które pozwoliło na "urealnienie" wartości podawanego wskaźnika w zakresie całego rynku nieruchomości. Kolejne wartości dodawane są sukcesywnie na podstawie informacji gromadzonych z rynku. W 2020 roku planowane jest oddanie do użytku 170 mieszkań w ramach Ogrodów Królowej Bony (IV etap).

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel operacyjny został zrealizowany, a kolejne lata będą przynosiły zwiększenie wskaźnika jego realizacji. Od 2019 roku w niewielkiej odległości od wytczonego obszaru centrum, przy ul. Pszczyńskiej firma Trojan oddaje do użytku znaczący kompleks mieszkaniowy.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Bożena Kus, Dyrektor
Deweloperzy inwestujący w Gliwicach	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.2. Tworzenie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej w centrum miasta i na terenach rezydencjalnych
Cel operacyjny	**CO.3.2.2. 400 mieszkań o powierzchni 50-100 m2 oraz domów w zabudowie szeregowej poza ścisłym centrum, wprowadzonych na rynek do 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba nowych mieszkań oraz domów w zabudowie szeregowej poza ścisłym centrum oddanych do użytku w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika (bież./narast.)
2014	ok. 60	2015	ok. 75
2015	ponad 85 / ok. 145	2016	ponad 170 / ok. 315
2016	77 / ok. 222	2017	161 / ok. 383
2017	ok. 85 / ok. 307	2018	ok. 260 / ok. 567
2018	ok. 136 / ok. 443	2019	ok. 284 / ok. 727
2019	ok. 381 / ok. 824	2020	ok. 400 / ok. 1224
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

W latach 2014-2015 wartość wskaźnika szacowana była głównie na podstawie ankiety telefonicznej z deweloperami oraz analizy ofert publikowanych w internecie. Do dużych inwestycji deweloperskich, które wpłynęły na realizację celu w tych latach zaliczyć można osiedla: przy ul. Kozielskiej, Radosne, Zamkowa, przy ul. Dolnej i Pocztowej, Wójtowe Pole, Wiśniowe Wzgórze, Bursztynowe.
Z danych podanych przez deweloperów podczas warsztatu tematycznego w dniu 2 czerwca 2017 r. wynika, że poza ścisłym centrum miasta w 2016 r. powstało 77 mieszkań i domów w zabudowie szeregowej, a za 2017 r. wartość ta wynosiła będzie: 161. Zorganizowanie w/w warsztatu tematycznego pozwoliło "urealnić" wartość zmierzonego wskaźnika od roku 2016.
W 2017 roku zostało wprowadzonych na rynek ok. 85 mieszkań i domów spełniających kryteria celu. Najważniejsze inwestycje miały miejsce w następujących lokalizacjach: ul.Pocztowa, Górna, Poezji.
W roku 2018 zostało wprowadzonych na rynek około 136 mieszkań i domów. Najważniejsze inwestycje miały miejsce to w ramach inwestycji Osiedle Paryskie oraz Osiedle Bursztynowe. Należy także zwrócić uwagę, że w ostatnio oddanych inwestycjach sporo mieszkań ma powierzchnię nieco poniżej 50m2, które to nie zostały wliczone do wskaźnika.
W roku 2019 zostało wprowadzonych na rynek około 402 mieszkań i domów. Najważniejsze inwestycje miały miejsce to w ramach inwestycji: Osiedle Paryskie (kolejne budynki), Osiedle Glivia, Nowe Wiśniowe, Osiedle Radosne. Należy także zwrócić uwagę, że w ostatnio oddanych inwestycjach, tak jak i wlatach poprzednich sporo mieszkań ma powierzchnię nieco poniżej 50m2, które to nie zostały wliczone do wskaźnika.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel został zrealizowany w roku 2018. W kolejnych latach planowane są kolejne duże inwestycje w mieście. Są to między innymi inwestycje dewelopera Nexx, jak również w ramach kolejnych etapów rozbudowy nowych osiedli np. Osiedla Paryskie. Planowana jest także inwestycja około 40 mieszkań przy ul. Pszczyńskiej. W mniejszym stopniu powstają osiedla domków jednorodzinnych i zabudowy bliźniaczej. Realizowane i planowane inwestycje w większości dotyczą domów o większej powierzchni niz 100 m2.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Sebastian Ptak, Naczelnik Wydziału Geodezji i Kartografii
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Bożena Kus, Dyrektor
Deweloperzy inwestujący w Gliwicach	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.2. Tworzenie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej w centrum miasta i na terenach rezydencjalnych
Cel operacyjny	**CO.3.2.3. 50 domów o powierzchni użytkowej pow. 250 m2 oddanych do użytku lub wprowadzonych na rynek do 2020 r.**
Wskaźnik	Liczba nowych domów o powierzchni użytkowej powyżej 250 m2, które zostały zaewidencjonowane geodezyjnie w roku kalendarzowym [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika (bieżąca / narastająco)	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika (bież./narast.)
2014	26 / 26	2015	---
2015	13 / 39	2016	---
2016	18 / 57	2017	---
2017	46 / 103	2018	50 / 153
2018	60 / 163	2019	40 / 203
2019	69 / 232	2020	44 / 276
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Dane oblicza się korzystając z Ewidencji Gruntów i Budynków Miasta Gliwice, stosując przeliczniki powierzchni zabudowy. Pierwotne brzmienie celu, tj. "50 domów o powierzchni użytkowej pow. 250 m2 na działkach o powierzchni pow. 2.000 m2 oddanych do użytku lub wprowadzonych na rynek do 2020 r." zostało w okresie wdrażania strategii zmienione na obecne (uchwałą Rady Miasta z 19.10.2017 r.), ze względu na realia funkcjonowania gliwickiego rynku nieruchomości. W wyniku tego dokonano przeliczenia wartości wskaźnika; stąd dla danych historycznych nie podaje się wartości przewidywanych.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Cel został osiągnięty wcześniej niż zakładano. Dalszy rozwój przestrzeni rezydencjalnych w Gliwicach warunkowany jest podażą terenów umożliwiających dokonywanie tego rodzaju inwestycji oraz zainteresowaniem majętnych mieszkańców Gliwic i osób przyjezdnych lokalizacją w Gliwicach. Oczekuje się, że istnieje związek między atrakcyjnością gospodarczą Gliwic a skłonnością menedżerów, właścicieli firm, wysokiej klasy specjalistów do trwałego wiązania się z miastem przez inwestycję w nieruchomość mieszkalną.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Sebastian Ptak, Naczelnik Wydziału Geodezji i Kartografii

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.3. Umacnianie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostępnej w mieście
Cel operacyjny	**CO.3.3.1. 15 kierunków studiów rocznie realizowanych w mieście w systemie gwarantującym szczególne przywileje ze względu na użyteczność dla gospodarki (np. stypendia w ramach kierunków zamawianych, stypendia fundowane) od 2018 r.**
Wskaźnik	Liczba kierunków studiów realizowanych w mieście w systemie gwarantującym szczególne przywileje ze względu na użyteczność dla gospodarki wg stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	27	2015	24
2015	10	2016	10
2016	11	2017	12
2017	14	2018	17
2018	17	2019	17
2019	17	2020	17
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Cel jest realizowany wyłącznie przez Politechnikę Śląską. Po zakończeniu zewnętrznego finansowania projektów tzw. kierunków zamawianych realizacja celu związana była z kierunkami, które pozwalają uzyskać szczególne uprawnienia zawodowe. Na Wydziale Mechanicznym Technologicznym utworzono studia dualne (prowadzone we współpracy z Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną; program łączy teorię zdobywaną na zajęciach na uczelni z praktyczną nauką zawodu u pracodawców; zajęcia praktyczne oraz staże prowadzone są we współpracy z inwestorami wchodzącymi w skład klastra Silesia Automotive & Advanced Manufacturing oraz innymi firmami) oraz specjalności II stopnia pod patronatem przedsiębiorstw. Na innych wydziałach również realizowane są pojedyncze projekty edukacyjne przy współpracy z przedsiębiorstwami lub w oparciu o rozeznanie prowadzone wśród przedsiębiorstw, nadając tym samy poszczególnym kierunkom wymiar praktyczny. Za pośrednictwem Biura Karier studenci zachęcani są do angażowania się w ogólnopolskie konkursy organizowane przez polskie i zagraniczne przedsiębiorstwa, w tym dotyczące płatnych staży.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Przywileje związane z ww. kierunkami kształcenia zależą od kwestii ustawowych (np. związanych z uprawnieniami) lub od aktywności własnej wydziałów (szkolenia certyfikowane, kierunki zamawiane, itp.) W związku z tym na części kierunków przywileje mają charakter systemowy na innych tworzą dodatkowe możliwości zainteresowanym osobom.

Ponadto, w dużej mierze realizacja celu operacyjnego mogłaby się opierać na wykorzystaniu narzędzi systemowych w szkolnictwie wyższym. Takim narzędziem były np. kierunki zamawiane, jednak idea ta na chwilę obecną nie jest kontynuowana.

Cel realizowany jest raczej za pośrednictwem specjalności niż kierunków kształcenia (kierunek jest pojęciem szerszym). Warto rozważyć wydłużenie horyzontu obowiązywania celu oraz jego przeredagowanie, także w kontekście prac nad nowelizacją Prawa o szkolnictwie wyższym.

W 2018 r. Politechnika Śląska pozyskała około 7,7 mln zł dofinansowanie na realizację projektu studiów dualnych na kierunkach: mechanika i budowa maszyn (I i II stopnia), transport kolejowy (I stopnia), logistyka (II stopnia), inżynieria materiałowa (II stopnia). Projekt ten opiera się na kilkuletnim doświadczeniu współpracy Politechniki Śląskiej z przedsiębiorstwami i przewiduje intensyfikację tej współpracy na kolejne lata.

Poszczególne wydziały wprowadzają do swojej oferty kierunki o profilu praktycznym realizowane bardzo często na bazie współpracy z przemysłem zwiększając tym samy ich użyteczność dla gospodarki.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	Osoba do kontaktu
Politechnika Śląska	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.3. Umacnianie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostępnej w mieście
Cel operacyjny	**CO.3.3.2. 10 kierunków studiów II stopnia rocznie realizowanych w mieście w językach obcych od 2018 r.**
Wskaźnik	Liczba kierunków lub specjalizacji studiów II stopnia realizowanych w mieście w językach obcych wg stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego [szt.]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	4	2015	4
2015	7	2016	10
2016	15	2017	15
2017	22	2018	22
2018	23	2019	23
2019	19	2020	19
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Kierunki studiów w językach obcych oferuje jedynie Politechnika Śląska. W ofercie znajdują się następujące specjalizacje w ramach kierunków drugiego stopnia w języku angielskim: Architecture, Automation and Robotics – Integrated Manufacturing Systems (under patronage of Balluff company), Biotechnology-Biofuels, Civil Engineering, Electrical engineering, Energy Transition - Power Engineering, Industrial and Engineering Chemistry, Informatics, Interdisciplinary studies: Automatic Control and Robotics, Electronics and Telecommunication, Informatics - Automatic Control, Interdisciplinary studies: Automatic Control and Robotics, Electronics and Telecommunication, Informatics - Electronics and Telecommunication, Interdisciplinary studies: Automatic Control and Robotics, Electronics and Telecommunication, Informatics -Data Science, Management and Production Engineering - Production and Logistic Systems in Industrial Enterprises, Materials Engineering - Welding technologies and surface engineering in manufacturing (under the patronage of Messer Eutectic Castolin sp. z o.o. company), Mechanics and Machine Design - Aircraft Design, Mechanics and Machine Design – Aircraft propulsion systems, Mechatronics – Mechatronic Systems Engineering (under the patronage of IBS Poland company), Mining and Geology, Power Engineering - Energy Transition, Transport.

Poza tym w Politechnice Śląskiej oferowanych jest dodatkowo 16 kierunków na studiach licencjackich realizowanych w języku angielskim, a także, głównie z myślą o studentach uczestniczących w wymianie międzynarodowej, prowadzone są liczne pojedyncze przedmioty w języku angielskim. Prowadzone są także tzw. kierunki hybrydowe (z językiem polskim oraz innym obcym). Ich lista dostępna jest na stronie internetowej uczelni.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Obecna oferta Politechniki Śląskiej odpowiada założeniom strategii Gliwic. Politechnika rozwija kolejne kierunki specjalizacji na podstawie porozumień z firmami oraz w ramach projektów europejskich. Dalszy rozwój oferty kierunków obcojęzycznych będzie uzależniony od dynamiki internacjonalizacji Politechniki Śląskiej, a także od atrakcyjności Polski jako miejsca odbywania studiów.

Kluczowe źródła informacji	
Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Politechnika Śląska	

ARKUSZ MONITOROWANIA CELU OPERACYJNEGO

Priorytet	III. Procesy metropolizacyjne
Cel strategiczny	CS.3.3. Umacnianie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostępnej w mieście
Cel operacyjny	**CO.3.3.3. Możliwość zrealizowania w mieście pełnego cyklu kształcenia: szkoła podstawowa – liceum, w co najmniej 2 językach obcych od 2020 r.**
Wskaźnik	Możliwość zrealizowania w mieście pełnego cyklu kształcenia: szkoła podstawowa – liceum, w co najmniej 2 językach obcych wg stanu na ostatni dzień roku kalendarzowego [tak/nie]

Rok	Wartość wskaźnika	Rok	Przewidywana wartość wskaźnika
2014	Nie	2015	Nie
2015	Nie	2016	Nie
2016	Nie	2017	Nie
2017	Nie	2018	Nie
2018	Nie	2019	Nie
2019	Nie	2020	Nie
2020			

Informacje uzupełniające dotyczące zaawansowania osiągania celu operacyjnego

Obecnie w Gliwicach funkcjonują szkoły z oddziałami zarówno z językiem niemieckim jak i językiem angielskim jako drugim językiem nauczania. Jest także prowadzone poszerzone nauczanie języka niemieckiego na poziomie szkoły podstawowej. Konsekwentnie zwiększa się liczba szkół, w których programy poszerzane są o kształcenie w języku obcym, głównie angielskim lub kształcenie językowe.
I Liceum Ogólnokształcące ma status liceum dwujęzycznego, prowadzone są w nim dwa programy w ramach standardu międzynarodowej matury (IB): Middle Years Programme oraz Diploma Programme.
Stan prawny nie przewiduje w szkołach publicznych możliwości utworzenia oddziałów, w których nauczanie jest prowadzone w języku obcym. Formalnie ogranicza to możliwości samorządu lokalnego w zakresie organizacji kształcenia w taki sposób, by spełnić założenia celu operacyjnego. Istotnym aspektem jest także zgłaszany przez dyrektorów szkół brak kadr nauczycielskich posiadających uprawnienia do nauczania (przedmiotów innych niż języki) w językach obcych.

Uwarunkowania osiągania celu operacyjnego w kolejnych latach

Brak możliwości wykreowania powiązanej z celem oferty przez samorząd lokalny nie zmienia faktu, iż można w warunkach polskich prowadzić kształcenie w pełni organizowane w językach obcych lub w tzw. dualności językowej, w formie tzw. szkół międzynarodowych, bazujących na programach afiliowanych przy / notyfikowanych w systemach innych krajów. Szkoły takie np. anglo- czy francuskojęzyczne w Warszawie lub Krakowie oferują kształcenie wyłącznie w językach obcych lub z językiem polskim jako drugim językiem. Szkoła tego typu na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii działa w Zabrzu na zasadach opisanych w dokumencie: http://miedzynarodowaszkola.eu/pl/o-nas-1 i w Katowicach (https://international.edu.pl/informacje/o-nas). Samorząd lokalny deklaruje swoją otwartość na wspieranie tego rodzaju inicjatyw, np. przez podjęcie rozmów w zakresie udostępnienia lokali stosownych do prowadzenia działalności edukacyjnej. Przyszłość kształcenia językowego i międzynarodowego w Gliwicach powinna stać się przedmiotem dyskusji podczas prac nad strategią miasta na kolejne lata.

Kluczowe źródła informacji

Instytucja	**Osoba do kontaktu**
Urząd Miejski w Gliwicach	Mariusz Kucharz, Naczelnik Wydziału Edukacji

UWAGI METODYCZNE

System monitorowania wdrażania Strategii osiągnął już dużą dozę stabilności. Podmioty zaangażowane w dostarczanie danych w większości sytuacji są dobrze zaznajomione z systemem i gromadzą dane na bieżąco lub potrafią sprawnie dostarczyć je, bazując na posiadanych przez siebie systemach informacyjnych.

Metoda monitorowania Strategii nie wymaga obecnie zmian.

Informacja uzupełniająca:
Rysunek. Obszar centralny analizowany dla CO.3.2.1.

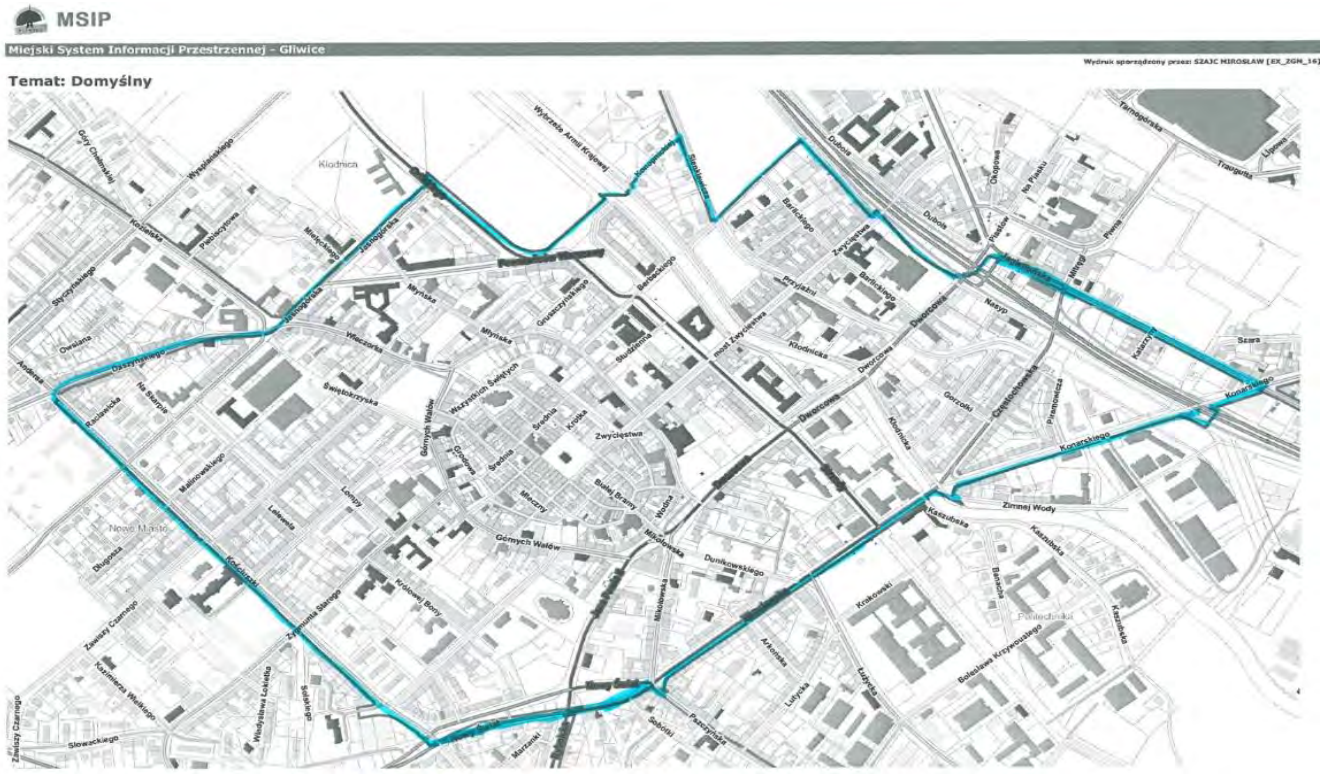

WNIOSKI

z monitoringu realizacji
„Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022"
edycja 2020

InnoCo sp. z o.o.
Gliwice, kwiecień 2020

Realizowanej na przełomie lat 2013 i 2014 aktualizacji strategii rozwoju Gliwic towarzyszyło założenie o tym, iż jej postanowienia mają być ambitne i precyzyjnie określone. W dokumencie strategii świadomie nie odniesiono się do wielu innych procesów - szczególnie tych związanych ze świadczeniem różnego rodzaju lokalnych usług publicznych na wysokim poziomie - gdyż uznawano, że jest to już dobrze rozumianą rutyną operacyjną w mieście.

Wdrażanie strategii jest regularnie monitorowane. W cyklach rocznych przeprowadzane jest zestandaryzowane postępowanie mające na celu weryfikację wskaźników przypisanych do każdego celu operacyjnego, zakończone opracowaniem raportu monitoringowego. System monitorowania osiągnął już dużą dozę stabilności. Podmioty zaangażowane w dostarczanie danych w większości sytuacji są dobrze zaznajomione z systemem i gromadzą dane na bieżąco lub potrafią sprawnie dostarczyć je, bazując na posiadanych przez siebie zasobach informacyjnych. „Raport 2020" opracowany za rok 2019 i obejmujący projekcję na rok 2020 przynosi informacje o tym, że - dzięki konsekwencji oraz współdziałaniu grupy niezależnych podmiotów; aktorów lokalnej sceny gospodarczej, edukacyjnej, społecznej i politycznej - większość z celów udało się osiągnąć. Nie było to łatwe, gdyż poprzeczka została postawiona wysoko. Nie wszystko udało się zgodnie z pierwotnym planem, jako że uwarunkowania pewnych procesów znacząco zmieniły się na przestrzeni lat. Stąd też podczas realizacji część zamierzeń zrewidowano. Śmiało można jednak stwierdzić, że na strategię z roku 2014 należy obecnie już patrzeć jako na zrealizowaną.

Strukturę strategii tworzą trzy priorytety, które następnie dekomponowane są na cele strategiczne i precyzyjnie zakreślone pod względem merytoryki oraz czasu realizacji cele operacyjne.

Priorytet I odnosi się do rozwoju gospodarki. W jego ramach, w zakresie celu strategicznego CS1.1. Kreacja nowych firm technologicznych zostały zrealizowane wszystkie cele operacyjne, tj.

- CO.1.1.1. Trwałe ulokowanie w mieście co najmniej 1 instytucji dokonującej inwestycji kapitałowych w firmy technologiczne od 2015 r.
- CO.1.1.2. Udostępnienie 10.000 m2 powierzchni dla firm technologicznych od 2016 r.
- CO.1.1.3. Uzbrojenie komunikacyjne i w media terenów pod strategiczne inwestycje do 2018 r. w tym terenów specjalnej strefy ekonomicznej.

Cel strategiczny CS.1.2. dotyczy aktywizacji branżowych i tematycznych skupisk firm i sieci współpracy. W jego zakresie prawidłowo realizowane są cele operacyjne:

- CO.1.2.1. Co najmniej 2 tematyczne programy technologiczne koordynowane przez Park Naukowo-Technologiczny „Technopark Gliwice" oraz Agencję Rozwoju Lokalnego [obecnie GAPR], realizowane w ramach porozumień firm i jednostek naukowych od 2015 r.
- CO.1.2.2. 3 tematyczne programy kształcenia realizowane przez porozumienia firm od 2015 r.

Natomiast rekomendowane jest przeformułowanie (prawdopodobnie już w przyszłej strategii rozwoju miasta) celu operacyjnego CO.1.2.3. (1 inicjatywa klastrowa wywodząca się z Gliwic osiągająca poziom rozwoju pozwalający na sklasyfikowanie w kategorii „World-Class-Cluster" do 2020 r.) ze względu na malejące znaczenie pojęcia World-Class-Cluster i rosnącą rolę europejskiego systemu certyfikacji klastrów. Sugeruje się zorientowanie się na posiadanie przez klaster związany z miastem statusu „Silver Label of the European Cluster Excellence Initiative". Uzyskanie tego statusu może być w nadchodzących latach w zasięgu klastra MedSilesia lub silnie obecnego w Gliwicach klastra Silesia Automotive & Advanced Manufacturing, który posiada już status „Bronze Label". W obecnym brzmieniu cel CO.1.2.3. nie jest zrealizowany.

Cel strategiczny CS.1.3. zdefiniowano jako poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego. Składają się na niego cztery cele operacyjne, z czego zrealizowano dwa:

- CO.1.3.2. 20 nowych publicznie dostępnych małych przestrzeni rekreacyjnych o znaczeniu dzielnicowym oddanych do użytku do 2020 r.
- CO.1.3.3. Mechanizm inkubacji i wspierania wydarzeń kulturalnych i kulturalno-oświatowych dostępny od 2015 r.

Cel CO.1.3.1. 60000 m2 nieruchomości w zasobach miasta oferowanych na cele usług spędzania czasu wolnego do 2022 r. był w ostatnich latach regularnie realizowany. W 2019 r. jego realizacja została nieco zachwiana. Wystąpił nieznaczny spadek poniżej ustalonego poziomu (do ok. 58000 m2), a stan ten prawdopodobnie utrzyma się także w 2020 r. Trudno również obecnie przewidywać, na ile spowolnienie gospodarcze spowodowane pandemią koronawirusa wpłynie na popyt na lokale. Czwarty cel (CO.1.3.4. 1 ugruntowana inicjatywa klastrowa w dziedzinie spędzania czasu wolnego do 2016 r.) sformułowano mając na uwadze perspektywy rozwoju Klastra Przemysłów Kreatywnych i Kulturalnych „Made in Śląsk". Niestety inicjatywa ta zakończyła swoje funkcjonowanie w krótkim okresie po zakończeniu projektu finansującego jej inkubację. Jednocześnie w Gliwicach obserwowany jest dynamiczny rozwój oferty usług związanych z rekreacją i czasem wolnym. Są one świadczone w znacznej mierze przez sektor prywatny, czasami korzystający z infrastruktury publicznej. Szczególna forma współpracy klastrowej nie wydaje się być wobec tego niezbędna. Niestety zamrożenie wielu działalności związanych z celem, w związku z pandemią Covid-19, w 2020 r. bez wątpienia spowolni dynamikę branży.

Priorytet II strategii dotyczy zaradności wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych, a w nim cel strategiczny CS.2.1. obejmuje umacnianie zdolności mieszkańców i instytucji pozarządowych do realizacji oddolnych inicjatyw w życiu miasta. W ramach tego celu prawidło realizowane są oba cele operacyjne:

- CO.2.1.1. Malejący odsetek ofert [na realizację zadań w sferze użyteczności publicznej] odrzucanych z powodów formalnych.
- CO.2.1.2. 5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczestniczących w rocznych fakultatywnych programach kształtowania liderów od 2015 r.

Cel strategiczny CS.2.2. odnosi się do budowania odpowiedzialności za własne życie w wymiarach prywatnym i zawodowym. W strukturze tego celu zrealizowano dwa cele operacyjne:

- CO.2.2.1. Zmiana schematów kształcenia uwzględniająca zaradność i postawy przedsiębiorcze w całym przekroju kształcenia, wdrożona w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych od 2016 r.
- CO.2.2.3. 500 bezrobotnych rocznie objętych lokalnymi paktami zatrudnienia między instytucjami rynku pracy i przedsiębiorstwami od 2016 r.

Natomiast w zakresie celu operacyjnego CO.2.2.2. (Oferta kursów kwalifikacyjnych zawodowych jako formuła restrukturyzacji szkolnictwa zawodowego dostępna od 2016 r.) trudno jest jednoznacznie ocenić, na ile prowadzenie KKZ w obecnej postaci stanowi dobrą formułę restrukturyzacji szkolnictwa zawodowego. Mimo wielkich nadziei pokładanych kilka lat temu w tym instrumencie, okazało się, że brak jest znaczącego popytu na tego typu usługę edukacyjną. W kolejnych latach maleje liczba nowych KKZ wprowadzanych do oferty; jednocześnie uruchamiane są pojedyncze kursy. Zapisy celu powinny ulec zmianie tak, by objęły całość oferty szkolnictwa zawodowego.

Ostatnim celem strategicznym w ramach priorytetu II jest CS.2.3. Zwiększanie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w pełnym przekroju społecznym mieszkańców. W ramach tego celu realizowany jest cel operacyjny CO.2.3.3. Zapewniane przez co najmniej 2 operatorów warunki techniczne na całym terytorium miasta, pozwalające na korzystanie z najszybszego dostępnego na polskim rynku standardu transferu danych sieci komórkowej od 2016 r. Bliski zrealizowania jest cel operacyjny CO.2.3.1. 30% mieszkańców regularnie korzystających z systemu świadczenia usług w mieście w ramach e-urzędu oraz elektronicznych biur obsługi klienta podmiotów świadczących usługi komunalne od 2020 r. Ponadto należy przypuszczać, że pandemia koronawirusa będzie stanowiła dodatkowy impuls do trwałego zwiększenia poziomu cyfryzacji kontaktów z mieszkańcami. Nie jest natomiast realizowany cel operacyjny CO.2.3.2. Darmowy dla odbiorcy system personalizowanej informacji o mieście dostępny za pośrednictwem urządzeń mobilnych od 2015 r. Wydaje się, że wraz z rozwojem licznych komercyjnych aplikacji ułatwiających użytkownikowi agregację treści oraz korzystanie z usług i udogodnień miejskich, uzasadnienie dla tworzenia własnego, rozbudowanego systemu maleje. O ile nie powstał on do tej pory, a co za tym idzie nie zgromadził istotnej puli użytkowników, pozyskanie tychże będzie w przyszłości coraz trudniejsze.

Priorytet III. Procesy metropolizacyjne, tak jak wcześniejsze priorytety, składa się z trzech celów strategicznych. Pierwszy z nich – CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach miasta – skomponowany został z czterech celów operacyjnych, których wdrożenie warunkowane jest rozwojem oferty Areny Gliwice. Celami tymi są:

- CO.3.1.1. 1 cykliczne wydarzenie o zasięgu międzynarodowym w stałym kalendarium imprez w mieście od 2020 r.
- CO.3.1.2. Doroczne wydarzenie sportowe co najmniej europejskiej rangi w stałym kalendarium imprez od 2020 r.
- CO.3.1.3. 3 koncerty rangi międzynarodowej rocznie od 2018 r.
- CO.3.1.4. 2 międzynarodowe wydarzenia o charakterze kongresowym lub targowym dla co najmniej 500 odbiorców każde, rocznie od 2018 r.

Cele operacyjne 3.1.2-3.1.4. zostały osiągnięte w roku 2019 i zakłada się, iż nie są zagrożone w przyszłości. Podobnie zakłada się, że cel operacyjny CO.3.1.1. prawdopodobnie zostanie osiągnięty w wyznaczonym terminie. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że przedłużające się ograniczenia związane z pandemią koronawirusa mogą zachwiać planami na rok 2020.

Z kolei cel strategiczny CS.3.2. Tworzenie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej w centrum miasta i na terenach rezydencjalnych został z wyprzedzeniem zrealizowany w całej rozciągłości trzech celów operacyjnych, tj.:

- CO.3.2.1. 200 mieszkań w centralnych obszarach miasta wprowadzonych na rynek do 2020 r.
- CO.3.2.2. 400 mieszkań o powierzchni 50-100 m2 oraz domów w zabudowie szeregowej poza ścisłym centrum, wprowadzonych na rynek do 2020 r.
- CO.3.2.3. 50 domów o powierzchni użytkowej pow. 250 m2 oddanych do użytku lub wprowadzonych na rynek do 2020 r.

Ostatnim zapisanym w strategii celem strategicznym jest CS.3.3. Umacnianie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostępnej w mieście. W ramach tego celu zrealizowano cele operacyjne:

- CO.3.3.1. 15 kierunków studiów rocznie realizowanych w mieście w systemie gwarantującym szczególne przywileje ze względu na użyteczność dla gospodarki (np. stypendia w ramach kierunków zamawianych, stypendia fundowane) od 2018 r.
- CO.3.3.2. 10 kierunków studiów II stopnia rocznie realizowanych w mieście w językach obcych od 2018 r.

Natomiast nie jest realizowany cel operacyjny CO.3.3.3. Możliwość zrealizowania w mieście pełnego cyklu kształcenia: szkoła podstawowa – liceum, w co najmniej 2 językach obcych od 2020 r. W gliwickich szkołach publicznych prowadzone są rozbudowane programy związane z nauczaniem w języku obcym, włącznie z maturą międzynarodową. Nie ma jednak prawnej możliwości zorganizowania publicznego kształcenia w całości w języku obcym. Jednocześnie w mieście nie uruchomiły swojej działalności tzw. szkoły międzynarodowe, których działalność mogłaby przyczynić się do realizacji celu. Samorząd lokalny deklaruje swoją otwartość na wspieranie tego rodzaju inicjatyw, np. przez podjęcie rozmów w zakresie udostępnienia lokali stosownych do prowadzenia działalności edukacyjnej. Przyszłość kształcenia językowego i międzynarodowego w Gliwicach powinna stać się przedmiotem dyskusji podczas prac nad strategią miasta na kolejne lata.

Ponieważ dużą pulę celów operacyjnych zrealizowano zgodnie z planem, z pewnością warto podjąć w mieście dyskusję nad zastąpieniem ich nowymi aspiracjami rozwojowymi. Przed władzami lokalnymi i podmiotami komunalnymi, biznesem, światem akademickim, sektorem obywatelskim i wszystkimi mieszkańcami Gliwic stoi teraz zadanie podjęcia debaty nad przyszłością miasta w perspektywie 2030 roku. Gliwice stać na nową odsłonę ambitnego programu strategicznego.

Załącznik nr 3

Sprawozdanie z realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023

Sprawozdanie z realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023

1. Informacje ogólne

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone wspólnie przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy gminy, właściciele nieruchomości, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz organy władzy publicznej. Władze samorządowe są również interesariuszami rewitalizacji, ale oprócz prowadzenia zadań w zakresie rewitalizacji odnośnie właściwości gminy, przygotowują, koordynują i tworzą warunki do jej prowadzenia przez pozostałych interesariuszy.

W Gliwicach podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych jest Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 (GPR) przyjęty uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z 09 lutego 2017 roku. Program, zgodnie z wymogami dotyczącymi programów rewitalizacji, uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. GPR tworzy ramy dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych w mieście. Oznacza to, że zawiera on przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe, jak i podmioty niezależne od miasta. Jest to szczególnie istotny element wpływający na zarządzanie całym programem i jego monitorowanie. O ile bowiem podmioty publiczne mogą podlegać wymogom sprawozdawczości nałożonym przez władze samorządowe, o tyle udział podmiotów zewnętrznych w programie rewitalizacji odbywa się na zasadzie dobrowolności.

Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 został opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania skupione na obszarach, na których występują problemy o ponadprzeciętnej, w skali miasta, koncentracji. Jest to opracowanie odpowiadające zarówno stosowanym w mieście standardom zarządzania rozwojem lokalnym, jak również zgodne z wymaganiami zewnętrznymi – formułowanymi na szczeblu regionalnym i krajowym – wobec programów rewitalizacji. Prace nad Programem zostały osadzone

we wcześniejszych doświadczeniach działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Gliwicach oraz powiązane z obowiązującymi w mieście dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Równocześnie, w sensie stosowanej metodologii opracowania, struktury i treści Programu, zachowano pełną zgodność z zasadami określonymi w Ustawie o rewitalizacji oraz w Wytycznych w zakresie programów rewitalizacji, sformułowanymi na szczeblu rządowym.

Wymiary rewitalizacji, które znalazły się w Gliwickim Programie Rewitalizacji do roku 2023 wynikają z diagnozy, wizji, celów oraz przedsięwzięć. GPR jest dokumentem poruszającym zarówno wymiar społeczny, gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno – funkcjonalny oraz techniczny. Program:

- adresowany jest do konkretnych obszarów, wyznaczonych w oparciu o wykonane analizy ilościowe i jakościowe, odnosi się do zagadnień szczegółowych związanych z rewitalizacją, ale równocześnie jest skorelowany z kierunkami rozwoju miasta nakreślonymi w innych dokumentach lokalnych. W ramach GPR wyróżniono obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, który został podzielony na 2 podobszary: Podobszar północny
- (Łabędy – Os. Kopernika) o powierzchni 290,82 ha (2,17 % pow. Miasta), Podobszar centralny (Śródmieście – Sośnica) o powierzchni 1376,96 ha (10,29 % pow. Miasta). Razem obszar rewitalizacji obejmuje 1667,51 ha i stanowi 12,46% powierzchni miasta,
- opracowany został z udziałem podmiotów lokalnych, w tym mieszkańców terenów wytypowanych do rewitalizacji, co podwyższa prawdopodobieństwo dostosowania wypracowanych rozwiązań do realnych oczekiwań społeczności lokalnych,
- sformułowany został przy wykorzystaniu narzędzi planowania strategicznego (długoterminowego) i zorientowany na procesowe podejście do rozwiązywania problemów.

Gliwicki Program Rewitalizacji charakteryzuje się niezbędnymi dla takich opracowań atrybutami kompleksowości, koncentracji, komplementarności. Kompleksowość Programu przejawia się w sferach:

- projektowej:
    - implementacja Programu odbywa się poprzez wdrażanie wielu różnorodnych projektów, składających się na spójne i synergiczne wiązki,
    - wdrażane są projekty uzupełniające się, zsynchronizowane, których rezultaty wzajemnie się wspomagają,
    - wiązki projektów przyjętych do realizacji prowadzą do kompleksowej interwencji (całościowej przemiany sytuacji obszaru);
- zagadnień: łączenie aspektu społecznego, ekonomicznego, przestrzennego, technicznego, środowiskowego i kulturowego;
- przestrzennej: uwzględnianie zmian obszaru poddawanego rewitalizacji wraz z jego otoczeniem;
- finansowej (montaż środków z różnych źródeł):
- łączenie środków ze źródeł publicznych i prywatnych,
- wykorzystywanie środków zewnętrznych z różnych funduszy europejskich;
- skali: zorientowanie na wprowadzenie zmiany strukturalnej, a nie cząstkowej.

Cechą, która może być uznana za wyróżnik GPR jest koncentracja. Programy rewitalizacji odnosi się do zjawisk kryzysowych na konkretnych obszarach. Stąd też, nie może i nie obejmuje on

całego miasta, a jedynie te obszary, które z różnych względów – zwłaszcza społecznych – uznać można za wymagające specjalnego traktowania. Podkreślić należy, że wskazanie obszarów rewitalizacji nie oznacza wyłączenia pozostałych części miasta z polityki rozwoju lokalnego. Działania wobec innych obszarów podejmowane są w ramach innych polityk, strategii lub programów. Zapewnienie cechy koncentracji jest niezbędnym warunkiem, który musi być spełniony, aby można było uzyskać wsparcie zewnętrzne na wdrożenie Programu. Koncentracja Gliwickiego Programu Rewitalizacji postrzegana może być w dwóch znaczeniach:

- skupienie uwagi na obszarach, gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa, a ponadto można wykazać tę koncentrację problemów w sposób obiektywny,
- sformułowanie projektów zlokalizowanych poza obszarem tylko w sytuacji, jeśli służą realizacji celów wynikających z Programu Rewitalizacji (aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów).

Na rzecz realizacji programu wykorzystano zalecane przez ustawodawcę instrumenty dialogu i partycypacji oraz narzędzia pozwalające na stworzenie rozwiązań dedykowanych konkretnym obszarom. Wśród tych narzędzi można wskazać: ankiety, spotkania z mieszkańcami, warsztaty z przedstawicielami partnerów społecznych i gospodarczych, wizje lokalne w terenie, a także szczegółowe prace analityczne, diagnostyczne i studialne.

W kontekście prac diagnostycznych i projektowych do kluczowych działań należy zaliczyć:

- cykl warsztatów z udziałem mieszkańców oraz przedstawicieli: Rad Osiedli, Radnych, organizacji pozarządowych, instytucji miejskich, w tym szkół i instytucji kultury, Policji, Straży Miejskiej, OPS, przedsiębiorców, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, Klubu Seniora. Spotkania te odbyły się w okresie od października do listopada 2015 i zorganizowane były w pięciu lokalizacjach w przestrzeni Gliwic. Po spotkaniach tych protokoły udostępniono na stronie internetowej w BIP,
- warsztaty i spotkania robocze z instytucjami miejskimi oraz wizje lokalne w okresie październik 2015 - luty 2016.

Ponadto po przygotowaniu projektu Gliwickiego Programu Rewitalizacji, przekazano go do zaopiniowania, m.in. przez Miejską Radę Działalności Pożytku Publicznego (październik-listopad 2016) oraz ograny w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (październik-listopad 2016). Jednocześnie umożliwiono każdemu zainteresowanemu wniesienie uwag do przygotowanego projektu, w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Obok informacji ilościowych uzyskanych ze źródeł statystyki publicznej, a także instytucji miejskich, wykorzystano dane jakościowe, w szczególności wiedzę mieszkańców i przedstawicieli różnych podmiotów działających w obszarach rewitalizacji. Zrealizowane w miejskich osiedlach warsztaty pozwoliły na rozpoznanie zjawisk na tle problemów i oczekiwań mieszkańców oraz określenie punktów ciężkości w Gliwickim Programie Rewitalizacji.

2. Uchwały ws. Gliwickiego Programu Rewitalizacji

Konieczność częstych aktualizacji programu wynika z chęci ubiegania się podmiotów funkcjonujących w mieście (interesariuszy rewitalizacji) o pozyskanie dodatkowego (najczęściej unijnego) wsparcia finansowego na poszczególne projekty. Przykładowo, ujęcie danego projektu w GPR jest warunkiem koniecznym, aby ubiegać się o środki w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Częste aktualizacje są odpowiedzią Miasta na wnioski interesariuszy rewitalizacji.

Lista dotychczas przyjętych uchwał ws. Gliwickiego Programu Rewitalizacji:

1. **Uchwała XXIII/574/2017**
   Rady Miasta Gliwice
   z 09 lutego 2017 roku.
   w sprawie: przyjęcia do realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023.
2. **Uchwała XXIX/661/2017**
   Rady Miasta Gliwice
   z 20 lipca 2017 roku.
   w sprawie: zmian w Uchwale Nr XXIII/574/2017 Rady Miasta w Gliwicach z dnia 09 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023.
3. **Uchwała XXX/682/2017**
   Rady Miasta Gliwice
   z 07 września 2017 roku.
   w sprawie: zmian w Uchwale Nr XXIII/574/2017 Rady Miasta w Gliwicach z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023.
4. **Uchwała XXXIX/846/2018**
   Rady Miasta Gliwice
   z 12 lipca 2018 roku.
   w sprawie: zmian w Uchwale Nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023
5. **Uchwała XL/882/2018**
   Rady Miasta Gliwice
   z 06 września 2018 roku.
   w sprawie: zmian w uchwale nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023.

3. Cele programu rewitalizacji

Głównym celem Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023 jest kształtowanie procesów wspierających aktywizowanie i wykorzystywanie atutów obszaru rewitalizacji. Jest on zorientowany jest na ponowne odkrycie i zagospodarowanie potencjałów obszaru rewitalizacji, przy aktywnym współudziale społeczności lokalnych. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych określonych osobno dla każdego z podobszarów:

- Podobszar północny:
  - C.P.1. Wysokie kompetencje zawodowe oraz aktywność społeczności lokalnych angażujących się w realizowanie działań na rzecz swojego miejsca zamieszkania.
  - C.P.2. Zachowywane i rozwijane tradycyjne walory mieszkaniowe obszaru oraz elastycznie przekształcana oferta dostępnych udogodnień dostosowywanych do zmieniającej się sytuacji społecznej i demograficznej.
  - C.P.3. Rozwinięte ponadlokalne funkcje czasu wolnego, wykorzystujące położenie i infrastrukturę obszaru.
  - C.P.4. Dogodne warunki dla rozwoju biznesu wykorzystującego lokalizację obszaru, jego tradycje gospodarcze oraz tereny poprzemysłowe możliwe do ponownego zagospodarowania.
  - C.P.5. Wzrost atrakcyjności obszaru dzięki wdrażaniu rozwiązań z zakresu rozwoju zrównoważonego.

- Podobszar centralny:
    - C.C.1. Wysoki poziom i jakość życia, których fundamentami są aktywne społeczności lokalne, atrakcyjne przestrzenie publiczne i mieszkania oraz dostępność zróżnicowanych usług publicznych i rynkowych.
    - C.C.2. Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań zgodnych z ideą inteligentnego miasta, służących mieszkańcom obszaru oraz użytkownikom zewnętrznym.
    - C.C.3. Wysoka ranga obszaru jako centrum kreowania potencjałów dla rozwoju nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa.
    - C.C.4. Rozwijająca się gospodarka wykorzystująca w kreatywny sposób atuty obszaru związane z atrakcyjnością przestrzeni, kapitałem ludzkim, potencjałem instytucjonalnym, dostępnością dogodnie usytuowanych terenów poprzemysłowych.

Szacunkowa ocena stopnia realizacji poszczególnych celów rewitalizacyjnych sporządzona na podstawie projektów zakończonych i w realizacji za rok 2019 przedstawiona została w tabeli:

Tabela 1. **Ocena stopnia realizacji poszczególnych celów rewitalizacyjnych**

	2018			2019			Kierunki zmian	
	Ogólna liczba projektów realizujących cel rewitalizacji	Liczba projektów zrealizowanych lub w trakcie realizacji	Wskaźnik stopnia realizacji celu	Ogólna liczba projektów realizujących cel rewitalizacji	Liczba projektów zrealizowanych lub w trakcie realizacji	Wskaźnik stopnia realizacji celu	Zmiana w liczbie projektów w stosunku do roku poprzedniego	Zmiana wartości wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego
C.C.1	62	9	15%	62	14	23%	↑ 5	↑ 8%
C.C.2	7	3	43%	7	3	43%	– 0	– 0%
C.C.3	31	14	45%	31	15	48%	↑ 1	↑ 3%
C.C.4	5	0	0%	5	1	20%	↑ 1	↑ 20%
C.P.1	24	3	13%	24	6	25%	↑ 3	↑ 13%
C.P.2	11	0	0%	11	0	0%	– 0	– 0%
C.P.3	3	1	33%	3	1	33%	– 0	– 0%
C.P.4	3	0	0%	3	0	0%	– 0	– 0%
C.P.5	8	3	38%	8	3	38%	– 0	– 0%

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Uwaga: Dany projekt może realizować więcej niż jeden cel rewitalizacji stąd suma ogólnej liczby projektów realizujących cel rewitalizacji nie odpowiada faktycznej liczbie projektów zawartych w Gliwickim Programie Rewitalizacji.

4. Projekty rewitalizacyjne

W nawiązaniu do sformułowanych celów oraz zidentyfikowanych problemów w programie rewitalizacji została sformułowana lista przedsięwzięć na rzecz rewitalizacji wydzielonych podobszarów. Przedsięwzięcia zostały podzielone na kluczowe (podstawowe) i uzupełniające. Lista projektów uzupełniających stanowi dopełnienie zakresu projektów kluczowych (podstawowych), i określa równie istotne działania do realizacji w ramach procesów rewitalizacyjnych. Niemniej, ze względu na realizację zasady koncentracji, zachowując potrzebę

planowania w oparciu o możliwości realizacyjne oraz ze względu na brak kompleksowej informacji o zakresie i kosztach tych projektów, nie znalazły się one na liście projektów kluczowych. Realizacja tych projektów jest równie istotna lecz uzależniona jest od możliwości organizacyjnych i finansowych Miasta oraz partnerów – interesariuszy procesu rewitalizacji.

Tabela 2. **Ogólne zestawienie projektów w GPR**

Stan na:	Stan bazowy 09 lutego 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019
Projekty kluczowe	46	64	64
Projekty uzupełniające	35	53	53
Razem	81	117	117

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Tabela 3. **Stan realizacji projektów na dzień 31 grudnia 2018**

Status projektu	Projekty kluczowe	Projekty uzupełniające	Razem
Zrealizowano	4		4
W realizacji	24		24
Rezygnacja z realizacji	6		6
Planowane do realizacji, w szczególności po uzyskaniu zewnętrznego wsparcia finansowego	27	56	83
Suma końcowa	**61**	**56**	**117**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Tabela 4. **Stan realizacji projektów na dzień 31 grudnia 2019**

Status projektu	Projekty kluczowe	Projekty uzupełniające	Razem
Zrealizowano	6		6
W realizacji	32		32
Rezygnacja z realizacji	10		10
Planowane do realizacji, w szczególności po uzyskaniu zewnętrznego wsparcia finansowego	13	56	69
Suma końcowa	**61**	**56**	**117**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Tabela 5. **Projekty uruchomione w ramach programu rewitalizacji, w roku 2019**

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący
1.	Modernizacja Ośrodka Edukacyjno - Dystrybucyjnego Caritas Diecezji Gliwickiej jako ośrodka wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących	Caritas Diecezji Gliwickiej
2.	Ośrodek Edukacyjno-Dystrybucyjny Caritas Diecezji Gliwickiej - wsparcie edukacyjne i produktowe dla mieszkańców Gliwic i okolic	Caritas Diecezji Gliwickiej
3.	Aktywizacja społeczna młodzieży wykluczonej -wspieranie osób uzależnionych w zakresie ich aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej	Fundacja "Dom Nadziei"
4.	Rewitalizacja kompleksu budynków dawnego Gimnazjum nr 19 przy ulicy Głównej 30 w Gliwicach Łabędach na cele aktywizacji społecznej młodzieży wykluczonej	Fundacja "Dom Nadziei"
5.	Nowe Gliwice- Koksownia - Rewitalizacja terenów poprzemysłowych przy ul. Bojkowskiej w Gliwicach	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. w Gliwicach
6.	Nowa siedziba Szkoły Muzycznej	Miasto Gliwice
7.	Lokalne Centrum Integracji i Usług Społecznych	Parafia św. Jacka
8.	Modernizacja budynku przy ul Wiejskiej 21 w Gliwicach dla potrzeb stworzenia nowych miejsc pobytu dla dzieci w wieku do lat 3/ przedszkolnym	Polcargo Gliwice Sp. z o.o. Polcargo Gliwice Sp. z .o.o. s.k
9.	„Wiem, że dam radę! Dziecko w żłobku, ja wracam do pracy"- etap 2	Polcargo Gliwice Sp. z o.o. Polcargo Gliwice Sp. z .o.o. s.k
10.	Powrót do przeszłości – renowacja budynku byłego Domu Kultury przy ul. Wolności 1a w Gliwicach	PRIED Sp z o.o.
11.	PROjARCH EDU-HUB – teren Dawnej Fabryki Drutu jako ośrodek wspierania inicjatyw edukacyjnych, projektowych i społecznych dla mieszkańców Gliwic i okolic	PROjARCH Damian Kałdonek
12.	PROjARCH EDU-HUB – teren Dawnej Fabryki Drutu jako przestrzeń aktywizacji i edukacji mieszkańców Gliwic	PROjARCH Damian Kałdonek

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Rezygnacje z realizacji projektów są spowodowane różnymi czynnikami. Wśród nich wymienia się zbycie nieruchomości, na której miał być realizowany projekt, przejęcie projektu przez inny podmiot odpowiedzialny, zmianę zakresu projektu i połączenie go z innym, brak możliwości uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego na realizację. W 2019 roku zrezygnowano z 3 projektów.

Tabela 6. **Projekty, z których zrezygnowano w roku 2019**

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Powód rezygnacji
1.	Budowa Małej Elektrowni Wodnej na rzece Kłodnicy	Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o. w Gliwicach	Odrzucenie wniosku o dofinansowanie projektu z funduszy unijnych
2.	Rewitalizacja wieży ciśnień przy ul. Poniatowskiego - Leśna z przeznaczeniem na rzecz aktywnej integracji i rewitalizacji społecznej	Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o. w Gliwicach	Brak możliwości pozyskania zewnętrznego wsparcia finansowego
3.	Aktywna integracja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Dzielnicy Zatorze	Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o. w Gliwicach	Odrzucenie wniosku o dofinansowanie projektu z funduszy unijnych.

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Pozyskane finansowe wsparcie zewnętrzne na realizację projektów:

Dotychczas udało się pozyskać zewnętrzne fundusze na realizację 25 projektów. Całkowita wartość tych projektów wynosi ponad 340 mln zł w tym pozyskana kwota dofinansowania to ponad 240 mln zł. 22 projekty uzyskały wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014- 2020, 1 w ramach Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 2 z Narodowego Instytut Wolności. Lista dofinansowanych projektów:

Narodowy Instytut Wolności

- Modernizacja Ośrodka Edukacyjno - Dystrybucyjnego Caritas Diecezji Gliwickiej jako ośrodka wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących
- Ośrodek Edukacyjno-Dystrybucyjny Caritas Diecezji Gliwickiej - wsparcie edukacyjne i produktowe dla mieszkańców Gliwic i okolic

RPO WSL

- „Wiem, że dam radę! Dziecko w żłobku, ja wracam do pracy”- etap 2
- Budowa poligonów zawodowych i modernizacja warsztatów szkolnych - ZSB-C "Nowe kwalifikacje gwarancją zatrudnienia"
- Budowa poligonów zawodowych i modernizacja warsztatów szkolnych - ZSS "Mechanika najwyższych lotów"
- Budowa poligonów zawodowych i modernizacja warsztatów szkolnych - ZSZS "Nowe umiejętności - nowe szanse"
- Dom św. Jacka w Gliwicach
- EKO-ŚWIATŁO w Gliwicach
- Gliwickie Centrum Edukacji Lotniczej
- Inkubator Przedsiębiorczości - szansą na skuteczną rewitalizację w Gliwicach
- Mieszkanie na start. Etap I
- Nowy uczeń - nowoczesna pracownia - nowatorski pracownik – podniesienie, jakości kształcenia w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym

- Odbudowa przestrzeni społecznej i kulturalnej dzielnicy Łabędy poprzez zintegrowane działania rewitalizacyjne - Praca daje moc.
- Odbudowa przestrzeni społecznej i kulturalnej dzielnicy Łabędy poprzez zintegrowane działania rewitalizacyjne - Centrum Kompetencyjne i Kształcenia Zawodowego w Łabędach
- Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej
- Rozbudowa systemu detekcji na terenie miasta Gliwice wraz z modernizacją wybranych sygnalizacji świetlnych. Etap II
- Równe szanse, lepszy start - zwiększenie potencjału edukacyjnego z przygotowaniem osób z niepełnosprawnościami do zawodu w CKZiU nr 1
- Stworzenie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami i patologiami społecznymi
- TECHNOPARK-owa Akademia - Podnoszenie kwalifikacji językowych i ICT dorosłych
- Twoja Społeczność Twoją Szansą. Etap I
- Utworzenie farmy fotowoltaicznej
- Zachodnia Brama Metropolii Silesia – Centrum Przesiadkowe w Gliwicach

WFOŚiGW

- Program ograniczania niskiej emisji dla miasta Gliwice - edycja pilotażowa

5. Wnioski

Mając na uwadze charakter programu rewitalizacji oraz pozyskane dane dotyczące stopnia realizacji celów i poszczególnych projektów rewitalizacyjnych należy stwierdzić, iż:

- Program rewitalizacji wdrażany jest zgodnie z założeniami.
- W 2019 roku nie zidentyfikowano nowych istotnych ryzyk mogących mieć znaczący wpływ na wdrażanie programu rewitalizacji.
- Zgodnie z założeniami, program stanowi ramy umożliwiające włączenie się w działania rewitalizacyjne podmiotom funkcjonującym w mieście, zarówno z nim powiązanych, jak i nie.
- Za pozytywne zjawisko należy uznać fakt, iż część projektodawców, mimo, iż nie uzyskała dofinansowania na realizację projektów, podjęła się ich wdrożenia finansując je z własnych środków lub środków pozyskanych z nowych źródeł. Niestety brak możliwości pozyskania środków finansowych, z pierwotnie zakładanych źródeł i w pierwotnych wysokościach, wymusił ograniczenia zakresów projektów.
- Fakt, iż w realizację programu zaangażowane są podmioty niezależne od Miasta wpływa na wdrażanie programu rewitalizacji jako całości.
- Uruchomienie programu pozwoliło na pozyskanie zewnętrznych środków finansowych w dotychczasowej wysokości ponad 240 mln zł, co należy uznać za bardzo dobry wynik. Tak duża wielkość pozyskanych środków istotnie wpływa na zakres realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i dalsze wdrażanie samego programu rewitalizacji.

Załącznik nr 4

Sprawozdanie z Wykonania Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi za rok 2019.

Spis treści:

I. Wstęp ... 2

II. Konsultacje Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na 2019 rok ... 2

III. Finansowe formy współpracy ... 3

1. Informacje ogólne ... 3
2. Środki przyznane w otwartych konkursach ofert ... 5
3. Środki przyznane na podstawie art. 19a ustawy o dppiow - „małe granty" ... 5
4. Środki przyznane w trybie pozostałych ustaw ... 6
5. Wkład własny organizacji ... 7
6. Środki przyznane organizacjom w roku 2019 na realizację zadań publicznych ... 8

IV. Pozafinansowe formy współpracy ... 9

1. Informacje ogólne ... 9
2. Konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących sfery zadań publicznych ... 9
3. Funkcjonowanie zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym oraz Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach ... 11
4. Wystawianie przez Miasto opinii i udzielanie rekomendacji oraz pomoc w nawiązaniu kontaktów i współpracy z organizacjami z zagranicy ... 11
5. Zamieszczanie na stronie internetowej Miasta informacji od organizacji ... 11
6. Udział przedstawicieli organizacji w pracach komisji konkursowych ... 11
7. Inne formy współpracy ... 11

V. Działalność jednostki organizacyjnej Miasta – Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych ... 12

1. Informacje ogólne ... 12
2. Udzielanie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego organizacjom zgodnie ze statutem GCOP ... 12
3. Koordynowanie prac zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym oraz obsługa Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego ... 13
4. Wsparcie merytoryczne dla klubów seniora ... 13
5. Organizacja we współpracy z Miastem konkursu promującego gliwickie organizacje, społeczników oraz wspierających ich przedsiębiorców ... 13
6. Wsparcie merytoryczne dla osób zainteresowanych działalnością w sektorze organizacji pozarządowych, społeczności lokalnych i wolontariuszy ... 14
7. Promocja przekazywania przez mieszkańców Gliwic 1% podatku na rzecz organizacji ... 14
8. Prowadzenie serwisu internetowego dla organizacji i administrowanie elektroniczną bazą danych o organizacjach działających na terenie miasta ... 15
9. Promocja aktywności społecznej, w tym organizacja Gali Wolontariatu ... 15
10. Wsparcie rewitalizacji społecznej ... 16
11. Wsparcie dla sektora ekonomii społecznej ... 17

VI. Ocena realizacji Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2019 ... 18

VII. Podsumowanie wykonania Programu Współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi na rok 2019 ... 19

I. Wstęp

Program Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2019 jest dokumentem regulującym zasady i określającym formy współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi. Poniższe sprawozdanie powstało we współpracy Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych (GCOP) z poszczególnymi wydziałami Urzędu Miejskiego w Gliwicach (UM), Ośrodkiem Pomocy Społecznej (OPS) oraz gliwickimi organizacjami pozarządowymi i Miejską Radą Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach (MRDPP).

II. Konsultacje Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na 2019 rok

Prace nad Programem Współpracy na 2019 rok rozpoczęły się w marcu 2018 roku, kiedy to członkowie MRDPP, organizacji i zespołów branżowych zostali zaproszeni do składania propozycji zadań priorytetowych do Programu Współpracy na rok 2019. W maju 2018 r. do zgłaszania uwag i propozycji zadań priorytetowych zaproszono naczelników Wydziałów UM w Gliwicach i dyrektora OPS. Następnie MRDPP zaopiniowała zgłoszone zadania. W okresie od czerwca do sierpnia pełnomocnik prezydenta miasta ds. organizacji pozarządowych w porozumieniu z wydziałami Urzędu Miejskiego w Gliwicach przygotował projekt Programu, który był konsultowany w dniach od 29 sierpnia do 11 września 2018 r. zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr PM-6770/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r. W październiku 2018 r. skierowano projekt Programu pod obrady Rady Miasta Gliwice. Program Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2019 został przyjęty uchwałą Rady Miasta Gliwice nr XLI/907/2018 z dnia 8 listopada 2018 r.

III. Finansowe formy współpracy

1. Informacje ogólne

W roku 2019 na realizację Programu Współpracy zaplanowano nie mniej niż 5 500 000 PLN.
Miasto Gliwice przyznało organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (ustawa o dppiow), zwanym dalej organizacjami, środki finansowe w oparciu o:

- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o dppiow – w dwóch formach: otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 11 oraz tzw. „małych grantów", zgodnie z art. 19a (t.j. Dz.U. 2019, poz. 688 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. 2019, poz. 1843),
- ustawę z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. 2020, poz. 17, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. 2019, poz. 1468 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2020, poz. 426).

Organizacjom pozarządowym przyznano w roku 2019

dotacje na kwotę: **37 717 134,64 PLN**

Środki finansowe przekazane organizacjom pozarządowym w 2019 roku					
	Wysokość środków przyznanych w otwartych konkursach ofert (PLN)	Wysokość środków przyznanych w formie "małych grantów" z art. 19a ustawy o dppiow (PLN)	Wysokość środków przyznanych w trybie pozostałych ustaw (PLN)	Wysokość środków przyznanych w ramach patronatów Prezydenta Miasta i Przewodniczącego Rady Miasta (PLN)	RAZEM (PLN)
Wydział Kultury i Promocji Miasta (KP)	1 850 815,72	162 426,00	19 459 925,59	36 088,29	**21 509 255,60**
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych (ZD)	2 478 938,92	21 053,00	600,00	-	**2 500 591,92**
Wydział Edukacji (ED)	149 000,00	15 000,00	10 648 158,44	-	**10 812 158,44**
Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)	99 315,00	0,00	2 795 813,68	-	**2 895 128,68**
Razem	**4 578 069,64**	**198 479,00**	**32 904 497,71**	**36 088,29**	**37 717 134,64**

Finansowanie zadań organizacji przez poszczególne wydziały

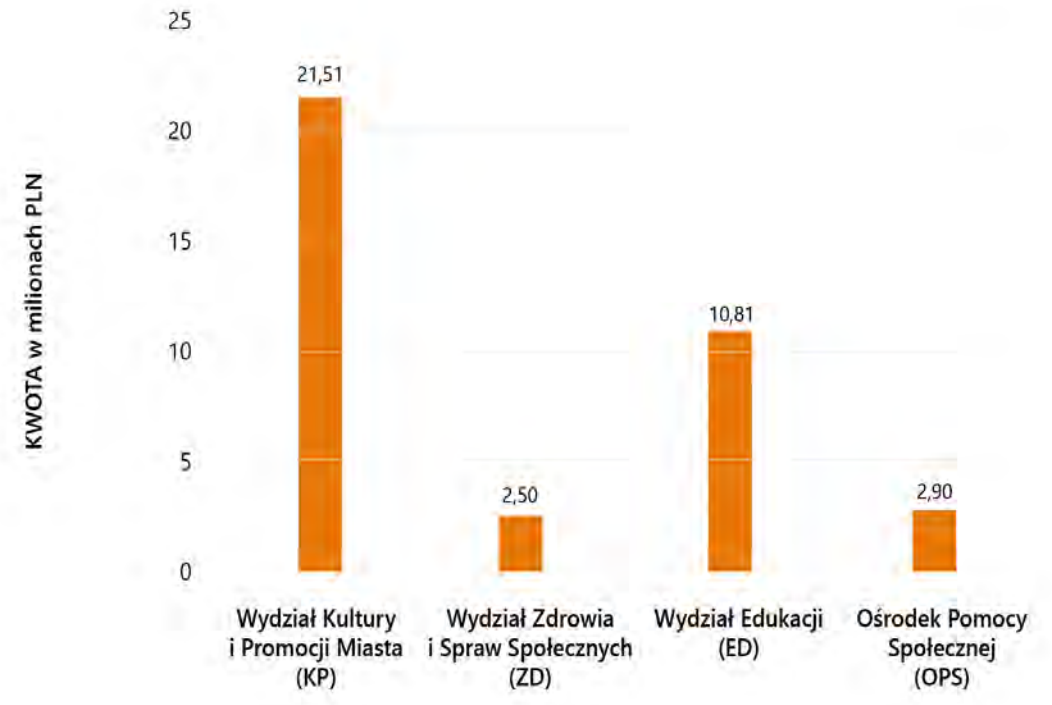

2. Środki przyznane w otwartych konkursach ofert

W 2019 roku zostało ogłoszonych 38 otwartych konkursów ofert, w których złożono 246 ofert. Podpisano 149 umów o dofinansowanie z 88 organizacjami przez następujące wydziały Urzędu Miejskiego w Gliwicach:

Wydział Kultury i Promocji Miasta – 104 umowy,
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych – 33 umowy,
Wydział Edukacji – 9 umów
oraz Ośrodek Pomocy Społecznej – 3 umowy.
Otwarte konkursy ofert z ramienia OPS
były ogłaszane w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Wysokość środków finansowych przekazanych w otwartych konkursach ofert przedstawia poniższy wykres.

Wysokość środków przyznawanych organizacjom w otwartych konkursach ofert

3. Środki przyznane na podstawie art. 19a ustawy o dppiow - „małe granty"

Do Urzędu Miejskiego w Gliwicach wpłynęły 104 wnioski o dofinansowanie na podstawie art. 19a ustawy o dppiow (tzw. „małe granty"). Rozpatrzenie wniosków i przekazanie środków finansowych obrazuje poniższa tabela.

		Wydział Kultury i Promocji Miasta	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Wydział Edukacji	RAZEM
Środki przekazane w trybie tzw. „małych grantów"	liczba złożonych wniosków	88	11	5	104
	liczba podpisanych umów	29	4	3	36
	liczba organizacji, którym zlecono zadanie	27	3	2	32
	kwota przekazana (PLN)	162 426,00	21 053,00	15 000,00	198 479,00
	wysokość wkładu finansowego i osobowego wkładu organizacji w realizację zadań (PLN)	178 075,13	8 891,00	29 580,00	216 546,13

4. Środki przyznane w trybie pozostałych ustaw

Poza ustawą o dppiow w innych trybach przyznano następujące środki finansowe:

- Wydział Kultury i Promocji Miasta przyznał kwotę: 638 325,59 PLN na działania z zakresu kultury i sztuki, kultury fizycznej i promocji (w tym budżet obywatelski) w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych oraz kwotę 18 820 600,00 PLN w oparciu o ustawę o sporcie.
- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych przekazał kwotę 600,00 PLN w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych na działania z zakresu ochrony i promocji zdrowia.
- Wydział Edukacji przyznał kwotę 10 648 158,44 PLN w oparciu o ustawę o finansowaniu zadań oświatowych na prowadzenie niepublicznych placówek oświatowych przez organizacje pozarządowe (tzw. dotacja oświatowa).
- Ośrodek Pomocy Społecznej przekazał w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych kwotę 2 615 503,00 PLN na zadania z zakresu pomocy społecznej - realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz 180 310,68 PLN w oparciu o ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Środki przyznane w oparciu o inne ustawy		
Ustawa Prawo zamówień publicznych (KP+OPS+ZD)	liczba podpisanych umów o dofinansowanie	37
	liczba organizacji, którym zlecono zadanie	26
	kwota przekazana (PLN)	3 254 428,59
Ustawa o sporcie (KP)	liczba podpisanych umów o dofinansowanie	59
	liczba organizacji, którym zlecono zadanie	27
	kwota przekazana (PLN)	18 820 600,00
Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych - tzw. dotacja oświatowa (ED)	kwota przekazana (PLN)	10 648 158,44
Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (OPS)	liczba podpisanych umów o dofinansowanie	2
	liczba organizacji, którym zlecono zadanie	2
	kwota przekazana (PLN)	180 310,68
Uchwała w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji związanych z wykonywaniem zadań innych niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, sposobu jej rozliczania oraz kontroli wykonywania zleconego zadania	liczba podpisanych umów o dofinansowanie	1
	kwota przekazana (PLN)	1 000,00

W roku 2019 Prezydent Miasta przyznał 102 patronaty pozafinansowe oraz 9 ze wsparciem finansowym na kwotę 28 600,00 PLN, a Przewodniczący Rady Miasta – 8 patronatów pozafinansowych oraz 6 ze wsparciem finansowym na kwotę 7 488,29 PLN.

5. Wkład własny organizacji

W poniższej tabeli została wskazana **wysokość wkładu własnego** organizacji (łącznie finansowego i osobowego) w realizację zadań publicznych.

Wysokość wkładu własnego organizacji w realizację zadań publicznych

	Otwarte konkursy ofert (PLN)	„Małe granty" z art. 19a ustawy o dppiow (PLN)	Ustawa o sporcie (PLN)	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej (PLN)	RAZEM (PLN)
Wydział Kultury i Promocji Miasta (KP)	1 148 573,57	178 075,13	2 125 241,11	-	3 451 889,81
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych (ZD)	472 257,76	8 891,00	-	-	481 148,76
Wydział Edukacji (ED)	276 690,70	29 580,00	-	-	306 270,70
Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)	14 100,00	-	-	76 624,81	90 724,81
Razem (PLN)	**1 911 622,03**	**216 546,13**	**2 125 241,11**	**76 624,81**	**4 330 034,08**

Natomiast na poniższym wykresie przedstawiono porównanie wkładu własnego organizacji do kwot przekazanych dotacji miejskich.

Udział wkładu własnego w finansowaniu zadań organizacji

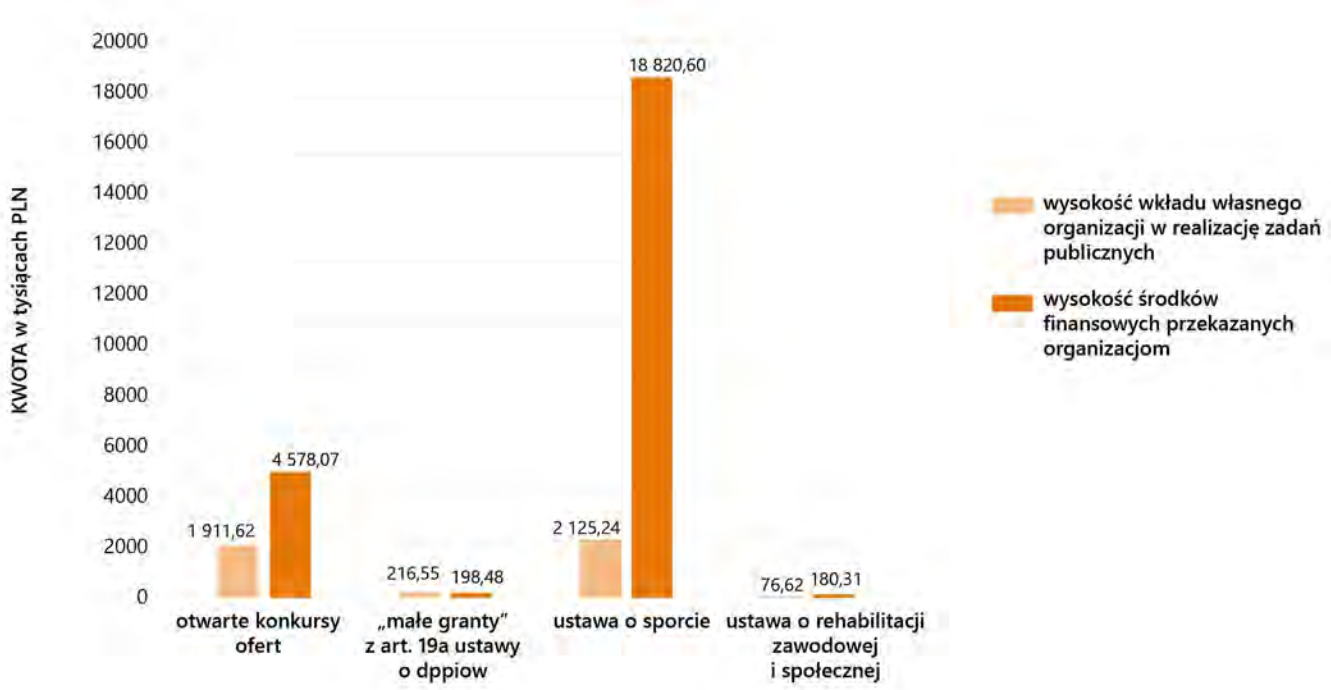

Z kolei procentowy stosunek wkładu własnego organizacji do wysokości otrzymanych dotacji przedstawia poniższa tabela.

Stosunek finansowego i osobowego wkładu własnego do otrzymanych dotacji				
	Otwarte konkursy ofert	„Małe granty" z art. 19a ustawy o dppiow	Ustawa o sporcie	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej
Wysokość wkładu własnego	1 911 622,03	216 546,13	2 125 241,11	76 624,81
Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom	4 578 069,64	198 479,00	18 820 600,00	180 310,68
Stosunek wkładu własnego do przyznanych dotacji	41,76%	109,10%	11,29%	42,50%

6. Środki przyznane organizacjom w roku 2019 na realizację zadań publicznych

Lista zadań realizowanych	Wysokość przyznanych środków (PLN)
Pomoc społeczna	3 608 495,47
Kultura fizyczna	1 147 270,00
Turystyka i krajoznawstwo	26 095,00
Edukacja i wychowanie	164 000,00
Kultura i sztuka	1 189 699,39
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	275 863,68
Zdrowie publiczne i ochrona zdrowia	30 600,00
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	1 159 461,45
Nieodpłatna pomoc prawna	254 100,00
Opieka nad dzieckiem do lat 3 w formie żłobka	67 200,00
Promocja	289 502,92
Dotacja oświatowa	10 648 158,44
Sport	18 820 600,00
Patronaty	36 088,29
RAZEM (PLN)	**37 717 134,64**

IV. Pozafinansowe formy współpracy

1. Informacje ogólne

Pozafinansowe formy współpracy Miasta Gliwice z organizacjami opierają się głównie na działalności Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych – jednostki organizacyjnej powołanej do wspierania organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, społeczników i wolontariuszy działających na rzecz mieszkańców Miasta. Ponadto formy współpracy pozafinansowej obejmują m.in.: wspólne podejmowanie działań, tworzenie zespołów opiniująco-doradczych, konsultowanie projektów aktów normatywnych, promocję działań stowarzyszeń i fundacji.

2. Konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących sfery zadań publicznych

W 2019 roku przeprowadzono konsultacje 24 projektów uchwał Rady Miasta Gliwice. Szczegóły znajdują się w tabeli poniżej:

Zestawienie konsultacji MRDPP			
Lp.	**Numer zarządzenia**	**Zgłaszający**	**Dotyczy**
1.	PM-193/19	Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny	zmiany uchwały w sprawie zapewnienia placówkom opiekuńczo - wychowawczym wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej, oraz zmiany uchwały w sprawie nadania statutu Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny
2.	PM-219/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie udzielenia posiłku dzieciom i młodzieży na lata 2019-2023 w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
3.	PM-220/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności przyznanego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
4.	PM-221/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

5.	PM-222/19	Ośrodek Pomocy Społecznej	szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi
6.	PM-223/19	Ośrodek Pomocy Społecznej	szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania
7.	PM-278/19	GCOP	zmiany statutu Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych
8.	PM-512/19	Wydział Kultury i Promocji	Medalu Honorowego Zasłużony dla Gliwic
9.	PM-777/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego
10.	PM-789/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Statutu Żłobków Miejskich w Gliwicach
11.	PM-790/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	wprowadzenia na terenie Miasta Gliwice programu „RODZINA 3+"
12.	PM-795/19	Wydział Edukacji	regulaminu przyznawania stypendiów Prezydenta Miasta w ramach „Miejskiego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę w Gliwicach"
13.	PM-1074/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	wprowadzenia na terenie Miasta Gliwice programu dla rodzin wielodzietnych „Rodzina3+"
14.	PM-1133/19	Wydział Kultury i Promocji	projektu Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na 2020 r.
15.	PM-1251/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	przyjęcia „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2020"
16.	PM-1485/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	przyjęcia uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025
17.	PM 1570/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w 2020 roku
18.	PM 1657/19	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również trybu ich pobierania

3. Funkcjonowanie zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym oraz Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach

W roku 2019 funkcjonowały:

- **Powiatowa Rada Rynku Pracy w Gliwicach** na kadencję w latach 2019-2023 – 1 posiedzenie inauguracyjne. Ponadto w roku 2019 miały miejsce 2 posiedzenia PRRP powołanej na kadencję w latach 2015-2019,
- **Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice** – 5 spotkań,
- **Rada Sportu** – 3 posiedzenia,
- **Rada Seniorów Miasta Gliwice** – 16 spotkań,
- **Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach** – 10 posiedzeń MRDPP. Rada zaopiniowała 18 projektów uchwał Rady Miasta Gliwice.

Ponadto w 2019 r. działały **zespoły branżowe**, skupiające przedstawicieli organizacji działających w wybranych sferach życia społecznego:

- ds. kultury – odbyło się 10 spotkań zespołu,
- ds. turystyki, krajoznawstwa i ekologii – odbyło się 10 spotkań zespołu.

4. Wystawianie przez Miasto opinii i udzielanie rekomendacji oraz pomoc w nawiązaniu kontaktów i współpracy z organizacjami z zagranicy

Nie zostały wystawione opinie i nie udzielono rekomendacji w 2019 r.

5. Zamieszczanie na stronie internetowej Miasta informacji od organizacji

Wydział Kultury i Promocji Miasta udzielał wsparcia w promocji przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej **www.gliwice.eu** (w tym: strona: kultura.gliwice.eu) oraz w **Miejskim Serwisie Informacyjnym - Gliwice.**

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych na prośbę Instytutu Pracy i Edukacji z siedzibą w Gliwicach zamieścił na stronie internetowej Miasta informację dot. funkcjonowania prowadzonego przez ww. Instytut Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem w Gliwicach.

GCOP zamieszczał informacje o przedsięwzięciach organizacji pozarządowych w zakładce Aktualności na stronie **www.gcop.gliwice.pl**.

6. Udział przedstawicieli organizacji w pracach komisji konkursowych

W pracach komisji konkursowej w Wydziale Kultury i Promocji Miasta wzięło udział 5 osób, przedstawicieli 5 organizacji, w OPS – 1 osoba, przedstawiciel 1 organizacji, w Wydziale Edukacji – 1 osoba, przedstawiciel 1 organizacji, w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych – 3 osoby, przedstawiciele 3 organizacji.

7. Inne formy współpracy

W 2019 r. kontynuowano zawartą w 2018 r. umowę partnerską na rzecz realizacji projektu pn. "Regionalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej 2.0" (Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej z siedzibą w Katowicach – lider, Stowarzyszenie Centrum Społecznego Rozwoju – partner, Miasto Gliwice/Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych – partner.

V. Działalność jednostki organizacyjnej Miasta – Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych

1. Informacje ogólne

Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych jest jednostką organizacyjną Miasta Gliwice, której celem jest wszechstronne wspieranie aktywności społecznej mieszkańców Gliwic. GCOP wspomaga technicznie i merytorycznie gliwickie stowarzyszenia i fundacje, promuje aktywność społeczną, animuje lokalne społeczności oraz wspiera grupy nieformalne i inicjatywy indywidualne.

2. Udzielanie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego organizacjom zgodnie ze statutem GCOP

Do dyspozycji gliwickich organizacji oddano zasoby Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych. W ramach współpracy z GCOP organizacje korzystały z sal na spotkania, zaplecza biurowego, zaplecza kuchennego, wykorzystywały adresy filii jako adres siedziby lub korespondencyjny.
Powierzchnie poszczególnych filii GCOP w roku 2019:

- Strefa Aktywności Społecznej, ul. Jagiellońska 21 (w tym do końca sierpnia 2019 r. pomieszczenia w Centrum Sportowo-Kulturalnym „Łabędź" - 30,32 m^2) – powierzchnia 328,25 m^2,
- Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości, ul. Kościuszki 35 – powierzchnia 145,98 m^2 (do końca października 2019 r.), od 1 listopada przeniesiony na ul. Zwycięstwa 1,
- Centrum Wolontariatu, ul. Zwycięstwa 1 – powierzchnia 260,24 m^2,
- Centrum Organizacji Kulturalnych, ul. Studzienna 6 – powierzchnia 354,23 m^2,
- Dom Aktywnej Młodzieży, ul. Barlickiego 3 – powierzchnia 4344,39 m^2.

Wspieranie organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej odbywało się w wielu formach i obszarach: od udostępniania miejsca na spotkania, poprzez możliwość wymiany doświadczeń, promocję, po specjalistyczne szkolenia i porady (prawo, księgowość). Dzięki wsparciu GCOP zostało zarejestrowanych 11 organizacji.

Poniższa tabela prezentuje skalę udzielonej pomocy.

Lp.	Działanie	Opis działania	Rezultat osiągnięty w 2019 r.
1.	**Wsparcie infrastrukturalne**	- udostępnianie lokalu na spotkania oraz zaplecza biurowego, zapewnienie dostępu do komputera z internetem, telefonu, ksera oraz prowadzenie skrytek korespondencyjnych - udostępnianie powierzchni wystawienniczej	- 280 podpisanych porozumień o współpracy z GCOP - 88 825 osób - 34 wystawy - 60 koncertów, spektakli, eventów

2.	**Doradztwo**	Zakres tematyczny: - tworzenie i funkcjonowanie organizacji - źródła finansowania działalności - przygotowanie i realizacja projektów - zarządzanie organizacją, planowanie działań - wolontariat	- 158 porad - 192 godziny doradcze - 153 osoby korzystające
3.	**Newsletter**	- dystrybucja ważnych informacji dla III sektora poprzez pocztę elektroniczną - dystrybucja informacji o wydarzeniach kulturalnych	- 46 wysłanych newsletterów - 74 wysłane newslettery kulturalne

3. Koordynowanie prac zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym oraz obsługa Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

W 2019 roku pracownicy GCOP udzielali wsparcia i uczestniczyli w spotkaniach następujących **zespołów branżowych:** ds. kultury (10 spotkań), ds. turystyki, krajoznawstwa i ekologii (10 spotkań) oraz spotkaniach **Rady Seniorów Miasta Gliwice** (16 spotkań). Ponadto wspierali organizacyjnie i technicznie **Miejską Radę Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach** podczas 10 posiedzeń, a w czasie pomiędzy posiedzeniami aktualizowali stronę internetową MRDPP oraz obsługiwali skrzynkę e-mail.

4. Wsparcie merytoryczne dla klubów seniora

W 2019 r. wspierano 16 klubów seniora w dzielnicach Gliwic poprzez organizację 14 warsztatów i spotkań dla liderów klubów oraz 62 spotkań rozwojowych dla członków klubów, a także poprzez rozsyłanie newslettera z ważnymi informacjami dla osób starszych (84 newslettery). Z punktu informacyjnego Strefy Seniora skorzystało 89 osób. Seniorzy skorzystali z 129 porad komputerowych w ramach projektu „Facebook łączy pokolenia".

5. Organizacja we współpracy z Miastem konkursu promującego gliwickie organizacje, społeczników oraz wspierających ich przedsiębiorców

Z powodu otrzymywanych głosów mówiących o tym, że dotychczasowa formuła konkursu i gali „Liderzy Społeczni Gliwic" wyczerpała się i przestała być atrakcyjna dla osób aktywnie działających w organizacjach pozarządowych, głównie ze względu na powtarzalność laureatów konkursu, w 2019 r. nastąpiła zmiana. Doroczny konkurs zastąpiono organizacją regionalnej konferencji **#coNoweGO**, która odbyła się 18 czerwca 2019 r. Wydarzenie to było skierowane do osób związanych z organizacjami pozarządowymi. Dwa bloki tematyczne wypełniły wystąpienia ekspertów oraz warsztaty.

6. Wsparcie merytoryczne dla osób zainteresowanych działalnością w sektorze organizacji pozarządowych, społeczności lokalnych i wolontariuszy

Lp.	Rodzaj wsparcia	Opis działania	Osiągnięte rezultaty w 2019 r.
1.	**Szkolenia komputerowe dla seniorów**	- prowadzenie 10 szkoleń z zakresu obsługi komputera dla seniorów oraz uczestników Akademii Wolontariatu Seniorów	- 60 godzin zajęć - 31 uczestników
2.	**Warsztaty w szkołach**	- zaznajomienie uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych z kwestiami związanymi z działalnością społeczną, organizacjami pozarządowymi i wolontariatem	- 59 warsztatów - 1245 uczestników
3.	**Przedsięwzięcie edukacyjne pod nazwą „POMPKA Obywatelska"**	- warsztaty dla młodzieży, zwłaszcza licealnej, dotyczące społeczeństwa obywatelskiego, oparte na aktywności w kwestii budżetu obywatelskiego	- 4 warsztaty - 104 uczestników - 4 skonsultowane wnioski
4.	**Warsztaty „Jestem aktywny – pomagam, bo lubię"**	- warsztaty dla uczniów II i III klas szkół podstawowych na temat aktywności społecznej	- 11 warsztatów - 214 uczestników
5.	**Doradztwo dla koordynatorów wolontariatu**	- wsparcie koordynatorów wolontariatu w organizacjach i instytucjach	- 27 porad - 27 uczestników
6.	**Projekt Liderzy Szkolnych Klubów Wolontariatu**	- wsparcie działalności Szkolnych Klubów Wolontariatu, głównie w postaci warsztatów i spotkań	- 10 warsztatów - 33 uczestników
7.	**Rok Szkolnej Aktywności**	- gala połączona z rozstrzygnięciem konkursu na całoroczne działania odbyła się 31 maja 2019 r.	- 120 osób zaangażowanych w akcje społeczne

Ponadto w 2019 roku filia GCOP Centrum Organizacji Kulturalnych włączyła się w obchody ArtNocy, w czasie której odbyło się 5 przedsięwzięć.

7. Promocja przekazywania przez mieszkańców Gliwic 1% podatku na rzecz organizacji

Zorganizowana w 2019 roku kampania „Przekaż 1% swojego podatku na rzecz gliwickich OPP" zachęcała mieszkańców do przekazywania 1% na OPP poprzez:

- przygotowanie wielu form reklamy (m.in.: ekrany LED, parkomaty, oklejony autobus) prezentowanej w 32 miejscach,
- 13 spotkań informacyjnych (221 uczestników),
- usługę bezpłatnego wypełniania PIT (74 korzystających mieszkańców),
- ulotki, banery i informacje na stronie internetowej (61 lokalizacji z materiałami informacyjnymi, 19 publikacji medialnych).

W 2019 r. w ramach 1% Organizacjom Pożytku Publicznego

z siedzibą w Gliwicach przekazano 1 796 810 PLN

8. Prowadzenie serwisu internetowego dla organizacji i administrowanie elektroniczną bazą danych o organizacjach działających na terenie miasta

Na bieżąco aktualizowano bazę organizacji pozarządowych współpracujących z GCOP. Na dzień 31 grudnia 2019 r. zarejestrowane były 273 organizacje.

Na stronie www.gcop.gliwice.pl zamieszczano informacje o działalności stowarzyszeń i fundacji. Informacje te były rozsyłane również przy pomocy newslettera oraz zamieszczane na profilu portalu facebook „GCOP – U NAS W CENTRUM SĄ LUDZIE".

9. Promocja aktywności społecznej, w tym organizacja Gali Wolontariatu

Lp.	Działanie	Opis działania	Rezultat osiągnięty w 2019 r.
1.	**Pośrednictwo ofert wolontariatu**	- prowadzenie pośrednictwa pomiędzy wolontariuszami, a organizacjami/instytucjami	- 93 osoby zainteresowane - 107 aktualnych ofert wolontariatu - 21 organizacji/instytucji korzystających z pośrednictwa
2.	**Wolontariat specjalistyczny**	- na rzecz dzieci - szpitalny - opiekuńczy	- 4 spotkania grupy i 38 podpisanych porozumień z wolontariuszami pracującymi na rzecz dzieci - 6 spotkań grupy i 10 podpisanych porozumień z wolontariuszami szpitalnymi - 4 spotkania grupy i 11 podpisanych porozumień z wolontariuszami opiekuńczymi

Z okazji **Międzynarodowego Dnia Wolontariusza** 12 grudnia 2019 r. zorganizowano uroczystą galę, w czasie której wyróżnieni zostali wszyscy zgłoszeni wolontariusze pracujący na rzecz gliwickich organizacji oraz odbył się koncert Artura Andrusa wraz z zespołem. Występ był formą podziękowania dla wolontariuszy. W uroczystości wzięli również udział mieszkańcy miasta, aby zachęcić ich do bezinteresownej pomocy innym i dołączenia do grona wolontariuszy.

Kontynuowano projekty:

- **Baśniowe Babcie** – wolontariuszki regularnie odwiedzały dzieci w przedszkolach (14 podpisanych porozumień) oraz uczestniczyły w 16 spotkaniach w Centrum Wolontariatu, które połączone były z prelekcjami, warsztatami, itp.,

- **Akademia Wolontariatu Seniorów**, w ramach której odbyło się 19 spotkań warsztatowych.

Zorganizowano 47 spotkań **Grupy Teatralno-Kabaretowej Seniorów**, czego efektem było 6 występów dla 322 widzów. Ponadto odbyło się 35 spotkań **Zespołu Muzycznego Seniorów** oraz 10 spotkań w ramach **Muzycznych Spotkań Tematycznych MuST**, a także 5 spotkań środowiska kulturalno-artystycznego.

Powyższe działania były prowadzone przez GCOP w ramach działań statutowych, finansowanych ze środków samorządu. Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych wspierało również sektor ekonomii społecznej i procesy rewitalizacji społecznej, realizując projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych.

10. Wsparcie rewitalizacji społecznej

Filia GCOP – Strefa Aktywności Społecznej realizowała projekt **„Twoja Społeczność Twoją Szansą. Etap I".** Projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Społeczny), dla osi priorytetowej IX. Włączenie społeczne dla działania: 9.1. Aktywna integracja dla poddziałania: 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT (okres realizacji: 01.09.2018-31.12.2020 r.).

Twoja Społeczność
Twoją Szansą

Lp.	Działanie	Opis działania	Rezultat osiągnięty w 2019 r.
1.	**Warsztaty aktywizujące**	- cykl warsztatów które mają dawać wiedzę i umiejętności do działania na rzecz społeczności lokalnej	- 12 warsztatów - 134 uczestników
2.	**Spotkania w dzielnicach**	- organizowanie spotkań w dzielnicach (z instytucjami lokalnymi, parafiami, radami osiedlowymi, ngo, mieszkańcami) w celu podejmowania wspólnych działań i inicjatyw	- 22 spotkania - 3 wspólne działania
3.	**Punktu Porad Obywatelskich**	- bezpłatne porady prawne dla mieszkańców dzielnicy Baildona	- 92 korzystających - 117 godzin doradztwa
4.	**Klub Osiedlowy**	- prowadzenie Klubu Osiedlowego jako miejsca spotkań mieszkańców	- 140 spotkań w ramach klubów tematycznych - 340 uczestników
5.	**Eventy**	- organizacja otwartych wydarzeń dla mieszkańców	- 5 (2 spotkania sąsiedzkie, Jarmark świąteczny, Potańcówka na otwarcie Klubu Osiedlowego, Malowanie przy ul. Szarej)
6.	**Wymiana usług sąsiedzkich**	- mieszkańcy dzielnicy Baildona dzielą się swoimi umiejętnościami i wymieniają drobnymi usługami	- 19 osób

11.

Wsparcie dla sektora ekonomii społecznejFilia GCOP – Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości realizuje projekt pn. ***„Regionalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 2.0"*** *jako projekt partnerski z udziałem Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej z siedzibą w Katowicach (lider), Stowarzyszenia Centrum Społecznego Rozwoju (partner), Miasta Gliwice/Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych (partner). Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO Woj. Śląskiego na lata 2014-2020, dla osi priorytetowej: IX Włączenie Społeczne dla działania: 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie dla poddziałania: 9.3.1. Wsparcie sektora ekonomii społecznej - projekty konkursowe (okres realizacji: 01.09.2018- 31.12.2023 r.).*

Działania Inkubatora Społecznej Przedsiębiorczości w 2019 roku				
Lp.	**Rodzaj wsparcia**	**Forma wsparcia**	**Zakres merytoryczny**	**Rezultaty osiągnięte w 2019 r.**
1.	Doradztwo bieżące	- stacjonarne (w Inkubatorze) - mobilne (w dogodnym miejscu np. w siedzibie organizacji) - drogą poczty elektronicznej	- tworzenie i funkcjonowanie organizacji - źródła finansowania - przygotowanie i realizacja projektów - prawno-administracyjne aspekty działania organizacji	- 212 porad - 163 uczestników
2.	Doradztwo specjalistyczne	- stacjonarne (w Inkubatorze) - mobilne (np. w siedzibie organizacji) - drogą poczty elektronicznej	- księgowość - prawo	- 17 godzin porad
3.	Szkolenia	- stacjonarne (w Inkubatorze), w formie otwartej lub zamkniętej	m.in.: - zamówienia publiczne - księgowość - zasoby ludzkie	- 3 szkolenia - 35 uczestników
4.	Spotkania animacyjne	- stacjonarne (w Inkubatorze), - mobilne (w miejscu dogodnym dla odbiorcy)	- pobudzenie aktywności osób, grup i instytucji w przestrzeni publicznej - ożywienie społeczności lokalnej poprzez inicjowanie różnego rodzaju aktywności	- 286 spotkań - 187 uczestników - 8 zbudowanych partnerstw
5.	Pakiety dla partnerstw	- finansowe	- rozwój organizacji	- 1 pakiet

VI. Ocena realizacji Programu Współpracy Miasta Gliwice z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2019

Rozdział 9 Programu Współpracy określa sposób oceny jego realizacji w oparciu o założenia zawarte w jego treści oraz porównanie parametrów z lat wcześniejszych, co prezentuje poniższa tabela.

Lp.	KRYTERIUM OCENY	Wartość miernika					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
	W zakresie realizacji zadań publicznych Miasta we współpracy z Organizacjami i społecznikami						
a1.	wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom z budżetu Miasta na realizację zadań publicznych (PLN)	23 410 971,00	23 839 634,94	29 293 120,72	33 010 789,23	60 127 794,28	37 171 134,64
a2.	liczba ofert złożonych przez organizacje na realizację zadań publicznych, z wyszczególnieniem ofert złożonych w drodze konkursów ofert	349 (w tym otwarte konkursy ofert 268)	365 (w tym otwarte konkursy ofert 304)	380 (w tym otwarte konkursy ofert 313)	446 (w tym otwarte konkursy ofert 364)	410 (w tym otwarte konkursy ofert 326)	350 (w tym otwarte konkursy ofert 246)
a3.	liczba podpisanych umów dotacyjnych	265	268	265	268	253	266
a4.	liczba organizacji, którym zlecono realizację zadań publicznych	178	146	155	157	169	163
a5.	wysokość finansowego i osobowego wkładu własnego organizacji w realizację zadań publicznych (PLN)	12 763 838,10	6 404 317,83	6 563 265,14	4 922 923,97	5 703 039,03	4 330 034,08
	W zakresie prowadzenia dialogu pomiędzy organizacjami a Miastem						
b1.	liczba spotkań zespołów branżowych	54	54	40	35	28*	36
	W zakresie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego udzielanego przez GCOP trzeciemu sektorowi						
c1.	liczba przeprowadzonych usług doradczych, szkoleń, warsztatów, spotkań informacyjnych dla organizacji, grup nieformalnych, społeczników, wolontariuszy	1038	636	659	844	775	842
	oraz liczba osób korzystających z tych działań	3060	1543	1368	1505	1095	1194
c2.	liczba organizacji zarejestrowanych z pomocą GCOP	7	4	9	19	14	11
c3.	liczba organizacji i grup nieformalnych korzystających z zasobów GCOP	190	226	226	254	251	280
c4.	liczba zadań realizowanych w partnerstwie	brak danych	23	45	33	25	17
	W zakresie rozwoju wolontariatu						
d1.	liczba działań promujących wolontariat i aktywność społeczną	15	16	18	16	15	15
d2.	liczba zgłoszeń potencjalnych wolontariuszy	133	82	102	64	75	93

d3.	liczba zadań publicznych realizowanych przy udziale wolontariuszy	132	133	147	147	147	147

** liczba uległa zmniejszeniu ze względu na przerwę w funkcjonowaniu zespołów branżowych spowodowaną wyborami do zespołów branżowych nowej kadencji, w efekcie których powołano 2 zespoły*

Przedstawione wyżej wykonanie mierników służących ocenie realizacji Programu wskazuje na zrealizowanie założeń współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi i utrzymanie na podobnym poziomie wskaźników w stosunku do lat wcześniejszych.

W ocenę realizacji Programu włączyły się również zespoły branżowe. **Zespół branżowy ds. kultury** nie przedstawił uwag do sprawozdania, natomiast podniósł kwestię konieczności szerszej dyskusji nad zgłaszanymi do Programu postulatami organizacji oraz dążeniem do uwzględnienia ich w programach współpracy.

Rada Seniorów Miasta Gliwice przedstawiła informacje o zakresie wykorzystania przez Radę infrastruktury GCOP oraz wyraziła oczekiwanie wobec kontynuowania współpracy w 2020 roku.

VII. Podsumowanie wykonania Programu Współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi na rok 2019

W 2019 roku współpraca między Miastem Gliwice a organizacjami pozarządowymi odbywała się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności oraz przyjmowała formy finansowe i pozafinansowe.

Środki finansowe przekazane organizacjom na realizację zadań publicznych w trybie otwartych konkursów ofert utrzymały się na podobnym poziomie w stosunku do lat 2016 i 2017, lecz obniżyły się w stosunku do ubiegłego roku. Wzrosły natomiast środki przekazane w oparciu Prawa zamówień publicznych w odniesieniu do lat poprzednich, co ukazane jest w poniższej tabeli.

	Otwarte konkursy ofert (PLN)	„Małe granty" (PLN)	Prawo zamówień publicznych (PLN)
2016	4 094 577,23	237 814,00	1 336 578,40
2017	4 847 563,41	194 257,00	2 318 256,70
2018	5 213 099,60	245 881,88	2 581 803,42
2019	4 578 069,64	198 479,00	3 254 428,59

Współpraca pozafinansowa jest rozwijana przez Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych, które oferuje m.in. wsparcie infrastrukturalne oraz doradcze dla organizacji, grup inicjatywnych, liderów i społeczników.

Sporządził: Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Organizacji Pozarządowych

Załącznik nr 5

Sprawozdanie z Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem miasta Gliwice na lata 2016-2025.

Sprawozdanie z realizacji uchwały nr XIII/326/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2016-2025.

1. Nie ma podstaw prawnych obligujących do wykonywania sprawozdania z realizacji programu.
2. Celem wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice jest określenie podstawowych kierunków działania Miasta Gliwice w gospodarowaniu zasobem mieszkaniowym.
3. Program obejmuje strategię działań na lata 2016-2025 obejmującą: remonty i modernizację zasobu mieszkaniowego, budownictwo mieszkaniowe, udział Miasta Gliwice w nakładach remontowych wspólnot mieszkaniowych, plany dotyczące sprzedaży lokali komunalnych i zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania oraz podwyższania czynszu. Podejmowane czynności mają na celu racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice.
4. Wszystkie prognozowane wielkości przyjęte w programie mają wyłącznie charakter szacunkowy. Efektywność realizowanych działań w 2019 roku w odniesieniu do założeń programu przedstawia poniższe zestawienie:

Działania	Założenia programu	Realizacja	Wykonanie (%)
Nakłady remontowe (modernizacje i remonty zasobu mieszkaniowego)	12 000 000,00 zł	33 965 641,51 zł	283
Nakłady na inwestycje (budowa budynków mieszkalnych)	0,00 zł	13 183 982,08 zł	
Nakłady remontowe w budynkach wspólnot (fundusz remontowy)	18 200 000,00 zł	17 701 466,68 zł	97

Ilość sprzedanych lokali mieszkalnych	230	134	58
Ilość mieszkań budowanych	70 (plan na lata 2016-2025)	138	197

Załącznik nr 6

Sprawozdanie z realizacji Programu Opieki nad Zabytkami miasta Gliwice na lata 2016 – 2019.

SPRAWOZDANIE Z PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA GLIWICE

ZA OKRES OD ROKU 2018 DO 2019

SPRAWOZDANIE Z PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA GLIWICE

za okres od roku 2018 do 2019

opracowała:
Ewa Pokorska-Ożóg
Miejski Konserwator Zabytków

kwiecień 2020 rok

Zdjęcia: okładka, str. 5, 10, 60:

Fragment fasady kamienicy przy ul. N. Barlickiego 15 róg ul. St. Chudoby, Gliwice, 2019 rok., fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Fragment secesyjnej sztukaterii elewacji kamienicy przy ul. Krupniczej 12, Gliwice, 2018 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Kościół pw. Świętej Rodziny przy ul. Chorzowskiej, 2018 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Fragment fasady kamienicy przy ul. Zawiszy Czarnego 2, 2019 rok. fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Spis treści

1. Wprowadzenie 9

2. Sprawne i nowoczesne zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego. 11

2.1. Realizacja priorytetu polegająca na prowadzeniu, aktualizowaniu gminnej ewidencji zabytków, opracowywaniu dokumentacji dotyczących obiektów zabytkowych, itp. 11

2.2. Dokumentacje konserwatorskie opracowane w latach objętych sprawozdaniem. 35

2.3. Upowszechnianie wiedzy na temat aspektów ochrony gliwickich zabytków przez Miejskiego Konserwatora Zabytków dla pracowników instytucji samorządowych. 38

2.4. Trasy, szlaki turystyczne związane z obiektami zabytkowymi. 39

2.5. Trasy rowerowe 40

2.6. Stowarzyszenia związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w Gliwicach. 40

3. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako jeden z głównych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. 43

3.1. Podejmowanie działań zmierzających do objęcia ochroną prawną zabytków. 42

3.2. Realizacje Miasta Gliwice zadań w kwestii poprawy i utrzymania obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską, które są pełną lub częściową własnością miejską. 45

3.3. Masterplan Oświetlenia Obszaru Miejskiego Miasta Gliwice. 58

3.4. Dofinansowania do remontów obiektów zabytkowych rejestrowych niebędących własnością miejską. 61

4. Działania edukacyjne, skierowane do społeczności lokalnych w celu budowania tożsamości kulturowej oraz promocja zewnętrzna wartości kulturowych regionu. 72

4.1. Propagowanie wiedzy o zabytkach 72

4.2. Działania Muzeum w Gliwicach 74

4.3. Liczba osób nagrodzonych za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury i ochrony zabytków. 76

4.4. Działalność Miejskiego Konserwatora Zabytków. 76

1. Wprowadzenie

Konieczność opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami wynika z zapisów ustawowych. Opieka nad zabytkami należy do zadań własnych gminy, co wynika z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm). Przedmiotowy program jest opracowaniem strategicznym i ma za zadanie kształtowanie polityki ochrony dóbr kultury w mieście polegającej na uporządkowaniu, usystematyzowaniu i przedstawieniu m.in. gminnego zasobu zabytków oraz określeniu ich potrzeb i tkwiącego w nich potencjału. Jednym z elementów opieki nad zabytkami jest wsparcie finansowe w postaci dotacji na remonty zabytków wpisanych do rejestru zabytków.

Obowiązek prowadzenia monitoringu realizacji programu wynika z art. 87 ust. 5 ustawy z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.), zwany dalej Ustawą. Zgodnie z cytowaną ustawą wójt, burmistrz lub prezydent ma obowiązek sporządzania sprawozdania ze stanu realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Gminy.

Obiekty zabytkowe z racji swego wieku wymagają dokonywania remontów, które pozwolą na jak najdłuższe ich użytkowanie. Zachowanie ich wartości zabytkowych, historycznych, artystycznych lub naukowych wymaga ciągłych nakładów na ich zabezpieczenie. Miasto Gliwice sukcesywnie realizuje zadanie związane z opieką nad zabytkami. W sprawozdaniu znalazły się informacje związane z ochroną zabytków w roku 2018 i 2019, okres Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Gliwice, który został przyjęty w 2016 roku uchwałą nr XVII/435/2016 rok z dnia 16.06.2016 rok Rady Miejskiej w Gliwicach. W opracowaniu umieszczono również informacje dotyczącego poprzednich lat celem lepszej analizy przedmiotowych działań.

W programie i programach poprzednich określone zostały następujące priorytetowe kierunki działań:

Priorytet I: Sprawne i nowoczesne zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego.

Priorytet II: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako jeden z głównych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

Priorytet III: Działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych w celu budowania tożsamości kulturowej oraz promocja zewnętrzna wartości kulturowych regionu.

Sprawozdanie z gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta Gliwice za rok 2018 i 2019 jest trzecim z kolei autorskim opracowaniem (spójnym z poprzednimi) Ewy Pokorskiej-Ożóg, Miejskiego Konserwatora Zabytków w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

NAWRACAJCIE SIĘ I WIERZCIE W EWANGELIĘ

2. Sprawne i nowoczesne zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego.

2.1. Realizacja priorytetu polegająca na prowadzeniu, aktualizowaniu gminnej ewidencji zabytków, opracowywaniu dokumentacji dotyczących obiektów zabytkowych, itp.

Ustawą z dnia z dnia 18 marca 2010 roku o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 5 czerwca 2010 roku, wprowadzono nową formę ochrony zabytków, jaką jest gminna ewidencja zabytków, zwana dalej GEZ. Zgodnie z treścią przepisu art. 7 tejże ustawy w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wojewódzki konserwator zabytków miał obowiązek przekazać wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) i starostom wykaz: 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru; 2) innych zabytków nieruchomych znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków; 3) innych zabytków nieruchomych wyznaczonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Z kolei przepis art. 6 ust. 2 ustawy z 2010 roku stanowi, że w terminie 2 lat od dnia przekazania przez wojewódzkiego konserwatora zabytków wykazu zabytków, o którym powyżej, wójt (burmistrz, prezydent miasta) założy gminną ewidencję zabytków. W 2012 roku w Gliwicach założono GEZ, po pozytywnej weryfikacji przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. GEZ jako integralna część Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Gliwice na lata 2012-2015 została przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach Nr XXII/476/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 rok.

Należy zauważyć, że w Gliwicach w 2010 roku, w przeciwieństwie do większości miast obowiązywały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i przeważająca część obiektów zabytkowych była już chroniona ustaleniami przedmiotowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co jest jedną z ustawowych form ochrony konserwatorskiej. GEZ nią nie jest, jest to „ukryta" forma ochrony, która w zamyśle ustawodawcy miała funkcjonować w przypadku braku mpzp.

W wyniku badań terenowych prowadzonych przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach wynikła potrzeba uzupełnienia ewidencji o kolejne obiekty. Dla tych obiektów zostały opracowane karty ewidencyjne, które zostały włączone do wykazu GEZ.

W 2017 roku rozpoczęły się prace związane z weryfikacją gliwickich obiektów zabytkowych, tj. digitalizacja GEZ oraz jej uzupełnienie na podstawie inwentaryzacji terenowej obiektów objętych ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w ramach zadania: *Inwentaryzacja obiektów zabytkowych jako wsparcie procedur planistycznych*.[1] Efektem opracowania było opublikowanie na stronach internetowych miasta pełnej bazy obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz objętych ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wraz z dokumentacją opisową i fotograficzną. W 2019 roku ponadto zgodnie pismem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach przyjęto GEZ również Zarządzeniem Prezydenta Miasta PM-1645/19 z dnia 3 grudnia 2019 rok które zostało pozytywnie zaopiniowane przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.[2]

[1] Szczegółowo *Inwentaryzacja obiektów zabytkowych jako wsparcie procedur planistycznych* została opisana w punkcie 2.2.

[2] Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków jest zgodne z Kierunkiem działań 1. Działania organizacyjne związane z ochroną i opieką nad zabytkami na terenie miasta. Zadanie 1. Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków.

2.1.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa, stan w grudniu 2019 rok tabela nr 1 i 2

A – obiekty nieruchome - architektura

C – zabytki archeologiczne

B – obiekty ruchome (nie zostały pokazane wszystkie obiekty)

Tabela nr 1[3]

Adres	Obiekt objęty ochroną	Nr rejestru zabytków Data wpisu
1. Gliwice	Miasto w ramach średniowiecznego założenia zamkniętego pierścieniem ulic: Górnych i Dolnych Wałów. Brak precyzyjnego określenia granic ochrony.	A/270/50 25 II 1950 woj. śląsko-dąbrowskie
2. Gliwice, Łabędy ul. Staromiejska 25	Plebania parafii rzymsko-katolickiej pod wezwaniem Wniebowzięcia Matki Boskiej z XVIII wieku, barokowa, murowana. Brak określenia granic ochrony.	A/301/60 7 III 1960 woj. katowickie
3. Gliwice, Łabędy ul. Staromiejska 25	Kaplica nagrobna przy murze cmentarnym z XVIII wieku, barokowa Brak określenia granic ochrony.	A/302/60 7 III 1960 woj. katowickie
4. Gliwice, Łabędy ul. Staromiejska 25	Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Matki Boskiej z XV wieku, przebudowany w XVIII i XIX wieku, murowany. Granice ochrony obejmują obiekt wraz wyposażeniem wnętrza oraz najbliższe otoczenie.	A/303/60 7 III 1960 woj. katowickie
5. Gliwice Czechowice ul. Borówkowa	Kaplica z XVIII wieku, barokowa, murowana. Obiekt nie istnieje – zgłoszony do skreślenia z rejestru.	A/312/60 7 III 1960 woj. katowickie
6. Gliwice ul. Basztowa 5	Dom z XVIII/XIX wieku, klasycystyczny, murowany Granice ochrony obejmują działkę.	A/318/60 7 III 1960 woj. katowickie
7. Gliwice Rynek	Ratusz z XVIII/XIX wieku, murowany, klasycystyczny, z reliktami z okresu średniowiecza. Granice ochrony obejmują parcelę budowlaną.	A/319/60 7 III 1960 woj. katowickie
8. Gliwice ul. Pod Murami 2	Zamek - tzw. "Dwór Cetryczów" z XIV wieku, murowany, częściowo tynkowany. Obecnie siedziba Muzeum w Gliwicach. Granice ochrony obejmują parcelę budowlaną.	A/320/60 7 III 1960 woj. katowickie
9. Gliwice ul. Mikołowska 3	Kościół ormiański pod wezwaniem Trójcy Świętej, klasycystyczny, z pierwszej połowy XIX wieku. Granice ochrony obejmują całość obiektu i najbliższe otoczenie.	A/321/60 7 III 1960 woj. katowickie
10. Gliwice	Kościół pod wezwaniem WNMP (przeniesiony	A/322/60

[3] W tabeli nr 1 nie ujęto budynku przy ul. Królowej Bony 13/Ziemowita 10 ponieważ Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach po odwołaniu właściciela nie wpisał obiektu ponownie do rejestru zabytków województwa.

ul. Kozielska 29 teren dawnego Cmentarza Starokozielskiego	z Zębowic), drewniany, z XVIII wieku. Brak określenia granic ochrony.	7 III 1960 woj. katowickie A/539/2019 woj. śląskie
11. Gliwice ul. Ignacego Daszyńskiego 2	Klasztor Ojców Redemptorystów z XVII wieku, barokowy, murowany, tynkowany. Granice ochrony obejmują obiekt w ramach ogrodzenia.	A/323/60 10 III 1960 woj. katowickie
12. Gliwice ul. Ignacego Daszyńskiego 2	Kościół Ojców Redemptorystów pod wezwaniem Świętego Krzyża z XVII wieku, murowany, tynkowany. Granice ochrony obejmują całość obiektu wraz z najbliższym otoczeniem.	A/324/60 10 III 1960 woj. katowickie
13. Gliwice ul. Toszecka 36	Kościół pod wezwaniem św. Bartłomieja (stary), gotycki z XVI wieku, murowany, oraz murowane ogrodzenie. Granice ochrony obejmują kościół wraz z najbliższym otoczeniem wyznaczonym przez murowane ogrodzenie.	A/325/60 10 III 1960 woj. katowickie A/177/06 16 IV 2006 woj. śląskie
14. Gliwice ul. Kościelna 4	Plebania kościoła parafialnego Wszystkich Świętych, klasycystyczna z XVIII/XIX wieku, murowana, tynkowana. Granice ochrony obejmują parcelę budowlaną.	A/326/60 10 III 1960 woj. katowickie
15. Gliwice ul. Kościelna 4 (Plac Wszystkich Świętych)	Kościół parafialny pod wezwaniem Wszystkich Świętych, gotycki z XV/XVI wieku. Granice ochrony obejmują obiekt w ramach ogrodzenia oraz wyposażenie wnętrza.	A/327/60 10 III 1960 woj. katowickie
16. Gliwice, Bojków obecna ul. Rolników 131	Stodoła drewniana z XIX wieku, przy domu nr 131. Brak określenia granic ochrony. Obiekt nie istnieje – zgłoszony do skreślenia z rejestru.	A/342/60 7 III 1960 woj. katowickie
17. Gliwice, Bojków ul. Rolników 91 (dawna ulica Adama Mickiewicza 91)	Chałupa wraz z oborą (obora nie istnieje), z XVIII wieku, drewniana. Brak określenia granic ochrony.	A/343/60 7 III 1960 woj. katowickie
18. Gliwice, Bojków ul. Rolników 188	Plebania z XVIII wieku (około 1740 roku), murowana. Brak określenia granic ochrony.	A/345/60 7 III 1960 woj. katowickie
19. Gliwice, Ostropa ul. Piekarska 13	Kościół filialny pod wezwaniem świętego Jerzego z XVII wieku, drewniany z murowanym prezbiterium. Granice ochrony rozciągają się na całość budowli wraz z wystrojem wnętrza, w ramach ogrodzenia. oraz Wyposażenie drewnianego kościoła pw. św. Jerzego, które tworzą ołtarze i obrazy, ambona, szafki ścienne na oleje, kredensy zakrystyjne oraz Krzyż Męki Pańskiej	R/263 10 XII 1949 woj. śl.–dąbr. A/355/60 10 III 1960 woj. katowickie A/377/12 woj. śląskie B/26/02 4 III 2002 woj. śląskie
20. Gliwice, Stare Gliwice	Spichlerz z XVII wieku, murowany. Brak określenia granic ochrony.	A/366/60 10 III 1960

ul. Wiejska		woj. katowickie
21. Gliwice ul. Tarnogórska 127, 129, 131	Kompleks zabudowań dawnej radiostacji z lat 1934-1936. Elementy wpisane decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 7 II 1964 roku pod numerem A/694/64: trzy budynki wolnostojące (w pobliżu ulicy Tarnogórskiej), maszt z drewna modrzewiowego, wszystkie pozostałości wyposażenia technicznego, najbliższe otoczenie (obejmujące część obecnej działki numer 1527). Element wpisany decyzją Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 8 X 2012 roku: otoczenie (obejmujące pozostałą część działki numer 1527). Granice ochrony obejmują nieruchomość oznaczoną jako działka numer 1527.	A/694/64 7 II 1964 woj. katowickie A/384/12 8 X 2012 woj. śląskie
22. Gliwice, Sobiszowice ul. Dworska 10d	Dawny dwór z XVIII wieku o cechach późnobarokowych, murowany z kamienia łamanego, tynkowany. Granice ochrony obejmują całość obiektu i najbliższe otoczenie wraz z resztkami starodrzewu parkowego.	A/1205/74 12 II 1974 woj. katowickie
23. Gliwice, Stare Miasto	Mury miejskie wraz z dwiema bramami sprzed 1431 roku (m.in. przy ul.: Dolnych Wałów 5, 19A, 21, 21A, 25, Grodowej 5, Pod Murami, Wodnej). Granice obejmują mury wraz z najbliższym otoczeniem.	A/1294/83 13 I 1983 woj. katowickie
24. Gliwice ul. Lipowa 3 (dawna ulica gen. W. Świerczewskiego)	Budynek z końca XIX wieku w stylu historyzmu, murowany z cegły z użyciem kamienia, z żeliwnym gankiem, we wnętrzu sztukaterie. Granice ochrony obejmują działkę.	A/1301/83 13 I 1983 woj. katowickie
25. Gliwice ul. Dolnych Wałów 8a	Budynek dawnej willi "Caro" z drugiej połowy XIX wieku w stylu neorenesansu. Granice ochrony ograniczone ulicami Zwycięstwa, Dolnych Wałów, Studzienną i od tyłu ogrodzeniem.	A/1309/83 3 X 1983 woj. katowickie
26. Gliwice ul. Basztowa 7	Dom z pierwszej połowy XIX wieku. Granice ochrony obejmują obiekt wraz z najbliższym otoczeniem działki.	A/1313/83 1 X 1983 woj. katowickie
27. Gliwice Rynek 6	Budynek wzniesiony po 1945 r. Granice ochrony obejmują działkę.	A/1325/84 14 VII 84
28. Gliwice ul. Dolnych Wałów 8	Budynek Poczty Głównej z przełomu XIX i XX wieku w stylu historyzmu z elementami neogotyku, murowany. Granice ochrony obejmują całą działkę.	A/1372/88 27 IX 1988 woj. katowickie
29. Gliwice ul. O. Jana Siemińskiego (dawna ul. Józefa Wieczorka 10)	Budynek sądu (po wojnie Zasadnicza Szkoła Samochodowa) z końca XIX wieku, neorenesansowy. Granice ochrony obejmują całą działkę.	A/1373/88 27 IX 1988 woj. katowickie
30. Gliwice ul. Zwycięstwa 38 i Alei Przyjaźni 11	Kamienica z przełomu XIX i XX wieku w stylu eklektyzmu z elementami neogotyku i secesji. Granice ochrony obejmują działkę.	A/1374/88 27 IX 1988 woj. katowickie
31. Gliwice ul. Wrocławska 1	Zespół budynków Straży Pożarnej z przełomu XIX i XX wieku w stylu eklektyzmu z elementami neogotyku.	A/1375/88 27 IX 1988

	Granice ochrony obejmują całą działkę.	woj. katowickie
32. Gliwice ul. Zwycięstwa 37	Kamienica Dawny Dom Towarowy z około 1930 roku, wzniesiona według projektu Ericha Mendelsona w stylu funkcjonalizmu. Granice ochrony obejmują działkę.	A/1376/88 27 IX 1988 woj. katowickie
33. Gliwice ul. Zwycięstwa 23	Dom Towarowy "Ikar" z pierwszej ćwierci XX w. w stylu wczesnego funkcjonalizmu z elementami art deco. Granice ochrony obejmują całą działkę.	A/1382/88 28 X 1988 woj. katowickie
34. Gliwice ul. Zwycięstwa 30	Hotel "Myśliwski" z końca XIX wieku w stylu eklektyzmu z przewagą neorenesansu i neobaroku. Granice ochrony obejmują całą działkę.	A/1383/88 28 X 1988 woj. katowickie A/137/12 17 VII 2012 woj. śląskie
35. Gliwice ul. Robotnicza 2	Zespół zabudowy dawnej Huty Gliwickiej (obecnie GZUT) - 28 obiektów wraz z pozostałościami dawnych urządzeń i kanałów, otoczeniem zieleni i ciągami komunikacyjnymi. Granice ochrony obejmują cały zespół zabudowy wraz z otoczeniem, jego układ przestrzenny, zieleń oraz ciągi komunikacyjne.	A/1444/91 30 XII 1991 woj. katowickie A/124/10 woj. śląskie
36. Gliwice od ul. Pszczyńskiej (stacja Trynek) do granic miasta, w dzielnicy Gliwic, Bojków	Linia kolejki wąskotorowej Bytom – Karb – Markowice na odcinku Gliwice – Nieborowice, czyli układ torowy, budynek dworca i budynek magazynu przesyłkowego w Bojkowie (ulica Łanowa 4), budynek dawnego dworca w Trynku oraz budowle inżynieryjne – most na rzece Kłodnicy, przepust stały, sklepiony, jednoprzęsłowy, ceglany, wiadukt stały oraz przepust stały, płaski.	A/1478/93 1 III 1993 woj. katowickie
37. Gliwice ul. Św. Barbary 2	Były kościół ewangelicki - obecnie kościół garnizonowy pod wezwaniem Św. Barbary, wzniesiony w latach 1855-1859 w stylu neoromańskim według projektu architekta dworskiego Stillera z 1853 roku. Granice ochrony obejmują kościół.	A/1626/96 29 III 1996 woj. katowickie
38. Gliwice ul. Księdza Marcina Strzody 9	Budynek obecnego Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej Politechniki Śląskiej, wzniesiony w latach 1906-1907 według projektu Georga Kuczory. Granice ochrony obejmują cały budynek.	A/1630/96 30 IV 1996 woj. katowickie A/264/09 8 VII 2009 woj. śląskie
39. Gliwice ul. Tadeusza Kościuszki 38	Willa wzniesiona jako budynek mieszkalno-reprezentacyjny dla dyrekcji Huty Gliwickiej około 1927 roku w stylu historyzującym przy wykorzystaniu m.in. elementów klasycznych i art deco, w otoczeniu ogrodowym. Granice ochrony obejmują budynek wraz z najbliższym otoczeniem w ramach działek.	A/1636/97 11 IV 1997 woj. katowickie
40. Gliwice Aleja Przyjaźni	Ruiny Teatru Miejskiego, wzniesionego w 1890 roku w stylu historyzmu według projektu architektów Zimmerman und Wache. Granice ochrony obejmują część budynku z zachowaną funkcją teatralną (scenę, widownię, zaplecze teatralne, salę bankietową na trzeciej kondygnacji i przyziemie pod widownią).	A/1655/97 15 XII 1997 woj. katowickie
41. Gliwice ul. Jana III Sobieskiego 20	Wieża ciśnień, wzniesiona około 1918 roku w stylu neogotyckim, murowana z cegły. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek w obrysie murów zewnętrznych.	A/1689/98 30 XII 1998 woj. katowickie

42. Gliwice **ul. Jana Pawła II** **(dawna ul. 1 Maja 5)**	Kościół katedralny pod wezwaniem świętych Apostołów Piotra i Pawła wzniesiony w latach 1896-1900 według projektu Brunona Heera w stylu neogotyckim. Granice ochrony obejmują kościół wraz z najbliższym otoczeniem zieleni w ramach działek.	A/3/99 30 IV 1999 woj. śląskie
43. Gliwice **ul. Kłodnicka 3**	Budynek mieszkalny (obecnie kościół ewangelicko-metodystyczny), wzniesiony w 1899 roku w stylu historyzmu z wykorzystaniem elementów neobarokowych. Granice ochrony obejmują budynek.	A/19/99 30 IX 1999 woj. śląskie
44. Gliwice **ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 14**	Dom Przedpogrzebowy wzniesiony w 1903 roku w stylu neogotyckim według projektu Maxa Fleischera. Granice ochrony obejmują budynek.	A/87/03 8 V 2003 woj. śląskie
45. Gliwice **ul. Wybrzeże Armii Krajowej 14, 15 i 16**	Budynek Kliniki Ginekologiczno-Położniczej (obecnie Instytut Onkologii), wzniesiony w latach 1931–1933 w stylu funkcjonalistycznym. Granice ochrony obejmują budynek.	A/130/04 10 XII 2004 woj. śląskie
46. Gliwice **ul. Dolnych Wałów 22 i ul. Młyńska 1**	Budynek mieszkalny wzniesiony w 1923 roku w stylu modernizmu według projektu miejskiego architekta Carla Schabika. Granice ochrony obejmują budynek.	A/196/06 8 IX 2006 woj. śląskie
47. Gliwice **ul. Jagiellońska 9**	Budynek mieszkalny wzniesiony około 1868 roku w stylu historyzmu. Granice ochrony obejmują budynek.	A/197/06 8 IX 2006 woj. śląskie
48. Gliwice **ul. Zygmunta Starego 24a**	Budynek spichlerza (magazynu) wzniesiony w 1895 roku w stylu historyzującym (obecnie obiekt mieszkalno – usługowy) Granice ochrony obejmują budynek.	A/198/06 11 IX 2006 woj. śląskie
49. Gliwice **ul. Jana Śliwki 5a**	Budynek mieszkalny, wzniesiony w 1894 roku w stylu eklektycznym z elementami renesansu niderlandzkiego. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek w obrysie murów zewnętrznych.	A/284/09 8 X 2009 woj. śląskie
50. Gliwice, Sośnica **ul. gen. Władysława Sikorskiego 103**	Budynek Zakładów Chemicznych Rütgersa, wzniesiony w latach 1895 – 1900 w stylu neogotyckim. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek w obrysie murów zewnętrznych.	A/330/11 21 II 2011 woj. śląskie
51. Gliwice **ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 10**	Kamienica, wzniesiona w 1912 roku w stylu wczesno-modernistycznym. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek w obrysie murów zewnętrznych.	A/342/11 27 V 2011 woj. śląskie
52. Gliwice, Sobiszowice **ul. Bernardyńska 19**	Budynek kościoła parafialnego pod wezwaniem Świętego Bartłomieja, wzniesiony w latach 1907–1911 w stylu neogotyku z elementami neobaroku według projektu Ludwika Schneidera. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnętrznych.	A/345/11 4 VII 2011 woj. śląskie
53. Gliwice **ul. Zygmunta Starego 19**	Budynek kaplicy Sióstr Miłosierdzia Świętego Karola Boromeusza, wzniesiony w latach 1911–1912. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek kaplicy	A/369/12 20 II 2012 woj. śląskie

	w obrysie murów zewnętrznych.	
54. Gliwice ul. Powstańców Warszawy 23	Budynek Sądu Rejonowego, wzniesiony w latach 1906-1909 w stylu historyzującym z elementami neorenesansu, neobaroku, neoklasycyzmu oraz modernizmu. Wpis do rejestru zabytków obejmuje wymieniony obiekt w obrysie murów zewnętrznych wraz z wewnętrznym dziedzińcem.	A/413/14 13 I 2014 woj. śląskie
55. Gliwice Przebieg alej wzdłuż ulic Adama Mickiewicza, Józefa Sowińskiego, Kozłowskiej i Jana III Sobieskiego oraz szpaler wzdłuż ulicy Zawiszy Czarnego, a także układ zieleni na skwerze Kežmarok	Zespół zaprojektowanej zieleni w Gliwicach: - Układ alejowy drzew gatunku lipa drobnolistna (Tilia cordata Mill.) wzdłuż ulic: Mickiewicza, Sowińskiego i Kozłowskiej (do wlotu ulicy Radiowej; - Układ alejowy drzew gatunku klon pospolity odmiany Schwedlera (Acer platanoides 'Schwedleri') wzdłuż ul. Jana III Sobieskiego na odcinku od ul. J.Słowackiego do ul. T. Kościuszki; - Szpaler dębów szypułkowych wzdłuż ul. Zawiszy Czarnego na terenie Placu Grunwaldzkiego, - Zieleń komponowana skweru Kežmarok.	A/405/13 15 V 2013 woj. śląskie
56. Gliwice ul. Stanisława Dubois 36	Willa z pocz. XX wieku przy dawnej Fabryce Drutu i Gwoździ. Wpis do rejestru zabytków obejmuje cały budynek w obrysie murów zewnętrznych ze schodami zewnętrznymi.	A/489/2017 29 VI 2017 woj. śląskie
57. Gliwice ul. Dolnych Wałów 8	Budynek dawnej giełdy zbożowej z końca XIX wieku. Granice ochrony obejmują całą działkę.	A/1372/88 27 IX 1988 woj. katowickie A/1372/2019 27 IX 2019 woj. śląskie
58. Gliwice, Łabędy	Stanowisko archeologiczne - grodzisko średniowieczne typu stożkowatego, położone około 50 m na północny zachód od rzeki Kłodnicy, około 150 m na północ od linii kolejowej Gliwice-Kędzierzyn, u stóp wysokiego nasypu ciągnącego się wzdłuż torów kolejowych.	C/1089/69 17 X 1969 woj. katowickie
59. Gliwice, Stare Gliwice ul. Starogliwicka 99	Osada kultury łużyckiej, podgrupy częstochowsko-gliwickiej, grupy górnośląsko-małopolskiej - stanowisko nr 6 i 42 - przełom epoki brązu i wczesna epoka żelaza. Stanowisko znajduje się na obszarze 0,5-1 ha na terenie należącym do Opel-Polska Sp. z o.o. w rejonie projektowanego parkingu dla nowo wyprodukowanych samochodów.	C/1645/97 11 II 1997 woj. katowickie

Tabela nr 2 - Obiekty ruchome wpisane do rejestru zabytków.[4]

Adres	Obiekt objęty ochroną	Nr rejestru zabytków Data wpisu
Gliwice ul. Dolnych Wałów 8a	Rzeźba Lew przed budynkiem Muzeum – odlew żeliwny według modelu Theodora Erdmann Kalidego, z około 1825 roku, klasycystyczny.	B/192/70 28 XII 1970 woj. katowickie
Gliwice Cmentarz Hutniczy	Nagrobek Johna Baildona – odlew żeliwny, neogotycki, zapewne z 1846/47 roku, wykonany	B/366/72 27 I 1972

[4] Nie zostały ujęte wszystkie obiekty ruchome, ponieważ część z zabytków należy do prywatnych osób.

ul. Robotnicza	w Hucie Gliwickiej.	woj. katowickie
Gliwice **ul. Robotnicza** **teren Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych**	Figura alegoryczna – figura kobieca, odlew w brązie, neobarokowa z 1892 roku, pochodząca ze zwieńczenia grobowca rodzinnego na starym cmentarzu przy ulicy Kozielskiej – obecnie teren GZUT.	B/522/79 25 II 1979 woj. katowickie
Gliwice **Rynek**	Fontanna z posągiem Neptuna, kamienna, wykonana przez Johannesa Nitscha z Opawy w 1794 roku.	B/567/82 7 VI 1982 woj. katowickie
Gliwice **Rynek, Ratusz**	Posąg Matki Boskiej NMP autorstwa Johanna Melchiora Österreicha.	B/568/82 7 VI 1982 woj. katowickie
Gliwice **ul. Zwycięstwa 38**	Wystrój dawnego sklepu mięsnego – okładziny ceramiczne ścian.	B/642/993 15 X 1993 woj. katowickie
Gliwice **ul. Krupnicza 12**	Wystrój dawnego sklepu mięsnego – okładziny ceramiczne ścian.	B/643/93 15 X 1993 woj. katowickie
Gliwice **Aleja Wojciecha Korfantego 2-4**	Wystrój dawnego sklepu mięsnego – okładziny ceramiczne ścian.	B/651/95 15 XI 1993 woj. katowickie
Gliwice **ul. Częstochowska 13**	Wystrój dawnego sklepu mięsnego – okładziny ceramiczne ścian.	B/652/95 15 XI 1995 woj. katowickie
Gliwice **ul. Bankowa 12**	Witraż klatki schodowej budynku.	B/38/03 25 VII 2003 woj. śląskie
Gliwice **w ramach działki kościoła przy ulicy Mikołowskiej**	Krzyż tzw. Bożej Męki, ufundowany w 1814 roku przez Józefa i Ewę Ledwochów, usytuowany na prawo od strony frontowej kościoła ormiańskiego pod wezwaniem Trójcy Świętej.	B/39/03 25 VII 2003 woj. śląskie
Gliwice **w ramach działki kościoła przy ul. Mikołowskiej**	Figura Św. Jana Nepomucena wykonana w 1794 roku przez Johannesa Nitscha z Opawy, usytuowana na lewo od strony frontowej kościoła ormiańskiego pod wezwaniem Trójcy Świętej.	B/40/03 25 VII 2003 woj. śląskie
Gliwice **ul. Ks. Herberta Hlubka 4** **dawna ul. Józefa Mitręgi 4**	Wystrój gabinetu dyrektora i sali konferencyjnej.	B/85/07 5 II 2007 woj. śląskie
Gliwice **ul. Jana Pawła II** **(dawna ul. 1 Maja 5)**	Organy w kościele katedralnym pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła.	B/99/07 9 VII 2007 woj. śląskie
Gliwice **ul. Łanowa 3**	Krzyż Bożej Męki, powstały w pierwszej połowie XIX w. Zakres ochrony obejmuje krzyż wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu trzech metrów.	B/ 109/08 20 II 2008 woj. śląskie
Gliwice **ul. Zwycięstwa 33**	Witraże klatki schodowej kamienicy.	B/151/09 9 XI 2009 woj. śląskie
Gliwice **ul. Stanisława Chudoby 8**	Witraże klatki schodowej kamienicy.	B/162/10 11 II 2010 woj. śląskie
Gliwice **ul. Ignacego Daszyńskiego 34**	Polichromia sieni klatki schodowej budynku.	B/219/11 21 XII 2011 woj. śląskie
Gliwice **ul. Jagiellońska 27**	Polichromia sieni klatki schodowej budynku.	B/238/12 12 II 2012 woj. śląskie

Gliwice **ul. Zygmunta Starego 19** **Kaplica pw. Najświętszego Serca Jezusa**	Witraże kaplicy pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusa.	B/244/12 26 II 2012 woj. śląskie
Gliwice **ul. Rolników 148**	Organy w kościele pod wezwaniem Narodzenia NMP.	B/159/10 4 II 2010 woj. śląskie
Gliwice	Dekoracja malarska znajdująca się ponad wejściem na elewacji południowej wieży kościoła pod wezwaniem Wszystkich Świętych.	A/489/17 29 VI 2017 woj. śląskie

2.1.2. GEZ (Gminna Ewidencja Zabytków), stan w grudniu 2019 roku.

Zasady prowadzenia GEZ są określone w art. 22 ust.4 i 5 Ustawy. Zgodnie z cytowanymi artykułami wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.
- zabytki nieruchome wyznaczone przez wojewódzkiego konserwatora zabytków do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Włączenie zabytku do ewidencji nie jest ustawową formą ochrony zabytków. Niemniej jednak zgodnie z art. 39 pkt. 3 ustawy z 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 ze zmianami) to w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Aktem wykonawczym w zakresie realizacji gminnej ewidencji zabytków jest Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 113, poz. 661 ze zm.).

Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

a. obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa wykazane zostały już w tabeli nr 1

b. obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków wskazane przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków

Tabela nr 3

lp.	Adres	Obiekt	Data powstania	Rok ujęcia/ uwagi
1.	Droga wodna z trasą zamkniętą po obrysach obu linii brzegowych, w połączeniu portu w Gliwicach i zespołu hydrowęzła śluzy „Łabędy”,	**Kanał Gliwicki**	1933-39	2010

	biegnąca do granic miasta			
2.	**W rejonie ulicy Staromiejskiej**	**Zespół Śluzy „Łabędy"**		2010
3.	**Akademicka 10**	Budynek obecnego Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej, dawne gimnazjum katolickie im. Friedricha Wilhelma	1926-28	2010
4.	**Andersa gen. Władysława 47**	Zespół koszar	l. 30. XX w.	2010
5.	**Architektów 116**	Kamienica z zab. gosp.		2010
6.	**Architektów 118**	Dom		2010
7.	**Architektów 140**	Dom mieszkalny		2010
8.	**Architektów 207** (dz. nr 1293, obr. Ostropa Północ)	Wieża ciśnień		2010
9.	**Błogosławionego Czesława 13**	Budynek portierni dawnych Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego	l. 90. XIX w.	2016
10.	**Błogosławionego Czesława 13A**	Willa	l. 90. XIX w.	2010
11.	**Bohaterów Getta Warszawskiego 12**	Zespół dworca PKP	1925	2010
12.	**Chorzowska 46**	Kościół pw. Św. Rodziny	l. 20. XX w.	2010
13.	**Chorzowska 58**	Budynek	ok. 1910	2010
14.	**Chorzowska 60-62**	Dom	ok. 1910	2010
15.	**Chorzowska 103**	Dawna restauracja	kon. XIX w., przebudowa 1933 r. (nie odtworzono pierwotnego wyglądu)	2010
16.	**Chorzowska 113**	Zespół Zakładów Maszyn Chemicznych „Metalchem" Sp. z o.o.: - budynek laboratorium - budynek stolarni i modelarni - budynek oddziału mechanicznego - budynek montażu maszyn - budynek hali konstrukcji - budynek kotłowni - budynek hali ekspedycji - budynek archiwum - budynek hali odlewni - budynek stacji sprężarek - budynek hali pieców odlewniczych - budynek przerobu mas formierskich - budynek krajalni stali		2013
17.	**Dziewanny 3**	Kamienica mieszkalna	pocz. XX w.	2010
18.	**Daszyńskiego Ignacego 153**	Dawna gospoda	pocz. XX w.	2010
19.	**Daszyńskiego Ignacego 198**	Kamienica	1911	2010
20.	**Daszyńskiego Ignacego 221**	Dom	l. 30. XX w.	2010
21.	**Daszyńskiego Ignacego 268**	Dom	kon. XX w.	2010
22.	**Daszyńskiego Ignacego 550**	Budynek		2010
23.	**Dolnej Wsi 13**	Dom	kon. XIX w.	2010

24.	**Dolnej Wsi 33**	Dom	pocz. XX w.	2010
25.	**Dolnej Wsi 75**	Dom	kon. XIX w.	2010
26.	**Dolnej Wsi 91**	Dom	kon. XIX w.	2010
27.	**Dolnej Wsi 115**	Dom	kon. XIX w.	2010
28.	**Dolnej Wsi 119**	Dom	pocz. XX w.	2010
29.	**Dolnej Wsi 129**	Dom	pocz. XX w.	2010
30.	**Dubois Stanisława 4-6**	Kamienica	1896	2010
31.	**Dubois Stanisława 8**	Kamienica	XIX/XX w.	2010
32.	**Dubois Stanisława 10**	Kamienica	pocz. XX w.	2010
33.	**Dubois Stanisława 45C**	Zespół historycznej zabudowy Fabryki Drutu	po 1852	2010
34.	**Elsnera Józefa 21 (dz. nr 771, obr. Żerniki)**	Kapliczka przydrożna św. Jana Nepomucena	1828	2010
35.	**Geodetów 1**	Dom mieszkalny		2010
36.	**Głowackiego Bartosza 1**	Plebania	I. 30. XX w.	2010
37.	**Głowackiego Bartosza 3**	Kościół pw. św. Antoniego	1925-27	2010
38.	**Głowackiego Bartosza 4**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
39.	**Głowackiego Bartosza 5**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
40.	**Głowackiego Bartosza 6**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
41.	**Głowackiego Bartosza 7-13**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
42.	**Głowackiego Bartosza 12-26**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
43.	**Głowackiego Bartosza 15-21**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
44.	**Głowackiego Bartosza 23-25**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
45.	**Głowackiego Bartosza 27-29**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
46.	**Głowackiego Bartosza 28-42**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
47.	**Głowackiego Bartosza 31-33**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
48.	**Głowackiego Bartosza 44-46**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
49.	**Głowackiego Bartosza 48-50**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
50.	**Głowackiego Bartosza 52-54**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
51.	**Głowackiego Bartosza 56-58**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2010
52.	**Gorzołki Wiktora 15/ Moniuszki Stanisława 11**	Kamienica	pocz. XX w.	2016
53.	**Hutnicza 9-9A**	Relikt schronu lotniczego LSR		2016
54.	**Kanałowa**	Budynek pompowni (Zespół Portu w Gliwicach)		2016
55.	**Kniejowa 2**	Dom	I. 30. XX w.	2010
56.	**Kolberga Oskara** (dz. nr 368/3, obr. Centrum)	Wieża ciśnień – kolejowa	ok. 1911	2017
57.	**Konarskiego Stanisława 21**	Dom wielorodzinny	I. 30. XX w.	2014
58.	**Konarskiego Stanisława 22**	Budynek obecnego Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej, dawne Liceum im. J. von Eichendorffa	I. 30. XX w.	2010
59.	**Kościuszki Tadeusza 42, 44, 46/ Jana II Sobieskiego 18**	Zespół urzędniczych domów mieszkalnych	I. 30. XX w.	2019
60.	**Las Łabędzki 2**	Dom	I. 30. XX w.	2010
61.	**Las Łabędzki 3**	Dom	I. 30. XX w.	2010
62.	**Las Łabędzki 4**	Dom	I. 30. XX w.	2010
63.	**Las Łabędzki 6**	Dom	I. 30. XX w.	2010
64.	**Las Łabędzki 8**	Dom	I. 30. XX w.	2010
65.	**Las Łabędzki 10**	Dom	I. 30. XX w.	2010
66.	**Las Łabędzki 12**	Dom	I. 30. XX w.	2010

67.	**Las Łabędzki 14**	Dom	l. 30. XX w.	2010
68.	**Las Łabędzki 16**	Dom	l. 30. XX w.	2010
69.	**Las Łabędzki 22**	Dom	l. 30. XX w.	2010
70.	**Las Łabędzki 24**	Dom	l. 30. XX w.	2010
71.	**Las Łabędzki 26-28**	Dom dwurodzinny	l. 30. XX w.	2010
72.	**Las Łabędzki 30-32**	Dom dwurodzinny	l. 30. XX w.	2010
73.	**Leśna 8**	Wieża wodna	1894-1895	2010
74.	**Ligocka 65** (dz. nr 667/2, obr. Szobiszowice)	Kapliczka przydrożna	II poł. XIX w.	2010
75.	**Nad Torami 1**	Kamienica	pocz. XX w.	2010
76.	**Nauczycielska 1 / Geodetów**	Kościół pw. Zesłania Ducha Św.	1925-27	2010
77.	**Niepodległości Pl.** (dawna ul. Zawadzkiego Aleksandra, dz. nr 164, obr. Łabędy)	Kapliczka przydrożna	ok. 1912	2010
78.	**Piramowicza Ks. Grzegorza 2**	Blok mieszkalny	l. 30. XX w.	2014
79.	**Piramowicza Ks. Grzegorza 4**	Blok mieszkalny	l. 30. XX w.	2014
80.	**Piramowicza Ks. Grzegorza 6**	Blok mieszkalny	l. 30. XX w.	2014
81.	**Piramowicza Ks. Grzegorza 8**	Blok mieszkalny	l. 30. XX w.	2014
82.	**Piramowicza Ks. Grzegorza 10**	Blok mieszkalny	l. 30. XX w.	2014
83.	**Pod Borem 9**	Dom	po poł. XIX w.	2010
84.	**Pod Borem 11**	Dom	po poł. XIX w.	2010
85.	**Poligonowa 6**	Dom wielorodzinny	l. 20. XX w.	2010
86.	**Portowa**	Zespół przepompowni zlokalizowany na rzece „Kłodnica" (Zespół Portu w Gliwicach)		2016
87.	**Portowa 28**	Budynek portierni i budynek łaźni (Zespół Portu w Gliwicach)		2016
88.	**Przyszowska 45** (dz. nr 176, obr. Przyszówka)	Kapliczka przydrożna – transfer na teren przy kościele św. Anny	1893-94	2010
89.	**Pszczyńska 133, 135**	Kamienica mieszkalno-usługowa	1912	2019
90.	**Pszczyńska 137-147**	Kamienica mieszkalna	1912	2019
91.	**Pszczyńska 149-159**	Kamienica mieszkalna	1912	2019
92.	**Pszenna / Rzeczycka** (dz. nr 347, obr. Stare Łabędy)	Kapliczka przydrożna	ok. 1800	2010
93.	**Raciborska 12**	Kamienica	ok. poł. XIX w.	2019
94.	**Rolników 156** (dawniej nr 179; dz. nr 964, obr. Bojków)	Kapliczka przydrożna	XVIII/XIX w.	2010
95.	**Sikorskiego gen. Władysława 122**	Budynek administracji, łaźni i cechowni byłej KWK „Sośnica"		2017
96.	**Słoneczna 1-3**	Dom dwurodzinny	l. 30. XX w.	2010
97.	**Słoneczna 2**	Dom	kon. XIX w.	2010
98.	**Słoneczna 4-6**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
99.	**Słoneczna 5-7**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
100.	**Słoneczna 8-10**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
101.	**Słoneczna 9-11**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
102.	**Słoneczna 12-14**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
103.	**Słoneczna 13**	Dom	1922-23	2010
104.	**Słoneczna 15-17**	Dom	1922-23	2010
105.	**Słoneczna 16-18**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
106.	**Słoneczna 19-21**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010

107.	**Słoneczna 20-22**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
108.	**Słoneczna 23-25**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
109.	**Słoneczna 24 -26**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
110.	**Słoneczna 27-29**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
111.	**Słoneczna 28-30**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
112.	**Słoneczna 31-33**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
113.	**Słoneczna 32-34**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
114.	**Słoneczna 35-37**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
115.	**Słoneczna 36-38**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
116.	**Słoneczna 39-41**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
117.	**Słoneczna 40-42**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
118.	**Słoneczna 43-45**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
119.	**Słoneczna 44-46**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
120.	**Słoneczna 48-50**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
121.	**Słoneczna 52-54**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
122.	**Słoneczna 56-58**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
123.	**Słoneczna 60-62**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
124.	**Słoneczna 64-66**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
125.	**Stara Cegielnia** (dawna ul. I. Daszyńskiego)	Dawna cegielnia wraz z kominem	pocz. XX w.	2010
126.	**Stara Cegielnia 10** (dawna ul. I. Daszyńskiego 277c)	Dom		2010
127.	**Stara Cegielnia 16** (dawna ul. I. Daszyńskiego 277d)	Dom		2010
128.	**Świerkowa 5**	Dom	l. 30. XX w.	2010
129.	**Strzody księdza Marcina 7**	Dawna Średnia Szkoła dla Chłopców i Dziewcząt – obecnie budynek Wydz. Tech. i Inżynierii Chemicznej Politechniki Śląskiej	l. 30. XX w.	2019
130.	**Św. Urbana 4** (dz. nr 120/2, obr. Port)	Budynek biura wagonowego		2016
131.	**Tarnogórska 59**	Budynek szkoły		2016
132.	**Tokarska 42**	Dom		2010
133.	**Toszecka / Nad Łąkami** (dz. nr 205/2, obr. Czechowice Zachód)	Kapliczka przydrożna św. Jana Nepomucena	1910	2010
134.	**Toszecka 2**	Huta szkła Schaffa (obecnie zabudowania przemysłowe)	I poł. XIX w.	2010
135.	**Towarowa/Chorzowska** (w rejonie ulic; dz nr 757/1)	Budynek administracji, trakcji oraz hali głównej wraz z dwoma budynkami towarzyszącymi	W 2016 r. wyburzony budynek trakcji i częściowo budynek hali głównej	2015
136.	**Towarowa 2**	Hala produkcyjna i magazyn	1909	2010
137.	**Towarowa 15**	Dom	1909	2010
138.	**Towarowa 17**	Dom	1909	2010
139.	**Wójtowska 27**	Dom wielorodzinny	kon. XIX w.	2010
140.	**Wójtowska 32**	Dom wielorodzinny	kon. XIX w.	2010
141.	**Wójtowska 47**	Kamienica	1900	2010
142.	**Wójtowska 49**	Dom	l. 30. XX w.	2010
143.	**Wrocławska**	Most nad rzeką Kłodnicą	ok. 1900	2012
144.	**Zachodnia 1-3**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
145.	**Zachodnia 2**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010

146.	**Zachodnia 4-6**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
147.	**Zachodnia 5-7**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
148.	**Zachodnia 8-10**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
149.	**Zachodnia 9-11**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
150.	**Zachodnia 12-14**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
151.	**Zachodnia 13-15**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
152.	**Zachodnia 16-18**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
153.	**Zachodnia 17-19**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
154.	**Zachodnia 20-22**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
155.	**Zachodnia 21-23**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
156.	**Zachodnia 24-26**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
157.	**Zachodnia 25-27**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
158.	**Zachodnia 28-30**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
159.	**Zachodnia 29-31**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
160.	**Zachodnia 32-34**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
161.	**Zachodnia 33-35**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
162.	**Zachodnia 36-38**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
163.	**Zachodnia 37-39**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
164.	**Zachodnia 41-43**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
165.	**Zachodnia 45-47**	Dom dwurodzinny	1922-23	2010
166.	**Zamkowa 2** (dz. nr 327/1, obr. Stare Łabędy)	Kapliczka przydrożna	kon. XIX w.	2010
167.	**Zwycięstwa**	Most nad rzeką Kłodnicą		2012
168.	**Zimnej Wody 8**	Budynek szkoły –Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10	1915	2019
169.	**Zwycięstwa 21**	Dawny hotel, obecnie siedziba Urzędu Miejskiego w Gliwicach. W 1945 r. spalony i odbud. (nie odtworzono pierwotnego wyglądu). przebud. w 1995 r. i 2016r	1922-28 .	2010
170.	**Zygmunta Starego 5, 7-7A**	Kamienica mieszkalna	1912	2019
171.	**Żytnia / Rolników** (dz. nr 793, obr. Bojków)	Kapliczka przydrożna		2010

c. obiekty wyznaczone do ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków przez Prezydenta Miasta w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w 2016 roku.

Tabela nr 4[5]

1.	**ul. Kozielska 120** - budynek usługowy dz. nr 21 obr. Kłodnica		lata 20. XX w. (1924–27)

[5] Tabela opracowana przez pracownika Wydziału Architektury i Budownictwa, panią Jolantę Tkaczyk-Olejko.

2.	**ul. Kozielska 120** -kaplica pogrzebowa dz. nr 23 obr. Kłodnica		lata 20. XX w. (1924–27)
3.	**ul. Kozielska 135** budynek mieszkalno-usługowy dz. nr 957 obr. Stare Gliwice		lata 20. XX w.
4.	**ul. Kozielska 135a** budynek usługowy dz. nr 956 obr. Stare Gliwice		lata 20. XX w.
5.	**ul. Kozielska 141** budynek mieszkalny dz. nr 937 obr. Stare Gliwice		lata 20. XX w.
6.	**ul. Kozielska 158** budynek mieszkalny wielorodzinny dz. nr 527 obr. Stare Gliwice		rok 1901 styl art deco zachowana forma i detale budynku (bryła, elewacja)
7.	**ul. Łabędzka 4b** budynek mieszkalny wielorodzinny dz. nr 11 obr. Kłodnica		pocz. XX w., klasycyzm dobrze zachowana forma (bryła, dach, gzyms)
8.	**ul. Łabędzka 6** zabudowania dworu, później restauracja Parku Szwajcarii		poł. XIX w. klasycyzm
9.	**ul. Wiejska 16b** budynek mieszkalny przy spichlerzu dz. nr 676 obr. Stare Gliwice		budynek mieszkalny przy spichlerzu wpisanym do rejestru zabytków

10.	obiekt obok budynku przy **ul. Wiejskiej16C** bud. niemieszkalny dz. nr 641 obr. Stare Gliwice		
11.	**ul. Wiejska 21** budynek mieszkalny wielorodzinny dz. nr 467 obr. Stare Gliwice		po 1890 roku neorenesans
12.	**ul. Wiejska 27-29** budynek mieszkalno-usługowy dz. nr 452 obr. Stare Gliwice	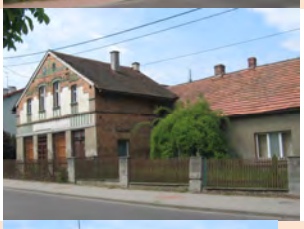	koniec XIX w./lata 30. XX w.
13.	**ul. Wiejska 41** budynek mieszkalny dz. nr 445 obr. Stare Gliwice	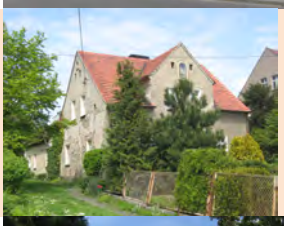	lata 30. XX w.
14.	**ul. Wiejska 49** szkoła (1885 r.) dz. nr 430 obr. Stare Gliwice		bud. zmodernizowany
15.	**ul. Źródlana 8** budynek mieszkalny - nie zamieszkały dz. nr 909 obr. Stare Gliwice		pocz. XX w.

d. zabytki archeologiczne włączone do wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazane przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków

Tabela nr 5

L.p.	Lokalizacja		Azp		Klasyfikacja funkcjonalno-kulturowo-chronologiczna stanowiska		
	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia

1	**Gliwice-Bojków**	2	98-44	2		
2	**Gliwice-Bojków**	3	98-44	3		
3	**Gliwice-Bojków**	4	98-44	4		
4	**Gliwice-Bojków**	5	98-44	5		
5	**Gliwice-Bojków**	7	98-44	6		
6	**Gliwice-Bojków**	8	98-44	7		
7	**Gliwice-Bojków**	9	98-44	8	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
8	**Gliwice-Bojków**	10	98-44	9	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
9	**Gliwice-Bojków**	11	98-44	10	Ślad osadniczy	Okres nowożytny
10	**Gliwice-Bojków**	12	98-44	11	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada	Późny paleolit Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
11	**Gliwice-Bojków**	13	98-44	12	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada	Mezolit Epoka kamienia Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
12	**Gliwice-Bojków**	14	98-44	13	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
13	**Gliwice-Bojków**	15	98-44	14	Ślad osadniczy	Okres nowożytny
14	**Gliwice-Bojków**	16	98-44	15	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
15	**Gliwice-Bojków**	17	98-44	16	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
16	**Gliwice-Bojków**	18	98-44	17	Ślad osadniczy Osada	Epoka kamienia Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
17	**Gliwice-Bojków**	19	98-44	18	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	Epoka kamienia Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
18	**Gliwice-Bojków**	20	98-44	19	Ślad osadniczy Osada	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
19	**Gliwice-Bojków**	21	98-44	20	Ślad	Okres

					osadniczy	nowożytny
20	**Gliwice-Bojków**	22	98-44	21	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
21	**Gliwice-Bojków**	23	98-44	22	Punkt osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
22	**Gliwice-Bojków**	24	98-44	23	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
23	**Gliwice-Bojków**	25	98-44	24	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
24	**Gliwice-Bojków**	26	98-44	25	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
25	**Gliwice-Bojków**	27	98-44	26	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XIX w.)
26	**Gliwice-Bojków**	28	98-44	27	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
27	**Gliwice-Bojków**	29	98-44	28	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
28	**Gliwice-Bojków**	30	98-44	29	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XIX w.)
29	**Gliwice-Bojków**	31	98-44	30	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	Epoka kamienia Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
30	**Gliwice-Bojków**	32	98-44	31	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
31	**Gliwice-Bojków**	33	98-44	32	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
32	**Gliwice-Bojków**	34	98-44	33	Punkt osadniczy Osada	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
33	**Gliwice-Bojków**	35	98-44	89	Fortyfikacje polowe	II wojna światowa
34	**Gliwice-Bojków**	35	99-44	15	Ślad osadniczy Osada	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
35	**Gliwice-Bojków**	36	99-44	16	Ślad osadniczy	Okres nowożytny

36	**Gliwice-Bojków**	37	99-44	17	Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
37	**Gliwice-Bojków**	38	99-44	18	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
38	**Gliwice-Bojków**	1	98-45	1	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	k. prapolska	Epoka kamienia Okres nowożytny Okres nowożytny
39	**Gliwice-Brzezinka**	1	97-43	29	Osada otwarta Osada otwarta Ślad osadnictwa	k. prapolska	Starożytność Wczesne średniowiecze Średniowiecze (XIV w.)
40	**Gliwice-Brzezinka**	2	97-43	30	Osada otwarta	k. prapolska	Wczesne średniowiecze
41	**Gliwice-Brzezinka**	3	97-43	31	Osada otwarta		Średniowiecze
42	**Gliwice-Brzezinka**	4	97-43	32	Osada otwarta		Wczesne średniowiecze
43	**Gliwice-Brzezinka**	5	97-43	33	Osada otwarta		Średniowiecze (XIV w.)
44	**Gliwice-Brzezinka**	6	97-43	34	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
45	**Gliwice-Brzezinka**	7	97-43	35	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
46	**Gliwice-Brzezinka**	8	97-43	36	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
47	**Gliwice-Brzezinka**	9	97-43	37	Osada otwarta?		Średniowiecze (XIII-XIV w.)
48	**Gliwice-Brzezinka**	10	97-43	38	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
49	**Gliwice-Centrum**	1	97-44	39	Ślad osadnictwa		Neolit
50	**Gliwice-Centrum**	2	97-44	40	Ślad osadnictwa		Neolit
51	**Gliwice-Centrum**	3	97-44	41	Osada otwarta	k. prapolska	Wczesne średniowiecze (XII-XIII w.)
52	**Gliwice-Czechowice**	1	96-44	26			Wczesne Średniowiecze
53	**Gliwice-Czechowice**	2	96-44	27			Wczesne Średniowiecze
54	**Gliwice-Czechowice**	3	96-44	28			Wczesne średniowiecze
55	**Gliwice-Czechowice**	4	96-44	29			Średniowiecze
56	**Gliwice-Czechowice**	5	96-44	30	Osada?		Średniowiecze (XIII w.)
57	**Gliwice-Czechowice**	6	96-44	31	Ślad osadnictwa		Paleolit Mezolit?
58	**Gliwice-Czechowice**	7	96-44	32	Ślad osadnictwa	k. łużycka	Epoka brązu, Epoka żelaza

					Osada?		Wczesne średniowiecze (X-XI w.)
59	**Gliwice-Czechowice**	8	96-44	33	Cmentarzysko		Pradzieje Wczesne średniowiecze
60	**Gliwice-Czechowice**	9	96-44	34	Osada?		Neolit
61	**Gliwice-Czechowice**	10	96-44	35	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
62	**Gliwice-Czechowice**	11	96-44	37	ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
63	**Gliwice-Czechowice**	12	96-44	40	Osada?		Późne średniowiecze
64	**Gliwice-Czechowice**	13	96-44	41	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
65	**Gliwice-Czechowice**	14	96-44	42	Osada?		Późne średniowiecze
66	**Gliwice-Czechowice**	15	96-44	43	Osada		Późne średniowiecze
67	**Gliwice-Czechowice**	16	96-44	44	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
68	**Gliwice-Czechowice**	17	96-44	45	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
69	**Gliwice-Czechowice**	18	96-44	46	Osada Osada	k. łużycka	Epoka brązu, Epoka żelaza Wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
70	**Gliwice-Czechowice**	19	96-44	47	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
71	**Gliwice-Czechowice**	20	96-44	50	Osada		Późne średniowiecze
72	**Gliwice-Czechowice**	21	96-44	51	Osada?		Późne średniowiecze
73	**Gliwice-Czechowice**	22	96-44	52	Osada		Późne średniowiecze
74	**Gliwice-Czechowice**	23	96-44	53	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Epoka kamienia Późne średniowiecze
75	**Gliwice-Czechowice**	24	96-44	54	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
76	**Gliwice-Czechowice**	25	96-44	55	Osada		Późne średniowiecze
77	**Gliwice-Czechowice**	26	96-44	56	Osada		Późne średniowiecze
78	**Gliwice-Czechowice**	27	96-44	57	Ślad osadnictwa Osada		- Późne średniowiecze
79	**Gliwice-Ku Dołom**	1	98-44	40	Ślad osadniczy Punkt osadniczy		Neolit Późne średniowiecze

					Osada		(XIV-XV w.) Okres nowożytny (XVI-XIX w.)
80	**Gliwice-Ku Dołom**	2	98-44	41	Ślad osadniczy Ślad osadniczy		Późne średniowiecze Okres nowożytny
81	**Gliwice-Ku Dołom**	3	98-44	42	Ślad osadniczy Ślad osadniczy		mezolit Okres nowożytny (XVI-XIX w.)
82	**Gliwice-Ku Dołom**	4	98-44	43	Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
83	**Gliwice-Ku Dołom**	5	98-44	44	Ślad osadniczy Ślad osadniczy Ślad osadniczy Osada		Mezolit Eneolit Epoka kamienia Późne średniowiecze (XIV-XV w.) Okres nowożytny (XVI-XIX w.)
84	**Gliwice-Ku Dołom**	6	98-44	45	Ślad osadniczy Punkt osadniczy		Późne średniowiecze (XIV-XV w.) Okres nowożytny (XVI-XIX w.)
85	**Gliwice-Ku Dołom**	7	98-44	46	Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
86	**Gliwice-Ligota Zabrska**	1	98-45	2	Obozowisko Ślad osadnictwa		Mezolit Średniowiecze
87	**Gliwice-Ligota Zabrska**	3	98-45	3	Nieokreślony Ślad osadnictwa		Mezolit Średniowiecze
88	**Gliwice-Ligota Zabrska**	2	98-45	4	Obozowisko Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Mezolit Pradzieje Wczesne średniowiecze
89	**Gliwice-Ligota Zabrska**	8a	98-45	5	Obozowisko Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Mezolit Epoka kamienia Okres nowożytny (XVIII-XIX w.)
90	**Gliwice-Łabędy**	8	96-44	67	Osada	K. łużycka	Epoka brązu, Epoka żelaza
91	**Gliwice-Łabędy**	9	96-44	68	Ślad		(XIV-XV w.)

					osadnictwa	
92	**Gliwice-Łabędy**	10	96-44	69	Ślad osadnictwa	Neolit
93	**Gliwice-Łabędy**	11	96-44	70	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
94	**Gliwice-Łabędy**	12	96-44	71	Gródek stożkowy	Późne średniowiecze (XV w.)
95	**Gliwice-Łabędy**	13	96-44	72		
96	**Gliwice-Łabędy**	14	96-44	73		Paleolit
97	**Gliwice-Łabędy**	15	96-44	74	Osada	Neolit
98	**Gliwice-Łabędy**	16	96-44	75		Pradzieje
99	**Gliwice-Łabędy**	17	96-44	76		Epoka kamienia
100	**Gliwice-Łabędy**	18	96-44	77	Osada	Neolit Pradzieje Średniowiecze
101	**Gliwice-Łabędy**	19	96-44	78		Neolit Pradzieje Średniowiecze
102	**Gliwice-Łabędy**	20	96-44	79		Epoka kamienia
103	**Gliwice-Łabędy**	21	96-44	80		Epoka kamienia Epoka brązu
104	**Gliwice-Łabędy**	22	96-44	81	Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich
105	**Gliwice-Łabędy**	23	96-44	82		Epoka kamienia Średniowiecze
106	**Gliwice-Łabędy**	24	96-44	83		Epoka kamienia Pradzieje
107	**Gliwice-Łabędy**	25	96-44	84		Neolit Wczesne i późne średniowiecze
108	**Gliwice-Łabędy**	26	96-44	85	Osada	Pradzieje
109	**Gliwice-Łabędy**	27	96-44	86	Osada	Neolit
110	**Gliwice-Łabędy**	28	96-44	87	Osada	Wczesne średniowiecze
111	**Gliwice-Niepaszyce**	1	97-44	1	Osada otwarta	Późne średniowiecze
112	**Gliwice-Niepaszyce**	2	97-44	2	Ślad osadnictwa	Średniowiecze (XIV-XV w.)
113	**Gliwice-Niepaszyce**	3	97-44	3	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
114	**Gliwice-Niepaszyce**	4	97-44	4	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
115	**Gliwice-Niepaszyce**	5	97-44	5	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
116	**Gliwice-Niepaszyce**	6	97-44	42	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
117	**Gliwice-**	7	97-44	43	Ślad	Epoka

	Niepaszyce				osadnictwa		kamienia
118	**Gliwice-Niepaszyce**	6	96-44	64	Osada		Późne średniowiecze
119	**Gliwice-Niepaszyce**	7	96-44	65	Osada		Epoka kamienia
120	**Gliwice-Niepaszyce**	8	96-44	66			Pradzieje
121	**Gliwice-Ostropa**	3	97-43	39	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
122	**Gliwice-Przyszówka**	1	96-44	58	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
					Ślad osadnictwa Osada Osada		Neolit Pradzieje Wczesne średniowiecze
123	**Gliwice-Przyszówka**	2	96-44	59	Obozowisko		Paleolit/mezolit
124	**Gliwice-Przyszówka**	3	96-44	60	Grób		
125	**Gliwice-Przyszówka**	4	96-44	61	Cmentarzysko birytualne	k. łużycka	Okres halsztacki
126	**Gliwice-Przyszówka**	5	96-44	62	Ślad osadnictwa		Neolit
127	**Gliwice-Przyszówka**	6	96-44	63	Ślad osadnictwa	KPC[6]	Neolit
128	**Gliwice-Sikornik**	1	98-44	47			
129	**Gliwice-Sośnica**	1	97-45	8	Obozowisko		Mezolit
130	**Gliwice-Sośnica**	2	97-45	9	Obozowisko Ślad osadnictwa		Mezolit Średniowiecze
131	**Gliwice-Sośnica**	3	97-45	10	Obozowisko		Mezolit
132	**Gliwice-Sośnica**	3a	97-45	11	Obozowisko		Okres atlantycki
133	**Gliwice-Sośnica**	3b	97-45	12	obozowisko osada otwarta (?)	k. prapolska	Mezolit Wczesne średniowiecze
134	**Gliwice-Sośnica**	3c	97-45	13	Obozowisko		Mezolit
135	**Gliwice-Sośnica**	4	97-44	36	Obozowisko		Mezolit
136	**Gliwice-Sośnica**	5	97-44	37	ślad osadnictwa		Epoka kamienia
137	**Gliwice-Sośnica**	6	97-44	38	Obozowisko		Mezolit
138	**Gliwice-Sośnica**	17	98-45	6	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
139	**Gliwice-Sośnica**	19	98-45	7	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
140	**Gliwice-Sośnica**	15	98-45	8	Obozowisko		Epoka kamienia
141	**Gliwice-Sośnica**	18	98-45	9	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
142	**Gliwice-Stare Gliwice**	1	97-44	6	Ślad osadnictwa	k. łużycka	okres halsztacki
					Osada otwarta		Późne średniowiecze

[6] KPC - kultura pucharów

143	**Gliwice-Stare Gliwice**	2	97-44	7	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
144	**Gliwice-Stare Gliwice**	3	97-44	8	Osada otwarta	Średniowiecze (XVI w.)
145	**Gliwice-Stare Gliwice**	4	97-44	9	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Średniowiecze
146	**Gliwice-Stare Gliwice**	5	97-44	10	Ślad osadnictwa	Średniowiecze (XIV-XV w.)
147	**Gliwice-Szobiszowice**	1	97-44	29	Ślad osadnictwa	Neolit
148	**Gliwice-Szobiszowice**	2	97-44	30	Obozowisko Obozowisko Ślad osadnictwa	Paleolit schyłkowy Mezolit Średniowiecze
149	**Gliwice-Szobiszowice**	3	97-44	31	Obozowisko Obozowisko	Paleolit schyłkowy Mezolit
150	**Gliwice-Szobiszowice**	4	97-44	32	Obozowisko	Mezolit
151	**Gliwice-Szobiszowice**	5	97-44	33	Obozowisko	Mezolit
152	**Gliwice-Szobiszowice**	6	97-44	34	Obozowisko	Mezolit
153	**Gliwice-Szobiszowice**	7	97-44	35	Obozowisko	
154	**Gliwice-Trynek**	1	98-44	65		
155	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	1	97-44	11	Ślad osadnictwa	
156	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	2	97-44	12	Ślad osadnictwa	
157	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	3	97-44	13	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
158	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	4	97-44	14	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
159	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	5	97-44	15	Osada otwarta Ślad osadnictwa	Starożytność Średniowiecze
160	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	6	97-44	16	Osada otwarta	Średniowiecze
161	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	7	97-44	17	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
162	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	8	98-44	34	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
163	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	9	98-44	35	Osada	Okres nowożytny (XVI-XIX w.)

164	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	10	98-44	36	Ślad osadniczy Punkt osadniczy	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XIX w.)
165	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	11	98-44	37	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XIX-XX w.)
166	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	12	98-44	38	Ślad osadniczy Punkt osadniczy	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
167	**Gliwice-Wójtowa Wieś**	13	98-44	39	Ślad osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
168	**Gliwice-Wójtowe Pola**	1	98-44	48	Osada Osada	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
169	**Gliwice-Wójtowe Pola**	2	98-44	49	Osada Osada	Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
170	**Gliwice-Wójtowe Pola**	3	98-44	50	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	Mezolit Okres nowożytny
171	**Gliwice-Wójtowe Pola**	4	98-44	51	Ślad osadniczy Ślad osadniczy	Epoka kamienia Okres nowożytny (XIX- pocz. XX w.)
172	**Gliwice-Wójtowe Pola**	5	98-44	52	Punkt osadniczy	Okres nowożytny (XVI-XVIII w.)
173	**Gliwice-Wójtowe Pola**	6	98-44	53	Punkt osadniczy	Okres nowożytny
174	**Gliwice-Wójtowe Pola**	7	98-44	54	Punkt osadniczy	Okres nowożytny
175	**Gliwice-Wójtowe Pola**	8	98-44	55	Ślad osadniczy Osada	Mezolit Okres nowożytny (XVI-XIX w.)

176	**Gliwice-Wójtowe Pola**	9	98-44	56	Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XIX w.)
177	**Gliwice-Wójtowe Pola**	10	98-44	57	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
178	**Gliwice-Wójtowe Pola**				Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
179	**Gliwice-Wójtowe Pola**	12	98-44	59	Ślad osadniczy Punkt osadniczy		Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
180	**Gliwice-Wójtowe Pola**	13	98-44	60	Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
181	**Gliwice-Wójtowe Pola**	14	98-44	61	Ślad osadniczy		Okres nowożytny (XVII-XVIII w.)
182	**Gliwice-Wójtowe Pola**	15	98-44	62	Ślad osadniczy Ślad osadniczy		Późne średniowiecze Okres nowożytny (XVI-XVII w.)
183	**Gliwice-Wójtowe Pola**	16	98-44	63	Ślad osadniczy		Mezolit
184	**Gliwice-Wójtowe Pola**	17	98-44	64	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
185	**Gliwice- Żerniki**	3	97-44	18	ślad osadnictwa		Epoka kamienia
186	**Gliwice- Żerniki**	4	97-44	19	kurhan (?)		
187	**Gliwice- Żerniki**	6	97-44	20	ślad osadnictwa osada otwarta	k. przewor -ska	Wczesne średniowiecze Średniowiecze
188	**Gliwice- Żerniki**	7	97-44	21	ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
189	**Gliwice- Żerniki**	8	97-44	22	ślad osadnictwa		Średniowiecze
190	**Gliwice- Żerniki**	9	97-44	23	ślad osadnictwa		Średniowiecze (XV w.)
191	**Gliwice- Żerniki**	10	97-44	24	ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
192	**Gliwice- Żerniki**	11	97-44	25	ślad osadnictwa		Średniowiecze
193	**Gliwice- Żerniki**	12	97-44	26	ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
194	**Gliwice- Żerniki**	13	97-44	27	osada otwarta		Średniowiecze
195	**Gliwice- Żerniki**	14	97-44	28	ślad osadnictwa		Średniowiecze
196	**Gliwice- Żerniki**	1	97-45	1	Obozowisko		Mezolit
197	**Gliwice- Żerniki**	2	97-45	2	Obozowisko		Mezolit

198	**Gliwice- Żerniki**	5	97-45	3	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
199	**Gliwice- Żerniki**	15	97-45	4	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
200	**Gliwice- Żerniki**	16	97-45	5	Osada otwarta	k. prapolska	Wczesne średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
201	**Gliwice-Żerniki**	17	97-45	6	Ślad osadnictwa/		Średniowiecze
					Osada otwarta		Starożytność

2.2. Dokumentacje konserwatorskie opracowane w latach objętych sprawozdaniem.

2018 rok

- W Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miejskiego w Gliwicach zlecono *Opracowanie dokumentacji na potrzeby realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Gliwice*, obejmujące: Opracowanie dokumentacji konserwatorskiej w formie 100 kart identyfikacyjnych nieruchomego zabytku archeologicznego z terenu Gliwic, włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Materiały te będą służyły do zewidencjonowania jednostkowego zabytku archeologicznego ujętego w GEZ, a także chronionego ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto pozwolą zweryfikować i uzupełnić informacje zawarte w *„Studium Historyczno-Konserwatorskim Miasta Gliwice"* opracowanym w 2000 roku przez Pracownię Urbanistyczną Plan. s.c.

- Samodzielny Referat Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej (od 2019 roku referat w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Gliwicach) w ramach projektu unijnego pn. *Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych w zakresie dostępu do danych i procedur planistycznych w Urzędzie Miejskim w Gliwicach* zrealizował zamówienie ***Inwentaryzacja obiektów zabytkowych jako wsparcie procedur planistycznych***, którego celem było stworzenie kompletnej bazy danych obiektów zabytkowych w mieście Gliwice. Zamówienie obejmowało inwentaryzację wszystkich obiektów zabytkowych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków, ujętych w GEZ oraz inwentaryzację obiektów objętych ochroną konserwatorską w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (zwanych dalej MPZP). Każdy z ww. obiektów został zweryfikowany w terenie - oceniano m.in. czy dany obiekt istnieje, czy został przebudowany w porównaniu z rysunkiem MPZP, jaki posiada aktualny adres, czy obiekt jest dostępny w celu wykonania inwentaryzacji; wykonano również wysokiej jakości dokumentację fotograficzną. Położenie obiektów lokalizowano na podstawie ortofotomapy. Z wykorzystaniem różnych źródeł historycznych pozyskano dla ww. zabytków dane opisowe, na które składały się: nazwa obiektu, typ obiektu, obecna funkcja obiektu, adres, usytuowanie obiektu (w tym obręb, numer działki) – dane te były weryfikowane w Wydziale Architektury i Budownictwa przez Miejskiego Konserwatora Zabytków. Karty obiektów wchodzących do GEZ zostały zeskanowane, a dla obiektów chronionych tylko poprzez zapisy planów miejscowych, a proponowanych do ujęcia w GEZ (738 zabytków), zostały pozyskane rozbudowane dane opisowe, jak informacje o czasie powstania obiektu, stylu obiektu i pierwotnej funkcji obiektu, o kształcie, rodzaju pokrycia dachu i o detalach, o kolorystyce wtórnej lub oryginalnej (dane

weryfikowane w Wydziale Architektury i Budownictwa przez Miejskiego Konserwatora Zabytków) oraz przygotowano projekty kart GEZ.

Realizacja zadania wymagała bardzo dużego zaangażowania pracowników Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej, Wydziału Architektury i Budownictwa oraz Miejskiego Konserwatora Zabytków. Weryfikacji podlegały wykazy obiektów, informacje zawarte w projektowanych kartach oraz zdjęcia obiektów. W sumie zinwentaryzowano około 4630 zabytków. Zinwentaryzowane obiekty wraz z danymi opisowymi zostały zasilone do bazy Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej i udostępnione do publikacji w postaci warstw na mapie w Geoportalu zabytków. Geoportal dostępny jest z oficjalnej strony Urzędu Miasta w Gliwicach https://gliwice.eu/, po wejściu w Miejski System Informacji Przestrzennej, a następne w geoportale.

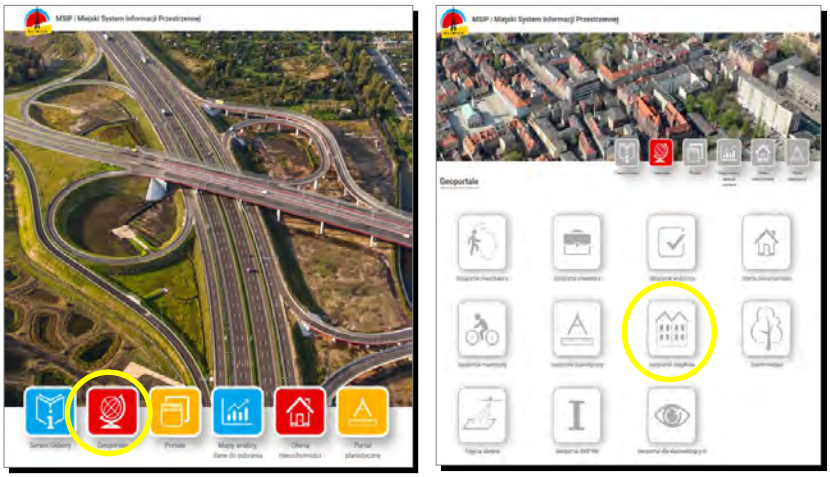

Materiały graficzne udostępnione przez Wydział Planowania Przestrzennego Urząd Miejski w Gliwicach

Geoportal zabytków zawiera warstwy z danymi pozyskanymi w trakcie inwentaryzacji: obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków, obiekty zabytkowe w GEZ oraz podstawowe warstwy podkładowe:

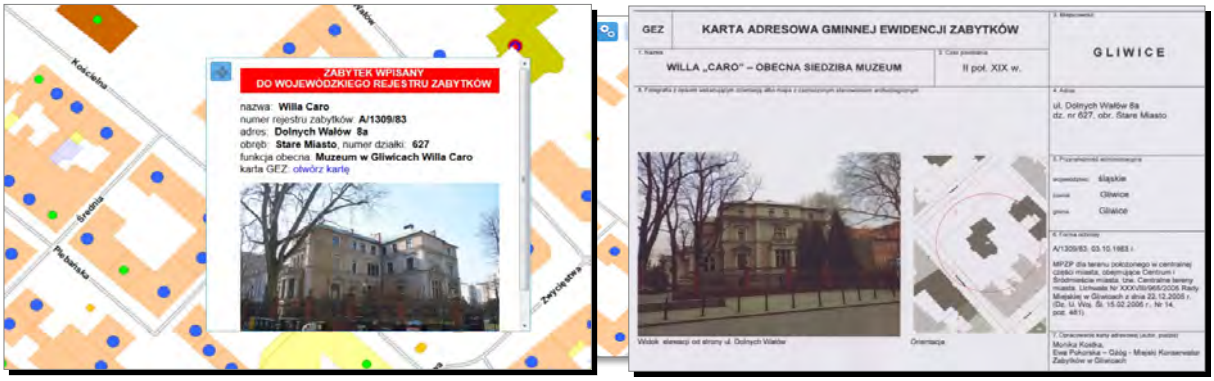

ewidencji ulic i adresów, ewidencji gruntów i budynków, ortofotomapy z różnych lat, podkład mapowy.

Zabytki na warstwach przedstawiono za pomocą punktowych symboli oraz zróżnicowano je kolorem w zależności od formy ochrony. Najeżdżając myszką na symbol zabytku wyświetla się w chmurce informacja o obiekcie wraz z jego zdjęciem oraz z możliwością otworzenia karty GEZ (dla obiektów ją posiadających).

Informację o obiektach można także pozyskać klikając narzędziem w obiekt. Z tego poziomu dodatkowo pojawia się informacja, w którym MPZP istnieją warunki objęcia obiektu ochroną konserwatorską.

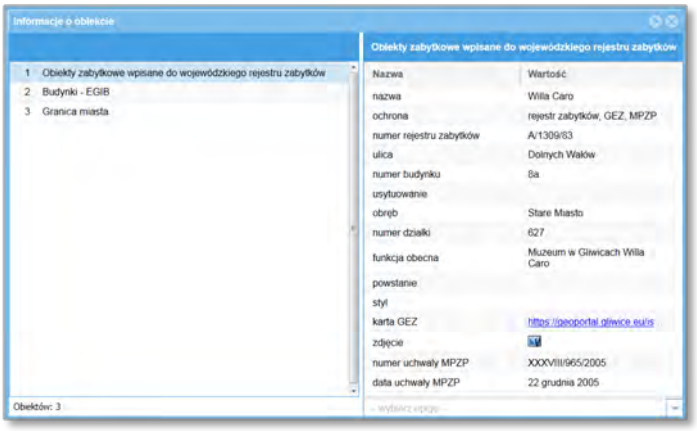

Dzięki opublikowaniu wyników inwentaryzacji w Geoportalu zabytków każdy zainteresowany uzyskał możliwość zapoznania się ze statusem ochrony interesującego obiektu. Wystarczy tylko znaleźć interesujący nas budynek na mapie i pozyskać informację za pomocą wcześniej omówionych narzędzi. Znalezienie lokalizacji konkretnej działki lub adresu na mapie ułatwia dedykowana wyszukiwarka uniwersalna. Warstwa inwentaryzacji zabytków stanowi również ważny element portalu wewnętrznego, dostępnego dla urzędników. Kompletna baza obiektów zabytkowych, zlokalizowana w jednym miejscu, w formie elektronicznej, dostępna jest dla wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego oraz miejskich jednostek organizacyjnych. Portal wewnętrzny, dla GEZ udostępnia rozbudowaną informację i projekt karty GEZ. Warstwa zabytków jest aktualizowana sukcesywnie wraz ze zmianami w GEZ i MPZP.

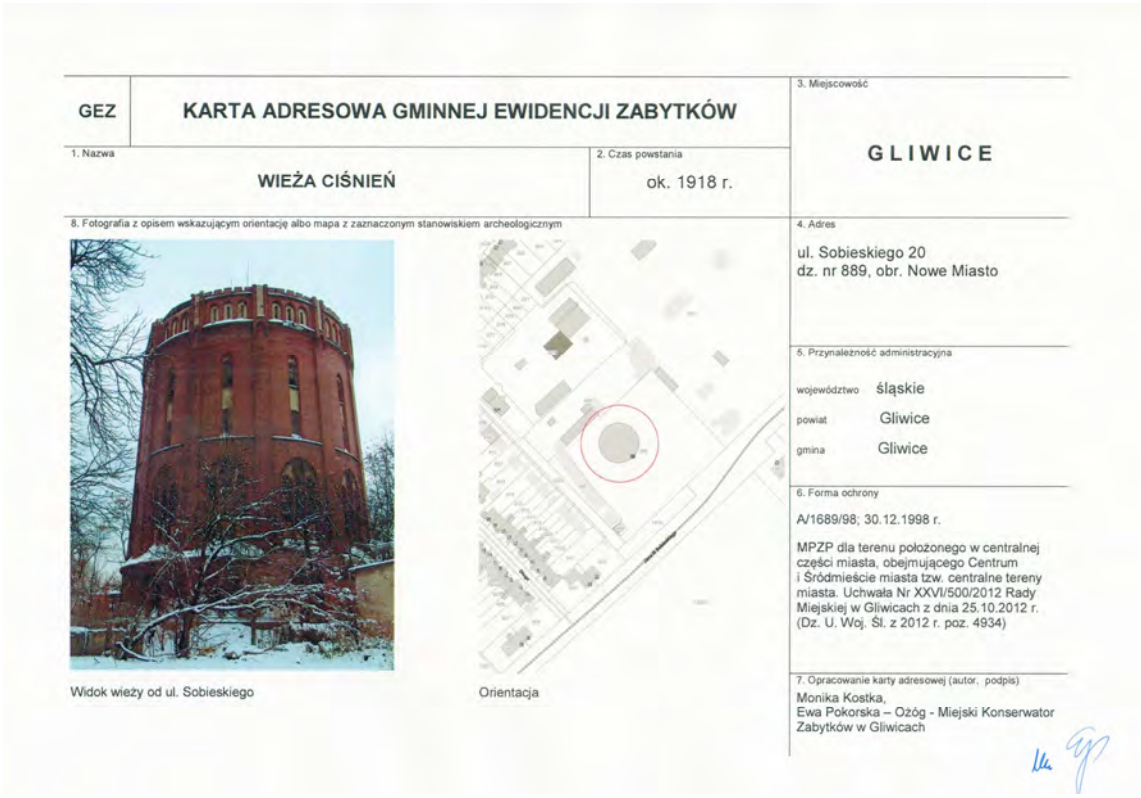

GEZ

KARTA ADRESOWA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

1. Nazwa
WIEŻA CIŚNIEŃ

2. Czas powstania
ok. 1918 r.

3. Miejscowość
GLIWICE

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok wieży od ul. Sobieskiego

Orientacja

4. Adres
ul. Sobieskiego 20
dz. nr 889, obr. Nowe Miasto

5. Przynależność administracyjna
województwo śląskie
powiat Gliwice
gmina Gliwice

6. Forma ochrony
A/1689/98; 30.12.1998 r.
MPZP dla terenu położonego w centralnej części miasta, obejmującego Centrum i Śródmieście miasta tzw. centralne tereny miasta. Uchwała Nr XXVI/500/2012 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 25.10.2012 r. (Dz. U. Woj. Śl. z 2012 r. poz. 4934)

7. Opracowanie karty adresowej (autor, podpis)
Monika Kostka,
Ewa Pokorska – Ożóg - Miejski Konserwator Zabytków w Gliwicach

Przykładowa karta adresowa GEZ opracowana przez Ewę Pokorską-Ożóg i Monikę Kostkę (Wydział AB)

2019 rok

- W Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miejskiego w Gliwicach zlecono: Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Gliwice na lata 2020-2023.[7]

2.3. Upowszechnianie wiedzy na temat aspektów ochrony gliwickich zabytków przez Miejskiego Konserwatora Zabytków dla pracowników instytucji samorządowych.

2019 rok

- Wystąpienie Miejskiego Konserwatora Zabytków na temat *ILUMINACJI OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH* w czasie Seminarium Śląskiego w Katowicach z cyklu: Architektura i Budownictwo

- Wystąpienie Miejskiego Konserwatora Zabytków na temat *OCHRONA ZABYTKÓW W CZASIE KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH* (w zastępstwie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach) w czasie spotkania grupy fokusowej projektu ProteCHt2save współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej poprzez program Interreg EUROPA ŚRODKOWA, organizator Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Uczestniczyli w nim przedstawiciele samorządów lokalnych powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego, pracownicy wydziałów zarządzania kryzysowego, przedstawiciele sektora sztuki i kultury.[8]

2.4. Trasy, szlaki turystyczne związane z obiektami zabytkowymi.

[7] Działanie zgodnie Kierunkiem działań 1. Działania organizacyjne związane z ochroną i opieką nad zabytkami na terenie miasta. Zadanie 4. Koordynacja prac związanych z przygotowaniem „Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Gliwice, monitoring realizacji programu i opracowanie sprawozdań.

[8] https://www.arrsa.pl/pl/aktualnosci/543-spotkanie-grupy-fokusowej-projektu-protecht2save.html [dostęp: 22.03.2020].

W celu wyeksponowania obiektów dziedzictwa kulturowego dla potrzeb turystycznych i społecznych podejmowane są różnokierunkowe działania poprzez tworzenie na bazie obiektów kulturowych tras i ścieżek turystycznych. Na terenie miasta Gliwice istnieją wyznaczone przedmiotowe trasy turystyczne związane z obiektami zabytkowymi:

- *„Szlak Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego"* – 3 obiekty: kościół pw. św. Jerzego, ul. Piekarska; kościół pw. Wniebowzięcia NMP, ul. Kozielska 29; Ekspozycja Etnograficzna i Kultury Ludowej Regionu Gliwickiego, ul. Pod Murami, siedziba Muzeum w Gliwicach.

Kościół pw. św. Jerzego, ul. Piekarska; Kościół pw. Wniebowzięcia NMP, ul. Kozielska 29; Siedziba Ekspozycji Etnograficznej i Kultury Ludowej Regionu Gliwickiego, ul. Pod Murami; fot. E. Pokorska-Ożóg

- *„Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego"* – 3 obiekty: Zabudowania radiostacji gliwickiej wraz z drewnianym masztem antenowym z 1935 roku stanowiące Oddział Muzeum w Gliwicach. W budynkach mieści się ekspozycja oryginalnych urządzeń związanych z techniką radiową; Oddział Odlewnictwa Artystycznego Muzeum w Gliwicach prezentujący wyroby Królewskiej Odlewni Żeliwa w Gliwicach. Mieści się w zabudowaniach dawnej kopalni węgla kamiennego „Gliwice", powstałych w latach 1912-1914 według projektu Georga i Emila Zillmannów, ul. Bojkowska; Muzeum Techniki Sanitarnej, ul. Portowa.

Wieża Radiostacji, ul. Tarnogórska; Oddział Odlewnictwa Artystycznego Muzeum w Gliwicach, ul. Bojkowska; Muzeum Techniki Sanitarnej, ul. Portowa; fot. E. Pokorska-Ożóg

- Przez Gliwice przebiegają również: „Szlak Geoturystyczny", „Szlak Okrężny wokół Gliwic", „Szlak Husarii Polskiej", Szlak Powstańców Śląskich", „Szlak Krawędziowy GOP", „Szlak Sośnicowicki", Szlak Ziemi Gliwickiej.

Przez gminę przebiegają ścieżki przyrodniczo-kulturowe:

- Park Kultury i Wypoczynku przy ul. Chorzowskiej,
- Rezerwat „Las Dąbrowa" leży na wschód od centrum Gliwic, częściowo na terenie samego miasta, częściowo na terenie wsi Kozłów, stanowiącym część gminy Sośnicowice.

Na terenie gminy znajdują się obiekty będące celem pielgrzymek:

- Diecezjalne Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego przy ul. Ignacego Daszyńskiego 2 ustanowione w dniu 27.06.2015 roku.

Jest to zgodne z „Kierunkiem działań 4. Kreacja markowych produktów turystycznych w oparciu o zabytki miasta. Zadanie 3. Realizacja kolejnych tematycznych i edukacyjnych szlaków zabytków: (szlak zabytków inżynierskich, szlak zabytków sakralnych, szlak nekropolii gliwickich, szlaki edukacyjne, np. w edukacji regionalnej). Zadanie 4. Promocja zabytków i markowych produktów turystycznych utworzonych w oparciu o obiekty zabytkowe.

2.5. Trasy rowerowe.

Na terenie miasta znajduje się trasy rowerowe (wydzielone drogi rowerowe oraz szlaki rowerowe) sukcesywnie realizowane od 2011 roku. Ścieżki rowerowe przebiegają także w rejonie zabytków np.: przy Radiostacji Gliwickiej, równolegle do trasy kolejki wąskotorowej. Dokładny ich przebieg znajduje się na stronie internetowej http://msip-mapa.um.gliwice.pl: 9090/gpt 4/?profile =5 524815.

2.6. Stowarzyszenia związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w Gliwicach.

- *„Gliwickie Metamorfozy"* Stowarzyszenie Na Rzecz Dziedzictwa Kulturowego Gliwic, od 2004 roku,
- Gliwickie Stowarzyszenie Miłośników Małych Obiektów Sakralnych, Artystycznych i Zabytkowych *„Nepomuk"*, od 2009 roku
- Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Ziemi Gliwickiej, od 1953 roku
- Stowarzyszenie Rozwoju Czechowic, od 2014 roku
- Fundacja Fligry, od 2014 roku
- Stowarzyszenie Paramilitarne *„Prochownia 1910",* od 2015 roku
- Fundacja *„Polskie Pałace Na Źródle",* od 2015 roku
- Fundacja PGS, od 2016 roku
- Fundacja EC Generator, od 2017 roku
- Stowarzyszenie Wrazidlok, od 2018 roku

Zabytki stanowią istotny element przestrzeni miejskiej. Wielu mieszkańców czując potrzebę ich ochrony występuje z inicjatywami ratowania. Postawa taka jest wspierana przez władze miasta. Dlatego też od wielu lat trwa współpraca z niektórymi ww. stowarzyszeniami w celu zwiększenia działań polegających na zachowaniu zabytków w Gliwicach. Ochrona zabytków to złożony proces, który wiąże się z działaniami nie tylko służb konserwatorskich. Dlatego też od 2004 roku Miasto Gliwice współpracuje sukcesywnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Dziedzictwa Kulturowego Gliwic Gliwickie Metamorfozy, którego głównym celem jest rewitalizacja Cmentarza Hutniczego przy ul. Robotniczej. Zabiegi pielęgnacyjne, które wykonywało Miasto nie pozwalały zniszczyć roślinności tam rosnącej, ale nie ustrzegły przed wandalami dewastującymi pozostałości grobowców. Nekropolia ta, aby odzyskać dawny wygląd, wymagała kompleksowych prac rewitalizacyjnych. Jest to jeden z najstarszych gliwickich cmentarzy, który został

założony w 1808 roku. Pochowano tam m.in.: konstruktora maszyn Augusta Holzhausena, dyrektora generalnego górnictwa hr. Ferdynanda von Einsiedela, Johna Baildona oraz Wilhelma, brata rzeźbiarza Augusta Kissa i Theodora Erdmanna Kalidego (autora m.in. rzeźby „Lwa czuwającego"). Miasto Gliwice, wspierając sukcesywne działania Stowarzyszenia, wykonało w 2006 roku ogrodzenie cmentarza. Projekt nowego ogrodzenia opracowała pro publico bono prezes Stowarzyszenia, pani M. Malanowicz-Pęczak. W 2012 roku Miasto sfinansowało konserwację wraz z przeniesieniem na cmentarz zabytkowego nagrobka Johna Baildona. W wyniku tych działań teren cmentarza jest z roku na rok coraz bardziej uporządkowany, Stowarzyszenie oznaczane odkryte, nowe groby i sukcesywnie dba o stan istniejących kwater grobowych i terenu wokół nich. Prowadzone są również cały czas prace dokumentacyjne cmentarza. Nekropolię przy ul. Robotniczej można zwiedzać w towarzystwie członków Stowarzyszenia, którzy oprowadzą i przybliżą historię tego miejsca. Od 2012 roku Stowarzyszenie organizuje wydarzenia poświęcone zasłużonym dla miasta gliwiczanom, pochowanym na Cmentarzu Hutniczym.

Tak o pracy Stowarzyszenia mówi jego prezes, pani M. Malanowicz-Pęczak: *W 1808 roku Zarząd huty* (Królewska Huta Żelaza, przypis MKZ) *założył cmentarz przy obecnej ulicy Robotniczej. Ten niewielki powierzchnią teren stał się miejscem ostatniego spoczynku dla wielu prominentnych osobistości związanych z gliwickim przemysłem. Natomiast ostatni pochówek na tym cmentarzu miał miejsce w 1949 roku. Wg opowiadań świadków, jeszcze w roku 1949 cmentarz był wprawdzie lekko zaniedbany, ale nie zniszczony, odbywały się tam jeszcze pochówki. Dopiero na początku lat 50-tych (…) przeprowadzono akcję metodycznej dewastacji cmentarza poprzez usuwania niemieckich napisów z nagrobków,(…) Prowadzone przez ochotników prace – to przede wszystkim „odkrywanie" grobów zarośniętych bluszczem, podagrycznikiem i samosiejkami drzew oraz obsadzanie ich w miarę możliwości roślinami ozdobnymi charakterystycznymi dla cmentarzy XIX-wiecznych.*[9]

2018 rok

Stowarzyszenie prowadzi również działalność edukacyjną polegająca na popularyzacji historii, zabytków Gliwic. W 2018 roku czwarty raz zorganizowało grę miejską *Wehikuł czasu*. W grze wzięły udział 93 osoby. Gra odbyła się na terenie ograniczonym położeniem tzw. Zamku Piastowskiego przy ul. Pod Murami, dworca kolejowego PKP przy ul. Bohaterów Getta Warszawskiego, Palmiarni na terenie parku im. Fryderyka Chopina przy ul. Aleksandra Fredry i Ruin Teatru Victoria przy Al. Przyjaźni. Motywem przewodnim Gry były rocznice: odzyskanie niepodległości przez Polskę, a także 400. rocznica wybuchu wojny trzydziestoletniej (1618–1648). Materiały towarzyszące Grze to *Gazeta-jednodniówka*, związana tematycznie z motywem przewodnim imprezy. Koniec Gry miał miejsce w zabytkowych Ruinach Teatru, gdzie można było zobaczyć pokaz dawnej mody, który zaprezentowała projektantka tych ubiorów, Elżbieta Różalska. Gra była dofinansowana z budżetu Miasta Gliwice.

[9] http://www.cmentarzeewangelickie-lodzkie.pl/rp_wywiad_gliwickie_metamorfozy.php?mn=wywiady [dostęp: 22.03.2020].

Nr 12. 8 lipca 2018
Wędrowiec gliwicki
ROCZNICE
8 lipca przed laty
Taneczna plaga w Strasburgu
Karl Jüngst
2 Wędrowiec Gliwicki • 8 lipca 2018 • nr 11
CMENTARZ HUTNICZY zał.1808
Wanderer
ZAPRASZAMY NA PRZEGLĄD DAWNEJ MODY
8 lipca 2018 na scenie "Ruin Teatru Miejskiego" zaprezentujemy wybrane stroje z dawnych wieków.
teatr miejski w Gliwicach
NOWINY

Gazeta-jednodniówka wydana z okazji Gry Miejskiej w 2018 roku, materiały Stowarzyszenia[10]

2019 rok

Stowarzyszenie zorganizowało m.in. „Lato z Gliwickim Wędrowcem", a także XVII Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego „Gliwice przez pryzmat sztuk" na zlecenie Muzeum w Gliwicach.

Pierwsza wymieniona impreza „Lato z Gliwickim Wędrowcem", „Rozwój miasta na przełomie XIX i XX wieku", polegała na realizacji kolejnego celu statutowego, jakim jest upowszechnianie wiedzy o historii miasta i regionu. W latach 2007–2010 Stowarzyszenie organizowało cykl wycieczek pod wspólną nazwą „Lato z Metamorfozami", w roku 2011 ustanowili odznakę krajoznawczą „Wędrowiec Gliwicki", aby przez kolejne trzy lata proponować tematyczne wędrówki po mieście i jego okolicach. W 2019 roku „Lato z Gliwickim Wędrowcem" przewidywało 10 tematycznych wycieczek, siódmą wycieczkę prowadziła Ewa Pokorska-Ożóg, Miejski Konserwator Zabytków. W tej wycieczce brało udział około 50 osób. W dwóch innych wycieczkach po mieście służyła wsparciem merytorycznym (m.in. opowiedziała historię Cmentarza Centralnego). Pomoc Miejskiego Konserwatora Zabytków Stowarzyszeniu jest zgodne z „Kierunkiem działań 1. Działania organizacyjne związane z ochroną i opieką nad zabytkami na terenie miasta. Zadanie 3. Współpraca Miejskiego Konserwatora Zabytków z innymi podmiotami i wydziałami Urzędu Miejskiego w kwestii ochrony i opieki nad zabytkami".

Druga ww. impreza polegała na prezentacji artystów (literatów, malarzy, fotografików, rzeźbiarzy) działających w Gliwicach w ubiegłych wiekach. Każda tematyczna trasa została opisana w folderze W przedmiotowych folderach znalazły się trasy wycieczek oraz opisy osób, dzieł, architektury. Szczególnie ciekawym wątkiem było przybliżenie mało znanych artystów, reprezentujących specyficzną dziedzinę, organmistrzów. Osoba opowiadająca o dawnych twórcach organów została nieprzypadkowo wybrana, był to profesor Julian Gembalski, znany muzyk, kompozytor, wirtuoz organów, profesor sztuk muzycznych, nauczyciel akademicki. Organy gliwickiej firmy Rieger, które znajdują się w kościele w Ostropie, Bojkowie i Ligocie Zabarskiej dzięki niemu już będą znane gliwiczanom. O mistrzach -

[10] http://www.gliwiczanie.pl/ [dostęp: 22.03.2020].

Volkmannie i Kurzerze, których instrumenty znajdują się w świątyniach w centrum miasta opowiedział natomiast dr Michał Duźniak (muzyk, organista, pedagog, uczeń prof. Juliana Gembalskiego i prof. Witolda Zbornego). To tylko niektóre atrakcje czekające na uczestników XVII Gliwickich Dni Dziedzictwa. Uzupełnieniem gier, wycieczek była wystawa litografii Ernsta Knippla i obrazów współczesnych ze zbiorów Muzeum w Gliwicach.

Spektakularna inscenizacja *Duchy Starej Huty* na Cmentarzu Hutniczym, którą można było zobaczyć o zmierzchu 15 października 2019 roku, to też zasługa Stowarzyszenia Gliwickie Metamorfozy. To jej członkowie przygotowali interesujące plenerowe widowisko historyczne, na które konieczne było zabranie … świecy. W ten zaskakujący sposób przybliżono historię nekropolii. Przedstawienie przygotował zespół Teatru Magazyn z gliwickiego MDK wraz z grupą rekonstruktorów. Po widowisku odbył się wernisaż wystawy rzeźb Anioły. Dzieła stworzone w czasie warsztatów w ramach realizowanego projektu. Projekt dofinansowany z budżetu Miasta Gliwice.

3. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako jeden z głównych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

3.1. Podejmowanie działań zmierzających m.in. do objęcia ochroną prawną zabytków.

2019 rok

W roku 2017 roku doczekaliśmy się uznania zespołu Radiostacji Gliwickiej jako pomnika historii, a w 2019 roku kościół pw. św. Jerzego znalazł się w zaszczytnym gronie dwóch obiektów uhonorowanych nagrodą specjalną w prestiżowym ogólnopolskim konkursie „Zabytek Zadbany". Ujęcie samego kościoła w rejestrze zabytków jak i indywidualne wpisy do rejestru zabytków ruchomych wystroju wnętrz umożliwiło zgłoszenie obiektu do nagrody.

Kościół przed pracami renowacyjnymi w 2009 roku i po w 2019 roku, fot. M. Wilner oraz Ewa Pokorska-Ożóg

Drewnianych kościółków na Górnym Śląsku jest ponad 70. Aż dwa takie obiekty możemy podziwiać w Gliwicach. Jednym jest kościół pw. Wniebowzięcia NMP przy ul. Kozielskiej, a drugim kościół filialny pw. św. Jerzego przy ul. Piekarskiej, częściowo drewniany, częściowo murowany, znajdujący się w dzielnicy Gliwic Ostropie. Jest także jednym z trzech drewnianych świątyń na Śląsku, które mają murowane prezbiterium. Pierwsze wzmianki o kościele pw. św. Jerzego sięgają XIV wieku, kiedy to jako kościół parafialny został erygowany. W czasie wojen husyckich został spalony, a po odbudowie znowu go zniszczono – tym razem w czasie potopu szwedzkiego. Obecnie stojący i podziwiany przez

mieszkańców obiekt został konsekrowany w 1719 roku. W jego wnętrzu zachowało się oryginalne barokowe wyposażenie – ambona, belka tęczowa z datą 1646, konstrukcja ołtarza głównego oraz jedna z najpiękniejszych barokowych polichromii w nawie głównej przedstawiająca sceny Męki Pańskiej. Od 1807 do 1927 roku kościółek pełnił funkcję samodzielną. Co było powodem jego zniszczeń? Szkody górnicze, ale też budowa w 1927 roku drugiego – tym razem murowanego – kościoła pw. Ducha Świętego, który przejął funkcję kościoła parafialnego. To sytuacja często spotykana w przypadku drewnianych świątyń. Utrzymanie dwóch budowli jest nie lada wyzwaniem dla każdej parafii. W przypadku kościółka pw. św. Jerzego od zagłady uratowało go wsparcie miasta i oczywiście ogromne zaangażowanie proboszczów: ks. Józefa Kary (w latach 2000–2008), który rozpoczął starania o wsparcie finansowe ze strony miasta, a później wspomniane ratowanie kontynuował i kontynuuje obecny proboszcz ks. Michał Wilner (od 2008 do nadal). To już za Jego czasów w 2008 roku rozpoczęto generalny remont konstrukcji, wnętrza i wyposażenia kościoła. Nie można pominąć udziału w całym dziele remontu kościoła lokalnej społeczności; instytucje pomogły bardzo dużo, ale ludzie swoją pracą i ofiarami również.

Ks. M. Wilner nie tylko przygotował wielostronicowy wniosek zgłoszenia do konkursu (przy niewielkiej pomocy ze strony WKZ oraz MKZ), ale dba również o stałą promocję tego miejsca. W 2017 roku zorganizował we wnętrzach „św. Jerzego" konferencję naukową. Proboszcz następnie wystąpienia prelegentów opublikował w pokonferencyjnym wydawnictwie *Bene ordinata et eleganter picta*. Kościół św. Jerzego w Gliwicach – Ostropie (1667-1719-2019)" w 2019 roku.

W prestiżowym konkursie organizowanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przy współudziale Generalnego Konserwatora Zabytków, którego procedurę konkursową prowadził Narodowy Instytut Dziedzictwa, gliwicka świątynia została doceniona w kategorii specjalnej: *Właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem*. Jurorzy konkursu, m.in. prof. Andrzej Koss (dyrektor Międzyuczelnianego Instytutu Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki przy ASP w Warszawie), zwrócili uwagę na bezcenną wartość gliwickiego kościółka, ogrom prac ratujących go od zniszczenia (wieloletni wysiłek proboszcza przy finansowym wsparciu miasta Gliwice, WKZ, resortu kultury, a także Marszałka Województwa Śląskiego), imponujące utrzymywanie tego, co już przy zabytku zostało zrobione i za planowanie dalszych prac konserwatorskich i popularyzatorskich zabytku.

Wręczenie nagrody w kategorii specjalnej za "Właściwe użytkowanie i stałą opiekę nad zabytkiem" dla gliwickiego kościółka odbyło się 24 kwietnia 2019 roku w Gdyni, podczas uroczystej gali z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków. Nagrodę ks. Michał Wilner odebrał z rąk Generalnego Konserwatora Zabytków, dr hab. prof. IH PAN Magdaleny Gawin oraz Dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa Bartosza Skaldawskiego. W uzasadnieniu podano, nagrodę przyznano "za wieloletnią staranną opiekę nad kościołem filialnym św. Jerzego (...), uwzględniającą systemowe działania badawcze i konserwatorskie, służące wydobyciu i przywróceniu wartości historycznych i artystycznych zabytku". Film z wręczenia nagrody można zobaczyć pod adresem internetowym https://gliwice.gosc.pl/doc/5501356.Drewniany-kosciol-w-Ostropie-z-nagroda-specjalna-w-konkursie .

Tablica informująca o nagrodzie oraz dyplom laureata, fot. Anna Szadkowska

Ksiądz Michał Wilner w 2019 roku otrzymał również nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego za wieloletni wkład pracy przy konserwacji i remoncie dawnego kościoła parafialnego pw. św. Jerzego w Gliwicach Ostropie. Uroczystość wręczenia Nagród Marszałka Województwa Śląskiego w Dziedzinie Kultury odbyła się w kinoteatrze "Rialto" w Katowicach. Nagroda ta jest przyznawana od 2010 roku. i obejmuje inwestorów, czyli zarządców obiektów zabytkowych za szczególną dbałość o nie, oraz wykonawców za osiągnięcia konserwatorskie.

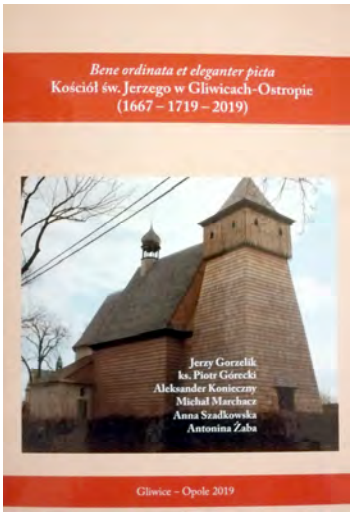

Publikacja z 2019 roku wydana staraniem ks. proboszcza Michała Wilnera

3.2. Realizacje zadań Miasta Gliwice w kwestii poprawy i utrzymania obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską, które są własnością miejską (pełna własność oraz częściowa).

3.2.1. Remonty obiektów o charakterze zabytkowym - placówek związanych z edukacją.[11]

2018 rok

W roku 2018 były remontowane nw. obiekty edukacyjne, w których zakres prac budowlanych miał na celu poprawę ich stanu technicznego przy jednoczesnym przystosowaniu do potrzeb edukacyjnych. Roboty te obejmowały spektrum prac, od remontu dachu, remontu sal, pomieszczeń, korytarzy

[11] Dane przekazane przez Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

do wymiany sieci wod.-kan., instalacji elektrycznych i nowe zagospodarowanie terenu wokół budynków, itp. Remontowane obiekty są budynkami o charakterze zabytkowym. Koszt inwestycji wyniósł 5 197 000 zł, natomiast koszt remontów 456 000 zł.

- Przedszkola Miejskie: nr 4 przy ul. Norberta Barlickiego 16; nr 18 przy ul. Brzozowej 50; nr 23 przy ul. Królowej Bony 6;, nr 37 przy ul. Poli Gojawiczyńskiej 11; przy ul. Henryka Sienkiewicza 9.

- Szkoły Podstawowe: nr 2 przy ul. Goździkowej 2; nr 7 im. Adama Mickiewicza przy ul. Tarnogórskej 59; nr 8 im. Marii Dąbrowskiej przy ul. Spacerowej 6; nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego przy ul. Jana III Sobieskiego 14; nr 29 przy ul. Staromiejskiej 24; nr 18 im. Jana Pawła II przy ul. S. Okrzei 16; nr 20 im. Powstańców Śląskich przy ul. J. Śliwki 8; nr 21 im. Henryka Sienkiewicza; przy ul. Wł. S. Reymonta 18A; im. Stefana Batorego przy ul. Księcia Ziemowita 12; przy ul. Pocztowej 31.

- Licea Ogólnokształcące: IV im. Orląt Lwowskich przy ul. Kozielskej 1a; I im. Edwarda Dembowskiego przy ul. Zimnej Wody 8; V im. A. Struga przy ul. Górnych Wałów 29; XII im. Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. S. Okrzei 20; IX im. Janusza Korczaka w Gliwicach przy ul. Dolnej Wsi 74; II im. Walerego Wróblewskiego przy ul. W. Wróblewskiego 9.

2019 rok

W 2019 roku były remontowane nw. obiekty edukacyjne, w których zakres prac budowlanych analogicznie do 2018 roku miał na celu poprawę ich stanu technicznego przy jednoczesnym przystosowaniu do potrzeb edukacyjnych. Roboty te obejmowały prace, od budowy dźwigu, remontu sal, pomieszczeń, korytarzy do wymiany sieci wod.-kan., instalacji elektrycznych, itp. Remontowane obiekty są budynkami o charakterze zabytkowym. Koszt inwestycji wyniósł 7 640 000 zł, natomiast koszt remontów 214 000 zł.

- Przedszkola Miejskie: nr 4 przy ul. N. Barlickiego 16; nr 18 przy ul. Brzozowej 50; nr 23 przy ul. Królowej Bony 6; nr 37 przy ul. P. Gojawiczyńskiej 11; przy ul. H. Sienkiewicza 9.

- Szkoły Podstawowe: nr 2 przy ul. Goździkowej 2; nr 7 im. Adama Mickiewicza przy ul. Tarnogórskiej 59; nr 8 im. Marii Dąbrowskiej przy ul. Spacerowej 6; nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego przy ul. Jana III Sobieskiego 14; nr 13 im. Krystyny Bochenek przy ul. J. Elsnera 25; nr 18 im. Jana Pawła II przy ul. S. Okrzei 16; nr 20 im. Powstańców Śląskich przy ul. J. Śliwki 8; nr 21 im. Henryka Sienkiewicza przy ul. W. St. Reymonta 18A; przy ul. Płockiej 16; przy ul. Pocztowej 31.

- Licea Ogólnokształcące: IV im. Orląt Lwowskich przy ul. Kozielskej 1a; I im. Edwarda Dembowskiego przy ul. Zimnej Wody 8; V im. A. Struga przy ul. Górnych Wałów 29, XII im. Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. S. Okrzei 20; IX im. Janusza Korczaka przy ul. Dolnej Wsi 74; XIII nr 1 przy ul. Kozielskiej 1; II im. Walerego Wróblewskiego przy ul. W. Wróblewskiego 9.

3.2.2. Remonty zabytków prowadzone przez Miejski Zarząd Usług Komunalnych.[12]

2018 rok

W Programie ochrony środowiska na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2019[13] stwierdzono, że zieleń miejska to jeden z ważniejszych elementów ochrony środowiska. W związku z tym, cel strategiczny programu w tym zakresie brzmi: *Ochrona, utrzymanie przebudowa terenów zieleni miejskiej wraz z ochroną gatunkową roślin i zwierząt w istniejących terenach zieleni.*

[12] Dane przekazane przez Miejski Zarząd Usług Komunalnych.
[13] https://bip.gliwice.eu/pub/html/um/files/M.T/POS_Gliwice_2012.pdf [dostęp: 22.03.2020].

Dla tego celu ustalono dwa kierunki działań z czego pierwszy kierunek: *Utrzymanie i rozbudowa terenów zieleni miejskiej* zawiera zadania krótkoterminowe związane z opieką nad zabytkami: modernizacja parków, skwerów i placów miejskich, przebudowa Parku Szwajcaria w rejonie ul. Kozielskiej, uporządkowanie Parku Bolesława Chrobrego.

Zadania długoterminowe obejmują utrzymanie istniejących obszarów zieleni miejskiej oraz dalszą rozbudowę i zmianę struktury terenów zieleni miejskiej, w tym: działania związane z ochroną miejskich terenów zieleni, częścią której są zabytkowe nasadzenia, parki i cmentarze,

Mając na uwadze powyższe w 2017 roku i w 2018 miasto uporządkowało Park Bolesława Chrobrego, co prawda prace polegające na uatrakcyjnieniu przestrzeni zielonej nie były stricte konserwatorskie, niemniej jednak „przywróciły do życia" ten przepiękny zielony fragment miasta. W centralnej części parku powstał plac zabaw wyposażony w różnego rodzaju instalacje służące do rekreacji (dla wszystkich grup wiekowych, np. zaprojektowano podniebną deskorolkę). Istniejąca zieleń została uzupełniona nowymi nasadzeniami (posadzono 37 drzew, ponad 7 tys. krzewów, 17 tys. bylin i ponad 22,5 tys. roślin cebulowych, zamontowano także domki dla ptaków i hotele dla owadów niegryzących), a istniejące drzewa poddano pracom pielęgnacyjnym. Miejsce stało się bardziej bezpieczne dzięki nowemu oświetleniu alejek. To tylko niektóre prace czyniące ten teren atrakcyjnym dla spacerów i wypoczynku na świeżym powietrzu. Inwestycję, która kosztowała około 7,8 mln zł sfinansowało Miasto Gliwice, zrealizował Miejski Zarząd Usług Komunalnych (6,5 mln zł). Ponad 1,3 mln zł dołożyła Unia Europejska.[14] Autorami projektu są: gliwickie biuro Visio | Architects and Consultants oraz gliwicka Pracownia 44STO specjalizująca się w projektowaniu m.in. zieleni.[15]

Projekt zagospodarowania Parku Bolesława Chrobrego znalazł się w grupie najlepszych polskich realizacji ubiegłego roku, wytypowanych przez kapitułę konkursu Eurobuild Awards w Architekturze. Dotarł do ścisłego finału w kategorii „Przestrzeń Publiczna Roku" wraz z budynkiem Wydziału Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz woonerfem na ul. Zacisze w Łodzi.

Park Bolesława Chrobrego - urządzenia do rekreacji dla dzieci, 2019 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

[14] https://mzuk.gliwice.pl/2017/03/09/gliwicki-chrobry-zmieni-oblicze/[dostęp: 22.03.2020].
[15] https://gliwice.eu/de/node/34260 [dostęp: 22.03.2020].

Nowe oświetlenie Parku Bolesława Chrobrego, 2019 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Obecny Park Bolesława Chrobrego został zaznaczony na mapach w 1913 roku i nosił nazwę „Kaiser-Wilhelm-Park". Powstał za czasów Richarda Riedla (1887-1965), który był ogrodnikiem, botanikiem i architektem ogrodu. W Gliwicach pełnił funkcję dyrektora Ogrodów Miejskich w latach 1913-1940. Mało znaną informacją jest miejsce zamieszkania R. Riedla w Gliwicach. Mieszkał w budynku zlokalizowanym za obecną Palmiarnią zwanym Domkiem Ogrodnika, na terenie obecnego Parku im. Fryderyka Chopina. W czasie jego działalności w Gliwicach posadzono około 10.000 drzew.[16] Dzięki regulacji rzeki Kłodnicy (w latach 1910-1920), a także budowie wałów przeciwpowodziowych można było utworzyć m.in. wspomniany park. W następnych latach wzbogacono ofertę „Kaiser-Wilhelm-Park" o baseny – kąpielowy i żaglowy. A w latach 30. XX wieku utworzono zalew dla żaglówek i kajaków (miejsce gdzie znajduje się kryta hala sportowa). Jeszcze po wojnie, zalew pełnił też funkcję lodowiska.

2019 rok

Została przeprowadzona renowacja pomnika znajdującego się na terenie Cmentarza Lipowego. Pomnik ten autorstwa Hannsa Breitenbacha to symbol matki opłakującej syna, lub bardziej prawdopodobne rzeźba płaczki. Pomnik został ufundowany ku czci żołnierzy różnych narodowości poległych w czasie I wojnie światowej. Uroczyste odsłonięcie pomnika odbyło się 1 listopada 1927 roku.

Projekt renowacji pomnika ze stanowiska konserwatorskiego zaopiniowano i zwrócono przede wszystkim uwagę na konieczność przeprowadzenia konserwacji estetycznej. Walor estetyczny w tym przypadku był bardzo ważny, bowiem posąg ten, obecnie w świadomości mieszkańców jest traktowany jako obiekt kultu religijnego, a nie jak zwykła rzeźba czy miejsce pamięci i walor estetyczny, a nie zachowawczy jest najważniejszy. Przykładem podobnej konserwacji rzeźby może być grupa przedstawiająca alegorię Macierzyństwa znajdująca się przed Instytutem Onkologii przy ul. Armii Krajowej 15 w Gliwicach. Dopuszczono również zmianę wtórnego ogrodzenia pomnika, celem ochrony zabytku przed spontanicznym stawianiem zniczy za blisko rzeźby. Wykonawcą renowacji pomnika i nowego ogrodzenia była firma Renowacja i konserwacja zabytków. Budownictwo ogólne. Mes Group s.c. z siedzibą w Tarnowskich Górach. Koszt prac renowacyjnych wyniósł 56 088 zł.

[16] https://de.wikipedia.org/wiki/Richard_Riedel_(Gartenarchitekt) [dostęp: 22.03.2020].

Pomnik w 2007 roku i po pracach renowacyjnych 2019 roku, fot. Ewa Pokorska-Ożóg, Tomasz Dudziński

3.2.3. Remonty obiektów zasobu komunalnego podlegających ochronie konserwatorskiej na mocy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta prowadzone przez Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Gliwicach.[17]

2018 rok

- Wykonano remont pokrycia dachu budynku przy ul. Architektów 142. Koszt remontu 136 530,00 zł
- Termomodernizację budynku szkoły przy ul. Wiejskiej 49. Koszt remontu z 2018 roku i 2019 roku. wyniósł 1 540 790,12 zł, w tym w 2019 roku 111 900,64 zł

2019 rok

Rozpoczęto remont IV Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Kozielska 1a polegający w szczególności na modernizacji boisk szkolnych. W ramach zadania zostało przewidziano wykonanie renowacja ogrodzenia szkoły.

Neogotycki budynek szkoły przy ul. Kozielskiej 1a w Gliwicach jest obiektem zabytkowym powstałym pod koniec XIX wieku. Fasada budynku jest symetryczna z płytkim, trójosiowym ryzalitem na osi elewacji, zwieńczony trójkątnym szczytem schodkowym ze sterczynami. Ściany murowane, licowane czerwoną cegłą, natomiast detal został wykonany ceglany w czarnym kolorze lub jest dwubarwny. Pierwotnie ogrodzenie szkoły zostało zaprojektowane w czasie, kiedy zbudowano dawny konwikt, z cegły klinkierowej w stylu nawiązującym do neogotyku. Obecnie ogrodzenie częściowo składa się oryginalnych, historycznych fragmentów, częściowo jest wtórne. Współczesne powtarzalne metalowe przęsła umieszczone zostały na historycznej podmurówce, która wykonana została z cegły w kolorze czerwonym, przykryta betonowym nakryciem w formie prostopadłościennych bloków o ściętych narożach, o żłobkowanej fakturze. Prace polegające na remoncie ogrodzenie miały uwzględnić zachowanie oryginalnych części ogrodzenia.

[17] Dane przekazane przez Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

Budynek konwiktu z widocznym ogrodzeniem, wł. Ewa Pokorska-Ożóg

Drugie zadanie rozpoczęte w 2019 roku to przebudowa i przystosowanie obiektu dawnej szkoły podstawowej przy ul. ks. Ziemowita 12 na potrzeby Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia oraz przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku sali gimnastycznej na salę koncertową.

Budynek szkolny wzniesiony w stylu eklektycznym z elementami neorenesansu i neogotyku jest jednym z ciekawszych obiektów szkolnych z początku XX wieku, z szerokofrontową fasadą, o ścianach licowanych dwubarwną cegłą: partia cokołowa - czerwoną, pozostałe kondygnacje – żółtą, z detalem architektonicznym wykonanym z czerwonej cegły. Stanowi istotny element historycznej zabudowy ul. Księcia Ziemowita.

Z uwagi na architekturę budynków (szkoły oraz sali gimnastycznej), a także zachowane elementy dawnego wystroju wnętrz wszelkie prace powinny być prowadzone w taki sposób, aby została zachowana oryginalna substancja w jak największym stopniu.

Budynek szkoły, elewacja frontowa od strony ul. Księcia Ziemowita, 2019 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

3.2.4. Remonty w budynkach stanowiących własność lub współwłasność Miasta Gliwice wpisanych do rejestru zabytków oraz podlegających ochronie konserwatorskiej na mocy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta, prowadzone przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Miasto od lat sukcesywnie wykonuje remonty historycznych oraz zabytkowych budynków z przełomu XIX i XX wieku lub początku XX wieku, które stanowią znaczną część dzisiejszej substancji

miejskiej. Prace te obejmują remonty elewacji, termomodernizacje, ale i też wymiany instalacji, wykonanie zabezpieczenia ścian fundamentowych przed wilgocią, remonty klatek schodowy, naprawę elementów konstrukcyjnych, itp. prace te są konieczne do utrzymania wiekowych obiektów w zadawalającym stanie technicznym, a nie są tak spektakularne jak w przypadku kompleksowych prac remontowych. W opisanych poniżej przypadkach należy docenić zaangażowanie mieszkańców remontowanych budynków, Miasta Gliwice, które czasami ma tylko częściowy udział we wspólnotach mieszkaniowych, a także projektantów i wykonawców. Obiekty zabytkowe wymagają szczególnie dobrego przygotowania prac naprawczych. Remonty podjęte bez prawidłowego rozpoznania obiektu, mogą w znacznym stopniu zaszkodzić zabytkowym budynkom. Przy ich prowadzeniu należy zawsze mieć na uwadze siedem podstawowych zasad konserwatorskich: 1. *primum non nocere*, 2. maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych), 3. minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych), 4. zasada, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco, 5. czytelności i odróżnialności ingerencji, 6. odwracalności metod i materiałów, 7. wykonywania i dokumentowania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą.

2018 rok

Renowacja zabytkowych detali architektonicznych stawia zawsze wyzwanie przed projektantem i wykonawcą. W przypadku renowacji attyki w kamienicy przy ul. S. Duboisa 6 należało przeprowadzić kwerendę archiwalną, bowiem brakowało fragmentów przedmiotowego detalu. Obecnie po pracach remontowych attyka prezentuje się jak w chwili jej budowy. Kamienica przy ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 10, wpisana do rejestru zabytków, była remontowana z wykorzystaniem specjalistycznej wiedzy fachowej i zastosowania odpowiednich materiałów budowlanych. W trakcie prac odsłonięte zostały oryginalne detale architektoniczne fasady. I tak staraniem Wspólnoty Mieszkaniowej nasze miasto zyskało jeszcze jeden wzorcowo odnowiony budynek w centrum miasta. Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku remontu elewacji kamieniczki znajdującej się na starym mieście, przy ul. Krupniczej 5. Budynki reprezentujące socrealizm przy ul. Bł. Czesława 72, 74, 76 i ul. Sportowej 18 19, były ocieplane również z zastosowaniem zaleceń konserwatorskich, odtworzono dekorację z lat 50. XX wieku oraz oryginalną kolorystykę ścian. Kamienice przy alei W. Korfantego 24, ul. Częstochowskiej 15 (remont kopuły nad narożnym ryzalitem), ul. I. Daszyńskiego 40, ul. Dolnych Wałów 20, ul. Dworcowej 30, ul. Zygmunta Starego 31, 34, ul. św. Marka 9-11 (zespół budynków przy ul. Rolnej, gen. Zajączka i św. Marka to nasz gliwicki Nikiszowiec, gdzie na elewacjach cegła łączy się z detalami w tynku), ul. Pszczyńskiej 63, 126, 128, Pl. Inwalidów Wojennych 3, ul. Piwnej 4 (spektakularny efekt czyszczenia ceglanej elewacji), ul. Krupniczej 6/ul. Średniej 6, ul. Nad Torami 1 (częściowe ocieplenie i remont fasady), ul. Jagiellońskiej 17, 27A - to następne, wybrane, przykłady remontów podczas, których przywrócono oryginalny wygląd zabytkowym elewacją lub je odtworzono.

2019 rok

W ubiegłym roku budynek przy Placu Inwalidów Wojennych 9 (położony w ścisłym centrum miasta) doczekał się remontu ceramicznego dachu. Następne remonty, termomodernizacje elewacji przy ul. Prym. S. Wyszyńskiego 10, przy ul. Bł. Czesława 44, ul. Bojkowskiej 11, ul. I. Daszyńskiego 40 (kontynuacja remontu z 2018 roku), ul. Dworcowej 20, 36, ul. A. Fredy 2, ul. Jagiellońskiej 27A (kontynuacja remontu z 2018 roku), ul. Kozielskiej 26, 34, 54, 56, 68, ul. Lompy 3, ul. Lotników 2-4, 25-31, 33-37, 59, 75 (w przypadku termomodernizacji tych budynków ważna była kolorystyka elewacji, bowiem budynki tworzą jeden stylistyczny zespół zabudowy i powinny mieć elewacje w tym samym kolorze),

ul. Lutyckiej 15, 21, ul. J. Matejki 3, ul. Piwnej 2, Plac Jaśminu 13, 15 (teren osiedla Wilcze Gardło, cenne pod względem historycznym założenie architektoniczno-urbanistyczne), ul. Pszczyńskiej 98, ul. Równej 15-17, ul. Rybnickiej 51, ul. gen. W. Sikorskiego 41, ul. Szarej 2, ul. Wybrzeża Wojska Polskiego 7, tak jak i w latach poprzednich mają na celu podniesienie komfortu życia mieszkańców przy jednoczesnym spełnieniu warunków konserwatorskich. W przypadku wieżowca przy ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 14 a-d pomimo, że został zbudowanym w drugiej połowie XX wieku, to jego nowa kolorystyka była opiniowana pod względem konserwatorskim Ze względu na lokalizację w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej, a także lokalizację w ścisłym centrum miasta skorygowano zaproponowaną w projekcie kolorystykę, tj. kolor czarny i czerwony (balkony), tak, aby była dostosowana do stylu obiektu oraz ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmiana polegała na przyjęciu kolorystyki jaśniejszej, rezygnacji z akcentowania kolorem czerwonym płaszczyzn pod oknami, kolor czerwony ograniczono do niewielkich akcentów i zmieniono jego odcień, na barwę zbliżoną do koloru cegły. Ostatnia zmiana miała na celu nawiązanie się do architektury występującej w sąsiedztwie oraz do koloru elewacji hotelu Cubus. Współczesny obiekt firmy FLUOR, zlokalizowany po drugiej stronie ulicy Wyszyńskiego również został pomalowany zgodnie z opinią konserwatorską, a współpraca z właścicielem obiektu podczas remontu była modelowa. Jak widać na ostatnich przykładach przestrzeń miejska wymaga dbania nie tylko o obiekty stricte zabytkowe, ale i te z lat 50., 60. i 70. XX wieku również.

Wybrane przykłady wyremontowanych budynków m.in. z lat 2018 i 2019.

Rzadko spotykana dekoracja odsłonięta w czasie remontu fasady kamienicy przy ul. Zygmunta Starego 31, 2018 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Budynki przy ul. Kasztanowej 3 i ul. św. Urbana po renowacji, 2020 rok, fot. Ewa Pokorska-Ożóg, Janusz Jakubowski II ZBM sp. z o. o

Kamienice po pracach remontowych prowadzonych w 2018 roku: przy ul. Częstochowskiej 25, ul. Zwycięstwa 31, fot. Ewa Pokorska-Ożóg; ul. Chorzowskiej 34, fot. Janusz Jakubowski II ZBM sp. z o. o.

ul. Nad Torami 1, 2018 rok, fot. Janusz Jakubowski II ZBM sp. z o. o; ul. Nowy Świat 4, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Konstrukcja „werandy" dobudowanej do kamienicy przy Al. W. Korfantego 6 przed renowacją oraz po remoncie i pracach konserwatorskich weranda oraz kamienica, 2020 rok, fot. Ewa Caban, Ewa Pokorska-Ożóg

3.2.5. Remonty obiektów małej architektury realizowane w Wydziale Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

Obiekty takie jak: miejsca pamięci, krzyże i kapliczki przydrożne, lub inne elementy małej architektury należące do Miasta są sukcesywnie poddawane pracom renowacyjnym i remontowym. W zamieszczonej poniżej tabeli pokazano inwestycje, które zrealizowano w ostatnich dwóch latach (od 2018 do 2019 r.)

Tabela nr 6

Lp. (kolejne nr od 2002 r.)	Nazwa inwestycji	Opis inwestycji	Cel inwestycji	Koszt [zł]	Zdjęcie
33.	**2018 rok** Rekonstrukcja krzyża z roku 1884 przy ul. Żytniej 49	Opracowanie dokumentacji oraz wykonanie rekonstrukcji krzyża	Przywrócenie pierwotnego stanu technicznego	38 380,00	
34.	**2018 rok** Remont wraz z rekonstrukcją krzyża zlokalizowanego przy ul. Strzelców Bytomskich i Kolejowej uszkodzonego w trakcie wypadku samochodowego	Renowacja krzyża przydrożnego w celu przywrócenia pierwotnego stanu technicznego	Przywrócenie pierwotnego stanu technicznego	32 765,50	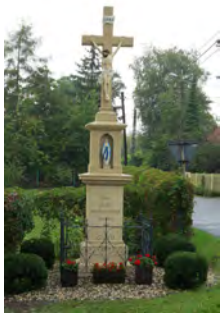

35.	**2018 rok** Remont rzeźby Lwa czuwającego przy ulicy Dolnych Wałów 8a	Opracowanie dokumentacji oraz wykonanie renowacji rzeźby	Przywrócenie pierwotnego stanu technicznego	49 938,00	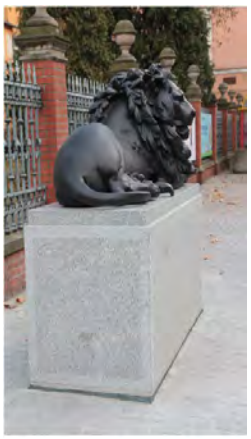
36.	**2019 rok** Rekonstrukcja kapliczki św. Jana Nepomucena z XIX w. wraz z rzeźbą oraz zagospodarowaniem terenu przy ul. Rolników pomiędzy nr 326 a 330	Opracowanie dokumentacji oraz wykonanie konstrukcji kapliczki wraz z zagospodarowaniem terenu przy kapliczce	Przywrócenie pierwotnego stanu technicznego	98 000,00	
37.	**2019 rok** Remont uszkodzonych kamieni milowych	Remont kamienia w celu przywrócenia stanu pierwotnego.	Przywrócenie pierwotnego stanu technicznego	19 500,00	
38.	**2019 rok** Rekonstrukcja krzyża przydrożnego przy ul. Kozielskiej 115, dz. nr 984	Opracowanie dokumentacji oraz wykonanie rekonstrukcji krzyża	Przywrócenie pierwotnego stanu technicznego	49 815,00	

3.2.6. Remonty obiektów niebędących własnością miejską

2018 - 2019 rok

- W 2015 roku zabytkowy budynek poczty przy ul. Dolnych Wałów 8 kupiła katowicka firma DL Investment Group, z zamiarem wykorzystania obiektu na powierzchnie biurowe i usługowe. Prace rozpoczęto w 2016 roku.

Budowla jest jednym z piękniejszych neogotyckich obiektów świadczących o specyficznym charakterze naszego miasta. Czas powstania Poczty Głównej datuje się na 1903-1906 rok. Ciekawie ukształtowana bryła i interesujące detale elewacji wykonanej w cegle klinkierowej z wstawkami z cegły glazurowanej były podstawą wpisu zespołu do rejestru zabytków województwa. Elewację od strony ul. Dolnych Wałów wyróżnia wieża ozdobiona laskowaniami ślepych maswerków wykonanych w cegle klinkierowej i tynku. Kiedyś usytuowana w pierzei ulicznej, dziś po wyburzeniach podkreśla narożе budynku. Pionową artykulację elewacji podkreślają także wysmukłe otwory okienne, laskowania, portale przy wejściach i trójkątne szczyty wieńczące ryzality w 1-2 i 8-11 osi. Ciekawym elementem elewacji są również ceramiczne kartusze herbowe umieszczone w przyziemiu budynku.

Obiekt po zmianie sposobu użytkowania stał się siedzibą m.in. klubu Icon Fitness oraz The Software House. Prace konserwatorskie obejmowały renowację detali architektonicznych, czyszczenie, uzupełnienie oraz impregnację klinkierowego lica ścian. Właściciel budynku, firma DL Investment Group, wszystkie prace prowadziła pod nadzorem konserwatorskim.

Fasada budynku dawnej poczty po pracach konserwatorskich, 2019, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

Projekt wnętrz biur The Software House autorstwa architektów z gliwickiej pracowni, Zalewski Architecture Group - Krzysztofa Zalewskiego i Adama Gila został nagrodzony w konkursie OFFICE SUPERSTAR 2018 w kategorii Biuro w Branży Technologicznej oraz otrzymał nominacje do nagród w konkursie Eurobuild Awards w Architekturze 2018 i PLGBC Green Building Awards 2018. Wnętrze pełne zieleni jest odpowiednią wizytówką firmy, jednej z 50 najszybciej rozwijających się firm w Europie Środkowej, a także jest przyjazne dla pracowników. Firma The Software House zajmie dwa piętra dawnej poczty - 1500 metrów kwadratowych. Jak opisuje projekt arch. Krzysztof Zalewski *„Chcieliśmy wypróbować podejście ekologiczne w praktyce. Jako że to wnętrza budynku już istniejącego, nie można było spełnić wszystkich wymogów technologicznych jak dla budynku nowego. A trzeba w nim zapewnić odpowiednią wilgotność i temperaturę. To właśnie te dwieście roślin ma to zadanie. Firma, dla*

której biura przygotowujemy, jest z branży kreatywnej, dostęp do tlenu jest tu wyjątkowo ważny, a jakie mamy powietrze w Gliwicach, wszyscy wiemy. W ogóle całe wnętrze oparte jest na naturalnych materiałach, by ludzie mieli dobre miejsce do pracy. Bo przecież będą przebywać w tej przestrzeni wiele godzin"[18]

Budynek dawnej poczty po pracach konserwatorskich stanowi świetne uzupełnienie zabudowy starówki gliwickiej i podkreśla reprezentacyjny charakter miejsca.

- Pod koniec 2019 roku została odprawiona uroczysta Eucharystia dziękczynna za bezpieczny przebieg prac dobudowy wieży kościoła pw. Chrystusa Króla oraz w intencji dobrodziejów i ofiarodawców tej wielkiej inwestycji. Podjęte zamierzenie proboszcza księdza Jacka Orszulika, który podjął się po 80 latach dokończenia dzieła wiedeńskiego architekta, stanowiło ogromne wyzwanie: konserwatorskie, architektoniczne, konstrukcyjne, logistyczne. Ze wszystkimi problemami poradzono sobie znakomicie. Inwestycja została w całości pokryta z ofiar wiernych.

Budowę świątyni przy obecnej ul. Stefana Okrzei 31 planowano w 1929 roku, jednak w tym czasie projektu nie zrealizowano. Do pomysłu budowy kościoła powrócono w latach trzydziestych. Wymusiły to potrzeby nowopowstałej dzielnicy Zatorze. Autorem zrealizowanego w ciągu roku (od 1934 do 1935 roku) świątyni pw. Chrystusa Króla był Karol Mayr, wiedeński architekt. Reprezentacyjna lokalizacja budowli na osi widokowej, wymusiła rezygnację z orientowania kościoła. Ekspresjonistyczna forma trójnawowej bazyliki z niskimi nawami bocznymi i górującą nad nimi nawą główna, może budzić skojarzenia z sylwetką okrętu, a okrągłe okna (okulusy) w partii przyziemia porównanie to podkreślają. Pierwotnie nad częścią nawy głównej, w elewacji frontowej, miała wznosić się wieża wysoka na 60 metrów (inf. zasłyszana, niemająca potwierdzenia w dokumentach) ozdobiona ażurową sceną Ukrzyżowania i złotą koroną. Ostatecznie zastąpiła ją tymczasowa czworoboczna bryła zakończona drewnianą nadbudową mieszczącą dzwony. Zastosowane rozwiązania w kształtowaniu bryły i użyte oszczędnie detale wystroju zewnętrznego nawiązują do wiedeńskiego modernizmu.

Projektant nowej wieży, architekt Robert Krawczyk[19], musiał ograniczyć swoje autorskie pomysły na rzecz dopasowania się do architektury kościoła. Głównym problemem projektowym był brak oryginalnych dokumentacji. Zachowały się jedynie dwa rysunki z widokami bocznych elewacji oraz rycina na cegiełce rozprowadzanej przed rozpoczęciem budowy kościoła. Na podstawie analizy rysunków, projektant ocenił, że planowana wysokość wieży miała wynosić około 50 metrów. Nadbudowa została poprzedzona również badaniami architektonicznymi, ekspertyzami, które miały dać pewność możliwości nadbudowy. Następnie projektant z benedyktyńską cierpliwością na szkicach rozpatrywał różne proporcje wieży do bryły całej świątyni, w wyniku czego wysokość 45 metrów okazała się optymalną, która także nawiązywała do wysokości wieży Mayera. Obecnie nowa wieża jest wspaniałym, spójnym z architekturą kościoła uzupełnieniem. Projekt był opiniowany przez Ewę Pokorską-Ożóg, MKZ, Annę Szadkowską, Diecezjalną Konserwator Zabytków oraz przy dużej życzliwości i ogromnym wsparciu merytorycznym Łukasza Konarzewskiego, Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

[18] https://dziennikzachodni.pl/gotyckie-it-w-gliwicach-biura-the-software-house-w-budynku-poczty-glownej-w-gliwicach-projekt-architektow-zalewski-architekci/ar/c3-13450401, [dostęp: 22.03.2020].
https://www.bryla.pl/bryla/7,85301,23834609,biura-w-starej-poczcie-glownej-w-gliwicach-programowanie-w.html, [dostęp: 22.03.2020].

[19] R. Krawczyk jest też autorem nagradzanego budynku, tzw. Transatlantyk, zlokalizowany u zbiegu ulic Mikołowskiej i Wrocławskiej.

Widok kościoła przed nadbudową i po dobudowie wieży, fot. Robert Krawczyk

3.3. Masterplan Oświetlenia Obszaru Miejskiego Miasta Gliwice.[20]

Kompleksowa iluminacja miasta może przyczynić się do wielu pozytywnych zjawisk, np. zwiększenia atrakcyjności turystycznej, wzmożonej aktywności życia w mieście w porze nocnej, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. W latach 90. XX wieku były już prowadzone prace polegające na iluminacji zabytków. To wtedy miała miejsce pierwsze kompleksowe oświetlenie Starówki gliwickiej.

Mając na uwadze jak ważny jest wizerunek miasta nocą, Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach (od stycznia 2020 roku Wydział Usług Komunalnych) zlecił

[20] Iluminacja architektury, zabytków, przestrzeni miejskiej mieści się w zadaniu Kierunek działań 4. Kreacja markowych produktów turystycznych w oparciu o zabytki miasta. Zadanie 2. Iluminacja zabytków.

w 2012 roku opracowanie całościowej koncepcji miejskiego oświetlenia pod nazwą „Nowe światło dla Gliwic. Równowaga/Praca/Życie". Projekt został sfinansowany przez Miasto Gliwice oraz firmę Tauron Dystrybucja. To istotny dokument będący podstawą do uporządkowania struktury oświetlenia z uwzględnieniem kwestii ekologicznych. Głównym celem projektu było wykreowanie nocnej scenografii przestrzeni miejskiej o niepowtarzalnej atmosferze i nastroju wydobywającym charakterystyczne wartości w oświetlanych obiektach i zespołach architektonicznych. Oświetlenie całego miasta będzie polegało na wykorzystaniu światła o różniej barwie. Na obrzeżach Gliwic i głównych szlakach komunikacyjnych światło będzie jaśniejsze, w centrum cieplejsze. Koncepcja jest realizowana sukcesywnie, w perspektywie wieloletniej.

W latach od 2015 do 2020 jest sukcesywnie zrealizowane oświetlenie elewacji budynków przy pomocy tzw. „welonu świetlnego". Ten sposób iluminacji architektury przyjęto w koncepcji Masterplanu. Wykonano nowe oświetlenie ul. Zwycięstwa, Pszczyńskiej, Bojkowskiej, Kopalnianej, Wrocławskiej, Częstochowskiej, ciągu pieszego ul. Akademickiej. Dla ostatniej wymienionej ulicy przewidziano oprawy lamp LED o świetle białym, neutralnym. Zgodnie z Masterplanem nawiązują do lamp znajdujących się od skrzyżowania z ul. Marii Curie-Skłodowskiej do skrzyżowania z ul. Wrocławską. Dodatkowo zainstalowano na szczytach opraw niebieskie lampki, które akcentują kierunek od Pl. Piłsudskiego do Politechniki Śląskiej i budowanej Hali Gliwice. Jest to zarazem dawna oś widokowa planowana przez Carla Schabika, przedwojennego architekta miejskiego.

W 2019 roku rozpoczęły się przygotowania do kolejnego etapu projektu Eko-światło w Gliwicach – Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego. Nowe oświetlenie zostało wybudowane przy ul. Tarnogórskiej, na odcinku od skrzyżowania z ul. Oskara Kolberga do granic miasta a także na ul. Dworcowej. Stare oprawy sodowe zostały zastąpione ekologicznymi i energooszczędnymi LED-owymi, wymieniono również oprawy i słupy oświetleniowe oraz kable zasilające. Tak, aby był spójny wizerunek z nowym oświetleniem przy ul. Bojkowskiej, Pszczyńskiej, Akademickiej, Kujawskiej, Panewnickiej, Kopalnianej oraz na Drogowej Trasie Średnicowej. W 2018 roku wykonano wymianę opraw i pomalowano słupy przy ul.: Jana Kochanowskiego, Łużyckiej, Piwnej, Stanisława Konarskiego, Lipowej, Warszawskiej, Wybrzeże Wojska Polskiego, Pszczyńskiej, Akademickiej, Kujawskiej, Bojkowskiej, Kopalnianej, Górnych Wałów, Ignacego Daszyńskiego, Zawiszy Czarnego, Tadeusza Kościuszki, Mikołowskiej, Jana Pawła II, Zygmunta Starego, gen. Władysława Andersa oraz na Sikorniku i przy Drogowej Trasie Średnicowej. Szacowany całkowity koszt przedsięwzięcia wynosi ponad 14 mln zł, z czego ponad 10 mln zł zostało wydane z budżetu miejskiego, a ponad 4 mln zł to dofinansowanie UE ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 (RPO WSL).[21]

[21] https://gliwice.eu/aktualnosci/miasto/kolejne-ulice-w-ekoswietle, [dostęp: 22.03.2020].

3.4. Dofinansowania do remontów obiektów zabytkowych rejestrowych niebędących własnością miejską.

Miasto Gliwice wspiera utrzymanie obiektów o charakterze historycznym oraz zabytkowym stosując następujące formy zachęty finansowej dla inwestorów, właścicieli obiektów zabytkowych:

- Dotacje na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków.
- Zwolnienie z podatku od nieruchomości.

3.4.1. W Gliwicach od 2007 roku są udzielane dotacje na ratowanie zabytków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków województwa. Obiektów nieruchomych (budynków, budowli, stanowisk archeologicznych) wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych jest w Gliwicach 59, nie jest to jednak katalog zamknięty. Sukcesywnie są wpisywane do przedmiotowego rejestru kolejne zabytki w tym też obiekty ruchome (rzeźby, instrumenty muzyczne – organy, malowidła, witraże, freski, itp.), których właściciele również mogą ubiegać się o wsparcie finansowe miasta. Wszelkie kwestie związane z procedurą przyznawania dofinansowania reguluje Uchwała RM w Gliwicach Nr XIII/394/2007 z dnia 20 grudnia 2007 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Tekst jednolity uchwały dostępny jest na stronie internetowej Urzędu Miejskiego: http://bip.gliwice.eu/pub/uchwaly/j9874.pdf . Uchwała przewiduje wsparcie zadań w wysokości od 30% do 50%, a jeżeli zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową, a sytuacja wymaga niezwłocznego podjęcia prac lub robót budowlanych, ze względu na zagrożenie budowlane w zabytku, dotacja może być udzielona w wysokości do 100%. Ww. wniosek o dotację wraz z załącznikami należy złożyć w Urzędzie Miejskim w Gliwicach w terminie do 31 grudnia każdego roku. Druk wniosku dostępny jest na stronie internetowej Urzędu: http://bip.gliwice.eu/pub/boi/AB_13_6.pdf lub bezpośrednio w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miejskiego w Gliwicach.[22]

Co roku właściciele obiektów wpisanych do rejestru są informowani w tygodniku samorządowym – *Miejskim Serwisie Informacyjnym. Gliwice* - o możliwości pozyskania dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa ze środków:

- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
- Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach
- Miasta Gliwice

2018 rok i 2019 rok

- **Dofinansowanie remontu oraz odbudowy ogrodzenia kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej w Gliwicach. Świątynia wraz z otaczającym ją kamiennym murem jest wpisana do rejestru zabytków dawnego województwa katowickiego pod numerem A/325/60, na mocy decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 10 marca 1960 roku.**

Kościół pw. św. Bartłomieja to jedna z najstarszych świątyń w naszym mieście – został wzniesiony w XIII wieku. Kompleksowa renowacja obiektu rozpoczęła się w 2009 roku. Dotychczas wykonano

[22] Działanie zgodne z Zadaniem 7. Realizacja uchwały (...). w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru.

m.in.: kapitalny remont dachu polegający na naprawie więźby dachowej i wymianie pokrycia z gontu, osuszono zawilgocone mury kościoła, naprawiono spękane ściany i sklepienia, oczyszczono elewację frontową wieży i odbudowano fragmenty murowanego ogrodzenia. Prace te sfinansowane z środków parafialnych oraz dzięki wsparciu Miasta Gliwice (miasto udzieliło również w 2007 roku dotacji w wysokości 7 320,00 zł na opracowanie ekspertyzy geotechnicznej i budowlanej określających stan techniczny obiektu i zakres prac niezbędnych dla jego ratowania). Udział w finansowaniu prac miał też Urząd Marszałkowski i Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach.

W latach 2018 i 2019 prace remontowe obejmowały odbudowę kolejnych fragmentów murowanego ogrodzenia kościoła, etap VI i VII. Na odcinku od strony zachodniej, południowej i północnej mur pełni jednocześnie funkcję masywnej ściany oporowej - ze względu na różnicę poziomu terenu po obu jego stronach. Jak wynika z ekspertyzy budowlanej, kamienny mur wokół kościoła jest w bardzo złym stanie technicznym. Przedmiotowe prace stanowią kontynuację robót budowlanych już wykonanych w ramach w poprzednich etapów (I, II, III, IV i V).

Całość zamierzenia, zaplanowanego do realizacji w roku 2018, została oszacowana na kwotę 160 353,05 zł. Biorąc pod uwagę wartości zabytkowe obiektu oraz pilną konieczność wykonania ww. prac remontowych przyznano dotację w wysokości 150 000,00 zł, co stanowiło ok. 93,5 % wartości planowanych robót.

Całość zamierzenia, zaplanowanego do realizacji w roku 2019, została oszacowana na kwotę 330 162,37 zł. W 2019 roku z miejskiego budżetu na odbudowę fragmentu murowanego ogrodzenia kościoła od strony północno-wschodniej zostało przeznaczone 300 000 zł, co stanowiło ok. 90,86 % wartości planowanych robót.

Mur kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej od strony północno-wschodniej, stan przed remontem, 2018 rok; fragment tego samego muru po remoncie w 2019 roku, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

- **Dofinansowanie remontu elewacji kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II w Gliwicach. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków województwa śląskiego pod numerem A/3/99 decyzją Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach z dnia 30 kwietnia 1999 roku.**

Kościół katedralny pw. św. Apostołów Piotra i Pawła został wzniesiony w latach 1896-1900 według projektu prof. Brunona Heera. W świątyni znajdują się najlepsze na Górnym Śląsku organy firmy Rieger-Mocker. Odbywają się tam liczne recitale organowe i koncerty.

W przypadku remontu katedry, która jest wzorcowym reprezentantem neogotyku w Gliwicach, mamy do czynienia z inną sytuacją niż w przypadku renowacji i odbudowy muru przy kościele pw. św. Bartłomieja. Mały remont elewacji w 2011 roku okazał się bardzo dużą i – w konsekwencji – wieloletnią inwestycją. Okładzina elewacji kościoła była tak bardzo zniszczona, że wymagała natychmiastowej interwencji budowlanej. Potwierdziły to badania techniczne. Powodem tego stanu były m.in. upływający czas, natężenie ruchu kołowego, które spowodowały osłabienie materiału elewacyjnego. W wielu miejscach doszło do odspojeń i zmurszeń, a odpadające fragmenty cegieł stanowiły zagrożenie dla zdrowia i życia. Okładzina murów była w tak złym stanie, że wymagała natychmiastowej naprawy. Remont ze względu na zakres oraz koszt musi być wykonywany etapami. Prace przy renowacji elewacji rozpoczęto w 2011 roku, następnie kontynuowano je w latach od 2012 do 2017.

Wykonane w latach 2018 i 2019 prace remontowe stanowiły kontynuację robót rozpoczętych w 2011 roku, mających na celu kompleksową renowację elewacji zabytkowego kościoła. Wnioskowane w 2018 roku prace obejmowały wykonanie III etapu remontu elewacji prezbiterium kościoła katedralnego, a w 2019 roku remont wieży kościoła.

Wnioskowana w 2018 roku część zamierzenia została oszacowana na kwotę 179 356,57 zł, miasto przyznało 150 000,00 zł dotacji, co stanowiło ok. 83,6 % wartości planowanych robót.

Wnioskowana w 2019 roku część zamierzenia została oszacowana na kwotę 1 137 085,78 zł, miasto przyznało dotację w wysokości 150 000,00 zł, co stanowiło ok. 13,19 % wartości planowanych robót.

Łuki przypór katedry przed pracami remontowymi, 2018 rok, fot. Bernard Klinik

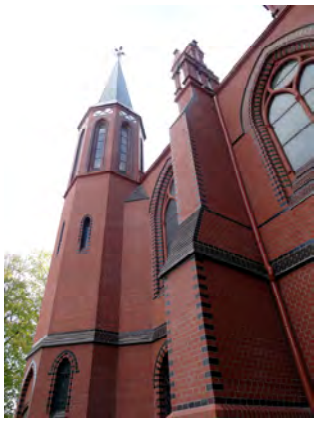

Fragment elewacji katedry częściowo po remoncie w 2019 roku, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

- **Dotacje na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków udzielone z budżetu miasta Gliwice w latach 2018 – 2019, w tabeli pokazano również dotacje z lat poprzednich.**

Tabela nr 7

Lp.	Podmiot dotowany	Cel udzielonej dotacji	Kwota udzielonej dotacji
2007 rok			
1.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5	Dokonanie zakupu materiałów potrzebnych do remontu zabytkowych organów znajdujących się w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła	25 000,00
2.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja, ul. Bernardyńska 19	Opracowanie ekspertyzy określającej prace w celu ratowania zabytku kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej, tj. inwentaryzacji obiektu, ekspertyzy geotechnicznej i budowlanej stanu murów oraz dachu	7 320,00
Razem:			**32 320,00 zł**

2008 rok

1.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5 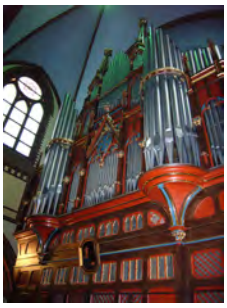	Przeprowadzenie prac remontowych i konserwatorskich organów znajdujących się w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła (II i III etap)	119 682,48
2.	WM Nieruchomości przy ul. Dolnych Wałów 22/ul. Młyńska	Remont elewacji frontowej i elewacji od strony podwórza oraz remont dachu budynku przy ul. Dolnych Wałów 22/ul. Młyńska	203 634,40
3.	Ormiańsko-Katolicka Parafia św. Trójcy	Wykonanie pełnej konserwacji rzeźby św. Jana Nepomucena wraz z postumentem usytuowanej obok kościoła pw. św. Trójcy przy ul. Mikołowskiej	9 800,00
4.	Ormiańsko-Katolicka Parafia św. Trójcy	Wykonanie pełnej konserwacji krzyża tzw. Bożej Męki usytuowanego obok kościoła św. Trójcy przy ul. Mikołowskiej	13 250,00

5.	Rzymskokatolicka Parafia Ducha Świętego w Gliwicach, Ostropie, ul. Nauczycielska 1	Przeprowadzenie prac remontowych w kościele filialnym pw. św. Jerzego, polegających na wzmocnieniu konstrukcji nawy głównej, wymianie ogoncenia dachu kościoła i ścian nawy głównej oraz montażu nowej instalacji odgromowej	347 018,80
Razem:			**693 385,68 zł**

2009 rok

1.	Rzymskokatolicka Parafia Ducha Świętego w Gliwicach, Ostropie, ul. Nauczycielska 1	Przeprowadzenie prac remontowych w kościele pw. św. Jerzego, polegających na remoncie kapitalnym drewnianej wieży kościoła, murowanego prezbiterium i zakrystii wraz z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej obu części i drenażu opaskowego" (kontynuacja zadania z 2008 roku)	358 952,00
2.	Rzymskokatolicka Parafia Wszystkich Świętych, ul. Kościelna 4	Przeprowadzenie remontu kapitalnego dachu kościoła pw. Wszystkich Świętych, I etap	525 926,00
3.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5	Przeprowadzenie prac remontowych i konserwatorskich organów znajdujących się w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła" (kontynuacja zadania z 2007 i 2008 roku)	88 110,00

Razem:			**972 988,00 zł**
2010 rok			
1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja	Przeprowadzenie prac remontowych w kościele pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej, polegających na osuszeniu zawilgoconych murów kościoła oraz naprawie spękanych ścian i sklepień	149 474,65
Razem:			**149 474,65 zł**
2011 r.			
1.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie I etapu remontu elewacji wieży kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	30 794,33
2.	WM Nieruchomości przy ul. S. Chudoby 8	Konserwacja witraży znajdujących się w oknach klatki schodowej na półpiętrach klatki schodowej oraz witraży umieszczonych w nadświetlach drzwi wejściowych	33 800,00
3.	Rzymskokatolicka Parafia Ducha Świętego w Gliwicach, Ostropie, ul. Nauczycielska 1	Wykonanie instalacji sygnalizacji pożaru oraz instalacji sygnalizacji włamania i napadu w kościele filialnym	26 000,00

		pw. św. Jerzego przy ul. Piekarskiej 13	
4.	Diecezja Gliwicka, ul. Łużycka 1	Wykonanie instalacji wykrywania i sygnalizacji pożaru w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny przy ul. Kozielskiej	59 405,67
Razem:			**150 000,00 zł**

2012 r.

1.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5 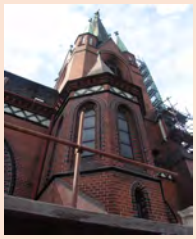	Wykonanie remontu części elewacji bocznej kościoła katedralnego pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	250 000,00
Razem:			**250 000,00**

2013 rok

1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja 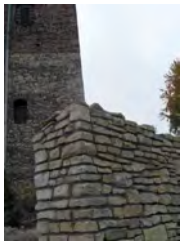	Wykonanie I etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	80 000,00

2.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie I etapu remontu części elewacji bocznej prawej kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	70 000,00
Razem:			**150 000,00 zł**
2014 rok			
1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja	Wykonanie II etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	100 000,00
2.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie II etapu remontu części elewacji bocznej prawej nawy kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	100 000,00
Razem:			**200 000,00 zł**
2015 rok			
1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja	Wykonanie III etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	100 000,00 zł

2.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach ul. Jana Pawła II 5 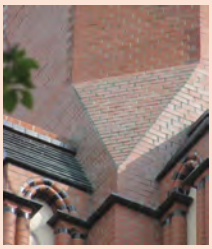	Wykonanie III etapu remontu elewacji wieży kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	100 000,00 zł
Razem:			**200 000,00 zł**
2016 rok			
1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja	Wykonanie IV etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	100 000,00 zł
2.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie I etapu remontu elewacji prezbiterium kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	100 000,00 zł
Razem:			**200 000,00 zł**
2017 rok			
	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja	Wykonanie V etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	100 000,00 zł

2.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie II etapu remontu elewacji prezbiterium kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	100 000,00 zł
3.	Rzymskokatolicka Parafia Ducha Świętego w Gliwicach-Ostropie ul. Nauczycielska 1	Wykonanie konserwacji elementów wystroju wnętrz kościoła pw. św. Jerzego przy ul. Piekarskiej 13	175 000,00 zł
Razem:			**375 000,00 zł**

2018 rok

1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja w Gliwicach	Wykonanie VI etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	150.000,00 zł
2.	Rzymskokatolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie III etapu remontu elewacji prezbiterium kościoła katedralnego pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	150 000,00 zł
Razem:			**300 000,00 zł**

2019 rok

1.	Rzymskokatolicka Parafia św. Bartłomieja	Wykonanie VII etapu remontu konserwatorskiego i odbudowy murowanego ogrodzenia wokół kościoła pw. św. Bartłomieja przy ul. Toszeckiej	300 000,00 zł
2.	Rzymsko-Katolicka Parafia Katedralna św. Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach ul. Jana Pawła II 5	Wykonanie prac remontowo-konserwatorskich wieży kościoła katedralnego pw. św. Apostołów Piotra i Pawła przy ul. Jana Pawła II	150 000,00 zł
Razem:			**450 000,00 zł**

3.4.2. Przepisy pozwalają dotować Miastu Gliwice remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa, które nie są własnością miejską. W przypadku budynków, które nie są ujęte w przedmiotowym rejestrze już nie ma takiej możliwości prawnej. Z tego też względu miasto wspiera właścicieli budynków nieujętych w rejestrze zabytków, a historycznych, zabytkowych, powstałych przed 1945 rokiem, w inny sposób. Na podstawie uchwały nr XXXIX//1147/2010 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków, w których wykonano remont elewacji (tekst jednolity ogłoszony w uchwale nr XXI/524/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 listopada 2016 roku), zwalnia z podatku właścicieli, którzy przeprowadzili roboty budowlane (remonty elewacji lub dachu). Zgodnie z przepisami w/w uchwały warunkiem zwolnienia z podatku jest uzyskanie decyzji administracyjnej zezwalającą na prowadzenie robót budowlanych lub zgłoszenie, o którym mowa w art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane.[23]

Zwolnienie uzyskało:

2012 rok -	230 podatników na łączną kwotę	105 561 zł
2013 rok -	323 podatników na łączną kwotę	147 224 zł
2014 rok -	350 podatników na łączną kwotę	19 378 zł

[23] Działanie zgodne z Zadaniem 8 Realizacja Uchwały (...) w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków, w których wykonano remont elewacji lub dachu.

2015 rok -	495 podatników na łączną kwotę	344 780 zł.
2016 rok -	636 podatników na łączną kwotę	66 235 zł,
2017 rok -	705 podatników na łączną kwotę	118 668 zł,
2018 rok -	**776 podatników na łączną kwotę**	**121 349,50 zł**
2019 rok -	**807 podatników na łączną kwotę**	**42 900,00 zł**

4. Działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych w celu budowania tożsamości kulturowej oraz promocja zewnętrzna wartości kulturowych regionu.

4.1. Propagowanie wiedzy o zabytkach

Zabytki miasta są istotnym instrumentem strategii kształtowania wizerunku miasta zarówno w identyfikacji wizualnej jak i w komunikacji z otoczeniem. Dlatego też opracowano identyfikację wizualną, gdzie głównym elementem logo jest wieża antenowa Radiostacji gliwickiej, symbol miasta. Materiały promocyjne, które są rozdawane z różnych okazji, np.: kubki, koszulki, teczki oraz długopisy zawierają grafikę przedstawiającą starówkę miasta, zabytki nieruchome: wieżę radiostacji, ratusz, gliwickie kamienice oraz nowy obiekt architektoniczny Arena Gliwice. W latach 2017-2019 w spotach promocyjnych podkreślana była wartość historyczna miasta. Hasło promocyjne odnosi się do dziedzictwa kulturowego: historia łączy się z przyszłością. Nowoczesne, rozwijające się miasto, przyjazne nowym technologiom, pamiętające o wartościach historycznych. W spocie pojawiają się obiekty zabytkowe m.in. ratusz, radiostacja, centrum biznesowe Nowe Gliwice (zrewitalizowany kompleks budynków dawnej Kopalni Węgla Kamiennego Gliwice). Z roku na rok zwiększa się zasięg, do tej pory emisja w telewizji: Polsat oraz TVN, mediach społecznościowych oraz na portalach internetowych m.in. wp, onet, Polsat ipla, tvn player.

Miasto Gliwice w swoich działaniach promocyjnych jest spójne, skupia się na przekazie „*Stare miasto. Nowy Świat*", który najpełniej wyraża intencje z jednej strony dbałości o dziedzictwo, a z drugiej otwarcie na nowości. Miasto wykorzystuje zabytki i dziedzictwo kulturowe w procesie kreowania swojego wizerunku m.in. propagując, organizując: imprezy promujące dziedzictwo kulturowe, np. Święto Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego INDUSTRIADA, na terenie Nowych Gliwic, czy na terenie Radiostacji, największej atrakcji turystycznej Gliwic.

GDDK również realizowane przez Muzeum w Gliwicach, pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Gliwice, promują zabytki Gliwic i okolic. W programach przewidziane są m.in.: edukacyjne wycieczki, warsztaty dla najmłodszych.[24]

W 2018 roku wydano publikację promującą Gliwice album o mieście. Wydawnictwo zostało przygotowane przez Wydział Kultury i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Gliwicach. *Pasjonująca historia, wspaniałe zabytki, osiągnięcia naukowo-techniczne, zrealizowane z rozmachem inwestycje i najciekawsze wydarzenia kulturalne – Gliwice to nowoczesne miasto, w którym wiele się dzieje. Album o Gliwicach to fantastyczna pamiątka z podróży albo pomysł na elegancki prezent. Ponad 200-stronicowe wydawnictwo to kompendium przydatnych informacji, które zainteresują mieszkańca, turystę i inwestora. Wszystkie teksty zostały zilustrowane fantastycznymi zdjęciami z Gliwic.*[25]

Na stronach internetowych miasta znajdują się informacje dotyczące historii Gliwic oraz zabytków zlokalizowanych na jego terenie

[24] Informacje z Wydziału Kultury i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Gliwicach, [dostęp: 22.03.2020].
[25] https://gliwice.eu/aktualnosci/kultura/nowy-piekny-album-o-gliwicach, [dostęp: 22.03.2020].

- https://gliwice.eu/sites/default/files/imce/przewodnik_gliwice_-_aktualizacja_2017_0.pdf
- https://gliwice.eu/dla-turystow/ciekawe-miejsca[26]
- https://gliwice.eu/dla-turystow/wirtualne-wycieczki
- https://gliwice.eu/search/node/zabytki

Informacje o zabytkach publikowane są również w geoportalu Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej pod adresem http://msip-mapa.um.gliwice.pl. Geoportal dostępny jest z oficjalnej strony Urzędu Miejskiego w Gliwicach (https://gliwice.eu). Ponadto zabytki prezentowane są na planie miasta w postaci przestrzennie zlokalizowanych obiektów zgrupowanych w warstwy:

- Obiekty zabytkowe nieruchome.
- Obiekty zabytkowe ruchome.
- Zespoły zabytków nieruchomych.
- Obiekty na Szlaku Zabytków Techniki i Architektury Drewnianej.

Dane opisowe obiektu to: nazwa obiektu, adres, numer rejestru, data wpisu do rejestru, styl obiektu, data powstania obiektu, materiał, inne uwagi.

Dom Pamięci Żydów Górnośląskich – obiekt wyremontowany z budżetu miasta – to ocalone dziedzictwo istotne nie tylko dla naszego miasta, ale i regionu. Obiekt po renowacji zdobył liczne nagrody m.in.: w konkursie na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Śląskiego 2016, a także w konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku 2017. Wystawa stała „Żydzi na Górnym Śląsku" otrzymała główną nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego w konkursie Wydarzenie Muzealne Roku 2018, została także finalistą ogólnopolskiego konkursu „Wydarzenie Historyczne Roku 2018". Nominacje - EMYA 2020 - Europejskie Muzeum Roku.

4.2. Działalność Muzeum w Gliwicach

Miasto Gliwice sukcesywnie i systematycznie organizuje i wspiera działania edukacyjne związane z szeroko pojętą tematyką opieki nad zabytkami. Muzeum w Gliwicach od lat organizuje konferencje, działania edukacyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, za co zostało nagrodzone poprzednich latach przez Marszałka Województwa Śląskiego. W latach 2018, 2019 Muzeum w Gliwicach wydawało i promowało publikacje m.in. na temat ochrony zabytków. Organizowało szereg przedsięwzięć kulturalnych upowszechniając gliwickie zabytki, np.: organizując coroczne Dni Dziedzictwa Kulturowego. 22 i 23 września 2018 roku odbyła się XVI edycja GDDK pod hasłem: *„Mój dom jest moją twierdzą* – gliwickie rezydencje miejskie w XIX i 1. poł. XX w.".

Maksyma „My home is my castle" angielskiego prawnika i polityka sir Edwarda Coke'a (1552–1634), dotycząca pierwotnie praw właściciela we własnym domu, a szczególnie prawa do obrony koniecznej przed napaścią, została spopularyzowana przez wieki i funkcjonuje w dzisiejszych czasach już jako aforyzm. Dla każdego człowieka jego dom jest zamkiem i twierdzą, powinien być miejscem bezpiecznym, służącym w pełni domownikom, miejscem wypoczynku, gdzie można schronić się przed męczącym szumem otaczającego świata. Podczas zwiedzania wybranych obiektów będziemy mieli okazję przyjrzeć się jak ta idea była realizowana ponad sto lat temu w Gliwicach. Szczególnie w XIX wieku nastąpił rozkwit rezydencjonalnego budownictwa miejskiego, co było związane z rozwojem przemysłu i szeroko pojętej działalności gospodarczej. Wśród przemysłowców i przedsiębiorców pojawiła się silna potrzeba

[26] Informacje z Wydziału Kultury i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Gliwicach, [dostęp: 22.03.2020].

określenia własnej tożsamości, szczególnego podkreślenia majętności i wysokiej pozycji społecznej, co dodatkowo mogło być realizowane poprzez formę i styl budowanych dla siebie reprezentacyjnych domów – w duchu modnych wówczas historyzmów, a w XX w. już pod wpływem nurtów ogólnie określonych jako modernistyczne. (…). W przypadku gliwickich rezydencji willowych obserwujemy jednak przewagę form kończącego się wówczas stulecia, co świadczyłoby o pewnym konserwatyzmie, secesja natomiast odważniej, gdy powstają budynki o cechach art déco i szeroko pojętego modernizmu – tak opisywała wydarzenie koordynator XVI edycji Gliwickich Dni Dziedzictwa**,** Anna Kwiecień, historyk sztuki, starszy kustosz Muzeum w Gliwicach. W trakcie Dni… umożliwiono zwiedzanie 23 obiektów – przede wszystkim willi miejskich, ale także czterech kamienic. Po gliwickich rezydencjach oprowadzali autorzy folderów, przewodnicy muzealni, a także Ewa Pokorska-Ożóg, Miejski Konserwator Zabytków (autorka 4 folderów).

Jeden z folderów propagujący w 2018 roku Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego

Nagrody

2019 rok

- Główna Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii: "wystawa" - dla ekspozycji *Żydzi na Górnym Śląsku*
- Wyróżnienie Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii: "publikacja" - dla książki *Gliwice. Biografia miasta*
- Wyróżnienie dla wystawy *Żydzi na Górnym Śląsku* w plebiscycie na Wydarzenie Historyczne Roku 2018
- Wydanej przez Muzeum w Gliwicach, w serii Czytelnia Sztuki, oraz BLOW UP PRESS książce fotograficznej Lorenzo Castorego „Ziemia/Land" jury The Prix de la Photographie Paris przyznało brązowy medal

Przykładowe wydawnictwa muzealne opublikowane w latach 2018-2019

- Pierzak Jacek, Obtułowicz Łukasz, Głąb Henryk, Wróbel Jarosław *Odrzuceni przez społeczeństwo. Cmentarz z końca XV/1. połowy XVI wieku odkryty przy ul. Dworcowej w Gliwicach,* Gliwice 2018

- Kubit Bożena, *Max Fleischer i jego dzieło. Historia żydowskiego cmentarza i domu przedpogrzebowego w Gliwicach*, Gliwice 2018
- Nadolski Przemysław, *Dzieje Kanału Kłodnickiego i Gliwickiego*, Gliwice 2019
- Tracz Bogusław, *Gliwice. Biografia miasta*, Gliwice 2019
- Boroń Piotr, *Burmistrzowie Gliwic (do 1808 roku)*, Gliwice 2019
- Pomykalscy Beata i Paweł, *Śladami Żydów z Górnego Śląska / Auf den Spuren der Juden Oberschlesiens*, Gliwice 2019
- Kubit Bożena, *Żydzi na Górnym Śląsku / Jews in Upper Silesia*, Gliwice 2019

Okładki publikacji muzealnych z 2018 i 2019 roku na temat historii, kultury i zabytków gliwickich[27]

4.3. Liczba osób nagrodzonych za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury i ochrony zabytków.

2018 rok - 3 osoby (upowszechnianie kultury za 2017 rok)

2019 rok - 2 osoby (upowszechnianie kultury za 2018 rok)

4.4. Działalność Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Zakres kompetencji Miejskiego Konserwatora Zabytków w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miejskiego w Gliwicach określa *POROZUMIENIE z dnia 6 sierpnia 2007 roku w sprawie powierzenia przez Wojewodę Śląskiego Miastu Gliwice prowadzenia niektórych zadań z zakresu sprawowanej ochrony zabytków, zawarte przez Wojewodę Śląskiego z Miastem Gliwice, reprezentowanym przez Prezydenta Miasta Gliwice*, z aneksem nr 1 z dnia 29.11.2010 roku i aneksem nr 2 z dnia 27.09.2011 roku. Zakres zadań MKZ polega w szczególności na opiniowaniu ze stanowiska konserwatorskiego zgłoszeń prac, które nie wymagają pozwolenia na budowę oraz pozwoleń na budowę i remonty obiektów objętych ochroną konserwatorską, również wydawanie zaleceń konserwatorskich zgodnie art. 27 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. *na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej,*

[27] http://muzeum.gliwice.pl/pl/nasza-ksiegarnia/, [dostęp: 22.03.2020].

zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku. W zakresie obowiązków jest też przeprowadzanie wizji w terenie na potrzeby przedmiotowych opinii i zaleceń. W latach objętych sprawozdaniem wydano:

2018 rok

614 opinii konserwatorskich wewnętrznych na potrzeby Wydziału Architektury i Budownictwa UM

264 zaleceń konserwatorskich dla zewnętrznych wnioskodawców

2019 rok

581 opinii konserwatorskich wewnętrznych na potrzeby Wydziału Architektury i Budownictwa UM

302 zaleceń konserwatorskich dla zewnętrznych wnioskodawców

4.4.1. Działania w zakresie edukacji na temat ochrony dziedzictwa kulturowego Gliwic.

4.4.1.1. Artykuły MKZ w *Miejskim Serwisie Informacyjnym Gliwice*.

W *Miejskim Serwisie Informacyjnym Gliwice*, tygodniku samorządowym, ukazują się felietony Ewy Pokorskiej-Ożóg, MKZ na temat m.in.: historii sztuki, zabytków, architektury, np. cykle: *Kolory miasta, Architektura w roli głównej*. W kolejnych latach ukazała się następująca liczba wspomnianych artykułów:

2004 rok - 12

2005 rok - 16

2006 rok - 45

2007 rok - 36

2008 rok - 21

2009 rok - 13

2010 rok - 4

2011 rok - 15

2012 rok - 23

2013 rok - 30

2014 rok - 37

2015 rok - 19

2016 rok - 15

2017 rok - 5

2018 rok - 7

2019 rok - 11

4.4.1.2. Udział MKZ w konferencjach naukowych.

2018 rok

- Wystąpienie Ewy Pokorskiej-Ożóg pt. *NOWE ŻYCIE W STARYCH TARNOWICACH – REWITALIZACJA OBIEKTU ZABYTKOWEGO na* konferencji naukowej Stowarzyszenia Historyków Sztuki Oddziału Górnośląskiego w Katowicach *Rezydencje, pałace i dwory epoki nowożytnej na obszarze województwa śląskiego* w Muzeum Zagłębia w Będzinie.

2019 rok

- Wystąpienie Ewy Pokorskiej-Ożóg pt. *RÓŻNE OBLICZA GLIWIC* podczas Europejskiego Kongresu Informacji Renowacyjnej – EKIR w Krakowie.

- Wystąpienie Ewy Pokorskiej-Ożóg na temat *ILUMINACJI OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH* w czasie Seminarium Śląskiego w Katowicach z cyklu: Architektura i Budownictwo.[28]

- Wystąpienie Ewy Pokorskiej-Ożóg na temat *OCHRONA ZABYTKÓW W CZASIE KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH* (w zastępstwie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) w czasie spotkania grupy fokusowej projektu ProteCHt2save współfinansowanego ze środków UE poprzez program Interreg EUROPA ŚRODKOWA, organizator Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Uczestniczyli w nim przedstawiciele samorządów lokalnych powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego, pracownicy wydziałów zarządzania kryzysowego, przedstawiciele sektora sztuki i kultury.[29]

4.4.1.3. Udział MKZ w imprezach prowadzonych przez Muzeum w Gliwicach, tj. w wykładach muzealnych i w organizacji *Gliwickich Dni Dziedzictwa Kulturowego* oraz udział w innych zadaniach promujących dziedzictwo kulturowe Gliwic (m.in. w *Europejskich Dniach Dziedzictwa Kulturowego*).[30]

2018 rok/2019 rok

- Cykl wykładów na temat zabytków *KOLORY MIASTA*

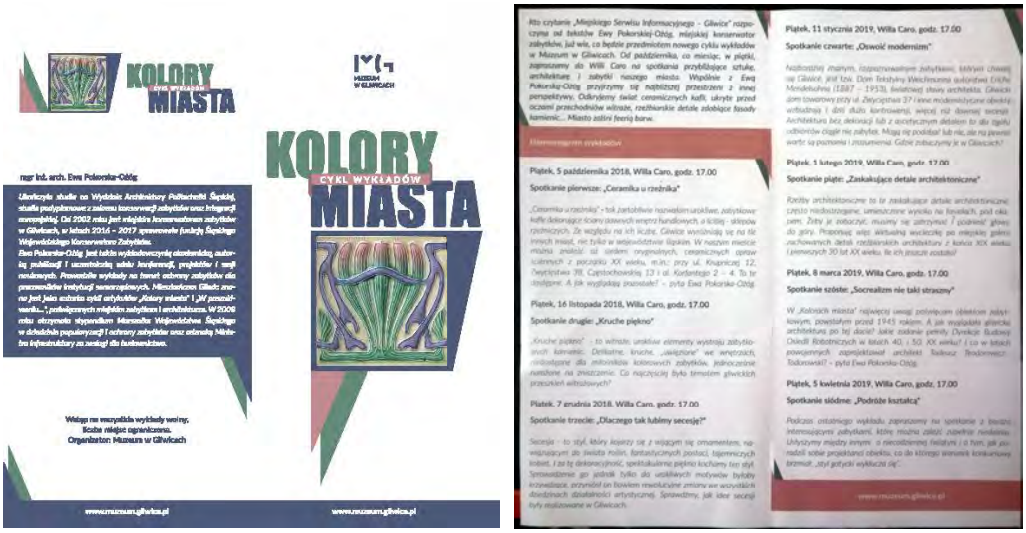

Ulotka promująca wykłady *KOLORY MIASTA* w Muzeum w Gliwicach

[28] Informacja umieszczona również w pkt. 2.3. niniejszego Sprawozdania ...
[29] J.w.
[30] Działanie zgodne z Zadaniem 3. Współpraca Miejskiego Konserwatora Zabytków z innymi podmiotami i wydziałami Urzędu Miejskiego w kwestii ochrony i opieki nad zabytkami.

Jeden z plakatów informujący o wykładzie w Muzeum w Gliwicach

2018 roku

- Udział MKZ w Gliwickich Dniach Dziedzictwa Kulturowego imprezie Muzeum w Gliwicach polegał na opracowaniu czterech folderów informacyjnych na temat budynków przy ul. N. Barlickiego 5, 16 oraz przy ul. Rybnickiej 27, 29. W trakcie obchodów *Gliwickich Dni* … MKZ oprowadzała po dwóch opisywanych przez nią obiektach, przy ul. Rybnickiej 27 i 29.

Strony tytułowe folderów opracowanych przez Ewę Pokorską-Ożóg

- Redakcja, autorski dobór tematów, autorów (fachowców w swoich dziedzinach), dobór materiałów fotograficznych ilustrujących artykuły (również osobiste wykonanie części zdjęć), a także autorstwo pięciu tekstów kwartalnika *RENOWACJE I ZABYTKI* na temat Gliwic.

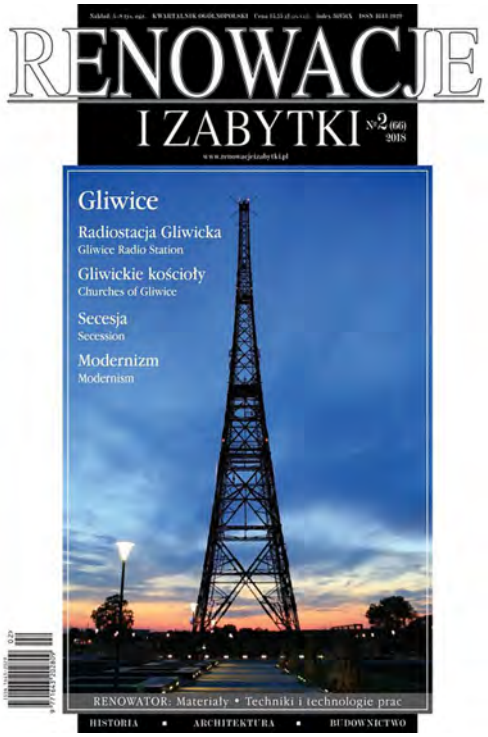

Okładka kwartalnika Renowacje i Zabytki nr 14/2018

Gliwice to pierwsze śląskie miasto, które doczekało się ogólnopolskiej prezentacji w prestiżowym kwartalniku *Renowacje i Zabytki*. Za redakcję wydawnictwa, tematykę artykułów, ilustracje odpowiadała MKZ, natomiast sprawy formalno-prawne, tłumaczenie na język angielski abstraktów artykułów i podpisów pod materiałem fotograficznym oraz dostarczenie części artystycznych zdjęć Gliwic odpowiadał Wydział Kultury i Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Gliwicach. Zaproszeni autorzy artykułów w ww. publikacji wykonali prace pro publico bono, mając półtora miesiąca na napisanie tekstów na temat zaproponowany przez MKZ. Dzięki nieocenionym autorom poszczególnych tekstów powstała niepowtarzalna publikacja mała monografia miasta, która w atrakcyjny wizualnie sposób, bardzo przystępnie, a zarazem szalenie merytorycznie popularyzuje gliwickie dziedzictwo kulturowe. W pierwszym z trzech rozdziałów Renowacji…. można przeczytać o najstarszych i dużo młodszych, bo kilkudziesięcioletnich zabytkach naszego miasta. W tej części kwartalnika znalazły odniesienia do spectrum zmian, które w Gliwicach przyniósł okres od XVIII do XIX stulecia, nie pomijając znaczącej w architekturze miasta secesji, kończąc na modernizmie lat 20. i 30. XX stulecia. W drugim rozdziale znalazło się meritum, czyli wyczerpujący opis prac konserwatorskich, remontowych i rewitalizacyjnych gliwickich zabytków. Badania i odkrycia archeologiczne na starówce gliwickiej. Ratowanie zabytków związanych z przemysłem pokazano na przykładzie zespołu dawnej Kopalni Węgla Kamiennego Gliwice przy ul. Bojkowskiej. Różnorodność wyznań religijnych w Gliwicach i starania o zachowanie tej spuścizny zobrazował opis prac konserwatorskich w kościołach pw. św. Jerzego w Ostropie, św. Bartłomieja i w Katedrze oraz adaptacja dawnego żydowskiego domu przedpogrzebowego na siedzibę Domu Pamięci Żydów Górnośląskich, (V oddział Muzeum w Gliwicach). W trzecim rozdziale opisano, jak umiejętnie łączyć to, co dawne i zabytkowe ze współczesnością, na przykładzie zespołu

obiektów Radiostacji umieszczonych na ogólnopolskiej liście Pomników Historii oraz nowoczesnej hali Arena Gliwice, której lokalizacja wpisuje się w wytyczoną prawie 100 lat temu *oś Schabika*. [31]

2019 rok/2020 rok

- Cykl wykładów *SECESJA. INNY MODERNIZM* – odbyły się trzy spotkania: *SECESJA CZY JUGENDSTIEL – JAK ODRÓŻNIĆ NURTY SECESJI?; IRYS, LILIA Z PIERWIASTKIEM LUDOWO – PATRIOTYCZNYM* (polska odmiana secesji); *FANTASTYCZNY ŚWIAT* (dzieła Antonio Gaudiego). Następne pięć spotkań będzie kontynuowane w 2020 roku.

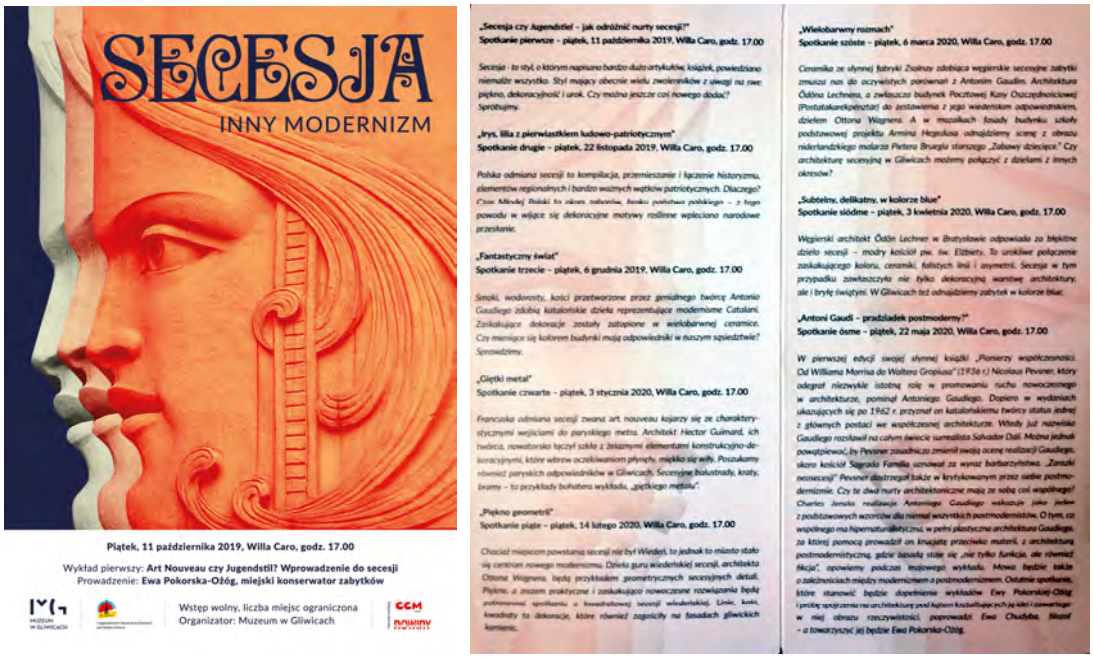

Plakat i ulotka promująca wykłady *SECESJA. INNY MODERNIZM* w Muzeum w Gliwicach

2019 rok

- Udział w obchodach *Europejskich Dni Dziedzictwa*, największego w Europie wydarzenia promującego dziedzictwo kulturowe. MKZ za zgodą prof. dr hab. inż. Arkadiusza Mężyka, Rektora Politechniki Śląskiej, oprowadzała 14 września uczestników EDD po budynku Wydziału Elektrycznego Politechniki Śl. przy ul. Akademickiej 10/ul. Bolesława Krzywoustego 2.

Budynek obecnego Wydziału Elektrycznego autorstwa dr. Josepha Kluge jest wybitnym przykładem architektury użyteczności publicznej w Gliwicach. Pierwotna funkcja tego obiektu powstałego w latach 1926 – 1928, to gimnazjum katolickie. Gimnazjum powstało jako część zagospodarowania osi wschód – zachód, koncepcji urbanistycznej ówczesnego architekta miejskiego Karla Schabika. Budynek dawnego gimnazjum składa się z trzech brył (dwóch części z pomieszczeniami szkolnymi i budynku łączącego te dwa segmenty). Detale rzeźbiarskie elewacji stanowią również zapowiedź bogactwa tego rodzaju dekoracji we wnętrzach. Ich symbolika odzwierciedla dawne przeznaczenie budynku.

[31] Jeszcze raz należy podziękować autorom tekstów za bardzo sprawny i merytoryczny udział w publikacji: A. Bednarskiemu, E. Caban, I. Kontny, A. Kwiecień, J. Kubikowi, M. Michnik, M. Paternodze, D. Recławowi, A. Sękowskiej i H. Wiąk-Marzec, a także D. Wnuk i J. Siejko za pomoc przy korekcie tekstów.

Plakat promujący EDD oraz strona z wydawnictwa z okazji EDD informująca o zwiedzaniu gliwickiego budynku przy ul. Akademickiej 10/ ul. Bolesława Krzywoustego

Detale architektoniczne elewacji budynku Wydziału Elektrycznego Politechniki Śl. przy ul. Akademickiej 10/ul. Bolesława Krzywoustego 2, fot. Ewa Pokorska-Ożóg

4.4.1.4. Artykuły autorstwa MKZ dotyczące zabytków, rewitalizacji, które ukazały się w publikacjach zbiorowych.

2018-2019 rok

- Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego, tom 10: *TRANSPORT,* Irena Kontny (red.), Katowice, 2018, artykuł Ewy Pokorskiej-Ożóg pt. *TU STACJA GLIWICE. METAMORFOZY GLIWICKIEGO DWORCA KOLEJOWEGO.*

- Publikacja pokonferencyjna *„Rezydencje, pałace i dwory epoki nowożytnej na obszarze województwa śląskiego"* Stowarzyszenia Historyków Sztuki Oddziału Górnośląskiego w Katowicach, Teresa Dudek Bujarek (red.), Katowice, 2019, artykuł Ewy Pokorskiej-Ożóg pt. *NOWE ŻYCIE W STARYCH TARNOWICACH – REWITALIZACJA OBIEKTU ZABYTKOWEGO.*

- Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego**,** tom 11: *PARKI-OGRODY-CMENTARZE*, Irena Kontny (red.), Katowice, 2019, artykuł Ewy Pokorskiej-Ożóg pt. *TAJEMNICE GLIWICKIEGO CMENTARZA PARKU PRZY UL. KOZIELSKIEJ 120.*

- BUILDER POLSKA nr 268, listopad 2019, artykuł Ewy Pokorskiej-Ożóg pt. *GLIWICKA REWITALIZACJA.*[32]

Publikacje, w których ukazały się artykuły Ewy Pokorskiej-Ożóg dotyczące zabytków, rewitalizacji

4.4.1.5. Udział MKZ w komisjach.

- **od 2012 roku do 2019** udział Miejskiego Konserwatora Zabytków w komisji konkursu *RATOWANIE ZABYTKÓW NASZEJ MAŁEJ OJCZYZNY,* Organizator: Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 12, ul. Płocka 16, Gliwice Brzezinka.

- **od 2012 do 2019** udział Miejskiego Konserwatora Zabytków jako eksperta z dziedziny edukacji w komisji konkursowej *NAGRODY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO ZA WYDARZENIE MUZEALNE ROKU*.

[32]BUILDER POLSKA (ISSN 1896-0642) wiodący ogólnopolski miesięcznik dla budownictwa, architektury i biznesu, będący na rynku od ponad 20 lat.

Załącznik nr 7

Sprawozdanie z realizacji Programu Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi w roku 2019.

Sprawozdanie z realizacji Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice za 2019 rok

1. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt

Miasto Gliwice zapewniło miejsce i opiekę bezdomnym psom i kotom w Schronisku dla Zwierząt, zlokalizowanym w Gliwicach Sośnicy, przy ul. Wschodniej 56.

2. Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie

Dokarmianie

W ramach podpisanego porozumienia o współpracy z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, tj. :

- Komitet społeczny „Pokochaj i przygarnij" w Gliwicach,
- Stowarzyszenie „Symbiossis" w Gliwicach,

w zakresie dokarmiania kotów wolno żyjących, wydano 1 292,00 kg ww. organizacjom oraz 1 719,50 kg karmicielom kotów (łącznie 3 011,50 kg karmy), z czego:

- zakupiono 1 138,80 kg na łączną kwotę 10 921,93 zł,
- z darowizn 1 872,70 kg na łączną szacunkową kwotę 18 000,00 zł.

Leczenie

Leczenie kotów wolno żyjących było zapewnione w Przychodni Weterynaryjnej przy ulicy Ku Dołom 6 w Gliwicach, na podstawie podpisanej umowy.

Monitorowanie

Zarządca monitorował największe skupiska kotów wolno żyjących na terenie miasta Gliwice, na podstawie informacji pozyskanych od mieszkańców Gliwic oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Największe skupiska ww. kotów (w liczbie powyżej 10 w jednym miejscu) znajdują się na niżej wymienionych ulicach:

- ul. Opawska,
- ul. Orlickiego,
- ul. Sienkiewicza,
- ul. Kozielska,
- ul. Kolejowa,
- ul. Ratowników Górniczych,
- ul. Wrocławska,
- ul. Toszecka/las łabędzki,
- ul. Kormoranów /Wilgi,
- ul. Piastowska,
- ul. Sw. Marka,
- ul. Piaseckiego,
- ul. Wilgi,
- ul. Śniadeckich,
- Al. Majowa,
- ul. Na Miedzy,
- ul. Strz. Bytomskich,
- ul. Górników,
- ul. Hoblera
- ul. Jedności,
- ul. Uszczyka,
- ul. Sportowa,
- ul. Wschodnia,
- ul. Żeromskiego,
- ul. Szt. Powstańczego,
- ul. Mechaników,
- ul. Pszczyńska 314,
- ul. Zakątek Leśny,
- ul. Lipowa – Cmentarz,
- ul. Cichociemnych,
- Pl. Piastów,
- ul. Waliszewskiego,
- ul. Owsiana,
- ul. Grottgera,
- ul. Sowińskiego,
- ul. Okopowa,
- ul. Myśliwska,
- ul. Kopernika,

oraz na niżej wymienionych terenach:

- kąpielisko Czechowice,
- Cmentarz Żydowski przy ul. Na Piasku
- Ośrodek wypoczynkowy „Czechowice – Zacisze"
- działki ogrodnicze przy ul. Wolności/Partyzantów,
- działki ogrodnicze przy ul. Kuźnickiej,
- działki ogrodnicze przy ul. Dolnej,
- działki ogrodnicze przy ul. Towarowej,
- działki ogrodnicze przy ul. Kujawskiej,
- działki ogrodnicze przy ul. Królewskiej Tamy,
- działki ogrodnicze przy ul. Góry Chełmskiej,
- działki ogrodnicze przy ul. Chorzowskiej,
- działki ogrodnicze przy ul. Wyspiańskiego,
- działki ogrodnicze przy ul. Bojkowskiej.
- działki ogrodnicze przy ul. Szarych Szeregów,
- działki ogrodnicze przy ul. Biegusa,
- działki ogrodnicze przy ul. Kozielskiej,
- działki ogrodnicze przy ul. Kruczej/Wilgi,
- działki ogrodnicze przy ul. Sikorskiego,
- działki ogrodnicze przy ul. Rybnickiej,
- KWK Sośnica Pole Bojków,
- las przy ul. Brzozowej,
- działki ogrodnicze przy ul. Kosmonautów,
- działki ogrodnicze przy ul. Warszawskiej,
- działki przy ul. Nadrzecznej,
- działki przy ul. Ku Dołom.

Kolberga,
- działki k/kościoła – Żerniki,

3. Odławianie bezdomnych zwierząt

W omawianym okresie pracownicy schroniska przeprowadzili 1303 interwencje dotyczące zwierząt bezdomnych lub wolno żyjących, dzikich oraz gospodarskich.

Do Schroniska przyjęto 591 psów i 490 kotów, natomiast wydano 587 psów i 411 kotów, z czego nowe domy znalazło 341 psów i 298 kotów (pozostałe zostały odebrane przez właścicieli i opiekunów).

4. Sterylizacja lub kastracja zwierząt

W 2019r. poddano zabiegom sterylizacji i kastracji 963 zwierzęta, tj.:
- 188 sterylizacji suk,
- 134 kastracji psów,
- 393 sterylizacji kotek,
- 248 kastracji kocurów.

Wyżej wymienione zabiegi obejmowały:
- zwierzęta bezdomne, przebywające w Schronisku,
- koty wolno żyjące z terenu Gliwic,
- zwierzęta posiadające właścicieli i adoptowane ze Schroniska.

5. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt

Zarządca koordynował adopcje zwierząt bezdomnych przebywających w schronisku i skutecznie poszukiwał dla nich nowych opiekunów. Łącznie 639 psów i kotów bezdomnych znalazło nowych właścicieli.

Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt z terenu miasta Gliwice realizowano poprzez:
- działalność informacyjną na stronie internetowej schroniska, tj. schronisko.gliwice.pl oraz na facebooku schroniska,
- działalność promującą adopcje na stronie internetowej Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych w Gliwicach, tj. mzuk.gliwice.pl,
- prowadzenie akcji promocyjnych na terenie miasta Gliwice, tj.
  - 7 wystaw kotów nierasowych w Palmiarni Miejskiej
  - 9 imprez pn. „Bieg na 6 łap" ,
  - impreza wrześniowa „Wariacje na cztery łapy",
  - dystrybucja ulotek i plakatów
  - Akcja taka dom na zimę dla starszaka
- współpracę z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, tj.
  - Komitetem społecznym „Pokochaj i przygarnij" w Gliwicach,

- Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Zwierząt OTOZ ANIMALS Inspektorat w Gliwicach,
- Stowarzyszeniem „SYMBIOSSIS",
- Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Zabrzu
- wolontariuszami Schroniska i ww. organizacji – wspólny udział w akcjach na rzecz Schroniska, poprzez wyprowadzanie zwierząt ze Schroniska na spacery, dystrybucję plakatów promujących adopcję zwierząt bezdomnych, zamieszczanie ogłoszeń adopcyjnych w mediach.

6. Usypianie ślepych miotów

W omawianym okresie nie poddano eutanazji ślepych miotów.

7. Wskazanie gospodarstwa rolnego

Dla bezdomnych zwierząt gospodarskich w 2019r. zabezpieczono miejsca w gospodarstwie rolnym Pana Wacława Rudnickiego w Karchowicach, przy ul. Polna 6. W omawianym okresie zostały przeprowadzone 3 interwencje w sprawie bezdomnych zwierząt gospodarskich. Pracownicy Schroniska wyłapali 3 kury na terenie Gliwic, które nie trafiły do gospodarstwa lecz zostały przekazane do adopcji.

8. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej, w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt

W ramach zawartej umowy z Przychodnią weterynaryjną przy ul. Ku Dołom 6 w Gliwicach, była zabezpieczona w 2019r. całodobowa opieka weterynaryjna dla zwierząt rannych, w wyniku zdarzeń drogowych na terenie miasta Gliwice.

9. Plan znakowania zwierząt

W ramach zawartej umowy z gliwicką Przychodnią weterynaryjną przy ul. Pszczyńskiej 2, do końca grudnia 2019r. zaczipowano 561 psów i kotów bezdomnych lub posiadających właścicieli z terenu miasta Gliwice.

10. Środki finansowe przeznaczone na realizację programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Środki finansowe na realizację Programu były zabezpieczone Uchwałą Nr II/12/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 13 grudnia 2018 roku w sprawie budżetu miasta Gliwice na 2019 rok. Na realizację programu na opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz na zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice poniesiono łączne koszty w wysokości **1 458 050,55 zł.**

Tabela 1. **Wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu w 2019 r. [tys. zł]**

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na dzień 31.12.2019r.	Wykonanie
Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku	1 220,35	1 255,67
Opieka nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie	59,00	49,92
Odławianie bezdomnych zwierząt	80,00	40,52 *
Obligatoryjna sterylizacja i kastracja zwierząt w schronisku	60,00	58,41 **
Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt	6,00	0,30
Usypianie ślepych miotów	0,30	0,00
Zapewnienie bezdomnych zwierzętom gospodarskim miejsca w gospodarstwie rolnym	5,00	1,85
Całodobowa opieka weterynaryjna w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt	10,00	9,55 ***
Oznakowanie zwierząt – elektroniczna identyfikacja zwierząt poprzez wszczepienie mikroprocesorów	4,00	4,00
Sterylizacja i kastracja zwierząt posiadających właścicieli z terenu Gliwic	38,44	37,84
Razem	**1 483,09**	**1 458,05**

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

** ujęto wyłącznie koszt interwencji,*
*** ujęto koszt wszystkich zabiegów sterylizacji i kastracji, poza zabiegami dotyczącymi zwierząt posiadających właścicieli,*
**** ujęto duże zabiegi zwierząt z wypadków, wezwania interwencyjne, leczenie zwierząt z wypadków – średni koszt.*

Załączniki

Załącznik Nr 1. Rotacja zwierząt bezdomnych w Schronisku dla Zwierząt w Gliwicach w 2019r.

Tabela 1. **Rotacja psów w Schronisku w 2019r.**

Miesiąc	przyjęto	W tym wyłapano	Wydano		eutanazje	Zwierzęta padłe	sterylizacje	kastracje	ucieczki	Stan na koniec m-ca 2019	Stan na koniec m-ca 2019
			właścicielom	adopcje							
Styczeń	60	30	20	44	4	0	5	7	0	116	104
Luty	32	15	12	26	3	0	11	10	0	107	112
Marzec	42	18	19	22	3	1	3	9	0	104	95
Kwiecień	49	25	21	31	1	0	7	0	0	100	106
Maj	55	27	28	27	1	0	7	0	1	98	116
Czerwiec	51	25	21	29	1	1	11	4	0	97	132
Lipiec	46	24	27	18	4	1	7	5	0	93	125
Sierpień	49	28	21	35	2	1	1	9	0	83	121
Wrzesień	42	25	21	21	0	0	9	4	0	83	105
Październik	71	27	22	31	2	0	1	6	0	99	106
Listopad	42	14	18	28	0	0	7	2	0	95	107
Grudzień	52	18	16	29	1	0	2	2	0	101	124
Razem	**591**	**276**	**246**	**341**	**22**	**4**	**71**	**58**	**1**	**-**	**-**
			587								

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 2. **Rotacja kotów w Schronisku w 2019r.**

Miesiąc	przyjęto	W tym wyłapano	Wydano		eutanazje	Zwierzęta padłe	sterylizacje	kastracje	ucieczki	Stan na koniec m-ca 2019	Stan na koniec m-ca 2019
			właścicielom	adopcje							
Styczeń	19	9	5	3	1	2	9	7	0	59	32
Luty	30	21	21	8	0	2	20	14	1	57	34
Marzec	29	22	14	12	2	1	13	4	0	57	27
Kwiecień	46	38	13	23	0	1	16	7	0	66	26
Maj	72	53	23	39	0	0	11	11	0	76	46
Czerwiec	68	41	12	28	3	4	8	5	0	97	69
Lipiec	61	19	6	31	4	3	4	2	0	114	66
Sierpień	63	28	8	43	7	4	13	1	0	115	89
Wrzesień	21	14	3	31	4	3	3	0	0	95	94
Październik	31	16	0	37	2	1	5	2	0	86	98
Listopad	31	11	7	25	2	1	6	4	0	82	81
Grudzień	19	7	1	18	2	1	5	2	0	79	51
Razem	**490**	**279**	**113**	**298**	**27**	**23**	**113**	**59**	**1**	**-**	**-**
			411								

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 3. **Zabiegi sterylizacji i kastracji zwierzęta adoptowane w 2019r.**

Miesiąc	suki	psy	kotki	kocury
Styczeń	3	4	15	22
Luty	3	1	13	7
Marzec	7	7	16	7
Kwiecień	5	4	5	4
Maj	3	3	6	3
Czerwiec	2	4	1	1
Lipiec	4	1	1	1
Sierpień	2	4	1	1
Wrzesień	2	0	1	1
Październik	2	3	2	5
Listopad	1	2	3	7
Grudzień	0	0	0	0
Razem	**34**	**33**	**64**	**59**
Łącznie		**190**		

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 4. **Zabiegi sterylizacji i kastracji zwierzęta właścicieli z terenu miasta Gliwice w 2019r.**

Miesiąc	suki	psy	kotki	kocury
Styczeń	5	1	5	2
Luty	5	7	21	10
Marzec	19	13	34	10
Kwiecień	11	10	16	8
Maj	10	1	6	1
Czerwiec	3	2	2	1
Lipiec	1	1	0	0
Sierpień	0	0	0	0
Wrzesień	6	1	1	5
Październik	14	7	9	10
Listopad	9	0	7	5
Grudzień	0	0	0	0
Razem	**83**	**43**	**101**	**52**
Łącznie		**279**		

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 5. **Zabiegi sterylizacji i kastracji zwierzęta wolno żyjące w 2019r.**

Miesiąc	kotki	kocury
Styczeń	5	4
Luty	11	8
Marzec	16	16
Kwiecień	15	11
Maj	5	6
Czerwiec	7	3
Lipiec	14	8
Sierpień	8	4
Wrzesień	10	3
Październik	12	10
Listopad	11	3
Grudzień	1	2
Razem	**115**	**78**
Łącznie	**193**	

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Tabela 6. **Program znakowania zwierząt mikroprocesorami w 2019r.**

Miesiąc	Liczba zwierząt zaczipowanych
Styczeń	41
Luty	32
Marzec	62
Kwiecień	40
Maj	35
Czerwiec	16
Lipiec	103
Sierpień	32
Wrzesień	68
Październik	11
Listopad	45
Grudzień	76
Razem	**561**

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Załącznik nr 8

Sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Środowiska przed Hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022.

Sprawozdanie z realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022

1. Założenia programu

Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Gliwice na lata 2018-2022 został sporządzony w związku z obowiązkiem jego opracowania wynikającym z art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Gliwice stanowią aglomerację o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy więc zgodnie ustawą Prawo ochrony środowiska program tworzony jest w drodze aktu prawa miejscowego, który uchwala rada powiatu i podlega publikacji w dzienniku urzędowym województwa. Program aktualizuje się co 5 lat.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Gliwice na lata 2018–2022 przyjęty został Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr XLI/903/2018 z dnia 8 listopada 2018 r.

Podstawą do wykonania Programu oraz zasadniczym źródłem informacji o skali zagrożenia hałasem na terenie miasta była Mapa akustyczna opracowana w 2017 r. Na jej bazie zidentyfikowano tereny o największych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów hałasu i największej liczbie osób narażonych na to oddziaływanie. Dla terenów tych zaproponowano działania naprawcze, które powinny być zrealizowane w pierwszej kolejności (do 2022 r.).

Dokument w pełni wypełnia zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Gliwice na lata 2018–2022 zaproponowano trzy główne rodzaje działań naprawczych (tabela 3.7, 3.8, 3.9 Programu):

- działania krótkoterminowe czyli działania podstawowe, stanowiące faktyczny zakres Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018–2022
- działania długoterminowe czyli działania dodatkowe, których realizacja przewidywana jest w okresie wykonywania tego i kolejnych programów ochrony środowiska przed hałasem,
- działania związane z edukacją ekologiczną (społeczną), które prowadzone są w sposób ciągły, zarówno w zakresie działań długoterminowych jak i krótkoterminowych dotyczą:
    - promocji i organizacji komunikacji zbiorowej,
    - promocji komunikacji rowerowej i rozwoju ścieżek rowerowych,

- promocji pojazdów „cichych”,
- udziału mediów w edukacji społeczeństwa.

Działania naprawcze, które zawierają się w strategii krótkoterminowej przewidziane są do realizacji w czasie trwania niniejszego programu, czyli do 31 grudnia 2022 r. Działania określone w strategii długoterminowej i edukacji społecznej, wykraczają poza 5 letni okres obowiązywania programu i mogą być realizowane w perspektywie ok. 10-15 lat.

2. Działania naprawcze realizowane w 2019 r.

2.1 Działania krótko i długoterminowe

Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Zaproponowane w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018–2022, działania krótko i długoterminowe dotyczą zarządcy dróg – Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach.

W Programie zaplanowano działania inwestycyjne w zakresie budowy nowych i rozbudowy istniejących dróg, ich modernizacji i remontów, przebudowy skrzyżowań oraz organizacyjne, które mogą przyczynić się do obniżenia hałasu pochodzącego z hałasu komunikacyjnego.

Zakres podjętych działań (krótko i długoterminowych) ujętych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022 (tabele 3.7 i 3.8) będących w gestii Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach, realizowanych w 2019 r.

Tabela 3.7 (działania krótkoterminowe)

- W roku 2019 rozpoczęto realizację robót budowlanych w ramach działań ujętych w poz. 1-3 ww. tabeli zgodnie z poniższym zakresem:
  - Budowa zachodniej części obwodnicy miasta: odcinek od ul. Sowińskiego do ul. Daszyńskiego. Rozpoczęto realizację zadania w systemie zaprojektuj - wybuduj. Planowany termin realizacji umowy - 30.10.2021 r. Brak poniesionych wydatków w 2019 r.
  - Budowa zachodniej części obwodnicy miasta: odcinek od ul. Daszyńskiego do ul. Rybnickiej. Rozpoczęto realizację zadania. Planowany termin realizacji 30.09.2020 r. Wydatki poniesione w 2019 r. – 35,6 mln zł.
  - Budowa południowej części obwodnicy miasta: odcinek od ul. Rybnickiej do ul. Pszczyńskiej. Rozpoczęto realizację zadania w zakresie budowy odcinka obwodnicy południowej od ul. Pszczyńskiego do ronda na ul. Bojkowskiej.

Planowany termin realizacji tego zadania to dzień 30.11.2020 r. Wydatki poniesione w 2019 r. – 23,9 mln zł.

- W ramach zadań związanych z wymianą nawierzchni podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowej dla inwestycji zlokalizowanych zgodnie z poniższym wykazem:
    - ul. Ks. Huberta Hlubka, odcinek ul. Jagiellońskiej, odcinek ul. Piwnej - poz. 5 tabl.3.7.
    - ul. Zwycięstwa na odcinku od ul. Dolnych Wałów do ul. Bohaterów Getta Warszawskiego - poz. 6 tab.3.7.
    - ul. Chorzowska na odcinku od ul. Zabrskiej do granicy z miastem Zabrze - poz. 9 tabela 3.7.
- Wykonano pierwszy i drugi etap realizacji zadania związanego z wymianą nawierzchni oraz elementami uspokojenia ruchu na odcinku ul. Zabrskiej od ul. Jagiellońskiej do ul. Chorzowskiej (zakres obejmował ul. Jagiellońską od skrzyżowania z ul. Częstochowską i ul. Hlubka do skrzyżowania z ul. Konarskiego i Zabrską oraz odcinek ul. Zabrskiej od skrzyżowania z ul. Jagiellońską i ul. Konarskiego do skrzyżowania z ul. Szarą) - poz. 11 tab.3.7.

Dla pozostałych zadań związanych z zastosowaniem trwałych środków uspokojenia ruchu nie zostały jeszcze podjęte działania naprawcze opisane w tabeli 3.7.

Tabela 3.8 (działania długoterminowe)

- W roku 2019 zrealizowano następujące działania naprawcze ujęte w tabeli 3.8:
    - poz. 2 – złożono wniosek o uzyskanie decyzji ZRID dla zadania związanego z połączeniem ul. T. Chałubińskiego z ul. Tarnogórską.
    - poz. 3 – rozpoczęto inwestycję związaną z Budową ul. Kozłowskiej. Termin realizacji 30.10.2020 r.
    - poz. 9 – rozpoczęto budowę dróg dojazdowych do południowej części obwodnicy miasta; zadanie realizowane wraz z budową odcinka obwodnicy południowej od ul. Pszczyńskiej do ul. Bojkowskiej.
    - poz. 15 – Wykonano przebudowę skrzyżowania ulic Toszecka – Myśliwska - Pionierów.

- poz. 17 – Zlecono wykonanie dokumentacji projektowej dla zadanie pn.: Budowa połączenia ul. Gen. W. Andersa z ul. Kozielską wraz z przebudową skrzyżowania ul. Gen. W. Andersa z ul. Mieszka I. Planowany termin realizacji – II kwartał 2020 r.
- poz. 28 – Złożono wniosek o uzyskanie decyzji ZRID na przebudowę ul. Architektów.
- poz. 30 - Zlecono wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy i zagospodarowania ul. Zwycięstwa – termin realizacji IV kwartał 2020 r. Przebudowa obejmować będzie odcinek ul. Zwycięstwa od ul. Dolnych Wałów do ul. Dubois. Odcinek ul. Zwycięstwa od ul. Dubois do ul. Bohaterów Getta Warszawskiego zostanie wykonany wraz z realizacją inwestycji pn.: Zachodnia Brama Metropolii Silesia. Centrum Przesiadkowe w Gliwicach". Planowany termin ogłoszenia przetargu na roboty budowlane I kwartał 2020 r.
- poz. 34 - Złożono wniosek o uzyskanie decyzji ZRID dla zadania związanego z budową drogi rowerowej wzdłuż ul. Kozielskiej.

Ponadto w roku 2019 była wykonana na zlecenie Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach w ramach inwestycji związanej z budową zachodniej części obwodnicy miasta – odcinek od ul. Sowińskiego do ul. Daszyńskiego analiza i prognoza ruchu wraz z koncepcją rozwiązań dla ww. obszaru Miasta.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Zarządu Dróg Miejskich w Gliwicach

2.2 Działania długoterminowe i edukacyjne

Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. kontynuuje proces wymiany taboru polegający na wycofaniu z eksploatacji starych autobusów i zastąpieniu ich autobusami nowej generacji, które są mniej uciążliwe dla środowiska i poprawiają komfort jazdy pasażerów.

W roku 2019 Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. wprowadziło do eksploatacji 16 fabrycznie nowych autobusów o napędzie spalinowym spełniających normy czystości spalin Euro VI:

- 12 autobusów o długości 18 m (przegubowych, dwuczłonowych),
- 4 autobusy o długości 12 m (krótkich, jednoczłonowych).

Tabela 1. **Zestawienie zakupionych autobusów**

L.p.	Marka i typ autobusu	Ilość [szt.]	Poziom emisji spalin	Wartości graniczne poziomu dźwięku [dB(A)]	Poziom hałasu [dB(A)] wg homologacji*	Wartość zakupu brutto [zł] 2019 r.
1	Solaris Urbino 18	12	Euro VI	78,0	74,6	18 612 360
2	Solaris Urbino 12	4	Euro VI	78,0	74,1	4 767 480

**Wartości poziomu hałasu emitowanego przez te autobusy nie przekraczają wartości granicznej poziomu hałasu, określonej przez obowiązujące w tym zakresie przepisy (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 540/2014).*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.

Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach Wydział (PU)

Zestawienie działań naprawczych realizowanych w 2019 r. w ramach działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022 (Tabela 3.8 i 3.9)

Tabela 2. **Zestawienie działań realizowanych w 2019 r., ujętych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022 (Tabela 3.8 - działania długoterminowe)***

Lp.	Rodzaj działań do podjęcia w celu poprawy stanu klimatu akustycznego	Termin rozpoczęcia procesu inwestycyjnego	Łączne koszty finansowe [zł]
1.	Zagospodarowanie terenu przy projektowanym przystanku kolejowym Gliwice Kopernik (w rejonie ul. Perseusza)	2018	Poniesione koszty: ok. 43 tys. Planowane koszty: ok. 5 189 tys.
2.	Budowa trasy rowerowej w śladzie kolejki wąskotorowej na odcinku od stacji Trynek do granic miasta	2014	Poniesione koszty: ok. 373 tys. Planowane koszty: ok. 5 568 tys.
3.	Budowa ciągu pieszego w rejonie Teatru Miejskiego łączącego ul. Nowy Świat z ul. Zygmunta Starego	2017	Planowane koszty: ok. 934 tys.
4.	Rozbudowa sieci tras rowerowych	2019*	Poniesione koszty: ok. 91 tys. Planowane koszty: ok. 29 190 tys.

**W tabeli wskazano jedynie koszty poniesione i planowane przez Wydział UK (dawniej Wydział PU).*

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Zadanie „Miejski Autobus Szynowy na trasie Gliwice Sośnica – Gliwice – Gliwice Łabędy - Pyskowice" nie będzie realizowane – zakończono na etapie opracowania koncepcji oraz studium wykonalności.

Przystąpiono do realizacji zadania „Zagospodarowanie terenu przy projektowanym przystanku kolejowym Gliwice Kopernik (w rejonie ul. Perseusza)" – we współpracy z PKP PLK S.A., która będzie realizowała w tym rejonie budowę przystanku kolejowego.

Tabela 3. **Zestawienie działań realizowanych w 2019 r. - ujętych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018-2022 (Tabela 3.9 - działania edukacyjne)***

Lp.	Rodzaj działań do podjęcia w celu poprawy stanu klimatu akustycznego	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Koszty
1.	Promocja komunikacji zbiorowej	2018 - 2022	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Wydział Kultury i Promocji Miasta, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Brak danych
2.	Promocja komunikacji rowerowej i rozwój ścieżek tras rowerowych	2018 - 2022	Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Usług Komunalnych, Wydział Kultury i Promocji Miasta	*Koszty poniesione od 2018r.: ok. 91 500 zł Planowane koszty: ok. 29 190 400 zł
3.	Promocja pojazdów „cichych"	2018 - 2022	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Wydział Kultury i Promocji Miasta, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Brak danych
4.	Promocja i organizacja transportu zbiorowego	2018 - 2022	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Dotacja Miasta Gliwice: ok. 29 679 825 zł

**Wskazano jedynie koszty poniesione i planowane przez Wydział UK (dawniej Wydział PU) na inwestycje związane z rozbudową tras rowerowych.*

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

2.3 Działania edukacyjne

Wydział Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego w Gliwicach

W 2019 r. w Miejskim Serwisie Informacyjnym Gliwice - „MSI-GLIWICE" publikowane były następujące artykuły związane z Programem ochrony środowiska przed hałasem na lata 2018-2022 – Tabela 3.9 działania edukacyjne:

- Promocja komunikacji rowerowej i rozwój ścieżek rowerowych
    - „Będzie pięknie przy ul. Jesiennej" nr 4/23 stycznia
    - „Elektryczny rower dla listonosza" 5/31 stycznia
    - „Gliwicki Rower Miejski rozpoczyna sezon" nr 9/28 lutego
    - „Gliwicki rower w nowym miejscu" nr 12/21 marca
    - „Czas na rower" nr 12/21 marca
    - „Powstaną ważne łączniki" nr 14/4 kwietnia
    - „Gliwickim rowerem z placu Mickiewicza" nr 14/4 kwietnia
    - „Miejski rower to hit!" Nr 16/18 kwietnia
    - „Rajd rowerowy w trosce o kasztanowce" nr20/16 maja
    - „Wypożycz rower w Gliwicach i oddaj w innym mieście" nr 21/23 maja
    - „Na rowery!" nr 29/18 lipca
    - „Pierwszy pilotażowy kontrapas" nr 30/25 lipca
    - „Rowerem przez Gliwice" nr 32-33/8 sierpnia
    - „Elektryczne rowery dla urzędników" nr 32-33/8 sierpnia
    - „Rowerowe miejskie lato" nr 34/22 sierpnia
    - „Będzie ścieżka w śladzie kolei" nr 36/5 września
    - „Żegnamy lato na rowerze" nr 36/5 września
    - „Szybciej na rowerze" nr 38/19 września
    - „Ścieżka coraz bliżej" nr40/3 października
    - „GRM kończy trzeci sezon" nr 46/14 listopada
- Promocja komunikacji zbiorowej
    - „Kolej bezpłatna na ferie" nr 5/31 stycznia
    - „Kolej metropolitalna przyszłości" nr 6/7 lutego
    - „Bezpłatną koleją na ferie" nr 6/7 lutego
    - „Nowe solarisy na gliwickich ulicach" nr 16/18 kwietnia
    - „Ekologiczny i elektryczny" nr 19/9 maja

    - „Nowe połączenia autobusowe" nr 35/29 sierpnia

- Promocja i organizacja transportu zbiorowego
    - „Żółty, fuksja, czerwony – to kolory ZTM" nr 8/21 lutego
    - „Najpierw stacje ładowania" nr 11/14 marca
    - „Aplikacja na płynną jazdę" nr 16/18 kwietnia
    - „Zielone światło dla autobusów" nr 17-18/25 kwietnia
    - „Z Unią Europejską dbamy o środowisko" nr 19/9 maja
    - „Komunikacja miejska na zielono" nr 20/16 maja
    - „Usprawnia ruch w mieście, niweluje korki" nr 20/16 maja
    - „Rusza Metrobilet" nr 26/27 czerwca
    - „Autobusem na lotnisko z Metrobiletem" nr 29/18 lipca
    - „Milion z UE na ekologię" nr 41/10 października
    - „Mamy to! 129 mln zł na Centrum Przesiadkowe" nr 43/24 października
    - „Niemal 27 mln zł na zakup elektrycznych autobusów" nr 48/28 listopada

Artykuły publikowanie w MSI-Gliwice ukazywały się równolegle w dziale Aktualności na stronie Gliwice.eu i były wysyłane do subskrybentów newslettera.

Źródło: Wydział Kultury i Promocji UM w Gliwicach

Załącznik nr 9

Raport z realizacji Programu Usuwania Azbestu.

Sprawozdanie z realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest

1. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Obowiązek opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest wynika z zapisów „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032" przyjętego Uchwałą Rady Ministrów Nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009, zmienioną uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.

2. Cele Programu

Do podstawowych celów programu należy:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie kraju, likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te należy osiągnąć w perspektywie długoterminowej (do 2032 roku).

W „Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032" nie zostały określone terminy uchwalania Programu i osiągania wyznaczonych celów, poza 2032 rokiem (do tego czasu ma być usunięty azbest z terytorium Polski).

Cele te zostaną osiągnięte poprzez sukcesywne usuwanie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest. Dokument ten nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego, nie może nakładać na właścicieli nieruchomości żadnych obowiązków.

2. Działania realizowane w 2019 r.

- W celu zidentyfikowania, zlokalizowania oraz określenia aktualnej ilości i dokonania oceny stanu wyrobów zawierających azbest na terenie Gliwic, na zlecenie tutejszego Urzędu została przeprowadzona w 2019 roku aktualizacja inwentaryzacji azbestu i opracowany został Program usuwania wyrobów zawierających azbest. Wykonawcą zadania był GreenLynx 39-400 Tarnobrzeg, ul. 1 Maja 7/3.
- Gmina realizuje obowiązki wynikające z rozporządzeń dotyczących azbestu m.in.:
    - wprowadza dane do Bazy Azbestowej, stanowiącej jedno z narzędzi monitorowania zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na

lata 2009-2032. Baza ta prowadzona jest przez Ministerstwo Rozwoju, aktualnie administrowana przez SmallGIS Sp. z o.o. 30-415 Kraków, ul. Wadowicka 8a.

- Dane dotyczące wyrobów azbestowych na terenie miasta Gliwice (stan na koniec 2019 roku) wg Bazy Azbestowej:
    - Ilość zinwentaryzowana: 6 788 695 kg (od pierwszej inwentaryzacji przeprowadzonej w 2012 r.)
    - Ilość unieszkodliwiona: 3 401 047 kg
    - Ilość pozostała do unieszkodliwienia: 3 387 648 kg.

Załącznik nr 10

Informacja na temat Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla miasta Gliwice.

Informacja na temat Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice

Określone ustawowo zadania gminy obejmują zadania własne i zlecone przez organa administracji rządowej. Zaopatrzenie gminy w energię jest określonym ustawowo zadaniem własnym gminy. Jego realizacja wymaga zgodnie z Art. 19 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne opracowania założeń i planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Obowiązek ten spoczywa na władzach gminy. Przedsiębiorstwa energetyczne udostępniają nieodpłatnie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) plany inwestycyjne, które powinny zapewniać gminie bezpieczeństwo energetyczne. Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa. Wykłada się go do publicznego wglądu na 21 dni i podlega on konsultacjom społecznym. Osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy mają prawo składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi do projektu założeń. Następnie rada gminy uchwala założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie wnioski, zastrzeżenia i uwagi zgłoszone w czasie wyłożenia projektu założeń do publicznego wglądu. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo energetyczne projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe powinien zwierać:

1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
4) zakres współpracy z innymi gminami.

Posiadanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe pozwala na:

1) kształtowanie gospodarki energetycznej gminy w sposób optymalny i uporządkowany uwzględniając przy tym specyficzne warunki lokalne gminy;
2) harmonizację działań w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe i energię podejmowanych bezpośrednio przez organy gminy z odpowiednimi przedsiębiorstwami energetycznymi funkcjonującymi na obszarze gminy;
3) uzgadnianie kierunków działań gmin i przedsiębiorstw energetycznych w zakresie rozwoju infrastruktury, w tym lokalizacji nowych źródeł wytwórczych;

4) uzgadnianie kierunków działań gmin i przedsiębiorstw energetycznych z interesami i potrzebami społeczności lokalnej.
5) łatwiejszy dostęp do środków unijnych oraz innych środków publicznych;
6) uzyskanie społecznej akceptacji dla rozwoju systemów energetycznych;
7) lepszy wizerunek i promocję gminy poprzez plany energetyczne zorientowane na zrównoważony rozwój;
8) przyciągnięcie inwestorów;
9) podniesienie konkurencyjności;
10) zapewnienie ładu energetycznego;
11) inwentaryzację infrastruktury energetycznej;
12) lepsza wiedza w zakresie czym dysponujemy i jakiej jest to jakości;
13) ocena stanu obecnego i przewidywanych zmian;
14) zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego;
15) lepszy dostęp odbiorców do usług energetycznych.

Ponadto założenia do planu i plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe pozwalają na:

1) określenie jak będą przebiegały rozwój i modernizacja poszczególnych systemów energetycznych gminy (zakres, terminy realizacji oraz finansowanie poszczególnych przedsięwzięć);
2) uzyskanie częściowego finansowania infrastruktury energetycznej, np. przyłączy do sieci energetycznych;
3) uzyskanie możliwości ubiegania się o środki finansowe na realizację inwestycji związanych z zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zarówno ze źródeł krajowych (np. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Bank Ochrony Środowiska, Wojewódzkie Fundusze itp.), jak i zagranicznych (np. programy pomocowe Unii Europejskiej).

Rada Miasta Gliwice w dniu 28 marca 2019 roku uchwałą nr IV/76/2019 uchwaliła „aktualizację założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Gliwice". Projekt planu został pozytywnie zaopiniowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Dokument został wyłożony do publicznego wglądu w dniach 09.01.2019 r. do 29.01.2019r., zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy. Żadne wnioski, zastrzeżenia, uwagi nie zostały złożone.

W związku z faktem, iż nie doszło do sytuacji, w której działalność przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniałaby realizacji „założeń do planu", a tym samym bezpieczeństwa energetycznego gminy należy przyjąć, że założenia w niej zawarte zostały zrealizowany.

Ponadto Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Gliwice Sp. z o.o., sukcesywnie realizuje zaplanowane zadania inwestycyjne. W poprzednim jak i w bieżącym roku obrotowym, wybudowano ok. 11 km. sieci w.p. i n.p. Do czerwca 2019 r. zamontowano kolejne 58 stacji wymienników ciepła. Na koniec czerwca 2020 r. przewiduje się podobny poziom realizacji. Zadania inwestycyjne realizowane i przewidziane do realizacji na terenie Zakładu Cieplnego nr 1 to:

1) modernizacja rozdzielni 0,4
2) kV RN-2 kotłowni WP-70,
3) wymiana transformatora mocy 110/6kV-10MVA,
4) modernizacja tablicy synoptycznej parametrów elektrycznych zasilania w nastawni kotłowni WP-70,

5) modernizacja układu pomiarowego Ciepłowni na przyłączu z linii 110 kV,
6) budowa instalacji fotowoltanicznej o mocy do 1200 kW,
7) budowa III etapu Instalacji Odsiarczania Spalin i I etapu Instalacji Odazotowania Spalin dla kotłowni WR-25,
8) dostawa i montaż diafragm regulacyjnych wraz z zawirowywaczami na dwóch absorberach IOS kotłowni WR-25,
9) budowa Instalacji Odazotowania Spalin dla kotła WP-70 nr 2 w technologii selektywnej redukcji niekatalitycznej,
10) modernizacja wentylatora podmuchu kotła WP-70 nr 2,
11) modernizacja gospodarki wodno-ściekowej,
12) budowa bloku ciepłowniczego z układem kotła wielopaliwowego,
13) monitoring technologiczny spalin kotłów WR-25 nr 1, 2, 3, 4 - LDS-6 pomiar NH3 i H2O,
14) monitoring technologiczny spalin przed i za IOS WR-25 linia 1, 2, 3, (etap I i II),
15) monitoring technologiczny spalin kotła WP-70 nr 2-analizator LDS-6 pomiar NH3 i H2O,
16) modernizacja systemu ciągłego monitoringu spalin na kominie H-80.

W Planach Budowy Środków Trwałych poziom kosztów inwestycji związanych z ochroną środowiska przekracza 50% . Niestety faktem jest, że ciągły wzrost kosztów zakupu uprawnień do emisji CO2 skutecznie ogranicza wydatki na inne zaplanowane zadania inwestycyjne. Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej - Gliwice Sp. z o.o. z roku na rok notuje ciągły progres, skutecznie dąży do ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta. Wysokie standardy usług, ciągły rozwój, stawiają firmę w szeregu z najlepszymi przedsiębiorstwami branży ciepłowniczej w Polsce.

SFW Energia Sp. z o.o. realizuje założenia Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice.

W roku 2019 Elektrociepłownia Gliwice wytworzyła:

1) 51 237MWh ciepła i 4 015MWh energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji,
2) 36 792MWh ciepła,
3) 32,8MWh energii elektrycznej w instalacji fotowoltaicznej.

Załącznik nr 11

Raport za rok 2019 z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025.

Raport z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025 Raport o sytuacji społecznej miasta w 2019 roku

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025 została przyjęta Uchwałą Nr XII/301/2015 Rady Miasta Gliwice z dnia 17 grudnia 2015 r. Konieczność opracowania dokumentu, jakim jest ww. Strategia wynika wprost z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.). Jest to dokument strategiczny wynikający i ściśle powiązany z kompleksowo realizowaną polityką rozwoju miasta. Przyjęta Strategia określa cele oraz kierunki działań zmierzających do realizacji tych celów. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii jest Prezydent Miasta Gliwice działający poprzez właściwy wydział w Urzędzie Miejskim zajmujący się sprawami polityki społecznej tj. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych. W proces wdrażania Strategii są zaangażowane również inne podmioty i instytucje publiczne oraz prywatne działające w Gliwicach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, jak również na rzecz włączenia społecznego i przeciwdziałania marginalizacji. Do uczestników realizacji wdrażania Strategii zaliczyć należy m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach, Straż Miejską, Policję, Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach, szkoły, czy też miejskie instytucje kultury. Niezwykle ważne jest również wzmacnianie współpracy i pobudzania aktywności organizacji pozarządowych z kluczową rolą Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych.

Strategia przewiduje monitoring jej założeń w oparciu o wskaźniki relacyjne monitorowania zmian sytuacji społecznej tj. wskaźniki zaangażowania oraz wskaźniki uwarunkowań i zmian, a także w oparciu o wskaźniki sukcesu.

Zgodnie z założeniami zawartymi w Strategii raport w części pierwszej powinien charakteryzować i oceniać sytuację społeczną miasta oraz wskazywać główne tendencje w tym obszarze, a także opisywać kluczowe działania i inicjatywy w obszarze społecznym. W części drugiej powinien zawierać rekomendacje w zakresie zmian lub kontynuacji wdrażania Strategii, określać ryzyka związane z realizacją Strategii, wskazywać listę projektów do przygotowania.

Niniejszy raport monitoringowy z zakresu realizacji Strategii dotyczy roku 2019.

2. Opis sytuacji społecznej Miasta Gliwice.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. w Gliwicach zameldowane były 171.894 osoby, w tym 165.456 osób na pobyt stały. W stosunku do roku 2018 to spadek o 981 osób ogółem. **Utrzymująca się tendencja spadkowa liczby mieszkańców miast Aglomeracji na rzecz zasiedlania obszarów wiejskich i mniejszych miejscowości, jak i dalsze starzenie się społeczeństwa** stanowi nieustające wyzwanie dla podejmowania decyzji o konkretnych działaniach społecznych, które w perspektywie czasu umożliwią odwrót tej sytuacji, a co najmniej zabezpieczą potrzeby zmieniającej się struktury społeczeństwa.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w grudniu 2019 r. stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 5,2%, w województwie śląskim – 3,6%, natomiast w Mieście Gliwice 2,3%. **W 2019 roku stopa bezrobocia systematycznie spadała**. W stosunku do roku 2018 stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się z 3,2% do 2,3%. Dynamika spadku bezrobocia w stosunku do roku ubiegłego jest większa, w 2018 r. – 0,5%, w 2019 r. – 0,9%. Na koniec grudnia 2019 roku zarejestrowanych było 2 454 osób bezrobotnych mieszkających w Gliwicach (w tym 1 287 kobiet). W stosunku do roku ubiegłego ilość osób bezrobotnych spadła o 27,2%. W ewidencji PUP Gliwice w roku 2019 odnotowano 13,3% osób z prawem do zasiłku.

Pod względem struktury bezrobocia nadal największą część stanowią osoby długotrwale bezrobotne – 45,8%, ale należy zauważyć, że nastąpił ich spadek procentowy w stosunku do roku ubiegłego o 3,2%. W strukturze wiekowej największy spadek ilości osób bezrobotnych nastąpił w grupie wiekowej osób do 25 roku życia, obecnie 193 osoby, co stanowi różnicę o 7,86%. Nadal największą grupą bezrobotnych są osoby pomiędzy 25 a 30 rokiem życia - 25,84%, niewiele mniej osoby w grupie wiekowej 35-44 lata – 25,55%. Statystyki wskazują również znaczne zmniejszenie osób z kategorii „bez kwalifikacji zawodowych". W roku 2019 odnotowano ich o 547 osób mniej, natomiast w 2018 roku o 362 osoby więcej. Wskaźnik kobiet w grupie osób bezrobotnych wynosi 52,44%. Liczba osób bezrobotnych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności wynosi 213 – spadek w stosunku do roku 2018 o 13,8%. Z danych statystycznych wynika, że wskaźnik bezrobocia jest na rekordowo niskim poziomie, zatem nadal możemy w 2019 r. mówić o rynku pracownika. W dalszym ciągu największe zapotrzebowanie dotyczy ofert na stanowiska produkcyjne, budowlane, poszukiwani są magazynierzy, sprzedawcy, pracownicy fizyczni do prac prostych oraz kierowcy. Do listy zawodów deficytowych można dodać elektryków, spawaczy oraz specjalistów ds. księgowości. Niskie bezrobocie wymusza na pracodawcy obniżenie wymagań wobec kandydatów do pracy. Coraz częściej wymagany poziom wykształcenia zostaje obniżony do minimum, a pracodawcy zmuszeni są uatrakcyjniać swoje oferty, aby pozyskać pracownika. Niedobory uzupełniane są częściowo pracownikami ze Wschodu. Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom wydanych przedsiębiorcom z Gliwic wzrosła o 1 587 i w roku 2019 wynosiła 8 989.

Na przestrzeni 2019 roku PUP Gliwice dysponował ofertami pracy pochodzącymi od pracodawców z Gliwic dla 9 137 osób. Za pośrednictwem PUP Gliwice pracę podjęło 1 384 mieszkańców Gliwic.

Nadal postępuje **dynamiczny rozwój różnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3**. Żłobki Miejskie funkcjonujące w czterech lokalizacjach: przy ul. Berbeckiego 10, Mewy 34, Żeromskiego 26a oraz Kozielskiej 71 dysponowały w 2019 r. 241 miejscami dla dzieci. Dzięki dofinansowaniu z budżetu m. Gliwice do pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych, nastąpił znaczny rozwój tej formy opieki. W 2014 r. funkcjonowały 3 żłobki niepubliczne, a w 2019 r. było ich już 14. W Gliwicach działa również 1 klub dziecięcy prowadzony przez Politechnikę Śląską oraz dzienni opiekunowie zatrudniani przez 4 podmioty niepubliczne.

Dane dot. opieki nad dziećmi do lat 3	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba miejsc dofinansowanych z budżetu gminy, w tym:	308	413	431	578	758
- liczba miejsc w Żłobkach Miejskich	230	230	230	241	241
- liczba miejsc w żłobkach niepublicznych dofinansowywanych przez gminę	78	183	201	337	517
Środki z budżetu gminy przeznaczone na działalność Żłobków Miejskich (zł)	3 632 027	3 710 165	3 858 017	3 971 200	4 582 288
Środki z budżetu gminy przekazane na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych (zł)	426 000	692 840	795 216	938 140	1 520 894
Łączne środki z budżetu gminy na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach (zł)	4 058 027	4 403 005	4 653 233	4 909 340	6 103 182

Miasto Gliwice kontynuowało w 2019 roku **dążenie do powstawania rodzin zastępczych, w tym zawodowych**. Jest to zgodne z przyjętą polityką Miasta i polityką rządową w zakresie ograniczania liczby miejsc w instytucjonalnych placówkach na rzecz zwiększania liczby rodzinnych form pieczy zastępczej.

W 2019 r. w Gliwicach działało 206 rodzin zastępczych, w których przebywało 311 dzieci, w tym:
- zawodowych rodzin zastępczych - 23, w których przybywało 84 dzieci;
- niezawodowych rodzin zastępczych - 63, w których przybywało 75 dzieci;
- spokrewnionych rodzin zastępczych -120, w których przybywało 152 dzieci.

Liczba funkcjonujących placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2019 r. - 3, posiadających łącznie 46 miejsc organizacyjnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach w 2019 roku objął pomocą społeczną 2 712 środowisk, w tym 489 z dziećmi. To spadek w porównaniu z rokiem 2018, kiedy to wsparciem objętych było 2 778 środowisk. Wpływ na ww. sytuację ma w 2019 roku przede wszystkim: dalsza dobra sytuacja na rynku pracy oraz świadczenia socjalne finansowane ze środków budżetu państwa, które odciążają finansowo system pomocy społecznej.

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek realizował świadczenia z zakresu: pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych, stypendiów i zasiłków szkolnych oraz prowadził Dzienny Dom Pomocy Społecznej, utworzony został także, przy znacznym wkładzie budżetu miasta oraz dofinansowaniu ze środków budżetu państwa, Dzienny Dom „Senior+" zapewniający 30 miejsc gliwickim seniorom. Usługami opiekuńczymi było objętych 595 osób, natomiast dodatki mieszkaniowe skierowano do 2 210 gospodarstw domowych. Najczęstszym powodem przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba i związana z nią trudna sytuacja finansowa. Kolejnymi grupami korzystającymi ze wsparcia Ośrodka były rodziny, w których występuje niepełnosprawność i bezrobocie. Innymi przyczynami powodującymi konieczność pomocy były: bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, bezdomność, uzależnienie (alkoholizm i narkomania), trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Realizacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych charakteryzuje się wysokim poziomem aktywności wszystkich zaangażowanych podmiotów. W ramach ww. działań podjęto 245 inicjatyw, programów na rzecz zdrowego stylu życia, kampanii informacyjnych i profilaktycznych, objęto wczesnym wspomaganiem 561 dzieci, zrealizowano 32 programy i projekty na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, udzielono 858 osobom dofinansowań na łączną kwotę 785 441 zł do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i środków pomocniczych. Placówki oświatowe zapewniały dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, terapię psychologiczną i pedagogiczną, zajęcia rewalidacyjne, gimnastykę korekcyjną, terapię wad wymowy oraz organizowały szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych. Kształcenie dostosowywane było do możliwości i potrzeb uczniów niepełnosprawnych poprzez modyfikację programów nauczania. Placówki na bieżąco wzbogacały wyposażenie o dodatkowy sprzęt i pomoce naukowe niezbędne do prowadzenia nowoczesnych zajęć i terapii.

Podejmowano działania mające na celu wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych, a także osób pracujących na co dzień z niepełnosprawnymi poprzez szkolenia, warsztaty, grupy wsparcia. Istotnym działaniem było również zapewnienie informacji związanej z niepełnosprawnością przez konsultantów ds. osób niepełnosprawnych.

Za w pełni satysfakcjonujące można uznać działania w zakresie integracji osób niepełnosprawnych, wspierania ich aktywności społecznej, przedsięwzięcia w zakresie wyrównywania szans niepełnosprawnych w dostępie do edukacji, a także działania dotyczące współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Część zadań zrealizowana została niestety w ograniczonym zakresie, co spowodowane było przede wszystkim niewystarczającymi środkami finansowymi, w tym zbyt małą pulą środków z PFRON przekazywanych na realizację zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej. Do obszarów, w których efekty działań były mniejsze, niż zakładano, należy zaliczyć przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych oraz dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych. Działania te wymagają stałego poszerzania w różnych formach, by dostosować przestrzeń publiczną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podjęto działania, lecz w ograniczonym zakresie, w celu utworzenia systemu asystentów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz opieki wytchnieniowej. Konieczne jest systematyczne rozszerzanie zakresu tych usług. Dalszego doskonalenia wymaga również system koordynacji i wymiany informacji dotyczących problematyki niepełnosprawności.

Miasto wspiera osoby bezdomne. W ramach działalności na ich rzecz w 2019 roku pokryte zostały koszty schronienia 277 osób w schronisku dla bezdomnych w ramach przyznanych 337.989 świadczeń (osobodni); w okresie od stycznia do kwietnia 2019 r. i w okresie od października do grudnia 2019 r. z tymczasowego schronienia w ogrzewalni skorzystały łącznie 93 osoby. W ramach kontynuacji w 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach prowadził mieszkanie chronione – treningowe, w którym osoby bezdomne (8 osób) były aktywizowane przez pracownika socjalnego według indywidualnych planów w zależności od ustalonych celów. Prowadzono treningi: gospodarowania budżetem, kulinarny i społeczny.

Miasto aktywnie przeciwdziała uzależnieniom. Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom w Gliwicach realizowane są na podstawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Sposób realizacji zadań w ramach przeciwdziałania uzależnieniom jest dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form działalności, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną

pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest uchwalany corocznie przez Radę Miasta Gliwice. Celem programu jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Program finansowany jest w oparciu o środki własne Miasta Gliwice uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wśród działań finansowanych lub współfinansowanych z miejskiego budżetu można wymienić zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, grupy wsparcia dla osób współuzależnionych, grupy terapeutyczne dla rodzin osób uzależnionych, prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, prowadzenie punktów konsultacyjnych, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z gliwickich szkół, prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach, kolonie z programem profilaktycznym, akcje informacyjne dla mieszkańców Gliwic, kampanie profilaktyczne i szkolenia dla różnych grup zawodowych.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice na lata 2016-2020. Działania miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują terapię dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób i readaptację społeczną osób po zakończonej terapii. Miasto wspiera także organizacje pozarządowe prowadzące terapię dla osób uzależnionych, readaptację społeczną oraz organizujące obozy terapeutyczne.

3. Wskaźniki sukcesu.

W ramach zaplanowanego systemu monitoringu i ewaluacji Strategii określono 2 typy wskaźników: wskaźniki sukcesu oraz wskaźniki monitorowania zmian – wskaźniki relacyjne. Dla przyjętych wskaźników sukcesu określono wartości docelowe, które należy osiągnąć w roku 2020 i 202. Wartości te są zestawiane z danymi bazowymi za rok 2015, celem bieżącej weryfikacji stanu tych wskaźników.

Nazwa wskaźnika sukcesu	Dane bazowe za 2015 r.
Liczba ludności w mieście	179 146
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ogółem mieszkańców	22%
Stopa bezrobocia	5,5
Wysokość przeciętnego wynagrodzenia	4 726,43 zł brutto
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów	86
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w poszczególnych sektorach interwencji	Osoby starsze 60+ - 1386, rodziny zastępcze – brak danych o liczbie osób w rodzinach, liczba rodzin – 183, liczba dzieci w tych rodzinach – 236, osoby niepełnosprawne – 1760, osoby bezdomne - 462
Liczba osób objętych wsparciem w poszczególnych sektorach interwencji	Osoby starsze 60+ - 1078, rodziny

Nazwa wskaźnika sukcesu	Dane bazowe za 2015 r.
	zastępcze – 183 rodziny/236 umieszczonych dzieci, osoby niepełnosprawne – 1416, osoby bezdomne - 385
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych	663[1]

Wg stanu na dzień 31.12.2015 r. w Mieście Gliwice zamieszkiwało 179.146 osób, na dzień 31.12.2019 r. 171.894 osoby. Tendencja jest więc spadkowa. Spadek w porównaniu z rokiem 2015 nastąpił o 4,05 p.p, a więc wartość ta nie mieści się w przyjętej dopuszczalnej wartości spadku do 2020 r. o 1,5 p.p. Powoduje to konieczność przeanalizowania, czy przyjęta dopuszczalna wartość spadkowa nie powinna ulec zmianie w kolejnym okresie obowiązywania Strategii tj. do roku 2025.

Obecnie nie są jeszcze dostępne na stronie GUS dane dot. stanu ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym, stąd na czas sporządzania ww. raportu nie jest możliwe określenie, w jaki sposób nastąpiła zmiana ww. wskaźnika w roku 2019 w porównaniu z latami ubiegłymi. Ponieważ w raporcie z realizacji Strategii za rok 2018 sytuacja była tożsama (tzn. na czas jego opracowania nie były jeszcze dostępne w bazie GUS dane na koniec 2018 r.), obecnie możliwe jest przyrównanie danych z 2015 r. do danych wg stanu na dzień 31.12.2018 r. w tym zakresie. Wg stanu na dzień 31.12.2018 r. ludność w wieku poprodukcyjnym w mieście Gliwice stanowiło 43 656 osób. W stosunku do ogółu liczby mieszkańców miasta na dzień 31.12.2018 r. to udział na poziomie 25,25%. Zgodnie z przyjętymi wartościami ww. wskaźnika sukcesu do roku 2020 ma nastąpić utrzymanie stanu z wartości bazowej, czyli udziału na poziomie 22%. Wartość ta została już znacznie przekroczona, co powoduje konieczność przeanalizowania, czy przyjęta dopuszczalna wartość wzrostowa do roku 2025 nie powinna ulec zmianie w kolejnym okresie obowiązywania Strategii tj. właśnie do roku 2025.

Stopa bezrobocia w 2015 r. wynosiła 5,5%, w 2019 r. – 2,3%, nastąpił więc spadek o 3,2 p.p., co przewyższyło planowany do 2020 r. spadek o 1,5 p.p. wg założonego wskaźnika sukcesu.

Obecnie nie są jeszcze dostępne na stronie GUS dane dot. wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w m. Gliwice za rok 2019, stąd na czas sporządzania ww. raportu nie jest możliwe określenie, w jaki sposób nastąpiła zmiana ww. wskaźnika w roku 2019 w porównaniu z latami ubiegłymi. Ponieważ w raporcie z realizacji Strategii za rok 2018 sytuacja była tożsama (tzn. na czas jego opracowania nie były jeszcze dostępne w bazie GUS dane na koniec 2018 r.), obecnie możliwe jest przyrównanie danych z 2015 r. do danych wg stanu na dzień 31.12.2018 r. w tym zakresie. Wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 5 451,31 zł. W stosunku do wartości bazowej z roku 2015 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 15,34%, w relacji do przeciętnego wynagrodzenia w kraju nastąpił spadek o 1,1 p.p. (wg stanu na dzień 31.12.2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) wynosiło 113,9%, wg stanu na dzień 31.12.2018 r. – 112,8%, co nie zmienia faktu, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w m. Gliwice jest o 12,8% wyższe, niż średnia krajowa.

[1] przyjęto liczbę zarejestrowanych na terenie miasta w danym roku organizacji pozarządowych wg KRS oraz rejestru prowadzonego przez PM.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w roku 2015 wyniosła 86 osób, w 2019 r. – 39 osób. Nastąpił spadek o 54,6%, a więc znacznie wyższy, aniżeli zakłada się do 2020 r., a nawet do 2025 r.

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w poszczególnych sektorach interwencji przedstawia się w 2015 r. następująco: osoby starsze 60+ - 1386, rodziny zastępcze – brak danych o liczbie osób w rodzinach, liczba rodzin ogółem na terenie m. Gliwice - 183, w tym liczba dzieci w tych rodzinach – 236, osoby niepełnosprawne – 1760, osoby bezdomne – 462. W 2019 r. dane te przedstawiają się w poniższy sposób: osoby starsze 60+ - 1628, rodziny zastępcze – brak danych o liczbie osób w rodzinach, liczba rodzin ogółem na terenie m. Gliwice - 206, w tym liczba dzieci w tych rodzinach – 311, osoby niepełnosprawne – 1563, osoby bezdomne – 418. W odniesieniu do określonej zmiany wartości bazowej z 2015 r. do 2020 r. występuje zróżnicowanie w zakresie spełniania tego wskaźnika. Z jednej strony bowiem zmniejsza się o 11,19 p.p. liczba osób niepełnosprawnych, a o 9,52% liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej, jednocześnie wzrasta liczba osób starszych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a dane dot. liczby osób w rodzinach zastępczych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie są znane. Liczba osób objętych wsparciem w poszczególnych sektorach interwencji przedstawia się w 2015 r. następująco: osoby starsze 60+ - 1078, Rodziny zastępcze – 183 rodziny/236 umieszczonych dzieci, osoby niepełnosprawne – 1416, osoby bezdomne – 385. W roku 2019 przedstawiało się to w następujący sposób: osoby starsze 60+ - 1402 gospodarstwa jednoosobowe + osoby starsze w 226 rodzinach, rodziny zastępcze – 206 rodziny/311 umieszczonych dzieci, osoby niepełnosprawne – 1119, osoby bezdomne – 377. Podobnie jak w przypadku wskaźnika pn. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w poszczególnych sektorach interwencji, występuje zróżnicowanie w zakresie spełniania tego wskaźnika. Z jednej strony bowiem zmniejsza się o 20,97 p.p. liczba osób niepełnosprawnych, a o 2,07% liczba osób bezdomnych objętych wsparciem, jednocześnie wzrasta liczba osób starszych objętych wsparciem oraz wzrasta też liczba rodzin zastępczych. Zarówno powyższy wskaźnik, jak i poprzedni należy przeanalizować pod kątem ich mierzalności w całości. Ponadto wskaźnik sukcesu pn. liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sektorach interwencji zawiera m.in. dane dot. liczby osób w rodzinach zastępczych. Z uwagi na fakt, iż prowadzi się statystykę odnośnie samej liczby tych rodzin oraz liczby dzieci w tych rodzinach należy uszczegółowić dane zbierane w ramach ww. wskaźnika, celem zapewnienia jego mierzalności w całości.

W roku 2015 na terenie Miasta Gliwice zarejestrowane były 633 organizacji pozarządowe, w 2019 r. to liczba 693 organizacji. W stosunku do roku 2015 nastąpił wzrost liczby organizacji o 9,48 p.p., co stanowi tylko nieznacznie niższy wzrost od zakładanej do 2020 r. zwyżki liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych o 10%.

Reasumując, należy przeanalizować wskaźniki demograficzne w odniesieniu do spadającej znacząco liczby mieszkańców miasta i zwiększającej się liczby osób w wieku poprodukcyjnym, pod kątem ich urealnienia do faktycznie możliwych do osiągnięcia w 2025 r., a także precyzyjnie określić dane, jakie mają być gromadzone dla określonych wskaźników sukcesu o nazwie: liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w poszczególnych sektorach interwencji oraz liczba osób objętych wsparciem w poszczególnych sektorach interwencji, celem ich mierzalności w całości.

4. Wskaźniki relacyjne monitorowania zmian sytuacji społecznej.

Wskaźniki relacyjne służą do określenia tła zmian społecznych i problemów w warstwie społecznej w mieście i podzielone zostały w Strategii na wskaźniki zaangażowania oraz wskaźniki uwarunkowań i zmian.

Poniżej przedstawione są dane dot. wartości ww. wskaźników w odniesieniu do lat 2017-2019, celem porównania ich wartości.

Nazwa wskaźnika zaangażowania	2017	2018	2019
Liczba dzieci objętych wsparciem w zakresie pomocy społecznej	1 811	1 142	977
Liczba rodzin objętych wsparciem w zakresie pomocy społecznej	2 836	2 778	2 712
Liczba ofert pracy	5 678	4 890	9 137[2]
Liczba ofert szkoleń i innych inicjatyw na rzecz aktywizacji bezrobotnych (liczba inicjatyw oraz beneficjentów)	1458	911 – liczba beneficjentów	717 – liczba beneficjentów
Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	1 671	1 618	1 563
Liczba uczniów korzystających z oświaty w grupach integracyjnych	347	413	289[3]
Liczba osób korzystających z dojazdu do placówek edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych	295	278	277
Liczba osób bezdomnych	366	376	418
Liczba uczniów objętych dożywianiem	598	483	788
Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pobytu w dziennym domu pomocy	76	73	55
Liczba lokali socjalnych ogółem	230	182	151
Liczba dostępnych lokali socjalnych	115	66	47
Liczba osób uzależnionych kierowanych przymusowo na leczenie	212	191	152
Liczba mieszkańców objętych działaniami ukierunkowanymi na promocję zdrowia	4 443	4 622	4 965

[2] W 2017 i 2018 roku podawana liczba ofert dotyczyła liczby złożonych przez wszystkich pracodawców wniosków zapotrzebowania na pracowników, nie dotyczyła liczby oferowanych miejsc pracy.

[3] Uczniowie niepełnosprawni w oddziałach integracyjnych w szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (bez oddziałów przedszkolnych i uczniów realizujących obowiązek nauki w ORW). Nie są brani pod uwagę uczniowie z orzeczeniem o niedostosowaniu społecznym i zagrożeniu niedostosowaniem społecznym.

Nazwa wskaźnika uwarunkowań i zmian	2017	2018	2019
Saldo migracji	saldo migracji wewnętrznych (-524), saldo migracji zagranicznych (-82)	saldo migracji wewnętrznych (-489), saldo migracji zagranicznych (-113)	saldo migracji wewnętrznych (brak danych), saldo migracji zagranicznych (brak danych)
Wskaźniki obciążenia demograficznego	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 65,8 ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 39,0, ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 145,6	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 68,5, ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 40,9, ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 148,2	brak danych
Wskaźnik dzietności	Współczynnik dzietności ogólnej – 1,479	Współczynnik dzietności ogólnej – 1,421	brak danych
Liczba bezrobotnych, w tym bez prawa do zasiłku	3 814/3 395	3 371/2 945	2 454/2 131
Liczba nowych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	943	779	824
Liczba niebieskich kart, ilość procedur „Niebieskie Karty”	Liczba NK - 354, powołane nowe grupy robocze - 304, ilość rodzin objętych procedurą - 527	Liczba NK - 286, powołane nowe grupy robocze - 251, ilość rodzin objętych procedurą - 449	Liczba NK - 307 powołane nowe grupy robocze - 270, ilość rodzin objętych procedurą - 382
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań i wyposażenie mieszkań	48,7 m2 lokale mieszkalne każdorazowo wyposażone są w instalacje: wod.-kan. i elektryczną, w części lokali występuje instalacja gazowa, w lokalach występuje centralne ogrzewanie, ogrzewanie gazowe, elektryczne lub piecowe	48,64 m2 lokale mieszkalne każdorazowo wyposażone są w instalacje: wod.-kan. i elektryczną, w części lokali występuje instalacja gazowa, w lokalach występuje centralne ogrzewanie, ogrzewanie gazowe, elektryczne lub piecowe	48,64 m2 Lokale mieszkalne każdorazowo wyposażone są w instalacje: wod.-kan. i elektryczną, w części lokali występuje instalacja gazowa, w lokalach występuje centralne ogrzewanie, ogrzewanie gazowe, elektryczne lub piecowe
Liczba stwierdzonych przestępstw	4 752	5 706	9 580[4]

[4] Dane za 2019 rok zbierane są w zakresie liczby stwierdzonych przestępstw (z uwagi na zmianę w 2020 r. nazwy wskaźnika), stąd może występować znacząca różnica w danych z lat 2017-2019.

5. Rekomendacje w zakresie zmian lub kontynuacji wdrażania Strategii.

Z uwagi na brak części danych (jeszcze nie opublikowanych w GUS) na obecnym etapie sporządzania raportu wnioski z jego realizacji mogą być wyłącznie cząstkowe. Pozytywnym aspektem jest niewątpliwie zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych, w tym bez prawa do zasiłku. Niemniej jednak wydarzenia roku 2020, a więc roku w części podsumowującego realizację Strategii (wskaźniki są wskazywane w dokumencie jako zalecane do spełnienia do roku 2020 oraz do roku 2025) stanowią wyzwanie dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Stan pandemii na świecie, w Polsce, w tym także w Gliwicach niewątpliwie będzie miał znaczący wpływ na wartość wskaźników w 2020 r. Przewiduje się między innymi wzrost bezrobocia, spadek liczby ofert pracy, a tym samym możliwy jest także wzrost liczby osób koniecznych do objęcia pomocą społeczną. Wiele wskaźników określonych w Strategii może, na skutek panującej pandemii, znacząco podwyższyć swój stan lub też go obniżyć. Z uwagi na powyższe, podsumowanie roku 2020, a więc kolejny raport z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025, będzie kluczowe dla dalszego kształtu ww. dokumentu i planowanych do podejmowania w dalszym okresie działań.

W roku bieżącym proponuje się pozostać przy założeniach zawartych w poprzednim raporcie, tj. za rok 2018, w zakresie projektów do przyjęcia i realizacji. Należy mieć szczególnie na uwadze, iż obecny stan ogranicza realizację nowych przedsięwzięć, co więcej utrudnia realizację tych już rozpoczętych, a wiele podejmowanych działań opartych jest na interwencji. Stąd ewentualna zmiana kształtu Strategii proponowana jest po roku 2020, w roku 2020 proponuje się także analizę wartości wskaźników sukcesu wskazanych do osiągnięcia do roku 2025, celem ich urealnienia do stanu rzeczywistego.

Załącznik nr 12

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Gliwice.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2019

„Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice na rok 2019" został wprowadzony uchwałą Rady Miasta Gliwice XLI/911/2018 z dnia 8 listopada 2018 roku. Celem strategicznym Programu było ograniczanie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych.

Głównymi realizatorami Programu byli Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji i Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Gliwic i inne podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program był skierowany do wszystkich mieszkańców Gliwic, w szczególności do:

- dzieci, młodzieży i osób dorosłych z grup ryzyka;
- osób uzależnionych od alkoholu;
- rodzin, w których występuje problem alkoholowy;
- osób współuzależnionych;
- wybranych grup społecznych i zawodowych;
- pracowników podmiotów działających na terenie miasta Gliwice, zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem alkoholizmowi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (np. kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy socjalni, terapeuci).

Mierniki realizacji Programu:

CEL OPERACYJNY 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych: **1643**
- liczba prowadzonych punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych: **2**
- liczba przeprowadzonych programów readaptacji społecznej: **2**

W ramach zadania prowadzone były grupy terapeutyczne i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin. Zadanie zlecone organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Kwota
Górnośląskie Stowarzyszenie FAMILA	„Kompleksowa terapia dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin”	**103.000,00**
Klub Abstynentów KROKUS	"Prowadzenie Klubu Abstynentów"	**86.000,00**
Klub Abstynentów KROKUS	"Prowadzenie Filii Klubu Abstynentów"	**10.000,00**
Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta	"Trzeźwe Dzisiaj - Lepsze Jutro"	**25.000,00**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Cel został zrealizowany.

CEL OPERACYJNY 2

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Mierniki:

- Liczba osób korzystających z punktów informacyjno-konsultacyjnych: **794**
- liczba osób korzystających z grup terapeutycznych dla osób współuzależnioncyh: **1228**

W ramach zadania prowadzone były punkty konsultacyjno - informacyjne dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób. Zadanie zlecone organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz dofinansowanie działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego przy Izbie Wytrzeźwień.

Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	kwota
Fundacja Arka Noego	"Punkt Zwrotny"	**35.000,00**
Parafia Ewangelicko- Augsburska w Gliwicach	"Punkt informacyjno-konsultacyjny - Dialog i motywacja 2019"	**30.000,00**
Izba Wytrzeźwień Miejski Zarząd Usług Komunalnych w Gliwicach	„Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego”	**63.101,00**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Cel został zrealizowany.

CEL OPERACYJNY 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Mierniki:

- liczba odbiorców programów profilaktycznych: **14516**;
- liczba placówek wsparcia dziennego: **9**;
- liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych: **647**;
- liczba prowadzonych świetlic opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych:**12;**
- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w koloniach letnich z programem profilaktycznym:**169;**
- liczba uczestników szkoleń i konferencji **1523;**
- liczba nowo utworzonych/ zmodernizowanych obiektów sportowych, świetlic, obiektów i terenów rekreacyjnych oraz innych miejsc spędzania czasu wolnego**: 3**

W ramach zadania Miasto Gliwice między innymi współfinansowało programy profilaktyczne dla uczniów, oraz szkolenia dla rodziców, nauczycieli oraz innych grup zawodowych związanych z profilaktyką uzależnień,, prowadzenie placówek wsparcia dziennego, organizację kolonii letnich dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem, udział w kampaniach profilaktycznych, a także finansowało modernizacje obiektów sportowych przy gliwickich szkołach.
Realizatorem ww. zadań były organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne miasta i inne podmioty.
Przykłady zadań to:

Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	kwota
Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy	"Prowadzenie placówki wsparcia dziennego"	**115.000,00**
Polski Czerwony Krzyż Śląski Oddział Okręgowy w Katowicach, Oddział Rejonowy w Gliwicach	"Prowadzenie świetlicy opiekuńczej dla dzieci i młodzieży"	**58.535,00**
Fundacja Arka Noego	"Znajdź sposób na siebie"	**40.000,00**
Stowarzyszenie Na Rzecz Krzewienia Abstynencji i Promocji Zdrowego Stylu Życia PRO-VITA	"Kiszone ogórki"	**12.400,00**
Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwego Stylu Życia SZANSA	"Pracownia profilaktyki SZANSA"	**10.500,00**
Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży	„Świetlice Animator”	**60.000,00**
Stowarzyszenie GTW	„Można inaczej – wsparcie dzieci i młodzieży poprzez utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej” – prowadzenie 6 placówek wsparcia dziennego	**445.586,45**
Szkoły Podstawowe	12 świetlic opiekuńczo –wychowawczych	**403.110,01**

Firma Usługowa KA-REN Katarzyna Dutka- Piwowar	Organizacja kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym uczęszczających do placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach podstawowych	**121.054,70**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Cel został zrealizowany.

CEL OPERACYJNY 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Mierniki:

- liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach programu: **13;**
- liczba instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, które otrzymały wsparcie na realizację zadań publicznych w ramach programu: **24**

W ramach zadania zlecano w trybie otwartych konkursów ofert oraz „małych grantów" organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych. Ponadto prowadzono stałą współpracę z innymi podmiotami działającymi w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cel został zrealizowany.

Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrzyła 174 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, z których 126 dotyczyło leczenia odwykowego mężczyzn, a 48 kobiet.

GKRPA przeprowadziła 288 rozmów motywujących z osobami, z których:

- 55 osób podpisało zobowiązanie do podjęcia leczenia w ośrodkach leczenia uzależnień;

- 37 osób nie wyraziło zgody na leczenie;

- 67 osób to osoby współuzależnione, którym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzieliła informacji o punktach pomocy psychologicznej i prawnej;

-89 osób poddało się kontroli w zakresie kontynuowania terapii odwykowej.

Ponadto GKRPA:

- wydała 168 skierowań na badanie biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (badaniu poddały się 52 osoby);

- skierowała 8 wniosków do Sądu Rejonowego w Gliwicach z prośbą o wgląd w sytuację dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym;

- skierowała 152 wnioski do Sądu Rejonowego w Gliwicach o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowała 215 wniosków (w tym 2 negatywnie) dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie Miasta Gliwice, w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, określonych w Uchwale Nr XXXIX/842/2018 Rady Miasta w Gliwicach z dnia 12 lipca 2018 r. GKRPA przeprowadziła 3 kontrole punktów sprzedaży napojów

alkoholowych, założyła 4 Niebieskie Karty. Członek GKRPA uczestniczył w pracach grup Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gliwicach związanych z rozpatrywaniem spraw o nadużywanie alkoholu prowadzonych w procedurze Niebieskiej Karty. Procedurą Niebieskiej Karty zostały objęte 63 rodziny.

Analiza podjętych działań pozwala na stwierdzenie, że „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Gliwice na rok 2019" w zdecydowanej większości jego zapisów został zrealizowany. Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć wpłynęła pozytywnie na ograniczanie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych.

Akceptacja: Zastępcy Naczelnika
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

.....
(data i podpis)

Akceptacja: Zastępcy Prezydenta
Miasta Gliwice

.....
(data i podpis)

Załącznik nr 13

Raport z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2019.

Raport z realizacji w roku 2019 Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2016-2020

I. Wprowadzenie

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2016-2020 został przyjęty Uchwałą Nr XI/276/2015 Rady Miasta w Gliwicach z dnia 19 listopada 2015 r.

Głównymi celami Miejskiego Programu są:

1) zwiększenie świadomości mieszkańców miasta Gliwice o szkodliwości i konsekwencjach używania środków odurzających i psychotropowych,
2) zwiększenie świadomości grup społecznych i zawodowych w zakresie rozpoznawania pierwszych symptomów uzależnienia,
3) zwiększenie dostępu do informacji o instytucjach i placówkach udzielających pomocy i wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym,
4) zwiększenie liczby ofert pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin,
5) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania narkotyków,
6) promowanie zdrowego stylu życia,
7) ścisła współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii,
8) monitorowanie problemów narkotykowych na terenie Gliwic.

Realizatorami programu w 2019 r. byli: Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, szkoły i placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Gliwic oraz inne podmioty działające w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

II. Cele operacyjne

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Celem tych działań było wsparcie terapeutyczne i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, ograniczenie ryzyka wykluczenia społecznego osób uzależnionych, zmniejszenie szkód społecznych i socjalnych oraz zmniejszenie ryzyka uzależnienia. Działania te następowały poprzez przekazanie wiedzy o środkach psychoaktywnych, ich wpływie na organizm człowieka, uzależnieniu i jego mechanizmach, psychologicznych aspektach zagrożenia uzależnieniem. Zadanie zrealizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta Gliwice.

MIERNIKI:

- liczba spotkań dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem: 550
- liczba spotkań dla współuzależnionych: 111
- liczba osób biorących udział w spotkaniach korekcyjnych i terapeutycznych dla młodzieży eksperymentującej z narkotykami i dopalaczami: 48
- liczba uczestników programów redukujących szkody zdrowotne w dziedzinie zdrowia psychicznego powstałe na skutek zażywania narkotyków i dopalaczy: 88

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej

W roku 2019 w Gliwicach, w ramach programu, funkcjonowały dwa punkty konsultacyjno – informacyjne udzielające pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom. W ramach realizacji zadań oraz udzielonych dotacji Miejski Zarząd Usług Komunalnych oraz Parafię Ewangelicko-Augsburską prowadziły poradnictwo w zakresie terapii uzależnień, konsultacje psychologiczne, konsultacje prawne, konsultacje dla osób współuzależnionych. Działania te były adresowane do mieszkańców Gliwic, w tym także do osób, które mają problem z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych.

MIERNIKI:

- liczba udzielonych konsultacji i porad indywidualnych: 632
- liczba rodzin objętych opieką psychologiczną: 312

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów oraz pozalekcyjnych programów opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych

W ramach zadania udzielono dotacji na prowadzenie zajęć profilaktycznych, w gliwickich szkołach, dotyczących zagrożeń zdrowotnych i społecznych wynikających używania substancji psychoaktywnych oraz kształtowania postawy odpowiedzialności, asertywnego zachowania i motywowania do świadomego wyboru życia wolnego od nałogów. Zadanie miało na celu dostarczenie rzetelnej wiedzy związanej z ryzykownymi zachowaniami, przełamanie przekonań normatywnych, wzmocnienie postaw abstynenckich, wzmocnienie tendencji do odpowiedzialnych zachowań, uświadomienie natychmiastowych i odroczonych konsekwencji używania środków psychoaktywnych, ukazanie atrakcyjnego aspektu zdrowego stylu życia wśród gliwickich uczniów.

Dodatkowo gliwickie szkoły i placówki oświatowe, w ramach szkolnych programów profilaktycznych prowadziły szereg działań, m. in. prelekcje, pogadanki, rozmowy z pedagogiem, psychologiem szkolnym, mające na celu zwiększenie świadomości problemu narkomanii wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.

Ponadto miasto Gliwice po raz kolejny przystąpiło do ogólnopolskich kampanii profilaktycznych „Zachowaj Trzeźwy Umysł", oraz „Postaw na Rodzinę".

MIERNIKI:

- liczba zrealizowanych profilaktycznych programów informacyjnych, edukacyjnych: 114
- liczba uczestników programów profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych: 10996
- liczba rodziców i opiekunów uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem przez młodzież narkotyków i dopalaczy: 3520
- liczba podjętych działań promujących więzi rodzinne i pozytywne postawy wśród młodzieży: 1244

- Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem narkomanii: 35
- Liczba rozpropagowanych materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień: 2946

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Wsparcie działań organizacji pozarządowych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii nastąpiło poprzez zlecanie realizacji zadań publicznych w drodze otwartych konkursów ofert. W roku 2019 w konkursie przyznano dotacje na realizację 4 zadań w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii:

L.p.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Udzielona dotacja
1.	Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Trzeźwego Stylu Życia "SZANSA" Pławniowice, ul. Cmentarna 18	Program readaptacji społecznej dla osób uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin	**37 800,00**
2.	Górnośląskie Stowarzyszenie FAMILIA Gliwice, ul. Dębowa 5	Obóz terapeutyczny	**18 250,00**
3.	Górnośląskie Stowarzyszenie FAMILIA Gliwice, ul. Dębowa 6	Hostel readaptacyjny	**28 000,00**
4.	Fundacja Arka Noego Gliwice, ul. Barlickiego 3	Bezpieczna przystań	**25 950,00**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

W sumie na realizację ww. zadań miasto Gliwice przeznaczyło 110.000,00 zł.

MIERNIKI:

- liczba działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujące się problemem narkomanii: 20
- liczba opracowanych i wydanych materiałów o placówkach, instytucjach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin: 41

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Działania zrealizowane w ramach zadania polegały w szczególności na zapewnieniu osobom uzależnionym możliwości integracji społecznej po zakończeniu leczenia. Udzielono dotacji na prowadzenie hostelu adaptacyjnego oraz 5 mieszkań readaptacyjnych. Beneficjentom programów zapewniono opiekę poprzez kontynuację terapii indywidualnej i monitorowanie realizowanego przez pacjentów osobistego planu

społecznej readaptacji. Taka forma pomocy pozwoliła osobom uzależnionym rozpocząć życie w nowym miejscu, z dala od dotychczasowego środowiska. Zmiana środowiska dla osób kończących terapię i opuszczających ośrodek stacjonarny, pozwoliła nauczyć ich samodzielności, odpowiedzialności oraz ułatwiła utrzymanie abstynencji.

MIERNIKI:

- liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie: 197
- liczba rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych: 59
- liczba zrealizowanych programów i projektów pomocowych: 4
- liczba uczestników projektów pomocowych: 268

6. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta Gliwice

W roku 2019 w ramach monitorowania problemów uzależnień gromadzone były dane dotyczące w szczególności liczby osób, które brały udział w terapiach, grupach wsparcia, liczbie osób, które zakończyły terapię i rozpoczęły programy readaptacyjne.

Podsumowanie:

Na podstawie zebranych informacji z instytucji działających na terenie Gliwic można stwierdzić, że działania miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii zostały zrealizowane zgodnie z założeniami „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2016-2020".

Akceptacja: Zastępcy Naczelnika	Akceptacja: Zastępcy Prezydenta
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych	Miasta Gliwice
.....	.....
(data i podpis)	(data i podpis)

Załącznik nr 14

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Gliwice na lata 2019-2021

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Gliwice na lata 2019–2021

Podstawa prawna:

1) art. 176 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.),
2) uchwała nr XLI/910/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Gliwice na lata 2019-2021".

Realizatorzy i partnerzy programu:

1) Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny,
2) Ośrodek Pomocy Społecznej,
3) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
4) szkoły i przedszkola,
5) organizacje pozarządowe,
6) placówki opiekuńczo – wychowawcze,
7) Policja,
8) Straż Miejska,
9) sąd rodzinny, kuratorzy zawodowi i społeczni,
10) Urząd Miejski,
11) pozostali partnerzy, którzy prowadzą działania na rzecz wspierania rodziny.

CEL STRATEGICZNY:

Tworzenie społecznych, kulturowych i materialnych warunków do podniesienia jakości życia dziecka i rodziny.

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
1. Wspieranie rodzin w wychowywaniu dzieci.	a) dofinansowywanie miejsc w dziennych formach opieki nad dzieckiem do lat 3,	• Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych dofinansował w formie dotacji 241 miejsc w Żłobkach Miejskich oraz 517 miejsc w żłobkach niepublicznych (łącznie dofinansowano 758 miejsc),
	b) udzielanie konsultacji	• Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna udzieliła łącznie

	i specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego i prawnego,	2.954 konsultacji i specjalistycznych porad psychologicznych i pedagogicznych, • placówki oświatowe udzieliły łącznie 3.318 konsultacji i specjalistycznych porad, ▪ Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny udzieliło 519 konsultacji oraz porad z zakresu specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił łącznie 1.255 konsultacji i specjalistycznych porad,
	c) wdrażanie programów prozdrowotnych, profilaktyczno – edukacyjnych i doskonalących umiejętności wychowawcze rodziców,	▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna zrealizowała 14 programów profilaktyczno – edukacyjnych i doskonalących umiejętności wychowawcze rodziców (między innymi warsztaty umiejętności wychowawczych, tematyczne grupy wsparcia, Szkołę dla Rodziców, Klub dla Rodziców, program Kobiece więzi – dla matek i córek), w których łącznie uczestniczyło 831 osób, ▪ Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny przeprowadziło 2 edycje Treningu Umiejętności Wychowawczych, w których wzięło udział 35 osób, ▪ szkoły i przedszkola wdrożyły łącznie: - 31 programów prozdrowotne (Żyję bez ryzyka – HIV, AIDS, Trzymaj formę, Między nami kobietkami, Znamię – znam je, Wybierz życie – pierwszy krok, Podstępne WZW, Podróż w głąb siebie, Nie pal przy mnie proszę, Czyste powietrze wokół nas, Zdrowe żywienie, Mamo, tato wolę wodę, Żywienie na wagę złota, Zdrowo jem więcej wiem, Śniadanie ma moc, Owoce w szkole, Mleko w szkole, Dobrze jemy ze szkołą na widelcu, Niesamowity świat higieny jamy ustnej, Dziel się uśmiechem, Polsko uśmiechnij się, Klub zdrowego przedszkolaka, Zdrowy ząbek, Kubusiowi Przyjaciele Natury, Myszki gotują – tworzymy książkę kucharską, Zdrowo się odżywiam, Kuchenne rewolucje u Wiewiórek, Zdrowo rosnę – eksperymenty z jedzeniem, Ratujemy już w przedszkolu, Bieg po zdrowie, Tydzień zdrowia, Tydzień sportu) - 51 programów profilaktyczno – edukacyjnych (Antymina – profilaktyka z pasją, ARS, czyli jak dbać o miłość, Zachowaj trzeźwy umysł, Kiszone ogórki, Archipelag Skarbów, Wkraczasz w dorosłość – wybieraj, Pomyśl zanim spróbujesz, Saper, Smak życia czyli debata o dopalaczach, Odlot, Wpływ środków psychoaktywnych, Unplugged, Nie piję bo tak, Debata, NOE, Nie daj się, Masz wybór, Wiem, Potrafię, Chcę, Fonolandia, Fonoholizm uzależnienie od telefonu, Młodzież w sieci, Zagrożenia w sieci, Przemoc w Internecie heit, Cyberprzemoc, Cyberbezpieczeństwo naszych dzieci, Zjawiska negatywne w Internecie, Bezpieczeństwo w Internecie, Bezpieczeństwo w sieci, #jestnaswiecej – przeciwdziałanie hejtowi w sieci, Stop przemocy, HIP. Projekt bohaterskiej wyobraźni, Emocje pod lupą, Moje emocje,

Mam tę moc, czyli odkrywanie tego co zakryte, Znajdź sposób na siebie, Znajdź właściwe rozwiązanie, Gliwickie skarby, Odpowiedzialność prawna nieletnich, Bądź kumplem, nie dokuczaj, Bezpieczeństwo w szkole i poza nią, Dzieci uczą rodziców, Odblaskowy pierwszak, Bezpieczne dziecko – przyjaciel Sznupka, Obcy kontra Sznupek, Przyjaciel Zippiego, Klub Bezpiecznego Puchatka, Sprzątanie świata, Moje miasto bez elektrośmieci, Erasmus+, Euroweek oraz szkolny program profilaktyczno – wychowawczy),
- 5 programów doskonalących umiejętności wychowawcze (Kreatywnie z rodzicami, Uczuciowe przedszkolaki, Moje dziecko nie chce mnie słuchać, Pozytywna dyscyplina oraz szkolny program profilaktyczno – wychowawczy),
w których uczestniczyło około 18.200 beneficjentów,

- Żłobki Miejskie zorganizowały warsztaty dla rodziców Świadomy Rodzic – Szczęśliwe Dziecko dedykowane wszystkim rodzicom dzieci w wieku od 0 – 3 lat, przeprowadzono cykl 9 spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin, w których uczestniczyło łącznie 37 rodziców,

- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w ramach programów prozdrowotnych zorganizował:
  - Gliwicką Akademię Zdrowia Dzieci, w której uczestniczyło 500 beneficjentów, w ramach akademii przeprowadzono akcję edukacyjno – zdrowotną Ciuchcia Zdrowia, w której dzieci odwiedziły 8 stacji zatytułowanych kolejno: Zdrowo jemy, Pijemy wodę, Ufamy, Odpoczywamy, Korzystamy ze słońca, Ćwiczymy, Oddychamy, akcję uzupełniały konsultacje specjalistyczne podczas których rodzice poszerzali swoją wiedzę w zakresie zdrowia i rozwoju dzieci,
  - warsztaty dla uczniów szkół gimnazjalnych z zakresu zdrowego odżywania, w których wzięło udział 40 uczniów (warsztaty obejmowały także część praktyczną, na którą składało się wspólne przygotowywanie zdrowych i wartościowych posiłków),
  - Zdrowy Przedszkolak – spektakl profilaktyczny dla dzieci Baśń dla małych łakomczuszków, tajemnica zdrowych brzuszków, wystawiany w gliwickich przedszkolach, w którym uczestniczyło łącznie 1.120 przedszkolaków, dzieci poprzez zabawę poszerzały swoją wiedzę o zdrowym odżywianiu,
  - zajęcia fitness dla matek z małymi dziećmi Zdrowa mama, zdrowe dziecko, w których brało udział łącznie 60 kobiet i dzieci,
  - cykl spotkań dla rodziców Rodzicielstwo bliskości w praktyce, w których uczestniczyło 55 rodziców, spotkania odbywały się na terenie Szpitala Wielospecjalistycznego i obejmowały przygotowania do porodu, poród i życie po narodzeniu się dziecka,
  - akcję zdrowotną w ramach Światowego Dnia Wcześniaka, w której uczestniczyło 70 beneficjentów, akcja odbyła się na

		terenie Szpitala Wielospecjalistycznego i miała na celu zapoznanie rodziców z opieką i pielęgniarstwem niemowląt, ▪ Straż Miejska w ramach wdrażania programów profilaktyczno – edukacyjnych przeprowadziła: - 309 prelekcji w placówkach oświatowych, w których uczestniczyło 10.280 uczniów (tematyką prelekcji w przedszkolach było: Zachowania w kontaktach z czworonogami, Pierwsza pomoc, Bezpieczne zabawy, Bezpieczna zima, Bezpieczna bajka - czytanie bajek pod kątem działań profilaktycznych m.in. zachowania w kontaktach z osobami nieznajomymi, zgubienia się, tematyką prelekcji w szkołach podstawowych było: Pierwsza pomoc, Bezpieczne zabawy, Bezpieczna zima, Bezpieczna droga do szkoły, Bezpieczne wakacje, Strażnik miejski moim przyjacielem, Jestem eko – ABC segregacji odpadów, Agresja i przemoc rówieśnicza, Bezpieczeństwo w sieci/Cyberprzemoc, Wyroby pirotechniczne, Rola i zadania straży Miejskiej, tematyką prelekcji w szkołach ponadpodstawowych była: Pierwsza pomoc), - akcje: Bezpieczna droga do szkoły (mającą na celu zapoznanie dzieci z elementarnymi zasadami bezpiecznego zachowania się na drodze, znakami drogowymi, sygnalizacją świetlną, dzieci otrzymały elementy poprawiające widoczność na drodze, uczestniczyły w spotkaniu teatralnym Odblaskowy pierwszak) i Bezpieczne wakacje, w których łącznie wzięło udział 687 uczniów, - ponadto strażnicy miejscy wzięli udział w półkoloniach zimowych organizowanych przez placówki oświatowe, podczas których przeprowadzili 23 prelekcji dla 769 dzieci, ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 2 programy profilaktyczno – edukacyjne i doskonalące umiejętności wychowawcze rodziców (Rozwiń skrzydła – uwierz w siebie, Usługi społeczne na start II – usługi społeczne świadczone na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie miasta Gliwice współfinansowany ze środków EFS), w których łącznie uczestniczyły 104 osoby,
	d) realizowanie programów wzmacniających rodziny wielodzietne, niepełne, dysfunkcyjne,	▪ Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny przeprowadziło 2 edycje Treningu Umiejętności Wychowawczych, w których łącznie uczestniczyło 35 osób, ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 2 programy wzmacniające rodziny wielodzietne, niepełne i dysfunkcyjne (Rozwiń skrzydła – uwierz w siebie, Usługi społeczne na start II – usługi społeczne świadczone na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie miasta Gliwice współfinansowany ze środków EFS), w których uczestniczyło łącznie 104 beneficjentów, ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych realizował 2 programy skierowane do rodzin wielodzietnych, - Rodzina 3+ (realizowany w mieście od 1.01.2013 r.) do którego przystąpiło 158 nowych rodzin, wydano 829 nowych kart

		(od 1.01.2013 r. do 31.12.2019 r. do programu przystąpiło 1.931 rodzin, wydano łącznie 7.573 kart Rodzina 3+), - Karta Dużej Rodziny (program ogólnopolski realizowany przez miasto jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej) z której skorzystało 232 nowych rodzin, wydano 1.164 Kart Dużej Rodziny (od początku realizowania programu, to jest od 2014 r. do dnia 31.12.2019 r. do programu przystąpiło 1.832 rodziny, przyznano 9.210 kart),
	e) utworzenie ogólnodostępnej bazy placówek/instytucji/organizacji świadczących profesjonalną pomoc dla rodzin.	▪ nie utworzono, niniejsza baza zostanie utworzona przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w 2020 r.
2. Wzmacnianie funkcji rodziny i budowanie więzi rodzinnych.	a) tworzenie i realizowanie projektów i kampanii służących kształtowaniu pozytywnego wizerunku rodziny, umacnianiu więzi rodzinnych oraz podtrzymywaniu tradycji rodzinnych,	▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna realizowała 3 projekty (w tym Program Kobiece więzi dla matek i córek, warsztaty edukacyjne dla rodziców, które dotyczyły sprawowania ról i relacji w rodzinie), w których wzięło udział około 85 beneficjentów, a także uczestniczyła w Dniu Rodziny, Festiwalu Miasta, Zdrowych Gliwicach), ▪ szkoły i przedszkola zrealizowały łącznie 31 projektów służących kształtowaniu pozytywnego wizerunku rodziny, umacnianiu więzi rodzinnych oraz podtrzymywaniu tradycji rodzinnych (warsztaty rodzinne z okazji świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy, w tym wykonywanie ozdób i stroików świątecznych, wigilie klasowe, wspólne kolędowanie, w tym Aniołkowe granie, Jasełka, kiermasze i jarmarki świąteczne, Koncert Noworoczny, Świąteczny kącik głośnego czytania, Turniej Mikołajkowy, Idą święta, nie o smsie, lecz o kartce pamiętaj, Święto Rodziny, Dzień Rodziny, festyny i pikniki rodzinne, osiedlowe, Sportowe rozgrywki rodzinne, wolontariat rodzinny, Obchody Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka, Biesiada Śląska, Biesiada Górnicza, Spotkania z Kulturą Ludową, Głośne czytanie, Dyktando rodzinne „Weź byka za rogi", Wędrująca książka, Dni otwarte w szkołach i przedszkolach, spotkania okolicznościowe, warsztaty dla rodziców z dziećmi, w tym: Dwie godzinki dla rodzinki, Cztery pory roku – nasze wspólne zabawy, Wesoło się bawimy) oraz uczestniczyły w 4 kampaniach (Postaw na rodzinę, Nierozerwalni, Bądźmy poszukiwaczami autorytetu, Nie krzycz na mnie proszę), w których łącznie uczestniczyło około 13.000 osób, ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych przeprowadził kampanię społeczną Postaw na rodzinę, w której

	uczestniczyło około 1.000 osób, ▪ Komenda Miejska Policji uczestniczyła w 14 piknikach rodzinnych, podczas których poruszano tematykę bezpieczeństwa i zachowań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia i przeciwdziałania występującym zjawiskom patologicznym, w piknikach uczestniczyło około 10.340 beneficjentów,
b) realizowanie działań mających na celu integrację międzypokoleniową,	▪ Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizacji projektu Usługi Społeczne na start II przeprowadził warsztat Portret rodziny oraz Trening komunikacji w rodzinie, w których łącznie wzięło udział 55 beneficjentów, ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych realizował kampanię społeczną Postaw na Rodzinę, w której wzięło udział około 1.000 osób, zorganizował Rodzinny Piknik Seniora (w ramach Festiwalu Miasta) – akcję ukierunkowaną na integrację międzypokoleniową oraz poprawę aktywności fizycznej i społecznej seniorów, w której wzięło udział 900 osób, a także zorganizował Treningi Tai – Chi, w których uczestniczyło około 120 osób w różnym wieku, ▪ placówki oświatowe zrealizowały łącznie 37 projektów mających na celu integrację międzypokoleniową (Obchody Dnia Dziecka, Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Rodziny, Święto Rodziny, Barbórka, festyny i pikniki rodzinne, integracyjne, osiedlowe, w tym Sośnicki Festyn Oświatowy, Biesiada Śląska, Biesiada Górnicza, Spotkania z Kulturą Ludową, Święto pieczonego ziemniaka, Święto Odzyskania Niepodległości, Pasowania na przedszkolaka, Dni otwarte w szkołach i przedszkolach, spotkania okolicznościowe, akcje charytatywne, w tym Dreams&Teams, Mikołajki dla Martyny - wraz z Fundacją DKMS zbiorka pieniędzy, koncert, kiermasz, rejestracja dawców szpiku na rzecz uczennicy cierpiącej na ostrą białaczkę, kiermasze i jarmarki świąteczne i szkolne, Jasełka i inne przedstawienia, koncerty dla rodziców, dziadków oraz mieszkańców domów pomocy społecznej i zakładu opiekuńczo – leczniczego na terenie Gliwic, wspólne kolędowanie, w tym Aniołkowe granie, warsztaty rodzinne wielopokoleniowe, Spotkanie Pokoleń, Wieczór talentów, Wspólne Czytanie - dziadkowie wnukom, Szkolne Dni Seniora, Potańcówka dla babci i dziadka, Edukacja IT dla seniorów, E-babcia i E-dziadek - popołudniowe spotkania babć i dziadków z uczniami celem nauki obsługi komputera, zawody sportowe dla uczniów i ich dziadków, Winylowe pokolenia – wspólne warsztaty dla wnuków i dziadków przy muzyce i bajkach puszczanych z płyn winylowych, międzypokoleniowa wycieczka do Muzeum Piosenki w Opolu, Akcja „Przerwany marsz" - skierowana do babć, dziadków, pradziadków, których dzieciństwo przypada na czas okupacji, współpraca Szkolnych Kół Wolontariatu z domami pomocy społecznej i hospicjum), w których uczestniczyło łącznie około 16.000

		beneficjentów.
3. Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	a) dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach,	▪ 62 placówki oświatowe (szkoły i przedszkola) zostały objęte programem Posiłek w szkole i w domu, z pomocy w formie dożywiania skorzystało 780 uczniów i przedszkolaków,
	b) prowadzenie dla dzieci zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,	▪ Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych (działające poprzez 3 filie: Strefę Aktywności Społecznej przy ul. Jagiellońskiej 21, Dom Aktywnej Młodzieży przy ul. Barlickiego 3 oraz Centrum Organizacji Kulturalnych przy ul. Studziennej 6) przeprowadziło: 59 warsztatów dla młodzieży z zakresu partycypacji społecznej ,wolontariatu, aktywowania Szkolnych Klubów Wolontariatu, 11 warsztatów dla uczniów szkół podstawowych Jestem aktywny. Pomagam, bo lubię, 10 spotkań (szkolenia i warsztaty) w ramach projektu Szkolni Liderzy, 4 warsztaty w ramach projektu Pompka Obywatelska oraz 5 spotkań dla dzieci dot. między innymi robotyki, kodowania i uprawy roślin, w których łącznie uczestniczyło 1.601 beneficjentów, ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych zawarł porozumienia z 12 szkołami dot. prowadzenia świetlic opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci pochodzących z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, do których uczęszczało 266 dzieci, ▪ placówki oświatowe prowadziły 51 rodzajów zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych: - zajęcia: rekreacyjno – ruchowe (w tym ogólnorozwojowe, wspierające rozwój społeczny, gry zespołowe, gry planszowe, gry logiczne, krajoznawczo – turystyczne), sportowe (w tym judo, karate, SKS, joga, szermierka, piłka ręczna, piłka nożna, tenis stołowy, futsal, fitness, szachy, spływy kajakowy, wspinaczka, nordic walking, squash, pływanie, kręgle), artystyczne (w tym wokalno – instrumentalne, kółko gitarowe, chór szkolny), teatralne, taneczne, origami, plastyczne, graficzne, przedmiotowe, językowe, czytelnicze, filmowe, fotograficzne, informatyczne, komputerowe, eksperymentalne, kulinarne, rękodzieła, modelarstwa lotniczego, krawieckie (w tym Igła z nitką), rozwijające kreatywność, korekcyjno – kompensacyjne, dydaktyczno - wspomagające, wychowawcze, świetlicowe, integrujące (w tym Zabawa w teatr), rewalidacyjne, logopedyczne, terapeutyczne (w tym socjoterapia, hipoterapia, arteterapia, muzykoterapia, terapia wad postawy), z uczniem zdolnym, gimnastyki korekcyjnej, - kółka: edukacji regionalnej, Główka pracuje, Mądra główka, Mały omnibus, Młodzi odkrywcy, Z technologią ze pan brat, Kodujemy programy, Montessori, Odyseja umysłu, - spotkania: z nauką, z kulturą ludową, z psychologiem,

		kluby: przyjaciół książki, młodego informatyka, rowerowy, - koła: Szkolne Koło Krajoznawczo – Turystyczne, Szkolne Koło Wolontariatu - oraz Igraszki plastyczno – motoryczne, Trening Umiejętności Społecznych, warsztaty psychologiczne, drużyny harcerskie hufca ZHP Ziemi Gliwickiej), w których uczestniczyło łącznie około 11.600 uczniów, ▪ 10 placówek wsparcia dziennego (w tym 9 prowadzonych na zlecenie miasta) prowadziło zajęcia pozaszkolne dla 336 dzieci: Świetlica „Czesio" prowadzona przez Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży, do której uczęszczało 30 dzieci, Świetlica opiekuńczo – wychowawcza dla dzieci i młodzieży prowadzona przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Gliwicach, do której uczęszczało 34 dzieci, Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy, z której skorzystało 42 dzieci, Placówki wsparcia dziennego nr 1, 2, 3, 4, 5 i 6 prowadzone w formie pracy podwórkowej w dzielnicach: Łabędy, Sośnica, Szobiszowice, Osiedle Baildona oraz okolicach ul. Chorzowskiej i Świętokrzyskiej przez Stowarzyszenie GTW, do których łącznie uczęszczało 201 dzieci (Placówki wsparcia dziennego nr 1, 2, 3, 4, 5 i 6 były prowadzone w ramach projektu unijnego Można inaczej – wsparcie dzieci i młodzieży poprzez utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej) oraz Świetlica „Dzieci Świętej Rity" prowadzona przez Fundację Świętej Rity, do której uczęszczało 29 wychowanków,
	c) organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży,	▪ szkoły zorganizowały wypoczynek letni i zimowy (półkolonie letnie i zimowe, kolonie letnie, zimowiska, obozy sportowe) dla około 1.800 uczniów, ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił kolonię letnią w Rowach dla 10 dzieci, finansowaną przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach, ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych zapewnił kolonię letnią z programem profilaktyki uzależnień w Chęcinach dla 180 dzieci pochodzących z rodzin mających problem z nadużywaniem alkoholu,
	d) tworzenie, rozbudowa i modernizacja bazy sportowo – rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży,	▪ w placówkach oświatowych zostało rozbudowanych i zmodernizowanych 12 obiektów sportowo – rekreacyjnych (w tym sale gimnastyczne wraz z zapleczem, place zabaw) oraz powstało 5 nowych obiektów (siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw) dla dzieci i młodzieży, ▪ Miejski Zarząd Usług Komunalnych zbudował i zmodernizował 24 bazy sportowo - rekreacyjne dla dzieci i młodzieży (w tym place zabaw, tory do jazdy na rolkach, siłownie zewnętrzne, boiska),
	e) propagowanie wśród dzieci,	▪ placówki oświatowe wspierały sport poprzez uczestniczenie

	młodzieży zdrowego i aktywnego stylu spędzania wolnego czasu poprzez wspieranie sportu i rekreacji oraz organizowanie imprez o tym charakterze,	oraz zorganizowanie około 48 rodzajów przedsięwzięć, w których uczestniczyło łącznie około 22.000 osób - dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli (Dzień Dziecka na sportowo, szkolne, międzyszkolne, rejonowe, powiatowe turnieje, zawody sportowe, w tym Mistrzostwa Gliwic Szkół Podstawowych i Gimnazjalnych w Beach Soccer, Międzyszkolny Turniej Unihokeja, Międzyszkolny Turniej Hokeja na Trawie, Międzyszkolny Turniej w Ringo, Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej, Turniej Futsalu dla Średnich Szkół Kolejowych, 1/8 Mistrzostw Polski Juniorek w Piłce Ręcznej, Miejskie Mistrzostwa Gliwic w Piłce Plażowej, Mistrzostwa Gliwic w Siatkówce Plażowej, Mistrzostwa Gliwic w Piłce Nożnej, Drużynowe Zawody Pływackie, Mistrzostwa Okręgu w Pływaniu, Mistrzostwa Gliwic w Narciarstwie Alpejskim, Rejonowy Trójbój oraz Czwórbój Lekkoatletyczny, Sztafetowe Biegi Przełajowe, Biegi Przełajowe o Puchar Komety, Mistrzostwa Gliwic i rejonu Igrzysk Młodzieży Szkolnej, Igrzyska Lekkoatletyczne Bijemy Rekordy, Puchar Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 41 w Streetbaallu i minisiatkówce, Szkolna Liga Tenisa Stołowego, Gliwicka Liga Pływacka, Liga siatkówki, Liga piłki nożnej, Rejonowy Turniej Siatkówki i Dwóch ogni, Międzyszkolny Turniej Piłki Nożnej, Miejskie Mistrzostwa w Siatkówce, Igrzyska Placówek Integracyjnych, mecze towarzyskie, zajęcia i występy miniatur tanecznych Gaduły, Aktywne przerwy - zajęcia taneczne na sali gimnastycznej w czasie długiej przerwy, Spartakiada i Olimpiada sportowa dla przedszkolaków, Maraton przedszkolaka, Sprintem do maratonu, Międzyprzedszkolny projekt Espedycja w świat żywiołów, Gliwicka Parkowa Prowokacja Biegowa, Bieg Kobiet Anita Silesia, Gliwicki Bieg Uliczny, Kilometry dla Hospicjum, Bieg po ćmoku, Nocny maraton zdrowia, Biegamy z sercem, Rajd dla Niepodległej, Szkolny Rajd Pieszy o Puchar Jesieni, Rejd Rowerowy, Ogólnopolska Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia, program Aktywne dziecko, aktywny rodzic, Szkółka Kolarska, Dzień Sportu, Europejski Tydzień Sportu, Mikołaj na sportowo, Pokaz talentów sportowych, Pokaz judo wykonany przez uczniów, projekt Lekcja wychowania fizycznego z mistrzem sportu, spotkania ze sportowcami, Konkurs wiedzy Sport uczy i bawi, Szkolne Koło Sportowe, Szkolne Koło Krajoznawczo – Turystyczne, Szkolny Klub Rowerowy 80 rowerów, zajęcia sportowe, ogólnorozwojowe, reakreacyjne,, obozy sportowe, wyjazdy narciarskie, wyjścia na lodowisko, marsze oraz Nordic Walking w terenie, siłownia „pod chmurką", festyny osiedlowe i rodzinne, piesze wycieczki krajoznawczo – turystyczne, rajdy górskie), ▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna prowadziła warsztaty dla dzieci i młodzieży: Ferie na wesoło, Sieciaki.pl, Przybij piątkę, w których uczestniczyło 36 dzieci, ▪ Wydział Kultury i Promocji Miasta, Miejski Zarząd Usług

		Komunalnych, kluby sportowe, NGO oraz ich partnerzy zorganizowali łącznie 155 przedsięwzięć sportowych (liczne zajęcia sportowe, treningi, turnieje, mecze, zawody, biegi, rajdy piesze i kolarskie, imprezy podróżnicze, warsztaty i wycieczki piesze, między innymi: Rajd Miejski 360 stopni, Eko – Rajd Gliwice, Gliwicki Bieg Uliczny pod patronatem Prezydenta Miasta, Półmaraton Gliwicki, Puchar Prezydenta Gliwic w Kolarskie Górskim, Rowerowe Pożegnanie Wakacji, Gliwicka Liga Piłki Nożnej Pięcioosobowej, Memoriał Lekkoatletyczny im. Zenona Sęka, Bijemy rekordy Gliwic, Mistrzostwa Polski w Tenisie), w których wzięło udział około 340.290 osób, ▪ Straż Miejska wzięła udział w 25 plenerowych imprezach promując aktywny styl spędzania czasu wolnego i bezpieczeństwo w ruchu drogowym, przeprowadziła: akcję Oznakuj swój rower mającą na celu zapobieganie kradzieży rowerów oraz identyfikację odnalezionych rowerów, w ramach której bezpłatnie oznakowano 260 rowerów, akcję Bezpieczne wakacje młodych gliwiczan będącą wspólną inicjatywą służb mundurowych, placówek oświatowych i innych miejskich instytucji, której celem było przeciwdziałanie wakacyjnym zagrożeniom oraz zorganizowała Turniej sportowy Stop agresji wybieram sport zorganizowany w Szkole Podstawowej nr 28, którego celem była integracja środowisk szkolnych, podnoszenie sprawności fizycznej oraz doskonalenie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami,
	f) organizowanie przedsięwzięć kulturalnych skierowanych do dzieci i młodzieży,	▪ placówki oświatowe zorganizowały i przeprowadziły łącznie około 30 rodzajów przedsięwzięć kulturalnych, w których uczestniczyło około 14.500 dzieci (wyjścia i wyjazdy do teatrów, kin - między innymi na cykl spotkań Akademii Pif – Paf, Noc Filmową, Młodzieżową Akademię Filmową „Mafia”, opery, muzeów - między innymi do Muzeum Piastowskiego, Muzeum Odlewnictwa, Muzeum Śląskiego, Muzeum Chleba, Muzeum Narodowego, filharmonii, na wystawy - między innymi na cykl spotkań Mały Muzealnik w Wilii Caro, koncerty, lekcje biblioteczne w MBP, zorganizowanie konkursów wojewódzkich: „Śląsk – moja mała ojczyzna” i „Ratowanie zabytków”, udział w warsztatach, konkursach, spotkaniach, przeglądach artystycznych, literackich - między innymi w konkursach fotograficznych Zabytki techniki w mojej okolicy, Barwy natury – piękno otaczającej przyrody i Talenty z kopką w tle, konkursie czytelniczo – fotograficznym Z książką mi do twarzy, konkursach plastycznych Najciekawsza ozdoba świąteczna i Kopernik – moja dzielnica, mój dom, konkursie z okazji Dnia Języków Obcych, konkursie recytatorskim Bohaterowie bajek i baśni, konkursie Poezji Śpiewanej, Międzyszkolnym Konkursie Plastyczno – Literackim, Konkursie Nobliwi Nobliści, Wojewódzkich Prezentacjach Artystycznych, miejskich

		eliminacjach do Okręgowego Konkursu Recytatorskiego dla dzieci i młodzieży, prezentacja programów artystycznych i występów w wykonaniu dzieci, w tym występy szkolnych teatrzyków i kół teatralnych, zespołu muzycznego Dziesiątka, zespołu Miniatur Tanecznych Gaduły, zapraszanie teatrów profilaktycznych, organizowanie spotkań ze znanymi osobami w ramach Spotkań z mistrzem, organizacja imprezy szkolnej ABC dbrego wychowania, Biesiady Śląskiej, Wieczoru z Baśniami, Koncertu dla Mamy i Taty, Gliwickiej Gali Młodych Talentów, Gliwickich Laurów Nauki, udział w akcji Narodowe Czytanie, Gliwickim Tyglu Kultur i Smaków, Przeglądzie Kultury Kresowej, Obchodach Dnia Edukacji Narodowej, projekcie Bardzo młoda kultura – Tropiciele Śląskich Tradycji), ▪ Wydział Kultury i Promocji Miasta, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum, NGO oraz ich partnerzy zorganizowali łącznie 6.261 przedsięwzięć kulturalnych (koncerty, warsztaty plastyczne i muzyczne, widowiska plenerowe, festyny, imprezy okolicznościowe, lekcje muzealne, animacje, gry zabawy, turnieje literackie, bale karnawałowe, teatrzyki, pikniki rodzinne, gry miejskie, seanse filmowe, konkursy, w tym między innymi: Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Ferie zimowe w bibliotece, Tydzień Bibliotek, Gliwickie Spotkania Chóralne, Festyn z okazji Dnia Dziecka, Noc Kupały (Świętojańska), Noc Bibliotek, Noc Muzeów, Gliwicka Noc w Galeriach ARTNOC, Letnie Kino Plenerowe, Igry studenckie, Festiwal Miasta, Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego, Narodowe Czytanie, Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy - ULICZNICY, Święto Szlaku Zabytków Techniki INDUSTRIADA, Jarmark Bożonarodzeniowy), w których uczestniczyło łącznie około 340.100 osób, ▪ Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych przeprowadziło 2 warsztaty z zakresu edukacji kulturowej, w których wzięło udział 21 beneficjentów,
	g) zwiększenie dostępności do dóbr kultury, sportu i wypoczynku dla rodzin ubogich i wielodzietnych.	▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych realizował 2 programy skierowane do rodzin wielodzietnych, do Rodziny 3+ (realizowanego w mieście od 1.01.2013 r.) przystąpiło 158 nowych rodzin, wydano 829 nowych kart, oraz pozyskano 5 nowych podmiotów oferujących zniżki (łącznie jest ich 91), z Karty Dużej Rodziny (programu ogólnopolskiego realizowanego przez miasto jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej) skorzystało 232 nowych rodzin, wydano 1.164 Kart Dużej Rodziny.
4. Poprawianie funkcjonowania rodziny zagrożonej dysfunkcją i rodziny dysfunkcyjnej.	a) prowadzenie w rodzinie wczesnej interwencji w sytuacjach kryzysowych,	▪ Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził 53 wczesne interwencje, którymi zostało objętych 77 osób,

	b) zabezpieczenie schronienia dla osób będących w kryzysie,	▪ Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił schronienie 110 beneficjentom: 41 osobom (19 dorosłym i 22 dzieciom) w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży oraz 67 osobom (33 dorosłym i 34 małoletnim) w hostelu prowadzonym przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
	c) wspomaganie rodziny przeżywającej trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez przyznanie pomocy w postaci: asystenta rodziny, placówki wsparcia dziennego,	▪ Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny 148 rodzinom przyznało pomoc w postaci asystenta rodziny oraz 19 rodzinom pomoc w postaci placówki wsparcia dziennego, ▪ 10 placówek wsparcia dziennego zapewniło opiekę i wychowanie 336 dzieciom,
	d) intensyfikacja działań asystentów rodzin poprzez prowadzenie systematycznej i bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,	▪ w 12 rodzinach asystent rodziny zakończył prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z uwagi na uzyskaną przez nich poprawę w sprawowaniu opieki nad dziećmi,
	e) rozwijanie różnorodnych form placówek wsparcia dziennego,	▪ 10 placówek wsparcia dziennego zapewniło opiekę i wychowanie 336 dzieciom,
	f) organizowanie spotkań dla rodzin mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji,	▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna prowadziła grupę wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością i Zespołem Aspergera, w ramach której zorganizowano 32 spotkania, w których uczestniczyło 55 osób, ▪ placówki oświatowe zorganizowały 56 spotkań dla rodziców (w tym spotkania w ramach Szkolnej Grupy Wsparcia, Szkolnego Klubu Rodzica), w których uczestniczyło 115 beneficjentów,
	g) prowadzenie z rodziną mediacji i działań terapeutycznych,	▪ Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny prowadziło terapię rodziny dla 3 beneficjentów, ▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna przeprowadziła 12 mediacji, w których uczestniczyło 40 beneficjentów oraz 3 działania terapeutyczne, w których brały udział 252 osoby, ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził systemową terapię dla rodzin i par, którymi objęto łącznie 20 rodzin i par oraz terapię dzieci, którą objęto 64 małoletnich,
	h) realizowanie programów z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnienia skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców,	▪ szkoły zrealizowały 36 programów z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnienia skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców, w których uczestniczyło łącznie około 14.500 beneficjentów (Bezpieczeństwo w Internecie, Bezpieczeństwo w sieci, Przemoc w Internecie hejt, #jestnaswiecej – przeciwdziałanie hejtowi w sieci, Zagrożenia w sieci, Cyberprzemoc, Cyberbezpieczeństwo naszych dzieci, Zjawiska negatywne w Internecie, Przeciwdziałanie

		przemocy w rodzinie, Stop przemocy, Tydzień Tolerancji, Smak życia, czyli debata o dopalaczach, Antymina – profilaktyka z pasją, Zachowaj trzeźwy umysł, Alkohol, Narkotyki, Masz wybór, Pomyśl zanim spróbujesz, Wkraczasz w dorosłość – wybieraj, ARS, czyli jak dbać o miłość, Saper, Odlot, Kiszone ogórki, Unplugged, Znajdź sposób na siebie, Archipelag Skarbów, Wpływ środków psychoaktywnych, Nie piję bo tak, Nie pal przy mnie proszę, NOE, Debata, Nie daj się, Wiem, Potrafię, Chcę, Fonoholizm uzależnienie od telefonu, Fonolandia, Odpowiedzialność prawna nieletnich oraz szkolny program wychowawczo – profilaktyczny), ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 3 programy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie , w których wzięło udział łącznie 25 beneficjentów (Rozwiń skrzydła – uwierz w siebie, Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych oraz Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie), ▪ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w formie dotacji przekazał środki finansowe NGO (Arka Noego, Szansa, Pro - Vita, Familia) na realizację w szkołach programów profilaktycznych w zakresu uzależnienia, w których łącznie uczestniczyło około 2.655 uczniów, ▪ Komenda Miejska Policji przeprowadziła: - 97 warsztatów profilaktycznych dla uczniów V klas szkół podstawowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których uczestniczyło 1.937 uczniów (podczas spotkań dzieci otrzymały długopisy z numerem telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111), - 282 spotkania z młodzieżą szkół podstawowych, średnich i branżowych oraz ich rodzicami dot. odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w których wzięło udział 9.242 uczniów oraz 196 rodziców, - 12 spotkań dzielnicowych z nauczycielami, młodzieżą i radami osiedlowymi, w których uczestniczyło 150 osób, ▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna przeprowadziła 14 warsztatów tematycznych na terenie szkół oraz tygodniowe warsztaty wakacyjne dla młodzieży Przybij piątkę, w których łącznie uczestniczyło 270 uczniów, ▪ Miejski Zarząd Usług Komunalnych przeprowadził 54 spotkania z młodzieżą szkolną w ramach warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień organizowanych w Izbie Wytrzeźwień, w których uczestniczyło około 1.350 uczniów.
5. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.	a) organizowanie szkoleń i konferencji z zakresu udzielania wsparcia dla przedstawicieli instytucji pomagających dziecku i rodzinie mających na celu doskonalenie umiejętności	▪ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna przeprowadziła łącznie 4 szkolenia i konferencje, w których uczestniczyło 270 beneficjentów, ▪ placówki oświatowe zorganizowały łącznie 6 szkoleń i konferencji, w których uczestniczyły 324 osoby, ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował 4 szkolenia dla

	profesjonalnego i wieloaspektowego wspierania rodzin,	przedstawicieli jednostek realizujących procedurę „Niebieskie Karty", w których uczestniczyły łącznie 73 osoby, ▪ Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny zorganizowało konferencję "Kooperacja i współdziałanie na rzecz doskonalenia systemu pomocy dziecku i rodzinie", w której wzięły udział 402 osoby oraz szkolenie „Nie taki nieletni straszny jak go malują – inne spojrzenie na kwestie niedostosowania społecznego", w którym uczestniczyło 37 beneficjentów,
	b) umożliwienie kadrom realizującym zadania z zakresu pomocy dziecku i rodzinie podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i konferencjach,	▪ 42 pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej uczestniczyło łącznie 37 szkoleniach i konferencjach podnoszących ich kompetencje zawodowe, ▪ 827 pracowników placówek oświatowych wzięło udział w 222 konferencjach i szkoleniach, ▪ 19 osób zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej uczestniczyło w 5 szkoleniach i konferencjach, ▪ 37 pracowników Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny wzięło udział w 49 szkoleniach i konferencjach,
	c) doskonalenie i rozwijanie współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji i organizacji pomagającymi dziecku i rodzinie.	▪ szkoły stale współpracują z: - Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną celem dokonania diagnozy psychologiczno – pedagogicznej uczniów, przeprowadzenia konsultacji psychologicznych, terapii psychologicznej dzieci i młodzieży, uczestniczenia w szkoleniach i warsztatach skierowanych do uczniów, nauczycieli, rodziców, wydawania przez poradnię opinii i orzeczeń w celu udzielenia uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi właściwej pomocy, - Zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w posiedzeniach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty", - Sądem Rejonowym poprzez wymianę informacji z kuratorami społecznymi i zawodowymi na temat sytuacji rodzinnej uczniów, przekazywanie informacji na temat sytuacji szkolnej uczniów oraz zaangażowania rodziców w postępy edukacyjne dzieci, informowanie sądu o zaniedbaniach rodzicielskich, - Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny celem wymiany informacji w zakresie funkcjonowania rodzin zastępczych, sporządzania opinii dot. sytuacji szkolnej uczniów wychowywanych w rodzinnej pieczy zastępczych oraz w rodzinach przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, - Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu rozeznania sytuacji środowiskowych uczniów, uzyskania pomocy materialnej dla potrzebujących rodzin, dofinansowania do gorących posiłków, wsparcia dla uczniów i ich rodzin w sytuacjach kryzysowych, w sytuacjach kryzysowych prowadzenie wspólnych działań interwencyjnych, naprawczych, sporządzanie dla ośrodka opinii

na temat sytuacji szkolnej uczniów, zbiorka zabawek przez uczniów ZSET dla Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży,
- Policją, do której szkoły zgłaszają przypadki naruszenia regulaminu szkoły oraz demoralizującego zachowania uczniów, wspólnie z policjantami są przeprowadzane rozmowy dyscyplinujące i motywujące uczniów, w sytuacjach trudnych wychowawczo, kryzysowych podejmowane są wspólne działania interwencyjne, naprawcze, mediacyjne, ponadto Policja na terenie szkół przeprowadza zajęcia warsztatowe dla uczniów (Odpowiedzialności prawnej nieletnich, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie),
- Strażą Miejską, która przeprowadza patrole terenu okołoszkolnego, prelekcje dla dzieci i młodzieży oraz spotyka się z gronem pedagogicznym,
- Urzędem Miejskim celem przyznania uczniom stypendiów za wyniki w nauce/osiągnięcia sportowe, informowanie o nierealizowaniu przez młodzież obowiązku szkolnego,
- Miejskim Zarządem Usług Komunalnych, który na terenie Izby Wytrzeźwień przeprowadza zajęcia warsztatowe dla młodzieży w ramach programu Nie piję – bo tak,
- Klubem Abstynentów „Krokus" w związku z udziałem szkół w międzyszkolnym konkursie profilaktycznym Abstynencja – drogą do wolności,
- Stowarzyszeniem Promocji Zdrowia i Trzeźwego Stylu Życia „SZANSA", które przeprowadza na terenie szkół program profilaktyczny NOE,
- Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, które przeprowadza dla młodzieży zajęcia warsztatowe dot. profilaktyki uzależnień,
- Stowarzyszeniem Wiosna w ramach akcji Szlachetna Paczka,
- Parafią Matki Boskiej Kochawińskiej w ramach organizowania dla dzieci imprezy mikołajkowej, imprezy plenerowej, wycieczki rowerowej do Parku Kultury i Wypoczynku, wyjazdu do Parku Wodnego Aquadromu w Rudzie Śląskiej, wyjazdu rodzinnego do Pszczyny,
- Stowarzyszeniem Kopernik w ramach organizacji Dnia Uśmiechu oraz imprezy z okazji Św. Mikołaja,
- Fundacją „Biegamy z sercem" w ramach współorganizowania Maratonu Przedszkolaka,

- Centrum Onkologii w ramach organizacji świątecznej akcji Daj misiaka dla dzieciaka,
- Polskim Czerwonym Krzyżem i Caritas Diecezji Gliwickiej celem udzielenia pomocy materialnej potrzebującym rodzinom (paczki mikołajkowe, zbiórka żywności, pomocy szkolnej),
- Fundacją Dom Nadziei w ramach zorganizowanej przez uczniów ZSET akcji charytatywnej Wykręć księdzu korki (zbiórka plastikowych nakrętek na remont Domu Nadziei w Gliwicach (ośrodka dla młodzieży uzależnionej od środków

psychoaktywnych),

- Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej uczestniczył w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracownicy poradni uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych powoływanych przez niniejszy zespół, brali udział w prowadzonym przez Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny szkoleniu dla kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzili bieżącą współpracę ze stowarzyszeniami i fundacjami poprzez udzielanie konsultacji i przeprowadzanie diagnozy,
- Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z:
  - Policją podczas 1.555 spotkań grup roboczych działających w ramach procedury Niebieskie Karty oraz realizowanego we współpracy z Komendą Miejską Policji programu przeciwdziałającego przemocy w rodzinie adresowanego do uczniów szkół podstawowych (OPS zakupił i przekazał do rozpowszechnienia wśród dzieci długopisy z nadrukiem telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży, ulotki dot. przeciwdziałania przemocy,
  - placówkami oświatowymi celem zapewnienia posiłków dla dzieci i młodzieży oraz pozyskiwania informacji o sytuacji szkolnej uczniów (w związku z prowadzoną pracą w rodzinie),
  - Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny celem wspólnego opracowania i realizacji planu pomocy rodzinie (objętej wsparciem asystenta rodziny),
  - kuratorami sądowymi w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,
  - świetlicą socjoterapeutyczną w zakresie kierowania do świetlicy dzieci wykazujących zaburzenia rozwojowe celem zapobiegania u nich zaburzeniom zachowania oraz inicjonowania różnych form pomocy w środowisku,
  - Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie kierowania dzieci do diagnozy, podejmowania działań terapeutycznych, minimalizowania skutków zaburzeń rozwojowych,
  - Żłobkami Miejskimi w zakresie przyjmowania dzieci do żłobka,
  - Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w ramach rozwiązania trudnej sytuacji mieszkaniowej rodzin,
  - Fundacją Marcopomaga poprzez zgłoszenie potrzebujących rodzin do pomocy w ramach organizowanej przez fundację akcji świątecznej, ustalenie zakresu wsparcia,
  - VITAL - MED Sp. z o.o. wspólnie przeprowadzono na terenie OIK zajęcia edukacyjne z zakresu kryzysu, interwencji kryzysowej, pomocy osobom w kryzysie oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i realizacji procedury „Niebieskie Karty" dla 65 pielęgniarek i położnych w ramach kształcenia podyplomowego, specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego.
- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny współpracowało z:

- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej (działającym w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej) zorganizowano wspólne wyjścia integracyjne dla matek z dziećmi oraz piknik rodzinny dla około 600 uczestników,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w ramach wspólnego opracowania i realizacji planu pomocy rodzinie (objętej wsparciem asystenta rodziny),
- NGO - zorganizowano dyżury prawnika na terenie jednostki, Wigilię oraz Mikołajki dla 300 dzieci,
- Poradnią Psychologiczo – Pedagogiczną prowadzono szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego zorganizowano szkolenie „Nie taki nieletni straszny jak go malują – inne spojrzenie na kwestie niedostosowania społecznego”,
- Sądem Okręgowym zorganizowano konferencję "Kooperacja i współdziałanie na rzecz doskonalenia systemu pomocy dziecku i rodzinie", ściśle współpracowano w sądem rodzinnym celem wydania bądź zmiany zarządzeń opiekuńczych wobec dzieci,

Komenda Miejska Policji przeprowadziła szkolenie z zakresu doskonalenia zawodowego systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej dla pracowników Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, na terenie szkół przeprowadzano zajęcia warsztatowe.

Z analizy zebranych danych wynika, że cele i przedsięwzięcia przyjęte do realizacji w niniejszym programie zostały zrealizowane (za wyjątkiem utworzenia ogólnodostępnej bazy placówek/instytucji/organizacji świadczących profesjonalną pomoc dla rodzin, która zostanie utworzona w roku 2020).

sporządziła: Beata Ostręga - specjalista Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

data sporządzenia: 12.03.2020 r.

zaakceptowała: Agnieszka Paszta - Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

data zaakceptowania: 12.03.2020 r.

zatwierdziła: Ewa Weber - Zastępca Prezydenta Miasta

data zatwierdzenia: 13.03.2020 r.

Załącznik nr 15

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014–2019

1. WPROWADZENIE

„Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Dla Miasta Gliwice na lata 2014 - 2019" wprowadzony został Uchwałą Rady Miasta Gliwice Nr XXXVIII/796/2013 z dnia 7 listopada 2013 r. Celem programu było stworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków do podniesienia jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gliwic oraz ograniczenie zjawiska ich wykluczenia społecznego. Program zakładał realizację następujących celów:

1. wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności,
2. wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji,
3. wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rynku pracy,
4. wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej,
5. tworzenie warunków aktywności społecznej osób niepełnosprawnych jako podstawy integracji społecznej,
6. współpraca z organizacjami pozarządowymi i tworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz niepełnosprawnych,
7. zapewnienie kompleksowej informacji związanej z niepełnosprawnością,
8. przeciwdziałanie dyskryminacji i realizacja praw osób niepełnosprawnych.

Głównymi realizatorami Programu byli: Urząd Miejski w Gliwicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach, Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach, Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe oraz warsztaty terapii zajęciowej. Szczegółowe liczbowe dane z realizacji programu w 2019 r. - w załączniku.

2. WSPIERANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ ZAPOBIEGANIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Realizacja celów odbywała się poprzez działania związane z przeciwdziałaniem niepełnosprawności, wczesnym wspomaganiem rozwoju dzieci oraz programami rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych. Głównym narzędziem działania były kampanie w zakresie zdrowia publicznego, informacyjne, profilaktyczne i edukacja zdrowotna. W latach 2014-2019 zrealizowano 1471 programów i kampanii na rzecz zdrowego stylu życia. Zrealizowanymi projektami były przykładowo:

1. k*ampania „Gliwicki Dzień dla Zdrowia"* – w ramach dnia otwartego mieszkańcy mogli skorzystać z konsultacji specjalistów: rehabilitanta, logopedy, stomatologa, pediatry oraz wykonać badanie EKG, pomiar ciśnienia, poziomu cukru oraz obliczyć wskaźnik BMI,
2. *poprawa kondycji psychicznej seniorów poprzez aktywność fizyczną, społeczną oraz integrację międzypokoleniową* – organizacja Rodzinnego Pikniku Seniora, aerobik dla seniorów,
3. *zapobieganie chorobom układu krążenia* - treningi nordic walking organizowane na terenie gliwickich parków, treningi Tai-Chi,
4. badania mammograficzne i cytologiczne,
5. *„Gliwicka Akademia Zdrowia Dzieci"* – akcja zdrowotna dla dzieci z udziałem lekarzy-specjalistów: dietetyka, logopedy, psychologa, pedagoga, stomatologa oraz fizjoterapeutów, w której corocznie brało udział ok. 500 osób,
6. *akcja zdrowotna „Cukrzycy mówimy NIE"* – akcja miejska zorganizowana w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z Cukrzycą (wykład diabetologa, badania i konsultacje, wycieczka rowerowa, zajęcia ruchowe),
7. *profilaktyka zdrowego odżywiania* – warsztaty, konkursy dla dzieci i młodzieży,
8. *szkolenia z pierwszej pomocy przedmedycznej,*
9. *zdrowie psychiczne młodzieży* – warsztaty dla uczniów,
10. *„Bezpieczny Internet"* – warsztaty dla uczniów i rodziców,
11. realizacja projektu - *Segregator życia* – akcja miejska mająca na celu ułatwienie niesienia pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia, propagująca uporządkowanie dokumentacji medycznej w jednym miejscu,
12. *„Kawiarenka Zdrowia"* – cykl bezpłatnych prelekcji zdrowotnych połączonych z oprawa muzyczną i zdrowym poczęstunkiem,
13. „Zdrowa mama, zdrowe dziecko" – zajęcia fitness dla matek z małymi dziećmi realizowane w Parku Chopina w Gliwicach.

Działania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia dotyczyły różnorodnych problemów zdrowotnych oraz skierowane były do różnych grup odbiorców, często realizowane w miejscach publicznych lub poprzez media, dzięki czemu udało się dotrzeć z ofertą do wielu mieszkańców Gliwic.

W latach 2014-2019 objęto programem wczesnego wspomagania 2 397 dzieci.

W ramach działań rehabilitacyjnych i wspierających osoby niepełnosprawne przekazano osobom niepełnosprawnym środki PFRON na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i środków pomocniczych w łącznej kwocie 4 180 735,00 zł, liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem to 3 335.

Wszystkie planowane działania w zakresie zapobiegania niepełnosprawności zostały zrealizowane.

3. WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOPSRAWNYCH W ZAKRESIE EDUKACJI

Celem działań nakierowanych na wyrównywanie szans w zakresie edukacji było zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do edukacji i rozwoju osobowości oraz umożliwienie integracji społecznej przez edukację.

Miasto Gliwice zapewniało dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej zajęcia dydaktyczno-wychowawcze wraz z opieką psychologa, logopedy, rehabilitanta. Zapewniono dzieciom i młodzieży przewlekle chorej opiekę wspomagającą w przedszkolach i szkołach na każdym poziomie, w formie grup i oddziałów integracyjnych. Realizowano indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne dla uczniów niepełnosprawnych. W ramach programu „Za życiem" realizowane były zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju w Zespole Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach.

Ważnym elementem działań było wdrażanie zachowań i nawyków przystosowujących młodzież do życia w środowisku społecznym.

Poszerzono zakres likwidacji barier architektonicznych w placówkach szkolnych oraz realizowano transport dzieci i młodzieży niepełnosprawnych do placówek oświatowych. Dokonano remontów i inwestycji w szkołach, m.in. modernizacja pomieszczeń dydaktycznych, termomodernizacja i modernizacja budynków, modernizacja windy, sanitariatów, modernizacja budynku na potrzeby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Z transportu organizowanego dla osób niepełnosprawnych w latach 2014-2019 skorzystało 1696 uczniów (średnio 283 uczniów rocznie). Placówki na bieżąco wzbogacały wyposażenie w dodatkowy sprzęt i pomoce naukowe niezbędne do prowadzenia zajęć i terapii np. tablice multimedialne, sprzęt rehabilitacyjny, pomoce dydaktyczne wykorzystywane w terapii logopedycznej.

Podejmowano różnorodne działania nakierowane na wsparcie rodziców i opiekunów dzieci oraz młodzieży niepełnosprawnej poprzez szkolenia, grupy wsparcia i specjalistyczne poradnictwo - w okresie od 2014 do 2019 r. objęto wsparciem ponad 1700 uczniów i rodziców. Kładziono również nacisk na doskonalenie zawodowe nauczycieli pracujących z osobami niepełnosprawnymi poprzez szkolenia i konferencje np. szkolenie „Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w klasie szkolnej", „Skuteczne wspomaganie rozwoju umysłowego dzieci wraz z edukacją matematyczną i techniczną".

Placówki oświatowe podejmowały wiele inicjatyw związanych z integracją uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych. Były to między innymi: zawody sportowe, konkursy literackie, plastyczne, aktorskie i inne, festyny szkolne, wystawy prac uczniów niepełnosprawnych. Liczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowała Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, np. kompleksowa i wielospecjalistyczna diagnoza dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, terapia dzieci z zaburzeniami rozwojowymi indywidualna i grupowa, warsztaty dla dzieci i młodzieży oraz dla rodziców, oferta psychoterapeutyczna. Poradnia prowadziła również szeroką działalność szkoleniową i edukacyjno-informacyjną, np. zorganizowano konferencje „Czarne chmury – depresja", „Zastosowanie AAC u dzieci z autyzmem" oraz liczne szkolenia i warsztaty dla nauczycieli.

Zdecydowana większość planowanych przedsięwzięć w sferze edukacji została zrealizowana na satysfakcjonującym poziomie. Natomiast analiza podjętych działań wskazuje na konieczność zintensyfikowania prac w zakresie likwidacji barier architektonicznych w gliwickich placówkach oświatowych oraz kontynuację działań integracji niepełnosprawnych uczniów ze środowiskiem lokalnym.

Tabela nr 1. Środki budżetu miasta wydatkowane na zorganizowanie transportu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Środki budżetu miasta Gliwice wydatkowane na zorganizowanie transportu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół	**2 155 106**	**2 255 628**	**1 911 882**	**1 682 465**	**1 331 953**	**1 283 542**

Źródło: Wydział Edukacji Urząd Miejski w Gliwicach

4. WYRÓWNANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W DOSTĘPIE DO RYNKU PRACY

Celem podejmowanych działań była rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych, pobudzanie ich aktywności na rynku pracy, a także prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do potencjalnych pracodawców. Realizowane były specjalistyczne usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, organizowano szkolenia zawodowe, udzielane były dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.

Przykładami innych działań związanych z dostępem osób niepełnosprawnych do rynku pracy były:

- projekt „Młodzi na start swojej kariery" – wsparcie młodzieży z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w poszerzanie wiedzy o rynku pracy (szkoły z oddziałami integracyjnymi, szkoły specjalne, gimnazja),
- „Gliwickie targi pracy dla osób niepełnosprawnych" - przedsięwzięcia związane z aktywizacją zawodową, pośrednictwem pracy oraz wyposażeniem osób niepełnosprawnych w wiedzę o rynku pracy oraz zasadach subsydiowanego zatrudniania,
- kampania jesienna promocja na pracę – mobilne stoisko PUP w Centrum Handlowym FORUM w Gliwicach
- zajęcia aktywizacyjne w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery – „Młodzi na start swojej kariery",
- publikacja „Informatora dla osób niepełnosprawnych" zawierającego kartę praw osób niepełnosprawnych, wykaz stowarzyszeń, wykaz zakładów pracy chronionej, materiały dotyczące wsparcia,
- informatory dla pracodawców zachęcające do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Ponadto na przełomie 2015 i 2016 r. uruchomiono w Gliwicach Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej, który prężnie działa prowadząc indywidualny program rehabilitacji dla każdego pracownika niepełnosprawnego, poradnictwo zawodowe, szkolenia zawodowe oraz doskonalenie umiejętności zawodowych.

Istotne znaczenie dla osób niepełnosprawnych mają również Warsztaty Terapii Zajęciowe, w których także prowadzone jest poradnictwo zawodowe. W ramach zajęć w warsztatach prowadzone są praktyki zawodowe dla uczestników, wzbogacając osoby niepełnosprawne o doświadczenie zawodowe.

Pomimo różnorodnych działań wspierających osoby niepełnosprawne na rynku pracy, analizy porównawcze wskazują, że bezrobocie wśród niepełnosprawnych w latach 2015-2018 utrzymywało się na podobnym poziomie, bez znaczących spadków. Odsetek bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy do ogólnej liczby osób zarejestrowanych w PUP również pozostawał na stałym poziomie 7%-9,8%, z tendencją zwyżkową w ostatnich dwóch latach. Również liczba podjęć pracy przez osoby niepełnosprawne systematycznie spada (w latach 2014-2019 - od 170 do 111). Sytuacja ta być może związana jest ze stanem zdrowia osób niepełnosprawnych, który niejednokrotnie ogranicza lub uniemożliwia podjęcie pracy zawodowej, przy jednoczesnym zwiększeniu zatrudnienia przez osoby pełnosprawne.

Analiza powyższych działań wykazała, że poza kompleksowymi działaniami związanymi z aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych konieczne jest podjęcie dalszych działań związanych z pozyskiwaniem ofert pracy dla osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie kampanii informacyjnych zachęcających pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 2. Bezrobocie osób niepełnosprawnych

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP jako bezrobotne	**389**	**354**	**309**	**256**	**247**	**213**
Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP jako poszukujące pracy*	**112**	**100**	**86**	**69**	**60**	**36**

*poszukujący pracy – osoba nie spełniająca wymogów ustawowych do nabycia statusu osoby bezrobotnej
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela nr 3. Formy wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji zawodowej

Usługa	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Poradnictwo indywidualne	**24**	**30**	**13**	**11**	**20**	**55**
Indywidualny Plan Działania	**Brak danych**	**Brak danych**	**416**	**321**	**326**	**411**
Poradnictwo grupowe	**2**	**23**	**2**	**12**	**25**	**13**
Szkolenia	**59**	**23**	**20**	**13**	**14**	**9**
Wyposażenie stanowiska pracy	**1**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**
Dotacja na podjęcie działalności gospodarczej	**3**	**2**	**2**	**5**	**3**	**3**

Podjęcia pracy	**172**	**228**	**200**	**157**	**120**	**111**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

5. WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN POPRZEZ SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem działania było nie tylko zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych, ale również udzielenie pomocy nakierowanej na usamodzielnienie się. Działania skupiały się na monitorowaniu sytuacji osób niepełnosprawnych oraz rodzin z osobą niepełnosprawną, a następnie w miarę możliwości udzielaniu wsparcia w formach określonych ustawowo. Jednym z ważnych działań było świadczenie usług opiekuńczych i pielęgniarskich oraz rehabilitacyjnych. W 2019 r. z usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych skorzystało 348 osób niepełnosprawnych. Ogółem z usług oferowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej skorzystały w 2019 r. 1563 osoby niepełnosprawne. Średnio w latach 2014-2019 liczba niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej kształtowała się na poziomie 1 534 osób. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził również liczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowane przez Europejski Fundusz Społeczny poprzez realizację projektów:

- *„Czas na zmiany"* - celem projektu było ułatwienie integracji osób i rodzin, w tym osób niepełnosprawnych,
- *„Czas na sukces"* - od 2018 r. program mający na celu wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym,
- *„Usługi społeczne na start"* – oferta usług społecznych na rzecz osób zagrożonym wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych. Świadczono usługi m.in. w formie: edukator finansowy, dogoterapia, konsultacje i terapia logopedyczna, arteterapia, coaching rodzinny, konsultacje prawne, wsparcie i pomoc ze strony specjalistów pracy z rodziną, wsparcie psychologiczne,
- *Program Aktywny Samorząd* – celem którego jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Gliwicki Ośrodek Integracji Niepełnosprawnych działający w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej prowadził liczne działania aktywizacyjno-integracyjne dla osób niepełnosprawnych – warsztaty językowe, komputerowe, plastyczne, grupy wsparcia, imprezy integracyjne organizowane wspólnie z gliwickimi stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. W 2018 r. realizowano projekt „Nasz potencjał" na rzecz osób niepełnosprawnych, mający na celu m.in. aktywizację społeczną i integrację osób zagrożonych trwałą izolacją, zwiększenie samodzielności.

Kolejnym zadaniem mającym na celu wsparcie w usamodzielnianiu było prowadzenie mieszkań chronionych. Mieszkańcy tych mieszkań mieli zapewniona opiekę oraz możliwość treningu prowadzenia gospodarstwa domowego, nabycia umiejętności gospodarowania budżetem, odpowiedzialności za siebie i swoje leczenie, dbania o czystość, przyrządzania posiłków oraz nabycia umiejętności budowania prawidłowych relacji międzyludzkich. W 2019 r. z oferty mieszkań chronionych korzystało 19 osób. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w Środowiskowym Domu Samopomocy, w formie arteterapii w oparciu o pracownie plastyczną, witrażową, ceramiczną, a także zajęcia parateatralne oraz terapię ruchem. Prowadzone były treningi: kulinarny, farmakologiczny, umiejętności społecznych, psychozabaw. Prace plastyczne uczestników Domu prezentowane były w galerii „Sklepik z marzeniami".

W 2019 r. realizowana była opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego, wspierająca rodziny i opiekunów osób niepełnosprawnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane były również w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, m.in. w formie usług rehabilitacyjnych i ogólnousprawniających dla osób niepełnosprawnych, terapię zajęciową i indywidualną, a także podtrzymywanie kontaktów ze społeczeństwem.

Analiza podjętych działań wskazuje, że system wsparcia osób niepełnosprawnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej był na przełomie analizowanych lat sukcesywnie rozszerzany o nowe projekty i usługi, jednak system ten wymaga stałego rozwoju i zwiększania katalogu świadczonych usług. Istotne jest również kontynuowanie i podejmowanie różnorodnych działań umożliwiających skuteczne włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne. Powiększenie o dodatkowe miejsca Środowiskowego Domu Pomocy dla osób wskazujących przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (chorych na demencję lub chorobę Alzheimera) oraz dla osób ze spektrum autyzmu, to plany i wyzwania na przyszłość, z uwagi na istniejące coraz większe i pogłębiające się potrzeby w tym zakresie zgłaszane przez placówkę.

Tabela nr 4. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług pomocy społecznej

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osoby niepełnosprawne korzystające z usług pomocy społecznej	1494	1436	1421	1671	1618	1563

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

7. TWORZENIE WARUNKÓW AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH JAKO PODSTAWY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Głównym celem działania było stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków rozwoju oraz pełnego udziału w życiu społecznym poprzez likwidację barier. Na realizację zadań w zakresie tworzenia warunków aktywności społecznej wykorzystywano środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dzięki czemu udzielono osobom niepełnosprawnym dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych, do likwidacji barier w komunikowaniu się oraz do likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami. Z uwagi na ograniczone środki finansowe z PFRON oraz konieczność zapewnienia podstawowych i bieżących potrzeb osób niepełnosprawnych związanych z likwidacją barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania, zakupem sprzętu rehabilitacyjnego, zakupem środków ortopedycznych i pomocniczych, w 2019 roku nie realizowano dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych.

Istotnym przedsięwzięciem było również wspieranie usług asystenta osoby niepełnosprawnej, które na przełomie lat 2014-2019 podlegały stałemu rozwojowi i poszerzeniu oferty.

W Ośrodku Pomocy Społecznej oraz Gliwickim Centrum Organizacji Pozarządowych działały centra wolontariatu. Od kilku lat zauważalny jest stały wzrost liczby wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w 2015 r. – 26 wolontariuszy, w 2019 r. 185 wolontariuszy. Ciekawą inicjatywą był projekt Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych pn. „Lokalny Wolontariat Opiekuńczy" realizowany w 2019 r. mający na celu wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi, poprzez opiekę nad osobami niepełnosprawnymi umożliwiając jednocześnie odpoczynek dla ich opiekunów.

Miasto finansowało także usługi transportowe przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozyskano również środki finansowe z PFRON na likwidacje barier transportowych poprzez zakup samochodów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dla gliwickich jednostek organizacyjnych.

Na terenie Gliwic działały dwa warsztaty terapii zajęciowej, w których rocznie uczestniczyło ok. 100 osób. Warsztaty bazowały na stwarzaniu osobom niepełnosprawnym, w tym niepełnosprawnym intelektualnie dogodnych warunków rozwoju oraz pełnego udziału w życiu społecznym, nauce, pracy, spędzaniu wolnego czasu poprzez rehabilitację społeczną i zawodową.

Szczególnie istotnym działaniem na rzecz osób niepełnosprawnych, kończących naukę w szkołach specjalnych oraz w placówkach lub ośrodkach rehabilitacyjno-rewalidacyjno-wychowawczych był program realizowany przez Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 pn. „Rehabilitacja 25+". W ramach programu osoby niepełnosprawne otrzymywały wsparcie m.in. w postaci usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych, udziału w zajęciach usprawniających, pomocy w rozwijaniu i wsparciu aktywności oraz samodzielności życiowej, poradnictwa psychologicznego, aktywizacji zawodowej.

Kolejnym przykładem działań była organizacja imprez integracyjnych umożliwiających osobom niepełnosprawnym udział w życiu kulturalnym, rekreacji i sporcie oraz promujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia. Były to między innymi: obchody Dnia Osób Niepełnosprawnych, obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, projekt „Chcemy być razem" w ramach którego młodzież pełnosprawna miała okazję doświadczyć jak funkcjonują osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności, „Konkurs Książki Mówionej", wernisaże prac uczniów niepełnosprawnych, projekt „Bliżej niepełnosprawności", „Sklepik z marzeniami" a także dzień integracji, święto rodziny organizowane przez placówki oświatowe. W 2016 r. miasto Gliwice otrzymało wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie „Samorząd Równych Szans" za inicjatywy na rzecz środowiska niepełnosprawnych realizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną. Bardzo ważną inicjatywą było zorganizowanie konkursu „Gliwiczanin bez barier 2014", nakierowanego na promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia oraz na zmianę społecznego wizerunku osób niepełnosprawnych.

Podejmowano działania w celu dostosowania obiektów miejskich do potrzeb osób niepełnosprawnych, np. utworzenie nowej siedziby Środowiskowego Domu Samopomocy, modernizacja placówek oświatowych, dostosowano 3 filie Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Działania w zakresie dostępności obiektów miejskich do potrzeb osób niepełnosprawnych podejmowane były w ograniczonym zakresie, głównie ze względów finansowych. Istotnym pozostaje poszerzenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej i dalsza kontynuacja działań zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych i likwidacji barier architektonicznych przestrzeni publicznej. Pozostała część zadań została zrealizowana na satysfakcjonującym poziomie.

Tabela nr 5. Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2014-2019

Świadczenia z PFRON	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wniosków o przyznanie świadczenia indywidualnego	2234	2 181	2 000	1 807	1 703	2029

Liczba osób objętych świadczeniami indywidualnymi	1069	1 227	1 016	1 089	973	979
% w stosunku do złożonych wniosków	47,85	56,26	50,80	60,27	57,13	48,10
Wartość świadczeń indywidualnych [zł]	**1 246 793**	**1 416 783**	**1 286 148**	**1 277 783**	**1 316 718**	**1 442 143**

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I TWORZENIE PARTNERSTWA LOKALNEGO NA RZECZ NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Celem działania było wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz współdziałanie w diagnozowaniu i zaspokajaniu potrzeb niepełnosprawnych. Najważniejszą formą współpracy było zlecanie organizacjom realizacji zadań publicznych w dziedzinie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach tej współpracy organizacje pozarządowe zrealizowały między innymi zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niewidomych i słabowidzących, osób z zaburzeniami psychicznymi, kobiet po mastektomii, osób chorych na stwardnienie rozsiane, a także dzieci ze sprzężoną niepełnosprawnością. Realizowane były również zadania związane z integracją osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną oraz działania mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu. Przy współpracy z organizacjami pozarządowymi corocznie organizowane były również obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. W pozytywnym klimacie odbywała się współpraca z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w skład której między innymi wchodzili przedstawiciele gliwickich organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Rada opiniowała projekty lokalnych aktów prawnych dotyczących spraw osób niepełnosprawnych oraz inicjowała działania dotyczące integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Gliwickim organizacjom pozarządowym udzielano również wsparcia poprzez udostępnianie pomieszczeń na spotkania zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami, bezpłatne konsultacje z zakresu prawa i księgowości, udzielanie informacji o możliwości pozyskania funduszy z różnych źródeł oraz poradnictwo w przygotowaniu i wypełnianiu ofert o dotacje miejskie. Współorganizowano także wystawy i wernisaże twórczości osób niepełnosprawnych, przeprowadzono szkolenia dla osób chcących zostać wolontariuszami oraz dla koordynatorów wolontariatu. Promowano gliwickie organizacje pożytku publicznego w związku z akcją „1%", zorganizowano coroczne gale „Dzień Wolontariusza", podczas których nagradzano wolontariuszy i organizacje pozarządowe.

Zakres i poziom przedsięwzięć nakierowanych na współpracę z organizacjami pozarządowymi pozwala na ocenę celu jako zrealizowanego w pełni.

Tabela nr 6. Środki budżetu miasta przekazane na realizację zadań w dziedzinie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kwota dotacji z budżetu miasta Gliwice przekazana na realizację zadań w dziedzinie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	**99.430,00**	**42.330,00**	**55.000,00**	**45.700,00**	**38.670,00**	**91.953,00**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urząd Miejski w Gliwicach

9. ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEJ INFORMACJI ZWIĄZANEJ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Głównym celem działań było umożliwienie osobom niepełnosprawnych dostępu do rzetelnej, kompleksowej i pełnej informacji. Szczególne znaczenie mieli Konsultanci do spraw osób niepełnosprawnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach, których zadaniem było między innymi udzielanie pomocy niepełnosprawnym i ich rodzinom w załatwianiu życiowych problemów, udzielanie pomocy przy załatwianiu spraw na terenie Urzędu Miejskiego, uzyskaniu środków finansowych i rzeczowych niezbędnych do życia poprzez kierowanie do odpowiednich jednostek i stowarzyszeń, informowanie o sytuacji osób niepełnosprawnych w świetle prawa, a także przekazywanie szczegółowych informacji na temat pojęcia osoby niepełnosprawnej, sposobie załatwienia renty socjalnej i renty inwalidzkie, udostępnianie aktualnego wykazu zakładów pracy chronionej oraz udzielanie informacji na temat przywilejów osób niepełnosprawnych (ulg pocztowych, telekomunikacyjnych, abonamentu RTV, opłat paszportowych, biletów do muzeów, przejazdów komunikacją miejską, dodatku 500+). Ważnym źródłem informacji z zakresu niepełnosprawności była również strona internetowa i informator przygotowany przez placówki zajmujące się osobami niepełnosprawnymi. W zakładce „Informator dla niepełnosprawnych" na stronie internetowej miasta, zamieszczano istotne informacje poświęcone problematyce niepełnosprawności. Na zlecenie miasta organizacja pozarządowa przygotowała „Broszurę dla osób niepełnosprawnych" zawierającą najważniejsze informacje o prawach, uprawnieniach i przywilejach osób niepełnosprawnych.

Zapewniono również osobom niepełnosprawnym usługi w formie warsztatów komputerowych, porad prawnych, pomocy w wypełnianiu PIT-ów oraz bezpłatnego dostępu do Internetu. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia zostały zrealizowane, jednakże w kolejnych latach konieczne będzie położenie większego nacisku na koordynację działalności punktów informacyjno-doradczych dla osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 7. Liczba porad udzielona osobom niepełnosprawnym przez konsultantów ds. osób niepełnosprawnych

Konsultant ds. Osób Niepełnosprawnych	2014	2015	2016	2017	2018	2019
turnusy rehabilitacyjne	915	652	425	426	356	215
karta parkingowa	1248	374	114	68	104	82
określenie stopnia niepełnosprawności	1295	955	586	470	427	343
Informacje n/t ZPCH	123	122	76	66	71	65
Informacje n/t stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych	106	81	42	44	41	43
uprawnienia i ulg przysługujące osobom niepełnosprawnym	795	489	331	216	261	243
Pomoc osobom głuchoniemym	455	539	445	306	279	293
Informacje n/t kredytów udzielanych przez PFRON	188	139	91	77	71	64
Inna pomoc (pisanie podań, pism, interwencje telefoniczne itp..)	603	568	333	347	331	310
razem	**5728**	**3919**	**2443**	**2020**	**1941**	**1658**

Źródło: Biuro Obsługi Interesantów Urząd Miejski w Gliwicach

10. PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI I REALIZACJA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Celem działań było zwrócenie uwagi na prawa osób niepełnosprawnych i ich potrzeby oraz zmiana wizerunku osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. Podczas realizacji programu zarówno instytucje miejskie, jak i organizacje pozarządowe podejmowały różnorodne działania związane z przeciwdziałaniem dyskryminacji oraz poszanowaniem praw osób niepełnosprawnych.

Przykładem takich działań były:

- działalność „Galerii w podwórzu", w której odbywały się wernisaże, wystawy prac osób niepełnosprawnych, spotkania z poezją oraz inne imprezy integracyjne,

- projekt „"(Nie)Obecni" mający na celu przeciwdziałanie uprzedzeniom w stosunku do osób upośledzonych umysłowo – w ramach projektu zorganizowano sesje zdjęciową osób niepełnosprawnych, a fotografie były udostępnione dla szerokiego spektrum odbiorców, m.in. w Centrum Handlowym „Forum",

- działalność galerii „Sklepik z marzeniami" prezentującej twórczość osób niepełnosprawnych,

- projekt „Sprawna szkoła" – warsztaty dla uczniów nastawione na przełamywanie barier oraz naukę zachowań społecznych w odniesieniu do niepełnosprawności,

- „Dzień uśmiechu" – wspólne imprezy integracyjne na terenie przedszkola,

- kampania społeczna przeciw negatywnym zachowaniom w szkołach „Pozytywni.Gliwice.pl",

- obchody „Dnia autyzmu".

Na przełomie 2014-2019 zorganizowano łącznie ponad 500 inicjatyw dotyczących zmiany społecznego wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz przestrzegania praw tych osób.

Ponadto Gliwicki Ośrodek Integracji Niepełnosprawnych był miejscem, gdzie osoby niepełnosprawne miały możliwość skorzystania z atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, umożliwiano realizację potrzeb kulturalnych i rekreacyjnych poprzez organizację świąt i uroczystości okolicznościowych.

Warsztaty Terapii Zajęciowej promowały wiele działań zmierzających do zmiany społecznego wizerunku osoby niepełnosprawnej poprzez organizowanie imprez integracyjnych, „dni otwartych", kiermaszy prac wykonanych przez osoby niepełnosprawne.

Fundacja „Różyczka" zorganizowała cykl spotkań kawiarnianych dla niepełnosprawnych, połączonych z prelekcją na temat historii Gliwic i śląska dla osób niepełnosprawnych, mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i zapewnienie pełnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym miasta.

Różnorodność oraz dostępność programów na rzecz osób niepełnosprawnych spowodowały, że zrealizowane przedsięwzięcia w tym zakresie można ocenić jako odpowiednie do istniejących potrzeb.

11. PODSUMOWANIE

Analiza podjętych działań pozwala na stwierdzenie, że „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014 - 2019 r." w zdecydowanej większości jego zapisów został zrealizowany. Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć wpłynęła pozytywnie na społeczne i materialne warunki życia niepełnosprawnych mieszkańców Gliwic oraz na ograniczenie zjawiska ich wykluczenia społecznego. Kontynuowano zadania realizowane w latach poprzednich, ale wprowadzono także nowe obszary działań, przykładowo realizowano przedsięwzięcia skierowane do opiekunów osób niepełnoprawnych w formie opieki wytchnieniowej, usług asystenta osoby niepełnosprawnej uruchomiono Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej, realizowano program „Rehabilitacja 25+", zakupiono ze środków PFRON samochody dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podejmowano szereg działań zmierzających do zapobiegania niepełnosprawności, w formie np. kampanii zdrowotnych, zajęć profilaktycznych. Placówki oświatowe podejmowały działania nakierowane na uczniów niepełnosprawnych – poprzez wczesną interwencję, terapię oraz różnorodne formy wsparcia w procesie edukacji, ale również na uczniów pełnosprawnych, poprzez działania otwierające ich na świat osób niepełnosprawnych. Pomimo trudności w dostępie do rynku pracy osób niepełnosprawnych, podejmowane były różnorodne inicjatywy w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Giełdy pracy dla osób niepełnosprawnych,

organizowane corocznie w partnerstwie instytucji, organizacji, związków pracodawców i pracodawców stały się jednym z ważniejszych cyklicznych wydarzeń na lokalnym rynku pracy. We współpracy z organizacjami pozarządowymi podjęto wiele inicjatyw zmierzających do zaspokojenia różnorodnych potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców miasta oraz ich integracji ze społecznością lokalną. Bardzo ważne było włączenie do działań samych osób niepełnosprawnych. Podejmowano działania mające na celu wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych, a także osób pracujących na co dzień z niepełnosprawnymi poprzez szkolenia, warsztaty, grupy wsparcia. Istotnym działaniem było również zapewnienie informacji związanej z niepełnosprawnością przez konsultantów ds. osób niepełnosprawnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych zostały nagrodzone w konkursie na najlepsze praktyki jednostek samorządu terytorialnego w zakresie polityki na rzecz osób niepełnosprawnych, ogłoszonego przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego oraz PFRON „Samorząd Równych Szans".

Za w pełni satysfakcjonujące można uznać działania w zakresie integracji osób niepełnosprawnych, wspierania ich aktywności społecznej, przedsięwzięcia w zakresie wyrównywania szans niepełnosprawnych w dostępie do edukacji, a także działania dotyczące współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Część zadań zrealizowana została niestety w ograniczonym zakresie, co spowodowane było przede wszystkim niewystarczającymi środkami finansowymi, w tym zbyt małą pulą środków z PFRON przekazywanych na realizację zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej. Do obszarów, w których efekty działań były mniejsze niż zakładano należy zaliczyć przystosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych oraz dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych. Działania te wymagają stałego poszerzania w różnych formach, by dostosować przestrzeń publiczną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podjęto działania, lecz w ograniczonym zakresie, w celu utworzenia systemu asystentów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz opieki wytchnieniowej. Konieczne jest systematyczne rozszerzanie zakresu tych usług. Dalszego doskonalenia wymaga również system koordynacji i wymiany informacji dotyczących problematyki niepełnosprawności. Na problemy osób niepełnosprawnych nadal wpływają warunki makroekonomiczne takie jak: niski poziom materialny, brak swobodnego dostępu do usług rehabilitacyjnych finansowanych przez NFZ, niski poziom kwalifikacji zawodowych, co powoduje, że konieczne jest doskonalenie systemu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych i położenie nacisku na kompleksowość świadczonych usług. Konieczne jest więc wdrażanie nowych i doskonalenie istniejących form wsparcia osób niepełnosprawnych. Działania te będą podejmowane w ramach realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020 - 2025".

Załącznik nr 1 do sprawozdania z realizacji „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2019"

Dane liczbowe z realizacji programu w 2019 r.

Cel operacyjny 1 wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności	**2019**
Mierniki:	
Liczba programów na rzecz zdrowego stylu życia, kampanii informacyjnych i profilaktycznych	245
Liczba dzieci i ich rodziców objętych wczesnym wspomaganiem	561

Liczba programów i projektów na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych	32
Liczba oraz kwota udzielonych dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i środków pomocniczych	858 osób/785 441 zł
Cel operacyjny 2 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji	
Mierniki:	
liczba placówek oświatowych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne	1
liczba dzieci i młodzieży korzystającej z transportu organizowanego dla osób niepełnosprawnych	277
wskaźnik uczniów niepełnosprawnych korzystających z zajęć rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych	b.d.
liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów i konferencji poświęconych tematyce kształcenia osób niepełnosprawnych oraz nowatorskich form pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną	28
wskaźnik udziału niepełnosprawnych uczniów korzystających ze specjalistycznego poradnictwa do ogólnej liczby osób niepełnosprawnych	63%
liczba placówek, które wzbogaciły wyposażenie o dodatkowy sprzęt i pomoce dydaktyczne usprawniające proces dydaktyczny uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	33
liczba rodziców i opiekunów prawnych uczniów niepełnosprawnych, uczestniczących w szkoleniach, terapii, grupach wsparcia	243
Cel operacyjny 3 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rynku pracy	
Mierniki:	
odsetek bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy do ogólnej liczby osób zarejestrowanych w PUP	9,8 %
liczba programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w tych programach	12 programów
Liczba podjęć pracy osób niepełnosprawnych zaewidencjonowana przez PUP	111
odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pośrednictwa pracy i specjalistycznego poradnictwa zawodowego do ogólnej liczby zarejestrowanych w PUP osób niepełnosprawnych	100%
liczba niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia zawodowe	9
liczba osób niepełnosprawnych korzystających form aktywizacji zawodowej finansowanych ze środków PFRON	18
liczba zgłoszeń o podjęciu działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne	8

Cel operacyjny 4 **Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej**	
Mierniki:	
liczba osób niepełnosprawnych korzystających z poszczególnych usług pomocy społecznej	1563
liczba ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług ośrodków wsparcia	6 ośrodków/118 osób
liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w programach usamodzielniania	35
liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych oraz pomocy psychologicznej	84
Cel operacyjny 5 **Tworzenie warunków aktywności osób niepełnosprawnych jako podstawy integracji społecznej**	
Mierniki:	
liczba wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych	185
liczba asystentów działających na rzecz osób niepełnosprawnych	6
liczba imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych dostępnych dla osób niepełnosprawnych	365
liczba oraz kwota dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	120/654 722 zł
kwota dofinansowania działalności warsztatów terapii zajęciowej oraz liczba uczestników warsztatów	109 osób/2 191 627 zł
Liczba oraz kwota udzielonych dofinansowań do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	0
kwota dofinansowania do usług transportowych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz liczba osób niepełnosprawnych korzystających z przystosowanego transportu	12 osób/26.828 zł
liczba szkoleń, warsztatów i konferencji dotyczących umiejętności społecznych osób niepełnosprawnych	9
Kwota środków przekazanych na likwidację barier transportowych	155 265,36 zł
Cel operacyjny 6 **Współpraca z organizacjami pozarządowymi i tworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz niepełnosprawnych**	
Mierniki:	
liczba programów i projektów dotyczących problematyki niepełnosprawności zrealizowanych przy współudziale środowiska osób niepełnosprawnych	11

liczba osób przeszkolonych do pracy na rzecz osób niepełnosprawnych	676
Liczba oraz kwota dotacji udzielonych z budżetu miasta organizacjom pozarządowym realizującym zadania w dziedzinie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	5/91 953 zł
liczba konferencji, spotkań i innych imprez okolicznościowych związanych z problematyką niepełnosprawności	60
Cel operacyjny 7 **Zapewnienie kompleksowej informacji związanej z niepełnosprawnością**	
Mierniki:	
liczba punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych	5
liczba programów edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych mających na celu podnoszenie ich świadomości dotyczącej przysługujących uprawnień, a także ich potencjału i wkładu w życie społeczności lokalnej	5
liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze specjalistycznego poradnictwa, w tym porad prawnych	144
Cel operacyjny 8 **Przeciwdziałanie dyskryminacji i realizacja praw osób niepełnosprawnych**	
Mierniki:	
liczba programów mających na celu kształtowanie wśród mieszkańców miasta, w szczególności dzieci i młodzieży, postaw sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi oraz liczba uczestników tych programów	20 programów
liczba inicjatyw dotyczących zmiany społecznego wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz przestrzegania praw obywatelskich osób niepełnosprawnych	110

Załącznik nr 16

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2016–2021.

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2019–2021

Podstawa prawna:

1) art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.),
2) uchwała nr XLI/909/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2019-2021".

Realizatorzy i partnerzy programu:

1) Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny,
2) Ośrodek Pomocy Społecznej,
3) placówki opiekuńczo – wychowawcze,
4) sąd rodzinny, kuratorzy zawodowi i społeczni,
5) placówki oświatowe,
6) organizacje pozarządowe,
7) Zakład Gospodarki Mieszkaniowej,
8) Policja i Straż Miejska,
9) Urząd Miejski.

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU:
WDROŻENIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Cel szczegółowy nr 1: Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia:

Załącznik Nr 16. Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2019–2021

Tabela 1. **Promowanie rodzicielstwa zastępczego poprzez prowadzenie akcji promujących rodzicielstwo zastępcze oraz nawiązanie współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz promocji i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba podmiotów, z którymi nawiązano współpracę na rzecz promocji i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	18		
Liczba i rodzaj działań, które zostały podjęte w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym	67		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Uwaga: Podmioty:

1. Piast Gliwice S.A.,
2. Piast Gliwice Futsal,
3. The Software House Gliwice,
4. Arena Gliwice,
5. Nexteer Automotive Gliwice,
6. ZF (dawniej TRW) Gliwice,
7. HL Display Gliwice,
8. Nbit Gliwice,
9. Stowarzyszenie GTW,
10. Gliwickie Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „Pod Skrzydłami”,
11. Parafia Ewangelicko- Augsburska w Gliwicach,
12. Pozytywni.pl,
13. Fundacja Jesteśmy dla Was Katowice (OPOPP),
14. Szkoła Podstawowa nr 39 w Gliwicach,
15. Zespół Przedszkoli Miejskich nr 4 w Gliwicach,
16. Zespół Szkół Ekonomiczno - Technicznych w Gliwicach,
17. Szkoły Filomata w Gliwicach,
18. Sąd Okręgowy w Gliwicach.

19. Rodzaj działań:
20. działania o charakterze integracyjnym:
21. udział w wydarzeniach sportowych, kulturalnych,
22. organizacja Pikniku Rodzinnego promującego rodzicielstwo zastępcze dla ok. 600 uczestników,

23. organizacja Mikołajek dla dzieci w pieczy zastępczej w Gliwicach – ok. 300 dzieci,
24. współorganizacja Spotkania Świątecznego/Wigilijnego dla ok. 400 osób,

- zgłoszenie rodziny zastępczej i nagroda dla Pani Beaty Wiśniewskiej w ramach Konkursu Przyjaciel Rodziny organizowanym przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach,
- udział i promocja podczas 3 turnusów rekolekcji dla Rodzin na Górze św. Anny.

1. działania o charakterze promocyjnym:
   - prowadzono stronę na portalu Facebook (obecnie 960 obserwujących użytkowników),
   - prowadzono infolinię dola kandydatów na rodziny zastępcze,
   - prowadzono stoiska promocyjne podczas imprez miejskich,
   - emitowano spot promocyjny,
   - przekazywano ulotki, plakaty oraz inne materiały o charakterze promocyjno-informacyjnym,
   - nawiązano i realizowano współpracę z podmiotami lokalnymi.
2. działania o charakterze edukacyjnym (m.in. organizacja 7 szkoleń i 1 konferencji).

Tabela 2. **Diagnozowanie potrzeb w zakresie zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym należytej opieki rodziców biologicznych w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba wydanych postanowień sądu dot. zabezpieczenia dzieci w pieczy zastępczej	54		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 3. **Tworzenie spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, w tym zawodowych specjalistycznych dla: dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci zabezpieczonych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnich matek z dziećmi poprzez pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów narodziny zastępcze	3		
Liczba utworzonych rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych, w tym zawodowych specjalistycznych	35		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 4. **Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych w liczbie (łącznie funkcjonujących rodzin w mieście): 2019 r. – 30 rodzin zawodowych, 2020 r. – 33 rodziny zawodowe, 2021 r. – 36 rodzin zawodowych w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba zawodowych rodzin zastępczych	23		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 5. **Tworzenie rodzinnych domów dziecka w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba utworzonych rodzinnych domów dziecka	0		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Cel szczegółowy nr 2: Wspieranie istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej w prawidłowym wypełnianiu ich funkcji.

Przedsięwzięcia:

Tabela 6. **Objęcie dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej specjalistycznym wsparciem w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych specjalistycznym wsparciem	356		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 7. **Organizowanie szkoleń, grup wsparcia oraz treningów umiejętności wychowawczych mających na celu podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinny dom dziecka w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, które brały udział w szkoleniach, grupach wsparcia, treningach umiejętności wychowawczych	24		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 8. **Udzielanie rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka specjalistycznego poradnictwa w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba porad udzielonych rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka	463		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 9. **Objęcie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pomocą wolontariuszy, pomocą przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pomocą wolontariuszy, pomocą przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	127		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 10. **Pozyskiwanie i szkolenie rodzin pomocowych w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba utworzonych rodzin pomocowych	13		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 11. **Wsparcie finansowe rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka poprzez udzielanie: świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatków wychowawczych, dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka, jednorazowych świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym oraz świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, które otrzymały co miesiąc: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatek wychowawczy	221		
Roczna kwota wypłaconych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatków wychowawczych	4 539591,47		
Liczba rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, które otrzymały co miesiąc dodatki do świadczeń na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka	19		
Roczna kwota wypłaconych dodatków do świadczeń na pokrycie zwiększonych kosztów	40 377,83		

utrzymania dziecka

Liczba rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, które otrzymały środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	36		
Roczna kwota wypłaconych środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	75 330,75		
Liczba rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, które otrzymały świadczenia na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	21		
Roczna kwota wypłaconych świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	46 000,00		
Liczba dzieci, na które przyznano rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	70		
Roczna kwota wypłaconych jednorazowych świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	106 940,00		
Liczba dzieci, na które przyznano rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	121		
Roczna kwota wypłaconych dofinansowań do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	33 901,32		

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Cel szczegółowy nr 3: Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia:

Tabela 12. **Udzielanie wsparcia w formie pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba wychowanków, którzy skorzystali ze wsparcia pracownika socjalnego oraz specjalistycznego poradnictwa	87		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 13. **Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w szczególności poprzez przyznanie miejsca w mieszkaniu chronionym oraz lokalu z zasobów miasta Gliwice w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba wychowanków przebywających na mieszkaniach chronionych	18		
Liczba wychowanków, którzy otrzymali mieszkanie z zasobów gminy	3		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 14. **Wsparcie finansowe i rzeczowe wychowanków pieczy zastępczej poprzez udzielanie pomocy pieniężnej na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba wychowanków, którzy uzyskali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki	88		
Roczna kwota wypłaconej pomocy na kontynuowanie nauki	453 921,56		
Liczba wychowanków, którzy uzyskali pomoc na usamodzielnienie	13		
Roczna kwota wypłaconej pomocy na usamodzielnienie	62 455,00		
Liczba wychowanków, którzy uzyskali pomoc na zagospodarowanie	15		
Roczna kwota wypłaconej pomocy na zagospodarowanie	27 367,00		

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Cel szczegółowy nr 4: Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Przedsięwzięcia:

Tabela 15. **Umożliwienie kadrom realizującym zadania w zakresie pomocy dziecku i rodzinie podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i konferencjach w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny	43		
Liczba pracowników Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, którzy uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach	30		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 16. **Wzmocnienie kompetencji wychowawczych osób zapewniających dzieciom opiekę i wychowanie w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2019-2021**

Miernik	2019	2020	2021
Liczba szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych	6		
Liczba pracowników zapewniających dzieciom opiekę i wychowanie w instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach	7		

Źródło: Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Z analizy zebranych danych wynika, że cele i przedsięwzięcia przyjęte do realizacji w niniejszym programie w roku 2019 zostały zrealizowane.

sporządzili:

- Małgorzata Magiera - starszy specjalista pracy z rodziną Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny
- Magdalena Czyżewska - Zespół Kierowania Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny

data sporządzenia sprawozdania: 3.03.2020 r.

zaakceptowała: Ewa Pruska - p.o. Dyrektor Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny
data zaakceptowania sprawozdania: 3.03.2020 r.

zatwierdziła: Ewa Weber - Zastępca Prezydenta Miasta Gliwice
data zatwierdzenia sprawozdania: 9.03.2020 r.

Załącznik nr 17

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019–2022.

Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019 – 2022

Podstawa prawna: Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019-2022 jest opracowany zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016-2025, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie śląskim na lata 2014-2020, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Realizatorzy i partnerzy programu:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Jednostki Organizacyjne Miasta, w szczególności (Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, placówki oświatowe).
3. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień.
6. Policja.
7. Sądy.
8. Prokuratura.
9. Służba zdrowia.
10. Organizacje pozarządowe.
11. Pozostali partnerzy działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Załącznik Nr 17. Sprawozdanie za rok 2019 z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019 – 2022

CEL STRATEGICZNY:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie miasta poprzez skoordynowanie działań wszystkich podmiotów, które z mocy prawa lub inicjatywy własnej podejmują pracę na rzecz profilaktyki przemocy w rodzinie, pomocy na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie oraz reedukacji społecznej sprawców przemocy.

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
1. **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.**	Przeprowadzanie z osobami stosującymi przemoc w rodzinie rozmów motywujących do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych	Przeprowadzono rozmowy motywujące do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych: Ośrodek Pomocy Społecznej - z 95 osobami stosującymi przemoc w rodzinie, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny - z 38 osobami stosującymi przemoc w rodzinie, placówki szkolno–oświatowe - z 62 osobami stosującymi przemoc w rodzinie, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna – z 9 osobami stosującymi przemoc w rodzinie.
	Przeprowadzanie z osobami stosującymi przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego	Ośrodek Pomocy Społecznej 77 osób stosujących przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem motywował do podjęcia leczenia odwykowego. Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny 25 osób stosujących przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem motywowało do podjęcia leczenia odwykowego. Placówki szkolno–oświatowe 15 osób stosujących przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem motywowały do podjęcia leczenia odwykowego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 79 osób stosujących przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem motywowała do podjęcia leczenia odwykowego. Miejski Zarząd Usług Komunalnych w ramach prowadzonego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin przeprowadził rozmowy motywujące z 22 sprawcami przemocy domowej. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna 12 osób stosujących przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem motywowała do podjęcia leczenia odwykowego.
	Realizowanie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i programów psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc	Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził 1 edycję programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, do której przystąpiło 9 sprawców, z czego ukończyły program 4 osoby oraz 1 edycję programu oddziaływań psychologiczno-

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
	w rodzinie	terapeutycznych, do której przystąpiło 4 sprawców, z czego ukończyły program 3 osoby.
	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno–edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Uczestnicy programu edukacyjno-korekcyjnego podlegają monitoringowi pod względem zachowań związanych z przemocą zarówno w trakcie trwania programu jak i przez okres do 3 lat po jego zakończeniu. Badanie prowadzone jest w oparciu o wywiad, ankietę i informacje z innych instytucji pracujących z osobą, która ukończyła program.
	Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie	Skuteczność programów oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych badana jest za pomocą ankiet przed i po zakończeniu programu. Wskaźnikiem skuteczności w obu programach jest liczba osób, które po ukończeniu programu nie powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy. Program psychologiczno-terapeutyczny przewiduje badanie jego efektywności w 3 i 6 miesiącu po jego ukończeniu.
	Monitorowanie oddziaływań prawnych wobec osób stosujących przemoc	Prokuratura Rejonowa Gliwice-Wschód skierowała do Sądu 52 akty oskarżenia oraz 8 wniosków o zastosowanie tymczasowego aresztowania przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie. W stosunku do osób podejrzanych wydała 10 nakazów opuszczenia lokalu zajmowanego przez sprawcę przemocy w rodzinie wspólnie z pokrzywdzonym, 23 postanowienia o oddaniu pod dozór policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonymi i 16 postanowień o oddaniu pod dozór policji z jednoczesnym wezwaniem do opuszczenia lokalu, zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym. Prokuratura Rejonowa Gliwice-Zachód skierowała do Sądu 63 akty oskarżenia oraz 6 wniosków o zastosowanie tymczasowego aresztowania o czyny przemocy w rodzinie. W stosunku do podejrzanych zastosowano 17 środków zapobiegawczych polegających na nakazie opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi i zakazach zbliżania się i kontaktowania z pokrzywdzonymi, orzeczono 3 samoistne zakazy zbliżania się i kontaktowania się z pokrzywdzonymi. I Zespół Kuratorskiej Służby Sadowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych prowadził 30 nadzorów kuratorskich w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy.

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby stosujące przemoc w rodzinie	Placówki szkolno-oświatowe opracowały i upowszechniły poprzez gazetki szkolne, dziennik elektroniczny i ulotki informacje w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy oraz stosujące przemoc w rodzinie wraz z wykazem instytucji pomocowych.
2. **Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy i ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.**	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	Zostało sporządzonych 307 formularzy „Niebieskich Kart – A". Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołała 270 grup roboczych celem rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny zakończył 165 procedur „Niebieskie Karty".
	Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych przemocą oraz dotkniętych przemocą	Monitorowano sytuację rodzinną w 382 rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty".
	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził wobec 25 dzieci procedurę postępowania w zakresie zastosowania art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia w wyniku przemocy w rodzinie.
	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie schronienia w ośrodku interwencji kryzysowej i domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	Ze schronienia w hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało 14 osób, a z oferty Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży 17 osób.
	Udzielanie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz zagrożonym przemocą w rodzinie wsparcia w rozwiązywaniu problemów istotnych dla ich funkcjonowania oraz szerokiej pomocy w formie poradnictwa psychologicznego,	Ośrodek Pomocy Społecznej 173 osoby objął wsparciem w rozwiązywaniu problemów istotnych dla ich funkcjonowania oraz pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, socjalnego, zawodowego, prawnego i medycznego. Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny objęło ww. wsparciem 112 osób, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna 429 osób objęła wsparciem w rozwiązywaniu

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
	pedagogicznego, rodzinnego, socjalnego, zawodowego, prawnego i medycznego	problemów istotnych dla ich funkcjonowania oraz pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego. Miejski Zarząd Usług Komunalnych w ramach prowadzonego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin wsparł 22 ofiary przemocy domowej. I Zespół Kuratorskiej Służby Sadowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych udzielił 9 osobom wsparcia w rozwiązywaniu problemów istotnych dla ich funkcjonowania oraz pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego. Placówki szkolno–oświatowe objęły ww. wsparciem 195 osób.
	Prowadzenie grup wsparcia i grup informacyjno-edukacyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie	Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna prowadziła grupy wsparcia i grupy informacyjno–edukacyjne, z których skorzystało 21 osób.
	Udzielanie osobom doznającym przemocy w rodzinie pomocy w procesie usamodzielniania poprzez: - zapewnienie dalszego schronienia w mieszkaniu chronionym przeznaczonym dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - przyznanie mieszkania z zasobów gminy	12 osób skorzystało z mieszkania chronionego przeznaczonego dla osób doznających przemocy w rodzinie. 2 lokale zostały wskazane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej do zasiedlenia osobom, które dostarczyły do akt sprawy wyrok potwierdzający występowanie przemocy w rodzinie.
	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby doznające przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej upowszechnił materiały informacyjne w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez dzieci i młodzież w formie ulotek, długopisów i breloków. Ww. rozdysponowano w placówkach oświatowych w ramach współpracy z KMP. Prokuratury Rejonowe Gliwice-Wschód i Gliwice-Zachód włączyły się w akcje informacyjne dla osób dotkniętych przemocą poprzez umieszczanie w miejscach ogólnodostępnych ulotek i plakatów nt. form pomocy i instytucji udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna opracowała i upowszechniła materiały informacyjne w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby doznające przemocy. Placówki szkolno–oświatowe rozpowszechniały ulotki i udostępniły materiały informacyjne

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
		nt. m.in. form i instytucji udzielających pomocy w sytuacji przemocy, procedury NK w gablotach szkolnych oraz podczas zebrań rodziców.
3. **Profilaktyka i edukacja społeczna**	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta	Diagnoza za okres 2015-I połowa 2018 została przygotowana w listopadzie 2018 r. przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach. Na jej podstawie opracowany został Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019-2022. W 2019 roku nie podejmowano działań w obszarze diagnozowania zjawiska przemocy.
	Poszerzanie wiedzy u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób powyżej 60 r. ż. na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 1 program mający na celu poszerzanie wiedzy u dorosłych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, zapobieganie przemocy w rodzinie tj. program „Rozwiń skrzydła – uwierz w siebie" skierowany do kobiet i ich dzieci, które uzyskały schronienie w mieszkaniu chronionym. W ww. programie brało udział 5 rodzin. Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny zrealizowało program mający na celu poszerzenie wiedzy u dorosłych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, propagujący skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy i reagowania na przemoc oraz działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (2 edycje Treningu Umiejętności Wychowawczych, w których uczestniczyło 35 osób). Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna zrealizowała 8 inicjatyw, które zawierały treści mające na celu poszerzanie wiedzy u dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz propagujące skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy i reagowania na przemoc, w których łącznie uczestniczyło 315 osób w formie wykładów i warsztatów np. umiejętności rozwiązywania konfliktów, Szkoła bez przemocy, Odlot, Radzenie sobie z krzywdzeniem oraz 3 programy dla dorosłych, w których uczestniczyło 29 osób (Szkoła dla rodziców, Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera, warsztat pt. Relacja matka-córka). Placówki szkolno–oświatowe realizowały inicjatywy mające na celu poszerzenie wiedzy

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
		u dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz propagujące skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy i reagowania na przemoc w formie programów wychowawczo-profilaktycznych oraz programów profilaktycznych w świetlicach szkolnych. Działania przeprowadzono w formie warsztatów, prelekcji, pogadanek, filmów profilaktycznych i przedstawień profilaktycznych w 34 szkołach, w których uczestniczyło 8475 uczniów. Komenda Miejska Policji we współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej zrealizowała warsztaty profilaktyczne adresowane do uczniów V klas szkół podstawowych, których celem było nabycie przez dzieci umiejętności nazywania i rozpoznawania zachowań przemocowych, nabycie wiedzy o osobach i instytucjach pomocowych. Przeprowadzono 97 spotkań, w których uczestniczyło około 1937 uczniów.
	Propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy i reagowania na przemoc	Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 1 edycję programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla 9 osób. Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował 1 edycję programu oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla 4 osób. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna zrealizowała 3 działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie dla 52 osób (Szkoła dla rodziców, warsztaty i wykłady dla rodziców). Komenda Miejska Policji przeprowadziła 12 spotkań z młodzieżą szkolną, nauczycielami, mieszkańcami i radami osiedla, w czasie których poruszany był problem przemocy w kontekście odpowiedzialności prawnej, w spotkaniach uczestniczyło około 150 osób.
	Prowadzenie kampanii społecznych o tematyce z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	W 2019 roku podmioty realizujące program nie prowadziły kampanii społecznych o tematyce z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji	Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił 157 porad służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna udzieliła 429 porad służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
	rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	Placówki szkolno–oświatowe objęły 1628 osób działaniami edukacyjnymi służącymi wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie podczas zebrań rodziców i opiekunów, rozmów indywidualnych i konsultacji oraz udzieliły 263 porad, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
	Nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.	Placówki szkolno–oświatowe podejmowały inicjatywy w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi m.in. ze stowarzyszeniem „Kopernik", parafią MB Kochawińskiej, Caritasem, parafią św. Bartłomieja organizując programy artystyczno-profilaktyczne oraz imprezy okolicznościowe dla dzieci i rodziców, podczas których podnoszono świadomość społeczną na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował szkolenia adresowane do przedstawicieli jednostek realizujących procedurę NK, członków powoływanych grup roboczych, obejmujących tematy: „Pomoc dziecku z doświadczeniem przemocy", „Praca z osobami stosującymi przemoc", „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy". W ww. szkoleniach uczestniczyły w sumie 73 osoby. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przeprowadził szkolenia dla 65 przedstawicieli służby zdrowia z zakresu przemocy, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty". Placówki szkolno–oświatowe zorganizowały 2 szkolenia, w których brało udział 80 osób. Wobec 390 osób podjęto różne formy wsparcia psychologicznego. Komenda Miejska Policji przeprowadziła szkolenie dla pracowników Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodzin oraz Domów Dziecka, w szkoleniu wzięło udział 26 osób. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna zorganizowała 1 szkolenie, w którym wzięło udział 28 osób. Wobec 12 osób podjęto różne formy wsparcia psychologicznego.
	Wdrożenie systemu wsparcia	Wobec 402 osób placówki szkolno-oświatowe

Cel operacyjny	Przedsięwzięcia	Realizacja mierników
	dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w rodzinie, w formie m. in. superwizji, grup wsparcia.	oraz PPP podjęły różne formy wsparcia psychologicznego.
	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych dla osób i podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie.	W 2019 roku nie podejmowano działań w celu opracowania i upowszechniania materiałów edukacyjnych dla osób i podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie.

Z analizy zebranych danych wynika, że realizatorzy i partnerzy programu realizują zadania w oparciu o cel strategiczny i cele operacyjne wskazane w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2019-2022. Poprzez swoje działania starają się przeciwdziałać i minimalizować zjawisko występującej przemocy, a osobom jej doznającym udzielają odpowiedniego wsparcia i pomocy.

Podjęte w programie działania w znacznym stopniu przyczyniają się do osiągnięcia założonych celów operacyjnych:

1. Zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Zwiększenia dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy i ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
3. Profilaktyki i edukacji społecznej.
4. Zwiększenia kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Większość założonych przedsięwzięć została zrealizowana poprzez podejmowanie działań przez podmioty realizujące program oraz partnerów działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Niektóre z założonych przedsięwzięć zostaną zrealizowane w następnych latach obowiązywania programu.

W wyniku podejmowanych w mieście działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w roku 2019:

- przeprowadzono łącznie 204 rozmowy motywujące do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych;
- przeprowadzono łącznie 230 rozmów motywujących osoby stosujące przemoc w rodzinie i mających problem z alkoholem do podjęcia leczenia odwykowego;
- zrealizowano 1 program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i 1 program oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych, a osoby biorące w nich udział są poddane monitoringowi;
- skierowano do sądu 115 aktów oskarżenia przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie, zastosowano 33 środki zapobiegawcze polegające na nakazie opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi, prowadzono 30 nadzorów kuratorskich nad sprawcami przemocy w rodzinie;

- odbyło się 11 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, monitorowano sytuację w 382 rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty", powołano 270 grup roboczych celem rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach;
- w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia w wyniku przemocy w rodzinie względem 25 dzieci zastosowano procedurę art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ze schronienia w hostelu i Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży skorzystało 31 osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- udzielono 940 usług wsparcia w rozwiązywaniu problemów oraz poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, socjalnego, zawodowego, prawnego i medycznego;
- 21 osób doznających przemocy w rodzinie skorzystało z grupy wsparcia i grupy informacyjno-edukacyjnej;
- 12 osób skorzystało z mieszkania chronionego przeznaczonego dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- 2 lokale zostały wskazane do zasiedlenia osobom, które dostarczyły do akt sprawy wyrok potwierdzający występowanie przemocy w rodzinie;
- większość podmiotów realizujących program oraz partnerów działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie włączyło się w poszerzanie wiedzy u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób powyżej 60 r. ż. na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 3 podmioty podjęły działania propagujące skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy i reagowania na przemoc;
- udzielono 849 porad i objęto 1628 osób działaniami edukacyjnymi służącymi wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewniono 272 miejsca szkoleniowe dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a 402 osoby objęto wsparciem psychologicznym.

Analiza stopnia realizacji celów wskazuje, że program nie wymaga obecnie zmian, a jedynie wykorzystania możliwości jakie daje. W 2020 roku należy położyć nacisk na monitorowanie danych dotyczących zjawiska przemocy, intensyfikowanie pracy ze sprawcami przemocy, doskonalenie modelu współpracy służb i instytucji na rzecz zmniejszenia skali zjawiska przemocy na terenie miasta, w tym nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi. Ponadto należy skoordynować działania podmiotów i inicjować działania pomocowe dla grupy osób powyżej 60 r. ż.

sporządziła: Iwona Baluszek - główny specjalista w zespole pracy socjalnej i usług ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, kryzysom, trudnościom opiekuńczo-wychowawczym

Data sporządzenia sprawozdania: 12 marzec 2020 roku

zaakceptowała: Klaudia Bera – Z-ca Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

data zaakceptowania: 9 kwiecień 2020 roku

zatwierdziła: Ewa Weber - Zastępca Prezydenta Miasta

data zatwierdzenia: 9 kwiecień 2020 roku

Załącznik nr 18

Informacja za rok 2019 o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice.

Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice w 2019 r.

1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym:

- Art. 12 Do wyłącznej właściwości rady powiatu należy:

  9d) dokonywanie oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu.

2. Informacje ogólne

Gliwice – miasto na prawach powiatu zajmuje powierzchnię 133,4 km^2 i stanowi najbardziej ku zachodowi wysuniętą jednostkę zespołu miast Województwa Śląskiego. Zlokalizowane jest w środkowej części zlewni rzeki Kłodnicy, na terenach płaskich, zdeformowanych działalnością człowieka. Na terenie Gliwic, w górnej części zlewni rzeki Kłodnicy znajduje się większość dopływów rzeki.

3. Sieć rzeczna i potoki na terenie miasta Gliwice

Zestawienie rzek i potoków na obszarze Gliwice:

- Rzeka Kłodnica:
  - długość odcinka: 14,6 km
- Rzeka Bytomka
  - długość odcinka: 3,3 km
- Kanał Gliwicki
  - długość odcinka: 4,0 km
- Potok Czerniawka
  - długość odcinka: 1,8 km
- Potok Guido
  - długość odcinka: 1,9 km
- Potok Rokitnicki
  - długość odcinka: 2,9 km
- Potok Ostropka z prawym dopływem Wójtowianka (Doa)
  - długość odcinka: 5,9 km
- Potok Kozłówka

- długość odcinka: 3,1 km
- Potok Ligocki
  - długość odcinka: 1,9 km
- Potok Myśliwski/Skotnicki
  - długość odcinka: 0,85 km
- Potok Cienka
  - długość odcinka: 3,2 km
- Potok Łabędzki
  - długość odcinka: 0,4 km
- Potok Leśny
  - długość odcinka: 0,65 km

Zestawienie charakterystycznych stanów wody dla posterunków wodowskazowych

Lp.	Wodowskaz	Stan ostrzegawczy	Stan alarmowy
1.	Kłodnica - Berbeckiego	160	220
2.	Bytomka - Chorzowska	200	230

4. Utrzymanie wód (rzeki i potoki) w 2019 r.

W roku 2019, na terenie miasta Gliwice, utrzymaniem i konserwacją cieków wodnych i urządzeń na nich zlokalizowanych zajmowały się:

1. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Zarząd Zlewni w Gliwicach,
   a. Wykaz zadań zrealizowanych w 2019 r. oraz planowanych do realizacji w roku 2020 – **załącznik nr 1** do niniejszego dokumentu.
2. Miasto Gliwice – Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach (od 1 stycznia 2020 r. – Wydział Gospodarowania Wodami Urzędu Miejskiego w Gliwicach).
   a. Wykaz zadań zrealizowanych w 2019 r. oraz planowanych do realizacji w roku 2020 – **załącznik nr 2** do niniejszego dokumentu.

5. System ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Gliwice

System ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Gliwice składa się z wielu elementów, które odgrywają kluczową rolę w ochronie mieszkańców przed skutkami powodzi. Oprócz oczywistego, tj. realizacji zadań

z zakresu remontów i bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej, potoków komunalnych, rowów oraz przeprowadzanymi inwestycjami punktami newralgicznymi w mieście są:

A. Kraty na potokach

Bezpośredni wpływ na powstawanie podtopień mają m.in. zanieczyszczenia, które spływają w czasie intensywnych/nawalnych opadów deszczu oraz sytuacja, w której przy ponadnormatywnych opadach, kraty mogą nie odprowadzać sprawnie wody (z uwagi na ograniczoną przepustowość). Aby zminimalizować skutki wywołane spiętrzeniem wód przy kratach, przeprowadzane są kontrole na potokach/rowach i regularnie eliminowane są nieczystości.

Krata na rowie melioracyjnym przy ul. Bojkowskiej.

Krata na potoku Wójtowianka przy ul. Nowy Świat.

Oprócz powyższych prac, które realizowane są zgodnie z harmonogramem dyspozytorzy Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w trybie całodobowym mają możliwość zlecenia firmie (wskazanej przez Wydział Gospodarowania Wodami Urzędu Miejskiego w Gliwicach) prac interwencyjnych mających na celu oczyszczanie krat na potokach i rowach.

B. Zbiorniki retencyjne

Kolejnym elementem systemu ochrony przed powodzią są zbiorniki przeciwpowodziowe. Zgodnie z ustawą Prawo wodne zbiornik jest urządzeniem wodnym, który służy do kształtowania zasobów wodnych[1].

Zbiorniki przeciwpowodziowe, które zostały oddane do użytku:

- Zbiornik na ul. Bojkowskiej (obręb Trynek)
  - Pojemność: 11 886 m3

[1] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne – Dz. U. z 2019 r. poz. 125, 534, 1495, 2170.

- Zbiornik przy ul. Bojkowskiej (obok A4)
  - Pojemność: 17 500 m3

- Zbiorniki przy ul. Elsnera (Żerniki)
  - Pojemności: 892 m3

- Zbiornik przy ul. Zygmuntowskiej
  - Pojemność: 5 000 m3

Lokalizacje pozostałych istniejących zbiorników:

- ul. Klasztorna (rów melioracyjny),
- lotnisko (rów melioracyjny),
- ul. Rybnicka (rów melioracyjny).

Lokalizacje zbiorników w budowie:

- ul. Biegusa (rów melioracyjny),
- na potoku Wójtowianka.

C. Monitoring przeciwpowodziowy

Oprócz obiektów hydrotechnicznych dodatkowym elementem wspomagającym pracę CRG jest system monitoringu przeciwpowodziowego:

- Punkty pomiarowe:

- Rzeka Bytomka: ul. Chorzowska, ul. Królewskiej Tamy
- Rzeka Kłodnica: ul. Baildona, ul Berbeckiego
- Potok Rokitnicki: ul. Elsnera

Dane pomiarowe o poziomach w poszczególnych punktach wyświetlane są w dedykowanej aplikacji zainstalowanej na stanowisku Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

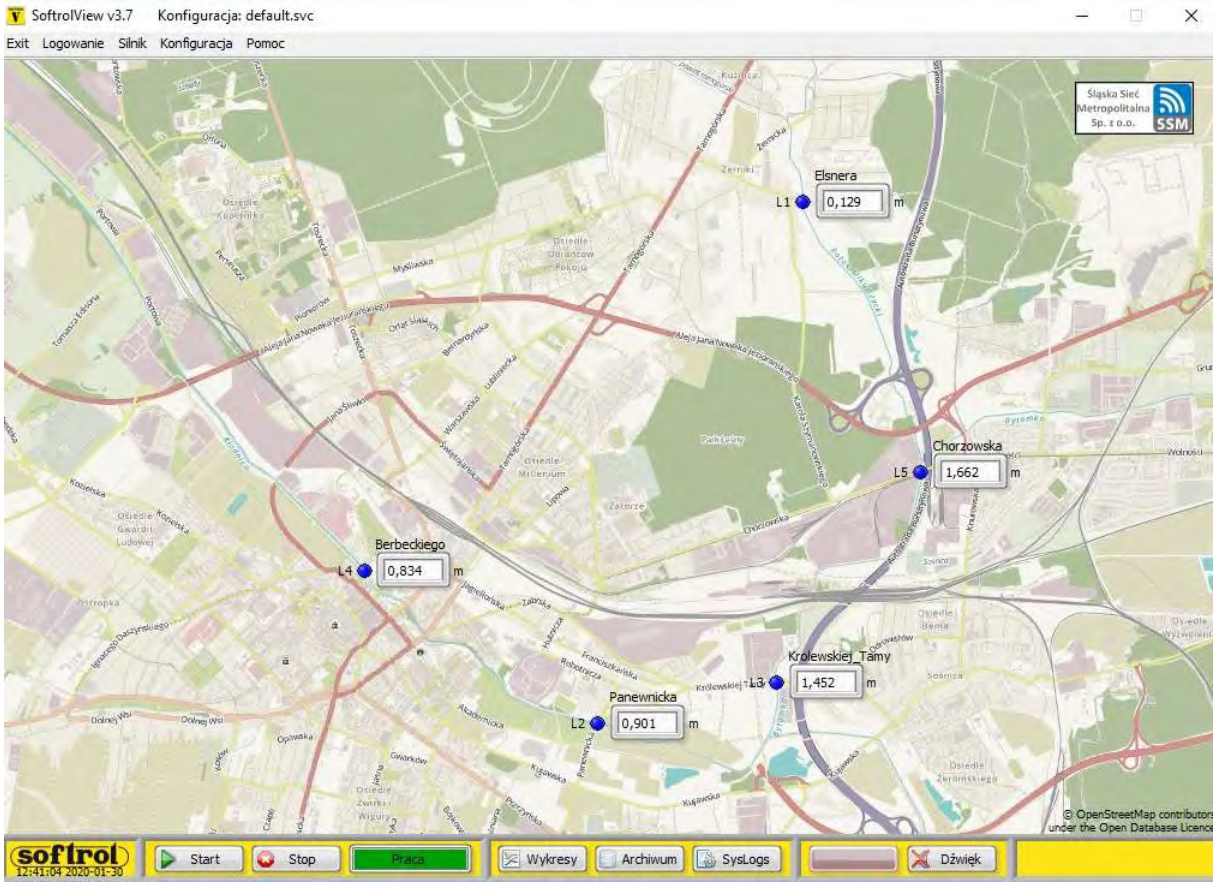

- Kamery monitoringu:
  - Potok Wójtowianka: ul. Nowy Świat
  - Potok Żernicki: ul. Elsnera
  - Rzeka Kłodnica: ul. Kaszubska, ul. Panewnicka

6. Zagrożenia powodziowe na terenie miasta Gliwice w 2019 r.

Porównując przebieg zdarzeń w 2019 r. z poprzednimi latam można uznać, że cały rok był spokojny pod względem zdarzeń związanych z zagrożeniami powodziowymi.

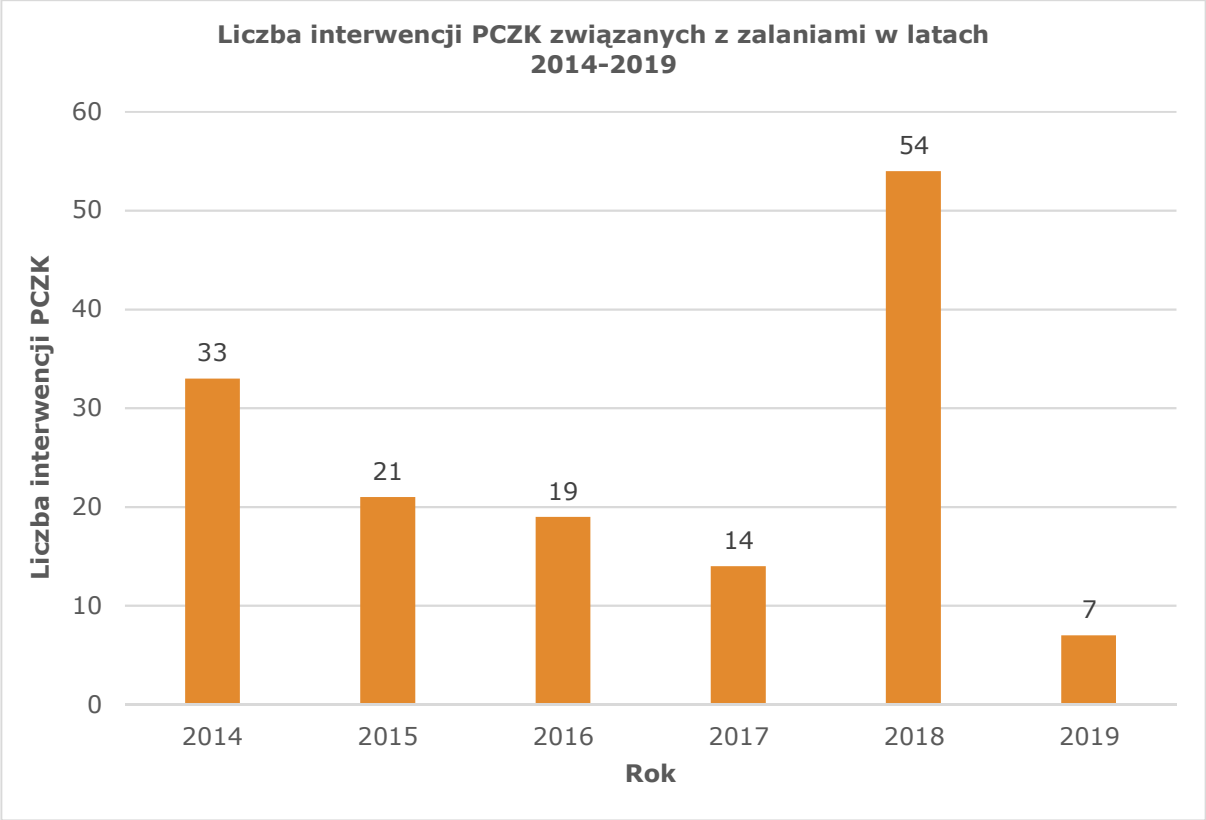

Analizując liczbę interwencji PCZK z ostatnich pięciu lat związanych z podtopieniami można zauważyć, że ubiegły rok był spokojny. W poprzednich latach wszystkie interwencje zazwyczaj dotyczyły zalań spowodowanych intensywnymi opadami, które były związane z występowaniem burz nad Gliwicami. W latach 2014 - 2019 nie odnotowano interwencji spowodowanych wystąpieniem rzek Bytomka oraz Kłodnica z koryt (tzw. powódź rozlewna). 2018 r. szczególnie wyróżnia się na tle pozostałych lat ze względu na największą liczbę interwencji przekazanych przez mieszkańców i podmioty ratownicze do PCZK. Najwięcej zgłoszeń (26) było w dniu 3 maja 2018 r. po intensywnych opadach deszczu z gradem, które rozłożyły się na całą powierzchnię miasta.

Warto wziąć pod uwagę, że rok 2019 był najcieplejszym rokiem w Polsce w historii pomiarów. Według danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – IMGW PIB średnia temperatura powietrza wyniosła 10, 2 oC.

Rok	Średnia temperatura [°C] w Polsce
2019	10,2
2018	9,46
2017	9,1
2016	9,2
2015	9,43
2014	9,3

Cała sytuacja przełożyła się na ostrzeżenia o suszy hydrologicznej, które były wydawane przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną2.

Przykładowe działania i interwencje podejmowane przez CRG w 2019 r.

- **22-23 maja 2019 r.**

W dniach 22-23 maja 2019 r. na terenie woj. śląskiego wystąpiły intensywne opady deszczu związane z burzami. Czas trwania był na tyle długi, że poziom rzeki Kłodnica regularnie się podnosił, przekraczając o godz. 21 w dniu 22 maja 2019 r. stan ostrzegawczy. W ciągu kolejnej doby najwyższy poziom wody wyniósł 175 cm. W tym czasie obowiązywało ostrzeżenie meteorologiczne I i II stopnia przed intensywnymi opadami deszczu z burzami.

- **Noc z 20 na 21 sierpnia 2019 r.**

Przez województwo śląskie w nocy z 20 na 21 sierpnia 2019 r. przechodziły liczne burze, w czasie których pojawiały się intensywne opady deszczu.

Przykładowe zdjęcie zanieczyszczonej kraty na potoku Ostropka po nocnych opadach deszczu.

Pracownicy CRG w przypadku obowiązywania ostrzeżeń meteorologicznych i hydrologicznych lub po osiągnięciu przez rzekę Kłodnicę stanu ostrzegawczego monitorują miejsca zalewowe na terenie miasta.

[2] Danych meteorologicznych oraz hydrologicznych nie należy utożsamiać z granicami administracyjnymi województw, powiatów gmin i miast

7. Zabezpieczenie logistyczne prowadzonych działań przeciwpowodziowych

Na potrzeby działań służb ratowniczych, Centrum Ratownictwa Gliwice prowadzi magazyn przeciwpowodziowy Miasta Gliwice, którego wybrane wyposażenie przedstawia poniższa tabela.

Pozycja		Nazwa	Liczba
1.		Sprzęt Odwadniający	
	1.1.	Pompy szlamowe	2 kpl.
	1.2.	Pompy pływające wodne	4 kpl.
2.		Sprzęt osuszający	
	2.1.	Osuszacze	6 kpl
3.		Sprzęt ratunkowo-pływający	
	3.1.	Łódź KONTRA 350 + przyczepa	1 kpl.
	3.2.	Łódź wiosłowa	5 kpl.
4.		Sprzęt oświetleniowy	
	4.1.	Agregaty prądotwórcze	7 szt.
5.		Sprzęt roboczy i materiały robocze	
	5.1.	Worki	37 500 szt.
	5.2.	Łopaty Drabiny	25 szt. 2 szt.
	5.3.	Plandeki	45 szt.
	5.4.	Napełniacz worków przeciwpowodziowych TRRIO	1 szt.
	5.5.	Zapory przeciwpowodziowe	8 szt.
	5.6.	Wagoworkownica do piasku	1 szt.

8. Podsumowanie

Niekorzystna sytuacja hydrologiczna (niska suma opadów) w 2019 r. może przyczynić się do problemów w czasie gwałtownych opadów deszczu w 2020 r. Dłuższe okresy bez opadów mogą pogłębiać suszę hydrologiczną. Przykładem jest czerwiec 2019 r. –w przeciągu całego miesiąca spadło poniżej 15 l/m2 (średnia z wielolecia 1981-2010 w czerwcu waha się pomiędzy 70 a 80 l/m2)[3]. W kolejnych miesiącach sumy opadów były również niższe, ale nie tak wyraźnie, jak w czerwcu. Każdy intensywny i nawalny opad po okresach suchych będzie powodować występowanie powodzi błyskawicznych, które są trudniejsze do przewidzenia. Natomiast ich gwałtowny przebieg znacznie ogranicza możliwości odpowiedniej reakcji służb na zagrożenie. Wynika to wprost z charakterystyki zjawiska, którego przebieg jest krótkotrwały, acz intensywny.

[3] Źródło danych: klimat.pogodynka.pl

Załącznik nr 1 do Informacji o stanie zabezpieczenia
przeciwpowodziowego Miasta Gliwice

Wykaz zadań zrealizowanych w 2019 r. oraz planowanych do realizacji w 2020 r. – RZGW – Zarząd Zlewni w Gliwicach:

1. Zadania zrealizowane w 2019 r. w ramach przyznanych środków finansowych:
   a. Konserwacja wałów rzeki Bytomka na terenie gminy Gliwice, Zabrze i Ruda Śląska – kwota 39 531, 12 zł
   b. Konserwacja wałów rzeki Kłodnica na terenie gminy Gliwice i Ruda Śląska wraz z wycinką 114 szt. drzew – 40 282,62 zł
   c. Konserwacja cieku Ostropka (odcinkowo) w Gliwicach – 17 893, 25 zł
2. Roboty awaryjne wykonane w 2019 r.:
   a. Usunięcie 2 szt. wiatrołomów z koryta rzeki Kłodnica w rejonie ul. Wybrzeże Armii Krajowej w Gliwicach (działka nr 96),
   b. Uśnięcie wiatrołomu ze skarpy cieku Ostropka położonego przy murze oporowym na terenie Domu Pogrzebowego „Jasek" w rejonie ul Zygmunta Starego 49,
   c. Usunięcie zatoru z koryta rzeki Kłodnica w Gliwicach w rejonie ul. Wybrzeże Armii Krajowej (działka nr 960),
   d. Prace konserwacyjne lewego wału rzeki Kłodnica zlokalizowanego wzdłuż ul. Portowej,
   e. Usunięcie wiatrołomu z koryta rzeki Kłodnica w rejonie ul. Wybrzeże Wojska Polskiego (działka nr 1556).
3. Planowane prace w 2020 r.:
   a. Dwukrotne koszenie wałów rzeki Kłodnica w km (44+230-45+150, 49+300-50+230, Gliwice),
   b. Dwukrotne koszenie wału rzeki Bytomki w km: (0+840-1+154, Gliwice),
   c. Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta rzeki Bytomki w km (0+000-22+152, Gliwice),
   d. Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta cieku Czarniawka w km (0+000-10+366, Gliwice),
   e. Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta rzeki Kłodnicy w km (40+450-77+210, Gliwice),
   f. Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta cieku Ostropka w km (1+380-1+450 oraz 1+650-5+300, Gliwice),
   g. Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta cieku Kozłówka w km (1+100-8+810, Gliwice),

h. Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta cieku Rokitnickiego w km (0+00017+843, Gliwice).

Wykaz zadań zrealizowanych w 2019 r. oraz planowanych do realizacji w 2020 r. – Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach (od 1 stycznia 2020 r. – Wydział Gospodarowania Wodami Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

Wykaz zadań z zakresu remontów i bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej, potoków komunalnych, rowów oraz inwestycji zrealizowanych przez Wydział Gospodarowania Wodami

Lp.	Nazwa zadania	Poniesione nakłady w 2019 roku	Planowane nakłady w 2020 roku
	Usługi		
1	Konserwacja i bieżące utrzymanie rowów - 7 rejonów	453 481,96 zł	522 599,00 zł
2	Utrzymanie bieżące potoków komunalnych	227 827,75 zł	249 444,00 zł
3	Utrzymanie kanalizacji deszczowej na terenie miasta	1 799 984,90 zł	1 800 000,00 zł
4	Awaryjne koszenie terenu zielonego wzdłuż odcinka kanalizacji deszczowej przebiegającej wzdłuż działki nr 110 obr. Stare Gliwice	615,00 zł	
5	Bieżąca obsługa przepompowni kanalizacji deszczowej	148 092,00 zł	205 174,50 zł
	SUMA	**2 630 001,61 zł**	**2 777 217,50 zł**
	Remonty		
6	Remonty bieżące kanalizacji deszczowej	2 333 266,10 zł	2 000 000,00 zł
7	Awaryjny remont rowów przy ul. Wrzosowej, Spacerowej, Św. Jacka oraz potoku Cienka	33 253,05 zł	
	SUMA	**2 366 519,15 zł**	**2 000 000,00 zł**
	Inwestycje		
8	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta	7 436 044,13 zł	8 564 944,03 zł
9	Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla Miasta Gliwice poprzez modernizację i rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi	5 793 424,36 zł	1 460 170,45 zł
10	Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla Miasta Gliwice poprzez modernizację i rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi II etap	18 539 313,71zł	38 134 570,07 zł
11	Budowa zbiornika retencyjnego na potoku Wójtowianka (Doa)	109 324,60 zł	
12	Budowa zbiorników retencyjnych na potoku Ostropka przy ul. J. Słowackiego - wsparcie techniczne na etapie procesu projektowania polderów na potoku Ostropka	108 732,00 zł	

13	Budowa zbiorników retencyjnych na potoku Ostropka przy ul. J. Słowackiego		477 820,00 z
14	Budowa zbiorników retencyjnych na potoku Cienka w rejonie autostrady A1 - dokumentacja projektowa	92 000,00 zł	
15	Budowa zbiorników retencyjnych na potoku Cienka w rejonie autostrady A1		15 280,00 zł
16	Zakup oprogramowania, licencji i autorskich praw majątkowych	248 939,00 zł	65 000,00 zł
17	Budowa kanalizacji deszczowej w ulicach: Kniejowej, Las Łabędzki, Świerkowej, Pod Borem, Gajowej - dokumentacja projektowa	79 642,50 zł	
18	Nabycie sieci kanalizacji deszczowej wraz z elementami towarzyszącymi	226 949,51 zł	
19	Odwodnienie Gliwickiego Obszaru Gospodarczego - kompleksowy program regulacji stosunków wodnych na obszarze Gliwickiego Obszaru Gospodarczego	147 600,00 zł	1 275 000,00 zł
20	Budowa suchego polderu na rzece Kłodnicy pomiędzy ulicami Królewskiej Tamy, Panewnicką i Kujawską		1 286 081,00 zł
21	Analiza systemu kanalizacji deszczowej w wybranych zlewniach na terenie miasta.		318 854,00 zł
22	Przebudowa i budowa odcinków kanalizacji deszczowej w ul. Pszczyńskiej		1 000 000,00 zł
23	Przebudowa odwodnienia w rejonie ul. Staromiejskiej i ul. Klasztornej		1 200 000,00 zł
24	Przebudowa odwodnienia od ul. Łabędzkiej do Parku Szwajcaria		100 000,00 zł
25	Przebudowa odwodnienia w rejonie ul. Odlewników		150 000,00 zł
26	Zagospodarowanie wód opadowych w okolicy ul. Syriusza		25 000,00 zł
27	Zagospodarowanie zbiorników retencyjnych		50 000,00 zł
28	Odwodnienie ulic: Goduli i Nadbrzeżnej		54 120,00 zł
29	Przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Królewskiej Tamy		51 414,00 zł

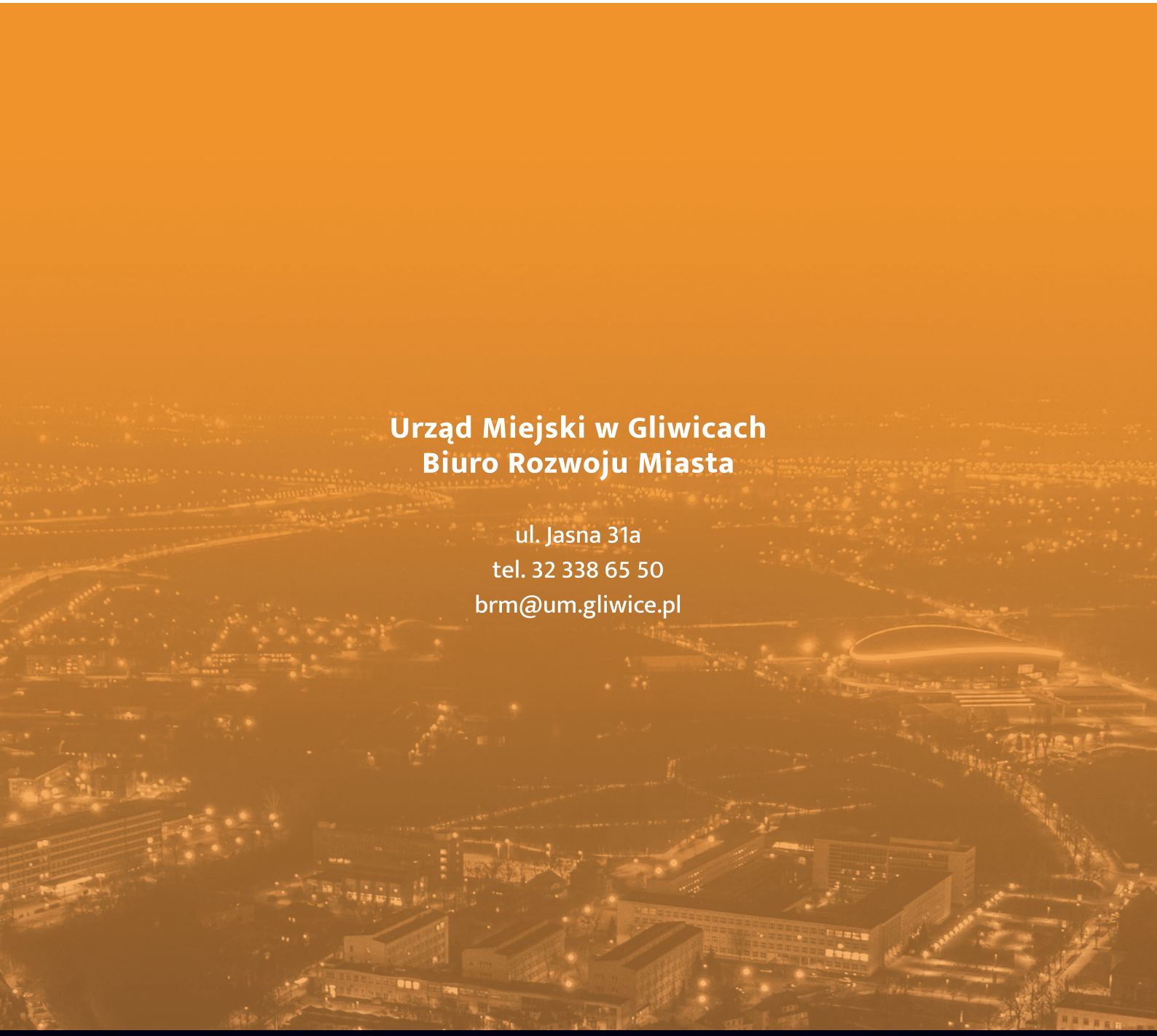

Urząd Miejski w Gliwicach
Biuro Rozwoju Miasta

ul. Jasna 31a
tel. 32 338 65 50
brm@um.gliwice.pl

www.gliwice.eu